

PAR TIS TÄM MIA2 023

Motioner
Bok två -
Utskott fem till åtta

**PAR
TIS
TÄM
MA2
023**

**MOTIONER
UTSKOTT 5-8**

7

UTSKOTT 5

TRYGG UPPVÄXT I HELA SVERIGE

155

UTSKOTT 6

GRÖNARE SVERIGE

347

UTSKOTT 7

ETT SÄKRARE SVERIGE
SOM HÅLLER IHOP

515

UTSKOTT 8

VÅR DEMOKRATI

TRYGG UPPVÄXT I HELA SVERIGE

UTSKOTT 5

UTSKOTT 5

INNEHÅLL

12	Motion 5:1 Fritidspeng
15	Motion 5:2 Entreprenörskap hos unga
18	Motion 5:3 Avskrivningstid på studielån för bristyrken
22	Motion 5:4 Begränsa vaccinnmotståndares rätt till fria skolvalet
26	Motion 5:5 De norrbottniska studenternas framtid
28	Motion 5:6 Avskaffa fribelopp för studiemedel
30	Motion 5:7 Slopa fribeloppet för studiemedel
33	Motion 5:8 Värna arbetslinjen – avskaffa fribeloppet
36	Motion 5:9 Kompetensförsörjning
45	Motion 5:10 Skolan – en bra start i livet
54	Motion 5:11 Behovet av en ny skollag

- 56 Motion 5:12
Skolan ska vara en frizon
- 61 Motion 5:13
Surrogatvårdskap
- 63 Motion 5:14
Surrogatvårdskap
- 66 Motion 5:15
Surrogatvårdskap
- 70 Motion 5:16
Barnens röst måste stärkas – ge barn rätt till juridiskt ombud
- 74 Motion 5:17
Barnens röst måste stärkas – ge barn rätt till juridiskt ombud
- 79 Motion 5:18
Utmaningar i skolan på grund av artificiell intelligens
- 83 Motion 5:19
Alla barn förtjänar en rättssäker utredning med barnet i fokus
- 89 Motion 5:20
För ett bättre Gävleborg för oss ungar
- 95 Motion 5:21
Översyn av arvsrätten
- 98 Motion 5:22
Homoadoptioner

- 101 Motion 5:23
Homooptioner
- 104 Motion 5:24
Angående anhörigdagar
- 108 Motion 5:25
Ersätt skolans ”extra anpassningar” med träning
i det eleven behöver
- 112 Motion 5:26
Gör det lättare att få lärlingsutbildning med gesällbrev
- 116 Motion 5:27
Inför skoluniform för att öka jämlikhet,
minska mobbning och gängkriminellas möjligheter
till rekrytering av skolbarn
- 120 Motion 5:28
Akademisk frihet
- 123 Motion 5:29
En fri och inkluderande skola
- 127 Motion 5:30
Upprättande av nationellt register för utredda
och godkända familjehem och adoptionsföräldrar
- 131 Motion 5:31
Hjälp till våldsutsatta barn
- 137 Motion 5:32
Förebygga islamistisk radikaliserings i skolan
- 142 Motion 5:33
Fri att bilda familj

146 Motion 5:34
Avtalsfrihet vid surrogatvårdskap

149 Motion 5:35
Om att utreda hur skilsmässor kan underlättas i
synnerligen svåra situationer

MOTION 5:1

SAILA QUICKLUND, BRÄCKE - JÄMTLANDS LÄN

FRITIDSPENG

Det växande utanförskapet präglar kulturen och idrotten. Människor som lever i utanförskap har sämre hälsa, kortare livslängd och sämre upplevd livskvalité. När hushåll får mindre marginaler och utanförskapet ökar är det kultur- och idrottsupplevelser som först prioriteras ner. Familjer har helt enkelt inte råd längre att gå på fotboll och konserter eller besöka utställningar. Därtill tvingas föräldrar från socioekonomiska utsatta miljöer i många fall att säga nej till barnens önskan att åka på exempelvis cuper med laget eller spela instrument.

Allas rätt att ta del av idrott bör prioriteras. Idrotten erbjuder vägar in i sociala sammanhang och ger struktur, glädje, läkedom och identitet. Hinder kopplat till social, kulturell och religiös bakgrund eller medicinska begränsningar behöver rivas ner.

Vi ser samtidigt att barn till föräldrar med försörjningsstöd inte deltar i fritidsaktiviteter i lika hög utsträckning som andra barn. Alliansregeringen införde därför en fritidspeng för barn till föräldrar som haft försörjningsstöd längre än sex månader. Den gav efter ansökan möjlighet till ett extra tillskott om max 3 000 kronor för fritidsaktiviteter. Fritidspengen avskaffades dessvärre av den rödgröna regeringen. För att möjliggöra för fler barn att delta i aktiviteter bör förutsättning för att återinföra fritidspengen utredas.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar jag

att¹ Moderaterna i Jämtlands län ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för att återinföra fritidspengen för barn till föräldrar som långvarigt lever på försörjningsstöd.

att² motionen skickas vidare till partistämman

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Förbundsstyrelsen tackar Saila Quicklund för motionen gällande en högst aktuell fråga.

Ojämligheten i landet har under den nuvarande regeringens tid, växt sig allt starkare och denna negativa utveckling har påbörjats redan innan, den nu pågående pandemin. Familjer med mindre ekonomiska marginaler påverkas extra negativt och barn från socioekonomiskt utsatta miljöer får därmed inte samma förutsättningar till fritidsaktiviteter inom t.ex. idrott- och kulturområdet. Den av alliansregeringen införda fritidspengen, fyllde flera olika behov. Bland annat skapades förutsättningar till en bättre folkhälsa samt utökade möjligheter för barn att möta andra barn i olika sociala sammanhang. Detta var betydelsefullt, inte minst ur ett integrationsperspektiv.

Argumenten till ett återinförande av fritidspengen är flera och organisationen Rädda Barnen riktade därför kritik till att den nuvarande regeringen valde att avskaffa den betydelsefulla fritidspengen. Organisationens argument var bland annat att reformen skapade förutsättningar för barn att utvecklas socialt, både i grupp och enskilt. De påtalade även att borttagandet drabbade de allra mest utsatta barnen.

Förbundsstyrelsen anser att motionen om en återinförd fritidspeng är angelägen och förbundsstyrelsen sympatiserar därmed med dess intention.

Förbundsstyrelsen förslår förbundsstämman besluta

att bifalla motionen

att skicka motionen vidare till partistämman

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

att bifalla motionen

att skicka motionen vidare till partistämman

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:1

1
2 Motionären uppmärksammar att det växande utanförskapet påverkar barn
3 och ungas möjligheter att ta del av idrotts- och kulturaktiviteter och menar
4 att allas rätt att ta del av idrott bör prioriteras. Motionären vill därför utreda
5 förutsättningarna att återinföra den fritidspeng för barn och föräldrar med
6 försörjningsstöd som den tidigare Alliansregeringen införde.

7
8 Partistyrelsen delar motionärens syn att barn och ungas möjlighet att delta
9 i idrott och kulturaktiviteter är prioriterat. Den moderatledda regeringen har
10 därför beslutat om införandet av ett fritidskort från och med den inledande
11 delen av 2024, vilket ingår i Tidöavtalet. Förslaget innebär att alla barn och
12 unga ska få stöd till ett aktivt och kontinuerligt eget deltagande i idrotts- eller
13 kulturaktiviteter. Den exakta utformningen för hur det ska kunna ske och hur
14 mycket pengar det handlar om för respektive individ samt om kortet ska ha
15 en socioekonomisk fördelning utreds för tillfället. E-hälsomyndigheten är den
16 myndighet som har utsetts som huvudansvarig för uppdraget.

17
18 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

19
20 **att** anse motion 5:1 besvarad med vad som ovan anförts

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

MOTION 5:2

SAILA QUICKLUND, BRÄCKE - JÄMTLANDS LÄN

ENTREPRENÖRSKAP HOS UNGA

I den nationella strategi som ska främja arbetet med entreprenörskap i skolan står det: "Entreprenörskap ska löpa som en röd tråd genom hela skolsystemet." För många lärare är detta ett nytt, ogreppbart område som de aldrig undervisat i förut. Därför måste entreprenörskap bli ett naturligt inslag i skolan redan från tidig ålder.

Det som kännetecknar en skola som jobbar med entreprenöriellt lärande är att samverkan med samhället och näringslivet är starkt. Det handlar om studiebesök, praktik/prao, externa föreläsare från lokala näringslivet, projektorienterade arbetsformer, mm.

Många lärare förknippar enbart begreppet entreprenörskap med eget företagande och blir därmed skeptiska. Vad som egentligen inbegriper termen entreprenörskap i skolorna är upp till varje skola att bestämma. Det finns inget krav på att driva företag på skoltid.

Det finns mängder av exempel på projekt man kan väva in i entreprenörskapsämnena, som samhälls-entreprenörskap, jämställdhetsprojekt, kultur och teknik. Att jobba med entreprenörskap är att identifiera problem och komma med lösningar.

Vi måste göra entreprenörskap till en naturlig del i hela skolan. Det handlar om att utveckla en attityd till entreprenörskap som eleverna kommer att ha nytta av i alla typer av arbeten och genom hela livet, oavsett om man startar företag, blir anställd eller jobbar ideellt. Genom att i tidig ålder knyta kontakter i näringslivet lär eleven sig vilken roll företagande har i samhället och rustar sig själv för det som komma skall.

Det är bevisat i flertalet rapporter från Handelshögskolan att de som jobbat med entreprenörskap i skolan och drivit ett s.k. UF-företag, är kortare tid i arbetslöshet och får en större inblick i hur samhället fungerar. Några fler faktorer från rapporterna är att: före detta UF-företagare skapar fler

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

5

1 arbetstillfällen och större skatteintäkter, driver fler lönsamma företag, har
2 större omsättning och således fler anställda jämfört med de som inte drivit
3 UF-företag.

4

5 Det finns med andra ord organisationer som erbjuder skolorna färdiga
6 koncept hur man kan jobba med entreprenörskap, redan från grundskolan.
7 Exempel på dessa är Ung Företagsamhet, Finn Upp och Open for business.

8

9 Med anledning av ovanstående är det min mening att Moderaterna bör verka
10 för att entreprenörskap bör främjas redan från grundskolan och i större
11 omfattning än idag.

12

13 Mot bakgrund av ovanstående yrkar jag

14

15 **att¹** Moderaterna i ställer sig bakom det som anförs i motionen om att
16 främja entreprenörskap redan i grundskolan.

17 **att²** motionen skickas vidare till partistämman.

18

19 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

20

21 Vi tackar motionären för en intressant och viktig motion. Vi instämmer i att
22 det behövs mer entreprenörskap i skolan.

23

24 Förbundsstyrelsen delar helt motionärens intentioner.

25

26 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

27

28 **att** bifalla motionen i sin helhet

29 **att** skicka motionen vidare till partistämman

30

31 Förbundsstämman beslutade

32

33 **att** bifalla motionen i sin helhet

34 **att** skicka motionen vidare till partistämman

35

36

37

38

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:2

Motionären föreslår att entreprenörskap ska främjas i grundskolan i större omfattning än i dagsläget.

Partistyrelsen delar uppfattningen att entreprenörskap i grundskolan är viktigt och bör främjas. En förutsättning för det är att eleverna har gedigna grundkunskaper. Moderaterna har därför under flera år drivit på för kunskapsreformer i skolan – däribland utökad undervisningstid och tidigare nationella prov – som gör att fler elever får en robust kunskapsgrund. Detta är nu reformer som genomförs av den moderatledda regeringen.

Vid arbetsstämman 2017 beslutade Moderaterna att verka för att alla skolor ska kunna erbjuda sina elever utbildning om företagande och företagares villkor, exempelvis genom UF-företagande. Vidare behandlades frågan på partistämman 2019 och partistyrelsen ansåg då frågan, med anledning av vad som anförts, som besvarad.

Sverige behöver fortsatt reformer som gör att entreprenörerna och företagarna kan bli fler. Att verka för att stärka entreprenörskapet i grundskolan bör därför även fortsättningsvis vara en del av Moderaternas politik.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 5:2 besvarad med vad som ovan anförts

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

5

MOTION 5:3

ROBIN TANNARP OCH JARI PUUSTINEN, ESKILSTUNA - SÖDERMANLANDS LÄN

AVSKRIVNINGSTID PÅ STUDIELÅN FÖR BRISTYRKEN

Lärare, poliser och vårdpersonal innehar några av landets mest samhällsbärande yrken men som samtidigt är enorma bristryrken idag. Allt för få söker sig till lärarutbildningen och platser ekar tomma på de håll lärarutbildning erbjuds. Det går såklart att ställa frågan om lönen är ett bekymmer eller om det handlar om yrkets status, men en annan faktor som måste vägas in är utbildningstiden, idag är en ämneslärarutbildning mellan 5 – 5,5 år och en grundskollärare 4 år och förskollärare 3,5 år vilket är lång tid för att få fram fler nya och utbildade lärare.

Tidigare har debatten länge handlat om för låga ingångslöner som ett av bekymren, men där har en positiv utveckling skett och vi har kommit en bit på vägen. Idag handlar debatten mer om kompetensförsörjning och om arbetsvillkor. Vi moderater pratar ofta om att vi behöver ge incitament och stöd för att fler ska vilja bli lärare, sjuksköterskor och poliser då de är ett klassa som samhällsbärande yrken och det råder en generell brist inom dessa yrken.

Sverige har som mål att få fler poliser i yttre tjänst och Moderaterna såväl som andra partier har lyft frågan om betald polisutbildning. Vi alla är nog överens om att det behövs fler poliser i Sverige, ett land där skjutningar och våldsbrott blivit vardag. Likaså vad gäller sjuksköterskor, det har varit en enorm press på vårdpersonal under senaste årens pandemi och det är, om än inte lika, men ändå ett fortsatt högt tryck inom vården idag.

I stället för att erbjuda generella och betalda utbildningar bör vi moderater driva frågan att studenter som läser till samhällsbärande yrken också får en viss avskrivning på sitt studielån efter avslutad utbildning. Samt att efter ett antal år i tjänst skrivs delar av lånet ned och efter ytterligare tid i tjänst få lånen helt avskrivna. Det finns olika modeller för hur avskrivningstid m.m. ska utformas, men det väsentliga här är att motionens intentioner lyfts fram

då Sverige behöver ta tag i frågan och ompröva vår studiemodell, just för att säkerställa kompetensförsörjning i samhällsbärande yrken både nu och framåt.

Därför yrkar vi på:

- att¹** Moderaterna i Södermanland verkar för att studenter som läst en samhällsviktig utbildning ska ges möjlighet till en viss procentuell avskrivningstid på sitt studielån efter avslutad utbildning.
- att²** Moderaterna i Södermanland verkar för att utreda frågan i enlighet med motionen och kartlägga fler samhällsbärande yrken som kan inkluderas i motionens intention.
- att³** Moderaterna i Södermanland verkar för att nyexaminerade lärare, sjuksköterskor och poliser får en viss avskrivning på sitt studielån efter avslutad examen.
- att⁴** Moderaterna i Södermanland verkar för att nyexaminerade lärare, sjuksköterskor och poliser får en viss avskrivning på sitt studielån efter ett par år i tjänst.
- att⁵** Moderaterna i Södermanland verkar för att poliser i yttre tjänst ska få en snabbare avskrivning på sitt studielån.

FÖRBUNDSSTYRELSENS SVAR

Motionärerna lyfter möjligheten till avskrivning av studielån efter examen och efter viss tjänstgöringstid för personer som utbildat sig i vissa samhällsbärande bristyrken såsom polis, sjuksköterska och förskollärare. Motionärerna konstaterar att det är få sökande till dessa utbildningar, att utbildningarna är långa (3.5–5 år). Man konstaterar också att ingångslönerna tidigare varit låga men att de på senare tid blivit bättre för dessa yrken. Motionens intention är att öka incitamenten för unga att utbilda sig för och sedan söka sig till dessa yrken.

Förbundsstyrelsen instämmer i att det är önskvärt att stimulera fler att söka sig till dessa och även andra utbildningar som för yrken som idag inte är bristyrken men som kan komma att bli det i framtiden. Sverige är och skall förbli en kunskapsnation baserad på hög utbildning av olika slag och stimulera ungdomar att söka utbildningar inom områden där forskning och utveckling bedrivs. Forskning och utveckling är viktiga för Sveriges

1 exportindustri såväl som för att bibehålla och öka kompetensen inom
2 sjukvård och annan offentlig verksamhet.

3

4 Alla högre utbildningar är idag typiskt 5 år långa, en del längre, efter
5 anpassningar till Bolognaprocessen, som har som mål att öka rörlighet,
6 anställningsbarhet och konkurrenskraft inom EU. Alla studenter, oavsett
7 studieområde gör stora investeringar i sin egen framtid bland annat genom
8 utbildning och har efter fem eller flera år ansevärd studielån som skall
9 betalas tillbaka. Att efterskänka hela eller delar av studielånet direkt efter
10 examen för vissa yrkesgrupper innan de ens börjat arbeta är inte rimligt.
11 En mer anpassad lösning till de olika yrkesgruppernas arbetsmarknad
12 är att föredra. Därför bör ansvaret för att locka till sig nyutbildade ligga
13 hos presumtiva arbetsgivare som efter ett antal år kan bevilja dugliga
14 nyutbildade arbetstagare nedskrivning av lån. På det sättet blir systemet
15 mer anpassat både till respektive yrke och efter samhällets gällande behov
16 vid aktuell tidpunkt. Vetskapen om dessa möjligheter utöver att man har
17 ett stort intresse för yrket i fråga bör tjäna som incitament för studier.
18 Förbundsstyrelsens föreslår förbundsstämman besluta

19

20 **att** motionen avslås i de delar som beskriver nedskrivning av studielån
21 efter examen.

22 **att** motionen i de delar som beskriver nedskrivning efter viss tid i tjänst
23 bör utredas i enlighet med vad som beskrivs i förbundsstyrelsens
24 svar och att den delen skickas vidare till partistämman.

25

26 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT:**

27

28 **att** bifalla förbundsstyrelsens förslag

29

30

31 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:3**

32

33 Motionärerna berör frågor om möjligheten till viss procentuell avskrivningstid
34 på studielån efter avslutad utbildningstid för studenter som läst en
35 samhällsviktig utbildning och att kartlägga fler samhällsbärande yrken
36 att ingå i detta. Motionärerna föreslår också att nyexaminerad lärare,
37 sjuksköterskor och poliser får en viss avskrivningstid på sitt studielån efter

38

avslutad examen. 1

Partistyrelsen anser att motionärerna belyser en mycket viktig fråga. Att 2
säkerställa kompetensförsörjning till samhällsbärande yrken är avgörande för 3
Sveriges framtid. 4

Moderaterna har tidigare i kommittémotioner förslagit att den som går 5
polisutbildningen ska få sina studielån från utbildningstiden avskrivna. 6
Därigenom blir utbildningen betald av staten, vilket skulle ge incitament både 7
att utbilda sig till och att arbeta som polis. Detta står vi fortsatt för. 8

Det finns dock vissa aspekter med motionärernas förslag om avskrivning 9
av studieskulder för ytterligare yrkesgrupper som behöver beaktas. Framför 10
allt bör avskrivningen vara knuten till att den som utbildats inom ett visst 11
yrke, också är verksam inom det. Den som söker sig till andra yrken som 12
inte är samhällsviktiga borde inte gynnas. Vidare skulle det behöva göras 13
en bred översyn av vilka yrkesgrupper som skulle inkluderas och de ökade 14
kostnaderna som detta skulle medföra. En annan fråga som bör tas i 15
beaktning är hur stor den rekryterande effekten skulle vara i proportion till 16
kostnaden. Det finns en risk att studerande som egentligen skulle klara sig 17
utan studielån skulle välja att ta det ändå om de vet att lånet kommer att 18
skrivas av. 19

Det finns ingen tvekan om att bristyrkena behöver bli mer attraktiva. 20
Partistyrelsen menar att det finns olika sätt att uppnå detta. Moderaterna har 21
exempelvis i stämmobeslut från 2021 års arbetsstämma förslag om hur vård- 22
och läraryrken ska bli mer attraktivt. Den moderatledda regeringen införde 23
exempelvis från och med den 1 juli 2023 en skyddad yrkestitel för yrket 24
undersköterska. En skyddad yrkestitel är en viktig reform för att upprätthålla 25
kompetensen inom äldreomsorgen 26

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA: 27

att anse motion 5:3 besvarad med vad som ovan anförts 28

MOTION 5:4

MARIE NICHOLSON, VIMMERBY - KALMAR LÄN

BEGRÄNSA VACCINMOTSTÅNDARES RÄTT TILL FRIA SKOLVALET

Det blir allt vanligare att föräldrar väljer att avstå det allmänna vaccinationsprogrammet för sina barn. Medan rätten att göra så faller under ett föräldraansvar, som inte bör inskränkas, så kan en utbredd anti-vaccinationstrend leda till en ökad sjukdomsrisk för andra barn. Kommuner behöver ges större möjligheter att skydda ovaccinerade barn.

Att avstå allmänna vaccinationer har blivit en trend under senare år och antalet vaccinationsskeptiska sidor på internet har närmast exploderat. Även om de flesta anhängare tycks återfinnas i USA, så har trenden även nått Sverige. Anhängarna har ett antal argument om skadligheten med vaccinationer som t.ex. att det ökar risken för autism. Utan att lägga något värde i den forskning anti-vaccinationsanhängare hänvisar till, kan vi konstatera att antalet barn som potentiellt kan smittas av och sprida vidare dödliga sjukdomar ökar.

Samtidigt har vi överväldigande vetenskapliga bevis att vaccinationsprogram leder till att färre smittas och dör av dessa sjukdomar. Smittkoppor, för att ta det kanske främsta exemplet, har återfunnits som dödsorsak sedan år 10 000 f.Kr. och man beräknar att genom historien har en miljard människor dött av sjukdomen. 1980 förklarade dock WHO världen fri från smittkoppor. Detta efter ett fokuserat och omfattande vaccinationsprogram.

De sjukdomar man vaccinerar mot i Sverige är, till skillnad från smittkoppor, inte utrotade. Samtidigt finns det barn som av medicinska skäl inte kan ta del av det allmänna vaccinationsprogrammet. Dessa sköra barn skyddas genom att barn och vuxna runt omkring dem är vaccinerade och därmed inte utgör någon smittorisik för dem vad gäller just dessa sjukdomar. När antalet ovaccinerade barn ökar så blir också risken högre att de kan sprida smitta mellan varandra.

Det fria skolvalet är en av våra viktigaste valfrihetsreformer som vi fortsatt måste värna och försvara. I en situation där vår rätt till valfrihet utsätter andra för fara så måste samhället dock kunna inskränka den rätten.

Idag gäller enligt 10 kap §30 i skollagen att: ”En elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå... Kommunen får frångå elevens vårdnadshavares önskemål endast om 1) den önskade placeringen skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen, eller 2) det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero.”

Hänvisningen till ”trygghet” är inte tillräcklig för att en förebyggande insats som att separera ovaccinerade barn ska vara en självklar anledning att frångå vårdnadshavares önskemål. Lagtexten behöver förtydligas så att kommuner kan få ett stöd att genomföra sådana åtgärder om behov uppstår.

Med anledning av ovanstående yrkar undertecknad att förbundsstämman beslutar:

att¹ Moderaterna ska verka för att ge kommunen rätt att begränsa det fria skolvalet för vårdnadshavare som valt att avstå från hela eller delar av det allmänna vaccinationsprogrammet för barn

att² sända motionen vidare till partistämman

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Att förebygga sjukdom och erhålla en god folkhälsa är generellt sett människans egna ansvar. Men när det gäller att förebygga och stoppa farliga och smittsamma sjukdomar som t ex mässlingen är det till stor del samhällets ansvar att tillhandahålla vaccin, informera om vaccinering och skydda de som inte kan vaccineras på grund av vissa sjukdomar.

Motionären beskriver de antivaccinkampanjer som under åren lett till att allt fler barn som vistas i skolan och förskola är ovaccinerade. Vi har sett flera utbrott av mässlingen, en sjukdom som kan vara livshotande för människor som är nedsatta av annan sjukdom. Dessa människor bör skyddas bättre av samhället. Därför delar förbundsstyrelsen motionärens intentioner och

1 bifaller motionen.

2

3 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman

4

5 **att** bifalla motionen

6

7 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

8 Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

9

10 **att** bifalla motionen

11

12

13 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:4**

14

15 Motionären föreslår att kommunerna ges rätt att begränsa det fria skolvalet
16 för vårdnadshavare som aktivt valt att låta sitt eller sina barn avstå från hela
17 eller delar av det allmänna vaccinationsprogrammet.

18

19 Partistyrelsen uppmärksammar att Världshälsoorganisationen (WHO)
20 2019 inkluderade vaccinetstånd som ett av tio hot mot global hälsa.
21 Med det sagt så har Sverige idag en god vaccinationstäckning i samtliga
22 län. I Folkhälsomyndighetens årsrapport för 2021 anges att även om
23 pandemin innebar utmaningar lyckades sjukvården bibehålla en hög
24 vaccinationsgrad och nästan alla tvååringar i landet, 97 procent, har fått
25 sina vaccinationer enligt schema. Även elevhälsan har en fortsatt hög
26 och stabil vaccinationsgrad. Barnvaccinationsprogrammet måste mot
27 denna bakgrund vara mycket framgångsrikt. I början av 2022 genomförde
28 Folkhälsomyndigheten en enkätundersökning bland cirka 2000 föräldrar,
29 bland annat för att få en aktuell bild av hur dessa förhåller sig till
30 barnvaccinationsprogrammet. Sammantaget uppgav 80 procent att det inte
31 hade några frågor eller funderingar inför beslutet om att låta vaccinera sitt
32 barn, medan 16 procent hade frågor eller funderingar och 4 procent uppgav
33 att de inte visste. Resultatet visade därmed fortsatt att en övervägande del
34 har positiv inställning.

35

36 Partistyrelsen vill understryka vikten av att Sverige även framgent har ett
37 fungerande och effektivt barnvaccinationsprogram. Givet att programmet,
38 liksom all hälso- och sjukvård, bygger på frivillighet är det grundläggande att

fortsätta arbetet med att informera om och tillgängliggöra vaccination, samt att arbeta proaktivt i syfte att identifiera de grupper som idag eventuellt, av olika orsaker, inte tar del av vaccinationsprogrammet. Partistyrelsen tror däremot inte att en begränsning i valfriheten vad det gäller exempelvis ett fritt skolval skulle leda till ett ökat förtroende för samhället, varför motionärens förslag snarare skulle riskera att motverka allt det informationsarbete som pågår kopplat till barnvaccinationsprogrammet.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att avslå motion 5:4

1 **MOTION 5:5**

2 **MUF NORRBOTTEN OCH JOHAN EKMAN,**

3 **MUF NORRBOTTEN**

4

5

6 **ANGÅENDE DE NORRBOTTNISKA STUDENTERNAS**

7 **FRAMTID**

8

9 Ungdomen brukar kallas för framtiden därför bör den också behandlas på
10 ett sådant sätt. Att straffa studenter som söker sig till denna fina region är
11 kontraproduktivt. I stället bör Moderaterna i Norrbotten verka för att göra
12 arbete och bostadssökande lättare.

13

14 Genom att slopa fribeloppet, kan arbete inom våra bristyrken uppmuntras.
15 Detta kan bli ett sätt att mäta de otroliga krav på arbetskraft som vår nya
16 gröna industri kräver. Ett sätt att främja inhemskt utbildad arbetskraft och
17 även underlätta framtida arbetssökningar för våra studenter.

18

19 Men detta räcker inte, vi måste också underlätta sökandet av bostäder. Detta
20 kan göras genom att ställa oss bakom förslaget att införa fri hyressättning
21 på samtliga av landets hyreslägenheter. Att öka mängden bostäder är
22 avgörande för att studenterna fortsatt ha bra tillgång till bostäder i våra
23 norrländska städer. Studenter är en av de största grupper som frivilligt väljer
24 att flytta hit, därför måste vi som parti stå upp för denna grupps fortsatta
25 möjlighet att kunna flytta hit.

26

27 **att¹** Moderaterna i Norrbotten verkar för att snarast avskaffa fribeloppet.

28 **att²** Moderaterna i Norrbotten verkar för att fri hyressättning ska få
29 sättas på samtliga landets hyreslägenheter.

30

31

32

33

34

35

36

37

38

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Förbundsstyrelsen tillstyrker motionen med tillägg, att motionen skall skickas vidare till partistämman.

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT:

att bifalla Motionärens motion med tillägget från förbundsstyrelsen, om att motionen skall skickas vidare till partistämman.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

5

MOTION 5:6

HÅKAN JOHANSSON, LULEÅ - NORRBOTTENS LÄN

AVSKAFFA FRIBELOPP FÖR STUDIEMEDEL

Studiemedel är en i Sverige statligt administrerad försörjning för studerande, exempelvis på högskola och universitet, och består av en lånedel och en bidragsdel. Studenterna kan välja att enbart ta ut bidragsdelen eller att ta ut såväl bidragsdelen som hela eller delar av lånedelen. Detta administreras av CSN.

När du studerar med studiemedel eller studiestartsstöd kan du samtidigt ha inkomster upp till ett visst belopp utan att studiestödet påverkas. Detta belopp kallas för fribelopp. Om du till exempel studerar på heltid med studiemedel i 20 veckor under ett kalenderhalvår, så är fribeloppet 91 624 kronor för 2020.

Trots att fribeloppet har höjts i flera omgångar så kvarstår alltså en gräns för hur mycket en student kan tjäna för att få erhålla studiemedel. Det innebär att en student som vill bidra till sin egen försörjning, samhällets skatteintäkter och vår gemensamma välfärd samtidigt som hon eller han studerar, får ett lägre studiemedel än de som inte arbetar, om lönen överstiger fribeloppet.

Att arbeta samtidigt som man studerar innebär också att studenten får möjlighet att etablera kontakter och nätverk inför sin kommande yrkeskarriär och samtidigt få viktig arbetslivserfarenhet.

Fribeloppet slår därför orättvist mot de elever som har förmåga och vilja att arbeta vid sidan av sina studier. Dessa studenter bör inte bestraffas för att de väljer att arbeta och bidra till samhället och sin egen försörjning. Moderaterna värnar arbetslinjen.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar jag därför:

att¹ Moderaterna i Norrbotten uttalar och verkar för att fribeloppet i studiemedlen avskaffas.

att² motionen vidaresänds till Moderaternas partistämma

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Vi vill först tacka motionären för en viktig motion i en tid då det är särskilt angeläget att alla som kan arbeta i vården också vill och har möjlighet att göra detta. Även regeringen tycks se att fribeloppet hindrar studerande från att välja arbete vid sidan av studierna, då fribeloppet tillfälligt avskaffats under pandemiåret 2020 för att låsa upp potentiell vårdpersonal. Det ska inte behöva vara kristid för att studerande ska kunna välja att bidra till samhället vid sidan av studierna.

Bland argumenten emot ett avskaffande hörs att fribeloppet gör att man väljer att avsluta studierna tidigare och att personer med inkomster som når upp i fribeloppet inte har behov av bidragen. De är båda cyniska synsätt. Gällande det första argumentet dras studiestödet in om studenten inte når studiemålen. Att studiestödet försvinner vid ouppnådda studieresultat torde slå hårdare för motivationen än de kronor ovan fribeloppet på 91 624 kronor du hinner arbeta in under en termin. Det andra argumentet förutsätter att personer som sliter hårt för att klara av sin egen försörjning undandras det samhällliga stödet som de är med att betala in till. En person som arbetar över fribeloppet och får sitt studiemedel indraget betalar alltså in till studiebidraget för personer som väljer att inte arbeta extra under studietiden. Det blir en orättvis fördelning.

Studenter är inte en homogen grupp. Förutsättningarna ser högst olika ut beroende på exempelvis vilken studieort man väljer, hyresnivåerna på utbildningsorten eller hur familjekonstellationen hos studenten ser ut. Har man varit tidigare förvärvsarbetande och bildat familj är det inte alltid lätt att leva på den inkomstminskning studiestödet ofta innebär.

Förbundsstyrelsen förslår förbundsstämman att besluta:

att bifalla motionen

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

Förbundsstämman beslutade att bifalla motionen

1 **MOTION 5:7**

2 **ZAGROS HAMA, GÖTEBORG INNERSTADEN -**

3 **VÄSTRA GÖTALAND**

6 **ANGÅENDE ATT SLOPA FRIBELOPPET FÖR**

7 **STUDIEMEDEL**

8

9 Coronapandemin har skakat om hela världen och inte minst i vårt avlånga
10 land har tusentals behövt ta ett sista farväl av sina nära och kära. Det
11 är inte en nyhet att vården redan innan pandemin, arbetade under svåra
12 omständigheter. Regeringen beslutade att slopa fribeloppet för studiemedel
13 under 2020 vilket möjliggjorde för tusentals studenter att – vid sidan av sina
14 studier – göra en insats för samhället. Nu har beslut återigen fattats att slopa
15 fribeloppet under första halvåret 2021 men det är god tid att en gång för alla,
16 slopa det helt.

17

18 Året 2020, "Annus horribilis", som många valt att kalla det. Året då hela vår
19 värld utsattes för prövning. Samhällets olika instanser och företag kämpade
20 med att ta vårt land igenom en pandemi, som olyckligt nog skördat tusentals
21 liv.

22

23 Beslutet att tillfälligt slopa fribeloppet möjliggjorde för många studenter,
24 inte minst studenter inom vården, att kvickt hoppa in och stötta upp i de
25 verksamheter som behövde personal. Utan studenternas insatser är det
26 svårt att föreställa sig hur vården hade hanterat pandemin. Vårdsektorn, om
27 än kanske den viktigaste under pandemin, är bara en av många sektorer
28 som studenter har bidragit med att stötta upp, allt tack vare slopandet av
29 fribeloppet.

30

31 Bara tanken att annars behöva välja mellan att bidra till samhället eller att
32 behöva bli återbetalningsskyldig är avskräckande. Studenter ska inte behöva
33 välja mellan att belåna sig eller att jobba så pass mycket att studierna
34 påverkas utan det ska finnas en möjlighet till ett mellanting. I många fall är
35 just arbetet vid sidan av studierna en möjlighet för studenter att spara till
36 framtiden. Väl ute i arbetsmarknaden ska inte studenter behöva stå med en
37 hög studieskuld utan något eget sparkapital.

38

Med hänvisning till ovan föreslås stämman besluta:

- att**¹ Moderaterna verkar för att fribeloppet för studiemedel bör tas bort.
- att**² Moderaterna vidareänder motionen till Moderaternas grupp i riksdagens utbildningsutskott.

KRETSSTYRELSENS YTTRANDE

Vi instämmer helt i motionärens synpunkter om att slopa fribeloppet för studiemedel. Precis som motionären skriver har det varit av stor betydelse för vården att studenter har kunnat hoppa in och arbeta extra under pandemin. Vården har fått ett tillskott av personal och den ordinarie personalen har fått möjlighet till en välbehövlig semester.

Så länge studierna inte påverkas negativt är det mycket positivt att studenterna får en inblick i arbetslivet och kanske även i det kommande yrket. Detta får inte hindras av oron över att bli återbetalningsskyldig till Centrala Studiestödsnämnden.

Arbetsstämman 2021 kommer inte att behandla motioner utan kommer istället att inriktas på valstrategier. Kretsstyrelsen föreslår att motionen skickas vidare till Partistämman 2023.

Styrelsen föreslår årsmötet

- att** bifalla motionen

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

FÖRBUNDSSTYRELSEN YTTRANDE

1
2 Förbundsstyrelsen vill börja med att tacka för en välskriven motion som
3 ligger väl i tiden. Förbundsstyrelsen delar motionärens beskrivning av den
4 situation som Covid-19 utbrottet har försatt Sverige och världen i, samt att
5 utan de fantastiska vårdstudenterna som ryckt in och som tillsammans med
6 befintliga medarbetare på sjukhus runt om i Sverige gjort allt man kunnat för
7 att Sveriges invånare ska få den bästa möjliga vården. Utan dessa studenters
8 insatser hade läget inom vården varit ännu värre, än vad den redan är.
9 Systemet, såsom det är utformat idag hämmar studenters möjligheter att
10 flytta hemifrån och köpa en egen bostad, att resa efter examen eller gå in i
11 sitt framtida yrke med en hyfsad buffert. Detta lyfter även motionären på ett
12 mycket tillfredställande sätt och förbundsstyrelsen instämmer med att den
13 situationen som fribeloppets existerande försätter tusentals studenter i, inte
14 bara är ohållbar utan också hämmar studenter, runt om i Sverige att tjäna
15 pengar. Med anledning av ovanstående föreslår Förbundsstyrelsen bifall på
16 samtliga att-satser.

17

18 Vi föreslår förbundsstämman:

19

20 **att** bifalla motionen.

21

22 FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

23 Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag till
24 beslut.

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 5:8

MODERATA UNGDOMSFÖRBUNDET

VÄRNA ARBETSLINJEN - AVSKAFFA FRIBELOPPET

Sverige står idag inför stora ekonomiska utmaningar. Dåliga tillväxtsiffror och en hög inflation ökar risken för att Sverige snart står inför en djup lågkonjunktur. Svåra ekonomiska tider slår mot de i samhället som har minst marginaler, däribland studenter. Idag tvingas studenter avsluta sina studier i förtid på grund av sin ekonomi. Högre utbildning bör inte vara förbehållet de som har sparade pengar och föräldrar som kan hjälpa till ekonomiskt.

Studiestödet som betalas ut av CSN är idag 12 052 kr varav 8400 kr lån. Även om studiemedlet följer inflationen, så har hyror, elpriser och matpriser ökat i pris snabbare än den generella inflationstakten. Studiemedlet räcker till mindre och mindre och enligt en Novusundersökning uppger var tredje heltidsstudent med fullt studiemedel att de har en dålig ekonomi. För att få ekonomin att gå ihop väljer därför många studenter att jobba extra vid sidan av sina studier för att klara av alla kostnader. Idag tvingas dock studenter att gå ned i arbetstimmar för att deras extrainkomster inte ska överstiga fribeloppet.

Fribeloppet inom studiestödet är det belopp som en student kan tjäna in via arbete innan deras studiestöd påverkas. Idag ligger den siffran på 101 697 kr per kalenderhalvår. Det är vanligt att studenter jobbar heltid under sommarmånaderna juni, juli och augusti. Det är nödvändigt för att studenter ska kunna betala hyran och försörja sig men också för att komma in på arbetsmarknaden så det finns jobb möjligheter tillgängliga efter examen. Med en lön på 25 000 kronor i månaden, totalt 75 000 under sommaren, får inte studenter tjäna mer än 6 674kr i månaden under höstterminen innan studiemedlet påverkas. Att studenter som vill och kan jobba idag blir återbetalningsskyldiga till CSN för att de valde att ta ett extra jobbpass är så långt ifrån arbetslinjen man kan komma.

Grunden i moderat politik är att alla som kan och vill jobba också ska uppmuntras att jobba, inte straffas som de gör i dagens system. Var tredje student rapporterar att de skulle vilja jobba mer om de inte var begränsade

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

1 av fribeloppet. Det är tusentals kronor i skatteintäkter som faller bort varje
2 år och hundratals arbetade timmar både i näringslivet men även i viktiga
3 välfärdssektorer såsom sjukvården och äldreomsorgen.

4
5 Under pandemin var Moderaterna drivande i att fribeloppet temporärt
6 avskaffades för att vårdstudenter inte skulle tvingas tacka nej till att rycka in
7 för att hjälpa till inom vården. Det var avgörande för att den överbelastade
8 vården skulle få mer resurser. Nästintill alla regioner och kommuner skriker
9 om personal. Om fribeloppet avskaffas kan fler vårdstudenter hjälpa till med
10 bemanningen.

11
12 Hårt arbete och studier ska alltid löna sig - avskaffa fribeloppet.

13
14 Med anledning av ovanstående föreslår vi partistämman

15
16 **att¹** Moderaterna uttalar att fribeloppet skyndsamt bör avskaffas

17 **att²** Moderaterna verkar för att fribeloppet skyndsamt avskaffas

18

19 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER** 20 **MOTIONERNA 5:5, 5:6, 5:7 SAMT 5:8**

21

22 Motionerna 5:5, 5:6, 5:7 och 5:8 berör frågor om avskaffande av fribeloppet
23 i olika avseenden. Motionerna 5:6, 5:7 och 5:8 föreslår ett avskaffande av
24 fribeloppet för studier på universitet och högskola. Motion 5:5 föreslår att
25 avskaffa fribeloppet samt att fri hyressättning ska få tillämpas på samtliga av
26 landets hyreslägenheter.

27

28 Studiemedel är statligt subventionerade bidrag och lån som är avsedda
29 att möjliggöra heltidsstudier till en högre utbildning för alla och förutsätter
30 därför som huvudregel att den som tar del av lånet inte innehar någon annan
31 huvudsaklig inkomst. Som systemet ser ut idag kan dock en enskild person
32 ta del av lånet även om denne har en viss inkomst från förvärvsarbete.
33 Detta möjliggör för exempelvis sommarjobb och annat arbete vid sidan av
34 studierna. Det finns även andra inkomster som kan bidra till att en student
35 når taket. Försäljning av bostäder är en typ av inkomst som kan göra att en
36 student överstiger fribeloppet.

37

38 För studenter som studerar utanför EU kan studieavgifter kräva arbete vid

sidan av studierna. Det finns även exempel på när ett tillfälligt avskaffande av fribeloppet lett till samhällsnyttiga effekter, exempelvis att studenter under pandemin kunde bidra till sjukvården.

En fungerande hyresmarknad fyller en central samhällsfunktion som möjliggör för människor att flytta för arbete och studier. Partistyrelsen delar motionärens åsikt om att dagens hyresmarknad är dysfunktionell. Hyressättningsystemet leder till inlåsnings effekter och brist på hyresrätter på marknaden. Det resulterar i långa köer och hindrar hyresrätten från att fylla sin rätta funktion. För att möjliggöra ökad rörlighet och öka lönsamheten i byggandet av hyresrätter behöver Sveriges bostadsmarknad bli mer flexibel.

Partistyrelsen delar därför uppfattningen att möjligheten att arbeta vid sidan av studierna fyller en viktig funktion för många studenter och att den möjligheten bör kvarstå. Frågan utreddes under alliansregeringen och då konstaterades att ett avskaffande av fribeloppet skulle medföra stora kostnader. Detta måste ställas i proportion till de förmånliga bidragen och lånens ändamål. Det bör fortsatt ingå i Moderaternas politik att verka för att arbete i så stor utsträckning som möjligt ska löna sig samtidigt som skattemedel ska användas ansvarsfullt och uppfylla sina ändamål.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att besvara motionerna 5:5, 5:6, 5:7 samt 5:8 med vad som ovan anförts

Douglas Thor, Hans Wallmark, Irene Svenonius, Stina Höök och Mats Green reserverade sig till förmån för att bifalla att-sats 1 i motion 5:5 och att-sats 1 i motion 5:7 samt bifalla motionerna 5:6 och 5:8.

MOTION 5:9

MODERATERNA I SKÅNE

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

KOMPETENSFÖRSÖRJNINGEN AV OMSORGENS YRKESGRUPPER – EN FRÅGA FÖR POLITIKENS ALLA BESLUTSNIVÅER ATT PRIORITERA.

Under det kommande decenniet står kommuner, regioner och de företag som bidrar till utförandet av landets sjukvård, vård och omsorg inför stora rekryteringsutmaningar.

BETYDANDE REKRYTERINGSBEHOV

Äldreomsorgens och sjukvårdens rekryteringsbehov är betydande. Denna sektor har, för att bibehålla nuvarande personaltäthet, behov av att fram till 2031 (SKR: Välfärdens kompetensförsörjning, 2022) rekrytera drygt 410 000 nya personer till sina verksamheter samtidigt som antal sysselsatta beräknas öka med drygt 169 000 personer. Denna grupp består främst av utrikesfödda. Utöver ovan nämnda anställningsbehov bör även nämnas näringslivets och försvarets stora behov av ny arbetskraft. Denna proposition fokuserar på de närmsta årens behov av åtgärder kopplade till personalförsörjningen av sjukvård, äldreomsorg och omsorg. Skälen till behovet av nyanställningar är flera, till exempel kan nämnas landets demografiska utveckling med en åldersstruktur som innebär stora pensionsavgångar.

ARBETSGIVARENS EGNA MÖJLIGA ÅTGÄRDER

Flera insatser för att öka mängden möjliga arbetade timmar kan göras på arbetsgivarens egna initiativ. Det är mycket angeläget att arbetet med att möjliggöra för fler heltidstjänster, att tillvarata äldre arbetstagares kompetens högre upp i ålder, att med stöd av ett ledarskap som uppmuntrar innovationer och nytänkande och med resurser som möjliggör en utveckling på området använda ny teknik, och på så vis lösa uppgifter på ett nytt sätt, prioriteras. Parallellt med detta kan arbetsgivarna ytterligare prioritera arbetsmiljön på arbetsplatserna så att arbetstagaren trivs, mår bra, minskar sjukskrivningarna och på så sätt möjliggör fler arbetade timmar, och känner det positivt att ta steget till ökad tjänstgöringsgrad eller att stanna kvar

i arbetslivet längre än idag. Åtgärder inom detta område ökar dessutom attraktiviteten för yrket.

SE ÖVER UPPGIFTSFÖRDELNINGEN OCH ADMINISTRATIONEN KOPPLAD TILL VÅRDENS INSATSER

En svensk läkare träffar avsevärt färre patienter under en dag jämfört med exempelvis en läkare i vårt grannland Tyskland. Vissa jämförelser visar på att skillnaden är så stor som fyr- eller femfaldig. En uppgiftsväxling som säkerställer att rätt kompetens utför rätt syssla bör göras (och ses över regelbundet) och kraven på administrativa rutiner måste minska och förenklas för att möjliggöra mer och fler vårdkontakter per läkare. Samma översyn bör göras vad gäller sjuksköterskornas arbete.

PÅGÅENDE SATSNINGAR

De senaste åren har staten introducerat nya incitament för att möjliggöra för fler personer att komma in i vårddyrkena. Genom det s.k Äldreomsorgslyftet har det möjliggjorts för personer att studera med lön. Fokus har varit att öka andelen utbildade sjukvårdsbiträden och undersköterskor samt att kompetenshöja redan anställd personal. Denna satsning avslutas 2023. SKR driver att regeringen gör ett Äldreomsorgslyft 2.0 eftersom det fortsatt finns stort behov av kompetenshöjning inom äldreomsorgen. En sådan satsning bör även inkludera språksatsningar.

En annan pågående insats är tecknandet av det s.k Omställningsavtalet KOM-KR som förvaltas av Omställningsfonden. Sedan oktober 2022 infördes det nya statliga omställningsstödet som möjliggör för yrkesverksamma att studera mitt i livet med ersättning. Åtgärden är riktad till redan befintliga arbetstagare och målsättningen är att genom studier trygga deras möjlighet för fortsatt arbete samtidigt som verksamhetens kompetensförsörjning tryggas. Kopplat till detta finns CSNs omställnings studiestöd. CSNs budget om 1,3 miljarder för 2023 beräknas kunna räcka till ca 8800 personer årligen och stödet utbetalas till dess att medlen är slut.

FLER OCH TYDLIGARE UTBILDNINGSVÄGAR

För att underlätta och sänka tröskeln till att ta steget till vårddyrket samtidigt som vi utökar antalet utbildningsplatser behöver fler och tydligare utbildningsvägar tillskapas. Såväl folkhögskolor, kommunala vuxenutbildning, som yrkeshögskolor involveras för att bredda utbudet och inriktningarna

1 av utbildningarna för att skapa utbildningsmöjligheter som passar olika
2 målgrupper. Utbildningarna bör inriktas mot alla nivåer såväl för den som
3 saknar gymnasieexamen till den undersköterska med arbetslivserfarenhet
4 som önskar vidareutbilda sig inom ett specialiserat område såsom
5 exempelvis palliativ vård, akutvård etcetera.

6

7 **FRIBELOPPET**

8 Under pandemin valde den socialdemokratiska regeringen att slopa
9 fribeloppet under en tidsbegränsad period. Studenter kunde arbeta och
10 studera samtidigt utan några statliga hinder. Flera studenter, inte minst
11 sjuksköterske- och läkarstudenter, valde då att jobba inom vården samtidigt
12 som deras studier pågick. Moderaterna ställer sig redan positiva till att
13 slopa fribeloppet för studenter inom vården, men har misslyckats med att
14 verkställa det i regeringsställning trots att Tidö-avtalet inte sätter stopp
15 för förslaget. Moderaterna i Skåne bör ställa sig positiva till att avskaffa
16 fribeloppet för lånedelen, inga studenter ska hindras från att arbeta på grund
17 av statliga begränsningar.

18

19 **FLER ÅTGÄRDER BEHÖVS**

20 Med bakgrunden ovan vill vi påvisa behoven av ytterligare insatser och
21 åtgärder för att möta välfärdens behov av kompetensförsörjning. Åtgärder
22 som sänker tröskeln till att välja att satsa på just yrkena inom sjukvård,
23 vård och omsorg. När ca 100 000 personer står utanför arbetsmarknaden
24 (ej inräknat personer med bedömd arbetsoförmåga eller långvarig
25 sjukdom) och knappt 40% av denna grupp har eftergymnasial utbildning
26 så är det tydligt att en av de stora möjligheterna för att säkra framtidens
27 kompetensförsörjning är att öka incitamenten för denna grupp att utbilda sig
28 inom de nämnda yrkesgrupperna. För att detta ska ske behöver trösklarna
29 sänkas, möjligheterna för den med ej avslutade gymnasiestudier att kunna
30 påbörja sina yrkesinriktade studier ökas och kombinationen arbete och
31 studier utökas.

32

33 **KOMBINERA ARBETE OCH STUDIER**

34 Idag, när kompetensbristen är stor ute i våra kommuner och regioner,
35 arbetar ibland utbildad, obehörig personal och utför arbetsuppgifter såsom
36 sjukvårdsbiträde eller till exempel servicevärd ute i verksamheterna. För att
37 optimera förutsättningarna för att sänka tröskeln och öka attraktionen till
38 att påbörja en yrkesbana inom vården vill vi underlätta för den enskilde att

kombinera arbete och studier.

Denna möjlighet skapar flera fördelar. Den enskilde kan behålla det arbete som den eventuellt är obehörig inom (obehörigt sjukvårdsbiträde) och kan kontinuerligt omsätta sina studier i praktik vilket tillför en ny dimension i lärandet. Samtidigt kan arbetsgivaren behålla sin personal, fortsätta ta ansvar för det viktiga informella lärandet som sker på en arbetsplats och fortsätta forma och utveckla sin arbetstagare i sin yrkeskunnighet.

UTRIKESFÖDDA

I SKR:s ekonomirapport från december 2022 står att läsa om antalet arbetslösa bland utrikesfödda. En teoretisk beräkning med antagandet om att arbetslösheten bland utrikesfödda skulle minska till att motsvara dubbla andelen av den inrikesfödda befolkningen skulle medföra att sysselsättningen ökade med ca 115 000 personer år 2031.

Av skälen ovan är det mycket angeläget att öka kunskaperna i det svenska språket bland de utrikesfödda. Ett av sätten att göra detta är genom SFI-undervisningen. Att kombinera inläringen av det svenska språket med en yrkesutbildning sätter språket i ett sammanhang och kan underlätta inläringen. Av dessa skäl vill vi moderater ytterligare stimulera språkinläringen i denna utbildningsform.

Även modellen med Språkombud bör tillämpas i större omfattning ute på våra olika arbetsplatser. Ett språkombud är en medarbetare med uppdrag att stödja kollegor när det gäller språkutveckling. En modell som visat sig vara framgångsrik inom Vård och omsorgscollegearbetet.

BYGG UT YRKESHÖGSKOLAN

Yrkeshögskolan har goda resultat. 9 av 10 som lämnar en YH-utbildning kommer kort efter i jobb. Tillståndet att bedriva YH-utbildning för ett visst yrke är tvååriga. Den tidigare (s)regeringen har under lång tid blundat för kommunernas krav på mer långvariga tillstånd för yrken där efterfrågan på arbetskraft bedöms vara stor under lång tid. Yrkeshögskolan bör byggas ut, samt ges mer långsiktiga förutsättningar.

1 *i propositionen och attsats 2 används yrkesbeteckningen "sjukvårdsbiträde".
2 Det skiljer sig mellan landets regioner och kommuner avseende vilken
3 benämning som används för denna vårdnära avlastande yrkesroll. I Region
4 Skåne finns s.k Servicevårdar. I kommuner används ofta benämningen
5 vårdbiträde. I Region Västra Götaland finns yrkesgruppen Sjukvårdsbiträde.
6 Det är denna form av yrken som propositionstexten riktar sig till.

7

8 **att¹** anta propositionen.

9 **att²** verka för att det skapas tydliga utbildningspaket via kommunal
10 vuxenutbildning och folkhögskolor för att utbilda nya
11 sjukvårdsbiträden*.

12 **att³** verka för att det skapas tydliga utbildningsvägar via kommunal
13 vuxenutbildning och folkhögskolor för att utbilda nya
14 undersköterskor.

15 **att⁴** verka för att tillräckligt antal utbildningsplatser finns för
16 yrkeshögskolans vidareutbildningar av undersköterskor.

17 **att⁵** verka för att tillräckliga resurser från staten tillförs för att
18 finansiera de utbildningsplatser som behövs för att säkra framtidens
19 kompetensförsörjningsbehov.

20 **att⁶** verka för ett system som bättre än idag fördelar utbildningsplatser
21 och medel för dessa utifrån arbetsmarknadsregionernas behov.

22 **att⁷** verka för att avskaffa fribeloppet för lånedelen på CSN.

23 **att⁸** uttala att regeringen bör avskaffa fribeloppet för lånedelen snarast
24 på CSN.

25 **att⁹** uttala att studier och arbete ska kunna kombineras och möjliggöra
26 för obehörig personal i kommun och region att arbeta kvar i
27 verksamheten under utbildningen.

28 **att¹⁰** verka för att vårdpersonal i flera yrkesgrupper ska kunna kombinera
29 studier och arbete i syfte att bredda sin yrkeskompetens.

30 **att¹¹** verka för att tillsätta en utredning i syfte att se över möjligheten
31 för undersköterskor att kunna tillgodoräkna sig viss utbildningstid
32 och arbetslivserfarenhet i sin vidareutbildning inom vårdyrket.

33 **att¹²** verka för införandet av språkkrav i svenska i all offentlig svensk vård.

34

35

36

37

38

- att¹³ uttala att fler riktade satsningar i syfte att öka svenskkunskaperna och enskilda individers attraktivitet på arbetsmarknaden är nödvändiga för att stimulera kompetensförsörjningen.
- att¹⁴ verka för att studier i SFI kombinerat med yrkesutbildning premieras såväl utbildningsanordnaren som individen genom resultatbaserad ersättning.
- att¹⁵ verka för att utöver detta bör riktade satsningar och möjligheter kring fortsatt utbildning i svenska kopplat till arbetslivets behov stimuleras.

Moderaterna i Skåne

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:9

Motionärerna lyfter frågan om kompetensförsörjningen inom svensk vård och omsorg. Förslagen inkluderar bland annat möjliggörandet av tydligare utbildningsvägar till vårdyrken inom kommunal vuxenutbildning och folkhögskolor, tillräckligt antal utbildningsplatser inom yrkeshögskolans vidareutbildningar av undersköterskor, statlig finansiering av utbildningsplatser, att utbildningsplatser och medel bättre fördelas utifrån arbetsmarknadsregionernas behov, avskaffandet av fribeloppet för lånedelen på CSN, satsningar på svenskundervisning och språkkrav i svenska inom all offentlig svensk vård samt möjligheten att för vårdanställda i fler yrkesgrupper kombinera arbete med studier.

Partistyrelsen delar motionärernas bild av att kompetensförsörjningen inom vården är en mycket viktig och angelägen fråga för att kunna säkerställa en god vård. Den demografiska utvecklingen medför att antalet i arbetsför ålder minskar och därför är det av yttersta vikt att skapa hållbara lösningar för att möta kompetensförsörjningsbehovet. En grundläggande förutsättning för det svenska välfärdssamhället är att alla som kan arbeta ska arbeta och därmed bidra till välfärden.

Den moderatledda regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram förslag till en nationell plan som ska visa vilka insatser som behövs, både för

1 befintlig och ny vårdpersonal, för att förbättra kompetensförsörjningen.

2

3 För att fler ska söka sig till yrken inom hälso- och sjukvården är det viktigt
4 att öka attraktiviteten för denna yrkeskategori. Ett exempel på detta är att
5 titeln undersköterska blev en skyddad yrkestitel i juli 2023, vilket innebär
6 att kompetensen för yrkesgruppen säkerställs och statusen för yrket höjs.
7 Även personalens arbetsmiljö behöver förbättras och personalen bör få
8 ökat inflytande över sin arbetssituation. I detta ingår också att minska
9 vårdpersonalens administrativa börda och onödig byråkrati. Genom en
10 förbättrad arbetsmiljö kan vi både locka nya medarbetare och medverka
11 till att fler vill och orkar jobba mer, vilket både leder till mer kompetent och
12 erfaren personal samt bättre inkomst och pension för medarbetarna.

13

14 Kompetensförsörjningen inom hälso- och sjukvården kan emellertid inte
15 lösas enbart med mer resurser eller fler medarbetare. Moderaterna ser bland
16 annat möjligheter i nya arbetssätt och artificiell intelligens, som kan bidra
17 till att klara kompetensförsörjningen. Vi behöver ta tillvara teknik på rätt sätt
18 genom att identifiera nationella riktlinjer för teknikanvändning som förbättrar
19 arbetsmiljön för anställda inom sjukvården. Moderaterna ser positivt på
20 en utökad användning av digital välfärdsteknik inom äldreomsorgen och
21 den moderatledda regeringen fattade under sommaren 2023 beslut om en
22 proposition om välfärdsteknik i syfte att teknik ska komplettera personalens
23 arbete. Förslagen föreslås träda i kraft under 2024.

24

25 Som motionärerna framhåller är utbildning av såväl ny som vidareutbildning
26 av befintlig personal inom hälso- och sjukvården avgörande för att Sverige
27 ska klara kompetensförsörjningen. Moderaterna menar därför att ett
28 kompetensförsörjningslyft som säkerställer arbetsmarknadens behov
29 av arbetskraft behöver inrättas. I enlighet med budgetpropositionen för
30 2023 ska arbetsmarknadens behov ges större betydelse vid planering och
31 dimensionering av utbildningar inom gymnasieskolan och den kommunala
32 vuxenutbildningen. I budgetpropositionen framhålls även att det är angeläget
33 att universitet och högskolor i än högre grad använder sina resurser för att
34 erbjuda utbildningar där det finns brist på kompetens.

35

36 Moderaterna anser att arbetslösa bör få möjlighet att bli anställningsbara
37 i huvudsak genom yrkesutbildningsinsatser och befintlig personal inom
38 vården ska ges stärkta möjligheter till vidareutbildning. För att människor

ska ha möjlighet att ställa om och byta arbete eller arbetsuppgifter efter arbetsmarknadens behov har Moderaterna tidigare föreslagit ett omställningsavdrag så att människor kan få skatteavdrag för egna utbildningskostnader.

I propositionen Moderata reformer för framtidens kunskapsskola finns flera förslag för att säkra kompetensförsörjningen. Moderaterna ska bland annat verka för att det totala utbudet av yrkesutbildning svarar mot arbetsmarknadens behov, att tillsätta en utredning för att minska överlappen i yrkesutbildningsutbudet inom olika utbildningsformer, införa en samlad praktikreform inom ramen för yrkesutbildningar och att utveckla gymnasieskolans branschskolor.

Studiemedel är statligt subventionerade bidrag och lån som är avsedda att möjliggöra heltidsstudier till en högre utbildning för alla och förutsätter därför som huvudregel att den som tar del av lånet inte innehar någon annan huvudsaklig inkomst. Som systemet ser ut idag kan dock en enskild person ta del av lånet även om denne har en viss inkomst från förvärsarbete. Detta möjliggör för exempelvis sommarjobb och annat arbete vid sidan av studierna. För studenter som studerar utanför EU kan studieavgifter kräva arbete vid sidan av studierna. Det finns även exempel på när ett tillfälligt avskaffande av fribeloppet lett till samhällsnyttiga effekter. Exempelvis studenter som under pandemin bidrog till sjukvården.

Partistyrelsen delar uppfattningen att möjligheten att arbeta vid sidan av studierna fyller en viktig funktion för många studenter och även för vården. Den möjligheten bör därför kvarstå. Frågan att avskaffa fribeloppet utreddes under alliansregeringen och då konstaterades att ett avskaffande skulle medföra stora kostnader. Dessa kostnader måste ställas i proportion till de förmånliga bidragen och lånens ändamål. Det bör fortsatt ingå i Moderaternas politik att verka för att arbete i så stor utsträckning som möjligt ska löna sig samtidigt som skattemedel ska användas ansvarsfullt och uppfylla sina ändamål.

Partistyrelsen delar uppfattningen att det är angeläget att öka kunskaperna i svenska bland utrikes födda personer i Sverige. Kunskaper i svenska är avgörande för att utrikes födda personer ska komma i arbete och integreras i det svenska samhället. Det är inte minst viktigt för personal

1 i hälso- och sjukvården för att arbetet ska kunna utföras på ett säkert
2 sätt. Den moderatledda regeringen tillsatte under våren 2023 en
3 utredning om språkkrav för personal i äldreomsorgen med syfte att stärka
4 patientsäkerheten och öka tryggheten för de äldre. Utredningen ska bland
5 annat analysera och föreslå kostnadseffektiva insatser som till exempel
6 arbetsgivare, kommuner och staten kan vidta för att hjälpa befintlig
7 personal i äldreomsorgen att snabbare nå kunskaper i det svenska språket.
8 Utredningen ska redovisas senast den 1 september 2024.

9
10 Propositionen Moderata reformer för framtidens kunskapsskola innehåller
11 flera förslag för att öka kunskaperna i det svenska språket. Bland annat
12 föreslås införandet av ett auktorisationssystem inom vuxenutbildningen,
13 yrkesutbildningen och SFI med prestationsbaserad ersättning och
14 noggrann kvalitetsuppföljning. Propositionen innehåller även förslag för att
15 de som står långt ifrån arbetsmarknaden ska erbjudas en sammanhållen
16 Sverigeintroduktion som består av samhällsorientering, SFI och
17 yrkesförberedande utbildning. I propositionen föreslås även att den som
18 arbetar ska kunna studera Sverigeintroduktionen på deltid för att kunna
19 kombinera denna med arbete. Staten föreslås ha ett övergripande ansvar för
20 såväl innehåll, kvalitetssäkring som finansiering av Sverigeintroduktionen.

21

22 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

23

24 **att** anse motion 5:9 besvarad med vad som ovan anförts

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 5:10

MODERATERNA I SKÅNE

SKOLAN - EN BRA START I LIVET

INLEDNING

Alla barn förtjänar en bra start i livet med möjlighet att nå sin fulla potential. I detta har skolan en särställning och tillhör välfärdens kärna. Både eftersom en befolkning med god utbildningsnivå är en förutsättning för att kunna konkurrera på en global kunskapsintensiv marknad, och för den enskildes möjlighet att förverkliga sig själv och sina drömmar.

För få elever klarar skolan idag. Samtidigt betyder inte det att allt i skolan är dåligt eller behöver förändras. Mycket är bra och det ska vi värna om, inte minst möjligheten för alla elever att, oavsett bakgrund, kunna läsa och utbilda sig utan hinder av de ekonomiska omständigheter man växer upp under.

Skoldebatten begränsas alltför ofta till att handla om vinster i välfärden och det fria skolvalet. Det är en viktig fråga att belysa och ta ansvar för, såväl offentliga som fristående skolor ska hålla en hög kvalitet.

Lika ofta tenderar skoldebatten att handla om förslagsintensiva politiska partier som vill rädda skolan från förfallet som andra partier orsakat. Om än syftet är gott, så får man inte glömma bort vikten av arbetsro för rektorer, lärare och elever samt tilliten till professionen.

Med det sagt så finns det ett par övergripande problemområden som förtjänar att lyftas i debatten. Denna proposition ämnar göra detta genom att i huvudsak lyfta en problematik kopplat till skillnader och bristande jämlikhet. Det handlar om bristande jämlikhet mellan stad och land, om skillnader i skolresultat mellan pojkar och flickor och om skillnader mellan färdigheter och ämneskunskaper i läroplanen. Den kommer även beröra vikten av en god lärarkvalitet och vikten av goda läskunskaper.

EN JÄMLIK SKOLA I HELA SVERIGE

Sveriges högsta skolresultat sett till genomsnittligt meritvärde återfinns i stadskommuner eller bland kommuner i direkt anslutning till större städer.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

1 Motsatsen gäller för de kommuner som uppvisar lägst skolresultat, där rena
2 landsbygdskommuner ligger i botten. Skillnaden i skolresultat mellan stad
3 och land är väsentlig.

4

5 Skolforskaren Gabriel Heller Sahlgren har på Svenskt Näringslivs uppdrag¹
6 analyserat resultatskillnader bland landets alla åttondeklassare, fokus var på
7 matematikkunskaper och naturvetenskap.

8

9 Studien byggde på data från externt rättade prov och på enkäter om
10 hur skolorna fungerar. Resultaten blev slående och visar att elever på
11 landsbygden och i mindre orter underpresterar kraftigt jämfört med
12 storstäder och tillhörande förorter. Resultaten för övriga städer ligger
13 mellan de två andra grupperna. De lägre kunskapsresultaten bland elever
14 på landsbygden förklaras inte genom att eleverna är mer lågpresterande
15 utan genom att eleverna i lägre utsträckning når högre eller medelgoda
16 kunskapsnivåer. Enkelt förklarar; eleverna når i regel godkänt men inte
17 högre. Som exempel visar studien att sannolikheten för att en elev på en
18 landsbygdsskola ska nå avancerad nivå i matematik enbart är hälften så stor
19 jämfört med elever i en storstad eller i övriga städer.

20

21 Några av orsakerna till de lägre resultaten handlar om lägre förväntningar
22 på eleverna från lärarna, om större disciplinproblem i skolor på landsbygd
23 och mindre orter och en mindre tydlighet i undervisningen (i detta
24 fall matematikundervisningen). Men det handlar också om en lägre
25 förväntansnivå från eleverna själva om deras egen förmåga.

26

27 För att komma till rätta med dessa problem fordras en starkare styrning
28 från huvudmännen, ett utpräglat fokus på disciplin och kunskaper samt
29 en generell förväntanshöjning. Skolpolitiken behöver i högre utsträckning
30 koncentrera sig på att stärka de låga elevprestationerna på landsbygden för
31 att få en jämlik skola i hela Sverige. Det är nämligen ett långt mycket större
32 problem för Sverige som kunskapsnation än det fria skolvalets vara eller icke
33 vara.

34

35 **SKILLNADER I KUNSKAPER MELLAN POJKAR OCH FLICKOR**

36 Precis som att det finns skillnader i skolresultat mellan stad och land finns
37 det även tydliga skillnader mellan pojkars och flickors prestationer i skolan.
38 Flickor presterar bättre än pojkar i alla ämnen förutom idrott och hälsa. Detta

är inget unikt för Sverige utan följer en internationell trend. Pojkar är senare i sin kognitiva utveckling av hjärnan och mognar på gruppnivå senare än flickor gör på gruppnivå. Pojkar och flickor tenderar också att bemötas olika från vuxenvärlden och möter därmed olika förväntningar. Diskussionen om huruvida det är biologi eller miljö som i huvudsak påverkar skillnaderna i resultat mellan pojkar och flickor pågår. Likväl bör skolpolitiken konstatera att skillnaderna finns och att något behöver göras åt dem. Pojkar som inte klarar skolan är vare sig bra för dem som individer eller för samhället i stort.

Pojkar ägnar sig i högre grad än flickor åt antisocialt beteende. Ofta uppstår detta beteende då pojkar i lägre utsträckning än flickor förstår uppgifterna som tilldelas i skolan². Det kan i sin tur förklaras med att pojkar på gruppnivå är språkligt svagare än flickor. Vars grund kan vara såväl kognitiv, där hjärnans mognad spelar in, liksom ett resultat av miljön, där vuxna tränat flickor i språk och socialt beteende från tidig ålder. Oavsett orsak står det klart att pojkar har det svårare i klassrummen, inte minst med att hantera och genomföra uppgifter som kräver en större grad av eget ansvar.

Fredrik Zimmerman, fil.dr. i barn- och ungdomsvetenskap och forskare om skillnader mellan pojkars och flickors skolresultat, konstaterar ett antal orsaker till pojkars svårigheter i skolan. Dels att skolan inte är begriplig för vissa pojkar, av ovan nämnda anledningar, dels att pojkar har svårt att be om och ta emot hjälp. Zimmerman pekar också på vikten av goda manliga förebilder för pojkarna, framför allt deras pappor. En aktiv pappa som uppmuntrar sönerns intresse för skolan har en väldigt stor betydelse för pojkars skolresultat. Pojkar behöver generellt ett större engagemang från föräldrar och ett större socialt stöd för att klara skolan, än flickor.

Kopplingen till avsnittet om skillnaderna mellan stad- och land låter sig även göras där förväntningarna från omvärlden tydligt påverkade skolresultaten. Kommuner utan studiekultur, ofta tidigare bruks- och industrikommuner på landsbygden, har troligen även problem med föräldraengagemanget kring skolan. Något som direkt slår mot pojkars skolresultat.

För att komma till rätta med pojkars lägre skolresultat behöver undervisningen utvecklas, men även föräldraansvaret. Att prata och läsa mycket med pojkar från tidig ålder tränar och utvecklar deras språkliga förmågor, tydliga och strukturerade skoldagar och uppgifter underlättar

1 inlärnin g, liksom examinationer som tar hänsyn till såväl pojkar s om flickors
2 olika förmågor. Skolans läroplan bör å sin sida utvecklas och ta hänsyn till de
3 skillnader som föreligger mellan pojkar och flickor.

4

5 **REFORMER AV SVENSKT SKOLVÄSENDE**

6 När OECD gjorde sin granskning av Sveriges skolor 2015 landade de i
7 slutsatsen att det krävs en total reformering av svensk skola. Sveriges elever
8 presterar sämre än vad man kan förvänta sig, kvaliteten i svenska skolor är
9 ojämn och lärarna är missnöjda. De föreslår en rad åtgärder, bland annat
10 att staten tydligare måste följa upp huvudmännen, men även att staten
11 ska erbjuda tydligare strukturer för huvudmännens egen uppföljning av
12 skolresultaten. OECD konstaterade att det svenska skolsystemet brast i
13 tydlighet gällande styrkedjan med många aktörer inblandade³.

14

15 Och visst är det så att riksdagen beslutar om läroplanen som lärarna arbetar
16 efter, men huvudmännen är kommunala eller fristående och är de som
17 anställer lärarna. Samtidigt ska en uppföljning kunna genomföras av staten
18 genom Skolverket eller Skolinspektionen. Ansvarsutkrävandet är otydligt.

19

20 OECD pekade också på vikten av att ha en hög kvalitet bland lärarna,
21 något som delvis kan uppnås genom högre löner och ett mer selektivt
22 intag till lärarprogrammen. Detta är något som även får stöd av Inger
23 Enkvist, professor emeritus vid Lunds universitet. Enkvist poängterar att
24 den viktigaste faktorn för en god utbildningskvalitet är lärarna, och att det
25 därmed är problematiskt att många sökande till dagens lärarutbildning har
26 svaga meriter⁴. Det räcker med godkänt betyg från gymnasieskolan, betyget
27 E, för att bli antagen till lärarprogrammet. Enkvist ser ett starkt behov av
28 en förnyad lärarutbildning med högre intagningskrav och högre krav på
29 ämneskunskaper.

30

31 Enkvist trycker även på behovet av en läroplan som sätter fokus på
32 ämneskunskaper. Dagens läroplan fokuserar i stället på kompetenser, eller
33 så kallade färdigheter; kritiskt tänkande, analys och samarbete. Även i
34 praktiska ämnen ställs krav på analytisk förmåga, något som slår ut elever
35 som av olika skäl har större praktiskt lagda förmågor.

36

37 Såväl OECD som Enkvist ser behovet av reformer för svensk läroplan och
38 Sveriges lärarprogram. Möjligen är det så att en stor förklaring till Sveriges

låga skolresultat och de särskilt låga skolresultaten på landsbygden till stora delar handlar om bristande lärarkvalitet. Enligt Enkvist handlar formeln för högre skolresultat om en förbättrad lärarutbildning med högre intagningskrav, en läroplan med större fokus på ämneskunskaper och ett tydligt krav på rektorer och huvudmän att höja skolresultaten.

Dagens pedagogik lämnar ofta eleverna ensamma i sin inlärnin, där läraren agerar coach i stället för den tydliga ledaren i klassrummet. Detta slår extra hårt mot elever med invandrabakgrund, mot pojkar som grupp och mot elever som har svårt att få stöd hemifrån.

Sverige behöver i stället återupprätta kunskapsskolan där tydliga och mätbara ämneskunskaper sätts i fokus och där läraren blir tydlig ledare i klassrummet.

LÄSNING ÄR GRUNDEN TILL KUNSKAPER

Man kan samtidigt ställa sig frågan vad det är som misslyckas i mötet mellan lärare och elev i klassrummet. Det är nämligen i detta möte som överföring av kunskaper sker. Att det finns skillnader mellan stad och land och att pojkar har lägre skolresultat än flickor är alla egentligen symptom på ett övergripande problem. Någoting brister i undervisningskvaliteten. Även om antagningskraven på lärarprogrammen höjs och vi på sikt lyckas höja statusen på läraryrket så kommer samhället under överskådlig tid ha den lärarkår vi har, med alla dess förmågor och alla dess brister. Det viktiga i sammanhanget blir då att stötta och hjälpa eleven och lärarnas möte mellan varandra i klassrummet.

Då handlar det om studiero och arbetsmiljö, om tydlighet och förväntan. Men det finns även ytterligare ett verktyg som kan användas för att bidra till bättre studiero och ökade kunskaper.

LÄSNING

Det finns starkt stöd för att god läsförmåga är avgörande för elevers skolresultat. Därför var den stora resultatförsämringen av svenska elevers läsförmåga i PISA mellan 2000–2012 djupt oroande. Sedan dess har en viss återhämtning skett, men i snitt ligger svenska 15-åringars läsförmåga fortfarande på en lägre nivå än i början av 2000-talet. Särskilt oroande är den ökade och idag stora andelen svaga läsare. Att ligga på nivå 2 eller över

1 brukar ses som en grundnivå i PISA. Elever under denna nivå har svårt att
2 hitta information i en text om den inte är tydligt angiven och de har svårt att
3 göra kopplingar mellan olika delar av en text. I PISA 2018 var det hela 18
4 procent av de svenska 15-åringar som skrev provet, som låg på nivå 2 eller
5 under.

6

7 I många fall är bristande läsförmåga en orsak till att elever inte hänger med
8 i undervisningen, något som därmed leder till negativa konsekvenser för
9 såväl inläring som för klassens studiero. Att tidigt knäcka läskoden och lära
10 sig att läsa i tillräcklig hastighet och tillräckligt bra för att ta till sig kunskap
11 möjliggör dessutom inläring i samtliga ämnen. Att kunna läsa gör att
12 uppgifter blir begripliga och när något blir begripligt är det mer motiverande
13 att genomföra. Det är därför problematiskt att barn i Sverige läser mindre
14 och har sämre läsförmåga idag än för femtio år sedan. Samtidigt, om en valfri
15 svensk får frågan om vad som borde vara svensk skolas kanske viktigaste
16 uppgift så skulle nog väldigt många lyfta fram att alla barn lär sig läsa tidigt.
17 Ändå misslyckas vi. Förbättrad läsundervisning borde vara ett av svenskt
18 skolväsandes allra viktigaste uppgifter.

19

20 Här behövs en förbättrad lärarutbildning, återkommande fortbildning av
21 lärare, mer forskning samt bättre läromedel. Varje skolnämnd, rektor och
22 huvudman behöver dessutom tydligt arbeta med screening och mätning
23 av elevernas läsförmåga från tidig ålder. Samtidigt som eleverna måste ges
24 både glädje och verktygen till att lära sig läsa. Riktiga fysiska böcker är
25 oslagbara.

26

27 **Avslutning**

28 Problemen i svensk skola är många och för att komma till bukt med dessa
29 krävs djupgående utredningar. Det handlar om att hitta svaren på hur vi höjer
30 skolresultaten på svensk landsbygd och hur vi utvecklar undervisningen
31 för att möta skillnaderna mellan pojkar och flickor. Det handlar också om
32 föräldransvar, om läsning och språkträning och om hur undervisningen bör
33 bedrivas med god kvalitet. Inte minst handlar det om en adekvat uppföljning
34 av skolresultaten genom hela styrkedjan, från lärare, till rektor, huvudman
35 och staten. Framför allt handlar det om hur vi stärker läraryrket som
36 profession.

37

38 Moderaterna bör ta plats i skoldebatten och vara en konstruktiv kraft som

med stöd i forskning vågar föreslå reformer för morgondagens skola. 1

¹ Bra skolor i hela landet – skillnader i resultat mellan stad och land i TIMSS 2019 2

https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/utbildning/bra-skolor-i-hela-landet-skillnader-i-resultat-mellan-stad-och-la_1174478.html 3

² Zimmerman, Fredrik, 2020. Tio orsaker till varför pojkar presterar sämre i skolan 4

[https://www.kunskapsskolan.se/download/18.11ed9dea171ac3dd151124b9/1588684735004/Jubileumsrapport1%20\(2\).pdf](https://www.kunskapsskolan.se/download/18.11ed9dea171ac3dd151124b9/1588684735004/Jubileumsrapport1%20(2).pdf) 5

³ OECD, 2025. Improving schools in Sweden 6

<https://www.oecd.org/education/school/Improving-Schools-in-Sweden.pdf> 7

⁴ Enkvist, Inger, 2023. Lärarutbildningen håller inte måttet 8

<https://www.nwt.se/2022/05/19/inger-enkvist-lararutbildningen-haller-inte-mattet/> 9

att¹ anta propositionen. 10

att² verka för ett utpräglat fokus på disciplin och kunskaper samt en generell förväntanshöjning för att på så sätt få en mer jämlik och högre skolkvalitet i hela Sverige. 11

att³ verka för att en riktad kompetens- och lönesatsning utformas för lärare och rektorer verksamma på landsbygdsskolor. 12

att⁴ verka för en återgång till kunskapsskolan och en reformering av läroplanen som sätter konkreta och mätbara ämneskunskaper i fokus. 13

att⁵ verka för en läroplan som möter såväl pojkars som flickors behov i undervisningen. 14

att⁶ verka för att antagningskraven och kvaliteten höjs på Sveriges lärarutbildning. 15

att⁷ verka för att utreda möjligheterna till en komprimerad lärarutbildning för att bättre motsvara tidsramen för andra akademiska utbildningar. 16

att⁸ verka för att Skolinspektionen ställer krav på skolhuvudmännen att följa upp och förbättra sina skolresultat. 17

att⁹ verka för att Skolinspektionen särskilt följer upp skolhuvudmännens arbete kring läsning. 18

att¹⁰ verka för att Skolverket får i uppgift att sammanställa riktlinjer för bedömning och stöd av elever med dyslexi och dyskalkyli. 19

1 **att**¹¹ uttala att användningen av digitala läromedel bör begränsas i
2 förskolan, lågstadiet och mellanstadiet till förmån för analoga
3 läromedel.

4 **att**¹² verka för att användningen av digitala läromedel begränsas i
5 förskolan, lågstadiet och mellanstadiet till förmån för analoga
6 läromedel.

7

8 Moderaterna i Skåne

9

10 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:10**

11

12 Motionären berör frågor om problematik kopplat till skillnader och
13 bristande jämlikhet i skolan, bland annat mellan stad och land, skillnader i
14 skolresultat mellan pojkar och flickor och om skillnader mellan färdigheter
15 och ämneskunskaper i läroplanen. Motionären berör även vikten av en god
16 lärarkvalitet och vikten av goda läskunskaper.

17

18 Partistyrelsen delar bilden av att en god utbildning är helt central för
19 den enskilda individen och i förlängningen även för samhället. Det finns,
20 som motionären beskriver, mycket i svensk skola att vara stolt över. Den
21 avgiftsfria svenska skolan var under lång tid en språngbräda för ambitiösa
22 och målmedvetna barn och ungdomar. Men det finns även mycket som inte
23 står rätt till.

24

25 Mer än var fjärde elev i årskurs sex saknar godkänt betyg i minst ett
26 ämne. Nästan 14 procent går ut utan behörighet till gymnasiet. I
27 praktiken stänger det vägen till arbetslivet. En tredjedel av landets låg- och
28 mellanstadieelever uppger att de utsatts för våld och hot, och alltför många
29 hoppar av både läraryrket och lärarutbildningen. Alltför många kommunala
30 och fristående skolor har stora brister i kvalitet och trygghet, inte minst i
31 utsatta områden.

32

33 Den svenska skolan behöver tydligare präglas av sitt kunskapsuppdrag
34 och få en förändrad kunskapssyn. Partistyrelsen instämmer i motionärens
35 beskrivning av rådande ojämlikheter mellan stad och land. En
36 kunskapsbejakade skola med höjda förväntningar behövs i hela landet och
37 det är av högsta vikt att skolor utanför storstäderna kan locka till sig och
38 behålla skicklig personal. Det är en utmaning och den nationella politiken

måste ta sitt ansvar för att sätta upp rätt förutsättningar för detta. Det handlar förutom lönesatsningar om att stärka tryggheten i skolan och att uppvärdera statusen i läraryrket generellt. Som motionären konstaterar behöver lärarutbildningen och antagningen till densamma skärpas.

I skolpropositionen föreslår partistyrelsen åtgärder för att skolan ska vara en plats där både pojkar och flickor känner sig trygga och där alla barn får förutsättningarna att ta till sig kunskaper i rätt takt. Det kräver ordning och reda i klassrummen och att undervisningen vid behov kan nivåändelas för en mer individuellt anpassad skolgång. Vidare behöver betygskriterierna ses över så att varje elev, lärare och förälder vet vad som förväntas. En bra skolgång fordrar, som motionären belyser, ett aktivt föräldraengagemang men också ett skärpt föräldraansvar. Moderaterna vill se högt ställda krav på att samtliga föräldrar ger sina barn rätt förutsättningar och motivation att klara skolan.

Partistyrelsen ställer sig bakom vad som anges i motionen om läsningens centrala roll för all form av inlärning i skolan. Den moderatledda regeringen genomför satsningar på läromedel och utökad undervisningstid i svenska i lågstadiet. Det ingår fortsatt i Moderaternas politik att Sverige ska ha en trygg kunskapsskola som tar till vara på varje elev och att staten genom myndigheternas granskning och uppföljning tar sitt ansvar för detta.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 5:10 besvarad med vad som ovan anförts

Douglas Thor reserverade sig till förmån för att bifalla att-satserna 4, 7 och 11 i motion 5:10.

1 **MOTION 5:11**

2 **ERIK ÖSTMAN, LINKÖPING -**

3 **ÖSTERGÖTLANDS LÄN**

6 **ANGÅENDE BEHOVET AV EN NY SKOLLAG**

8 Den svenska skollagen är en mycket viktig lag som reglerar de svenska
9 skolformernas styrning. Trots att det är en så pass viktig lag innehåller den
10 såväl oklarheter som rent märkliga inslag. Exempelvis skapar 10e kap 30 §
11 om skolplaceringar problem. Paragrafens andra stycke kan överklagas till
12 Skolverkets överklagandenämnd medan det första stycket har varit föremål
13 för tolkning i förvaltningsrätten. Då det inte alltid är självklart vilken del av
14 paragrafen som ska tillämpas skapar detta ibland situationen att motstridiga
15 tolkningar skapas av de två olika instanserna.

16
17 Ett annat exempel är 6 kap 14 § som innebär att om en elev anses sig ha
18 blivit utsatt för en kränkning på skolan så är det skolan som ska bevisa
19 att en sådan inte har inträffat. Denna omvända bevisbörda är normalt
20 sett främmande inom en rättsstat och har troligtvis bidragit starkt till den
21 kränkhetskultur som många lärare vittnar om där hot om anmälan för
22 kränkande behandling är tillräckligt för att lärare inte ska våga stå upp mot
23 elever och vårdnadshavare även där det är befogat.

24
25 Likaså är de disciplinära åtgärderna enligt 5:e kapitlet många gånger
26 otillräckliga. Mycket komplicerade och märkliga situationer kan uppstå när
27 det finns konflikt eller incidenter mellan elever i grundskolan och gymnasiet
28 eftersom regelverket skiljer sig åt dem emellan. Detta är bara några exempel
29 på oklarheter i lagstiftningen. Det finns flera. Framförallt borde rektors roll
30 och befogenheter ses över för att se om de ligger på en rimlig nivå eller om
31 så
32 pass mycket ansvar lagts på rektor att det pedagogiska ledarskapet blir
33 lidande. Kort sagt, skollagen behöver uppdateras och dess oklarheter rättas
34 till.

35
36 Med anledning av ovanstående yrkar jag på

37
38 **att¹** Moderaterna tar initiativ till framtagandet av en ny skollag.

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Förbundsstyrelsen tackar motionären för en viktig motion. Motionären har på ett tydligt sätt visat varför dagens skollag inte är ändamålsenlig och innehåller en rad problem. Förbundsstyrelsen delar därför motionärens uppfattning att skollagen behöver ses över i sin helhet.

Med hänvisning till ovanstående föreslår förbundsstyrelsen förbundsstämman besluta:

att bifalla att-sats 1

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

att bifalla att-sats 1

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:11

Motionären lyfter frågan om skollagen som styr svensk undervisning. Motionären ger exempel på oklarheter, bristande tillämpning och tveksam rättssäkerhet. Motionären menar att Moderaterna bör ta initiativ till framtagandet av en ny skollag då den behöver uppdateras och förtydligas.

Moderaterna driver reformer på hela skolans område och en skärpning av skollagen ingår i detta. Partistyrelsen delar inte minst motionärens syn på vikten av att revidera lärares och rektorers befogenheter att gripa in vid kränkningar och stärka skolans auktoritet i förhållande till elever och lärare när det kommer till den typ av incidenter som nämns i motionen. I propositionen Skola och utbildning finns en rad förslag på hur detta ska åtgärdas. Exakt hur lagstiftningsarbetet för att stärka skollagen ska se ut blir en fråga som innefattar många variabler och genomförandet av detta behöver därför beslutas om i en bredare kontext.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motionen 5:11 besvarad med vad som ovan anförts

1 **MOTION 5:12**

2 **JOANNA SJÖLANDER, ENEBY-SVÄRTINGE -**

3 **ÖSTERGÖTLANDS LÄN M.FL.**

6 **SKOLAN SKA VARA EN FRIZON**

8 Våld mot kvinnor utgör ett hinder för jämställdhet och utveckling i vårt
 9 samhälle. Det är ett uttryck för ojämställdhet och patriarkala strukturer där
 10 män strukturellt är överordnade kvinnor, vilket också präglar nära relationer –
 11 både mellan vuxna och barn. Det är inte alltid lätt att upptäcka de patriarkala
 12 strukturer som utövas på våra barn men det finns synliga symboler för
 13 dessa strukturer. Hijab är t ex en synlig symbol som betyder barriär och
 14 syftar till avskärmning från det andra könet, vilket förhindrar skolans
 15 jämställdhetsarbete.

16
 17 Att godta en barriär mellan könen är att godta den patriarkala strukturen
 18 och detta spiller över på annat. På våra förskolor och skolor begränsas vissa
 19 flickor och pojkar och får inte vara med i alla lekar, klä ut sig och uttrycka sig
 20 som de vill. Vissa flickor får inte vara med på sexualundervisning och idrott
 21 eller får inte simma eller prata med pojkar.

22
 23 Skolans jämställdhetsuppdrag är mycket tydligt specificerat i skollagen med
 24 uttryckliga krav på att skolans verksamhet ska vila på demokratisk grund
 25 och att skolan ska gynna människors lika värde och motverka traditionella
 26 könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Barn ska
 27 alltså behandlas lika oavsett kön, kultur, religion, tradition, eller något annat.

28
 29 För att ge alla barn samma förutsättningar i våra skolor krävs ett konsekvent
 30 förebyggande arbete från förskolan och genom hela skolgången. Barn
 31 spenderar en stor del av dagen i skolan och ett sätt att motarbeta
 32 patriarkatet är att göra skolan till en FRIZON från allt förtryck, så att arbetet
 33 för ett mer jämställt samhälle blir mer trovärdigt och effektivt. För att
 34 underlätta för personalen att uppfylla kraven i skollagen om människors
 35 lika värde och för att motverka traditionella könsmonster bör skolan vara en
 36 FRIZON även från det synliga psykiska våldet och förtrycket mot våra barn.
 37 På så sätt skyddas även skolpersonalen från rädsla och kritik från barnens
 38 anhöriga när de gör sitt jobb. Det är vårt jobb som politiker att säkerställa

att våra skolor är en plats för kunskap och utbildning. Trots stöd i skollagen vittnar personal i våra skolor om att de upplever att det är en utmaning i praktiken att upprätthålla en frizon från religion och kultur.

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi stämman att besluta

- att¹** Moderaterna ska verka för att samma skyldigheter och rättigheter ska gälla samtliga elever i grundskolan - i alla ämnen
- att²** Moderaterna ska verka för att särbehandling avseende kost i skolan endast ska gälla barn med medicinska skäl.
- att³** Moderaterna ska verka för utökad undervisning om demokrati, jämställdhet och sexualkunskap där kunskap om hedersrelaterat våld, normer och värderingar sätts i fokus i grundskolan.

Joanna Sjölander	Kristin Henrysson	Maria Almesåker
Eneby-Svärtinge	Mjölby	Linköping
Östergötlands län	Östergötlands län	Östergötlands län

Amira Starkengren	Carina Melefors	Ewa Ahlstedt
Motala-Borensborg	Borg	Vadstena
Östergötlands län	Östergötlands län	Östergötlands län

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Motionärerna har med den här motionen lyft skolans roll för ett jämlikt och jämställt samhälle. Motionen beskriver patriarkala strukturer vilka utgör hinder för jämställdhet och utveckling i vårt samhälle. För att komma tillrätta med dessa strukturer krävs än mer arbete och politiska beslut kring hur integreringen i samhället ska ske.

För att en förändring ska komma till stånd behöver man bli mycket tydlig i skolan, redan från förskolan. Skolan ska ge varje enskild elev möjlighet att utveckla sin unika egenart. Skolan ska alltså inte ge föräldrarna möjlighet att påverka hur eleven ska utvecklas. Men här behöver skolpersonalen, de som är med barnen och som även träffar föräldrarna, känna att de har stöd av

1 rektor och övrig skollledning.

2

3 Marléne Stenman, gymnasielärare från Mjölby, har under många år verkat för
4 att politiker ska förstå och våga ta beslut när det kommer till frågor som har
5 med hijab, hedersrelaterat våld och förtryck att göra. Hon säger bl.a. – "...ett
6 av skolans huvudmål och syfte är nämligen att utgångspunkten är att alla ska
7 fostras in i en demokrati med allt vad det innebär."

8

9 En av att-satserna berör kosten. Här har flera kommuner redan skrivit in i sina
10 kostpolicys att specialkost endast ska erbjudas efter medicinsk bedömning.
11 Vill man ändå ha specialkost kan t.ex. vegetarisk kost eller salladsbuffé
12 erbjudas. I det här fallet bör påverkan ske ute i kommunerna och regionerna.

13

14 Med hänvisning till ovanstående föreslår förbundsstyrelsen
15 förbundsstämman besluta

16

17 **att** bifalla att-satserna 1, 3

18 **att** avslå att-sats 2

19

20 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

21

22 **att** bifalla samtliga att-satser.

23

24 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:12**

25

26 Motionärerna skriver att skolan ska vara en frizon, en plats fri från förtryck
27 och att samma rättigheter och skyldigheter ska gälla samtliga elever.
28 Motionärerna menar att särbehandling avseende kost i skolan endast ska
29 gälla barn med medicinska skäl. Vidare vill motionärerna att Moderaterna ska
30 verka för utökad undervisning i demokrati, jämställdhet och sexualkunskap
31 där kunskap om hedersrelaterat våld, normer och värderingar sätts i fokus i
32 grundskolan.

33

34 Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning om att skolan ska vara en
35 plats fri från diskriminering, kränkning och trakasserier. Skolan ska vara en
36 trygg plats där elever möts på lika villkor – inte en förlängd arm för förtryck.
37 Ingen elev ska bli diskriminerad, utsättas för hederskultur eller få sin frihet
38 begränsad i skolmiljö. Diskriminering måste därför ingå i varje skolas

trygghetsarbete och i samhällets arbete mot extremism. Partistyrelsen har i propositionen Skola och utbildning föreslagit att ett åtgärds paket med evidensbaserade metoder mot kränkningar, hot och våld behöver tas fram i syfte att skapa trygghet och studiero i skolan. Utbildning ska genomsyras av faktakunskaper, en vetenskapligt grundad kunskapssyn och respekt för trygghet, ordning och demokrati. Det är därutöver självklart att alla elever ska följa skolplanen och alla dess ämnen så länge det inte finns medicinska hinder eller funktionsnedsättning som talar emot detta.

För Moderaterna är det självklart att elever ska erbjudas en god och varierad skolmat som också är näringsriktig. Diskrimineringslagen förbjuder diskriminering som har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Detta innebär bland annat att skolan ska erbjuda ett fullgott alternativ för elever som har önskemål om anpassad mat som har samband med en diskrimineringsgrund, till exempel religion eller annan trosuppfattning. Partistyrelsen ser ingen anledning att ändra denna ordning, då det till exempel skulle kunna innebära att en elev fräntas möjligheten att äta mat som följer av dennes religion.

Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning om hedersrelaterat våld, normer och värderingar bör sättas i fokus i grundskolan. Regeringen har därför gett Skolverket ökade medel som ska gå till stärkt systematiskt arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Regeringen har även gett Skolinspektionen i uppdrag att i de reviderade läroplanerna granska skolornas arbete avseende det nya kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer. Det innefattar bland annat att granska arbetet med att förebygga och bemöta intolerans, förtryck och våld.

Det är även av stor vikt att skolan får rätt verktyg för att kunna identifiera och hantera all form av förtryck, som begränsar rätten att uttrycka sig fritt. Därutöver råder religionsfrihet.

Genom att respektera barns och ungas grundläggande fri- och rättigheter verkar skolan också i förlängningen för att skapa en miljö fri från diskriminering och förtryck. Att respektera alla människors lika värde innebär

1 likväld att respektera människors olikheter.

2

3 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

4

5 **att** avslå att-sats 2 i motion 5:12

6 **att** anse resterande att-satser besvarade med vad som ovan anförts

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 5:13

ÖPPNA MODERATER I STOCKHOLM

SURROGATVÄRDSKAP

Antalet svenska barn som föds genom surrogatvårdskap i utlandet är sedan några år tillbaka fler än de som kommer till Sverige genom internationella adoptioner. I debatten kan det ibland låta som att de flesta av de barn som föds genom surrogatvårdskap har samkönade par som föräldrar men i de flesta fall är det heterosexuella par. Men oavsett vilka de svenska föräldrarna är så finns det ett stort problem för de nyblivna föräldrarna som behöver hanteras och undanröjas, och det är risken att fastna med det nyfödda barnet i månader i värdmammans hemland.

Problemet kommer från att det idag krävs en DNA-analys av föräldraskap för barnet som ska fastställas av svensk domstol innan Skatteverket kan utställa ett samordningsnummer för barnet så att ett svenskt pass kan erhållas och familjen resa hem. Skatteverket väntar dock vanligen i tre månader, som är den möjliga överklagandetiden för fastställandet av domstolens beslut, innan ett samordningsnummer ges barnet.

Detta är dock inte ett lagmässigt krav utan den svenska föräldrabalken säger att man bara behöver visa att det är sannolikt att den utpekade fadern är fader, genom att visa att det är sannolikt att mannens sperma har använts vid inseminationen. Detta skulle kunna uppnås genom att man använder sig av IVF-intyg för att göra faserskapsfastställelse i stället för DNA-test och skulle då kunna fastställas i god tid innan födseln så ett samordningsnummer och pass kan utfärdas i direkt anslutning till födseln. Det skulle innebära att familjen skulle kunna resa hem så fort det är säkert för barnet att resa men också att det svenska barnet blir inkluderat i de svenska trygghetssystemen och därmed får ett juridiskt ökad säkerhet och trygghet för familjen.

Med bakgrund av detta vill Öppna Moderater Stockholm föreslå:

att¹ Moderaterna i Stockholms län verkar för att IVF-intyg ska ersätta DNA- analys för fastställande av föräldraskap vid surrogatvårdskap i utlandet

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

1 **att**² Moderaterna i Stockholms län verkar för att en närståendeadoption
 2 ska kunna påbörjas parallellt med att IVF-intyg fastställs så att båda
 3 föräldrarna juridiskt ska vara föräldrar till det nyfödda barnet så fort
 4 som möjligt

5 **att**³ Moderaterna i Stockholms län vidareänder motionen till
 6 partistämman

8 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

10 Förbundsstyrelsen tackar motionären för en bra och välskrivna motion. För
 11 ett parti som ställer sig positiva till att tillåta surrogatvårdskap även i Sverige
 12 faller det naturligt att vilja förenkla processen för de som gör det i utlandet.
 13 Det gynnar ingen att föräldrar blir fast med sina barn utomlands till dess
 14 att det svenska byråkratiska hjulet fått hantera frågan. Snarare är minskad
 15 byråkrati och förenklade processer till gagn för samtliga inblandade.

16
 17 Vidare är förbundsstyrelsen medveten om de brister IVF-intyg har i
 18 jämförelse med DNA-test. En av dessa handlar om att det med IVF-intyg inte
 19 med 100 % säkerställa vilka som är barnets biologiska föräldrar. Samtidigt
 20 är det det allmänt vedertaget att föräldraskap inte är enbart knutet till
 21 genetiken. Det är också vår uppfattning att problematiken med IVF-intyg är
 22 liten i jämförelse med den problematik som uppstår då föräldrar blir fast med
 23 sina barn utomlands som en följd av kravet på DNA-test.

24
 25 Mot bakgrund av ovanstående så anser förbundsstyrelsen att fördelarna med
 26 att använda IVF-intyg istället för DNA-test för fastställandet av föräldraskap
 27 är övervägande positiva för att förenkla de befintliga processerna.

28
 29 Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman,

30
 31 **att** bifalla att-sats 1-2

33 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

34
 35 **att** bifalla att-sats 1-2 samt

36 **att** tillägga att-sats 3 "att sända motionen vidare till partistämman"

37
 38

MOTION 5:14

ÖPPNA MODERATER STOCKHOLM

SURROGATVÄRDSKAP

Antalet svenska barn som föds genom surrogatvårdskap i utlandet är sedan några år tillbaka fler än de som kommer till Sverige genom internationella adoptioner.

I debatten kan det ibland låta som att de flesta av de barn som föds genom surrogatvårdskap har samkönade par som föräldrar men i de flesta fall är det heterosexuella par. Men oavsett vilka de svenska föräldrarna är så finns det ett stort problem för de nyblivna föräldrarna som behöver hanteras och undanröjas, och det är risken att fastna med det nyfödda barnet i månader i värdmammans hemland.

Problemet kommer från att det idag krävs en DNA-analys av föräldraskap för barnet som ska fastställas av svensk domstol innan Skatteverket kan utställa ett samordningsnummer för barnet så att ett svenskt pass kan erhållas och familjen resa hem. Skatteverket väntar dock vanligen i tre månader, som är den möjliga överklagandetiden för fastställandet av domstolens beslut, innan ett samordningsnummer ges barnet.

Detta är dock inte ett lagmässigt krav utan den svenska föräldrabalken säger att man bara behöver visa att det är sannolikt att den utpekade fadern är fader, genom att visa att det är sannolikt att mannens sperma har använts vid inseminationen.

Detta skulle kunna uppnås genom att man använder sig av IVF-intyg för att göra faserskapsfastställelse i stället för DNA-test och skulle då kunna fastställas i god tid innan födseln så ett samordningsnummer och pass kan utfärdas i direkt anslutning till födseln. Det skulle innebära att familjen skulle kunna resa hem så fort det är säkert för barnet att resa men också att det svenska barnet blir inkluderat i de svenska trygghetssystemen och därmed får ett juridiskt ökad säkerhet och trygghet för familjen.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

5

1 Med bakgrund av detta vill Öppna Moderater Stockholm föreslå:

2

3 **att¹** Moderaterna i Stockholms stad verkar för att IVF-intyg ska ersätta
4 DNA-analys för fastställande av föräldraskap vid surrogatvårdskap i
5 utlandet

6 **att²** Moderaterna i Stockholms stad verkar för att en
7 närståendeadoption ska kunna påbörjas parallellt med att IVF-intyg
8 fastställs så att båda föräldrarna juridiskt ska vara föräldrar till det
9 nyfödda barnet så fort som möjligt

10 **att³** motionen skickas vidare till Moderaternas partistämma

11

12 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

13

14 Förbundsstyrelsen tackar för en viktig motion i ett angeläget ämne.

15

16 Surrogatvårdskap är inte tillåtet i Sverige men många som motionen
17 beskriver väljer att genomföra det i utlandet. Ibland är det enda sättet för par
18 att bli föräldrar.

19

20 Det finns många luckor i systemet och lagstiftningen som innebär långa
21 krångliga processer och personligt lidande. Det är mycket komplext då barn
22 inte får föras in i Sverige, få samordningsnummer eller pass förrän det är
23 fastställt vilka som är föräldrar.

24

25 IVF-intyg kan vara en väg att gå men tyvärr finns det inte ett rättssäkert sätt
26 att idag tillhandahålla IVF-intyg. Fusk och falska intyg kan förekomma och då
27 det är oerhört viktigt att föräldraskap måste säkerställas så är det inte idag
28 ett alternativ till DNA test.

29

30 Dock för att korta processen så kan det vara möjligt att påbörja en utredning
31 om föräldraskap i ett tidigare skede som sedan får fastställas. Hur det ska gå
32 till måste utredas vidare.

33

34 Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman:

35

36 **att** besvara att-sats 1 och 2

37

38

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

Förbundsstämman beslutade:

- att** bifalla att-sats 1-2
- att** bifalla Christer Mattssons tilläggsatt-sats "att motionen skickas vidare till Moderaternas partistämma"

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38**5**

1 **MOTION 5:15**

2 **ÖPPNA MODERATER STOCKHOLM**

3

4

5 **SURROGATVÄRDSKAP**

6

7 Antalet svenska barn som föds genom surrogatvårdskap i utlandet är sedan
8 några år tillbaka fler än de som kommer till Sverige genom internationella
9 adoptioner. I debatten kan det ibland låta som att de flesta av de barn som
10 föds genom surrogatvårdskap har samkönade par som föräldrar men i de
11 flesta fall är det heterosexuella par. Men oavsett vilka de svenska föräldrarna
12 är så finns det ett stort problem för de nyblivna föräldrarna som behöver
13 hanteras och undanröjas, och det är risken att fastna med det nyfödda
14 barnet i månader i värdmammans hemland.

15

16 Problemet kommer från att det idag krävs en DNA-analys av föräldraskap för
17 barnet som ska fastställas av svensk domstol innan Skatteverket kan utställa
18 ett samordningsnummer för barnet så att ett svenskt pass kan erhållas och
19 familjen resa hem. Skatteverket väntar dock vanligen i tre månader, som är
20 den möjliga överklagandetiden för fastställandet av domstolens beslut, innan
21 ett samordningsnummer ges barnet.

22

23 Detta är dock inte ett lagmässigt krav utan den svenska föräldrabalken säger
24 att man bara behöver visa att det är sannolikt att den utpekade fadern är
25 fader, genom att visa att det är sannolikt att mannens sperma har använts
26 vid inseminationen. Detta skulle kunna uppnås genom att man använder sig
27 av IVF-intyg för att göra faderskapsfastställelse i stället för DNA-test och
28 skulle då kunna fastställas i god tid innan födseln så ett samordningsnummer
29 och pass kan utfärdas i direkt anslutning till födseln. Det skulle innebära att
30 familjen skulle kunna resa hem så fort det är säkert för barnet att resa men
31 också att det svenska barnet blir inkluderat i de svenska trygghetssystemen
32 och därmed får en juridiskt ökad säkerhet och trygghet för familjen.

33

34 Att Moderater verkar för att en närståendeadoption ska kunna påbörjas
35 parallellt med att IVF-intyg fastställs så att båda föräldrarna juridiskt ska vara
36 föräldrar till det nyfödda barnet så fort som möjligt.

37

38

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Förbundsstyrelsen vill tacka motionären för en välskriven motion på ämne som blir viktigare och viktigare att hitta fungerande lösningar på. Inte bara för alla föräldrars skull utan även- och kanske främst för barnens skull.

Precis som motionären själv skriver föds allt fler barn genom surrogatvårdskap i utlandet. Hemma i Sverige inleds då en lång och komplicerad myndighetsprocess för att barnet ska få sina rätta föräldrar registrerade, sitt svenska medborgarskap och sina svenska föräldrar som vårdnadshavare.

För att förenkla och göra dessa processer kortare föreslår motionären att Öppna Moderater verkar för att IVF- intyg ska ersätta DNA-analys för fastställelse av föräldraskap vid surrogatvårdskap i utlandet. Redan idag finns denna möjlighet och det finns bland annat advokatbyråer som arbetar med att hjälpa svenska föräldrar som skaffar barn via surrogatvårdskap i utlandet med detta.

För en allmän domstol finns idag tre sätt att fastställa att faderskap då detta inte kan ske genom bekräftelse från socialnämnd:

En genetisk undersökning fastställer faderskapet, mannen har haft samlag med modern under den tid då barnet tillkommit och det med hänsyn till samtliga omständigheter är sannolikt att barnet tillkommit genom samlaget eller att en assisterad befruktning skett med mannens spermier under den tid då barnet kan ha tillkommit och det är sannolikt att barnet tillkommit vid det tillfället.

Sedan i januari 2022 har lagen kring föräldraskap blivit könsneutral och det gäller försäldraskapspresumtion inom äktenskap om någon i paret föder ett barn.

Denna lagstiftning exkluderar gifta homosexuella män från föräldraskapspresumtionen och för dom innebär det att den av männen som inte är barnets biologiska far måste göra en närståendeadoption för att bli barnets legala förälder.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

1 Idag kan närståendeadoption inledas först efter att den biologiska fadern
2 fått sitt föräldraskap fastställt i domstol. Detta trots att det gifta paret
3 genom surrogatvårdskap skaffar barnet tillsammans och avsikten under
4 hela processen givetvis är ett gemensamt föräldraskap. Precis som i
5 andra äktenskap där barn skaffas tillsammans och som idag omfattas av
6 föräldraskapspresumtion.

7

8 Detta anser vi är ett förhållande som borde ändras så att på sikt alla barn
9 som tillkommer i äktenskap omfattas av föräldraskapspresumtion. Ett
10 mycket gott första steg och en god hjälp är givetvis att låta processen
11 för närståendeadoption ta sin början samtidigt som faderskapet för den
12 biologiske fadern fastställts.

13

14 Detta förslag går helt i linje med de politiska frågor Öppna Moderater
15 redan driver med förslag på förenklingar och förtydliganden när det gäller
16 surrogatvårdskap.

17

18 Detta förslag går enligt vår uppfattning också helt i linje med
19 barnkonventionen som numera är svensk lag och där två av konventionens
20 fyra grundprinciper i och med en ändring i enlighet förslaget skulle stärkas.
21 Nämligen alla barns lika rättigheter och att barnets bästa alltid ska komma
22 först. I konventionen fastställs också barnets rätt till sina föräldrar och
23 det ska självklart gälla alla barn. Och allas barn. Oavsett om det gäller ett
24 heterosexuellt par, ett lesbiskt par eller ett homosexuellt par.

25

26 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER** 27 **MOTIONERNA 5:13, 5:14 SAMT 5:15**

28

29 Samtliga motioner berör frågor om surrogatmödraskap i olika avseenden.
30 Partistyrelsen har därför valt att behandla dessa i ett gemensamt yttrande.

31

32 Motionärerna lyfter i motionerna 5:13, 5:14 och 5:15 frågor om
33 surrogatvårdskap. I motion 5:13 och 5:14 föreslås att Moderaterna ska verka
34 för att IVF-intyg ska ersätta DNA-analys för fastställande av föräldraskap vid
35 surrogatvårdskap i utlandet. Motionärerna föreslår även i motionerna 5:13,
36 5:14 och 5:15 att Moderaterna ska verka för att en närståendeadoption ska
37 kunna påbörjas parallellt med att IVF-intyg fastställs, så att båda föräldrarna

38

juridiskt ska vara föräldrar till det nyfödda barnet så fort som möjligt. Partistyrelsen anser att surrogatmoderskap är ett viktigt ämne som väcker många komplexa frågor som behöver besvaras. Moderat familjepolitik syftar till att individer och familjer ska åtnjuta stor frihet och trygghet i livets olika skeenden. Sverige ska vara ett av världens bästa länder för familjer, oavsett hur de ser ut. Antalet barn som kommer till genom surrogatmoderskap i utlandet har ökat markant de senaste åren och det är viktigt att lagstiftningen förändras i takt med samhällsutvecklingen. Familjepolitiken ska värna individens rättigheter och jämställdheten. Moderaterna har i riksdagen drivit på för en förtydligad lagstiftning för att öka tryggheten för familjer med barn som kommit till genom surrogatmoderskap utomlands.

Moderaterna anser att lagstiftningen bör förändras så att det utan dröjsmål kan fastställas vilka som är vårdnadshavare så att dessa och barnet får samma rättigheter som andra familjer och nyfödda, till exempel rätt till föräldrapenning och skydd vid sjukdom eller olycka. Hur det ska gå till måste utredas. Att fastställa faderskap genom IVF-intyg skulle kunna vara ett möjligt alternativ att inkludera i en sådan utredning, liksom frågan om att påbörja närståendeadoption parallellt med att IVF-intyg fastställs. Frågan kräver dock noggrann analys, bland annat för att säkerställa att processen är rättssäker och att risken för missbruk minimeras.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motionerna 5:13, 5:14 samt 5:15 besvarade med vad som ovan anförts

MOTION 5:16

STINA LUNDGREN, BOTKYRKA - STOCKHOLMS LÄN

BARNENS RÖST MÅSTE STÄRKAS – GE BARN RÄTT TILL JURIDISKT OMBUD

I Sverige ges barnen ett offentligt biträde¹ enligt Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och i brottmål utses en advokat till målsägandebiträde² eller särskild företrädare för barnet om det har varit utsatt för våld från vårdnadshavarna eller är brottsoffer. Däremot saknar barnet rätten till ett juridiskt ombud i de svåra och komplexa vårdnads-/boende- och umgänge-/separationstvisterna mellan föräldrarna. Fram tills idag kan vi ta del av flera vårdnads-/boende- och umganges-/separationstviser mellan föräldrarna där barn har råkat väldigt illa ut. Det kan röra sig om t. ex att barn har blivit bortförda utomlands³, utsatts för hederskultur⁴, misshandlats och även i vissa händelser blivit dödade av en förälder⁵. Det är inte ovanligt att barn används som ett verktyg för att hämnas på sin partner. Det hade kunnat vara annorlunda för många av dem om de hade haft rätten till ett juridiskt ombud, som hade kunnat företräda deras röst på samma sätt som de gör som ett offentligt biträde i mål gällande LVU eller målsägandebiträde i brottmål. I Norge, Englandoch USA får barn sedan lång tid tillbaka komma till tals genom rätten till ett juridiskt ombud vid vårdnads-/boende-/umganges-/separationstvisterna mellan föräldrarna.

Behovet av att barn bör ges rätten till ett juridiskt ombud i vårdnads-/boende- / umganges-/separationstvisterna mellan föräldrarna har även framförts av domare⁶, advokater⁷, barnombudsmannen⁸ och barnrättsorganisationer⁹ som jobbar med eller är engagerade i barnrättsperspektivet i dessa tvister om barn.

Idag är det socialsekreterare som gör en utredning och förslår vem som ska få vårdnaden, bli barnets boendeförälder samt föreslår hur umgänget skall se ut.

Socialsekreterarens förslag i utredningen har en stor betydelse för domstolarnas bedömning. Trots att barn är föremål i tvisten får det inte

komma till tals i rätten, får inte sin röst hörd, just för att de saknar rätten till ett juridiskt ombud.

Om ett barn skulle ges rätten till ett juridiskt ombud kan samtliga som ska fatta beslut i vårdnadstvisten ta del av barnets perspektiv inför viktiga beslut som vem barnet skall bo med eller hur barnet ska ha umgänge eller inte ha umgänge med sin förälder. Det juridiska ombudet ges även möjlighet att lägga fram föreliggande risker för barnet, vilket också flyttar fokuset från föräldrarna till barnets bästa, då även både advokater¹⁰ och barnorganisationer larmar om barn som hamnar i kläm i svåra lojalitetskonflikter mellan föräldrarna i dessa tvister. I Sverige gäller barnkonventionen¹¹ som svensk lag sedan 2020, den understryker barnrättsperspektivet och det är för att barnets bästa ska vara avgörande för alla beslut och den ger också barnet en förstärkt rätt att få komma till tals att få sin vilja lyssnad på och respekterad.

Barn behöver ges rätten till ett juridiskt ombud som följer det hela vägen under vårdnads- och äktenskapstvister för att säkerställa att barnets röst har varit delaktig i en rättsprocess och fokuserar på barnets bästa i alla beslut och som säkerställer att barnets vilja beaktas, blir respekterad, att barnets rädsla för att inte ha umgänge med en förälder som har skrämt eller hotat barnet med våld eller att bli bortförd blir hörsammad. Det kan vara avgörande för barnets trygghet och framtid och överlevnad och för att förebygga många bortförande av barnen.

¹ <https://www.dagensjuridik.se/nyheter/barnen-borde-ha-ratt-till-egen-advokat-i-vardnadstvister/>

² <https://www.dagensjuridik.se/nyheter/barnen-borde-ha-ratt-till-egen-advokat-i-vardnadstvister/>

³ <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/granskning-minst-916-barn-har-forts-ut-ur-sverige>

⁴ <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/svt-kartlagger-minst-900-barn-har-forts-ut-ur-sverige-pa-fem-ar>

⁵ <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/norrboten/larmen-innan-misstankta-mordet-pa-8-aringen-i-lulea>

⁶ <https://www.dagensjuridik.se/kronikor/nar-ska-vi-borja-ta-det-barn-sager-och-uttrycker-pa-allvar/>

⁷ <https://www.dn.se/sverige/pappa-misstanks-ha-fort-bort-sina-barn-nu-faller-domen/>

⁸ <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/norrboten/barnombudsmannen-lagen-maste-andras-barnen-behoover-eget-om-bud>

1 ⁹<https://www.dagensjuridik.se/debatt/debatt-mer-behovs-for-att-starka-barnrattsperspektivet-i->
2 [vardnadstvister/](https://www.dagensjuridik.se/debatt/debatt-mer-behovs-for-att-starka-barnrattsperspektivet-i-)

3 ¹⁰<https://www.dagensjuridik.se/debatt/debatt-forse-barnen-i-vardnadstvister-med-egna-ombud/>

4 ¹¹<https://www.barnombudsmannen.se/barnkonventionen/om-barnkonventionen/>

5

6 Med anledning av ovanstående föreslås stämman besluta:

7

8 **att¹** Moderaterna i Stockholm län bifaller motionen och driver frågan
9 om att barn ska ges rätten till juridiskt ombud i vårdnads-/ boende-
10 och umgängestvisterna mellan vårdnadshavarna.

11 **att²** Moderaterna i Stockholm län skickar motionen vidare till
12 partistämman så att Moderaterna arbetar för att barn ska ges rätten
13 till juridiskt ombud i vårdnads-/ boende- och umgängestvisterna
14 mellan vårdnadshavarna.

15

16 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

17

18 Förbundsstyrelsen tackar motionären för en viktig och välskreven motion.

19

20 Likt motionären ser även förbundsstyrelsen problematiken som uppstår
21 vid mål som rör barn utan att barnet finns representerat i målet. Det är
22 inte ett okänt problem att barns behov kan hamna i skymundan bakom
23 vuxenvärldens konflikter.

24

25 För Moderaterna är det en naturlig del av vår politik att stå upp för det
26 enskilda barnets rätt gentemot dess föräldrar och vårt parti har de senaste
27 åren tydligt profilerat sig i dessa frågor.

28

29 Förbundsstyrelsen är medveten om att dagens lagstiftning bygger på att
30 barnet ska sättas i fokus och att dennes behov skall sättas i första rummet.
31 Vi ser även den problematik som blir gällande hur ett barns ombud ska
32 förhålla sig till barnet, eftersom det är just ett barn. Samtidigt bör ett ombud
33 kunna fylla en viktig funktion som kan se barnets behov separat från
34 föräldrarnas behov.

35

36 föräldrarnas behov.

37 Förbundsstyrelsen anser det rimligt att om lika rätt ska gälla bör även lika

38

representation gälla.

Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman,

att bifalla att-sats 1-2

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag samt

att stryka ordet ”separationstvister”

att ändra ordet föräldrar till vårdnadshavare

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

5

MOTION 5:17

ROSLANA CEDERHAGE, HÖGALID - STOCKHOLMS STAD

BARNENS RÖST MÅSTE STÄRKAS – GE BARN RÄTT TILL JURIDISKT OMBUD

I Sverige ges barnen ett offentligt biträde¹ enligt Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och i brottmål utses en advokat till målsägandebiträde² eller särskild företrädare för barnet om det har varit utsatt för våld från vårdnadshavarna eller är brottsoffer. Däremot saknar barnet rätten till ett juridiskt ombud i de svåra och komplexa vårdnads-/boende- och umgänge- /separationstvisterna mellan föräldrarna.

Fram tills idag kan vi ta del av flera vårdnads- /boende- och umgänces- /separationstvister mellan föräldrarna där barn har råkat väldigt illa ut. Det kan röra sig om

1. ex att barn har blivit bortförda utomlands³, utsatts för hederskultur⁴, misshandlats och även i vissa händelser blivit dödade av en förälder⁵.

Det är inte ovanligt att barn används som ett verktyg för att hämnas på sin partner. Det hade kunnat vara annorlunda för många av dem om de hade haft rätten till ett juridiskt ombud, som hade kunnat företräda deras röst på samma sätt som de gör som ett offentligt biträde i mål gällande LVU eller målsägandebiträde i brottmål.

I Norge, England och USA får barn sedan lång tid tillbaka komma till tals genom rätten till ett juridiskt ombud vid vårdnads-/ boende-/umgänces- /separationstvisterna mellan föräldrarna.

Behovet av att barn bör ges rätten till ett juridiskt ombud i vårdnads-/boende- / umgänces- /separationstvisterna mellan föräldrarna har även framförts av domare⁶, advokater⁷, barnombudsmannen⁸ och barnrättsorganisationer⁹ som jobbar med eller är engagerade i barnrättsperspektivet i dessa tvister om barn.

Idag är det socialsekreterare som gör en utredning och förslår vem som ska få vårdnaden, bli barnets boendeförälder samt föreslår hur umgänget skall se ut. Socialsekreterarens förslag i utredningen har en stor betydelse för domstolarnas bedömning. Trots att barn är föremål i tvisten får det inte komma till tals i rätten, får inte sin röst hörd, just för att de saknar rätten till ett juridiskt ombud.

Om ett barn skulle ges ett rätten till ett juridiskt ombud kan samtliga som ska fatta beslut i vårdnadstvisten ta del av barnets perspektiv inför viktiga beslut som vem barnet skall bo med eller hur barnet ska ha umgänge eller inte ha umgänge med sin förälder.

Det juridiska ombudet ges även möjlighet att lägga fram föreliggande risker för barnet, vilket också flyttar fokuset från föräldrarna till barnets bästa, då även både advokater¹⁰ och barnorganisationer larmar om barn som hamnar i kläm i svåra lojalitetskonflikter mellan föräldrarna i dessa tvister.

I Sverige gäller barnkonventionen¹¹ som svensk lag sedan 2020, den understryker barnrättsperspektivet och det är för att barnets bästa ska vara avgörande för alla beslut och den ger också barnet en förstärkt rätt att få komma till tals att få sin vilja lyssnad på och respekterad.

Barn behöver ges rätten till ett juridiskt ombud som följer det hela vägen under vårdnads- och äktenskapstvister för att säkerställa att barnets röst har varit delaktig i en rättsprocess och fokuserar på barnets bästa i alla beslut och som säkerställer att barnets vilja beaktas, blir respekterad, att barnets rädsla för att inte ha umgänge med en förälder som har skrämt eller hotat barnet med våld eller att bli bortförd blir hörsammad. Det kan vara avgörande för barnets trygghet och framtid och överlevnad och för att förebygga många bortförande av barnen.

¹ <https://www.dagensjuridik.se/nyheter/barnen-borde-ha-ratt-till-egen-advokat-i-vardnadstvister/>

² <https://www.dagensjuridik.se/nyheter/barnen-borde-ha-ratt-till-egen-advokat-i-vardnadstvister/>

³ <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/granskning-minst-916-barn-har-forts-ut-ur-sverige>

⁴ <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/svt-kartlagger-minst-900-barn-har-forts-ut-ur-sverige-pa-fem-ar>

⁵ <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/norrboten/larmen-innan-misstankta-mordet-pa-8-aringen-i-lulea>

1 ⁶<https://www.dagensjuridik.se/kronikor/nar-ska-vi-borja-ta-det-barn-sager-och-uttrycker-pa>
2 allvar/

3 ⁷<https://www.dn.se/sverige/pappa-misstanks-ha-fort-bort-sina-barn-nu-faller-domen/>

4 ⁸<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/norrboten/barnombudsmannen-lagen-maste-andras-barnen-behover-eget-om-bud>

6 ⁹<https://www.dagensjuridik.se/debatt/debatt-mer-behovs-for-att-starka-barnrattsperspektivet-i-varnadsstiver/>

8 ¹⁰<https://www.dagensjuridik.se/debatt/debatt-forse-barnen-i-varnadsstiver-med-egna-ombud/>

9 ¹¹<https://www.barnombudsmannen.se/barnkonventionen/om-barnkonventionen/>

10

11 Med anledning av ovanstående föreslås stämman besluta:

12

13 **att¹** Moderaterna i Stockholm bifaller motionen och driver frågan om att
14 barn ges rätten till juridiskt ombud i vårdnads-/boende-
15 och umgängestvister mellan vårdnadshavare

16 **att²** Moderaterna i Stockholm stad skickar motionen vidare till
17 partistämman så att Moderaterna arbetar för att barn ska ges
18 rätten till juridiskt ombud i vårdnads-/boende- och umgängestvister
19 mellan vårdnadshavare

20

21 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

22

23 Förbundsstyrelsen tackar motionären för en välskrivna och betydelsefull
24 motion som syftar till att stärka barnets rätt i samhället genom att ge barnet
25 rätt till ett juridiskt ombud vid vårdnads- och umgängestvister.

26

27 Moderaterna står på barnens sida, därför har vi för första gången en
28 socialtjänstminister i regeringen, som har i uppdrag att aktualisera den
29 nuvarande socialtjänstlagen som trädde i kraft den 1 januari 1982. Det torde
30 ligga i Moderaternas linje att lagstifta kring att barn ska ha rätt till ett juridiskt
31 ombud i enlighet med motionens syfte. Samtidigt vill förbundsstyrelsen vara
32 tydlig med att det kommer att innefatta ökade kostnader och en lagändring
33 bör föregås av en utredning. Vi ställer oss dock frågande till formuleringen
34 boende- och separationstvister och anser att det är tillräckligt att benämna
35 vårdnads- och umgängestvister.

36

37 Förbundsstyrelsen anser att boende- och separationstvister stryks i
38 att-satserna, samt att använda benämningen vårdnadshavare i stället för

föräldrar. Med en sådan korrigerig kan förbundsstyrelsen bifalla motionen. 1

Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman: 2

att besvara att-sats 1 och 2 3

Förbundsstämmans beslut 4

Förbundsstämman beslutade: 5

att bifalla att-sats 1 med ändringsyrkandet så att-satsen lyder 6
 “Moderaterna i Stockholm bifaller motionen och driver frågan om att 7
 barn ges rätten till juridiskt ombud i vårdnads-/boende- 8
 och umgängestvister mellan vårdnadshavare”. 9

att bifalla att-sats 2 med ändringsyrkandet så att-satsen lyder 10
 “Moderaterna i Stockholm stad skickar motionen vidare 11
 till partistämman så att Moderaterna arbetar för att barn ska ges 12
 rätten till juridiskt ombud i vårdnads-/boende- och umgängestvister 13
 mellan vårdnadshavare.”. 14

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTIONERNA 5:16 OCH MOTION 5:17

I motion 5:16 och motion 5:17 lyfts frågor om barns rätt till juridiskt 15
 ombud i samband med vårdnadstvister och vissa andra tvister mellan 16
 vårdnadshavare. Vårdnadstvister är svåra för samtliga inblandade och 17
 särskilt för barn. Den moderatledda regeringen jobbar för ett paradigmskifte 18
 i svensk politik, där barnet ska bli egen rättighetsbärare, det vill säga 19
 att barnets bästa alltid ska gå före föräldrarnas rätt till sina barn. För 20
 Moderaterna är det självklart att barnets bästa alltid ska prioriteras i 21
 samband med en vårdnadstvist eller andra tvister mellan vårdnadshavare. 22

Under alliansregeringen tillsattes Vårdnadsutredningen – Se barnet! 23
 (SOU 2017:6). Utredningen konstaterade att det fanns vissa skäl att göra 24
 förändringar i lagstiftningen för att undvika att barn far illa i vårdnadstvister. 25

År 2021 antog riksdagen proposition 2020/21:150 Ett stärkt 26
 barnrättsperspektiv i vårdnadstvister. Propositionen innebar att 27
 flera lagändringar genomfördes i syfte att stärka barnperspektivet i 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38

1 vårdnadstvister. Bland annat ska barnet få information och ges möjlighet att
2 framföra sina åsikter i frågor om vårdnad, boende och umgänge, och barnets
3 åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.
4 Socialnämnden ska som utgångspunkt tala med barnet inom ramen för sitt
5 arbete med utredningar i mål om vårdnad, boende eller umgänge, dvs. inte
6 försöka klarlägga barnets åsikter på något annat sätt. Till grund för den nya
7 lagstiftningen låg förslag från utredningsbetänkandet Se barnet! (2017:6), en
8 utredning som tillsattes av alliansregering. Denna utredning övervägde även
9 möjligheten att utse ett juridiskt biträde för barn i mål om bl.a. vårdnadstvist,
10 men konstaterade att det inte fanns tillräckligt starka skäl för detta. Bland
11 annat lyfter utredningen att det skulle var påfrestande för barn att behöva
12 förmedla samma information två gånger, dels till biträdet och dels till
13 socialtjänsten, samt att ytterligare en aktör i processen skulle kunna medföra
14 att konfliktnivån trappas upp.

15

16 I och med den nya lagstiftningen som antogs 2021 har barnperspektivet
17 stärkts, vilket partistyrelsen tolkar som målsättningen med motionerna. Mot
18 bakgrund av att lagändringarna förhållandevis nyligen trätt i kraft menar
19 partistyrelsen att dessa bör utvärderas innan frågan om juridiskt biträde på
20 nytt övervägs.

21

22 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

23

24 **att** anse motion 5:16 och motion 5:17 besvarade med vad som ovan
25 anförts

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 5:18

**ALEXANDRA LINDAHL, SOLNA OCH ALBIN
VIKTORSSON, HÄVERÖ-VÄDDÖ -
STOCKHOLMS LÄN**

ANGÅENDE UTMANINGAR I SKOLAN PÅ GRUND AV ARTIFICIELL INTELLIGENS

Elever på grund- och gymnasieskolor runt om i landet har under vårterminen skrivit de nationella proven i en rad olika ämnen. Syftet med dessa prov är att mäta elevernas kunskaper och färdigheter och ge en objektiv bedömning av deras prestationer. Det finns dock idag en oroande trend som växer fram, där elever använder sig av artificiell intelligens (AI) för att fuska på proven. Genom att använda AI-baserade verktyg kan eleverna få tillgång till svar på frågor och uppgifter på ett sätt som är nästintill omöjligt att upptäcka för lärare och andra bedömare. Denna utveckling är inte bara ett hot mot rättvisa och ärlighet i utbildningen, utan också en utmaning för hur vi ska hantera teknologins inflytande på utbildningssystemet.

På senare år har artificiell intelligens utvecklats och blivit allt mer lättillgänglig, vilket medför nya moderna sätt för elever att fuska och plagiera.

Elever kan använda artificiell intelligens för att hitta och kopiera information från internet. Det är otroligt svårt för lärare att upptäcka detta eftersom artificiell intelligens dessutom kan skapa text som ser ut att vara skriven av eleven själv. Artificiell intelligens kan också användas för att generera svar på prov och andra uppgifter, vilket gör det möjligt för elever att fuska och ta genvägar.

Artificiell intelligens kan även bidra till fusk och plagiat genom att göra det enklare för elever att skapa falska dokument och annat material. Detta inkluderar att manipulera källmaterial för att skapa falska uppgifter eller forskning. Detta underminerar integriteten i utbildningssystemet och minskar värdet av examinationer och betyg. Det finns en specifik AI-modell som många lärare har uttryckt en stor oro över, nämligen Chat GPT.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

5

1 Chat GPT är en avancerad AI-modell som utvecklats av OpenAI, ett av de
2 främsta forskningsföretagen inom artificiell intelligens. Chat GPT är tränad
3 på stora mängder text-data från internet, inklusive webbsidor, artiklar, böcker
4 och sociala medier.

5

6 Denna träning har gjort det möjligt för Chat GPT att förstå och generera
7 språk på ett sätt som liknar det mänskliga.

8

9 En av de mest populära funktionerna i Chat GPT är dess förmåga att
10 generera text som svar på en given fråga eller ett påstående. Detta
11 missbrukas idag av elever som använder verktyget på ett oetiskt sätt i syfte
12 att fuska och plagiera. När elever på gymnasiet exempelvis ska förbereda tal
13 hemma inför den muntliga delen av nationella provet i svenska, är det många
14 som låter Chat GPT skriva talet åt dem. Lärare har uttryckt en oro över att
15 de kommer ägna sin tid åt att bedöma hela uppsättningar av AI-genererade
16 talmanus.

17

18 Är Chat GPT dock verkligen så pass skicklig att en elev kan använda AI-
19 modellen för att fuska och lura sin lärare till att tro att man har skrivit texten
20 själv? Ja, det finns idag knappt någon teknologi som kan avgöra ifall en text
21 är AI-genererad eller inte, men det kan du få avgöra själv - texten ovan är i
22 själva verket skriven av Chat GPT.

23

24 Med anledning av ovanstående yrkar vi:

25

26 **att¹** Förbundsstämman antar motionen i sin helhet

27 **att²** Moderaterna i Stockholms län verkar för att artificiell intelligens
28 används på ett etiskt sätt i skolan

29 **att³** Moderaterna i Stockholms län verkar för att förhindra att artificiell
30 intelligens används för fusk och plagiat i skolan

31 **att⁴** Moderaterna i Stockholms län verkar för att skolorna ser till att
32 elever förstår konsekvenserna av att använda artificiell intelligens för
33 fusk och plagiat

34 **att⁵** Moderaterna i Stockholms län verkar för att lärare ges utbildning
35 och resurser för att upptäcka och hantera fusk och plagiat som
36 involverar artificiell intelligens

37

38

- att⁶ Moderaterna i Stockholms län verkar för att fler verktyg tas fram som kan användas för att detektera fusk och plagiat som involverar artificiell intelligens
- att⁷ Moderaterna i Stockholms län verkar för att avsätta resurser till att under söka elevers användning av artificiell intelligens i skolan med syfte att fuska eller plagiera
- att⁸ Moderaterna i Stockholms län skickar motionen vidare till Moderaternas nästkommande partistämma

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Artificiell intelligens kan ge nya möjligheter, men innebär också utmaningar. Digitaliseringen i svensk skola behöver vila på evidens och forskning, vilket idag brister i flera avgörande delar. Skolverkets digitaliseringsstrategi, som i skrivande stund är ute på remiss, syftar till att besvara hur svensk skola ska hantera digitaliseringen, men ger en alltför ensidigt positiv bild av digitaliseringen.

Motionärerna lyfter förtjänstfullt flera av de problem som finns med artificiell intelligens i skolan, bland annat hur möjligheterna till fusk och plagiat ökat.

Förbundsstyrelsen menar att det är viktigt att arbeta mot fusk och plagiat i allmänhet, inte bara när det gäller artificiell intelligens. Moderaterna i Stockholms län har inte heller möjlighet att avsätta resurser för att undersöka elevers användning: däremot bör Moderaterna verka för att användningen av verktyg i skolan sker på vetenskaplig grund. Vilken utbildning lärare behöver är en fråga för professionen att avgöra, men vi delar motionärens uppfattning att den generella kunskapsnivån behöver höjas. Detta blir en del i en kommande reformering av lärarutbildningen och lärares vidareutbildning.

Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman,

- att bifalla att-sats 2
- att avslå att-sats 1 och 8
- att besvara att-sats 3-7

1 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

2 Förbundsstämman beslutade

3

4 **att** bifalla att-sats 1-8

5

6

7 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:18**

8

9 Motionärerna har ett flertal förslag kopplat till att stävja fusk och plagiat som
10 sker med hjälp av AI-verktyg och lyfter de utmaningar detta fenomen medför
11 i skolans miljö

12

13 Partistyrelsen delar motionärernas bild av läget och ser de utmaningar och
14 möjligheter som artificiell intelligens medför, både för samhället i stort och för
15 skolan specifikt.

16

17 I motionen lyfts problemet med de nationella proven, som är utsatta för
18 ett omfattande fusk. Moderaterna vill att centralt rättade nationella prov
19 som genomförs digitalt ska vara en garant för objektiv betygsättning och
20 motverka glädjebetyg. I tillämpningen av detta är förstås insatser mot alla
21 sorters fusk av extra stor vikt med tanke på hur avgörande det enskilda
22 provtillfället blir för elevens betyg.

23

24 Utbildningsväsendet behöver ligga i framkant gällande artificiell intelligens.
25 Lärare och rektorer ska besitta nödvändiga verktyg och metoder för att
26 säkerställa att varje elev bedöms utifrån sina faktiska kunskaper. I detta ingår
27 att motverka fusk och partistyrelsen delar som ovan nämnt motionärernas
28 bild av att AI riskerar att utgöra en omfattande del av detta.

29

30 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

31

32 **att** anse motion 5:18 besvarad med vad som ovan anförts

33

34

35

36

37

38

MOTION 5:19

MARIE EDVINSSON KRISTIANSEN OCH EMMA LUNDGREN, STRÖMSTAD - VÄSTRA GÖTALAND

ALLA BARN FÖRTJÄNAR EN RÄTTSSÄKER UTREDNING MED BARNET I FOKUS

Alla barn förtjänar en rättssäker utredning med barnet i fokus. Inga misstag eller felaktiga bedömningar får någonsin förekomma. Mäns våld mot kvinnor ökar där barnen används som redskap för att straffa kvinnan vilket ofta hamnar i händerna hos myndigheten. Våld är inte en konflikt eller samarbetsproblem och rättssäkerheten måste stärkas.

TINGSRÄTT VS SOCIALTJÄNST

När en tilltalad begår ett brott stäms hen av staten. Hen får en statligt betald försvarare. Hen har rätt till bevisframställning och möjlighet att föra sin talan. Åklagaren och försvararen gör urval som läggs fram för att föra hens talan, sakkunniga görs hörda. I domstolen sitter tre oberoende nämndemän och en oberoende domare, en oberoende tingsnotarie för protokoll och alla vittnesmål spelas in med ljud och bild. Hen blir behandlad respektfullt, och rättssäkert utifrån vad som framkommer under förhandlingen och får en rättssäker dom av fyra oberoende domare. Hen har dessutom rätt att överklaga domen. Enligt straffrättslig princip så vid minsta tvivel gäller föreskriften hellre fria än fälla.

Socialtjänsten däremot utreder inte sanningar eller har krav på bevis, de skall bedöma behovet av skydd. Här uppstår en påtaglig risk i rättssäkerheten.

Socialtjänsten öppnar ett ärende där man skall bedöma lämpligheten hos en eller båda föräldrarna. Den enskilda socialsekreteraren kan göra vilka urval och bortval av information, intyg, referenter, professioner hen vill. Hen för själva journalanteckningar över sina möten och inhämtade samtal och kan och utan insyn eller kontroll journalföra felaktiga, vinklade och fabulerade journalanteckningar. Den enskilda socialsekreteraren håller även i barnförhör.

Den enskilda socialsekreteraren gör en behov/skyddsbedömning utifrån berättelser/påståenden och har alltså inga krav på bevis. Hen äger sin

1
2
3
4
5
6
7
8

5

9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

1 bedömning vilken även ligger till grund för eventuell LVU och underlag i en
2 vårdnadstvist vilket kan ge mycket allvarliga påföljder speciellt om den är
3 felaktig. Barn kan tvingas till umgänge med den skadliga föräldern och våldet
4 fortsätter mot då både förälder och barn.

5

6 Förövare ljuger och smutskastar gärna sitt offer för att förskjuta skulden
7 och undvika konsekvenser, det ses i domstolar dagligen och är ovanligt
8 med motsatsen. Mäns våld mot kvinnor är utbrett och ökar och därtill
9 eftervåldet som fortsätter efter separation, ofta genom barnen. Fram till
10 dess att socionomutbildningen reformeras och innehåller kunskap om
11 manipulationsmetoder, personlighetsstörningar och försvårande beteenden
12 behövs akuta åtgärder för att alltid göra rättssäkra bedömningar. Att
13 berätta om våld tolkas ofta inom myndigheten som en ”negativ inställning”
14 eller ”motvilja till samarbete”. Barn måste skyddas från alla typer av
15 våld. BVC, MVC och vårdcentraler är generellt sett bra på att hitta våld
16 och förmedla detta till Socialtjänsten. Alla enheter har en alltför enad
17 frustration om att ”inget händer” och att våldet omvandlas till ”konflikt” och
18 ”samarbetsproblem” när det når Socialtjänsten. Barn blir kvar i våldsamma
19 och skadliga miljöer eller tas ifrån kärleksfulla föräldrar på felaktig grund.
20 Rättsosäkerheten slår åt båda håll.

21

22 Den enskilda socialsekreteraren är alltså ensam utredare, notarie, försvarare,
23 åklagare, sakkunnig och domare i ett och det är inte rättssäkert. Den
24 enskilda utredaren kan och vid behov ta hjälp av kollegor på verksamheten
25 men det går inte att likställas med fyra oberoende domare. Kollegor på
26 enheten är inte oberoende. En vårdnadshavare är därmed oerhört maktlös
27 om det blir fel.

28

29 Tillsynsmyndigheten IVO tillser att socialsekreteraren följer lagen men inte
30 hur den tillämpas. Lagen säger bara ATT något skall lösas, inte HUR. Det
31 är här kunskapen är avgörande för den enskilda individen/barnen eftersom
32 kunskap krävs för att tillämpa lagen på rättssäkert sätt. Lagen ger tyvärr
33 utrymme för en ensam utredare att styra sin bias och enbart inhämta
34 uppgifter som stödjer det, confirmation bias. Tillsynsmyndigheten IVO
35 granskar den enskilda utredarens journalanteckningar men har ingen vetskap
36 om vad för information socialsekreteraren kan ha valt bort eller om den
37 information socialsekreteraren journalfört är sanningsenlig. Vi läser också
38 ständigt i tidningar där socialsekreterare gått i prestige, skyller på sekretess

och inte tar ansvar. Det är en farlig kombination som inte får förekomma på en myndighet som finns för att skydda barn. I Sverige kan en våldsutsatt förälder förlora vårdsnaden för att hen inte skyddade sitt barn men på ett annat ställe kan en våldsutsatt förälder anklagas för umgängessabotage om hen skyddar sitt barn. För en våldsutsatt förälder är verkligheten omöjlig och samhället fortsätter administrera våldet. Det är mycket komplext därför behövs mer kunskap och större rättssäkerhet för alla barns skull. Det skall inte handla om vem som utreder eller om tur.

IVO hade i uppgift av regeringen 2019 att granska sociala barn och ungdomsärenden och visade på brister i 67%. Detta är ytterst allvarligt och därtill redovisar IVO inte den typen av ärenden som nämns i denna motion så vi bör även räkna med ett mörkertal av ytterligare brister.

Härmed presenteras några akuta kostnadseffektiva åtgärder för att öka och stärka rättssäkerheten på ett mycket betydande sätt för alla barn:

Med anledning av ovanstående yrkar vi på att:

- att¹** alla kontakter med vårdnadshavare, professioner och vittnen som ingår i utredningar spelas in. De skall förvaras och tas fram vid behov för att säkerställa rättssäkerheten vid en konflikt, granskning eller anmälan som skydd för tjänstepersoner på myndigheten samt skydd för barn och vårdnadshavare. Inspelningar kan även användas som skydd för tjänstepersoner i förhandlingar om hot eller liknande uppstått.
- att²** alla barnförhör hålls med en annan socialsekreterare på enheten än den som möter vårdnadshavarna. Den socialsekreteraren sammanställer barnförhöret och vidarebefordrar det till utredarna utan tidigare kännedom om ärendet. Barnförhöret blir därmed rättssäkert utan inverkan av en socialsekreterare som kan ha påverkats av en förälder. Barnförhören skall också spelas in vilket de idag redan görs på Barnahus. Detta för att säkerställa att inga ledande frågor ställs som lätt kan påverka ett barn samt användas under handledning precis som redan görs på Barnahus. Barnförhöret blir därmed alljämt objektivt.

- 1 **att**³ tillse en specialiserad barnförhållningsledare på myndigheten alternativt
 2 att alla tjänstepersoner på arbetsplatsen får kontinuerlig fortbildning
 3 i barnförhör.
- 4 **att**⁴ införa obligatoriska oanmälda hembesök för att verkligen se hur
 5 familjen har det när inget besök är väntat vilket kan ge mycket
 6 betydelsefull information om barnens verkliga miljö samt bevisa och
 7 styrka sin bedömning.
- 8 **att**⁵ erbjuda stöd till föräldrar efter LVU. Det är för alla oavsett grund, en
 9 stor sorg/trauma som behöver bearbetas och av särskild vikt
 10 om återförening skall ske. Alla människor har rätt till stöd och beakta
 11 alla människors lika värde.

12

13 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

14

15 Förbundsstyrelsen delar i stort motionärernas mening gällande den
 16 problematik som återfinns inom det myndighetsutövande som Sveriges
 17 socialtjänst utgör. De förslag som motionärerna lägger riskerar dock
 18 sammanlagt öka arbetsbelastningen oerhört för redan hårt ansatta
 19 verksamheter, om dessa åtgärder ens är möjliga att genomföra givet lokala
 20 förutsättningar. Förslagen i motionen riktas primärt in på kommunala
 21 åtaganden och bör inte utan noggrant övervägande tvingas på kommunerna,
 22 sett både till den lokala myndighetsutövningen och verksamheternas
 23 kapacitet och förutsättningar.

24

25 Därmed föreslår förbundsstyrelsen stämman:

26

27 **att** motionen anses besvarad.

28

29

30 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:19**

31

32 Motionärerna skriver att alla barn förtjänar en rättssäker utredning med
 33 barnet i fokus och framför ett flertal förslag i detta syfte.

34

35 Partistylelsen vill inledningsvis understryka vikten av att barnutredningar
 36 inom socialtjänsten ska ske på ett rättssäkert sätt och vara fria från
 37 otillbörlig påverkan. Den moderatledda regeringen genomför just nu fler
 38 förändringar inom socialtjänstområdet som syftar till ett stärkt skydd och

mer kvalitativ vård för barn. Utredningen om barn och unga i samhällets
vård ska redovisas för regeringen i oktober i år. År 2021 antog riksdagen
proposition 2020/21:150 Ett stärkt barnrättsperspektiv i vårdnadstvister.
Propositionen innebar att flera lagändringar genomfördes i syfte att stärka
barnperspektivet i vårdnadstvister. Bland annat lyfter lagstiftningen att
barnets bästa ska vara avgörande för alla frågor om vårdnad, boende och
umgänge. Barnets rätt till information och att komma till tals i förfarande
ska lyftas fram och tydliggöras och fler och yngre barn ska få möjlighet
att delta i förfarandet. Socialnämnden har också i och med lagändringen
fått möjlighet att i förfarande om vårdnad, boende eller umgänge, höra
barn utan vårdnadshavares samtycke och utan vårdnadshavares närvaro.
Lagstiftningen innebär också ett ökat skydd för barn som riskerar att fara
illa. Socialnämnden ska enligt den nya lagen lämna upplysningar i det fall det
är olämpligt att höra barnet och föräldrarna, inte bara som tidigare om det
är lämpligt. Särskilt avseende ska fästas på föräldrarnas förmåga att sätta
barnets behov främst och ta ett gemensamt ansvar i frågor om barnet.

Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning om att myndighetsutövning
ska vara rättssäker, både inom socialtjänsten och inom andra myndigheter.
Socialtjänsten förhåller sig till bland annat socialtjänstlagen. I de fall
det råder tveksamheter finns ofta vägledning att hämta i praxis. Många
kommuner väljer därutöver att formulera riktlinjer. Socialnämnden har
det yttersta ansvaret för att myndighetsutövningen sker på ett adekvat
sätt. I de fall det råder tveksamheter finns också möjlighet att överklaga
till Förvaltningsrätten. Med det sagt är det partistyrelsens uppfattning att
landets socialtjänsthandläggare i de allra flesta fall förhåller sig professionella
i sin yrkesutövning och både genom sin utbildning och erfarenhet har fått
med sig verktyg att hantera sådana situationer som motionären lyfter som
risker.

Som ett led i ett bättre förebyggande arbete – och för att sprida kunskap
om forskning samt beprövade exempel och metoder – anser Partistyrelsen
att ett nationellt kunskapscentrum med fokus på förebyggande arbete
inom den sociala barn- och ungdomsvården bör införas. Förutom att
stärka socialtjänstens förebyggande arbete menar Partistyrelsen att
socialsekreterares närvaro i utredningar av barn och unga måste öka.

Partistyrelsen tror inte att inspelade möten är rätt väg att gå givet att de

1 ärenden som hanteras är av ytterst känslig karaktär och omgärdas av
2 sekretess. Det finns som nämnts ovan andra insatser som bättre syftar till
3 att öka rättssäkerheten inom socialtjänsten. Partistyrelsen ser inte heller att
4 det finns skäl att som regel motivera varför information har valts bort i en
5 utredning utan menar att vi som politiker behöver utgå ifrån att professionen
6 kan göra rimliga och rättssäkra avvägningar. I de fallen så inte sker är det
7 i första hand en fråga för berörd förvaltning att hantera. Givet att en ny
8 socialtjänstlag utreds anser partistyrelsen att det är för tidigt att ta ställning i
9 frågan om oanmälda hembesök.

10

11 PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

12

13 **att** avslå att-sats 1 i motion 5:19

14 **att** anse resterande att-satser besvarade med vad som ovan anförts

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 5:20

MUF GÄVLEBORG - GÄVLEBORGS LÄN

FÖR ETT BÄTTRE GÄVLEBORG FÖR OSS UNGA

MER ORDNING OCH REDA I SKOLAN

Skolan är en viktig grundbult i samhället, det är i skolan du lär dig viktig kunskap för livet och skapar förutsättningar att bli det man drömmer om. Men en fjärdedel av Sveriges elever lämnar grundskolan med ofullständiga betyg, det är allt för många och det är dags att vi strävar högre än så.

Ett av de mäktiga fenomen som har den svenska skolan i ett järngrepp är den så kallade flumskolan. Från början var flumskolan ett försök att demokratisera skolan, men precis som det låter är det också ett perfekt sätt att minska ordning och reda i skolan, vilket i längden påverkat lärarnas auktoritet i klassrummen. Allt fler elever uppger att de tvingas studera i en rörig studiemiljö där stökiga elever tillåts leka rövare utan några påtagliga konsekvenser. Kraven och förväntningarna på elever är inte densamma som förr, något som underlättat för stökiga och vilsna elever samtidigt som det undergrävt ambitionen hos de studiemotiverade.

Sveriges skolor har på flera håll i landet omvandlats till stökiga klassrum där lärarens undervisning inskränks och där det är eleverna som åtnjuter makten. I Skollagen står det att elever har rätt till studiero och trygghet, och att lärare besitter makten att visa ut elever från klassrum om de upplevs som störningsmoment. Detta behöver dock understrykas och lärare ska känna att man ska våga använda sig av detta. Målet ska inte vara att visa ut fler elever ur klassrummet, utan att i framtiden inte behöva skicka ut elever ur klassrummet överhuvudtaget. Om det däremot är fler utvisningar av elever som krävs för att uppnå detta så är det en del av den inledande processen.

Den traditionella katederundervisningen har fått ge plats åt en kollektivistisk undervisningsmetod, vilket gett upphov till stökigare klassrum där elever inte får tillgång till studiero och trygghet. Studier visar att barn mår bra av rutiner, och eftersom det inte alltid erbjuds hemma är det ännu viktigare att skolan sätter tydliga ramar för vilka regler man ska förhålla sig till. Skolor bör inte lägga energi på att låta eleverna vara delaktiga i skapandet av

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

5

1 reglerna, tvärtom måste skolor lägga energi på att se till att reglerna följs
2 och respekteras. På allt fler platser har läraryrket blivit en otrygg arbetsmiljö,
3 därför måste lärare försäkras om att de backas av skolledningen för att de
4 ska våga agera när det faktiskt gäller. Först då minskas de tomma hoten och
5 disciplinära åtgärder kan få effekt.

6
7 Två förutsättningar för att få bra betyg som kan ta dig vidare till den linje du
8 önskar på gymnasiet är bra lärare och lugna klassrum. Dessa förslag är alla
9 ett sätt att minska flumskolans inflytande och återigen bli ett av de ledande
10 länderna när det kommer till utbildning. Det är i skolan man lägger grunden
11 för ens förutsättningar senare i livet och detta behöver ses med allt seriösare
12 ögon, från unga men även politiken som tar besluten som ger skolan
13 förutsättningarna att verka.

14

15 **VÄGEN VIDARE STAVAS - ARBETSLINJEN**

16 Nästa grundbult i samhället är att varje individ som kan jobba också ska
17 jobba. Genom jobb bidrar man till samhället med värdet man skapar men
18 även genom den skatt som man då betalar på sin förvärvsinkomst. Med det
19 sagt så bör också målet vara att så många som möjligt ska komma i arbete
20 för att kunna bidra till samhället och inte bekostas av det genom bidrag.

21

22 Lika självklart som att alla som kan jobba också ska jobba är att det behöver
23 löna sig mer att jobba i Sverige. Idag tar staten över 50% av det du tjänar in
24 i skatt, det är inte rimligt. En lägre skatt på lön skapar större incitament för
25 individen att söka sig till arbetsmarknaden och ta det där extra passet när
26 man faktiskt får behålla det man tjänat in.

27

28 Moderata ungdomsförbundet har tidigare argumenterat starkt för att det
29 första 500 000 tusen man tjänar ska vara skattefria, här ser vi i Gävleborg
30 dock ett betydligt större behov och en fördubbling av detta är nödvändig.
31 Detta ger bättre förutsättningar för att köpa sig sin första bostad och ta
32 körkort, två viktiga steg i livet som kräver stort kapital bland annat. Det ska
33 inte spela någon roll var du kommer ifrån eller vad dina föräldrar tjänar, du
34 ska ha förutsättningarna att skapa dig det liv du själv vill.

35

36 Kopplingen mellan dagens gymnasieutbildning och arbetsmarknaden
37 behöver stärkas. Gymnasiet ska inte vara en utbildning där du bara blir 3 år
38 äldre. Du ska vara redo för arbetsmarknaden vid avslutad examen, oavsett

om du går ett yrkesförberedande program eller högskoleförberedande program. Ett sätt att skapa bättre koppling med arbetslivet är mer praktik, främst på de högskoleförberedande program med relevant koppling till programmet. Men det bör även ses över om näringslivet kan få möjlighet att spela in mer till gymnasieskolan för att eleverna ska tillgodose sig värdefull kunskap som kan användas i arbetslivet. Till detta bör även en översyn göras om det finns möjlighet att utöka formen lärlingsutbildning till fler linjer på gymnasiet. Katederundervisning i äldre åldrar (gymnasieskolan) är inte alltid för alla och det bör finnas flera vägar att ta sig in på arbetsmarknaden och kunna tillgodoräkna sig en gymnasieutbildning. Det är viktigt att vi är öppna för att alla människor är olika och inlärningsmässigt fungerar olika. Men alla har värdefull kompetens som bör och ska tas tillvara på. Det är viktigt både för individen och för samhället i stort. Fler vägar in på arbetsmarknaden innebär också att fler människor kan hitta rätt snabbare och bidra till samhället i stort.

Med anledning av ovanstående föreslår MUF Gävleborg länsförbundsstämman besluta:

- att¹** Moderaterna antar motionen
- att²** Moderaterna verkar för att lärare ska ges utökade befogenheter för att stärka lärares auktoritet, både i grund- och gymnasieskolan
- att³** Moderaterna verkar för att ge läraren det stöd och de resurser som krävs för att effektivt upprätthålla klassrumsmiljön som är befogad för en optimal inlärnin
- att⁴** Moderaterna verkar för mer lärarledd undervisning där läraren är central i undervisningen och klassrummet
- att⁵** Moderaterna verkar för strängare regler i grundskolan som ger möjlighet att visa ut elever som stör undervisningen i klassrummet
- att⁶** Moderaterna verkar för en nolltolerans mot stökiga elever införs
- att⁷** Moderaterna verkar för en hårdare åtgärdsplan för elever som inte uppför sig på gymnasiet tas fram och implementeras
- att⁸** Moderaterna verkar för att rektorer ska få större befogenheter att stänga av gymnasieelever från skolan
- att⁹** Moderaterna verkar för att höja lärarnas löner
- att¹⁰** Moderaterna verkar för att kraven och förväntningarna på elever ska tydliggöras för att skapa en större förståelse för arbetet i skolan

- 1 **att**¹¹ Moderaterna verkar för att värna yttrandefriheten i klassrummen
- 2 **att**¹² Moderaterna verkar för att motverka att undervisning är påverkad av
- 3 lärarens personliga politiska agenda
- 4 **att**¹³ Moderaterna verkar för att införa obligatoriskt mobilförbud på låg-
- 5 och mellanstadiet under samtliga lektionstillfällen
- 6 **att**¹⁴ Moderaterna verkar för ett bättre samarbete mellan skolledningen
- 7 och lärare
- 8 **att**¹⁵ Moderaterna verkar för att fler kommuner satsar på att anställa
- 9 elevcoacher
- 10 **att**¹⁶ Moderaterna verkar för att studiero ska vara en självklarhet
- 11 **att**¹⁷ Moderaterna verkar för att sänka skatten på arbete
- 12 **att**¹⁸ Moderaterna ska verka för att den första miljonen man tjänar ska
- 13 vara skattefria
- 14 **att**¹⁹ Moderaterna verkar för att införa arbetsplatsförlagt lärande i
- 15 gymnasieskolan på de högskoleförberedande programmen
- 16 **att**²⁰ Moderaterna verkar för att näringslivets påverkan på innehållet i
- 17 gymnasieskolans innehåll bör öka
- 18 **att**²¹ Moderaterna verkar för att en översyn av lärlingsutbildningarna görs
- 19 **att**²² att se över detta i syfte att implementera detta på fler gymnasielinjer
- 20 **att**²³ Moderaterna uttalar att fler gymnasieprogram bör anamma
- 21 lärlingsutbildningar för att snabbare få fler unga i arbete
- 22 **att**²⁴ Moderaterna uttalar att arbetsplatsförlagt lärande är viktigt att alla
- 23 gymnasieprogram har för elevernas möjlighet att hitta rätt i
- 24 arbetslivet
- 25 **att**²⁵ Moderaterna verkar för sänkt arbetsgivaravgift för unga
- 26 att Moderaterna ska verka för att anställa heltidmentor
- 27

28 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

- 29
- 30 Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning att det behövs mer ordning
- 31 och reda i skolan samt att vägen vidare stavas – Arbetslinjen.
- 32
- 33 Motionären har i 24-attnsatsen formulerat sina förslag.
- 34 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman att besluta
- 35
- 36 **att** bifalla motionen
- 37 **att** sända motionen vidare till Moderaternas partistämma
- 38

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

att bifalla motionen

att sända motionen vidare till Moderaternas partistämma

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:20

Motionärerna berör frågor om tryggheten i skolan, lärarens auktoritet och konsekvenserna som bristande ordning i skolan medför.

Rektor beslutar, enligt skollagen, om ordningsregler, men partistyrelsen anser som motionärerna att detta i realiteten undergrävs av det faktum att elevernas inflytande över reglerna är allt för stort.

Vidare delar partistyrelsen bilden av att lärarens auktoritet måste stärkas och att insatser krävs för att återställa ordningen i klassrummen. Det är inte möjligt att tillägna sig någon kunskap om grundläggande förutsättningar som lugn och ro inte föreligger. Den moderatledda regeringen verkar nu för att svensk skola ska återgå till en mer klassisk kunskapssyn och genomför bland annat satsningar på kvalitetssäkrade, traditionella läromedel.

Motionen behandlar även behovet av en stärkt arbetslinje. Partistyrelsen delar helt bilden av att det alltid måste löna sig att arbeta och den moderatledda regeringen genomför flera reformer för att förstärka de ekonomiska incitamenten att arbeta.

För att fler ska komma i arbete är det, precis som motionärerna belyser, viktigt att gymnasieskolan erbjuder en utbildning som förbereder eleverna för arbetslivet. Partistyrelsen delar bilden av att en bättre matchning kan ske med hjälp av förstärkt studie- och yrkesvägledning, bättre möjligheter till praktik och sommarjobb samt ett fortsatt gott samarbete med näringslivet. En trygg kunskapsskola som förbereder alla elever för arbetslivet ska fortsatt vara en del av Moderaternas politik.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

5

1 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

2

3 **att** anse motion 5:20 besvarad med vad som ovan anförts

4

5 Douglas Thor reserverade sig till förmån för att bifalla att-satserna 4, 8, 12,
6 17, 18 och 24 i motion 5:20.

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 5:21

ROLAND NILSSON, GÄVLE - GÄVLEBORGS LÄN

ÖVERSYN AV ARVSRÄTTEN

Enligt Tidöavtalet: Överenskommelse för Sverige, ska ett uppdrag ges för att göra en bred översyn av olika aspekter av arvsrätten.

Vid denna översyn bör särkullbarns rätt att direkt få ut sin del av arvet tas bort.

Idag är det vanligt att gifta sig och flytta ihop med någon som har barn från en tidigare relation, så kallade bonusbarn. Det som i juridiska sammanhang kallas särkullbarn. Särkullbarn ändrar arvsordningen och det kan uppstå problem för de överlevande om en av föräldrarna dör.

Särkullbarn har samma arvsrätt som ett gemensamt barn, men med en viktig skillnad. De har rätt att få ut arvet från sin biologiska förälder direkt, även om styvföräldern fortfarande lever. Det kan ställa till stora ekonomiska problem om styvföräldern inte har råd att lösa ut särkullbarnet.

Även om det finns ett testamente har särkullbarnet idag alltid rätt att få laglotten direkt. Laglott är den del som en bröstarvinge alltid kan kräva att få som arv. Laglotten är hälften av arvslotten.

Den som skriver ett testamente vill att ägodelarna ska hamna hos nära, kära eller hos en organisation som den brinner starkt för. Testamentet träder i kraft efter att någon gått bort och fyller då en viktig funktion. Det uttrycker en människas sista önskan i livet, vilket gör det till ett unikt juridiskt dokument.

Med anledning av ovanstående yrkar jag att Moderaterna ska verka för:

- att¹ särkullbarns rätt att direkt få ut sin del av arvet tas bort
- att² förbundsstämman antar motionen som sin egen

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

5

1 FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

2 Tiderna har förändrats och många par lever i dag med barn från tidigare
3 relationer.

4
5 Förbundsstyrelsen håller med motionären om att en sådan situation med
6 bonusbarn/särkullebarn kan bli mycket svår om en av föräldrarna går bort.
7 Att leva i ett äktenskap med ett eller flera särkullebarn är en juridisk snårig
8 situation när det kommer till arv.

9
10 Det enda säkra sättet i dag att undvika reglerna om särkullebarns rätt
11 att direkt få ut sin del av arvet är att flytta utomlands. Därför håller
12 Förbundsstyrelsen med om att en översyn av arvsrätten måste göras nu. För
13 det ska väl inte vara nödvändigt att lämna landet av den anledningen.

14
15 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

16
17 **att** bifalla motionen

18 **att** Förbundsstämman antar motionen som sin egen samt

19 **att** överlämna motionen till Partistämman

20 21 FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

22 **att** bifalla förbundsstyrelsens förslag

23 24 PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:21

25
26 Motionären lyfter särkullbarn och deras rätt att direkt få ut sin del av ett
27 arv då en förälder avlider. Motionären menar att detta kan ställa till stora
28 ekonomiska bekymmer för en styvförälder och föreslår att särkullbarns rätt
29 att direkt få ut sin del av arvet tas bort.

30
31 Precis som motionären inledningsvis skriver finns det i Tidöavtalet en
32 överenskommelse om att en bred översyn av olika aspekter arvsrätten
33 ska göras. Mot bakgrund av den ekonomiska utvecklingen, individens
34 frihet och nya familjekonstellationer har också Moderaterna i riksdagen
35 i en kommittémotion lyft fram behovet av en översyn av reglerna för
36 särkullbarn i förhållande till efterlevande makes rätt till arv. I samma motion
37 anför Moderaterna vidare att utreda hur bodelningsprocessen kan göras
38 effektivare.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 5:21 besvarad med vad som ovan anförts

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

5

MOTION 5:22

ÖPPNA MODERATER STOCKHOLM

HOMOADOPTIONER

1 För snart 20 år sedan inträffade det historiska att riksdagen röstade för att
2 tillåta "homooptioner", som det kallades i pressen, med en överväldigande
3 majoritet. Alla partier som då satt i riksdagen förutom Kristdemokraterna
4 röstade för förslaget eller lade ner sina röster. Moderaterna var ett av de
5 partier som lade ner sina röster, men några Moderater som Anna Kinberg
6 Batra valde att gå emot partilinjen och rösta för förslaget.

7 Efter omröstningen har Moderaterna och Kristdemokraterna, som partier,
8 svängt i frågan och står idag helt bakom att samkönade par ska tillåtas
9 adoptera på samma villkor som heterosexuella par. Den retorik som
10 användes i vårt parti och Kristdemokraterna vid omröstningen finns
11 fortsatt kvar i debatten men företräds idag främst av representanter för
12 Sverigedemokraterna. Trots det kan man tveklöst hävda att den politiska
13 debatten, och den folkliga inställningen, idag står helt bakom att samkönade
14 par ska ha möjlighet att provas som adoptivföräldrar.

15 Men det finns praktiska problem som inte är lösta och som medför att det
16 fortsatt är mycket svårt för samkönade par att provas som adoptivförälder
17 vid utlandsadoptioner, vilket medför att det inte finns särskilt stora reella
18 möjligheter att bli provad som adoptivförälder utom vid närståendeoption
19 för samkönade par.

20 Detta beror på att endast en av de etablerade adoptionsorganisationerna
21 i Sverige har etablerat samarbete med något att de länder, Sydafrika och
22 Colombia, som tillåter att barn därifrån adopteras av ett samkönat par.
23 Enskilda samkönade par har genom egna insatser lyckats adoptera barn från
24 bland annat Brasilien men utan hjälp från någon adoptionsorganisation.

	Med bakgrund av detta vill Öppna Moderater Stockholm föreslå	1
		2
att ¹	Moderaterna i Stockholms Stad verkar för att svenska myndigheter och politiska företrädare vid möten med beslutsfattare och myndighetspersoner från andra länder framhåller vikten av att även samkönade par ges möjlighet att prövas som adoptivföräldrar	3 4 5 6
att ²	Moderaterna i Stockholms Stad verkar för att de svenska adoptionsorganisationerna utvecklar samarbeten med länder som tillåter att samkönade par prövas som adoptivföräldrar	7 8 9
att ³	motionen skickas vidare till Moderaternas partistämma	10 11

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Förbundsstyrelsen vill tacka Öppna Moderater i Stockholm som lyfter frågan om att samkönade par ska tillåtas adoptera på samma villkor som heterosexuella par.

Som motionären skriver röstade riksdagen för att samkönade par skulle få möjlighet att adoptera för 20 år sedan. Beslutet byggde på en utredning gjord av en parlamentariskt sammansatt kommitté som bestod av riksdagsledamöter från samtliga riksdagspartier och av sakkunniga, det vill säga experter från myndigheter och organisationer som arbetar med frågor som rör barn, adoptioner och människors sexuella läggning. Kommittén hade två huvuduppgifter: att utreda förhållandena för barn i samkönade förhållanden och att ta ställning till de rättsliga skillnaderna mellan homosexuella respektive heterosexuella par.

Slutsatserna redovisades i ett betänkande som lämnades över till regeringen där kommittén bland annat föreslog att registrerade partners skulle få samma möjligheter som gifta par att gemensamt prövas som adoptivföräldrar. Samtidigt som kommittén överlämnade sitt betänkande till regeringen, skickades det ut på remiss till myndigheter, organisationer och föreningar som skulle komma att påverkas om kommitténs förslag blev verklighet. Några var starkt kritiska till att barnperspektivet inte varit vägledande för kommitténs arbete och att förslaget inte kunde anses vila på tillräckligt god grund. Också Adoptionscentrum ansåg att man alltid bör utgå från barnets rättigheter och att en adoption aldrig kan bli en rättighet för vuxna utan alltid måste utgå från barnets intresse. Efter en omröstning i

1 kammaren antog riksdagen 2002 regeringens förslag om att samkönade par
2 ska kunna prövas som adoptivföräldrar. Lagen trädde i kraft i februari 2003.

3

4 Trots att lagen ger homosexuella par rätt har det varit svårt för samkönade
5 par att adoptera och bara ett fåtal adoptioner har skett sedan lagen trädde i
6 kraft. Från början handlade det om att inga adoptionsbyråer som förmedlar i
7 princip alla utländska adoptioner, hade samarbeten med någon organisation
8 i ursprungsländer som tillät att barn förmedlades till samkönade par. I något
9 fall har det också funnits nationellt förbud mot att förmedla barn för adoption
10 till samkönade par. Senare har det också handlat om en ökad restriktivitet
11 från flera länder gällande att barn adopteras till nya föräldrar i andra länder.
12 Antalet internationella adoptioner som genomförs till Sverige har sedan lagen
13 om adoption trädde i kraft alltså stadigt minskat. Samtidigt förekommer det
14 i mycket liten utsträckning, till skillnad från i en del andra västeuropeiska
15 länder, att det sker inhemska adoptioner av barn födda i Sverige.

16

17 Det finns mycket kvar att göra. Hur lagstiftningen utformas är viktigt, men
18 ännu viktigare är att lagstiftningen fungerar i praktiken.

19

20 Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman:

21

22 **att** bifalla att-sats 1 och 2

23

24 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

25 Förbundsstämman beslutade:

26

27 **att** bifalla att-sats 1-2

28 **att** bifalla tilläggsatt-satsen som lyder "att motionen skickas vidare till
29 Moderaternas partistämma"

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 5:23

ÖPPNA MODERATER STOCKHOLM

HOMOADOPTIONER

För snart 20 år sedan inträffade det historiska att riksdagen röstade för att tillåta "homooptioner", som det kallades i pressen, med en överväldigande majoritet. Alla partier som då satt i riksdagen förutom Kristdemokraterna röstade för förslaget eller lade ner sina röster. Moderaterna var ett av de partier som lade ner sina röster, men några Moderater som Anna Kinberg Batra valde att gå emot partilinjens och rösta för förslaget.

Efter omröstningen har Moderaterna och Kristdemokraterna, som partier, svängt i frågan och står idag helt bakom att samkönade par ska tillåtas adoptera på samma villkor som heterosexuella par. Den retorik som användes i vårt parti och Kristdemokraterna vid omröstningen finns fortsatt kvar i debatten men företräds idag främst av representanter för Sverigedemokraterna. Trots det kan man tveklöst hävda att den politiska debatten, och den folkliga inställningen, idag står helt bakom att samkönade par ska ha möjlighet att provas som adoptivföräldrar.

Men det finns praktiska problem som inte är lösta och som medför att det fortsatt är mycket svårt för samkönade par att provas som adoptivföräldrar vid utlandsadoptioner, vilket medför att det inte finns särskilt stora reella möjligheter att bli provad som adoptivföräldrar utom vid närståendeoption för samkönade par.

Detta beror på att endast en av de etablerade adoptionsorganisationerna i Sverige har etablerat samarbete med något av de länder, Sydafrika och Colombia, som tillåter att barn därifrån adopteras av ett samkönat par. Enskilda samkönade par har genom egna insatser lyckats adoptera barn från bland annat Brasilien men utan hjälp från någon adoptionsorganisation.

att¹ Moderaterna verkar för att svenska myndigheter och politiska företrädare vid relevanta tillfällen med beslutsfattare och myndighetspersoner från andra länder framhåller vikten av att även samkönade par ges möjlighet att provas som adoptivföräldrar.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

5

1 **att**² Moderater verkar för att de svenska adoptionsorganisationerna
2 utvecklar samarbeten med länder som tillåter att samkönade par
3 prövas som adoptivföräldrar.
4

5 **FÖRBUNDSSTYRELSENS SVAR**

6

7 Förbundsstyrelsen vill börja med att tack motionären för en bra och viktig
8 motion. Det är 20 år sedan förslaget om att tillåta samkönade par att
9 adoptera. Förbundsstyrelsen håller med om att införandet inte har lett till
10 några större realistiska möjligheter för samkönade par att adoptera trots att
11 detta lagstiftats.

12

13 Det finns i nuläget ett flertal länder som tillåter adoption till samkönade par
14 men precis som motionären skriver så är det bara enbart en auktoriserad
15 adoptionsförmedling som har avtal med länder som välkomnar samkönade
16 par att adoptera.

17

18 Öppna Moderater behöver undersöka hur vi som organisation kan förbättra
19 förutsättningarna för samkönade par att adoptera och trycka på Moderaterna
20 att göra det samma.

21

22 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER** 23 **MOTIONERNA 5:22 OCH 5:23**

24

25 Båda motionerna berör frågor om möjligheterna till adoption för samkönade
26 par i olika avseenden. Den ena har vidaresänts från Moderaterna i
27 Stockholms stads förbundsstämma, den andra från Öppna moderaters
28 förbundsstämma. Partistyrelsen har därför valt att behandla dessa i ett
29 gemensamt yttrande.

30

31 Motionärerna belyser praktiska problem för samkönade par vid
32 utlandsadoptioner och föreslår att Moderaterna ska verka för att svenska
33 myndigheter och politiska företrädare ska framhålla vikten av att även
34 samkönade par ska få prövas som adoptivföräldrar för utländska
35 beslutsfattare och myndighetspersoner. Motionärerna föreslår även de
36 svenska adoptionsorganisationerna utvecklar samarbeten med länder som

37

38

tillåter att samkönade par prövas som adoptivföräldrar.

Partistyrelsen delar motionärernas bild av att det finns praktiska problem för samkönade par att adoptera från andra länder. Frågan är komplex eftersom hbtqi-personers rättigheter ser olika ut i olika länder och Sveriges möjligheter att påverka andra länder är begränsade. För att förbättra HBTQI-personers situation krävs kunskap, målmedvetenhet och verkningfulla insatser.

På detta område ska Moderaterna självklart vara en drivande kraft. Den moderata hbtqi-politiken ska utgå ifrån våra värderingar om alla människors lika värde och inneboende kraft, samt vår analys av samhällsproblemen. Moderaternas familjepolitik syftar till att Sverige ska vara ett av världens bästa länder för familjen, oavsett hur den ser ut.

Vi ska ta väl hand om våra barn, och människor som längtar efter barn ska välkomnas av samhället som föräldrar. Dessa utgångspunkter och värderingar bör givetvis även avspeglas i utrikes- och biståndspolitiken. Den moderatledda regeringen verkar för att stärka mänskliga rättigheter, inklusive sexuella och reproduktiva rättigheter.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 5:22 samt 5:23 besvarade med vad som ovan anförts

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

1 **MOTION 5:24**

2 **SUSANNE SJÖBLOM, HÄGERSTEN -**

3 **STOCKHOLMS STAD**

4

5

6 **ANGÅENDE ANHÖRIGDAGAR**

7

8 Flera kvinnor dubbelarbetar. Många kvinnor har ett arbete och tar även stort
9 ansvar för familjen. Ofta tar kvinnor även större ansvar för sina föräldrar
10 när de blir gamla och behöver hjälp på ålderns höst. Att utreda möjligheten
11 att införa anhörigdagar för äldre som behöver anhörigstöd i samband med
12 besök hos bl.a. sjukvård, specialistsjukvård, provtagning och tandläkarbesök
13 eller dylikt, skulle underlätta för både män och kvinnor, i synnerhet kvinnor.

14

15 Många äldre behöver ofta hjälp av en nära anhörig för att kunna besöka bl
16 a läkare eller för att få tandvård. Äldre upplever ofta en större trygghet när
17 en anhörig följer med på besöket än om någon personal från hemtjänsten
18 gör det. För att personal från hemtjänsten ska kunna följa med på ett besök
19 krävs först att det beviljas av en biståndshandläggare. Innebörden av
20 trygghet kan betyda olika för individer. Vissa äldre med kognitiva svårigheter
21 har svårt att komma ihåg vad som sägs vid besöket och då kan närvaron av
22 en anhörig vara en trygghet och ge kontinuitet medan andra har behov att få
23 hjälp med att ta sig till och från besöket.

24

25 Att som anhörig följa med en äldre på ett sjukvårdsbesök, inklusive resa, kan
26 ibland uppgå till en hel arbetsdag. Äldres behov av hjälp via punktsatser
27 från en anhörig behövs oavsett var du bor i Sverige. Speciellt påtagligt blir
28 behovet utanför storstäderna där bilen behövs och där kollektivtrafiken är
29 sparsamt utbyggd och dessutom mindre frekvent än i storstäderna. Många
30 medborgare i Sverige har en anställning med arbetstider som inte är flexibla.
31 Vissa yrkesgrupper har inte ens möjlighet att vara flexibla med en större del
32 av sina semesterdagar. För många äldre skulle anhörigdagar vara till stor
33 hjälp och nytta, ge kontinuitet samt öka tryggheten för både den äldre och
34 den anhörige som arbetar.

35

36 Det borde inte vara några större hinder att införa några anhörigdagar om man
37 bygger upp det på liknade sätt som för "Närståendepenny för anställda"
38 som hanteras av Försäkringskassan. Närståendepenny kan erhållas om en

person har en livshotande sjukdom och som behöver närvaron av en anhörig för att denna ska kunna vara nära den som är svårt sjuk och samtidigt ge stöd. I detta fall räknas en närstående som en person som har en nära relation till den som är sjuk, exempelvis en familjemedlem, släkting, vän eller granne. 100 dagar är knutna till personen som har en livshotande sjukdom och kan fördelas på en eller flera personer.

Sverige står inför stora problem och utmaningar och allt fler medborgare lever längre och behöver stöd av samhället i stort men i synnerhet hjälp av anhöriga. Politik handlar om prioriteringar och det finns endast en påse pengar som är begränsad och som ska fördelas

Därför anser undertecknad att anhörigdagar bör kunna finansieras via föräldraförsäkringen genom en omdisponering av resurserna.

Den svenska föräldraledigheten är väl tilltagen och generös. Budgetåret 2023 var anslaget till föräldraförsäkringen nästan 50 miljarder. Föräldraförsäkringen består av två förmåner föräldrapenning 1 och tillfällig föräldrapenning 2.

Tabell sid 3, Budgetproposition 2023 (Prop. 2022/23:1), utgiftsområde 12

Moderaterna bör utreda möjligheten att införa anhörigdagar och klargöra bl a ersättningsgrad, omfattning av antalet dagar, begränsningar och avgränsningar. Med avgränsningar avses vad som räknas som anhörig (föräldrar, syskon, föräldrars syskon etc) samt vid vilken ålder den äldre blir berättigad till anhörigdagar eller om dagar ska utdelas efter behov. Antalet dagar ska vara kopplade till den äldre.

Anhörigdagar bör endast kunna ersättas till dem som har arbete. Med begränsningar avses bl a vid vilka tillfällena (besök) anhörigdag kan nyttjas. Anhörigdagar bör inte kunna användas där tjänster kan köpas som exempelvis trädgårdsarbete, städning och att handla dagligvaror.

Ska en reform införas borde den ha ett behov, stor flexibilitet och där valfrihet ligger som grund. Därför anser undertecknad att en utredning bör göras om hur en reform med anhörigdagar skulle se ut och hur den ska införas. Reformen ska inte innebära extra kostnader för samhället utan ska

1 finansernas genom omdisponering av föräldraförsäkringen.

2

3 Att skaffa barn är något som ofta planeras i förväg och är ett eget eller
4 gemensamt beslut. Oavsett, är man väl medveten om att ansvaret för
5 en individ kvarstår under minst 18 år framöver. Man gör ett aktivt val att
6 skaffa barn och det finns många medborgare som inte skaffar barn av olika
7 anledningar. Däremot väljer man inte sina föräldrar och man vet definitivt inte
8 vilka behov och vilken hjälp ens föräldrar behöver på ålderns höst. Det finns
9 ingen skyldighet att hjälpa sina föräldrar men känslan och viljan att hjälpa
10 dem finns hos de flesta. Behovet av anhörigdagar finns, ska diskuteras och
11 bör utredas.

12

13 1. Föräldrapenning kallas den ersättning du får i samband med ett barns
14 födelse eller adoption och som gör det möjligt att vara hemma hos
15 barnet under längre, sammanhängande perioder, s.k. föräldraledighet.

16 2. Tillfällig föräldrapenning kan du få när du behöver vara hemma med
17 barnet under kortare perioder, till exempel när barnet är sjukt.

18

19 Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman:

20

21 **att¹** Moderaterna verkar för att utreda möjligheten till anhörigdagar.

22

23 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

24

25 Förbundsstyrelsen tackar motionären för en mycket välskriven motion på ett
26 angeläget tema.

27

28 Vi håller med motionären om att det behövs fler sätt att ta hand om anhöriga.

29

30 Dock är det både en mycket dyr reform och man riskerar att ställa olika
31 grupper mot varandra i försäkringssystemet. Med det sagt finns det inget
32 hinder för att titta vidare på frågan och utreda möjligheten till anhörigdagar.

33

34 Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman:

35

36 **att** bifalla att-sats 1 och 2

37

38

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

att bifalla att-sats 1 och 2

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:24

Motionären föreslår att Moderaterna ska verka för att utreda möjligheten att införa anhörigdagar så att individer ska ha möjlighet att exempelvis följa med sina föräldrar vid sjukhusbesök. Förslaget föreslås finansieras genom en omDispositionering av föräldraförsäkringen.

Partistyrelsen delar motionärens bild att det är en angelägen fråga att stödja det stora antalet personer i Sverige som gör mycket betydelsefulla insatser för att vårda, hjälpa och stödja närstående som är lång- eller kortvarigt sjuka.

Den moderatledda regeringen har nyligen tillsatt en utredning med syfte att stärka stödet till anhöriga till personer som är långvarigt sjuka, anhöriga till personer som är kortvarigt allvarligt sjuka och till anhöriga som är barn. Utredningen ska göra en bred analys och lämna förslag på hur olika former av stöd till dessa personer kan stärkas. Bland annat ska utredningen analysera hur stöd i form av en kontaktperson för anhöriga kan utformas och tillhandahållas samt hur en nationell anhöriglinje kan erbjudas. Utredningen ska även lämna förslag på åtgärder för att säkerställa att all relevant personal inom socialtjänst och hälso- och sjukvård har en ändamålsenlig kompetens för att ge stöd till anhöriga som är barn. Utredningen ska presentera sina förslag senast den 1 september 2024.

Som motionären skriver finns det idag möjlighet att få ersättning i form av närståendepenning i upp till 100 dagar när en närstående har en livshotande sjukdom. I ett beslut om att införa anhörigdagar bör möjligheten till närståendepenning beaktas.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 5:24 besvarad med vad som ovan anförts

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

5

1 **MOTION 5:25**

2 **MODERATERNA I SKARPNÄCK -**

3 **STOCKHOLMS STAD**

4

5

6 **ERSÄTT SKOLANS "EXTRA ANPASSNINGAR" MED**

7 **TRÄNING I DET ELEVEN BEHÖVER**

8

9 Sedan man i allt högre grad ersatt speciallärare med specialpedagoger, och
10 när kunskapskraven fått en så hög abstraktionsnivå att långt ifrån alla elever
11 har möjlighet att klara dem, infördes år 2014 ett fiffigt sätt att lösa problemet:
12 "extra anpassningar". Det är dock en återvändsgränd och än värre, det
13 riskerar att ta ifrån barn deras grundläggande rättigheter, som att lära sig
14 läsa och skriva.

15

16 Speciallärare är de som tränar med elever som behöver särskilt stöd i något
17 ämne medan specialpedagoger har en mer handledande roll och arbetar
18 med att underlätta inlärningen¹ för elever som behöver det, exempelvis
19 genom att ge läraren i uppdrag att göra "extra anpassningar" för eleven. Det
20 kan handla om stöd att sätta igång, extra tydliga instruktioner, hjälp att förstå
21 texter, digital teknik med anpassade programvaror eller extra utrustning²

22

23 De "extra anpassningarna" passar bra in i den inkluderingsvurm (att nästan
24 alla ska kunna gå i en vanlig klass) som råder, och de blir ett sätt att få alla
25 elever att klara E-gränsen. Anpassningarna är dessutom en billig lösning när
26 speciallärarna blivit färre. Man låter helt enkelt klassläraren lösa problemet i
27 den vanliga undervisningen.

28

29 Det kan förekomma uppåt 70 (!) extra anpassningar samtidigt³ för en lärare
30 att hålla reda på under en lektion. Något som självklart inte är möjligt utan att
31 undervisningen blir lidande. Förlorarna är barnen.

32

33 Det kan gå till så att läraren till en elev med läs- och skrivsvårigheter
34 uppmanas att ersätta läsningen med "lyssneläsning", alltså att erbjuda
35 eleven inläst material. Men att lyssna och läsa är två olika förmågor, där
36 läsandet är mer kognitivt komplext och krävande. Likaså kan läraren till
37 elev med skrivsvårigheter uppmanas erbjuda olika vägar för att undvika
38 skrivandet(!), till exempel att få fotografera tavlan, bli erbjuden lärarens

presentationer i stället för att anteckna eller få muntliga förhör i stället för skriftliga uppgifter.⁴

Ett talande exempel ur verkligheten är pojken som efter en dyslexidiagnos i Sverige fick dator som hjälp både för att skriva och läsa. Pedagoger, föräldrar och han själv ansåg att detta var en nödvändig hjälp för honom. Men så flyttade familjen till Frankrike. Då var pojken 11 år och hans handskrift nästintill oläslig. I Frankrike började pedagogerna från början, han fick ingen dator utan skriva för hand – till familjens stora oro, de tänkte att pedagogiken låg efter i Frankrike. Men resultaten var häpnadsväckande. Ett och ett halvt år senare skriver han otroligt väl och hans läsförmåga har utvecklats enormt.⁵

Vi håller alltså i Sverige år 2023 på att anpassa bort några av de viktigaste kunskaperna våra barn behöver – att läsa och skriva. Att detta får förödande konsekvenser blir allt mer tydligt när lärare i de högre stadierna vittnar om att allt fler elever saknar de mest grundläggande kunskaper och förmågor, trots att de godkänts och flyttats upp varje år.

I grunden är problemet betygssystemet och läroplanerna med en alltför hög abstraktionsnivå. Trots flera revideringar med krav på mer faktakunskaper och min- dre av att ”resonera, diskutera, tolka, analysera” kvarstår läroplanernas abstrakta fokus även i den nya reviderade läroplanen. Exempelvis ska en sjätteklassare för betyget C i historia i nya Lgr 22 föra ”utvecklade resonemang om likheter och skillnader i människors levnadsvillkor under olika tidsperioder”. För att kunna göra det krävs verkligt djupa kunskaper – inbakade i långtidsminnet – om hur människor levde i olika tider. Samt en mognad och koncentrationsförmåga inte alla 12-åringar har.

De ”extra anpassningarna” som ges till så många elever idag är ett försök att släta över grundproblemet. Men inläring är att i djupet begripa ett sammanhang och kunna förstå det utifrån den kunskap man besitter. Och då behövs såväl träning som väl avvägda kunskapsmål anpassade efter elevernas ålder.

¹ <https://lararsidan.se/jobba-som-speciallarare-specialpedagog/>

² <https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/att-gora-extra-anpassning-ar-och-ge-sarskilt-stod-i-grundskole--och-gymnasieutbildning>

1 ³<https://www.vilarare.se/nyheter/inkludering/sjuttio-extra-anpassningar-under-samma-lektion/>

2 ⁴<https://www.expressen.se/debatt/extra-anpassningar-later--fint-men-det-ar-ett-svek/>

3 ⁵<https://www.vilarare.se/grundskollararen/debatt/debatt-hapnadsvackande-resultat-nar-sonen-med-dyslexi-fick-skri-va-for-hand/>

4

5 Med anledning av ovan föreslås förbundsstämman besluta:

6

7 **att**¹ Moderaterna i Stockholms stad verkar för att nuvarande system av
8 ”extra anpassningar” ses över för att i huvudsak ersättas med extra
9 träning på det eleven behöver.

10 **att**² Moderaterna i Stockholms stad vidareänder motionen till
11 partistämman 2023.

12 **att**³ motionen sänds till riksdagsgruppen för beaktande.

13

14 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

15

16 Förbundsstyrelsen vill börja med att tacka för den inkomna motionen.

17 Förbundsstyrelsen delar motionärernas problembild kring några av dagens
18 problem i svensk skola. Förutom att dagens kursplaner måste göras om i
19 grunden, behöver mer fokus bli på att alla barn lär sig läsa, skriva och räkna.

20

21 Den moderatledda regeringen har beslutat om en särskild satsning redan
22 i år för att få fler speciallärare, akutskolor, särskilda undervisningsgrupper
23 och utökad elevhälsa. För detta har regeringen utökat budgeten med 535
24 miljoner kronor.

25

26 Förbundsstyrelsen delar motionärernas uppfattning om att systemet med
27 extra anpassningar också behöver förändras.

28

29 Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman:

30

31 **att** bifalla att-sats 1-3

32

33 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

34

35 **att** bifalla att-sats 1-3

36

37

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:25

Motionären berör frågor om extra anpassning, kunskapskrav och pedagogiska metoder i svensk skola.

En bra skolgång är avgörande för Sveriges välbefinnande och är framförallt den avgörande faktorn för att varje elev ska få möjlighet att skapa sig ett gott liv. Partistyrelsen anser att skolan, så långt som möjligt, ska bidra till att alla elever både ges tillräckliga kunskaper och kan utveckla särskilda talanger. I propositionen Moderata reformer för framtidens kunskapsskola föreslås därför att lärare och rektorer ges ökade befogenheter för att strukturera upp undervisningen i grupper (om så behövs) för att möta elevernas behov, och skapa god undervisningsmiljö för alla elever.

Särskilda insatser behöver vidare riktas till de som riskerar att inte nå skolans mål. Den moderatledda regeringen satsar därför bland annat 600 miljoner kronor för att öka tillgången till speciallärare och förbättra tillgången till specialpedagogiska insatser. Partistyrelsen delar bilden av att extra träning kan bidra till att elever når målen, även i de ämnen de har stora utmaningar i, och att extra anpassning inte får stå i vägen för detta.

Partistyrelsen anser, som motionären, att ett generellt problem med kunskapssynen i svensk skola föreligger. Svensk skola ska vara tydlig i sitt kunskapsuppdrag och rusta barn och unga med kunskaper samt utmana varje elev att nå sin högsta potential. Den moderatledda regeringen ämnar genomföra reformer för att införa mätbara kunskaper anpassade till elevens ålder, samt en progression i kraven. Tillika ska dagens betygskriterier ses över så att krav på avancerad analys och resonemang ställs för de högre betygen. En trygg kunskapsskola som tar till vara på alla elever är fortsatt målet för den moderata skolpolitiken.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 5:25 besvarad med vad som ovan anförts

MOTION 5:26

**ELISABETH HELLSTRÖM, TENSTA-RINKEBY
OCH BÖRJE HÄGGMAN, KUNGSHOLMEN -
STOCKHOLMS STAD**

GÖR DET LÄTTARE ATT FÅ LÄRLINGSUTBILDNING MED GESÄLLBREV

10 Alla skall med, arbetslinjen... de flesta av oss kommer ihåg moderaternas
11 budskap i valet 2014, men vad hände?

12
13 Antalet ”hemmasittare” ökar vilket leder till att de inte går ut med
14 godkända betyg. Flera elever har svårt att ta till sig undervisningen i
15 en gymnasieskola eller yrkesskola p.g.a. språksvårigheter, dyslexi eller
16 neuropsykiatriska funktionsvariationer. Detta kan leda till att en elev
17 halkar efter kunskapsmässigt och därför har svårigheter att ta sig in
18 på arbetsmarknaden. Det måste därför finnas utbildningsalternativ till
19 traditionella skolutbildningar för att uppfylla deras behov och säkerställa
20 en kunskapsnivå som gör dem attraktivare på arbetsmarknaden. Det finns
21 lärlingsutbildning, men den riktar sig till de som går eller redan gått en
22 yrkesskola. Lärlingsutbildning måste därför utökas så även de elever som
23 inte klarar av den vanliga skolan.

24
25 Gamla tiders lärlingsutbildning med gesällbrev som betyg/intyg om att
26 lärlingen faktiskt är utbildad och kan utföra de arbetsuppgifter den varit
27 lärling för och erhållit gesällbrev för. Många invandrare har redan en
28 hantverkarutbildning med sig från sina hemländer som lätt skulle kunna
29 vidimeras med ett gesällbrev som garanterar svensk standard.

30
31 Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman besluta:

32
33 **att¹** Moderaterna verkar för att utöka antalet elever som får
34 lärlingsutbildning med gesällbrev

35 **att²** Motionen skickas vidare till partistämman

36
37
38

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Förbundsstyrelsen vill tacka motionärerna för en välskriven motion som berör ett viktigt ämne.

Likt motionärerna beskriver, behövs fler vägar till jobb och utbildning.

Arbetsmarknaden söker med ljus och lykta både efter både högutbildad arbetskraft men också personer med yrkesexamen eller annan arbetslivserfarenhet.

Lärlingsutbildningar med gesällbrev skulle innebära en viktig kvalitetsindikator för personer med värdefull yrkeskompetens. Som motionärerna beskriver skulle det även vara ett effektivt sätt för fler människor som idag står utanför arbetsmarknaden att tillgodoräkna sig tidigare kompetens och snabbt komma ut på den svenska arbetsmarknaden.

Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman besluta:

att bifalla att-sats 1-2

FÖRBUNDSSTÄMMAN BESLUTADE:

att bifalla att-sats 1 och 2

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:26

Mot bakgrund av att antalet hemmasittare ökar önskar motionärerna se fler lärlingsutbildningar som ger gesällbrev som ett bevis för att utbildningen har lett till en specifik kunskap.

Den moderatledda regeringen har genom regleringsbrev för 2023, gett Arbetsförmedlingen i uppdrag att fortsätta stärka och utveckla sitt arbete med arbetsmarknadspolitiska insatser och arbetsgivarkontakter i syfte att bidra till en bättre kompetensförsörjning i hela landet och i branscher som behöver rekrytera.

I Tidöavtalet finns en punkt om att förstärka kopplingen mellan studier

1 på gymnasienivå och yrkeslivet. Regeringen ser framför sig en gymnasial
2 yrkesskola med relevant och ändamålsenligt innehåll och tillsatte den 13
3 juli en utredning med uppdrag att ta fram förslag för en kortare gymnasial
4 yrkesskola med mycket arbetsförlagd utbildningstid utan krav på
5 gymnasiebehörighet.

6 Skolan ska, så långt som möjligt, bidra till att alla elever både ges tillräckliga
7 kunskaper och kan utveckla särskilda talanger. Det innebär att särskilda
8 insatser måste riktas till dem som riskerar att inte nå skolans mål. Det gäller
9 även de elever, så kallade "hemmasittare", som inte alls är i skolan.

10

11 Partistyrelsen delar uppfattningen att kompetensutveckling och validering
12 kan bidra till att de som har yrkeskunskaper snabbare kan komma i arbete.
13 Från och med 1 januari i år finns en ny lagstiftning som syftar till just detta.
14 Lagstiftningen harmonierar med den av Europaparlamentet och rådet
15 antagna europeiska referensramen som brukar förkortas EQF. Syftet med
16 EQF är att underlätta jämförelser nationellt och internationellt av vilka
17 nivåer sådana kvalifikationer motsvarar i fråga om kunskap, färdighet
18 och kompetens för att därigenom främja livslångt lärande och förbättra
19 anställningsbarhet, rörlighet och social integration för arbetstagare och
20 studerande inom EU.

21

22 Den nya lagen ställer högre krav på utbildningsväsendet att genomföra
23 validering och ställer även upp krav på förändringar i Skollagen där
24 definitionen av validering ska ändras. Det ska anges att med validering
25 avses en strukturerad process som innehåller en fördjupad kartläggning
26 och en bedömning som syftar till ett erkännande av en persons kunskaper
27 oberoende av hur det förvärvats. Den som har genomgått en validering enligt
28 skollagen ska ha möjlighet att få resultatet erkänt genom betyg. Betyg som
29 sätts efter validering ska föregås av en prövning. Den som vill få sitt resultat
30 av valideringen dokumenterat på annat sätt än genom betyg ska få ett intyg.

31

32 Givet att den nya lagstiftningen tar sikte på den problematik som motionären
33 lyfter, samt att den validering som sker i Sverige ska vara likvärdig
34 bedömningen av liknande kunskaper som valideras i andra EU-länder, finner
35 partistyrelsen att det redan idag finns verktyg för att kunna nå det resultat

36

37

38

som motionären vill uppnå.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 5:26 besvarad med vad som ovan anförts

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

5

MOTION 5:27

**SARA FREDRIKSSON EMROOZ, BROMMA -
STOCKHOLMS STAD**

INFÖR SKOLUNIFORM FÖR ATT ÖKA JÄMLIKHET, MINSKA MOBBNING OCH GÄNGKRIMINELLAS MÖJLIGHETER TILL REKRYTERING AV SKOLBARN

Mobbning och trakasserier inom skolan medför stora problem som påverkar barnens psykiska hälsa och lärande negativt. Det innebär ofta långsiktiga, negativa effekter långt upp i vuxen ålder. Inte sällan uppstår mobbning som en konsekvens av fokus kring utseende, där märkeskläder utgör en omfattande status- och distraktionsfaktor. Föräldrars ekonomi pressas och när ekonomiska förutsättningar saknas kan pressen kring utseende och status leda till ökad brottslighet i form av snatterier eller anslutning till kriminella miljöer som lockar med kontanter eller märkeskläderna i sig.

Naturligtvis vänder sig inte alla till kriminalitet enbart på grund av att föräldrarna inte har råd att prioritera dyra märkeskläder, men det går inte att förneka att den press och fokus som skapas kring utseendet kan vara ett störande moment som tar energi från lärandet. Under de känsliga barndoms- och tonårsåren, där ens personlighet formas, kan det vara svårt för barnen att stå upp för egna värderingar och inte dras med i gruppträck. Det kan även upplevas som smärtsamt, när man i den känsliga åldern jämför sig med andra utifrån ytliga mått som utseende och föräldrars socioekonomiska bakgrund, i stället för andra mer viktiga aspekter som lärande och gemenskap med andra elever.

Forskning inom området har visat på flera fördelar med skoluniform, som utöver ovan nämnda faktorer, identifierar en enhetlig klädsel i skolan som ett sätt att återupprätta de vuxnas auktoritet i skolmiljön. Lärarnas auktoritet har urholkats och många skolor har stora problem att upprätthålla ordning och skapa förutsättningar för en gynnsam pedagogisk miljö.

Idag finns det flera privata skolor som med hjälp av bland annat klädkoder har lyckats locka till sig en stor andel elever från konkurrerande kommunala skolalternativ. Enhetlig klädsel hör till de avgörande faktorerna för föräldrars

val av barnens skola. Nordiska internationella skolor, vars framgångar varit medialt uppmärksammade på senare tid, är aktuella exempel.

Nordiska internationella skolan menar att enhetlig klädsel innebär färre distraktions- moment och större gemenskap i skolan, att eleverna inte behöver lägga skoltid på att jämföra kläder och att en likriktad färgskala tar bort onödiga intryck från klassrumsmiljön – vilket stärker studieron och ger bättre förutsättningar för kunskapsutveckling.

Generellt i Sverige, och i Stockholm i synnerhet, skulle en sådan reform långsiktigt även bidra till minskade möjligheter för gängkriminella att rekrytera unga med kontanter eller dyra statuskläder som betalning för kriminella tjänster.

Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman besluta om:

att¹ utreda möjligheten för huvudmän att göra det frivilligt att införa skoluniformer

att² stämman beslutar att skicka motionen vidare till partistämman

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Vi vill tacka motionären för en intressant och välskriven motion. Ett införande av skoluniform eller klädkod kring enhetlig klädsel har såväl för- och nackdelar och motionären framhåller flera enskilda exempel på vart klädkoder har införts. Det är vår inställning att det är upp till huvudmannen att avgöra huruvida det är önskvärt med ett införande av en klädkod eller uniform. Vi är dock inte övertygade att just en uniform eller klädkod skulle uppnå de önskade utfallen och ser inte ett kausalt samband mellan en uniform och mindre mobbning alternativt att klädsel under enbart skoltimmarna skulle leda till att gängkriminella skulle ha svårare att rekrytera unga.

Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman:

att avslå att-sats 1

1 FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

2

3 **att** avslå att-sats 1

4

5 **att** bifalla Per Rosencrantz tilläggsyrkande

6

7 **att** utreda möjligheten för huvudmän att göra det frivilligt att
8 införa skoluniformer

9

10 **att** bifalla Per Rosencrantz tilläggsyrkande:

11

12 **att** stämman beslutar att skicka motionen vidare till
13 partistämman

14

15

16 PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:27

17

18 Motionären berör frågan om skoluniform och argumenterar för att införande
19 av skoluniform skulle öka jämlikheten, minska mobbingen och minska
20 gängkriminellas möjligheter att rekrytera skolbarn. Motionären vill därför
21 utreda möjligheten för huvudmän att frivilligt införa skoluniformer.

22

23 Partistyrelsen anser att motionären genom sin motion har goda ambitioner.

24 Partistyrelsen har förståelse för argumenten men är inte övertygad om

25 att införandet av skoluniform skulle uppnå det resultat som motionären

26 önskar. Som ett liberalkonservativt parti värnar Moderaterna om individens

27 fri- och rättigheter. Hur man klär sig är upp till individen och viktigt för

28 individens individuella uttryck. Denna frihet framgår i skollagen som uttrycker

29 att utbildning ska utformas i överensstämmelse med grundläggande

30 demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som

31 människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet. Rätten att själv

32 välja sin klädsel omfattas även i viss utsträckning av yttrandefrihetslagen.

33

34 Friheten för huvudmän att införa skoluniform måste vägas mot friheten för

35 individerna att själva välja sin klädsel. Enligt Skolinspektionen har en skola

36 rätt att erbjuda sina elever en enhetlig klädsel så länge det är frivilligt för

37 eleverna att bära den. En skola får således inte använda sig av disciplinära

38 åtgärder mot barn som väljer att inte använda klädseln. Partistyrelsen ställer

sig bakom rådande ordning.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att avslå motion 5:27

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

5

MOTION 5:28

MODERATERNA I UPPSALA LÄN

AKADEMISK FRIHET

Vi moderater är frihetens parti. Det ställer krav på oss att i politik och handling forma en politik som ökar enskilda människors frihet, men också att forma oberoende och självständiga institutioner som är fristående från otillbörlig politisk påverkan.

I partiets idéprogram "Frihet och ansvar" uttrycks det med följande formulering:

Sverige ska ha starka och självständiga lärosäten, fredade från tillfälliga politiska trender och klåfingrighet. Högre utbildning ska präglas av kvalitet samt höga krav och förväntningar på studenter och forskare. Den ska genomsyras av den akademiska frihetens på en gång allvarsamma och lustfyllda sanningssökande, inte av den politiska konformitetens rädsla. Svenska universitet och högskolor ska inte förtvina i skuggan av identitetspolitikens kollektivering av människan och tanken.

Inför partiets kommande arbete med utformning av handlingsprogram menar vi moderater i Uppsala län att dessa honnörssord behöver manifesteras i konkreta förslag för friare och mer självständiga lärosäten. Svensk politik för högre utbildning har under allt för lång tid snarare präglats av den raka motsatsen: detaljreglering, inblandning i lärosätenas interna angelägenheter och en låsning av finansiering och tillgångsförvaltning till samma principer som för andra myndigheter under regering och riksdag.

I en internationell jämförelse har följden blivit att Sverige har en akademisk sektor som är närmast unik bland demokratiska rättsstater i fråga om politiskt inflytande över högre utbildning och forskning. Medan motsvarande institutioner i många andra länder rent av åtnjuter grundlagsskyddad autonomi är den svenska modellen i detta fall direkt knuten till politisk finansiering och styrning.

En moderat politik för ökad akademisk frihet skulle kunna bygga på fyra grunder:

- Universitetens och högskolornas möjlighet till självstyre
- Tydligt utformat lagstöd som grund för institutionell autonomi
- En modell för tilldelning av ekonomiska resurser som säkrar oberoende, parat med självständig förvaltning av finansiella och materiella tillgångar.
- En uttalad akademisk frihet vad gäller forskares och lärares utövande av sina uppdrag.

Det är inte vår avsikt som motionärer att i detalj föreskriva hur en utveckling mot den önskvärda akademiska friheten skulle utformas. Ett kommande arbete på området bör vara djupgående och systematiskt, och involvera såväl representanter för akademien som andra aktörer med intresse av att bidra.

Med anledning av ovanstående yrkar vi på att partistämman beslutar:

- att¹ den akademiska friheten är en central del av det moderata frihetsbegreppet
- att² kommande arbete med partiets handlingsprogram bör ta sikte på former för utveckling av den akademiska friheten
- att³ beakta motionen vid kommande arbete med utveckling av partiets politik för högre utbildning och forskning

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:28

Motionärerna berör frågor om akademisk frihet. Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning om vikten av den akademiska friheten i Sverige samt att den bevaras och utvecklas. Partistyrelsen står fast vid de formuleringar som refererats till i motionen och slår fast att akademisk frihet är en central del av partiets frihetsbegrepp och utbildningspolitik. Oberoende forskning och undervisning, utan politisk styrning eller påverkan är grundläggande för ett fritt samhälle. Akademisk frihet leder också till hög kvalitet i forskning och utbildning.

Partistyrelsen delar också motionärernas uppfattning om att den akademiska friheten behöver stärkas. Bland annat behövs reformer för modern

1 etikprövning, minskad politisk styrning och förenklade samarbetsformer. De
2 förslag som framförs i motionen bör beaktas i det fortsatta arbetet med att
3 vidareutveckla Moderaternas politik för stärkt akademisk frihet.

4

5 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

6

7 **att** anse motion 5:28 besvarad med vad som ovan anförts

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 5:29

ÖPPNA MODERATER

EN FRI OCH INKLUDERANDE SKOLA

BARNOMSORG

Förskolan har en central roll i samhället och för barns start i livet. Därför är det också viktigt att förskolan är inkluderande med en mångfald av personal och en bred kompetens för att möta alla typer av familjer. Familjer ser olika ut idag och mötet med personalen måste vara fördomsfritt. Här behöver samhället ställa krav på att allapedagoger inom förskolan ska ha kompetens inom HBTQ-frågan innan de får arbeta med barn.

Där finns också en stor utmaning i att många förskolor är överrepresenterade av kvinnor. Detta beror ofta på könsstereotypa roller. Högskolorna borde därför få ett särskilt uppdrag att locka en mångfald av människor till förskolläro utbildningen

GRUNDSKOLA

Det är inte bara barn som kan vara elaka mot varandra i skolan. Barn kan också mötas av förtryck och diskriminering från vuxna. De som ska få barnen att känna sig trygga kan ofta vara de som diskriminerar och utsätter barnen för förtryck. Ibland medvetet och ibland omedvetet. Att öka HBTQ-kunskapen hos personalen kan därför ibland vara livsavgörande för elever.

En stor fälla för diskriminering är skolidrotten. Könsuppdelade omklädningsrum utan möjligheter byta om eller duscha enskilt kan vara förödande för många barn. Att skolorna inte möjliggör detta beror oftast på okunskap och en gammal syn på könsuppdelning. Men allt för ofta beror det även på att man inte prioriterar den typen av investeringar och endast ta med detta i beräkningarna vid nybyggnation. Krav bör därför införas på att skolor ska möjliggöra för barn att duscha och byta om enskilt under skolidrotten.

Trots att skollagen är tydlig med att alla elever ska känna sig trygga i den svenska skolan så klarar inte alla skolor att upprätthålla det. Ofta beror det på kompetensbrist hos personalen. Det fria skolvalet möjliggör för elever att välja en skola där man kan se att det finns speciell kompetens för att möta

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

1 det specifika barnet så att barnet kan känna sig trygg i skolan och nå sina
2 mål. Det fria skolvalet måste därför värnas som en viktig frihetsfråga.

3

4 Elevhälsan är den grunden i det gemensamma arbetet med elevernas
5 utveckling i skolan. Skolan kan vara en elevs enda trygghet och då blir
6 elevhälsan en extra viktig part som ofta är den som först upptäcker när barn
7 far illa eller mår dåligt. Det måste därför ställas högre krav på att personalen i
8 elevhälsoteamet har kompetens inom HBTQ.

9

10 Med anledning av ovanstående föreslås partistämman besluta:

11

12 **att¹** huvudmannen ska säkerställa att HBTQ-kompetens finns, eller plan
13 för kompetensen finns, hos samtliga medarbetare i arbetsgruppen
14 inom förskola och skola,

15 **att²** högskolorna får ett särskilt uppdrag för att locka en mångfald av
16 människor till förskolläroutbildningen,

17 **att³** det fria skolvalet värnas som en viktig frihetsfråga,

18 **att⁴** huvudmannen ska säkerställa att skolors elevhälsa har bred
19 kompetens inom HBTQ och HBTQ-personers hälsa,

20 **att⁵** krav ställs på skolor att möjliggöra för alla elever att duscha och
21 byta om enskilt i samband med skolidrotten.

22

23 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:29**

24

25 Motionärerna lyfter behovet av att säkerställa hbtq-kompetens hos samtliga
26 medarbetare inom förskola, skola och elevhälsan. Motionärerna önskar
27 därutöver att högskolor får ett särskilt uppdrag att öka mångfalden av
28 människor till förskoleläroutbildningen, att det fria skolvalet värnas som en
29 viktig frihetsfråga samt att krav ställs på skolor att möjliggöra för alla elever
30 att duscha och byta om enskilt i samband med skolidrotten.

31

32 Moderaternas utgångspunkt är att alla människor ska ha samma möjlighet
33 att förverkliga sin fulla potential. Inget barn, elev eller student får blir
34 diskriminerad eller trakasserad i förskolan eller skolan på grund av sin
35 sexuella läggning, könsidentitet eller sitt könsuttryck. Ingen ska bli tvingad
36 att hållas tillbaka av fördomar och diskriminering. Moderaternas ambition
37 är att Sverige ska vara ett av världens bästa länder att leva i för HBTQI-

38

personer och att Sverige ska fortsätta vara ett land som går före.

Moderaterna förespråkar att lärare, i de läroämnena de lämpar sig, ska kunna undervisa i sex- och samlevnad. Moderaterna har med anledning av detta drivit på för en översyn av landets lärarutbildningar i syfte att säkerställa att lärare får de kunskaper som krävs för att nå upp till skollagen och läroplanernas bestämmelser om hur jämställdhetsperspektiv samt andra perspektiv rörande sex och samlevnad kan integreras i undervisningen. Från och med 2021 finns nya examensmål för lärarutbildningen som säger att blivande lärare ska ha kompetens att undervisa om sex och relationer. Det är därutöver viktigt att säkerställa att lärare har möjligheter till kompetensutveckling inom området under yrkeslivet. Avseende en ökad mångfald av människor till förskolelärarutbildningen erfar partistyrelsen att olika högskolor gör riktade satsningar för att öka mångfalden på utbildningen och för att få dem att fullfölja utbildningen.

Gällande frågan om dusch och ombyte i samband med skolidrotten så är detta ett moment i skolan som många elever upplever obehag kring. Även om lösningen på problemet inte är att undvika dusch och ombyte så bör det nämnas att det inte anses vara en del av undervisningen såvitt dusch och ombyte inte är lärarledd tid varför skolan heller inte kan ställa krav på eleverna att duscha och byta om. Enligt den senaste ändringen av skollagen 16 juni 2022, Lag (2022:940), har lärare fått befogenhet att frånta elever mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning för att förebygga kränkande fotografering eller filmning. Många skolor gör också olika lösningar för att eleverna ska känna sig trygga i samband med ombyte och dusch. Partistyrelsen menar att alla elever också ska kunna känna sig trygga under hela skoldagen och att diskriminering och kränkningar inte ska få förekomma i skolväsendet. I mångt och mycket handlar det om ett värdegrundsarbete som behöver göras grundligt på varje skola. Enligt Diskrimineringsombudsmannen (DO) åligger det också alla förskolor och skolor att arbeta med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter för alla barn och elever. Regeringen har 2018 utsett flera myndigheter, där ibland Skolverket, att vara strategiska myndigheter med uppdrag att inom sitt verksamhetsområde främja HBTQI-personers lika rättigheter och möjligheter. Skolverket ska inom ramen för det uppdraget bland annat samverka med organisationer som företräder

1 HBTQI-personers rättigheter.

2

3 Partistyrelsen vill understryka vikten av att förskolor och skolor fortsätter att
4 arbeta med värnandet av alla människors fri- och rättigheter samt motverkar
5 diskriminering, trakasserier och förtryck. I de fall eleverna inte känner sig
6 trygga med att byta om inför eller efter en idrottslektion är det ett symptom
7 på ett större problem som inte löses genom särlösningar utan kräver
8 ytterligare heltäckande arbete med dessa värden.

9

10 Avslutningsvis delar partistyrelsen motionärernas syn vad gäller det fria
11 skolvalet.

12

13 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

14

15 **att** bifalla att-sats 3, det vill säga,

16

17 **att** det fria skolvalet värnas som en viktig frihetsfråga,

18

19 **att** anse resterade att-satser besvarade med vad som ovan anförts

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 5:30

MODERATERNA I VÄRMLANDS LÄN

UPPRÄTTANDE AV NATIONELLT REGISTER FÖR UTREDDA OCH GODKÄNDA FAMILJEHEM OCH ADOPTIONSFÖRÄLDRAR

Ett samlat register med godkända adoptionsföräldrar skulle underlätta för kommuner att hitta rätt adoptivförälder till aktuella barn. Idag ska man själv, som adoptivförälder, kontakta kommuner och berätta att man är godkänd. Detta medför att man måste endera åka runt till kommuner eller göra egna skrivelser till landets kommuner för att ge dem vetskap om att man är beredd och vill ta emot ett barn. I ett modernt samhälle borde det i stället vara att Sveriges kommuner i stället skulle kunna söka i ett register efter lämplig adoptivförälder/rar för att få mer information om de sökande. Det är ovanligt med nationell adoption så socialtjänsten saknar rutin och många framför allt små kommuner skulle vara hjälpta av ett sådant register.

Då antal nationella adoptioner är få varje år skulle man kunna använda samma register för godkända familjehem vilket också är ett stort problem för många kommuner att få tag på och matcha rätt.

Det finns idag ett kommittédirektiv som heter Barn och unga i samhällets vård. Ett av uppdragen att utreda är att analysera familjehemmens förutsättningar att ge god vård och föreslå hur tillgången till fler lämpliga familjehem kan öka. Där skulle också ett nationellt register hjälpa till i sökandet efter lämpligt boende.

Att man utifrån LEX Lilla hjärtat förespråkar en tidigare vårdnadsöverflytt/övervägande om adoption till familjehemmet där barnet är placerat för att ett register över hem som vill ta emot ett barn för stadigvarande boende ökar utifrån att fler adoptionsföräldrar vågar ta steget som familjehem. Det viktiga i att ett barn känner sig hemma och en del i en familj och får känna tryggheten som en vårdnadsöverflytt/adoption skulle ge är en god grund för ett gott liv.

På grund av det låga antalet nationella adoptioner som görs skulle ett samkört register med godkända familjehem underlätta för socialtjänsten i

1 hela landet. Registret skulle med fördel vara tillgängligt för både offentlig som
2 privat verksamhet.

3

4 Med anledning av ovanstående yrkas

5

6 **att**¹ Moderaterna i Värmland ställer sig bakom motionen samt uttalar
7 och verkar för ett upprättande av ett nationellt register för utredda
8 och godkända familjehem och adoptionsföräldrar.

9 **att**² Moderaterna i Värmland tar motionen som sin egen.

10 **att**³ motionen vidarelämnas till Moderaternas partistämman 2023.

11

12

13 Åsa Waldenström

14 Sunne

15 Värmland

16

17 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

18

19 Förbundsstyrelsen vill börja med att tacka motionären för en intressant och
20 viktig motion. Vi ställer oss positiva till motionen och ser att det finns många
21 fördelar med ett nationellt register för utredda och godkända familjehem och
22 adoptionsföräldrar. Ett nationellt register skulle underlätta för socialtjänsten
23 att snabbt hitta lämpliga familjehem och adoptionsföräldrar och skulle leda
24 till bättre kvalitetssäkring och en ökad tillgänglighet.

25

26 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

27

28 **att** bifalla motionen.

29

30 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

31 Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

32

33 **att** bifalla motionen.

34

35

36

37

38

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:30

Motionären yrkar att Moderaterna ska verka för uppförandet av ett nationellt register över godkända adoptionsföräldrar och familjehem.

Partistyrelsen noterar att motionären nämner nationella adoptioner och inte berör det mer vanligt förekommande internationella adoptioner varför svaret inte heller behandlar de adoptioner som idag faller under Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, MFOF. Det är mycket ovanligt att i Sverige adoptera ett barn som man inte har någon nära relation till, även om det förekommer. Det handlar då främst om mycket små barn. Det brukar i dessa fall vara socialtjänsten som vänder sig till redan utredda adoptivföräldrar i den egna kommunen. Partistyrelsen förstår att ett register som gör det möjligt för kommuner att söka adoptivföräldrar i hela landet kan upplevas ge en större chans för den som längtar efter ett barn att faktiskt få adoptera, men ifrågasätter om ett register är befogat utifrån att det handlar om mycket få fall. Sannolikt finns det andra upparbetade samarbeten mellan kommuner som i dessa fall ger en möjlighet att hitta lämpliga adoptionsföräldrar.

Alla barn och unga har rätt till en trygg uppväxt. Samhället tar på sig ett stort ansvar när barn och unga placeras utanför det egna hemmet. Vården måste vara trygg, säker och av god kvalitet. Den moderatledda regeringen har därför gjort flera satsningar när det gäller familjehemsvård. Bland annat har regeringen aviserat att en nationell samordnare ska tillsättas för att stärka arbetet med fler kvalitativa familjehem. Socialstyrelsen har fått i uppdrag att informera om möjligheten att bli familjehem, jourhem och behandlingsfamilj samt att utveckla kunskapsstödet. Socialstyrelsen ska vidare, tillsammans med Statens beredning för medicinsk och social utvärdering, förbättra förutsättningarna för placeringar i förstärkta familjehem och behandlingsfamiljer. I vårändringsbudgeten tillförde den moderatledda regeringen 50 miljoner kronor och avsatte ytterligare 50 miljoner för att stärka subventionen av familjehemsplaceringar.

När det gäller frågan om ett register för godkända familjehem så ställer sig Partistyrelsen positiv till ett sådant register. Regeringen har tillsatt utredningen Barn och unga i samhällets vård som ska slutredovisas den 31 oktober i år. I utredningens direktiv ingår uppdraget att analysera behovet av och förutsättningarna för att upprätta och tillgängliggöra ett nationellt register över familjehem och jourhem med hänsyn tagen till olika aspekter,

1 särskilt integritetsskyddet för enskilda. Utredaren ska också beskriva
2 hur ett sådant register kan användas samt analysera behovet av och
3 förutsättningarna för ett införande av licensiering av familjehem och jourhem.
4 Partistyrelsen finner att utredningen omfattar det som motionären i denna del
5 efterlyser.

6

7 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

8

9 **att** anse motion 5:30 besvarad med vad som ovan anförts

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 5:31

MARLÉNE LUND KOPPARKLINT, KARLSTAD - VÄRMLANDS LÄN

HJÄLP TILL VÅLDSUTSATTA BARN

”Pappa slog mamma så hårt så hon bara ramlade ihop på golvet.” Det är ett citat som många barn som lever med våld i nära relation i sin närhet, kan känna igen sig i.

Vad ska barn säga om de får börja en ny skola efter att de fått fly till ett skyddat boende med sin mamma? Eller om de kommit tillbaka till sin gamla skola efter vistelse i skyddat boende? Det är en mycket relevant fråga som samhället måste hjälpa barnet med för att hantera i den svåra situation som de befunnit eller befinner sig i. När det värsta som kan hända händer, måste samhället stå upp och skydda, ställa till rätta och värna om den eller de som har blivit utsatta. Våld i nära relation är en av de värsta saker som kan hända, och finns det barn med i bilden är det en extra utsatt situation som man måste ta hänsyn till. Barnets rättigheter och trygghet ska sättas i främsta rummet.

Barn har rätt till en trygg uppväxt, fri från alla former av våld. Trots detta vistas varje år flera tusen barn i skyddat boende för att de ska komma bort från våldsamheter. Många av dessa barn får flytta runt till olika skyddade boenden, som drivs av olika aktörer, för att skyddas från våldsutövaren. Barnets livssituation har påverkats av våld, och uppbrottet hemifrån påverkar deras uppväxt, relationer med familj/släkt/vänner samt hälsa och utveckling. När det gäller våldsamma situationer dit polisen kallats och det finns barn med i bilden undrar jag om det finns nationella riktlinjer för hur polisen ska agera ur ett barnperspektiv? Vissa kommuner och skyddade boenden i Sverige har tagit fram egna rutiner och komihåg-kort kring detta.

BARNS RÄTTIGHETER

När ett barn går i för- och grundskola ger man barnet en möjlighet att utvecklas. Att nå kunskapsmål, interagera och bygga upp relationer med andra barn, lära sig färdigheter, helt enkelt utvecklas som människa och rustas inför framtiden. Skolan har också en annan viktig roll, och det är att

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

1 uppmärksamma om saker och ting inte står rätt till, reagera och agera vid
2 minsta misstanke om att ett barn far illa och då göra en orosanmälan till
3 socialtjänsten.

4

5 Barn som bor på ett skyddat boende har individuella behov av stöd som
6 behöver tillgodoses av samhället och den vuxenvärld som finns runt om
7 dem. Vissa skyddade boenden erbjuder skolliknande verksamheter med
8 stöd av pedagoger, men de flesta boenden har det inte. Frågan om skolgång
9 är givetvis komplicerad då osissheten om hur länge man ska stanna på det
10 skyddande boendet ofta medför att socialtjänsten inte kräver eller medverkar
11 till att möjliggöra skolgång, trots att rätten till utbildning omfattar alla barn,
12 inklusive de som vistas i skyddat boende. En annan komplicerad faktor
13 är att båda vårdnadshavarna måste godkänna beslut gällande barnets
14 skolgång, vilket kan innebära att skyddet röjs undan. En vårdnadshavare
15 som bor i skyddat boende ska inte behöva försaka barnets skolgång av
16 säkerhetsskäl. Skolgång ska inte innebära att skyddet undanröjs för att båda
17 vårdnadshavarna måste godkänna beslut gällande barnens skolgång.

18

19 Att bo på skyddat boende är en extraordinär situation för ett barn, och en
20 sådan situation borde rimligtvis innebära undantag såsom att enbart en
21 vårdnadshavare har rätt att godkänna skolgång.

22

23 **BARNENS TUR ATT BERÄTTA**

24 I rapporten Min tur att berätta som Sveriges Stadsmissioner och Bris gjort
25 med utgångspunkt i barns rättigheter enligt barnkonventionen, pekar de på
26 flera förbättringsområden för barn som vistas i skyddat boende. Man pekar
27 på att det krävs förändringar på samhällsnivå för att varje barn ska få sina
28 grundläggande rättigheter tillgodosedda. Vikten av en fungerande skolgång
29 och boendemiljö är ett par av förbättringsområdena. Barnen i just denna
30 rapport vittnar om långa tider av frånvaro från skolan och att det inte är
31 ovanligt med månadsvis frånvaro från skolan för dessa barn.

32

33 **HANDLINGSPLANER OCH RUTINER**

34 Många barn som vistas i skyddat boende tillbringar mycket tid ensamma
35 eller tillsammans med sina syskon och saknar relationer med jämgamla
36 barn, som skolkamrater. Självklart kan boendet göra mycket – och de gör
37 mycket – för att kompensera de sociala aktiviteter som barnet förlorar,
38 genom särskilt anpassade aktiviteter, och man erbjuder också stöd för

barnet. Det är dock svårt att tillgodose alla de möjligheter och utbud som en behörig skola kan ge, av förklarliga skäl, i synnerhet på grund av resursbrist.

I de fall som ett barn som bor i skyddat boende börjar i en ny temporär skola eller kommer tillbaka till den gamla skolan, så har barnet med sig en tuff ryggsäck som man måste ta hänsyn till. I denna särskilda situation ska barnet stödjas i processen inte enbart skyddas. "Hen behöver nog vila upp sig lite, bäst att inte störa" är inte rätt väg att gå. Individuella bedömningar behövs i dessa processer och för varje enskilt barn. Det behövs en utsedd person som är ansvarig för att se till varje barns individuella behov tillgodoses. Det ska också finnas stöd till de klasskamrater som finns runt barnet då barnet kan berätta saker för dem.

Här ska det inte finnas några luckor och det ska ansvariga politiker försäkra sig om kontinuerligt. Det ska finnas tydliga handlingsplaner gällande och tydliga rutiner på plats i samtliga av Sveriges förskolor och skolor för våldsutsatta och skyddade barn, innan det uppstår en akut situation.

Skolan har också en annan viktig roll och det är att uppmärksamma om saker och ting inte står rätt till, reagera och agera vid minsta misstanke om att ett barn far illa och då göra en orosanmälan till socialtjänsten. När det gäller våldsamma situationer dit polisen kallats och det finns barn med i bilden ska det finnas nationella riktlinjer för hur polisen ska agera ur ett barnperspektiv. Vissa kommuner och skyddade boenden i Sverige har tagit fram egna rutiner och komihåg-kort kring detta.

Det är viktigt att ur ett barnperspektiv och med hänsyn till barnkonventionen agera för barnens bästa i våldsutsatta situationer. Ett barn får aldrig hamna mellan stolarna eller förbises på något sätt.

Med anledning av ovanstående yrkas

- att¹** Moderaterna i Värmland verkar för att enbart en vårdnadshavare kan fatta beslut om skolgång i de fall som barnet vistas i skyddat boende.
- att²** Moderaterna i Värmland verkar för att barn som bor eller har bott på skyddat boende får individuellt stöd i skolan.

- 1 **att**³ Moderaterna i Värmland verkar för att det finns rutiner i för- och
 2 grundskolan gällande upptäckt och stöttning av barn som lever i en
 3 våldsutsatt hemsituation.
- 4 **att**⁴ Moderaterna i Värmland verkar för att Polisen har en handlingsplan
 5 för våldsutsatta barn, utifrån barnkonventionen.
- 6 **att**⁵ Moderaterna i Värmland verkar för att det finns handlingsplaner för
 7 hur man kan hjälpa och stötta våldsutsatta barn och dess kamrater i
 8 skolan.
- 9 **att**⁶ Moderaterna i Värmland verkar för att det ska finnas komihåg-kort
 10 kring våldsutsatta barn i alla kommuner.
- 11 **att**⁷ motionen skickas vidare till Moderaternas partistämman år 2021.

12

13 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

14

15 Förbundsstyrelsen tackar för en välskriven motion som behandlar ett viktigt
 16 ämne. Barn som tvingas leva i skyddat boende ska ha de bästa möjligheter i
 17 skolan som vårt samhälle kan erbjuda.

18

19 Med anledning av att det är kommunerna som ansvarar för och bekostar
 20 skolan så ser det väldigt olika ut i landet. Motionen går bland annat ut på
 21 att Moderaterna ska verka för att våldsutsatta barn i behov av skydd ska få
 22 bästa möjliga stöd och att Polisen ska skaffa sig en handlingsplan som följer
 23 barnkonventionen, förbundsstyrelsen instämmer i det.

24

25 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

26

27 **att** bifalla motionen

28

29 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

30 Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

31

32 **att** bifalla motionen.

33

34

35

36

37

38

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:31

Motionären skriver i motionen att barn som bor i ett skyddat boende har individuella behov av stöd som behöver tillgodoses av samhället och den vuxenvärld som finns runt dem. En sådan fråga är skolgång vilken idag kan försvåras av att båda vårdnadshavarna måste godkänna beslut som rör det gemensamma barnets skolgång, vilket i sin tur kan medföra att den skyddade adressen röjs Motionären vill därför att Moderaterna ska verka för att den ena föräldern ensam i dessa situationer ska kunna fatta beslut om barnets skolgång. Vidare vill motionären att barn i skyddade boenden ska få stöd i skolan, att det ska finnas rutiner i för- och grundskola för de berörda barnen, att polisen utifrån barnkonventionen och skolan ska ha handlingsplaner för barn som lever i en våldsutsatt situation samt att alla kommuner ska ha ett kom-ihåg-kort kring våldsutsatta barn.

Våld i nära relationer drabbar både män, kvinnor och hbtqi-personer, men en oproportionerligt hög grad riktas mot kvinnor och begås av män. Brottsoffret befinner sig ofta i en beroendeställning till gärningspersonen med avseende på bland annat gemensamma barn, ekonomi och boende. Därför innebär den nära relationen en särskild och många gånger långvarig sårbarhet.

Regeringen beslutade 2016 att ge en särskild utredare i uppdrag att föreslå åtgärder för att stärka barnrättsperspektivet för barn som vistas i skyddat boende tillsammans med en vårdnadshavare. I januari 2018 överlämnade utredningen betänkandet Ett fönster av möjligheter – stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende (SOU 2017:112).

I lagrådsremissen föreslår den moderatledda regeringen att skyddat boende ska föras in i socialtjänstlagen som en boendeinsats för den som behöver stöd och skydd till följd av hot, våld eller andra övergrepp. Kommunen ska ansvara för att det finns tillgång till skyddade boenden. Syftet är att förbättra skyddet för och stödet till personer i behov av skyddat boende samt att stärka barnperspektivet för barn som följer med en vårdnadshavare till skyddat boende. Förslaget innebär vidare att, när det finns samtycke från båda vårdnadshavarna ska, placeringen av barnet göras med stöd av socialtjänstlagen. Saknas samtycke från den vårdnadshavare som barnet inte placeras tillsammans med, ska socialnämnden, efter ansökan hos förvaltningsrätten, kunna placera barnet i ett skyddat boende med stöd av en ny lag. Enligt förslaget ska en sådan placering även kunna göras

1 omedelbart av socialnämnden och underställas förvaltningsrätten. Enligt
2 förslaget bör socialnämnden göra en individuell behovsprövning och bevilja
3 barnet en egen insats vid vistelse i skyddat boende. Socialnämnden ska
4 medverka till att ett barn i skyddat boende får god vård och fostran och
5 i övrigt gynnsamma uppväxtförhållanden, verka för att barnet får lämplig
6 utbildning och den hälso- och sjukvård som barnet behöver samt lämna
7 vårdnadshavarna och föräldrarna råd, stöd och annan hjälp som de behöver.

8

9 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

10

11 **att** anse motion 5:31 besvarad med vad som ovan anförts

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 5:32

MARLÉNE LUND KOPPARKLINT, KARLSTAD - VÄRMLANDS LÄN M.FL.

FÖREBYGGA ISLAMISTISK RADIKALISERING I SKOLAN

På flera håll i Europa ser vi hur islamismen har slagit rot. Det handlar om extrema grupperingar som vill ha parallella samhällsstrukturer och egna informella rättsordningar, i strid med nationella lagar och regler. Islamismens mål är att religionen ska styra hela samhället, och ett medel för att nå det är politik.

Detta hot finns i Sverige. Enligt Säpo har antalet våldsbejakande islamister på tio år tiofaldigats från några hundra till uppskattningsvis 2 000 personer. Muslimska ledare i vårt land rapporterar återkommande om radikala imamer och utländsk islamistisk påverkan. Europa har upprepade gånger skakats av islamistiska terrordåd. De hänsynslösa dåden är förfärliga brott mot enskilda människor men också allvarliga hot mot vår liberala demokrati. Terrorister statuerar exempel som sedan sprids via olika kanaler som når människor, i syfte att skapa rädsla som skapar olika effekter som exempelvis osäkerhet och passivitet. Vissa kanske drar sig för att göra saker medan andra kanske jagar upp sig ännu mer och börjar tänka och agera irrationellt. Precis dessa beteenden vill terrorister skapa genom sina dåd, att rädsla och oro frodas hos allmänheten.

FÖREBYGGANDE ARBETE I SKOLAN

Radikalisering måste upptäckas på ett tidigare stadium. Skolverket behöver kartlägga icke- demokratiska värderingar som förekommer bland barn och ungdomar och ta fram ett effektivt stödmaterial att använda i undervisningen. Dessutom måste skolan, socialtjänsten och polisen samverka i arbetet mot våldsbejakande extremism. Alla barn ska delta i skolans hela undervisning – i såväl idrott som religion och historia – och Sveriges lärare behöver entydigt stöd i den uppgiften. Moderaterna vill att hot och våld mot skolpersonal definieras som ett eget brott; hela samhället måste ta angrepp mot lärare och annan skolpersonal på större allvar.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

5

1 För att motverka den våldsbejakande extremistiska terrorn måste man sätta
2 sig in i de radikala grenarna av världsreligionen islam. Dessa utgör en liten
3 del av de 1,6 miljarder muslimer (23 procent av världsbefolkningen) som finns
4 i världen. Alla grenar härstammar från islam, men det som gör dem radikala
5 och fanatiska handlar om hur man tolkar islam och om det finns gamla
6 kulturer som man anammar.

7

8 **POLITIK OCH RELIGION**

9 I islamism är politik och religion intimt inflettade i varandra, vilket gör det
10 svårt för muslimer som försöker liberalisera religionen. Samtidigt blir det
11 lättare för islamister att argumentera utifrån ett religiöst perspektiv, vilket i
12 sig gör det mycket svårt att argumentera mot, när vi i vårt svenska samhälle
13 tydligt skiljer på politik och religion. Islamismen har stort inflytande (och
14 utbrett stöd) i flera länder i Mellanöstern, framför allt i gulfstaterna och i vissa
15 nordafrikanska länder.

16

17 I förhållande till det stora antalet muslimer är det en minimal del som
18 är islamister, det vill säga troende som tolkar islam radikalt. Ur denna
19 "förgrening" av islam finner man också dem som vill ta ytterligare ett steg.
20 De som inte bara vill bilda ett kalifat utan även kriga och dö för att få det –
21 jihadism.

22

23 **VÄRNA VÅRT ÖPPNA SAMHÄLLE**

24 Vi vet att det i dag sker en islamistisk spridning i Europa och Sverige.
25 Varningsklockorna ska börja ringa när man ser tecken på islamism, salafistisk
26 predikan; när man vill att shariolagar ska vara överordnade våra svenska
27 lagar och regler, mänskliga rättigheter och den jämställdhet som vi har
28 byggt upp. När "shariapoliser" dyker upp i våra bostadsområden och fall av
29 hedersrelaterat våld och förtryck ökar. Islamisterna hotar allas religionsfrihet,
30 och det är ofta andra muslimer i Sverige som drabbas av islamisternas
31 framfart. Vi måste konsekvent och rakryggat stå upp för det öppna samhället
32 och värna demokratin. Det ska inte finnas något utrymme för islamism i
33 Sverige. Det måste stoppas och motverkas på flera olika sätt.

34

35 Med anledning av ovanstående yrkas

36

37 **att**¹ Moderaterna i Värmland verkar för att barn och unga skyddas från
38 islamistisk radikaliserings i skolan.

- att² Moderaterna i Värmland verkar för att det arbetas fram
handlingsplaner i varje värmländsk kommun gällande förebyggande
av islamistisk radikaliserings av barn och unga i skolan.
- att³ Moderaterna i Värmland verkar för att hot och våld mot skolpersonal
definieras som ett eget brott.
- att⁴ motionen skickas vidare till Moderaternas partistämman år 2021.

Marléne Lund Kopparklint	Magnus Resare		9
Karlstad	Karlstad		10
Värmlands län	Värmlands län		11
Alexander Torin	Noah Hjortman	Patrik Benabou	13
Karlstad	Karlstad	Karlstad	14
Värmlands län	Värmlands län	Värmlands län	15

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Motionärerna beskriver en situation som tyvärr blir allt vanligare i Europa och i Sverige. Radikaliseringar av olika slag både politiska och religiösa är ett allvarligt hot mot vår demokrati som också tenderar att öka.

I Sverige har vi bland annat exempel på terrorbrott: en man dömd för förberedelse av terrorbrott år 2016, en annan man dömd för förberedelse av terrorbrott år 2018 i Strömsund, samt dådet på Drottninggatan i Stockholm den 7 april 2017.

Det är också av vikt att radikaliserings förebyggas tidigt i åldrarna, d.v.s. att barn och ungdomar får ett skydd mot islamistisk radikaliserings i skolor och på fritiden. Att kommunerna får möjligheten att ta fram handlingsplaner utifrån deras specifika situation i denna fråga är också av vikt.

Våld mot personal och elever i skolorna måste också motverkas, känna trygghet i skolmiljön och på arbetsplatsen kan tyckas vara en självklarhet i

1 ett demokratiskt land som Sverige.

2

3 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

4

5 **att** bifalla motionen

6

7 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

8 Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

9

10 **att** bifalla motionen.

11

12

13 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:32**

14

15 Motionärerna berör frågor om islamism och att Moderaterna bör verka för att
16 barn och unga skyddas från islamistisk radikaliserings i skolan. Motionärerna
17 föreslår även att kommuner ska ta fram handlingsplaner för att förebygga
18 islamistisk radikaliserings av barn och unga och att hot och våld mot
19 skolpersonal ska definieras som ett eget brott.

20

21 Moderaterna står konsekvent upp för ett öppet och demokratiskt
22 samhälle. Samhället ska med gemensamma krafter bekämpa extremism.
23 Partistyrelsen delar således motionärernas bild av att det är av yttersta
24 vikt att radikaliserings upptäcks tidigt för att kunna förhindra de förödande
25 konsekvenser som det riskerar att leda till.

26

27 Moderaterna anser att utbildning ska bygga på en vetenskapligt grundad
28 kunskapssyn och genomsyras av respekt för trygghet, demokrati
29 och ordning. I partistyrelsens proposition Moderata reformer för
30 framtidens kunskapsskola framhålls att skolan ska vara en trygg plats,
31 fri från kränkningar, hot och våld. Extremism ska inte förekomma i det
32 svenska utbildningsväsendet. I propositionen föreslås bland annat att
33 ett åtgärdsprogram ska tas fram med evidensbaserade metoder mot
34 kränkningar, hot och våld för att skapa trygghet och studiero i skolan.

35

36 Moderaterna menar vidare att undervisningen ska vara fri från konfessionella
37 inslag. Undervisningen i svensk skola ska ske utifrån läroplanen med ett
38 tydligt fokus på kunskap och fakta. I propositionen Moderata reformer för

framtidens kunskapsskola föreslås att nya konfessionella skolor inte ska få tillstånd. Befintliga konfessionella skolor som bedriver god undervisning ska dock fortsatt få förtroende att bedriva skolundervisning. För att motverka extremism ska samtlig offentligfinansierad verksamhet där odemokratiska krafter kan tänkas missbruka välfärdssamhället återkommande granskas.

Arbetsstämman 2021 beslutade att Moderaterna ska verka för att införa en ny brottsrubricering, "Våld mot skolpersonal", eftersom det finns skäl att se strängare på angrepp mot skolpersonal än vad som idag är fallet. Brottet bör ta sikte på alla former av våld mot lärare och annan skolpersonal. Straffskalan bör motsvara den som gäller för våld mot tjänsteman.

Vidare pågår en utredning som ska ta fram förslag för att minska offentliganställdas utsatthet för våld, hot och trakasserier. Utredningen ska redovisas senast den 1 januari 2024.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 5:32 besvarad med vad som ovan anförts

1 **MOTION 5:33**

2 **ÖPPNA MODERATER**

5 **FRI ATT BILDA FAMILJ**

7 Alla familjer består inte av en mamma och pappa som är gifta med varandra
8 och förblir gifta eller sammanbor under hela barnets uppväxt. Det finns en
9 uppsjö av olika familjekonstellationer och vi ska därför fortsätta hålla den
10 frihetliga moderata linjen om att familjer ska få bestämma över sig själva.
11 Med det sagt finns det situationer där lagen idag inte är uppdaterad med hur
12 verkligheten ser ut.

14 Fler barn i Sverige kommer numera till genom surrogatvårdskap än via
15 adoption. Tyvärr är lagen sådan att oavsett vem som är biologisk förälder till
16 ett barn som föds av en surrogatvård, i Sverige eller i ett annat land, ses den
17 födande kvinna som moder enligt svensk lag. Det är inte med verkligheten
18 överensstämmande. Föräldrarnas könstillhörighet ska inte vara ett hinder för
19 barnets rätt till vårdnadshavare. Vi har nått långt nog i vår utveckling att det
20 är dags att göra föräldralagstiftningen helt könsneutral.

22 Idag är svensk lag utformad så att den medför att surrogatföräldrar och
23 adoptivföräldrar går igenom en trög myndighetsutövning under sin resa att
24 bli vårdnadshavare till sitt barn. Detta är i grund och botten ett stort problem
25 för barnet. Barnet kan i värsta fall hamna helt mellan stolarna och inte ha
26 föräldrar i en situation där barnet behöver stöd och omsorg allra mest.

28 En familjekonstellation kan också vara sådan att familjen önskar att det finns
29 fler vårdnadshavare att dela på ansvaret för barnet, t.ex i en flersam relation.
30 Det är därför bra om föräldrabalken ses över så att familjer får en större frihet
31 att själva fördela vårdnaden. Lagen skulle t.ex. kunna vara neutral avseende
32 antal vårdnadshavare.

34 Moderaterna har sedan tidigare beslutat att altruistiskt surrogatvårdskap ska
35 tillåtas. Med det följer att de som önskar få ett barn via surrogatvårdskap
36 måste ha en närstående, vän eller släkting som väljer att vara surrogatmoder.
37 Alla har inte en sådan i sin närhet. Vi vill Sveriges lag ska tillåta att en
38 surrogatvård ska kunna få kompensation för sitt värdskap. En avtalsrättslig

juridik kan säkerställa att alla parter har full kontroll över rättigheter och ansvar för processen.

När ett barn till en svensk medborgare föds utomlands och när vårdnadskapet inte kan fastställas riskeras barnets rättssäkerhet. Barnets rättigheter som svensk medborgare ska säkerställas vid ingången av ett avtalat surrogatvårdskap. Sverige ska vara garanten för att HBTQ-familjer har samma rättigheter att röra sig fritt över internationella gränser som alla andra.

- att**¹ barn ska kunna ha fler vårdnadshavare än vad som idag är fallet,
- att**² det görs en översyn av Föräldrabalken som medför att den är könsneutral i sin utformning och att socialförsäkringen anpassas efter densamma,
- att**³ compensation ska kunna utgå till surrogatmodern vid surrogatvårdskap i Sverige,
- att**⁴ rättssäkerheten säkerställs för barn som föds genom surrogatvårdskap utomlands innan, under och efter inresa till Sverige,
- att**⁵ regnbågsfamiljer åtnjuter internationell fri rörlighet på samma villkor som andra familjekonstellationer.

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:33

Motionärerna lyfter frågor om olika familjekonstellationers möjligheter att bilda familj. För att förbättra möjligheterna för alla familjekonstellationer att bilda familj föreslår motionärerna att barn ska kunna ha fler vårdnadshavare än vad som idag är fallet, att föräldrabalken görs könsneutral, att compensation ska kunna utgå till en surrogatmoder i Sverige, att rättssäkerheten säkerställs för barn som föds genom surrogatvårdskap och att regnbågsfamiljer ska åtnjuta internationell fri rörlighet på samma villkor som andra familjekonstellationer.

Partistyrelsen delar motionärernas bild att det finns skäl att se över hur lagstiftningen ska anpassas till samhällsutvecklingen och att det idag finns flera olika familjekonstellationer. Frågeställningarna som väcks i motionen är

1 dock komplexa och det finns många frågor som behöver besvaras.

2

3 Moderat familjepolitik syftar till att individer och familjer ska åtnjuta stor frihet
4 och trygghet i livets olika skeenden. Sverige ska vara ett av världens bästa
5 länder för familjer, oavsett hur de ser ut.

6

7 Sommaren 2022 publicerades en statlig utredning om hur föräldrabalken
8 kan utformas för att bland annat bli mer könsneutral. Ett stort antal
9 remissinstanser har nu inkommit med synpunkter. Moderaterna står
10 bakom en könsneutral familjelagstiftning. Arbetet med en könsneutral
11 familjelagstiftning innebär insatser inom fler områden och det arbetet pågår
12 inom Regeringskansliet.

13

14 Antalet barn som kommer till genom surrogatmoderskap i utlandet har
15 ökat markant de senaste åren och det är viktigt att lagstiftningen förändras
16 i takt med samhällsutvecklingen. Familjepolitiken ska värna individens
17 rättigheter och jämställdheten. Moderaterna har i riksdagen drivit på för
18 en förtydligad lagstiftning för att öka tryggheten för familjer med barn som
19 kommit till genom surrogatmoderskap utomlands. Det är av yttersta vikt
20 att förhindra påtryckningar och tvång i samband med surrogatvårdskap.
21 Att tillåta avtal för surrogatmoderskap som möjliggör monetära eller andra
22 ersättningar riskerar att leda till exploatering och utnyttjande av människor i
23 svagare ställning. Kvinnans vilja att agera surrogatmoder ska inte påverkas
24 av monetära eller andra ersättningsformer. Partistyrelsen anser därför att
25 surrogatmoderskap i Sverige ska vara altruistiskt.

26

27 Att lagstifta om att fler än två ska kunna vara vårdnadshavare för ett barn
28 är komplext. Moderaterna anser att frågan om vårdnadshavare alltid ska
29 utgå ifrån barnets bästa och barnets rätt till sina föräldrar. Partistyrelsen
30 instämmer i att tryggheten för de barn som föds genom surrogatmoderskap
31 i utlandet behöver säkras. Lagstiftningen avseende surrogatmoderskap
32 bör förändras så att det utan dröjsmål kan fastställas vilka som är
33 vårdnadshavare så att dessa och barnet får samma rättigheter som
34 andra familjer och nyfödda, så som rätt till föräldrapenning och skydd vid
35 sjukdom eller olycka. Hur det ska gå till måste utredas. För Moderaterna är
36 rättssäkerheten oerhört viktig och den får aldrig tummas på för att påskynda
37 ett fastställande av vårdnadshavare.

38

Beaktandet av frågan om barn ska kunna ha flera vårdnadshavare när familjekonstellationen består av en flersam relation bör utgå ifrån barnperspektivet och på vilket sätt det är viktigt för barnet att ha flera vårdnadshavare. Enligt gällande reglering har barnets vårdnadshavare ett ansvar för att barnets behov av umgänge med någon annan som står barnet särskilt nära tillgodoses. Om vårdnadshavaren inte tar sitt ansvar och barnet vägras umgänge kan socialtjänsten eller domstolen ingripa. Moderaterna har i riksdagen drivit frågan att barnets behov av eventuella sociala föräldrar bör prioriteras högre än idag. I syfte att bland annat underlätta för olika familjekonstellationer att tillsammans vårda ett barn lade den moderatledda regeringen under sommaren 2023 förslag om att vårdnadshavare ska kunna överlåta föräldrpenning till andra än vårdnadshavare. Förslaget förväntas träda i kraft under 2024.

Den svenska lagstiftningen kring barn är uppbyggd på att ett barn har två vårdnadshavare och en förändring av detta skulle kräva en mycket bred juridisk översyn. På grund av den juridiska komplexiteten i frågan om antal vårdnadshavare anser partistyrelsen att förslaget inte kan bifallas utan en bredare juridisk utredning.

För Moderaterna är det en självklarhet att alla familjer inklusive regnbågsfamiljer ska åtnjuta fri- och rättigheter. Moderaterna värnar om och driver en hbtqi-vänlig politik som utgår ifrån våra värderingar om alla människors lika värde och inneboende kraft. Det är välkänt att hbtqi-personers rättigheter dessvärre inte ser likadana ut i alla länder som i Sverige. Moderaterna verkar för att främja hbtqi-personers rättigheter men vår påverkan på andra länders agerande i dessa frågor är begränsad.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att avslå att-sats 3

att anse resterande att-satser besvarade med vad som ovan anförts

Josefin Malmqvist reserverade sig till förmån för att bifalla att-satserna 3-5 i motion 5:33.

Douglas Thor reserverade sig till förmån för att bifalla att-sats 3 motion 5:33.

MOTION 5:34

ÖPPNA MODERATER STOCKHOLM

AVTALSFRIHET VID SURROGATVÄRDskap

Öppna Moderater fastställde 2019 motionen om att driva frågan om skattefinansierat surrogatarrangemang. I den motionen påvisades att 2018 var det år som fler barn i Sverige kom till värden via surrogatarrangemang än via internationella adoptioner.

För oss moderater är avtalsfriheten en av de viktigaste rättigheter vi har. Genom avtalsrätten kan den enskilda individen själv säkerställa att det liv hen själv valt att leva utifrån sina egna omständigheter blir så som hen önskar. Just på grund av att vi är individer och lever olika liv med olika omständigheter gör att avtalsfriheten får varje avtal att stämma på bästa sätt för just de två parter som ingår i ett avtal.

Borde det då inte vara fullt logiskt att även använda denna lagstiftning även inom ett surrogatarrangemang? Det skulle i så fall underlätta och verka för en tryggare situation för barn och föräldrar som genomför surrogatprocesser. Vill vi verkligen ha en inskränkning på avtalsrätten och säga att föräldraskap kan bara regleras via avtal i en lag? Det borde vara upp till parterna att avtala om eventuella monetära eller andra ersättningar för det som avser ett arrangemang som surrogatvårdskap. Det skulle säkerställa att varje individ som väljer att vara del av denna process får i högre grad ta ansvar för hur man väljer att bilda familj och i förlängningen innebär det inte en inskränkning av individens självbestämmande över sin egna familjebildning och frihet.

att¹ avtalat föräldraskap ska gälla vid surrogatarrangemang på samma sätt som vid andra avtal.

FÖRBUNDSSTYRELSENS SVAR

Förbundsstyrelsen vill tacka motionärerna för att de tar upp ett angeläget ämne. Motionen och dess syfte fortsätter driva frågan runt avtalat föräldraskap. Vid förbundsstämman 2019 beslutade stämman att Öppna Moderater ska se avtalat föräldraskap via ett surrogatengagemang på samma sätt som vid exempelvis en adoptionssituation. Med det här beslutet i ryggen väljer förbundsstyrelsen att anse motionens första att-sats besvarad då vi redan driver frågan. Förbundsstyrelsen ser däremot att det är viktigt att Öppna Moderater fortsätter driva frågan internt inom partiet och vill därmed skicka vidare motionen till nästkommande partistämma.

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:34

Motionärerna föreslår att parterna i ett surrogatarrangemang ska kunna avtala om föräldraskap motmonetära eller andra ersättningar, på samma sätt som vid andra avtal.

Partistyrelsen anser att surrogatmödraskap är ett viktigt ämne som väcker många komplexa frågor. Moderat familjepolitik syftar till att individer och familjer ska åtnjuta stor frihet och trygghet i livets olika skeenden. Sverige ska vara ett av världens bästa länder för familjer, oavsett hur de ser ut.

Det finns de som vill hjälpa en vän eller anhörig att skaffa barn genom surrogatmödraskap. Moderaterna är därför öppna för att tillåta altruistiska surrogatmödraskap i Sverige. Vi har tilltro till att människor kan fatta välgrundade och välavvägda beslut. Rätten till självbestämmande och informerat samtycke är grundläggande. Reglerna om altruistiskt surrogatmödraskap måste dock utformas noggrant för att säkerställa att påtryckningar och tvång inte förekommer. Det bör göras en omsorgsfull lämplighetsbedömning av såväl den tilltänkta surrogatmodern som de tilltänkta föräldrarna innan surrogatmödraskap genomförs.

Att tillåta avtal för surrogatmödraskap som möjliggör monetära eller andra ersättningar riskerar att leda till exploatering och utnyttjande av människor i svagare ställning. Kvinnans vilja att agera surrogatmoder ska inte påverkas av monetära eller andra ersättningsformer. Partistyrelsen anser därför att surrogatmödraskap i Sverige ska vara altruistiskt.

1 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

2

3 **att** avslå motion 5:34

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 5:35

ÖPPNA MODERATER VÄSTERNORRLAND

OM ATT UTREDA HUR SKILSMÄSSOR KAN UNDERLÄTTAS I SYNNERLIGEN SVÅRA SITUATIONER

Under de senaste trettio åren har HBTQI-rörelsens fokus varit på juridiskt erkännande av samkönade pars rättigheter och för tolv år sedan kulminerade denna kamp när Sveriges riksdag antog lagen om könsneutrala äktenskap. Detta beslut har haft en stor betydelse för svenskar då 7 212 kvinnor och 5 028 män levde i samkönade äktenskap vid 2020 års slut.

Människor gifter sig på grund av kärleken, men tyvärr varar alla äktenskap inte livet ut. Det är därför naturligt att en del äktenskap upplöses. Trots att det inte finns konkreta siffror för HBTQI-personer, vet vi sedan tidigare att ungefär vartannat äktenskap slutar i skilsmässa. I föl, under pandemin, ökade skilsmässotalen något i jämförelse med 2019, och antalet skilsmässor var då 25 619.

En del kan skiljas under vänskapliga former. Andra upplever att de inte längre kan leva ihop och ansökan om skilsmässa är den enda vägen ut från en djupt olycklig tillvaro. Det kan bero på väldigt många olika anledningar. Som Leo Tolstoj uttryckte det, liknar alla lyckliga familjer varandra, men ”varje olycklig familj är olycklig på sitt eget vis”. Det kan dock förekomma vissa relevanta likheter — till exempel: psykiskt eller fysiskt våld i nära relationer, varaktigt alkohol- eller narkotikamissbruk (eller annan beroendeproblematik), otrohet, varaktig och djup osämja och så vidare. Tyvärr kan äktenskapsskillnad i dessa fall både framstå som och vara den enda lösningen, åtminstone för den ena av makarna.

Även om man, rent principiellt, kan tycka att det är olyckligt att skilsmässotalen är relativt höga i jämförelse med andra länder, är det inte vår eller statens uppgift att fälla moraliska omdömen om vuxna människors beslut att upplösa äktenskap. Tvärtom, i de fall då samlevnad i äktenskap inte längre är uthärdlig, bör staten underlätta, inte försvåra, för människor att upplösa äktenskap.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

5

1 Även om Äktenskapsbalken (1987:230), sett i internationellt perspektiv,
2 är relativt liberal, krävs det ändå att båda makarna ansöker om
3 äktenskapsskillnad för en snabb upplösning av äktenskapet. Om bara en av
4 makarna ansöker om äktenskapsskillnad, har den maken, enligt 5 kap. 2§
5 i Äktenskapsbalken, rätt till äktenskapsskillnad endast efter sex månaders
6 lång betänketid.

7

8 Även bestämmelser om bodelning och relaterade spörsmål regleras i
9 Äktenskapsbalken utifrån ett outtalat antagande om att båda makarna är
10 såväl rationella som samarbetsvilliga, eller åtminstone villiga att ingå i olika
11 kompromisser. Det är inte osannolikt att det oftast är fallet.

12

13 Tyvärr kan det förekomma en del fall då den ena parten inte ens vill
14 komma överens med den andra parten, i synnerhet i de fall då våldsamma
15 beteendemönster eller missbruk har fördunklat omdömet. Dessa fall
16 kan alltså beskrivas som synnerligen svåra skilsmässor. Denna typ
17 av skilsmässor präglas av en viss nivå av självdestruktivitet (våldsamt
18 beteendemönster, alkohol- eller narkotikamissbruk eller dylikt), avsaknad
19 av grundläggande respekt för den andra parten och oviljan eller oförmågan
20 att konstruktivt bidra till att äktenskapsskillnad och bodelning genomförs.
21 I förlängningen kan dessa fall av synnerligen svåra skilsmässor innebära
22 att skilsmässoprocessen kan dra ut på tid och innebära alldeles för höga
23 ekonomiska och emotionella kostnader för den part som har ansökt
24 om skilsmässan och som snarast vill bearbeta och lägga det olyckliga
25 äktenskapet bakom sig.

26

27 **att¹** Moderaterna verkar för att regeringen ska utreda hur
28 Äktenskapsbalken kan reformeras med hänsyn till försvårande
29 omständigheter vid vissa skilsmässor.

30

31

32

33

34

35

36

37

38

FÖRBUNDSSTYRELSENS SVAR

Förbundsstyrelsen vill börja med att tacka motionären för en viktig och välskrivna motion som lyfter ett alltid lika aktuellt ämne.

Att ha möjligheten och rättigheten till att avsluta ett ingått äktenskap är såväl en frihetsfråga som en fråga om rättssäkerhet. Avtal som ingås bör också ha möjligheten att avslutas om den ena eller andra parten upplever att avtalets mening och syfte inte längre uppfylls. När det handlar om äktenskap är detta någonting som inte bara innebär det juridiska avtalet utan även innefattar känslor mellan parter. I fallet äktenskap ingår parterna, i de allra flesta fall, det juridiska avtalet då man finner en glädje och kärlek i den andra parten. Tar känslorna slut kan man se det som att parten i avtalets mening och syfte inte längre uppfylls och man bör därför ha möjligheten till att ansöka om skilsmässa och därmed bryta det juridiska avtalet. Att känslorna kan påverkas av andra yttre omständigheter som motionären beskriver är självklart av stor vikt och ingen människa ska tvingas kvar i en relation eller äktenskap som denne mår fysiskt eller psykiskt dåligt av.

Förbundsstyrelsen vill framhålla vikten av att varje individ äger rätten till att bestämma över sitt liv och vilken väg man tar härnäst och ser därför att individer som önskar ingå äktenskap ska göra det av egen fri vilja, likväl även de som väljer att avsluta äktenskapet ska ges den möjligheten. Att skilsmässotalen ökar är självklart någonting vi ser som tråkigt för de individer som valt att tidigare ingå äktenskap av kärlek och ömhet för varandra. Ett resultat av att känslorna tar slut leder ofta till att man önskar avsluta äktenskapet och detta bör göras på det mest rättssäkra vis.

2016 tog Öppna Moderater ställning för ett avskaffande av äktenskapsbalken vilket gör att motionens mening om ett reformerande av densamma faller då man inte längre stöttar den existensen av den befintliga lagstiftningen. En reglering kring äktenskap finns därför inte enligt vårt principprogram.

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 5:35

Motionärerna berör frågor om skilsmässor och anser att det ska gå snabbare att upplösa äktenskap om bara en av makarna ansöker om äktenskapskillnad. Motionärerna motiverar förslaget med att det är

1 viktigt att kunna åstadkomma en snabb upplösning av ett äktenskap i
2 bland annat de fall då den ena parten är ovillig att konstruktivt bidra till
3 äktenskapsskillnad och våldsamma beteendemönster förekommer.
4
5 Partistyrelsen anser att motionärerna berör en mycket viktig fråga. Många
6 personer, framför allt kvinnor, lever dessvärre under hot, våld och en del även
7 under hedersförtryck. Moderaterna står alltid upp för brottsoffer och deras
8 rättigheter. Att en part ska kunna ta sig ur ett våldsamt äktenskap är viktigt
9 för individens frihet och säkerhet.

10

11 Enligt de nuvarande reglerna kan en snabb upplösning ske om båda
12 makarna ansöker om äktenskapsskillnad. Om bara en av makarna ansöker
13 krävs dock betänketid på sex månader för att äktenskapet ska upplösas.
14 Moderaterna värnar om våldsutsatta barn och vuxna. Våldsutsatta kvinnor
15 och barn ska aldrig känna något tvivel på att Moderaterna står på deras
16 sida. Många våldsutsatta vågar idag inte lämna våldsamma relationer för
17 att de är oroliga över vilket skydd som finns för dem. I juni i år presenterade
18 den moderatledda regeringen därför en lagrådsremiss för att stärka
19 rättigheterna för vuxna och barn som vistas i skyddade boenden. I riksdagen
20 har Moderaterna även drivit frågan om att äktenskapsskillnad ska kunna ske
21 utan betänketid i de fall det inte finns barn under 16 år med i bilden.

22

23 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

24

25 **att** anse motion 5:35 besvarad med vad som ovan anförts

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

GRÖNARE SVERIGE

UTSKOTT 6

UTSKOTT 6

INNEHÅLL

160	Motion 6:1 Vattenkraftsproduktion
164	Motion 6:2 Stärkt äganderätt
166	Motion 6:3 Stärk äganderätten och öka inte reservatsytan
170	Motion 6:4 Energieffektivisering
172	Motion 6:5 Förlängd småviltsjakt efter Naturvårdsverkets förslag
175	Motion 6:6 Straffskatten på nya bilar
178	Motion 6:7 Höjd ersättning till samerna för rovdjursrivna renar
181	Motion 6:8 Renmarkskommittén
185	Motion 6:9 Motion om lagändring
187	Motion 6:10 Ändring i miljölagarna
191	Motion 6:11 Inför preskriptionstid i Miljöbalken

- 194 Motion 6:12
Miljöbalken måste följa grundlagen och politiska beslut
- 204 Motion 6:13
En diversifierad energiproduktion med Svenska kraftnät som baskraftkälla
- 210 Motion 6:14
Avskaffa dagens reduktionsplikt för bensin och diesel och ersätts med en gemensam nivå för EU
- 211 Motion 6:15
Avskaffa dagens reduktionsplikt för bensin och diesel för att ersätta med en från EU
- 214 Motion 6:16
Stopp nedläggningar av drivmedelsanläggningar
- 216 Motion 6:17
Stärk arbetslinjen genom att sänka kostnaderna för att äga och köra bil
- 220 Motion 6:18
Avskaffa odlingsgräns
- 223 Motion 6:19
EU:s skogsstrategi missar skogsnäringens totala klimatnytta
- 226 Motion 6:20
Stärkt rättssäkerhet kring vindindustrin
- 230 Motion 6:21
Infrastruktur för en ökad energitillgänglighet
- 233 Motion 6:22
Effektivisera energisystemet

- 238 Motion 6:23
Angående att avskaffa kemikalieskatten
- 243 Motion 6:24
Återinföra producentansvaret för returpapper
- 247 Motion 6:25
Ett hållbart och balanserat elsystem krävs för både den framtida energi- och miljöpolitiken
- 251 Motion 6:26
Gör Östergötland självförsörjande av biodrivmedel
- 255 Motion 6:27
För en friskare Östersjö
- 259 Motion 6:28
Strömmingens bevarande
- 262 Motion 6:29
Omställning för en hållbar framtid
- 271 Motion 6:30
Omställning för en hållbar framtid
- 282 Motion 6:31
Åtgärder för gemensamt ansvar för stränder och havsmiljö
- 286 Motion 6:32
Rimligt drivmedelpris
- 289 Motion 6:33
Den svenska rovdjursproblematiken
- 293 Motion 6:34
För en mer ambitiös klimatpolitik i Sverige

- 300 Motion 6:35
Fasa ut minkfarmerna
- 306 Motion 6:36
Hästen är viktig för Sverige
- 311 Motion 6:37
En framtid för generationer
- 325 Motion 6:38
Halvera landsbygdshindren – öka sammanhållningen
- 329 Motion 6:39
Utökad intrångsersättning vid vindkraftsetableringar
- 333 Motion 6:40
Halverad vargstam och ökat svenskt självbestämmande
över rovdjurspolitiken gentemot EU
- 339 Motion 6:41
Vargstammens storlek
- 343 Motion 6:42
Översyn av jaktlagstiftningen

1 **MOTION 6:1**

2 **SAILA QUICKLUND, BRÄCKE - JÄMTLANDS LÄN**

5 **VATTENKRAFTSPRODUKTION**

6
7 Vattenkraften utgör en viktig del av Sveriges energisystem. Den årliga
8 produktionen uppgår till omkring 61 TWh, dvs 40 procent av den svenska
9 elproduktionen. När det svenska energisystemet ställer om till en större andel
10 förnybara energikällor får vattenkraften en allt större betydelse. Vattenkraft är
11 en miljövänlig energikälla som inte ger upphov till några utsläpp.

12
13 De sju skogslänen bidrar med ungefär 90 procent av den totala
14 vattenkraftsproduktionen i Sverige. I Norge är det en självklarhet
15 att de kommuner där vattenkraften produceras ska få en rimlig
16 ersättning. Det handlar om kompensation för de ingrepp i naturen som
17 vattenkraftsutbyggnaden har medfört, men också om att kommunerna ska få
18 del av det värde som vattenkraftsproduktionen genererar.

19
20 Återföringen av vattenkraftsmedel, ger fjäll- och glesbygdskommunerna i
21 Norge ungefär sex miljarder norska kronor per år, vilket ger en möjlighet att
22 konkurrera med mer tätbefolkade kommuner och städer. Detta är en del av
23 ett framgångsrikt system för att ge alla delar av landet förutsättningar för
24 utveckling och tillväxt.

25
26 I Sverige är situationen annorlunda. I dag får kommuner och bygder där
27 vattenkraften byggts ut enbart cirka 56 miljoner kronor per år i så kallade
28 bygdemedel. Statskassan har tidigare inkasserat årligen nästan tre miljarder
29 kronor enbart i fastighetsbeskattning på vattenkraften.

30
31 Under den stora utbyggnadsepoken under 50-, 60- och 70-talen fick de
32 svenska kommunerna behålla skatten på anläggningarna, vilket de inte får
33 längre. De flesta kraftverken ligger i glesbygdskommuner med stor utflyttning
34 och därmed sjunkande skattekraft och statsbidrag.

35
36 Återbäring till dessa kommuner är ett bevis på det värdeskapande som
37 vattenkraftsproduktionen har där. Nu går värdeströmmarna till Stockholm
38 för att sedan till viss del återförs i form av s.k. regionalpolitiskt stöd. Det

är ett system som endast bidrar till synen att vattenkraftskommunerna är bidragsmottagare. Det är viktigt att påpeka att vattenkraftskommunerna i hög grad bidrar till välfärden i vårt land.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar jag

att¹ Moderaterna i Jämtlands län ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur medel från vattenkraftsproduktionen kan komma de kommuner och regioner där produktionen sker till del.

att² motionen skickas vidare till partistämman

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Förbundsstyrelsen delar motionären Saila Quicklunds intentioner i den skrivna motionen.

Denna fråga gällande lokal återbäring till kommuner har varit aktuell länge och har sedan tidigare motioneras av bland andra Karl Pettersson och Jan-Olof Andersson.

Moderaterna bör verka för att modernisera återbäringssystemet till vattenkraftskommunernas fördel så att de på egen hand ska kunna främja sin egen utveckling och tillväxt. Detta är särskilt viktigt för att vända på synen att idag framstå som stora bidragsmottagare till det faktum att de faktiskt ger ett avgörande tillskott till Sveriges ekonomi och välfärd.

En modernisering av återbäringssystemet kan förhoppningsvis även stimulera till ett större intresse för nya investeringar av förnybar och hållbar produktion av el.

1 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

2

3 **att** Moderaterna i Jämtlands län ställer sig bakom det som anförs i
4 motionen

5 **att** motionen skickas vidare till partistämman

6

7

8 **FÖRBUNDSSTÄMMAN BESLUTADE**

9

10 **att** bifalla motionen

11 **att** motionen skickas vidare till partistämman

12

13 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:1**

14 Motionären berör frågan om vattenkraft och argumenterar för att kommuner
15 och regioner med produktion av vattenkraft bör få ekonomisk ersättning för
16 det.

17

18 Som det största elproduktionsslaget är vattenkraftens betydelse för Sveriges
19 elförsörjning av stor vikt. Fossilfri och planerbar elproduktion är A och O för
20 en stabil elförsörjning. Att vattenkraften både värnas och utvecklas är därför
21 grundläggande för att Sverige ska klara den gröna omställningen.

22

23 Partistyrelsen ser också att det är framförallt län i norr som fått ta ett stort
24 ansvar för att säkra upp just produktionen av el från vattenkraft. Detta
25 är något som under decennier bidragit till landets möjlighet att utveckla
26 inte minst sin industri. Samtidigt ser vi nu hur elintensiv industri i ökande
27 omfattning etablerar sig i just skogslänen, tack vare närheten till vattenkraft
28 och annan produktion av fossilfri el.

29

30 Att idag skapa en ordning där vissa regioner och kommuner får tillbaka
31 ekonomiska medel utifrån produktionen av el från vattenkraft, som
32 är etablerad sedan länge, är emellertid inte utan utmaningar. Det är i
33 sammanhanget också relevant att nämna att sannolikt skulle en modell som
34 går i linje med motionens tanke komma att behöva inkluderas i underlaget
35 för det kommunala utjämnningssystemet. Om så är fallet är det sannolikt att
36 den sammantagna effekten för de berörda regionerna och kommunerna blir
37 begränsad.

38 Partistyrelsen ser sammantaget att det finns invändningar mot att omfördela

medel för etablerad vattenkraft men ser samtidigt att det finns starka skäl
att driva en klok moderat ekonomisk politik som ger goda förutsättningar för
kommuner och regioner i hela landet att utvecklas.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 6:1 besvarad med vad som ovan anförts.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

1 **MOTION 6:2**

2 **SAILA QUICKLUND, BRÄCKE - JÄMTLANDS LÄN**

3

4

5 **STÄRKT ÄGANDERÄTT**

6

7 Skogsindustrin spelar en stor roll i den svenska ekonomin. Av svensk
8 industris sysselsättning, export, omsättning och förädlingsvärde svarar
9 skogsindustrin för 10–12 procent. Den är starkt exportinriktad och eftersom
10 råvaran till största delen är inhemsk och importen av skogsindustriprodukter
11 relativt liten ger skogsindustrin ett betydande bidrag till Sveriges
12 handelsbalans.

13

14 Branschens exportvärde var 150 miljarder kronor år 2019. Av massa- och
15 pappersproduktionen exporteras nära 90 procent, och motsvarande för
16 sågade trävaror är nära 75 procent.

17

18 Skogsägare har ofta ägt och brukat sin mark i generationer och genom detta
19 har de skapat väldigt viktiga naturvärden. Dock har myndigheters agerande, i
20 vissa fall påverkat möjligheterna för skogsägare att bruka sin mark och detta
21 har påverkat den viktiga äganderätten i en mycket oroväckande riktning.
22 Lägg därtill att de ekonomiska villkoren har försämrats via dessa beslut och
23 att skogsägare i vissa fall har lidit stor ekonomisk skada.

24

25 Äganderätten är en central och viktig fråga för oss moderater och denna
26 behöver skyddas och stärkas. En översyn av lagstiftningen med syfte att
27 stärka äganderätten är nödvändig och bör genomföras.

28

29 Mot bakgrund av ovanstående yrkar jag

30

31 **att¹** Moderaterna i Jämtlands län ställer sig bakom det som anförs i
32 motionen om att stärka äganderätten.

33 **att²** motionen skickas vidare till partistämman.

34

35

36

37

38

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Förbundsstyrelsen tackar för en viktig motion.

Förbundsstyrelsen delar motionärens synpunkter om hur viktig skogen är för svensk ekonomi samt att de enskilda skogsägarna är de som har bäst kännedom och är de bästa förvaltarna för en produktiv skogsmark samtidigt som viktiga naturvärden skapas och vårdas.

Äganderätten, men även rätten att bruka och vårda sin skog, är central för en rik och produktiv skogsmark varför äganderätten bör skyddas och stärkas.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

att bifalla motionen

att motionen skickas vidare till partistämman

FÖRBUNDSSTÄMMAN BESLUT

att bifalla motionen.

att motionen skickas vidare till partistämman

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

1 **MOTION 6:3**

2 **STEN BERGHEDEN, MARIESTAD -**

3 **VÄSTRA GÖTALAND**

4

5

6 **ANGÅENDE STÄRK ÄGANDERÄTTEN OCH ÖKA**

7 **INTE RESERVATSYTAN**

8

9 Den svenska skogen är en förutsättning för vårt välstånd och ger stora
10 exportintäkter till vårt land.

11

12 Sveriges skogar ägs i huvudsak av mindre skogsägare som skött sina skogar
13 i generationer på ett mycket bra sätt som både gett oss skogsråvara och
14 dessutom biologisk mångfald. Det man äger vårdar man. Regeringens
15 äganderättsutredning saknade nästan helt förslag på hur äganderätten
16 i Sverige ska stärkas därmed måste det omgående tillsättas en ny
17 äganderättsutredning med uppdrag hur vi kan stärka äganderätten i Sverige.

18

19 Sverige är idag ett av de länder som har mest reservat i EU. Sverige kan inte
20 leva på reservat och skyddade skogar vi måste nu börja se över hur man
21 istället kan öka skogsproduktionen ytterligare i Sverige. Skogarna ska räcka
22 till både virke, massa, uppvärmning, bränsle men också nya produkter som
23 nu börjar framställas ur skogsråvara. Skogen är viktig och hjälper oss att
24 klara den gröna omställningen. Sverige kan inte fortsätta att ta skogsmark ur
25 produktion från enskilda skogsägare och dessutom ofta mot skogsägarens
26 vilja. Nya reservat och skydd innebär stora inskränkningar i skogsägarens
27 skötsel av sin skog och dessutom ofta utan tillräcklig ersättning.

28

29 Att vi har så mycket biologisk mångfald beror på att landets många privata
30 skogsägare har skött skogen på ett bra sätt och vårdat sina värden - då
31 ska man väl som skogsägare inte bli straffad genom att samhället tar
32 över skogen? De stora skogsbolagen fruktar nu för en framtida brist på
33 skogsråvara vilket gör att de håller tillbaka investeringar i Sverige. Det är en
34 utveckling som är oroande och som vi måste ta på största allvar. Vi måste på
35 alla sätt se till att vi kan fortsätta producera mycket skogsråvaror i Sverige.

36

37 Sverige kan inte leva på skogsreservat som fungerar som
38 skogsmuseiverksamhet! Vi måste ha en produktion av skogsråvaror för att

klara landets behov av intäkter, landets tillväxt, sjukvård och äldreomsorg. Skogens tillväxt är dessutom en förutsättning för den gröna omställningen.

Det måste vara slut med att utöka reservatsytan i Sverige, vi ligger redan i topp i EU på reservat och nu måste vi dra i handbromsen och inte fortsätta öka reservatsytan. Självklart finns det områden som kan behöva skyddas och få ett skydd för hur skötseln får ske. Men nya inskränkningar och nya reservat ska ej kunna bildas utan att markägaren får full kompensation och full ersättning och att samhället då samtidigt har ett uppdrag att minska reservatsytan på något annat ställe. Det vill säga vill man skydda ett område får man vara beredd att ompröva något annat område så att inte den totala ytan av reservat i Sverige ökar. Den ytan som man då tar bort från ett reservat ska då återgå i skogsproduktion igen.

Idag är det vanligtvis Naturvårdsverket och Länsstyrelserna som sköter skötseln av våra bildade reservatsområden. Men skötseln är bristfällig och orsakar ibland stora skador för skogsgrannar då reservaten inte har samma krav när det gäller att bekämpa skadeinsekter så som t.ex. granbarkborren.

Länsstyrelsen saknar också ibland både kunskap och resurser för att kunna sköta reservaten på ett acceptabelt sätt. Det är inte säkert att det är optimalt utifrån ett samhällsperspektiv att det är Naturvårdsverket och Länsstyrelserna som ska sköta om det praktiska arbetet i reservaten. Detta skulle säkert både kunna skötas bättre och mer rationellt av ett skogsbolag med rätt information, rätt uppdrag och en skötselplan. Ett sådant bolag som skulle kunna få ett tydligt uppdrag att sköta om landets skogsreservat skulle kunna vara det statliga skogsbolaget Sveaskog. Därmed skulle man också kunna pröva om Länsstyrelsen och Naturvårdsverkets behövs i arbetet med landets reservat eller om kontrollen av skötseln skulle kunde ligga på en annan myndighet t.ex. Jordbruksverket.

Med hänvisning till ovan föreslås stämman besluta:

- att¹** det tillsätts en ny äganderättsutredning med uppdrag att ta fram konkreta förslag på hur äganderätten ska stärkas i Sverige.
- att²** landets totala reservatsyta inte längre tillåts att öka

- 1 **att**³ utreda möjligheten att vid prövning av nya reservatsytor ska
 2 myndigheten samtidigt redovisa vilken yta av samma storlek i de
 3 gamla reservaten man då kan låta återgå till skogsproduktion igen.
 4 **att**⁴ utreda möjligheten att all praktisk skötsel av våra reservat flyttas
 5 över från Länsstyrelsen och Naturvårdsverket till ett skogsbolag.
 6

7 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

8
 9 Förbundsstyrelsen tackar motionären för en viktig och angelägen fråga kring
 10 äganderätten. Vi ser hela tiden hur S+MP regeringen aktivt arbetar med att
 11 inskränka, avveckla och hota äganderätten genom olika beslut och direktiv
 12 (Regleringsbrev) till myndigheterna. Därför är det angeläget att vi moderater
 13 står upp för äganderätten i enlighet med motionen.

14
 15 Vi föreslår förbundsstämman:

16
 17 **att** bifalla motionen.
 18

19 Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag till
 20 beslut.
 21

22 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:2 OCH** 23 **6:3**

24
 25 Motionerna berör vikten av det privata skogsägandet och motionärerna
 26 argumenterar för att äganderätten av skog bör stärkas.
 27

28 Det är tydligt att det som man äger, förvaltar och vårdar man. Precis som
 29 att den som äger sin bostad och tar hand om den, vårdar och förvaltar
 30 skogsägare sin skog. Därför är stärkt äganderätt för skogsägare viktigt.
 31

32 Regeringen har tillsatt en grundlagskommitté som bland annat ska utreda
 33 hur skyddet för individens fri- och rättigheter – där egendomsskyddet och
 34 näringsfriheten ingår – kan stärkas i grundlagen. Kommitténs arbete får nu
 35 inväntas och regeringen har meddelat att man avser lämna en proposition till
 36 riksdagen för beslut före valet år 2026.
 37

38 I propositionen På medborgarnas sida lämnas förslag att tydligare definiera

i vilka situationer som äganderätten kan inskränkas, i syfte att minska utrymmet för godtycklighet vid utformningen av lagstiftning som påverkar ägande och brukande av bland annat skogsmark.

Moderaterna stödjer även sedan tidigare att inte öka den totala mängden skyddad skog, att formellt skydd av skog ska ske genom frivillighet från markägaren och att markägares äganderätt stärks genom att proportionalitetsprincipen och rätten till ersättning upprätthålls när mark ska undantas från att brukas.

Moderaterna vill även att formellt skydd av mark tidsbegränsas och därefter blir föremål för omprövning, samt att statens åtaganden vad gäller underhåll av formellt skyddade områden, bekämpning av skogsbränder och infrastruktur kring skogen sköts bättre.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 6:2 och 6:3 besvarade med vad som ovan anförts.

1 **MOTION 6:4**

2 **CARL-ARNE BENGTTSSON, ÅRE KOMMUN -**

3 **JÄMTLANDS LÄN**

6 **ENERGIEFFEKTIVISERING**

8 Motion angående energieffektivisering.

9 Vi är alla förvaltare av det liv vi lever och därmed också förvaltare av att
10 energin vi förbrukar sker effektivare och effektivare. Uppfyller vi detta innebär
11 det också att vår energiförbrukning minskar. I dagens informationssamhälle,
12 med de omställningar som pågår, upplever undertecknad att det ingenstans
13 pratas eller skrivs om det som egentligen allting handlar om: Vi ska använda
14 den energi vi förbrukar effektivare.

15
16 Detta förbises ofta av framförallt ett parti, MP, som är stolta över att ha drivit
17 igenom ex. rötning matavfall till Biogas. De har inte en tanke på att beräkna
18 den mängden energi som krävs för hämtning av matavfallet, transport till
19 mellanlagring, sedermera transport till rötningsanläggning, rötning och
20 transport till pump. Om energiåtgången är högre, innan Biogasen finns i
21 pump kontra den energimängd som erhålls i pumpen, måste rimligtvis ett
22 sådant beslut omprövas. För att lyckas med en effektivare energiförbrukning
23 måste energieffektivitet upp på bordet.

24
25 Undertecknad yrkar:

26
27 **att¹** vid offentliga beslut ska energieffektivitet finnas på dagordningen:
28 Kommer detta beslut vara energieffektivt? Blir svaret negativt bör
29 beslutsunderlaget omarbetas så ett positivt svar erhålls
30 **att²** energieffektivitet ska finnas med, som en post, i offentlig
31 förvaltnings årsredovisningar.

33 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

34
35 Förbundsstyrelsen tackar motionären för motionen.

36
37 Att förbättra energieffektiviteten inom offentliga verksamheter kan vara
38 en bidragande faktor till en omställning till ett mer hållbart samhälle.

Förbundsstyrelse stödjer idén om att detta bör vara en integrerad del av ledning och styrning av offentliga verksamheter.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

att bifalla motionen

att motionen skickas vidare till partistämman

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

Förbundsstämman beslutade

att bifalla motionen

att motionen skickas vidare till partistämman

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:4

Motionären berör frågan om energieffektivitet och föreslår att hänsyn alltid ska tas till energieffektivitet när offentliga beslut fattas.

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om att energieffektivitet är viktigt. Den energi som finns ska användas så effektivt som möjligt, särskilt i ett läge där Sverige har lidit av effektbrist på grund av Socialdemokraternas nedmontering av elsystemet och nedläggning av den fossila och planerbara kärnkraften i södra Sverige.

Det är dock viktigt att göra skillnad på vilken typ av energi det är vi hanterar och i vilket sammanhang den ska användas. Det mest effektiva sättet att skapa, lagra, transportera eller förbruka energi är inte nödvändigtvis det som är mest samhällsekonomiskt lönsamt eller mest ändamålsenligt.

Att det offentliga har energieffektivitet i åtanke är därför viktigt, men det finns många frågor och intressen som är viktiga och besluten måste därför ses som en helhet. Att överordna ett visst intresse i samtliga beslut kan därför inte ses som önskvärt.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 6:4 besvarad med vad som ovan anförts.

MOTION 6:5

JOHAN FREDHOLM, HÄRJEDALENS KOMMUN - JÄMTLANDS LÄN

FÖRLÄNGD SMÅVILTSJAKT EFTER NATURVÅRDSVERKETS FÖRSLAG

Jakttiden på ripa slutar i Norrbottens och Västerbottens län den 15 mars, medan den slutar sista februari i Dalarna och Jämtlands län.

Naturvårdsverket ansvarar för att se över de jakttider som regleras i jaktförordningen och ska vid behov föreslå ändringar till regeringen.

Översynen av jakttiderna ska ske minst en gång vart sjätte år.

Den 31 januari 2020 kom Naturvårdsverkets preliminära förslag i jakttidsöversynen. Naturvårdsverkets förslag innebär att jakttiden på ripa ska förlängas till den 15 mars i hela utbredningsområdet, vilket motiveras av ripinventeringar och forskning om ripor samt jaktens påverkan på dessa.

Ni kommer säkerligen ihåg debaclet. När Naturvårdsverkets förslag inkommer beslutar Regeringen Löfven att inte följa Naturvårdsverkets förslag, utan i stället förkorta jakttiden i hela landet till 15 februari, säkerligen ett Miljöpartistiskt krav. Det blir ramaskri bland de svenska jägarna och för att inte förlora röster i Norrland beslutar Socialdemokraterna till slut att inte ändra jakttiderna utan att behålla allt som det var innan.

I och med det faller Naturvårdsverkets förslag bort och Dalarna och Jämtland tas inte i beaktning. Dessa två län skulle genom Naturvårdsverkets förslag fått en förlängd jaktsäsong med två veckor.

BEDÖMNING:

Under en stor del av snösäsongen är dagarna så korta och kalla att vinterjakten inte går att genomföra. De två veckorna i februari skulle innebära en ökad livskvalitet för de jagande invånarna samtidigt då dagarna blir både längre och varmare. Samtidig fällt det så lite ripa den tiden att det, enligt forskningen och biologiska skäl, inte påverkar populationen.

Jag yrkar därför:

att¹ jakttiden på ripa förlängs i Dalarnas och Jämtlands län till den 15 mars, så att hela utbredningsområdet har samma jakttid.

att² motionen skickas vidare till partistämman

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Förbundsstyrelsen tackar motionären för en viktig motion

Naturvårdsverket har utfört ett mycket bra och gediget arbete med att sammanställa fakta och motivera sitt förslag till förlängning av jakttiden för ripa.

Jakt på ripa fram till 15 mars har varit tillåtet ovan lappmarksgränsen i Norr- och Västerbotten sedan 1992 utan att leda till några negativa konsekvenser för populationen. Forskare har utvärderat jakten och funnit att jakten i dess nuvarande form med lokala regleringar och inventeringar inte påverkar nästkommande rippopulationer.

Det finns heller inga belägg för att jakten ska behöva sluta tidigare i söder jämfört med norr utifrån tidigare parning och äggläggning då variationerna i kläckdatum är större mellan olika år inom samma område än vad det är mellan norra och södra delen av fjällkedjan samma år.

Ripjakten är dessutom det enda exemplet vi idag har i Sverige på en adaptiv förvaltning av fågel, där jakttrycket till stor del styrs utifrån årliga inventeringar, vilket gör att man har en god kontroll på populationen och kan reglera denna om det skulle behövas.

1 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

2

3 **att** bifalla motionen

4 **att** motionen skickas vidare till partistämman

5

6 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

7 Förbundsstämman beslutade

8

9 **att** bifalla motionen

10 **att** motionen skickas vidare till partistämman

11

12

13

14 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:5**

15

16 Motionärerna lyfter frågan om att förlänga jakttiden på ripa i Dalarnas och
17 Jämtlands län. Naturvårdsverket har bedömt beståndet av både Dalripa och
18 Fjällripa som livskraftiga. I dagsläget råder olika datum för jaktsäsongen
19 för ripa i olika geografiska områden. Naturvårdsverkets rekommendation
20 gällande ändringar i jakttider från 2020 vill förenkla detta genom en enhetlig
21 jaktsäsong, där det i alla delar av Sverige där ripjakt tillåts istället ska råda
22 säsong mellan den 25 augusti och den 15 mars.

23

24 Partistyrelsen delar motionärernas bild och Moderaterna är av princip
25 för minskat regelkrångel. Experterna på Naturvårdsverket bedömer att
26 beståndet av Dalripa och Fjällripa är livskraftiga och rekommenderar att
27 förenkla bestämmelserna kring jaktsäsongen genom att göra dem mer
28 enhetliga.

29

30 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

31

32 **att** bifalla motion 6:5

33

34

35

36

37

38

MOTION 6:6

ALEX EKAWALL OCH CARL-OSCAR FRANZON, MUF JÄMTLAND - JÄMTLANDS LÄN

STRAFFSKATTEN PÅ NYA BILAR

Den regering som satt mellan 2014–2022 bestod av bland annat Miljöpartiet och Socialdemokraterna med stöttning från C och V. Det man införde under denna period var ett typ av bonus Malus system när det gällde nya fordon. Det hela gick ut på att straffbeskatta nya dieslbilar och bensinbilar de första tre åren som man senare finansierade en typ av bonus till de som köpte en elbil eller hybridbil, och beroende på vad bilarna släpper ut på pappret så påverkade det bonusen, eller malusen som är straffbeskattning på nya bilar.

Hela tanken var att få människor att köpa miljöbilar genom att ge dem en bonus. Samtidigt skulle detta finansieras på något vis och det gjorde man genom att just straffbeskatta de som köpte nya fossildrivna bilar. Grundtanken kan ha varit god med att lyckas få fler att köpa ”miljöbilar” genom att göra dessa bilar marginellt billigare. Denna straffbeskattning på just nya bilar var dock kanske inte det bästa sättet att finansiera detta system på. Det hade varit mer rimligt att höja skatten på äldre bilar som släpper ut mycket och oftast har väldigt smutsiga avgaser genom avsaknad av tex partikelfilter. Det är ju nämligen så att nya bilar med ny teknik har lägre utsläpp då de har en effektivare förbränning och bättre system som renar fordonens avgaser.

Med denna straffbeskattning (malus) på just nya fordon fick konsumenten en högre skatt om det var så att man valde att investera i ett nyare fordon som släpper ut mindre, än vad konsumenten skulle få om man fortsatte körde runt i ett äldre fordon som släpper ut mer koldioxid och partiklar. Fordon som drivs på el eller är hybrider är oftast utav det dyrare slaget och detta gör att det blir svårare för människor att kunna ha den ekonomin att köra dessa fordon. Med den Malus skatt som finns blir det även svårt att köpa ett nyare och bränsleeffektivare fordon och risken finns att man väntar på att investera i ett nytt fordon som är bättre för miljön än vad man kör runt med idag. Nu är det så att vår regering har tagit bort själva bonusen och slopat detta system med bonus malus. Men det är en sak man har missat. Nämligen att ta bort

1 själva malusen/ straffbeskattning av nya fordon. Det finns ingen bonus att få
2 ta del av, det som finns kvar är straffskatt på nya fordon.

3

4 I enlighet med resonemanget ovan yrkar vi:

5

6 **att**¹ Moderaterna i Jämtlands län verkar för att Malusskatten på nya
7 fordon tas bort omgående

8 **att**² motionen skickas vidare till partistämman.

9

10 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

11

12 Precis som motionärerna skriver så införde förra regeringen startskottet för
13 malusskatten 2018-07-01 på nya bensin och dieselbilar, för en period under
14 3 år framåt från första registrerade datum. En skatt som har räknats upp
15 ett flertal gånger sedan den infördes i olika nivåer. En normal pick-up där
16 skatten låg på cirka 4 600 kr innan malusen infördes kostar idag cirka 25
17 000kr om året i skatt. Den nuvarande regeringen tog också bort bonusen
18 som var riktad mot el och hybriddrivna bilar 2022-11-08 och nu finns bara
19 malusen kvar. Vi delar motionärens syn på att man bör ta bort straffskatten
20 på nya diesel och bensindrivna bilar och detta är också positivt för vårt län
21 då det inte är möjligt att ha en elbil i större delar av vårt län. Självfallet är det
22 bättre att åka en modernare bil som är bättre för miljön, jämfört med en äldre
23 bil som inte är lika effektiv och därmed sämre för miljön.

24

25 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

26

27 **att** bifalla motionen

28 **att** motionen skickas vidare till partistämman

29

30

31 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

32 Förbundsstämman beslutade:

33

34 **att** bifalla motionen

35 **att** motionen skickas vidare till partistämman

36

37

38

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:6

Motionären föreslår att malusskatten på nya fordon avskaffas.

Kostnaden för att äga och köra en klimatbonusbil börjar bli jämförbar med kostnaden för att äga och köra en bensin- eller diesebil. Regeringen har därför valt att avskaffa klimatbonusen.

Klimatbonusen utgjorde den ena delen av bonus–malus-systemet som infördes den 1 juli 2018. Den andra delen utgörs av malus, det vill säga den förhöjda fordonsskatt som under tre år tas ut för fordon med höga utsläpp av koldioxid. Malus förändras inte i samband med att klimatbonusen avvecklas. I Tidö-avtalet anges att stöden, styrmedlen och den statliga organiseringen på klimatområdet ska ses över. Ett uppdrag om att ta fram beräkningskonventioner för klimatnyttan ges till relevant myndighet, liksom att återkommande utvärdera och redovisa effektiviteten hos den förda klimatpolitiken. Målet är att klimatpolitiken ska bli så effektiv som möjligt. Malus-systemet är en del i detta arbete. Det är därtill en fråga för budgetförhandlingarna.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 6:6 besvarad med vad som ovan anförts.

Douglas Thor reserverade sig till förmån för att bifalla motion 6:6.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

MOTION 6:7

ELISE RYDER WIKÉN, BERGS KOMMUN - JÄMTLANDS LÄN

HÖJD ERSÄTTNING TILL SAMERNA FÖR ROVDJURSRIVNA RENAR

Samernas förutsättningar för att bedriva renskötsel har successivt försämrats både utifrån klimatförändringar, exploateringar i fjällvärlden och det ökade samlade rovdjurstrycket.

Rovdjursangrepp från både björn, varg, järv och lo är en allvarlig och långvarig utmaning för renägarna och förutom själva lidandet för både djuren och dess ägare innebär skadorna och förlusterna en betydande ekonomisk inverkan på dess försörjning.

Ersättningen för rovdjursrivna renar har inte höjts sedan 1996 och det är därför hög tid att denna ses över för att återspegla och kompensera den faktiska ekonomiska förlusten som skadorna innebär. Ersättningen ska kompensera för dödade och skadade renar, ökad övervakning och annan åtgärdsverksamhet.

Jag yrkar därför att:

att¹ Moderaterna verkar för att ersättningen för rovdjursrivna renar ska ses över till en nivå som motsvarar och kompenserar de ekonomiska förluster rovdjuren innebär för de renägande samerna.

att² motionen skickas vidare till partistämman.

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Beräkningar som SSR, Svenska samernas riksförbund, och SLU, Sveriges Lantbruksuniversitet (Öje Danell) gjort, visar att en renhjörd på 500 djur årligen skulle ge en intäkt på ca 277 500 kr om det inte fanns några rovdjur. Om 18 % av renhjorden dödas av rovdjur, blir nettointäkten istället ca 43 000 kr. Den totala årsinkomsten blir då 133 700 kr med en rovdjursersättning på 90 000 kr inkluderat. Predationen kan vara högre än så. Vid en predation på 22 % riskerar renskötseln en så kallad kollaps, d v s renhjorden minskar och dör så småningom ut.

Riksdagen antog i december 2013 en ny rovdjurspolitik. Enligt denna ska politiken möjliggöra en god förvaltning av stora rovdjur, samtidigt som den ska tillgodose en bra balans mellan målet om gynnsam bevarandestatus för rovdjuren och ta hänsyn till de människor som lever och verkar i rovdjurstäta områden.

Riksdagen beslutade också att rennäringen inte ska behöva tåla högre förluster än maximalt tio procent av renhjorden. Detta fungerar ännu inte i praktiken och många samebyar har förluster på 30-40 procent, vilket i längden är ohållbart.

Den ersättningen som idag utbetalas till samer för rovdjursangrepp har inte uppräknats sedan 1996.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

- att bifalla motionen
- att motionen skickas vidare till partistämman

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

- att bifalla motionen
- att motionen skickas vidare till partistämman

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:7

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

Motionären berör frågan om samernas villkor och specifikt höjd ersättning för rovdjursrivna renar.

Moderaterna tar urfolks- och minoritetsfrågor på stort allvar. En viktig del av Moderaternas politik på det här området handlar om att stärka de nationella minoriteternas egenmakt och inflytande.

Sedan 2011 är det inskrivet i grundlagen att det samiska folkets möjligheter att bevara och utveckla sitt eget kultur- och samhällsliv ska främjas.

Partistyrelsen vill understryka vikten av det.

Varje år anordnas enskilda samråd för Sveriges fem nationella minoriteter judar, romer, samer – som också är ett urfolk –, sverigefinnar och tornedalingar. Under samråden ges möjlighet för dialog om aktuella och långsiktiga frågor. Ersättning för rovdjursrivna renar, och vilken nivå som är skälig, är en sådan fråga som kan lyftas i detta forum i direkt dialog med regeringens ansvariga företrädare. Ersättningen är dock bara en del av problematiken.

Viltstammarna i Sverige har vuxit kraftigt de senaste decennierna. Det ställer det höga krav på en politik som tar hänsyn till de som lever nära viltet och som begränsar skadorna på bland annat tamdjurshållningen.

För att komma tillrätta med problemen kring rovdjursangrepp krävs en långsiktig rovdjurspolitik. Moderaterna ska verka för att viltvården ska ge goda förutsättningar för viltet och samtidigt ta hänsyn till dem som lever nära och påverkas av viltstammarna.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 6:7 besvarad med vad som ovan anförts.

MOTION 6:8

JOHAN FREDHOLM, HÄRJEDALENS KOMMUN - JÄMTLANDS LÄN

RENMARKSKOMMITTÉN

Den förra regeringen tillsatte Renmarkskommittén för att ge svar på vem som har jakt och fiskerätt på statens marker ovan odlingsgränsen och på renbetesfjällen, samt föreslå ett system för hur jakträtten ska hanteras. Utredningsdirektivets tyngdpunkt låg på att skapa bra förutsättningar för renskötseln, där Girjasdomen skulle ligga till grund för förslagen. Protesterna, med rätta, var så omfattande att den dåvarande regeringen skrev ett tilläggsdirektiv, som klargjorde att utredaren skulle ta hänsyn till alla intressen – inte bara renskötseln. Ändringen kom till stånd efter ett tillkännagivande i riksdagen. Betänkandet från utskottet hade ordalydelsen ”rättigheter”, detta översattes av den dåvarande regeringen till ”behov”. Inriktningen är tydlig och vissa läckta uppgifter visar att i stället för att hitta lösningar verkar utredningen vara på väg att föreslå något som kommer att skapa än större konflikter mellan människor som bor och verkar i gemensamma områden.

Kommitteen har helt sedan den förra regeringen tillsatte den bestått av 10 ledamöter. Förutom ordföranden Eric M Runesson sitter en representant för varje riksdagsparti, med undantag för S som har två ledamöter. Till sin hjälp har kommittén en sakkunniggrupp samt en expertgrupp. Sakkunniggruppen har bestått av enbart samiska intressen och företrädare från Regeringskansliet. Sedan 23 mars 2023 finns också minoriteten Tornedalingarna på plats i denna grupp. I expertgruppen sitter företrädare för olika intressen. Det är värt att uppmärksamma att enbart sakkunniggruppen sitter med på samtliga kommittémöten. Expertgruppen träffar endast sekretariatet.

BEDÖMNING:

Det måste till en lösning där renskötseln och andra intressen kan samexistera på ett område så stort som nästan halva Sveriges yta. De renägande samernas rätt till jakt och fiske ifrågasätts inte utan ska bibehållas. Dock ska det inte vara en ensamrätt. En annan aspekt är att det vore konstigt att bara ge de samer som är medlemmar i en sameby ensamrätt till jakt och fiske när

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

6

1 endast ca. 10% av Sveriges samer är medlem i en sameby.

2

3 Enligt svensk lagstiftning kan endast markägaren upplåta jakten, så också på
4 statlig mark. Det är ingenting som Sverige skall ändra på.

5

6 Jag yrkar därför:

7

8 **att¹** Renmarkskommittén startas om med direktiv som inkluderar hela
9 Sveriges befolkning och alla berörda svenskar. Utredningen ska ta
10 hänsyn till lokalbefolkningen, andra samiska intressen än
11 renskötseln och andra grupper. Alla människors lika värde,
12 rättigheter och möjligheter måste vara utgångspunkten.

13 **att²** Renmarkskommittén startas om med nya utredare och en kommitté
14 som speglar det rådande parlamentariska underlaget.

15 **att³** motionen skickas vidare till partistämman

16

17 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

18

19 Förbundsstyrelsen tackar motionären för att ha uppmärksammat en viktig
20 och aktuell fråga i sin motion angående Renmarkskommittén. Det är av
21 grundläggande vikt att bejaka friheterliga värden och äganderättsaspekter
22 samt att skapa tydliga gränsdragningar för att främja samverkan och
23 samhällsbyggande. Att respektera enskildas rättigheter och samtidigt värna
24 mellanmänskliga värden är en central fråga för Moderaterna.

25

26 Renmarkskommittén har fått en mycket svår fråga att utreda som har stor
27 bredd och omfattande beröringspunkter mellan vitt skilda intressen. Det har
28 konstaterats att frågans lösning mycket väl kan innefatta ny lagstiftning vilket
29 talar för att kontinuiteten i arbetet har betydelse.

30

31 Motionärens önskan om att inte bara renskötseln ska beaktas fanns
32 med redan i de första direktiven. I likhet med motionären har det därefter
33 framförts synpunkter om att direktiven behöver utökas med bland annat
34 inkluderandet av ytterligare intressen. Regeringen beslutade den 16 juni 2022
35 (Dir. 2022:58) om bland annat följande tilläggsdirektiv:

36

37 *ta hänsyn, förutom till samernas rättigheter, även till den övriga*
38 *lokalbefolkningens, däribland den nationella minoriteten tornedalingar, och*

övriga invånares kultur, traditioner, intressen och behov av att kunna jaga och fiska samt till annan näringsverksamhet såsom skogsbruk och turism

Det behöver dock noteras att även om de uppdaterade direktiven har stor samstämmighet med motionärens förslag är det en fråga som har stor betydelse för vårt län och det är viktigt att frågan noggsamt följs inom förbundet.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

att anse motionen besvarad

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

Förbundsstämman beslutade

att bifalla motionen.

att motionen skickas vidare till partistämman

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:8

Motionärerna lyfter frågan om att Renmarkskommittén ska startas om med andra direktiv, ny utredare och en kommitté som speglar det rådande parlamentariska läget.

Partistylelsen delar den kritik som motionärerna tar upp. Moderaterna har varit kritiska mot båda direktiven till utredningen och hur den bedrivs. Därför har Moderaterna valt att lägga en reservation mot delbetänkandet i utredningen. Där lyfts att vi anser att kommitténs uppdrag inte kan vara begränsat till att endast utreda faktiska rättsliga förhållanden. Om det nuvarande rättsläget bedöms leda till en förskjutning av förfogande över småviltsjakt och fiske på statlig mark där renskötsel bedrivs från staten till samebyar, menar vi att lagstiftningen inte ytterligare bör befästa denna ordning. I sådana fall bör lagstiftningen ses över, så att den även värnar andra intressen än de som är representerade i samebyar. Trots att vi delar motionens andemening anser vi att det inte är en framkomlig väg att lägga ner utredningen och starta upp den på nytt. Därmed anser vi motionen besvarad.

1 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

2

3 **att** anse motion 6:8 besvarad med vad som ovan anförts

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 6:9

MODERATERNA ÖREBRO LÄN

MOTION OM LAGÄNDRING

Moderaterna har profilerat sig som ett miljömedvetet parti med verklighetsbaserade förslag rörande både innovationer och företagsutveckling. Miljö är ett av de viktigaste områdena för medborgarna och i synnerhet för unga och kvinnor. På flera håll, runt om i Sverige, dyker det upp miljöskandaler, där företag dumpar tex. giftigt avfall utan att ta hand om avfallet. Under 2020 har vi nog alla noterat domstolsärendet mot det företag som fuskade när det gällde batterihantering i Karlskoga och regionen. Fyra personer åtalades för miljöbrott och dömdes till fängelse samt näringsförbud. Det är de högsta straffen som någonsin meddelats gällande miljöbrott.

Den senaste miljöskandalen rör ett återvinningsföretag som misskött hanteringen av avfall och dumpat det runtom på olika platser. Tre personer sitter nu häktade misstänkta för grovt miljöbrott.

I Karlskoga finns en stor miljöskandal som det inte talas så mycket om längre, nämligen dens.k. "Flufftomten". Ute på Kilsta industriområde ligger det gifta avfallet som kallas "fluff". Där har det legat i ett tiotal år och ingen vet hur eller när det kan fraktas bort. Nu har Tillväxt- och tillsynsnämnden i Karlskoga förelagt om vite om inte tomten saneras av konkursboet.

I miljöbalken sker en uppräknig av olika brott och dess påföljder. Den som av uppsåt eller oaktsamhet bryter mot miljöbalken kan dömas till böter eller fängelse. För den som bedriver näringsverksamhet kan också en miljöstraffavgift tas ut om föreskrifter åsidosätts och beslut kan förenas med viten. Miljöstraffavgiften ska genom beslut av en tillsynsmyndighet tas ut så fort en överträdelse mot någon avgiftsbelagd bestämmelse har gjorts.

Avgifter och viten tillfaller staten och alltså inte den myndighet som beslutar om den. Kommuner, som upptäckt och är berörs av tex dumpat avfall, får i många fall lov att hantera t.ex. en sanering med stora kostnader som följd.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

1 Vi anser att inbetalda viten och miljöstraffavgifter borde gå tillbaka till
2 kommunerna och användas till just sanering av de miljöbrott som belagts
3 med viten eller miljöstraffavgifter.

4

5 **att¹** Moderaterna arbetar för lagändringar enligt ovan - för miljöns skull

6 **att²** Årsmötet tar motionen som sin egen och skickar den till

7 förbundsstämman

8 **att³** Förbundsstämman tar motionen som sin egen och skickar den

9 till partistämman, samt att motionen skickas till riksdagsgruppen för

10 handläggning

11

12 **FÖRBUNDSSTYRELSENS SVAR**

13

14 Motionärerna tar upp en viktig fråga som är aktuell i många kommuner som
15 hanterar olika former av miljöbrott eller åsidosättanden av miljöföreskrifter
16 som utmynnar i komplexa förvaltningsärenden och stora saneringskostnader
17 för kommunen. Motionärerna ställer relevanta frågor om hur kommuner ska
18 hantera efterföljderna av miljöbrott då ingen annan tar ansvar för kostnaden.
19 Förbundsstyrelsen anser att motionen bör prövas på partistämman.

20

21 Förbundsstyrelsen föreslår stämman besluta

22

23 **att** miljöstraffavgifter och viten till följd av miljöbrott eller där
24 miljöföreskrifter grovt åsidosatts tillfaller kommunen i de fall där
25 kommunen åläggs saneringskostnaderna

26 **att** motionen skickas till partistämman

27 **att** motionen skickas till riksdagsgruppen för hantering

28

29 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

30

31 Förbundsstämman beslutade att bifalla förbundsstyrelsens förslag till beslut.

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 6:10

MODERATERNA ÖREBRO LÄN

MOTION ÄNDRING I MILJÖLAGARNA

Moderaterna har profilerat sig som ett miljömedvetet parti med verklighetsbaserade förslag rörande både innovationer och företagsutveckling. Miljö är ett av de viktigaste områdena för medborgarna och i synnerhet för unga och kvinnor. På flera håll, runt om i Sverige, dyker det upp miljöskandaler, där företag dumpar tex. giftigt avfall utan att ta hand om avfallet. Under 2020 har vi nog alla noterat domstolsärendet mot det företag som fuskade när det gällde batterihantering i Karlskoga och regionen. Fyra personer åtalades för miljöbrott och dömdes till fängelse samt näringsförbud. Det är de högsta straffen som någonsin meddelats gällande miljöbrott.

Den senaste miljöskandalen rör ett återvinningsföretag som misskött hanteringen av avfall och dumpat det runtom på olika platser. Tre personer sitter nu häktade misstänkta för grovt miljöbrott.

I Karlskoga finns en stor miljöskandal som det inte talas så mycket om längre, nämligen den s.k. "Flufftomten". Ute på Kilsta industriområde ligger det gifta avfallet som kallas "fluff".

Där har det legat i ett tiotal år och ingen vet hur eller när det kan fraktas bort. Nu har Tillväxt- och tillsynsnämnden i Karlskoga förelagt om vite om inte tomten saneras av konkursboet.

I miljöbalken sker en uppräknig av olika brott och dess påföljder. Den som av uppsåt eller oaktsamhet bryter mot miljöbalken kan dömas till böter eller fängelse. För den som bedriver näringsverksamhet kan också en miljöstraffavgift tas ut om föreskrifter åsidosätts och beslut kan förenas med viten. Miljöstraffavgiften ska genom beslut av en tillsynsmyndighet tas ut så fort en överträdelse mot någon avgiftsbelagd bestämmelse har gjorts.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

1 Avgifter och viten tillfaller staten och alltså inte den myndighet som beslutar
2 om den. Kommuner, som upptäckt och är berörs av tex dumpat avfall, får i
3 många fall lov att hantera t.ex. en sanering med stora kostnader som följd.

4

5 Vi anser att inbetalda viten och miljöstraffavgifter borde gå tillbaka till
6 kommunerna och användas till just sanering av de miljöbrott som belagts
7 med viten eller miljöstraffavgifter.

8

- 9 **att**¹ miljöstraffavgifter och viten till följd av miljöbrott eller där
10 miljöföreskrifter grovt åsidosatts tillfaller kommunen i de fall där
11 kommunen åläggs saneringskostnaderna
12 **att**² förbundsstämman tar motionen som sin egen och skickar den till
13 partistämman
14 **att**³ motionen skickas till riksdagsgruppen för handläggning

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

FÖRBUNDSSTYRELSENS SVAR

Motionärerna tar upp en viktig fråga som är aktuell i många kommuner som hanterar olika former av miljöbrott eller åsidosättanden av miljöföreskrifter som utmynnar i komplexa förvaltningsärenden och stora saneringskostnader för kommunen. Motionärerna ställer relevanta frågor om hur kommuner ska hantera efterföljderna av miljöbrott då ingen annan tar ansvar för kostnaden. Förbundsstyrelsen anser att motionen bör prövas på partistämman.

Förbundsstyrelsen föreslår stämman besluta

- att miljösanktionsavgifter och viten till följd av miljöbrott eller där miljöföreskrifter grovt åsidosatts tillfaller kommunen i de fall där kommunen åläggs saneringskostnaderna
- att motionen skickas till partistämman
- att motionen skickas till riksdagsgruppen för hantering

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

Stämman beslutade att bifalla förbundsstyrelsens förslag till beslut.

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:9 OCH 6:10

Båda motionerna berör frågor om påföljder vid brott enligt miljöbalken i olika avseenden. Partistyrelsen har därför valt att behandla dessa i ett gemensamt yttrande.

Motionärerna berör frågan om miljösanktionsavgifter och viten för brott enligt miljöbalken och att dessa med dagens ordning tillfaller staten. I motionen föreslås en ordning att de i stället bör tillfalla kommunen i de fall där kommunen åläggs saneringskostnaderna.

Partistyrelsen ser också att det finns relevanta argument för att att miljösanktionsavgifter och viten bör gå till kommunerna i stället för staten i de fall det är den kommunala nivån som åläggs saneringsansvaret och därmed kostnaderna, så att de kan användas till sanering som miljöbrottet i fråga har gett upphov till. Dock skulle ändringar i lagen angående sanktionsavgifter,

1 utan att först utreda eventuella konsekvenser, kunna medföra en förväntan
2 om att ytterligare intäkter till staten ska omfördelas till kommuner.
3 Dessutom skulle det göra lagstiftningen mindre enhetlig och skapa ett
4 kostsamt administrativt system att vissa sanktionsavgifter betalas till staten
5 och vissa till kommuner.

6

7 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

8

9 **att** anse motion 6:9 och 6:10 besvarade med vad som ovan anförts

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 6:11

TOMMY JONSSON, NYKÖPING - SÖDERMANLANDS LÄN

INFÖR PRESKRIPTIONSTID I MILJÖBALKEN

Inom byggnadsområdet, PBL, finns preskriptionstid för såväl byggnation som tillsynsärenden med mera.

Faktum är att preskriptionstid finns för de allra flesta brott och förseelser i vårt land – dock ej för strandskyddet vilket uppenbarligen måste vara det heligaste av det heligast att bryta mot i vårt avlånga land.

När man inte är inom strandskydd fungerar preskriptionstiden bra för en förseelse eller brott (svartbyggen), det blir väsentligt svårare med åren att på ett rättssäkert sätt reda ut gamla förehavanden. Kommuner har dessutom ett tillsynsansvar så intentionen är att tillsynen ska hitta avarter innan de blir för gamla och svårhanterliga.

Motsatsen gäller när man är inom strandskydd och det blir orimligt att bedöma långt tillbaka i tiden hur något har varit förut jämfört med idag. Hänsyn måste även tas till vilken lagstiftning som gällde då den gamla åtgärden genomfördes och för varje år blir denna bedömningstid längre och myndighetshanteringen blir svårare och öppnar för estimat vilket blir väldigt ojämnt mellan myndigheten och medborgaren/verksamhetsutövaren med tanke på var bevisbördan ligger.

Det vore då enklare att införa liknande preskriptionstider inom strandskydd (miljöbalkens områden) som inom PBL. Kommunerna skulle annars på sikt behöva för evigt ökade resurser som en funktion av tiden i stället för samhällets verkliga behov.

Med anledning av ovanstående föreslår jag:

- att¹ förbundsstämman ställer sig bakom motionen
- att² Moderaterna ska verka för att utreda införandet av preskriptionstider inom Miljöbalken – exempelvis strandskyddet, samt
- att³ motionen sänds vidare till partistämman 2023

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

1 FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

2 Sandra Colliander i Nyköping har motionerat om att Miljöbalken måste
3 följa grundlagen och politiska beslut. Miljöbalken är idag en mycket bred
4 lagstiftning som verkar inom i princip alla områden. Precis som Sandra
5 skriver är lagstiftningen i dagsläget delvis ett lapptäcke av regelverk som
6 kommer från tidigare lagstiftningar, från EU-nivån och självklart även från helt
7 nya områden där staten eller myndigheter har sett behov av förstärkningar
8 eller förtydliganden. Därtill kommer rättspraxis som tydliggör hur domstol
9 tolkar lagstiftningen.

10

11 Tommy Johansson, Nyköping motionerar om att det behövs preskriptionstid
12 vad gäller frågan om strandskydd i miljöbalken.

13

14 Från förbundsstyrelsen instämmer vi med motionärerna vad gäller både
15 komplexitet och emellanåt otydlighet i miljöbalken och dess tolkningar av
16 myndigheter och domstolar. Att vi sedan inom till exempel området för
17 strandskydd har regelverk som vi inte kan stå bakom då dagens tolkning av
18 strandskyddet är oerhört strikt och inte kan anses rimligt.

19

20 Motionärerna visar med tydlighet att det finns många delar i miljöbalken som
21 skulle behövas ses över.

22

23 En utredning bör tillsättas där man gör en översyn av miljöbalken, det
24 kan gälla riksintressen, strandskydd, miljönytta och samtliga delar som
25 miljöbalken reglerar.

26

27 Förbundsstyrelsens föreslår förbundsstämman besluta

28

29 **att** motionernas sakyrkanden anses besvarade, samt

30 **att** motionerna skickas till partistämman

31

32 FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUTS

33

34 **att** bifalla förbundsstyrelsens förslag

35

36

37

38

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:11

Motionären lyfter frågan om att utreda införandet av preskriptionstider inom miljöbalken vad gäller strandskyddet.

Partistyrelsen anser att det finns ett behov av reformering både av miljöbalken och strandskyddet, vilket även är något som Moderaterna sedan tidigare är pådrivande för. Denna linje är stadgade i ett antal stämmobeslut där det tydligt uttrycks att partiet ska verka för att miljöbalken och strandskyddet ses över och reformeras så att lagstiftningen bättre harmoniserar med dagens utmaningar och möjligheter. Gällande strandskyddet handlar det om att verka för att det generella strandskyddet avskaffas. Partistyrelsen anser att ett förändrat strandskydd är lösningen på de problem som motionären lyfter.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 6:11 besvarad med vad som ovan anförts

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

MOTION 6:12

SANDRA COLLIANDER, NYKÖPING - SÖDERMANLANDS LÄN

MILJÖBALKEN MÅSTE FÖLJA GRUNDLAGEN OCH POLITISKA BESLUT

INLEDNING

MILJÖBALKEN

Miljöbalken trädde i kraft 1 januari 1999 och riktades mot företag och individer med syfte att ”främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö.” Tidigare miljölagstiftning och bestämmelser avseende miljö och natur med fokus på långsiktigt bevarande, skydd, hushållning, förbättring och tillgång för människor var svårt att överblicka och någon gång motstridiga. Allt miljölagstiftning ingick nu i en balk och därmed ersatte Miljöbalken (MB) 16 olika lager bland annat lagen om kemiska produkter, vattenlagen och hälsoskyddagen. Allt för att förtydliga miljölag och främja en hållbar utveckling.

ÄNDRINGAR I MB GENOM ÅREN FRAMFÖRALLT EN EU ANGELÄGENHET

Sveriges miljöbalk har kompletterats genom åren bland annat i 2018 och 2020 för att vara kompatibel med EU-lagstiftning (då EU-lag står över svensk lag) och med syfte att skapa tydligare och mer ändamålsenligt regelverk. En lag om ändring i MB beslutades 2020 med nya och ändrade bestämmelser för att effektivisera och förtydliga tillsynen och anpassa offentlig och marknads kontroll till den nya EU-förordning. Tillsyn förtydligades till exempel genom kontrollerande åtgärder som riktas mot ett tillsynsobjekt och främjande åtgärder, som riktas mot en enskild. EU-direktiv införlivas i den nationella lagstiftningen, medan EU-förordningar gäller i alla medlemsländer oberoende av nationell lagstiftning. EU-direktiv på miljöområdet införlivas i miljöbalken. Alla företag är skyldiga att följa miljölagstiftningen.

Sammanfattande betydde de ändringarna mer förbud, mer tillsyn, mer skyldigheter, mer rapportering, merkrav, ännu högre mål, införande av

nya avgifter och mer hjärtklappning och svettbrytningar i pannan för de
berörda. I praktiken har MB ledd till många problem och frustration och
hämmat investeringar i önskade fossilfria produktionsanläggningar och även
småskaliga företagsinvesteringar som stoppats av överregleringar, långa
tillståndsprocesser och orimliga kostnader pga överklagande från vem som
helst. Det föreligger oklarheter om vad som gäller och hur lagen ska tolkas
som gör MB sårbar för miss- och övertolkning.

ANALYS

KRITIK SEDAN BÖRJAN

MB drabbar privatpersoner och företag i hela landet och kritiken mot MB
är inget nytt. Den fanns redan i remissfasen av regeringens proposition
1997/98:45. Olika parter hänvisade då till att till exempel klagorätten skulle
kunna medföra ”fördröjningar och processande i obstruerande syfte.”
I 2010 levererade Svenskt Näringsliv hård kritik mot en ”Miljöbalk utan
gränser”. Aktuell Hållbarhets journalist Jon Röhne skriver i 2010 att enligt
Svenskt Näringslivs rapports författare Nicklas Skår är MB ”ett område
där tjänstemännen vid landets miljödomstolar, miljöprövningsdelegationer,
länsstyrelser och andra myndigheter lägger sina pannor i djupa veck för att
försöka pressa in än det ena, än det andra”. Skår fortsätter i intervjun med
Aktuell Hållbarhet att MB inte har några avgränsningar och att miljölagen
går att tillämpa på vad som helst och konsekvent hamnar kostnaderna på
oskyldiga. Det leder till godtycklighet och gör lagen svår att förutsäga och
bidrar till slöseri med resurser. 2018 framfördes kritik av Bolagsverket kring
tillämpningen av reglerna. Kritiken har bland annat varit att fokus har legat på
dokumentation och miljökonsekvensbeskrivningen, istället för att integrera
miljöaspekterna i samhällsplaneringen. I Kristinehamns-Postens Ledare
läsas ”Den våta filt av regler, regelkrångel och godtycke Sverige vävt ihop har
 varit allt annat än just ändamålsenlig.”

Olika lagar gäller parallellt för de som bedriver näringsverksamhet som
arbetsregler, bokföringsregler etc men de har gemensamt att deras
innehåll är preciserat och konkretiserat genom föreskrifter och beslut.
Kommunen miljöföreskrifter och beslut hänvisar i praktiken till MBs allmänna
regler. Den anklagade, ofta med mindre resurser än myndigheterna eller
biståndsfinansierade miljöorganisationer, har sällan tillräckliga kunskaper
och resurser för att försöka ompröva varje överklagande och hänvisa till

1 konflikten mellan miljölagstiftning och annan lag.

2

3 **LOKALT – EXEMPEL I KOMMUNEN**

4 På lokal nivå ser vi att små företag befinner sig i stressade situationer när
5 det gäller MB och allt vad det innebär som tillsyn och kontinuerlig risk av
6 överklagande och böter. MBs bevisbörderegeln (1 §) ligger nämligen helt på
7 deras axlar. Allmänheten kan anmäla och överklaga utan konsekvenser; de
8 ligger helt och hållet på resp. företags ansvar och leder därmed till höga
9 och orimliga kostnader med tveksam miljönytta. Några exempel som vi i
10 Nyköping Kommun har stött på:

11

12 • Hygieniska olägenheter i hyresbostäderna som kan påverka människans
13 hälsa hamnar på hyresvärdens axlar att bevisa motsatsen, medan
14 hyresgästernas ansvar att hålla inomhusklimatet rent är frånvarande.
15 Tillsynsavgiften efter anmälan får hyresvärderna betala.

16

17 • Dispensprövningar och ändringsförfrågor när ett företags aktivitet
18 inte anses som miljöfarlig (till exempel när man bara har 18 människor
19 som använder resp. avlopp) är kostsam och svår för små företag och
20 enskilda att fullgöra med höga tillsynsavgifter och orimliga krav som
21 konsekvenser.

22

23 • Enligt MB ska gränsvärdena, parametrarna och de tekniska åtgärderna
24 bygga på bästa tillgängliga teknik utan att användningen av en specifik
25 teknik eller teknologi föreskrivs. Det låter flexibelt men i praktiken innebär
26 det att myndighetskrav när det gäller till exempel enskilda avlopps
27 vattenparametrar inte är rimliga och inte anpassade till den enskilda
28 omständigheten och därför bara teoretiskt möjligt. Konsekvenserna är
29 pågående dyra tillsynsavgifter och dyra investeringar, disproportionella
30 mot miljövinsten.

31

32 • En anmälan av en sommarstugeboende, som valde själv att köpa
33 hus mitt i ett landsbruksområde, anmäler bonden för att ha "brutit
34 mot miljöregler" genom att lämna sina halmbalar på fältet nära den
35 boendes vattenförsörjning. Bonden ska bevisa att balarna inte påverkar
36 vattenförsörjningen men att bevisa det är dyrt och tidskrävande.
37 Alternativet blir att flytta balarna och betala anmälningsavgift. Anmälaren
38 behöver inte betala någon avgift eller göra något.

- Trots att MB inte har någon specifik regel avseende fåglar i deras naturlig miljö tvingas skogsägare att utreda förekomsten av fåglar i skogsavverkningsområde. Det visar inte bara en oförutsägbart rättstillämpning för medborgarna och över- och nytolkning av miljölagen men det använts som ett påtryckmedel av myndigheten och aktivister för att få sin vilja fram (efter ca. 1,5miljoner skogsavverkningsärenden på 23 år utan att den har misstolkats).
- Skogsägare hamnar i rätten för att någon som bor 100 mil längre bort har använt MBs generösa klagorätt och överklagat Skogsstyrelsens avverkningsgodkännande pga artskyddsförordningen.
- Skogsägare anklagas av en miljöaktivist för att myndigheten Skogsstyrelsen inte har skickat ut ett beslut i tid innan avverkning. Skogsavverkningen stoppas i det här fallet och "domstolspraxis" framtvingar myndigheternas utredningsansvar att lämpas över på de enskilda som kallas intill rätten. Men staten ska inte övervältra utredningsansvaret på enskilda utövare av grundlagsskyddad verksamhet. Det strider mot rättsordningen på flera punkter. Och den här frågan verkar inte alls varit provat i förhållande till någon enskild tidigare och ska inte avhänga domares beslut men vara entydig i MB och följa grundlagen.

Listan är lång för att visa alla svagheter i MB och utfallet i praktiken men känslan av maktlöshet och orättvisa förekommer, framför allt utanför storstäderna som leder till ännu mer polarisering. Kortare tillståndsprocesser som incitament i framtidens energiomställning och avlastning av de problem som hänvisas i motionen skulle gynna de små företag med lite resurser.

Mycket av mänsklig aktivitet har naturligtvis miljökonsekvenser. Frågan är om man har obegränsade resurser till lika obegränsade riskbedömningar för alla mänskliga individuella aktiviteter med mindre risk att skada miljön? Ska vi verkligen lägga våra begränsade resurser på det och därmed riskera att tappa medborgare på vägen till ett mer miljövänligt samhälle och på rättssäkerhets bekostnad?

1 **MILJÖMÅL, KLIMATOMSTÄLLNING OCH REGERINGENS ÅTAGANDE**

2 Klimatomställningen är akut och det förstår Sverige och regeringen. Det
3 finns 16 miljö kvalitetsmål som alla berör de viktiga miljöområden och
4 beskriver det tillstånd som det långsiktiga politiska miljöarbetet ska leda
5 till. Exempel på de kvalitetsmålen är god bebyggd miljö, ett rikt växt- och
6 djurliv, storslagen fjällmiljö, ett rikt odlingslandskap, myllrande våtmarker,
7 levande skogar och grundvatten av god kvalitet. Sen finns det insatser i den
8 samhällsomställningen kategoriserad i det etappmålet och generationsmålet.
9 Arbetet med att nå målen i det miljömålssystemet utgör grunden för den
10 nationella miljöpolitiken.

11

12 Sverige vill dessutom bli det första fossilfria landet i världen men i tidningar
13 har vi fått kunskap om att relativt miljövänlig svensk produktion avstångs
14 eller inte får tillstånd till förmån för utländsk produktion med ofta sämre
15 miljöhänsyn, till exempel Cementa. Gruvföretags problem med miljöbalken är
16 välkända och den dels nödvändiga fossilfria vindkraften har hamnat i samma
17 position.

18

19 Med begränsade resurser ska Miljöbalken och användning därav dessutom
20 inte tillåtas försvaga eller hindra klimatomställningen. Myndigheter ska inte
21 kunna mildra eller utesluta andra möjliga och mindre miljörisiker obegränsat,
22 på oskyldiga individers bekostnad. Moderaterna borde motverka
23 rättsosäkerhet, slöseri med resurser och oförmåga hos det offentliga att
24 prioritera!

25

26 **SLUTSATS**

27 Medan Miljöbalken har ett viktigt syfte och låter som ett rimligt alternativ till
28 den tidigare spretigheten och otydligheten i reglerna avseende miljön har
29 den de facto hindrat den utvecklingen och blivit problematisk i vissa fall.
30 MB presenterar hårda miljökrav men är inte effektiv på grund av att det går
31 att tillämpa på vad som helst och leder till godtycklighet. Rättsosäkerhet
32 leder till minskad förtroende för politiker och lägre villighet att bidra till
33 klimatomställningen. Våra ekonomiska resurser är dessutom begränsade
34 och ska användas till effektiv miljölagstiftning som inte ska vara ett hinder
35 i vägen för klimatomställningen. Orättsäkerhet ska motverkas och den
36 enskilde måste skyddas från övergrepp från det allmänna. Möjligheten
37 av aktivister till nytolkning ska åtgärdas och de får inte kunna hindra eller
38 stänga av laglig ekonomisk aktivitet. Det uppstår orättvisa om företagares

legala aktiviteter som till exempel skogsbruk, djurhållning och andra viktiga sektorer onödigt belastas och även stoppas bara för att man kan. Vi behöver en helhetslösning där företagare och individer tillsammans kan arbeta för klimatet och landets ekonomi.

KÄLLOR:

<https://www.regeringen.se/artiklar/2020/08/regeländringar-beslutade-den-25-juni-2020/>
 Regeringens proposition 1997/98:45 Miljöbalk. Regeringen överlämnade denna proposition till riksdagen den 4e december 1997 <https://www.regeringen.se/contentassets/819c244b66b84e22bf86cb1a90d51d1b/del-1>

FÖRSLAG

Med anledning av ovanstående föreslår jag regeringen besluta:

- att¹** MB görs om med proportionalitets-avvägningar, rättssäkerheten och politiska beslut i fokus. I synnerhet föreslår jag
- att²** alla myndighetsfunktioner, såväl nationellt, regionalt som kommunalt, i förhållande till miljö ska kartläggas och prioriteringskategoriseras när det gäller kostnaderna och miljönyttan. Ett exempel är att avväga kostnaderna av bevarande av den kommunala tillsynsmyndigheten med miljönyttan. Därmed ska kostnaderna av den enskilde drabbade av den orimliga regelbördan med miljönyttan också räknas i.
- att³** lag i MB som överlappar andra lagbalkar ska tas bort och fokus ska vara på de områden som gör skillnad.
- att⁴** bevisbörderegeln ska ändras och följa den ordinära grundslagprincipen där man är oskyldig tills motsatsen bevisas. Bevisbördan kan placeras på den enskilde då hen ansöker om en förmån eller vill att ett tillstånd ska beviljas. Om myndigheten istället ingriper mot den enskilda ligger bevisbördan och därmed utredningsansvaret däremot på det allmänna.

- 1 **att⁵** rätta till maktbalansen mellan enskilda och allmänheten och
2 klagorätten bör därför också göras om. Allmänheten och
3 miljöorganisationer ska få ta del av information och fakta om miljö
4 och få påverka myndighetsbeslut som har inverkan på miljön.
5 Men de borde inte kunna tvinga vem som helst till
6 domstol bara för att man tänker fortsätta med grundlagsskyddad,
7 pågående näringsverksamhet med medgivande från ansvarande
8 myndighet.
- 9 **att⁶** motverka obegränsade obstruktionsmöjligheter från allmänheten.
10 En avgift för den som anmäler ska gälla och, i det fall åtgärd från
11 myndigheten uteblir på grund av falska anklagelser eller grundlösa
12 påståenden, ska anmälaren betala för avgifterna och andra
13 relaterade kostnader.
- 14 **att⁷** alla juridiska kostnader i en utredning och domstolsprocess betalas
15 av överklagande parti när utredning/domen utfaller till den
16 anklagades fördel.
- 17 **att⁸** MB ska ha preciserad lagtext med avsedd mening. Rättspraxis ska
18 inte lösa avgränsningsfrågor av MBs vida tillämpningsområden som
19 upplevs som obegränsad.
- 20 **att⁹** redovisa om myndigheter som till exempel kommunens
21 miljötillsynsenhet har stöd i rättsordningen för sina åtgärder och
22 arbetssätt.
- 23 **att¹⁰** redovisa om utvecklingen från klassisk förvaltning till ökade
24 inslag av informationsgivande har inneburit ökade risker för felaktig
25 myndighetsutövning.
- 26 **att¹¹** grundlagsskyddet ska vara vägledande och ska införas genom hela
27 MB men även i MBs olika vägledningar.
- 28 **att¹²** säkerställa att myndigheters arbetssätt, mål och ambitioner alltid
29 härleds ur politiska beslut som är förenliga med rättsordningen.
- 30 **att¹³** garantera att grundlagen alltid står över MB, internationella
31 åtaganden, miljömål eller andra lagar och förordningar och att MB
32 tolkas och tillämpas i enlighet med dessa, inte nytolkas enligt
33 aktivisters egna agendor och önskan.
- 34 **att¹⁴** länsförbundsstämman ska ställa sig bakom motionen.
- 35 **att¹⁵** motionen ska skickas vidare till partistämman.
- 36
37
38

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Sandra Colliander i Nyköping har motionerat om att Miljöbalken måste följa grundlagen och politiska beslut. Miljöbalken är idag en mycket bred lagstiftning som verkar inom i princip alla områden. Precis som Sandra skriver är lagstiftningen i dagsläget delvis ett lapptäcke av regelverk som kommer från tidigare lagstiftningar, från EU-nivån och självklart även från helt nya områden där staten eller myndigheter har sett behov av förstärkningar eller förtydliganden. Därtill kommer rättspraxis som tydliggör hur domstol tolkar lagstiftningen.

Tommy Johansson, Nyköping motionerar om att det behövs preskriptionstid vad gäller frågan om strandskydd i miljöbalken.

Från förbundsstyrelsen instämmer vi med motionärerna vad gäller både komplexitet och emellanåt otydlighet i miljöbalken och dess tolkningar av myndigheter och domstolar. Att vi sedan inom till exempel området för strandskydd har regelverk som vi inte kan stå bakom då dagens tolkning av strandskyddet är oerhört strikt och inte kan anses rimligt.

Motionärerna visar med tydlighet att det finns många delar i miljöbalken som skulle behövas ses över.

En utredning bör tillsättas där man gör en översyn av miljöbalken, det kan gälla riksintressen, strandskydd, miljönytta och samtliga delar som miljöbalken reglerar.

Förbundsstyrelsens föreslår förbundsstämman besluta

att motionernas sakyrkanden anses besvarade, samt

att motionerna skickas till partistämman

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

att bifalla förbundsstyrelsens förslag

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

PARTISTYRELSSENS YTTRANDE MOTION 6:12

1
2 Motionären lyfter frågan om en genomgripande reformering av miljöbalken
3 i syfte att nå en bättre maktbalans för enskilda i relation till allmänheten
4 och det offentliga. Flera konkreta reformförslag nämns, bland annat ändrad
5 bevisbörda och en reformerad klagorätt. Motionären beskriver på ett
6 förtjänstfullt sätt hur miljöbalken har hämmat investeringar i till exempel
7 fossilfria produktionsanläggningar och småskaliga företagsinvesteringar.
8
9 Partistyrelsen delar motionärens bild av att det finns ett behov av en översyn
10 av miljöbalken. För att Sverige ska kunna möta klimatomställningens
11 utmaningar och säkra näringslivets konkurrenskraft krävs snabba och
12 förutsägbara tillståndprocesser. Det ska vara enkelt att starta och driva
13 verksamheter med stor samhällsnytta. Det är viktigt att Sverige är attraktivt
14 för investeringar. Miljöbalken behöver anpassas till förändrade utmaningar,
15 exempelvis att skyndsamt tillgodose det ökade energibehovet och de ökade
16 kraven på klimat- och miljöanpassningar i en tid när det säkerhetspolitiska
17 läget i Sveriges närområde har försämrats och en uppbyggnad av
18 totalförsvaret pågår.
19
20 I propositionen ”Reformer för jobb och tillväxt i hela Sverige” och
21 propositionen ”Grön höger – för minskade utsläpp och framtidens jobb”
22 från arbetsstämman 2021 är Moderaterna tydliga med att vi ska verka för
23 att miljöbalken ska ses över och reformeras så att den bättre harmoniserar
24 med dagens utmaningar och möjligheter. På årets stämma presenteras i
25 propositionen Grön innovationskraft för tillväxt ett antal förslag syftande till
26 att modernisera och utveckla miljölagstiftningen, inklusive miljöbalken.
27
28 Ett första steg har nu tagits då den moderatledda regeringen har
29 tillsatt en särskild utredare som ska se över och lämna förslag på hur
30 tillståndsprövningen enligt miljöbalken kan förenklas och förkortas.
31 Utredningsdirektiven understryker vikten av att prövningen görs mer flexibel,
32 effektiv och förutsägbar. Det handlar även om att Sverige inte ska ställa
33 högre eller överlappande krav i förhållande till EU:s regelverk och att utreda
34 möjligheten att nyttja undantag i nämnda regelverk. En del av uppdraget är
35 även att utreda om tillståndsprövningen enligt miljöbalken bör delas upp på
36 andra sätt än i dag, samt att utreda om endast en myndighet ska få vara
37 part i ett tillståndsärende. Uppdraget ska redovisas senast den 15 december
38 2024.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att besvara motion 6:12 med vad som ovan anförts

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

MOTION 6:13

MODERATERNA I KALMAR LÄN

EN DIVERSIFIERAD ENERGIPRODUKTION MED SVENSKA KRAFTNÄT SOM BASKRAFTKÄLLA

Klimatomställning är den stora drivkraften för elektrifiering av svensk industri och transportsektor. Ambitiösa mål om att minska användandet av fossila bränslen driver teknikskiften som skapar större beroende av en stabil tillgång på elektricitet. Även om energieffektiviseringar genomförs inom både byggnader, bostäder och industrin är det osäkert hur långt det kan räcka för att stävja utvecklingen. För transportindustrin, som närmast står inför en revolution med elektrifierade vägar och en helomställd fordonsflotta känns det osannolikt att effektiviseringsåtgärder kan möta upp den kraftiga ökningen på elektricitet.

Energiöverenskommelsen 2016 baserades på Svenska Kraftnäts prognos att den framtida elanvändningen kommer att minska. I den långsiktiga marknadsanalysen från 2018 ser dock Svenskt Kraftnät tre tänkbara utvecklingar till 2040. Ingen av dessa skulle innebära en minskning av behovet och bara en ett elanvändande på samma nivå som idag. När Svenskt Kraftnät istället tar med i beräkningen en ökad industriproduktion och omställning av transportsektorn landar utvecklingen av elbehovet på en betydligt högre nivå än idag.

Svenskt Näringsliv publicerade 2019 rapporten Framtidens Elbehov, baserad på prognoser och utredningar av Sweco, IVA och Energiföretagen. Den samlade bedömningen där var att behovet ökar med 60 procent från dagens nivå fram till 2045.

Sverige behöver en hållbar nationell strategi för framtidens energiförsörjning. Det är nödvändigt att industrin har förtroende för energipolitiken för att de ska våga investera. Det behövs för att omställningen inom fordons- och transportsektorn inte tappar fart men även privathushåll måste kunna lita på att man i framtiden kommer kunna dammsuga även under kalla vinterdagar.

Den svenska energiproduktionen kommer i princip ur tre energikällor; vindkraft, vattenkraft och kärnkraft. Med tre fossilfria energikällor är Sverige inte bara ett av de mest klimatvänliga energiproducerande länderna i världen utan även ett attraktivt land att investera i. Detta kräver dock kärnkraften som en baskraft, som dygnet runt kan förse Sverige med det grundläggande energibehovet. Därtill vattenkraft, som är vår reglerkraft som kan anpassas efter hur behovet förändras under ett vanligt dygn. Ovanpå kommer vindkraften, en bra och förnybar energikälla som i en mix av energikällor är ett bra komplement. Som en väderberoende energikälla med betydligt lägre verkningsgrad är det dock inte möjligt för vare sig vind- eller solenergin att med dagens teknik att ersätta kärnkraften.

Styrkan i svensk energiproduktion är diversifieringen av energikällor där kärnkraften är den baskraft som garanterar grundbehovet. Det är viktigt att den strukturen finns kvar till dess tekniken finns att garantera en stabil tillförsel av el över hela Sverige, under dygnets alla timmar, oavsett väder.

Enligt energiöverenskommelsen 2016 måste eventuell nybyggnation av kärnkraft ske utan statliga subventioner. Kärnkraften slåss därtill på en snedvriden energimarknad där så kallad "grön el" belönas med statliga subventioner medan kärnkraften förväntas bära sina egna kostnader. Kostnaden för nybyggnation är hög men den måste ställas i relation till kostnaden för elbrist samt brist på förtroende för den framtida svenska eltillgången. Den bör också ställas i relation till den klimatpåverkan det innebär om vi istället måste importera el från våra europeiska grannar eller den sårbarhet som Sverige skulle ställas inför vid import av rysk gas. Det pågår forskning för att hitta andra sorters reaktorer. Mindre, billigare, effektivare. För att kunna testa ny teknik och bygga nytt är det absolut nödvändigt att Sverige kan erbjuda finansiella garantier vid etablering av nya reaktorer både för forskning och för produktion.

Moderaterna arbetar redan för att ta fram en ny energiöverenskommelse för att trygga svensk energitillgång. Moderaterna bör vid sidan av energiöverenskommelsen även arbeta för att det ska utgå statliga garantier och statligt stöd vid etablering av forskningsreaktorer.

1 **KÄRNKRAFTEN I KALMAR LÄN**

2 Oskarshamn bör vara det självklara valet vid etablering av en ny
3 produktionsreaktor, inte minst för att upprätthålla en god balans i
4 effektfördelningen på elnätet.

5
6 Den omfattande modernisering som Oskarshamn 3 genomgått har inneburit
7 att det kärntekniska kunskapstappet i regionen stoppats. Krisberedskap
8 med regelbundna övningar fortgår och både allmänhet och företag som utför
9 arbeten i området har kunskap om de särskilda säkerhetskrav som råder.
10 Kunskap och erfarenheter som tar tid att sprida och som lätt försvinner om
11 man inte värnar om dem.

12
13 Det planeras nu för forskningsreaktorer i Oskarshamn för utveckling av
14 framtidens kärnkraft. Oskarshamn har därmed goda förutsättningar för att
15 utvecklas till ett nationellt kunskapscentrum för svensk kärnkraft där man kan
16 satsa både på forskningsutbyte men även stärka till exempel allmänhetens
17 kunskap om kärnteknik. Genom att verka för Oskarshamns särställning inom
18 kärnkraftskunskap förbättras även förutsättningarna att finnas kvar som
19 kärnkraftslän även i framtiden.

20

21 **VINDKRAFT I KALMAR LÄN**

22 Riksdagens mål om 100 procent förnybar elproduktion till 2040 innebär
23 att vi kommer att se en markant ökning av antalet vindkraftverk och
24 vindkraftsparker i Sverige. Vindkraftsansökningar har dock minskat kraftigt
25 sedan 2017 där ungefär hälften av de planerade anläggningarna stoppats
26 på grund av kravet på kommunal tillstyrkan, det så kallade kommunala
27 vetot. Regeringen tillsatte under hösten 2020 en utredning för att se över
28 det kommunala tillstyrkandet. På förslag är till exempel att vetot i framtiden
29 begränsas till att enbart gälla lokaliseringen av möjlig vindkraft, oberoende
30 av antalet eller storleken på kraftverken.

31

32 Det är önskvärt att kommuner kan ge ett tidigt besked, att man har
33 uppdaterade vindkraftsplaner och översiktsplaner. Förändringar i en planerad
34 vindkraftsutbyggnad, om det till exempel under processens gång står klart
35 att det blir betydligt fler eller högre kraftverk, kan dock komma att förändra
36 hur kommunen ställer sig till etableringen. Om kommuners möjligheter
37 att påverka begränsas kan det mycket väl leda till att kommunerna av
38 försiktighetsskäl redan i sin översiktsplanering begränsar tillgängliga ytor.

Ska man därtill värna det kommunala självstyret är det inte förenligt att begränsa vetot. Moderaterna bör därför uttala att det kommunala självstyret fortsatt ska vara en bärande princip i vindkraftstillstånden.

EU OCH VINDKRAFTEN

EU föreslår en stor satsning på havsbaserad vindkraft för att möta klimatmålen. Förslaget skulle innebära att ca tre procent av EU:s havsområden togs i anspråk. Även om havsbaserad vindkraft är att föredra är det viktigt att de tre procenten blir jämt utspridda över de europeiska havsområdena. Sveriges långa kust och grunda hav kan annars lätt bli överexploaterade.

Kalmar län har ett särskilt intresse att värna sin kustremsa både för vårt unika fågelliv och för besöksnäringen. Det är därför önskvärt att en länsgemensam hållning arbetas fram vad gäller utbyggnation av vindkraft till havs.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta:

- att¹** Moderaterna verkar för en hållbar nationell energistrategi med kärnkraften som en uttalad baskraft
- att²** Moderaterna verkar för att statliga finansiella garantier och statligt stöd kan ges till kärntekniska forskningsreaktorer samt nyetableringar av produktionsreaktorer
- att³** Moderaterna verkar för att Oskarshamn blir det naturliga förstahandsvalet för ny produktionsreaktor
- att⁴** Moderaterna i Kalmar län verkar för att Oskarshamn utvecklas till nationellt kunskapscentrum för kärnkraft
- att⁵** Moderaterna uttalar att det kommunala självstyret fortsatt ska vara en bärande princip i frågan vid vindkraftsetableringar
- att⁶** Moderaterna i Kalmar län verkar för att en länsgemensam hållning i frågan om havsbaserad vindkraft arbetas fram, där länets naturvärden och dess betydelse för besöksnäringen står i centrum
- att⁷** propositionen skickas vidare till partistämman

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

1
2 **att** bifalla propositionen

3

4

5 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:13**

6

7 Motionen berör frågan om Sveriges energiproduktion och betonar
8 kärnkraftens betydelse som baskraft. Motionären föreslår kreditgarantier
9 för kärnkraft samt beskriver hur Oskarshamn bör prioriteras som plats för
10 ny kärnkraft. Dessutom föreslås ett värnande om det kommunala självstyret
11 gällande vindkraftsetableringar.

12

13 Partistyrelsen ser samtliga fossilfria energislag som viktiga för Sverige.
14 Därför är det mycket glädjande att Sveriges energipolitiska mål nu har
15 ändrats från 100 procent förnybart till 100 procent fossilfritt år 2040, även
16 kärnkraften – och den baskraft som den medför – är då inkluderad. Den förra
17 socialdemokratiska regeringen förde en kärnkraftsfientlig politik som den
18 nuvarande moderatledda regeringen lägger om och istället skapar framtidens
19 verklighetsförankrade och hållbara energistrategi.

20

21 Gällande de kreditgarantier för ny kärnkraft som efterfrågas kan vi med
22 glädje konstatera att vi genom Tidöavtalet har en riksdagsmajoritet bakom
23 att vi ska införa “[...] särskilda statliga kreditgarantier uppgående till 400
24 miljarder kronor, med mer generösa villkor än dagens system.” Den exakta
25 utformningen av dessa garantier kommer att behövas utredas ytterligare.

26

27 Det finns många platser som kan lämpa sig för ny kärnkraft. Vattenfall har
28 påbörjat en förstudie om små modulära reaktorer vid Ringhals kärnkraftverk,
29 i Kävlinge kommun finns redan en detaljplan för ny kärnkraft i Barsebäck
30 och i en enkät från TT svarade mer än var femte kommun att man kan tänka
31 sig att bygga kärnkraft i kommunen. Precis som motionären lyfter är även
32 Oskarshamn en av många platser där kärnkraft kan byggas. Lämplig plats för
33 nya reaktorer måste dock vägas in i ett större sammanhang och analyseras
34 av experter på området.

35

36 I propositionen Grön innovationskraft för tillväxt läggs ett antal förslag som
37 berör utvecklingen av det svenska energisystemet i stort. I propositionen
38 presenteras även förslag avseende villkor vid etablering av ny vindkraft

på land och till havs, inklusive ett förtydligt krav på att kommunala invändningar för vindkraft kommer tidigt i tillståndsprocessen.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att besvara motion 6:13 med vad som ovan anförts.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

MOTION 6:14

EDWARD RIEDL, UMEÅ - VÄSTERBOTTENS LÄN

AVSKAFFA DAGENS REDUKTIONSPLIKT FÖR BENSIN OCH DIESEL OCH ERSÄTTS MED EN GEMENSAM NIVÅ FÖR EU

Sverige har 2022 världens dyraste diesel och en av de högsta priserna på bensin. Det finns flera förklaringar till detta. Höga skatter i kombination med en väldigt hög inblandning av biodrivmedel är de två enskilt största förklaringarna. Sverige som glest befolkat land med stora avstånd kan inte bedriva en extrem politik som slår undan benen för hushåll och företag samtidigt som klimatnyttan är mycket begränsad. Sverige ska vara det bästa partiet för alla som varje dag är beroende av bilen och samtidigt bedriva en miljö- och klimatpolitik som är grundad i fakta och vetenskap.

Mot den bakgrunden föreslår jag stämman:

att¹ dagens reduktionsplikt på bensin och diesel avskaffas och ersätts med en gemensam nivå av inblandning för hela EU.

att² motionen vidaresänds till Moderaternas partistämma

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Förbundsstyrelsen vill tacka för motionen som lyfter det viktiga ämnet om höga priser på drivmedel i Sverige.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta:

att bifalla motionens samtliga att-satser.

FÖRBUNDSTÄMMANS BESLUT

Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag.

MOTION 6:15

DANIEL LINDVALL, NYBRO - KALMAR LÄN

AVSKAFFA DAGENS REDUKTIONSPLIKT FÖR BENSIN OCH DIESEL FÖR ATT ERSÄTTA MED EN FRÅN EU

Sverige har 2022 världens dyraste diesel och en av de högsta priserna på bensin. Det finns flera förklaringar till detta. Höga skatter i kombination med en väldigt hög inblandning av biodrivmedel är de två enskilt största förklaringarna. Sverige som glest befolkat land med stora avstånd kan inte bedriva en extrem politik som slår undan benen för hushåll och företag samtidigt som klimatnyttan är mycket begränsad. Moderaterna ska vara det bästa partiet för alla som varje dag är beroende av bilen och samtidigt bedriva en miljö- och klimatpolitik som är grundad i fakta och vetenskap.

Med anledning av ovanstående föreslår jag förbundsstämman besluta:

- att¹ dagens reduktionsplikt på bensin och diesel avskaffas och ersätts med en gemensam nivå på inblandning för hela EU
- att² Moderaterna i Kalmar län ställer sig bakom motionen
- att³ motionen skickas vidare till nästa partistämma

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Motionären tar upp en mycket aktuell fråga, nämligen de enormt höga bränslepriserna. Världens högsta dieselpriis, men även ett av de högsta priserna på bensin.

De höga skatterna i kombination med bland annat den höga reduktionsplikten dvs. inblandningen av biodrivmedel är förklaringen. Detta är ekonomiskt fördömande för många människor, inte minst för alla som bor på landsbygden och har ett stort behov av bilen.

Motionären vill avskaffa reduktionsplikten och ersätta den med en enhetlig nivå för hela EU.

1 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman

2

3 **att** bifalla motionen

4

5 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

6

7 **att** bifalla motionen

8

9 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:14 OCH** 10 **6:15**

11

12 Båda motioner berör frågor om reduktionsplikt på bensin och diesel i olika
13 avseenden. Partistyrelsen har därför valt att behandla dessa i ett gemensamt
14 yttrande.

15

16 Tidöpartierna har kommit överens om att sänka den svenska
17 reduktionsplikten till 6 procent för både bensin och diesel. Det utgör en
18 sänkning med 34 procentenheter för diesel respektive 6,5 procentenheter för
19 bensin, jämfört med om reduktionsplikten behållits på beslutad nivå för 2024.

20

21 Den nya lägre nivån ska gälla under mandatperioden och gör att det kan
22 bli ungefär 5,50 kronor billigare per liter diesel inklusive moms att tanka
23 redan 2024, jämfört med om reduktionsplikten behållits på beslutad nivå
24 för detta år. För 2025 respektive 2026 kan dieselpriset bli över 6 respektive
25 7 kronor lägre med de nya nivåerna jämfört med om vi inte gör något
26 med reduktionsplikten. Vad gäller en gemensam nivå för inblandning i hela
27 EU så är förhandlingarna om RED (Renewable Energy Directive) precis
28 slutförda. Den lagen kommer att ställa nya krav på medlemsstaterna vad
29 gäller användningen av förnybar energi. Hur det ska översättas till nationella
30 styrmedel återstår att se.

31

32 Av lagrådsremissen om sänkt reduktionsplikt framgår att 6 procent gäller till
33 och med 2026. Regeringen ska återkomma om reduktionspliktens framtid
34 från 2027 och framåt.

35

36

37

38

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att besvara motion 6:14 och 6:15 med vad som ovan anförts.

Douglas Thor reserverade sig till förmån för att bifalla motionerna 6:14 och 6:15.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

1 **MOTION 6:16**

2 **ELISABETH BJÖRNSDOTTER RAHM, LYCKSELE -**

3 **VÄSTERBOTTENS LÄN**

6 **STOPP NEDLÄGGNINGAR AV**

7 **DRIVMEDELSANLÄGGNINGAR**

8

9 I Västerbottens inland finns det ett antal platser utanför centralorterna som
 10 har någon form av drivmedelsanläggning. Dessa är i nästan samtliga fall ett
 11 serviceställe med någon form av butik, apotek, post, systembolag, Svenska
 12 Spel med mera. Samtliga anläggningar har en viktig funktion med att
 13 leverera drivmedel i närområdet till boende och besökare, och de har även
 14 en viktig funktion för kommunala verksamheter som exempelvis hemtjänst,
 15 räddningstjänst och andra kommunala servicefunktioner i närområdet. I ett
 16 projekt som utfördes mellan 2018 och 2020 genom Svensk Bensinhandel
 17 uppmärksammar man i slutrapporten de konsekvenser som kan uppstå för
 18 dessa drivmedelsanläggningar om inte lagstadgade åtgärder utförs för dessa
 19 innan juli 2022. De åtgärder som måste utföras är omfattande förändringar
 20 på bensincisterner, anslutna rörledning eller slangledning med mera.
 21 För många av dem som driver en sådan anläggning innebär det omfattande
 22 kostnader.

23

24 Jag yrkar på att stämman beslutar:

25

26 **att¹** möjligheterna till förskottsfinansiering eller andra
 27 finansieringsmöjligheter genom ex Almi ses över för att stoppa
 28 nedläggningar av drivmedelsanläggningar.

29 **att²** motionen vidarelämnas till Moderaternas partistämma

30

31

32

33

34

35

36

37

38

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen tackar motionären för motionen. Många drivmedelsanläggningar runt om i landet inte minst i glesbefolkade områden hotas av nedläggning givet de omfattande miljökrav som ställs från och med juli 2022. När staten kommer med tvingande åtgärder för näringsidkare måste det kompenseras och konsekvenserna är ibland förödande för mindre orter. Motionen tar sikte på en rimlig lösning för att stoppa dessa nedläggningar.

Med anledning av ovan förelslår förbundsstyrelsen stämman:

att bifalla motionens samtliga att-satser

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:16

Motionären berör frågan om drivmedelsanläggningar och föreslår att möjlighet till förskottsfinansiering eller andra finansieringsmöjligheter införs för att stoppa nedläggning av dessa.

Drivmedelsanläggningar är viktiga för landsbygden genom att erbjuda även andra typer av varor och tjänster än drivmedel. Det kan handla om exempelvis livsmedelsförsäljning eller att vara ombud för posten. Att människor ska kunna bo och verka i hela Sverige är en självklarhet.

Den möjlighet som motionären föreslår finns dock redan i dag liksom för all typ av näringsverksamhet som innefattar investeringar.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 6:16 besvarad med vad som ovan anförts.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

MOTION 6:17

EDWARD RIEDL, UMEÅ - VÄSTERBOTTENS LÄN

STÄRK ARBETSLINJEN GENOM ATT SÄNKA KOSTNADERNA FÖR ATT ÄGA OCH KÖRA BIL

De senaste årens straffskatter på bilen är ett direkt angrepp på arbetslinjen. 2,7 miljoner hårt arbetande svenskar tar bilen till jobbet varje dag. De försörjer sig själva och betalar skatt för att finansiera vår gemensamma välfärd. Det är den stora majoriteten arbetsresor som varje dag görs med bil. Under Stefan Löfvens år som statsminister har skatten på bensen och diesel nästan höjts med 2 kronor per liter. Bonus-malus har chockhöjt fordonsskatten på helt vanliga bilar. År 2014 kostade exempelvis en VW Tiguan 2 486 kronor per år i fordonsskatt och 2021 kostar samma bil hisnande 14 144 kronor per år i fordonsskatt. Till detta planerar regeringen fortsatta attacker på alla som varje dag är beroende av bilen. De vill ytterligare försämra reseavdraget som kan öka kostnaderna pendlingskostnaderna på mellan 10 000 och 20 000 kronor per år. Reseavdraget borde istället stärkas. De planerar fortsätta höja fordonsskatten, höja skatten på bensen och diesel samt försämra möjligheterna med förmånsbilar. På område efter område ökar kostnaderna för alla som måste ha bilen för att ta sig till och från jobbet och det gör att människor får mindre pengar kvar i plånboken. Det försvagar arbetslinjen och ökar klyftorna mellan stad och land.

Bilersättningen är tänkt att täcka bilens slitage och förbrukning av drivmedel när den privata bilen används i arbetet. När bilens alla kostnader slås ihop så blir den faktiska milkostnaden betydligt högre än de flesta tror. Inte minst värdeminskningen på en bil som används utslaget per mil. Motormännen och andra gör med jämna mellanrum uträkningar för hur mycket den riktiga milkostnaden är för att köra en bil en mil. Idag så ligger den riktiga milkostnaden för en helt vanlig personbil på 70 kronor/mil och uppåt. Det finns såklart både billigare och dyrare milkostnad beroende på bränsle, ålder på bilen och andra faktorer. Men den skattefria bilersättningen (milersättningen) är idag 2021 18,50 kronor/mil. Det beloppet höjdes senast 2007 från 18 kronor/mil till 18,50 kronor/mil. Det täcker långt ifrån kostnaderna för den som använder sin privata bil i jobbet.

Moderaterna står upp för arbetslinjen och att hela Sverige ska leva. Det är mot den bakgrunden helt centralt att Moderaterna har en heltäckande politik för alla som varje dag är beroende av bilen. Samtidigt som Moderaterna stärker arbetslinjen genom att sänka kostnaden för att äga och köra sin bil till och från jobbet måste vi också ha högre ambitioner på miljö och klimatområdet. Vi ska självklart premiera ny teknologi, elektrifiering av fordonslottan och bygga ut laddinfrastruktur. Men kostnaderna ska bäras på ett mer rättvist sätt geografiskt mellan stad och land. Att rulla tillbaka skattechocker på bilen för att stärka arbetslinjen innebär inte för Moderaterna lägre miljö och klimatambitioner.

- att¹** Moderaterna ska verka för att stärka arbetslinjen genom att kostnaderna för att äga och köra sin bil minskar.
- att²** Moderaterna ska verka för att minska dagens höga beskattning av bensin och diesel.
- att³** Moderaterna ska verka för att avskaffa bonus-malus så fordonsskatten minskar.
- att⁴** Moderaterna ska verka för att göra det mer fördelaktigt igen med förmånsbilar.
- att⁵** Moderaterna ska verka för att kraftigt höja den skattefria bilersättningen (milersättningen) så den bättre motsvarar den riktiga milkostnaden.
- att⁶** Moderaterna ska verka för göra reseavdraget mer förmånligt.
- att⁷** Moderaterna ska verka för att minska fordonsparkens klimatpåverkan utan att kostnaden ska bäras till största del av landsbygden och alla som varje dag är beroende av bilen till och från jobbet.
- att⁸** motionen vidareändras till Moderaternas partistämman

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Förbundsstyrelsen tackar motionären för en aktuell och viktig motion. Vi ser det som självklart att i stora delar av Sverige är bilen helt central för att kunna ta sig till och från sitt arbete och därmed är bilen en viktig komponent i en modern arbetslinje. Sverige ska vara världsledande i bra och effektiv klimatpolitik samtidigt som skattebördan för en grön omställning inte ska vara orättvist fördelad som idag.

1 Mot bakgrund av detta föreslår förbundsstyrelsen att stämman beslutar:

2

3 **att** bifalla motionens samtliga att-satser.

4

5

6 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:17**

7

8 Motionären berör frågan om hur det kan bli billigare att äga och köra sin bil,
9 bland annat genom sänkt beskattning.

10

11 Tidöpartierna har kommit överens om att sänka den svenska
12 reduktionsplikten till 6 procent för både bensin och diesel från den 1 januari
13 2024. Det utgör en sänkning med 34 procentenheter för diesel respektive 6,5
14 procentenheter för bensin, jämfört med om reduktionsplikten behållits på
15 beslutad nivå för 2024.

16

17 Den nya lägre nivån ska gälla under mandatperioden och gör att det kan
18 bli ungefär 5,50 kronor billigare per liter diesel inklusive moms att tanka
19 redan 2024, jämfört med om reduktionsplikten behållits på beslutad nivå
20 för detta år. För 2025 respektive 2026 kan dieselpriset bli över 6 respektive
21 7 kronor lägre med de nya nivåerna jämfört med om vi inte gör något med
22 reduktionsplikten.

23

24 Kostnaden för att äga och köra en klimatbonusbil börjar bli jämförbar med
25 kostnaden för att äga och köra en bensin- eller dieselbil. Regeringen har
26 därför valt att avskaffa klimatbonusen. Klimatbonusen utgjorde den ena
27 delen av bonus–malus-systemet som infördes den 1 juli 2018. Den andra
28 delen utgörs av malus, det vill säga den förhöjda fordonsskatt som under
29 tre år tas ut för fordon med höga utsläpp av koldioxid. Malus förändras inte i
30 samband med att klimatbonusen avvecklas.

31

32 I Tidö-avtalet anges att stöden, styrmedlen och den statliga
33 organiseringen på klimatområdet ska ses över. Ett uppdrag om att ta
34 fram beräkningskonventioner för klimatnyttan ges till relevant myndighet,
35 liksom att återkommande utvärdera och redovisa effektiviteten hos den
36 förda klimatpolitiken. Målet är att klimatpolitiken ska bli så effektiv som
37 möjligt, malus-systemet är en del i detta arbete. Detta är därtill en fråga för
38 budgetförhandlingarna.

Moderaterna, Kristdemokraterna, Liberalerna och Sverigedemokraterna har kommit överens om att reseavdraget i sin nuvarande form ska behållas. Partierna har även kommit överens om att de schablonbelopp som får dras av för kostnader för arbetsresor med egen bil eller förmånsbil ska höjas för att bättre motsvara de faktiska kostnaderna.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 6:17 besvarad med vad som ovan anförts.

Douglas Thor reserverade sig till förmån för att bifalla motion 6:17.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

1 MOTION 6:18

2 **STEFAN SYDBERG**

3

4

5 **ANGÅENDE AVSKAFFA ODLINGSGRÄNS**

6

7 Odlingsgränsen infördes i Sverige 1867. Det huvudsakliga syftet var att
8 förhindra bönder från att etablera jordbruk i "olönsamma" områden nordväst
9 om gränsen och att freda renskötande samer från jordbrukets utbredning.
10 Även om vissa förändringar i regelverket har gjorts under åren, den senaste
11 1947, är syftet i princip oförändrat.

12

13 Vilka konsekvenser får gränsen för kommunerna nordväst om
14 odlingsgränsen, dvs från Kiruna i norr till Dorotea i söder? Gränsen gör det
15 mycket svårt för kommunerna att förvärva statlig mark för byggnation och
16 utveckling och det vi framför allt erfar är den oerhört långsamma processen,
17 ett flertal remissinstanser har möjlighet att yttra sig innan regeringen kan
18 ta ställning till önskemålet att förvärva statlig mark, den här processen tar
19 flera år och ger oss inte den handlingskraft som våra kommuner innanför
20 odlingsgränsen behöver för sin utveckling. Det handlar om att möjliggöra
21 att städer och samhällen kan växa genom att vi kan bygga bostäder och
22 fritidshus, utveckla besöksnäringen, skapa industriområden mm. Det finns
23 ett stort intresse att investera och etablera verksamheter i nordvästra Sverige
24 men odlingsgränsen hämmar utvecklingen.

25

26 Renskötarföretagen brottas också med stora utmaningar och behöver ett
27 skydd för sin kulturella verksamhet men det skyddet kan vi lösa utan att ta
28 omvägen via en omodern lagstiftning anpassad för en helt annan tid.

29

30 **att¹** odlingsgränsen avskaffas och ersätts av en ny modernare
31 lagstiftning som förenklar förvärv av statlig mark.

32 **att²** motionen överlämnas till Moderata samlingspartiets partistämma

33

34

35

36

37

38

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Förbundsstyrelsen föreslår att förbundsstämman bifalla motionen.

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT:

Förbundsstämman beslutade att bifalla motionen.

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:18

Motionären berör frågan om odlingsgränsen och föreslår att den avskaffas och ersätts av en ny modernare lagstiftning i syfte att förenkla förvärv av statlig mark.

Odlingsgränsen är en administrativ gräns som går genom Lappland från nordost till sydväst en bit nedanför fjällområdet. Ett viktigt syfte med odlingsgränsen är att skydda rennäringens intressen och förhindra konflikter med andra intressen.

Partistyrelsen delar motionens bild om vikten av en politik som möjliggör för städer och samhällen att växa, och då är tillgång till mark en grundförutsättning. Norr om odlingsgränsen är möjligheten för kommuner att köpa mark av staten kraftigt begränsad. Det är därför önskvärt att det finns en möjlighet för staten att bevilja kommuner att förvärva statlig mark inom odlingsgränsen. Men som motionären skriver kan sådana processer ta flera år, vilket försvårar för tillväxten i de berörda kommunerna. Partistyrelsen är öppen för att se över ifall det vore möjligt att hitta en ordning som gör att sådana beslutsprocesser kan gå snabbare än i dag.

Partistyrelsen motsätter sig emellertid förslaget om att avskaffa odlingsgränsen. För det första är rennäringen en viktig och kanske till och med en nödvändig förutsättning för att den samiska kulturen ska överleva i Sverige. Det samiska folkets möjlighet att bevara och utveckla sitt eget kultur- och samfundsliv ska främjas, enligt regeringsformen.

För det andra är det svårt att överblicka möjliga konsekvenser av avskaffande av odlingsgränsen. En möjlig konsekvens kan vara att skogsägare drabbas ifall odlingsgränsens borttagande innebär att renskötsel kan bedrivas på nya områden inom lappmarksgränsen, som omfattar ett

1 större geografiskt område än odlingsgränsen. Från den första maj till den
2 sista oktober får renskötsel i dag inte bedrivas nedanför odlingsgränsen.
3 För det tredje är odlingsgränsen en av de frågor som den pågående
4 Renmarksutredningen behandlar. Det saknas skäl att föregå utredningen.

5

6 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

7

8 **att** anse motion 6:18 besvarad med vad som ovan anförts

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 6:19

BO HULTIN, BODEN - NORRBOTTENS LÄN

ANGÅENDE ATT EU:S SKOGSSTRATEGI MISSAR SKOGSNÄRINGENS TOTALA KLIMATNYTTA

Sommaren 2021 presenterade EU sin nya skogsstrategi. Efter att tidigare utkast fått skarp kritik har man nu vägt in flera skogliga värden. Men det är fortfarande en bra bit kvar till europeisk samsyn om skogsindustrins bidrag till grön omställning. Stark kritik finns också emot att EU vill gå in och detaljstyra hur skogen skall skötas.

Skogsnäringen har stor betydelse för Sveriges välfärd. Till skogsnäringen räknas skogsbruket, trävaru, massa- och pappersindustrin. 80% av skogsnäringens produkter exporteras till andra länder. 40 000 personer är direkt sysselsatta i skogsnäringen.

EUs skogsstrategi omfattning för Sverige:

145 miljarder var värdet på de produkter som skogsnäringen exporterade år 2020. Det motsvarar ungefär 10% av Sveriges totala export av varor under året. Förädlingsvärdet var 110 miljarder vilket motsvarar ca 2,5% av Sveriges BNP.

Den svenska skogen binder 140 miljoner ton koldioxid varje år tack vare att den växer med i snitt 120 miljoner kubikmeter varje år. Det är dubbelt så mycket som hela det totala svenska utsläppet av koldioxid.

EU:s nya skogsstrategi ska ersätta den som publicerades 2013 och är en del i det paket som ska åstadkomma 55% minskning av växthusgaser till 2030 jämfört med 1990 års nivåer.

Det är viktigt att EU inte ska gå in och definiera skogsstrategi på EU nivå, det måste göras närmare de som sköter skogarna och anpassas till varje lands förutsättningar.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

1 EU:s skogsstrategi missar skogsnäringens totala klimatnytta när man inte
 2 räknar in hur hela trädet används;
 3 30% blir trävaror till hus och möbler
 4 30% blir till papper och kartong
 5 40% blir ull bioenergi som ersätter fossila bränslen
 6
 7 Skogen spelar en viktig roll klimatomställningen, inte enbart som kolsänka
 8 utan skogen ger också förnyelsebar råvara till husbyggnation, förpackningar
 9 och biobränsle.

10

11 Mot bakgrund av ovanstående föreslår jag att Moderata Samlingspartiet
 12 verkar för:

13

14 **att¹** EU inte ska gå in och detaljstyra hur skogen skall skötas i sin nya
 15 skogsstrategiatt EU ska ta hänsyn till de stora olikheter som finns i
 16 EU vad gäller skogstillgångar och skogsskötsel.

17 **att²** EU:s strategi inte ska nedvärdera kortlivade produkter i sin nya
 18 skogsstrategi

19 **att³** motionen vidareändas till Moderaternas partistämma

20

21 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

22

23 Förbundsstyrelsen föreslår att länsförbundsstämman bifaller motionen.

24

25 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT:**

26 Förbundsstämman beslutade att bifalla motionen.

27

28

29 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:19**

30

31 Motionären berör Europeiska unionens skogsstrategi från 2021 och kritiserar
 32 detaljregleringar av medlemsstaternas skogspolitik samt understryker vikten
 33 av att se skogsnäringens totala klimatnytta.

34

35 Partistyrelsen delar motionärens lägesbeskrivning. Sverige är bland de
 36 länder som har mest skog i hela EU, och det är en fantastisk resurs. Skogen
 37 är en av nycklarna till att motverka klimatförändringarna. Genom ett hållbart
 38 skogsbruk kan vi fortsätta att producera olika slags biobränslen och

klimateffektiva material.

Möjligheterna till att fortsatt bruka skogen på vårt hållbara sätt får inte urholkas av, förvisso välmenade men missriktade, detaljregleringar på EU-nivå. Moderaterna har tagit strid för och kommer fortsätta att ta strid för Sveriges skogsbruk och vår rätt att bestämma över skogen. Det gör vi bland annat genom att på EU-nivå understryka det faktum att ansvaret för skogspolitiken enligt EU:s fördrag ligger hos medlemsstaterna.

Lägg därtill en vaksamhet mot att förslag på politikområden där EU och medlemsstaterna formellt har delad kompetens inte spiller över på och indirekt undergräver vårt nationella självbestämmande över skogspolitiken. Därutöver ska alla skogsrelaterade initiativ på EU-nivå respektera subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen.

I propositionen Grön innovationskraft för tillväxt läggs ett antal förslag syftande till att värna möjligheten att fortsatt kunna bruka våra skogar utifrån de perspektiv som lyfts i motionen.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 6:18 besvarad med vad som ovan anförts

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

MOTION 6:20

**DANIEL LINDVALL OCH FREDRIK KARLSSON,
NYBRO - KALMAR LÄN**

STÄRKT RÄTTSSÄKERHET KRING VINDINDUSTRIN

8 För oss är vindkraften en viktig del av den svenska energimixen tillsammans
9 med exempelvis småskalig vattenkraft, solkraft, dagens kärnkraft och i
10 framtiden fjärde generationens kärnkraftverk ett viktigt redskap för att ställa
11 om och fasa ut vårt beroende av olje- och kolkraft.

12
13 Äganderätten som innebär att den som äger har rätt att göra det den
14 vill med sin mark och förvaltarens ansvar som innebär att vi har ett
15 ansvar att förvalta det vi ärvt av tidigare generationer och lämna över det
16 bättre till våra barn är två viktiga inslag i Moderat politik. När det gäller
17 vindkraftsindustrin ställs äganderätten och förvaltarens ansvar emot
18 varandra till viss del. Moderaterna är ett parti som värnar om landsbygden
19 därav måste vi kraftigt ta ställning och visa att vi kan värna och underlätta
20 för äganderätten, förvaltarens ansvar och en levande landsbygd när det
21 gäller vindkraftsindustrierna. Äganderätten att enskilda till största del ska
22 kunna bestämma över det de äger och veta förutsättningar för sitt ägande,
23 förvaltarens ansvar om att djur, natur och människor boende i närheten av
24 vindkraftsindustrier inte drabbas negativt, en levande landsbygd genom att
25 minska oron för sjunkande fastighetspriser, uteblivna utvecklingsmöjligheter
26 och förlusten av naturvärden.

27
28 Vindkraftverken blir idag allt större liksom vindkraftens påverkan på de som
29 exponeras för blixtljus, skuggor, det ”normala” vindkraftsbullret, infraljud,
30 lågfrekvent ljud och amplitudmodulerat ljud. De verk som tidigare låg mellan
31 70–150 meter har nu ersatts av verk som är nästan lika höga som Eiffeltornet
32 (270–300 meter höga). Givetvis innebär större verk mer miljöpåverkan och
33 därmed ett behov av att anpassa regelverket.

34
35 Om de senaste årens utbyggnad av de allt större verken lärt oss något
36 så är det att en gräns på 40 decibel sällan räcker. Inte minst då de
37 tillståndsgivna ljudvolymerna långt ifrån alltid hålls, vilket innebär en lång
38 och besvärlig process för närboende som får sin boendemiljö förstörd och

1 tvingas leva med konstant buller, störd nattsömn, koppar som står och
2 vibrerar i skåpen med mera tills bolagen åtgärdar ljudnivåerna. Ska det vara
3 möjligt att upprätthålla balansen mellan olika intressen på landsbygden
4 så krävs det att våra regelverk kring vindkraftsetablering följer med i den
5 tekniska utvecklingen. Det kan inte vara som i dagens system där det är
6 vindkraftsbolagen själva som är dess egen kontrollinstans.

7
8 Motionärerna yrkar att:
9

- 10 **att¹** Moderaterna ska verka för ett nytt regelverk för vindkraft som är 200
11 meter och högre ska i avstånd vara minst 1500 meter från
12 bebyggelse och ljudnivåns påverkan till boende eller djurhållning
13 högst 35 decibel
- 14 **att²** Moderaterna ska verka för inrättande av en oberoende
15 kontrollinstans likt det som finns för tex restaurangbranschen, för att
16 trygga att ljudvolymerna ifrån vindkraften håller sig inom sina tillåtna
17 gränser
- 18 **att³** förbundsstämman ställer sig bakom motionen och skickar den
19 vidare till partistämman
20

21 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

22
23 Moderaterna har en nationell energipolitik som vilar på en energimix och
24 tydligt förespråkar att alla fossilfria energikällor behövs för att kunna bygga
25 ut elproduktionen och möta en prognostiserad fördubbling av effektbehovet
26 i Sverige till 2045. Utökad fossilfri elproduktion är en av landets största
27 utmaningar över de närmaste årtiondena, om vi ska klara av att göra en grön
28 omställning med bibehållen tillväxt och välfärd.
29

30 I detta arbete kommer det vara nödvändigt att också bygga ut produktionen
31 av vindkraftsel, vilket motionärerna också ger uttryck för. Samtidigt lyfter
32 de på ett tydligt och välgrundat sätt de intressekonflikter som då kan
33 uppstå och vilka konsekvenser det kan innebära i form av till exempel
34 hälsorisker, försämrad miljö och levnadsbetingelser för omkringboende samt
35 värdeminskningar för närliggande fastigheter.
36

37 På förbundsstämman 2022 antog Moderaterna i Kalmar län ett
38 handlingsprogram som å ena sidan understryker att vindkraft har en
39

1 fortsatt roll att spela för elförsörjningen, men å andra sidan slår fast att
2 nyetableringar måste bära sina egna kringkostnader och ske med ökad
3 hänsyn till hur de påverkar miljön och hälsan för omkringboende, samt med
4 kompensation för sjunkande fastighetsvärden. Innehållet i Lindvalls och
5 Karlssons motion ligger helt i linje med detta och förslagen den mynnar ut i
6 är exempel på hur handlingsprogrammet kan omvandlas i konkret politik.

7

8 Det bör nämnas att det redan idag finns kommuner i länet som kräver
9 större avstånd till bebyggelse än vad som anges i första att-satsen, och
10 att detta alltså är möjligt om förslaget om ett minimiavstånd på 1500
11 meter förverkligas så som avsett. När stora ekonomiska intressen kommer
12 in i bilden finns emellertid alltid risk för att beslutsfattare påverkas att
13 godkänna nyetableringar närmare än så, varför ett nytt regelverk till skydd för
14 omkringboende är något Moderaterna i Kalmar län bör verka för.

15

16 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman

17

18 **att** bifalla motionen

19

20 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

21

22 **att** bifalla motionen

23

24

25 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:20**

26

27 Motionen berör frågan om vindkraftens påverkan på närboende.

28 Motionärerna föreslår ändrat regelverk för tillåtna nivåer av buller från

29 vindkraftverk.

30

31 För partistyrelsen är det viktigt att elproduktion byggs med hänsyn till de

32 som påverkas av den lokalt. Därför värnar partistyrelsen den kommunala

33 tillstyrkan av vindkraft.

34

35 Enligt Naturvårdsverkets rekommendationer är riktvärdet för buller från

36 vindkraftverk 40 decibel ekvivalentnivå vid bostäder. Dessa riktvärden kan

37 skärpas om ljuden är särskilt störande, exempelvis om det är tydligt hörbara

38 toner eller dunkande ljud. Enligt Naturvårdsverket är riktvärdena väl avvägda.

I dag finns inga generella regler om hur nära bostäder som vindkraftverk får byggas. Däremot har utredningen Värde av vinden (SOU 2023:18) föreslagit att närboende till vindkraftverk ska få del av verksamhetsutövarnas intäkter, samt att ägare till närliggande fastigheter ska ha rätt till inlösen vid projektering. I maj skickade regeringen ut betänkandet på remiss till berörda myndigheter, organisationer, kommuner och andra intressenter.

En kontrollinstans av ljudvolym för buller från vindkraftverk finns redan i dag i form av tillsynsmyndigheter eller kommuner.

I propositionen Grön innovationskraft för tillväxt läggs ett antal förslag avseende de principer som bör gälla vid byggnation av ny vindkraft på land och till havs, bland annat med hänsyn till de som bor i de aktuella etableringsområdena.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 6:20 besvarad med vad som ovan anförts.

MOTION 6:21

LUCAS LODGE, OSKARSHAMN - KALMAR LÄN

INFRASTRUKTUR FÖR EN ÖKAD ENERGITILLGÄNGLIGHET

FÖRSLAGET I KORTHET

1 Detta förslag innebär att Sverige ska utveckla en hamninfrastruktur för
2 att etablera havsbaserade vindkraftverk i Östersjön och därmed möta det
3 ökande energibehovet.

SYFTE

4 För att nå EU:s mål att vara klimatneutrala 2050 och att minska
5 klimatutsläppen 2030 med upp till 57 % jämfört med 1990 är en säker och
6 stabil elförsörjning en viktig komponent.

7 Sveriges elsystem behöver en ökad effektillgänglighet. Systemet ska vara
8 leveranssäkert och fossilfritt. Detta kan bland annat uppnås genom att
9 använda olika typer av kraftslag som tillsammans skapar en stabil och trygg
10 helhet. Planerbara och stabila kraftslag som, exempelvis vattenkraft och
11 kärnkraft, säkerställer ett planerbart och stabilt elsystem. En balanserad mix
12 mellan planerbara, flexibla och väderberoende resurser är nödvändig för
13 att möta det ökande elbehovet i samhället som enligt Energimyndighetens
14 prognos från 2021 visar att energibehovet i Sverige kommer att uppgå till ca
15 230 TWh år 2050, vilket kan jämföras med dagens ca 140 TWh.

16 Havsbaserad vindkraft har flera fördelar jämfört med landbaserad vindkraft,
17 bland annat genom att havsvindbaserad kraft ger högre energipotential än
18 landbaserad vindkraft. En annan fördel är också att den rätt placerad ger
19 mindre påverkan på närboende och andra intressenter.

20 Idag finns endast två hamnar som har möjlighet att nyttja inom etableringar
21 av havsbaserade vindkraftparker i Östersjön, Rønnehamn i Danmark
22 och Sassnitz i Tyskland. Dessa hamnar är anpassade för hantering av
23 havsbaserad vindkraft. I syfte att uppnå klimatmålen och minska beroendet
24 av fossilt bränsle krävs hamnar i närområdet som kan hantera tonnage vid
25 etablering av havsbaserade vindkraftparker. För att uppnå detta mål krävs

investeringar och utveckling av befintliga hamnar för att kunna ta emot och hantera vindkraftverken.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förslaget är att regeringen tillsätter en utredning som får till uppgift att se över möjligheten att anpassa en hamn vid Östersjökusten för att möta upp behovet av framtida havsvindparker.

AVSLUT

Sammantaget är det viktigt att Sverige utvecklar sin hamninfrastruktur för att kunna etablera havsbaserade vindkraftverk och möta det ökande energibehovet. Detta är nödvändigt för att nå klimatmålen och minska beroendet av fossila bränslen. Detta bedöms också skapa mervärden med nya arbetstillfällen och ekonomisk utveckling.

Med hänvisning till ovanstående föreslås förbundsstämman besluta:

att¹ anta motionen och skicka den vidare till partistämman

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Motionärens förslag är intressant och viktigt. En rad stora havsvindkraftsprojekt planeras nu i Östersjön. Enbart de som planeras i svensk ekonomisk zon i södra Östersjön och i Kattegatt innebär en årselproduktion på mer än 60 TWh, till investeringar som överstiger 300 miljarder kronor. Först ut är Vattenfalls projekt Kriegers flak, som regeringen nu har beviljat tillstånd. Med en eller flera anpassade svenska hamnar kan tempot hållas uppe i projekten, ny spetskompetens tillförs de aktuella hamnarna och sysselsättning stimuleras.

Förvisso bör hamnutbyggnaden som motionären efterlyser ske genom marknadens försorg men den föreslagna utredningen sätter ljus på frågan och bidrar till att såväl stat och kommuner som marknadens aktörer får upp ögonen för behov, nyttor, förutsättningar och affärsmöjligheter.

1 Föbundsstyrelsen föreslår föbundsstämman

2

3 **att** bifalla motionen

4

5 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

6

7 **att** bifalla motionen

8

9

10 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:21**

11

12 Motionären beskriver fördelarna med havsbaserad vindkraft och
13 argumenterar för att investeringar ska göras så att fler hamnar i Östersjön
14 anpassas till etablering av havsbaserad vindkraft.

15

16 Behovet av utbyggd fossilfri elproduktion i Sverige är stor om vi ska kunna
17 möta det ökade elbehovet och klara den gröna omställningen. Fördelarna
18 med havsbaserad vindkraft är, precis som motionären beskriver, många.
19 Därför behöver den havsbaserade vindkraften och andra fossilfria energislag
20 som kärnkraft och vattenkraft byggas ut.

21

22 I Tidöavtalet är de fyra samarbetspartierna överens om att utgångspunkten
23 ska vara att alla produktionsslag bär sina egna kostnader. Den eventuella
24 nyttan i investeringar i hamnar i Östersjön måste ställas mot andra
25 behov av infrastrukturinvesteringar, och blir därmed en fråga för de årliga
26 budgetförhandlingarna.

27

28 I propositionen Grön innovationskraft för tillväxt läggs ett antal förslag som
29 syftar till att främja etablering av ny vindkraft på så väl land som till havs.

30

31 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

32

33 **att** anse motion 6:21 besvarad med vad som ovan anförts.

34

35

36

37

38

MOTION 6:22

ULRIK BRANDÉN, MÖRBYLÅNGA - KALMAR LÄN

EFFEKTIVISERA ENERGISYSTEMET

Den tilltagande elektrifieringen av samhället driver på efterfrågan på tillgänglig effekt. Fallande priser på sol- och vindenergi ökar produktionen av dessa energislag för att möta efterfrågan (i sinom tid kan också nybyggd kärnkraft bidra, om affärsmodellen håller). Detta leder till att vi kommer att få allt flera timmar med antingen mycket stora överskott eller mycket stora underskott. Dessa timmar av obalans kan svårigen hanteras med de "gamla verktygen", som utbyggda elnät och storskalig kraftproduktion, eftersom sådana lösningar är synnerligen kapitalintensiva och därför behöver nyttjas maximalt antal timmar på året.

Sol- och vindkraft som energikällor tillsammans den integrerade europeiska energimarknaden, innebär vidare att både då vi har mycket stora överskott och mycket stora underskott, så kommer hela norra Europa ha samma situation. Lösningen är därför inte att Sverige bygger ut elnät i stor skala. Det leder bara till större systemkostnader utan motsvarande kund- och affärsnytta.

I stället bör nya lösningar sökas för att hantera den flexibla elkonsumtionen, dvs. verksamheters förbrukning, fordonsladdning med mera, som kan maximeras när det finns stora överskott. Lokal produktion kan täcka underskotten "underifrån", snarare än "uppifrån" via de oligopoliserade elnäten.

Större fokus bör således läggas på att uppmuntra lokala elproduktion och effektlagring, i stället för att ösa in miljarder av elkundernas pengar i nya elnät. När Svenska kraftnät och regionnätbolagen under några få år har reviderat sina prognoser över hur mycket mer elnätinvesteringarna behöver öka – från 400 till 500 miljarder, till 700 miljarder och nyligen till 1000 miljarder kronor – så borde politiken ge i uppdrag till Svenska kraftnät och Energimarknadsinspektionen att utreda hur alternativa lösningar för att garantera effekt kan rymmas inom elnätregleringen; om ett lokal- eller regionnät vill investera nya miljarder för att öka kapaciteten på marginalen,

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

1 borde de samtidigt åläggas att undersöka vilka alternativ som är billigare.
2 Nätbolagens affärsmodeller är inte inriktade på att leverera effekt, utan på att
3 bygga elnät: Vi får betala för permanenta kapacitetsökningar, trots att denna
4 kapacitet endast utnyttjas ett fåtal av årets timmar och dimensionering av
5 elnät för att möta vindkraftsproduktionens toppar leder till att väldigt stor
6 överkapacitet alla andra timmar, när det inte blåser och produktionen är på
7 låg nivå eller står helt stilla.

8

9 Var kostnaden för denna suboptimering hamnar vet vi redan: på
10 privatpersoners och företags elfakturor. Modellen att dimensionera elnäten
11 för extremfallen leder till att södra Sverige har uppemot 30-procentliga
12 nätavgiftshöjningar att vänta.

13

14 Ett exempel för att illustrera den tänkta modellen: Låt säga att Eon vill
15 utöka kapaciteten i eller till lokalnätet i en kommun med 10 megawatt (MW)
16 till en investeringskostnad om 200 till 300 miljoner kronor, för att hantera
17 efterfrågetoppar om 50–60 timmar ("peak-timmar"), när kapacitetsbrist hotar
18 att uppstå. Eon bör då åläggas att undersöka om det finns någon som kan
19 erbjuda dessa 10 MW för samma peak-timmar till en lägre kostnad.

20

21 Företaget Ingrid Capacity avser att bygga ett batterilager med en kapacitet
22 på 20 MW i Vimmerby. Lagret ska motsvara vad en stad på 40 000 invånare
23 förbrukar när effektbehovet är som störst, dvs. under peak-timmarna.
24 Effektlagringen har en viktig funktion att stabilisera, stärka och stötta
25 elnätet när det uppstår brister, genom att balansera lasterna och säkerställa
26 nätets frekvens, dvs. just det tjänster som vi tidigare har förlitat oss på att
27 kärnkraften levererar och som sol- och vindkraft aldrig kan leverera.

28

29 Ingrid Capacitys, liksom dess konkurrenters, affärsmodell är att balansera
30 elnätet och stötta stamnätverksaktören Svenska Kraftnät, som alltid
31 kommer att betala för lastbalansering. Men nyttan kan vara betydligt större.
32 Lastbalansering och effektlagring rymmer en faktisk möjlighet att påverka
33 prisbilden genom att extrempriser, peak-timmarna, kan undvikas som
34 prissättningsinstrument.

35

36 Med uppmuntran av lokala lösningar kan också biogasproduktionen få ett
37 uppsving. Biogas kan användas för att producera el, via biogasmotorer och,
38 i större skala, via biogasturbiner. Det här är beprövad teknik och när elpriset

överstiger ca 1 kr/kWh är det lönsamt att producera el från biogas. Därmed skulle biogassystem endast i undantagsfall kunna kapa topparna och leverera el till industrier, verksamheter och hushåll på lokal nivå – om bara tillträde till de lokala näten medgavs. Nu är lösningen att koppla in sig direkt på den enskilda fastighetsnäten, vilket driver kostnader och omöjliggör kostnadseffektiva distributionslösningar.

I dag är situationen till och med så kontraproduktiv att elproducerande biogassystem endast i undantagsfall kan komma i fråga för reservkraft. MSB:s stödmiljarder går till att köpa dieselgeneratorer i kommunerna. Effekten på klimatet kan vi alla förstå, vilket tillsammans med kostnaderna leder till att dieselgeneratorerna endast används vid verklig kris. Men i en riktigt allvarlig situation går inte tillgången till diesel att garantera. Detta leder till att många kommuner överväger att bygga diesellager. Minns dock att diesel är färskvara, så den måste omsättas med jämna mellanrum, alltså förbrukas, klimatpåverkan till trots. Lokal biogasproduktion och batterilagring skulle därför bidra till ett mindre sårbart samhälle.

Sammantaget innebär lokal elproduktion och energilagring, om det görs metodiskt i landet, stora besparingar, mer redundanta energisystem och positiva effekter på klimatet. Att skjuta problem och kostnader allt högre upp i systemet genom att driva utbyggnad av nationella och regionala elnät och ny kapitalintensiv produktionskapacitet för ett litet antal "peak-timmar" är resursslöseri.

Mot bakgrund av vad som här har anförts föreslår jag förbundsstämman besluta:

- att¹** ställa sig bakom den i motionen beskrivna modellen för att stimulera framlokala lösningar för elproduktion och ellagring
- att²** anta motionen som sin egen och sända den vidare till Moderaternas partistämma 2023

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

1
2 Motionären lyfter behovet av att stimulera lokala lösningar för elproduktion
3 och ellagring tillsammans med ett ny- och hållbarhetstänk. Som ett
4 komplement till en framtida utbyggnad av kärnkraftsproducerad
5 el samt under den tid då Sverige, pga. S-regeringens oansvariga
6 energipolitik, oundvikligen kommer dras med obalans i produktionen,
7 ser förbundsstyrelsen liksom motionären att det finns ett behov av lokala
8 lösningar.

9
10 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman

11
12 **att** bifalla motionen

13
14 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

15
16 **att** bifalla motionen

17

18

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:22

20

21 Motionären argumenterar för att krav ska ställas på elnätsbolag som vill
22 göra investeringar i elnät att undersöka alternativa lösningar såsom lokal
23 elproduktion eller effektlagring.

24

25 Sverige står inför ett fördubblat elbehov. Mer av alla fossilfria kraftslag
26 kommer behövas för att lyckas med elektrifieringen och klara den gröna
27 omställningen. Därmed behövs även kapacitetsökning och utbyggnad av
28 elnäten för att de ska kunna transportera elen.

29

30 Samtidigt utvecklas möjligheterna att producera, lagra och sälja energi.
31 Med den lokala nätägarens godkännande kan man ansluta till elnätet. Det
32 som motionären vill ställa krav på är alltså möjligt för privata bolag att göra.
33 Partistyrelsen anser att privata bolag verkar bäst utan politisk inblandning
34 och delar därför inte motionärens syn att det offentliga ska tvinga privata
35 bolag till att undersöka alternativa investeringar.

36

37 Regeringen har gett ett antal uppdrag för att öka flexibiliteten i
38 anslutningar. Svenska kraftnät har fått i uppdrag att vidta åtgärder

för att effektivisera processen för anslutning till transmissionsnätet. I
uppdraget ingår bland annat att rutiner för hantering av villkorade avtal
ska beskrivas utifrån ett systemansvarsperspektiv. Villkorade avtal är
enligt Energimarknadsinspektionen inte en marknadsbaserad metod, men
det kan bidra till ett effektivt nätutnyttjande när kunder kan välja ett avtal
som innebär att de konsumerar el när det finns ledig överföringskapacitet.
Den maximala efterfrågan på el kan då minska under den tid som nätet
tidigare har varit mest belastat, vilket skapar utrymme för fler kunder.
Energimarknadsinspektionen har även fått i uppdrag att utreda en utvecklad
och effektiv informationsdelning vid ansökningar om nya anslutningar till
elnäten. I uppdraget står det att "informationsdelningen ska syfta till att
säkerställa ett optimalt utnyttjande av resurser".

I propositionen Grön innovationskraft för tillväxt läggs ett antal förslag som
syftar till att utveckla det svenska energisystemet och som till exempel berör
biogasens framtida roll och vikten av lokal energiproduktion.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 6:22 besvarad med vad som ovan anförts.

MOTION 6:23

JOEL WICKMAN, ASKIM - VÄSTRA GÖTALAND

ANGÅENDE ATT AVSKAFFA KEMIKALIESKATTEN

Den 1 juli 2017 införde regeringen kemikalieskatt på hemelektronik. Skatten har som syfte att minska förekomsten av flamskyddsmedel som förekommer i dessa produkter. Då skatten endast omfattar svenska återförsäljare har effekten blivit att vart tionde köp av hemelektronikvaror har flyttats från svenska butiker till utländska webbplatser. Eftersom de utländska aktörerna erbjuder samma typ av varor med oförändrat innehåll av flamskyddsmedel är skatten ett miljöpolitiskt slag i luften och slår hårt mot våra svenska företag. Skatten måste avskaffas.

Hur fungerar då kemikalieskatten? Skatten är viktbaserad och läggs på svenska företag som säljer hemelektronik, t.ex. datorer och tv-apparater. För varje kilo hemelektronik som säljs behöver företaget betala 120 kr i skatt. Ett maxtak om 320 kr har införts per vara – ett belopp som skrivs upp varje år. För exempelvis en datorskärm som väger 3 kg och kostar 3 000 kr utgör alltså skatten om 320 kr – drygt 10 % extra kostnad för företagen.

Ambitionen med skatten får antas vara att ge miljöeffekter och minska användandet av flamskyddsmedel i svenska hushåll. Dessvärre har skatten liksom flera andra riktade miljöpunktskatter obefintlig effekt på det påstådda målet. Den huvudsakliga orsaken till utebliven miljöeffekt är att i princip inga hemelektronikprodukter tillverkas i Sverige utan av globala företag i främst Asien. Svenska företag som importerar hemelektronik för försäljning i Sverige har med andra ord mycket liten påverkan på innehållet i tillverkarnas plaster (Svensk kemikalieskatt påverkar den globala efterfrågan på elektronikvaror med mellan 0,2 och 0,4 promille). Skatten kan möjligen vara tänkt som en intäkt för staten för att användas för något gott miljö- eller hälsoändamål men då har staten helt missat e-handelns existens. De praktiska möjligheterna för svenska företag att höja priserna med bibehållen försäljning är obefintlig. Med standardiserade varor och en stenhård priskonkurrens över internet kan konsumenterna enkelt köpa en billigare produkt online från en utländsk aktör.

Den socialistiskt lagde kanske anser att företagen borde kapa några procent av sina feta marginaler utan att vända ut prishöjningar till konsumenterna. Betänk då att hemelektronikbranschen redan är en av de mest prispressade branscherna och plågas sedan många år av extremt låga marginaler, ofta några få procents vinstmarginal. Flera svenska företag inom branschen, såsom Expert och OnOff, har också gått i konkurs senaste åren på grund av benhård internationell konkurrens.

Det är orimligt att i det läget slå undan benen totalt genom att lägga en straffskatt på uppemot 10 % som med kirurgisk precision omöjliggör för just svenska företag att vara lönsamma och konkurrenskraftiga. Effekten av skatten har blivit tydlig, svenska företag har tvingats höja sina priser med kraftigt minskad försäljning som följd sedan införandet. Samtidigt har konsumtion av hemelektronik från utländska företag ökat.

Skatten är därmed ett konstaterat fiasko och de förväntade kemikalieskatteintäkterna blev endast 1,2 miljarder istället för förväntade 2,4 miljarder efter första året med nya lagen i kraft. Nettoeffekten för staten totalt är dock betydligt sämre än så. Den försämrade försäljningen för svenska företag leder inte bara till lägre kemikalieskatteintäkter utan även till minskade momsintäkter om ca en miljard, samt minskade arbetsgivaravgifter, bolagsskatt och ökade administrativa kostnader. Redan första året är skatten sannolikt en förlustaffär för staten.

I förlängningen blir de samhällsekonomiska effekterna dock större. Inga aktieägare väljer att långsiktigt låta sina företag kvävas till döds bara för att upprätthålla svensk "skattemoral". En överhängande risk finns att aktörerna i branschen väljer att flytta sina säten utomlands för att slippa skatten men fortsätta att sälja till svenska marknaden via nätet. Följden är att flera tusen arbeten i Sverige riskerar att försvinna.

Moderaterna har tyvärr varit med och röstat igenom kemikalieskatten och har fortsatt uttala sitt stöd för denna även om man försiktigt öppnat för att "på sikt se en annan utformning av kemikalieskatten än den som regeringen i dagsläget har infört". Detta duger inte. Kemikaliskatten är en skadlig straffskatt för svenska företag utan positiv miljöeffekt och måste upphävas omgående.

1 *Den svenska marknaden för elektronikvaror uppgår till ca 40-50 miljarder*
 2 *kr. Den globala marknaden för elektronikvaror för 2016 uppskattades av*
 3 *Persistence Market Research omsätta drygt 1 700 miljarder USD eller 15 000*
 4 *miljarder SEK med nuvarande växelkurs.*

5

6 Med hänvisning till ovan föreslås stämman besluta:

7

8 **att**¹ Moderaterna verkar för att avskaffa kemikalieskatten omedelbart

9 **att**² översända motionen till den Moderata riksdagsgruppen för
 10 beaktande

11

12

13 **KRETSSTYRELSENS YTTRANDE**

14

15 Styrelsen vill börja med att tacka motionären för en välskriven och intressant
 16 motion. Den skadliga kemikalieskatten på hemelektronik som regeringen
 17 Löfven infört är ett slag mot de svenska företag som producerar och säljer
 18 hemelektronik, och är inget annat än symbolpolitik utan faktisk verkan. I
 19 takt med ökad e-handel behöver den svenska miljölagstiftningen möjliggöra
 20 för svenska företag att fortsätta bedriva sin verksamhet istället för att lägga
 21 krokben för dem. Om svenska företag går i konkurs går också arbetstillfällena
 22 förlorade och den samhällsekonomiska förlusten kan i förlängningen således
 23 bli större än intäkterna från kemikalieskatten. Styrelsen delar helt motionärens
 24 uppfattning om att Moderaterna bör gå längre än vad vi gjort idag och verka
 25 för att kemikalieskatten på hemelektronik avskaffas
 26 snarast.

27

28 Styrelsen föreslår årsmötet

29

30 **att** bifalla motionen

31

32 **Utfall**

33

34 I enlighet med förslag från kretsstyrelsen beslutade kretsårs mötet

35

36 **att** bifalla motionen

37

38

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Rätt utformade kan skatter vara viktiga och bra styrmedel inom miljöpolitiken. Tyvärr ser vi gång på gång att skatter införs och motiveras med miljöargument men i praktiken endast har en fiskal betydelse för staten. Kemikalieskatten är ett sådant exempel. Länsförbundsstyrelsen delar således motionärens uppfattning att kemikalieskatten, så som den nu är utformad, bör avskaffas. Den är, för att använda motionärens ord, ett miljöpolitiskt slag i luften. Detta eftersom skatten är schablonmässigt utformad och inte utgår ifrån mängden farliga flamskyddsmedel en produkt eventuellt innehåller utan istället baseras på varans nettovikt. Skatten kan bli lägre om varan inte innehåller vissa grupper av flamskyddsmedel men i övrigt spelar mängden farliga ämnen i varan ingen roll – skatten avgörs bara av varans vikt. Skatten skapar därav inga starka incitament för producenter att minska mängden farliga kemikalier i sina produkter. Däremot skapar skatten starka incitament för svenska konsumenter att göra sina inköp av vitvaror och hemelektronik via utländska återförsäljare. Sammanfattningsvis bör kemikalieskatten avskaffas då den inte ger några stora miljövinster men däremot står svenska konsumenter och företag dyrt. För att nå verkliga miljöförbättringar bör Sverige istället driva på inom EU för att utveckla den EU-gemensamma kemikaliepolitiken så att de mest miljö- och hälsofarliga kemikalierna kan fasas ut samtidigt som andra målsättningar, så som exempelvis ett gott brandskydd, kan nås.

Vi föreslår förbundsstämman:

att bifalla motionen.

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag till beslut.

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:23

Motionären berör frågan om kemikalieskatten och dess negativa följder på den svenska elektronikbranschen.

För Moderaterna är det viktigt att miljö- och klimatskatter är utformade

1 på ett sådant sätt att effektivitet och nytta tas i beaktning. Moderaterna
2 menar att kemikalieskatten inte uppfyller kriterierna avseende miljönytta,
3 kostnadseffektivitet och samstämmighet med styrmedel i andra delar av
4 den gemensamma marknaden. Den fungerar enbart som en straffskatt på
5 vitvaror och hemelektronik. Den moderatledda regeringen gör nu ett antal
6 förändringar i lagstiftningen om kemikalieskatten för att göra regelverket
7 enklare och tydligare. Bland annat förenklas reglerna för avdrag så att det
8 inte längre spelar någon roll om ett ämne är additivt eller reaktivt tillsatt och
9 reglerna för begagnade varor förtydligas. Ändringarna har trätt i kraft i två
10 steg, den 31 december 2022 och den 1 juli 2023.

11

12 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

13

14 **att** anse motion 6:23 besvarad med vad som ovan anförts.

15

16 Douglas Thor reserverade sig till förmån för att bifalla att-sats 1.

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 6:24

MARTIN ODENÖ, SKÖVDE - VÄSTRA GÖTALAND

ÅTERINFÖR PRODUCENTANSVARET FÖR RETURPAPPER

Den 22:a december 2020 beslutade de två regeringspartierna Socialdemokraterna och Miljöpartiet att slopa producentansvaret för returpapper. Beslutet innebär att fr o m 2022 så övertar kommunerna ansvaret för att samla in returpapper, något som producentorganisationer tidigare har haft ansvaret för. Förutom att belasta kommunala organisationer med ytterligare ansvar så kommer kostnaderna för insamlingen att dumpas över på alla hushåll vare sig de använder sig av pappersprodukter som tidningar eller inte. Regeringens skäl är främst att avlasta tidningsbranschen men beror också på regeringens höga miljöpolitiska ambitioner.

AVFALLSMARKNADENS SPELREGLER

Avfallsmarknadens spelregler har länge varit tydliga bl a genom principen att förorenaren (i det här fallet producenten) ska stå för kostnaden vad gäller klimat- och miljöpåverkan som producentens produkt eller tjänst medför. Denna princip används internationellt och är grunden i många avtal mellan olika organisationer inom avfallshanteringsområdet. Ett avskaffat producentansvar inom en avfallsfraktion förändrar spelreglerna på ett sådant sätt att det kommer bli svårare för kommunerna att ta nödvändiga och viktiga investeringsbeslut avseende framtida insamlingssystem. Den främsta anledningen till detta är den osäkerhet som skapas genom avsteget från sedan länge gällande principer.

SLOPAT PRODUCENTANSVAR

Att frånga principen vad gäller returpapper skapar prejudikat för slopat producentansvar inom andra avfallsfraktioner. Detta beslut gäller enbart returpapper, men beslutet öppnar för att producenter inom andra fraktioner ska påverka regeringen att fatta likalydande beslut för deras branscher. Att slopa producentansvaret för alla produkter och tjänster är ett betydande avsteg hur frågorna behandlas och har behandlats i andra länder och internationellt under åren.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

1 **EKONOMISKA KONSEKVENSER**

2 Övertagande om insamlingsansvaret för returpapper kommer inledningsvis
 3 att landa hos landets kommunala organisationer. Hur stora kostnader
 4 detta kommer medföra beror på hur insamlingssystemet implementeras.
 5 Övertagande av tidigare system kan medföra lägre kostnader än att
 6 bygga upp helt nya system. Alldeles oavsett kommer de kommunala
 7 insamlingskostnaderna att öka.

8

9

10 Eftersom svenska kommuner har rätt enligt kommunallagen att fastställa
 11 avgifter kommer kostnaden att flyttas över på brukarna, d v s hushållen i det
 12 här fallet. Hur stora kostnader det kommer att bli varierar, men det är klart att
 13 detta beslut kommer medföra ytterligare kostnader för hushållen.

14

15 Återigen använder regeringen den cirkulära ekonomin som argument, men
 16 hur denna främjas och utvecklas av att förflytta ansvaret från producenter
 17 till kommuner och överföra kostnader till hushåll som kanske inte ens nyttjar
 18 tidningsprodukter är oklart och höjt i dunkel.

19

20 **FÖRÅLDRADE AFFÄRSMODELLER**

21 Nyhetsmedia med tryckta produkter är de som har övertygat regeringen
 22 att fatta beslutet. Branschen är satt under hård press genom fallerande
 23 affärsmodeller som exempelvis annonsering i morgon- och dagstidningar.
 24 Nya och digitala aktörer utmanar etablerade nyhetsleverantörer genom mera
 25 effektivare distributionslösningar och genom en förändrad annonsmarknad.
 26 Trenden ser ut att vara att papperstidningen är något som kommer att
 27 erbjudas allt färre nyhetskonsumenter för att på sikt försvinna. Det är därför
 28 rimligt att anta att förslaget kanske saknar reell påverkan och att mängden
 29 returpapper kommer att försvinna. Således kan det vara onödigt att sifta
 30 insamlingsansvar på en krympande marknad.

31

32 **SAMMANFATTNING**

33 Det var fel av regeringen att besluta om slopat producentansvar gällande
 34 returpapper. Beslutet påverkar avfallshanteringens spelregler och försvårar
 35 för kommunerna att fatta långsiktiga och hållbara investeringsbeslut.
 36 Det är dessutom ytterligare skadligt att hålla kvar nyhetsproduktionen i
 37 föråldrade affärsmodeller som sakta men säkert håller på att fasas ut genom
 38 tekniska innovationer och förändrade processer. Av dessa anledningar bör

Moderaterna verka för ett återinfört producentansvar för returpapper. 1

Med hänvisning till ovan föreslås stämman besluta: 2

att¹ Moderaterna ska verka för ett återinförande av producentansvar för 3
returpapper, 4

att² sända den till den moderata gruppen i miljö- och jordbruksutskottet. 5
6
7

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE 8

Förbundsstyrelsen tackar motionären för en fråga som helt plötsligt landade 9
på kommunernas bord när regeringen beslutade om slopat producentansvar 10
för just returpapper. 11
12
13
14

Moderaterna i riksdagen var emot förslaget på utökat producentansvar 15
med krav på fastighetsnära insamling och skrev bl.a. utskottsinitiativ 16
med hänvisning till dels orimligt krav givet kostnader, dels vikande 17
tidningsvolym, bransch i kris förstärkt av pandemin o.s.v. Då deklarerade 18
plötsligt regeringen att de skulle avskaffa hela ansvaret med samma 19
argument. Moderaterna krävde en gedigen konsekvensanalys, med 20
kostnadsbedömning och rimlig övergångstid för en ny aktör. Detta 21
hörsammades inte av regeringen. Förbundsstyrelsen föreslår att 22
motionen sänds vidare till partistämman som hanterar motioner istället för 23
arbetsstämman. 24
25

Vi föreslår förbundsstämman: 26

att bifalla att-sats 1, 27
28

att anse att-sats 2 besvarad, 29
samt 30

att vidaresända motionen till partistämman. 31
32
33

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT 34

Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag till 35
beslut. 36
37
38

PARTISTYRELENS YTTTRANDE MOTION 6:24

1
2 Motionären lyfter frågan om ett återinförande av producentansvar för
3 returpapper och kritiserar nuvarande system där kommunerna fått överta
4 ansvaret.

5
6 Den 22 december 2020 beslutade dåvarande regering att upphäva
7 producentansvaret för returpapper. Ändringen trädde i kraft den 1 januari
8 2022. Returpapper regleras nu i stället under kommunalt avfallsansvar som
9 tagit över ansvaret för insamling och återvinning av returpapper.

10
11 Naturvårdsverket har fått i uppdrag att följa vilka effekter som förändringen
12 har medfört och som den förväntas medföra avseende miljönytta,
13 tillgänglighet, produktutveckling och konkurrensförhållanden. I uppföljningen
14 ska ingå en redovisning av kostnaderna för utbyggnaden och hur
15 utbyggnaden har påverkat samhället i stort inklusive producenterna,
16 de tillståndspliktiga insamlingssystemen, avfallstransportörerna,
17 återvinningsföretagen, fastighetsägarna, hushållen, kommunerna och andra
18 berörda aktörer.

19

20 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

21

22 **att** anse motion 6:24 besvarad med vad som ovan anförts.

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 6:25

RALF HOLMÉR, LINKÖPING - ÖSTERGÖTLANDS LÄN M.FL.

ETT HÅLLBART OCH BALANSERAT ELSYSTEM KRÄVS FÖR BÅDE DEN FRAMTIDA ENERGI- OCH MILJÖPOLITIKEN

Målen för den svenska energipolitiken är: Ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet

Målen skall till stor del uppnås genom att el ska ersätta fossila bränslen i industrin och vid transporter. Elbehovet kommer därför att stiga drastiskt från ca 130 TWh/år till 170 - 240 TWh/år inom en period av kring 20 år.

Investeringsbehovet av detta blir enormt. Redan för den undre delen av intervallet uppskattas det till 1000-1200 miljarder kronor d.v.s. ca: 60 miljarder kronor per år men det är ett villkor för omdaning av Sverige till en hållbar framtid.

Den nuvarande politiken med en ensidig fokusering på vind och bioråvara tar dock vare sig hänsyn till Sveriges konkurrenskraft eller till försörjningstryggheten och äventyrar därigenom även miljömställningen.

Det är ofrånkomligt att utbyggnaden av elsystemet medför negativa miljöeffekter som ökad markanvändning för vägar till vindkraftverk och kraftledningar i synnerhet om vindkraften byggs i Norrland. Tillgången på bioråvara är begränsad. Ett för stort uttag ur skogen kan kräva gödsling vilket skulle förändra biologin och användning av åkergrödor konkurrerar med livsmedelsförsörjningen.

Dessutom kan inte en elförsörjning som till stor dels baseras på vindkraft garantera den försörjningstrygghet som fordras i ett alltigenom elektrifierat samhälle. Vi styr inte över vinden. När det inte blåser fordras reservkraftverk, om vi inte kan importera el, för det är orealistiskt att vi skulle få en batteriteknik som kan kompensera större bortfall av elproduktion.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

1 Sådana sker för vindkraftverkens produktion varierar mycket. Nu i vintern
2 2020/2021 föll elproduktionen bort hos de svenska vindkraftverken
3 motsvarande sex stora kärnkraftverk inom ett dygn men bortfallet kunde
4 kompenseras med import. Och värre kan det bli. Svenska kraftnät
5 beräknar att vi 2040 kan få ett importbehov under liknande omständigheter
6 motsvarande tio stora kärnkraftverk eller 11500 MW. Men 2040 har
7 kolkraftverk stängts ned hos våra grannländer så det är osäkert om det då
8 finns någon el att köpa. Möjligtvis kan vi då få köpa el från Ryssland eller från
9 tyska gaskraftverk som försörjs från Ryssland via Nordstrem 2.

10

11 Det är därför ofattbart att den nuvarande regeringen inte vidtar några
12 åtgärder för att säkra den framtida elförsörjningen under alla årets timmar.
13 Investeringar i kraftförsörjningen tar lång tid, 10–15 år är inte ovanligt, medan
14 elbehovet beräknas växa snabbt inom transporter och industri.

15

16 Regeringen vill satsa miljardsubventioner på vindkraft till havs men ser inte
17 eller snarare förnekar behoven av kompletterande reglerbara kraftverk och
18 investeringar i ett stabilt kraftnät vilka behövs för försörjningstryggheten.

19

20 Sverige behöver baskraft som kärnkraft och även fjärrvärmeverk som ger en
21 pålitlig elförsörjning och stabiliserar elnäten. Till våra nuvarande kärnkraftverk
22 finns dessutom redan kraftledningar så att ytterligare markanvändning kan
23 undvikas.

24

25 Beslutsprocessen brådskar. Det kommer att ta tid att tekniskt, ekonomiskt
26 och miljömässigt
27 optimera och bygga upp ett elsystem som uppfyller de tre målen för
28 energipolitiken.

29

30 Mot bakgrund av ovanstående föreslås partistämman besluta

31

32 **att¹** Moderaterna verkar för att en färdplan för ett fossilfritt elsystem som
33 uppfyller de tre målen för den svenska energiförsörjningen tas fram
34 med hög prioritet.

35 **att²** Moderaterna verkar för att tillräcklig reglerbar elproduktion finns
36 tillgänglig inom landet för att täcka behov som inte med säkerhet
37 kan importeras från acceptabla leverantörer.

38

- att³ Moderaterna verkar för att forskning kring nya typer av kärnkraftverk
möjliggörs. 1
2
- att⁴ Moderaterna uttalar att subventioner som ej avser ökad
leveranssäkerhet avskaffas. 3
4
- att⁵ Moderaterna uttalar att ianspråktagande av mark- och sjöområden
för kraftproduktion och transmission beaktas. 5
6

Ralf Holmér	Snadra Sannemo Bårman	7
Linköping	Linköping	8
Östergötlands län	Östergötlands län	9
		10
		11
Stefan Erikson	Martin Sjölander	12
Landeryd	Söderköping	13
Östergötlands län	Östergötlands län	14

6

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Tack för en viktig och energirik motion. Den sittande regeringen verkar
avsiktligen missförstå hur elsystemet fungerar. Det är av stor vikt att
det finns en balans i elnätet. Detta dels för omställningen men också för
svenska industriers konkurrenskraft. Motionen syftar på ett träffande sätt
till en omläggning av politiken för svensk elförsörjning. Framförallt gillas det
att man respekterar en fri akademi genom att ta bort politiska hinder för
kärnkraftsforskning.

Däremot bör det inte vara politikens roll att göra specifika energislag
konkurrenskraftiga, i detta fall fjärrvärme.

Med hänvisning till ovanstående föreslår förbundsstyrelsen
förbundsstämman besluta

- att bifalla att-satserna 1, 2, 4, 5, 6 samt 7 31
- att avslå att-sats 3. 32

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUTA

- att bifalla att-satserna 1 och 2 samt 4-7. 36
- att avslå att-sats 3 37

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:25

1
2 Motionen berör frågan om Sveriges energiförsörjning och motionärerna
3 beskriver den förra regeringens misslyckade energipolitik. I motionen lyfts ett
4 antal förslag med syfte att säkra en fossilfri och säker energiförsörjning för
5 Sverige.

6
7 Att den socialdemokratiska regeringen bedrev en misslyckad energipolitik
8 är tydligt. Skyhöga elpriser i synnerhet i södra Sverige är kvittot på det. Att
9 Sverige numera har en moderatledd regering som tar frågan på största allvar
10 är betryggande.

11
12 I Tidöavtalet och i regeringens arbete hittills är det tydligt att den
13 moderatledda regeringen har en plan för hur Sveriges elförsörjning ska
14 tryggas. Röjda hinder för utbyggnad av kärnkraften, avskaffande av skatt
15 på kraftvärmeproduktion, tillsättande av ett flertal utredningar gällande
16 förkortade och förenklade tillståndsprocesser samt godkännande av
17 vindkraftsparker till havs är bara några exempel som visar att Moderaterna
18 och våra samarbetspartier tar frågan på stort allvar. Särskilt fokus läggs även
19 på planerbar elproduktion för att säkra en stabil elförsörjning. I Tidöavtalet
20 står det att de kraftslag som bidrar med stödtjänster ska ersättas för detta.
21 Subventioner för den havsbaserade vindkraftens elnätsanslutningar slopas
22 även, för att alla kraftslag ska bära sina egna kostnader.

23
24 I propositionen Grön innovationskraft för tillväxt presenterar ett en lång rad
25 förslag avseende utvecklingen av det svenska energisystemet i stort och för
26 de enskilda produktionsgrenarna, så som vindkraften och kärnkraften.

27
28 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

29
30 **att** anse motion 6:25 besvarad med vad som ovan anförts.

31
32
33
34
35
36
37
38

MOTION 6:26

MODERATERNA I ÖSTERGÖTLAND

GÖR ÖSTERGÖTLAND SJÄLVFÖRSÖRJANDE AV BIODRIVMEDEL

Östergötland har alla tänkbara resurser för att leda utvecklingen mot ett fossilfritt samhälle. Här finns kunskap, forskning, företag och råvaror. När krisen kommer ska hela Sverige kunna stå starkt och tryggt i att det finns klimatsmarta biodrivmedel och produktion som minskar landets importberoende.

Enligt forskning vid Kunskapscenter för förnybara bränslen, vilket inkluderar såväl el som vätgas, så kommer bibränslen att vara av avgörande betydelse för transportsektorn långt efter år 2030. Det gäller även flyg och sjöfart. Samtidigt visar en rapport som Riksdagens Miljö- och jordbruksutskott nyligen har publicerat, att ett av största hoten som lantbrukare ser kopplat till kris och klimatförändringar, är lantbrukets tillgång på drivmedel. Samtidigt är lantbruket en viktig aktör för att kunna lösa problemet. Betydelsen av östgötsk produktion av biodrivmedel är stor sett både till jobb och ekonomisk tillväxt. Till detta kommer färre transporter för importerade bränslen. Genom hög tillväxt i de östgötska skogarna och jordbruksmark som hör till de absolut mest värdefulla och bördigaste i världen kan våra markresurser användas ännu bättre och samtidigt gynna klimatarbetet.

Potentialen för att skapa storskalig bibränsleproduktion är stor men på vägen dit finns idag ett antal problem och hinder.

Brist på förutsägbarhet. Det saknas idag långsiktigt hållbara villkor utifrån skatter och avgifter. Skattebefrielser för biodrivmedel gäller för närvarande under enstaka år. Detta skapar osäkerhet för företag som vill investera på lång sikt.

EU:s begränsningar och detaljstyrning för råvaruslag som kan användas till produktion av biodrivmedel hindrar primärproducenter och fabriker att kunna agera utifrån marknadsmässiga villkor och skapar begränsningar i planering, produktion och handel. Fordonstillverkare har krav på att tillverka fordon

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

1 med motorer och drivkällor med låg klimatpåverkan. Dagens regler förhindrar
 2 dock fordonstillverkarna att kunna tillgodoräkna sig den inblandning av
 3 biodrivmedel som idag sker på marknaden. Den politiska styrningen inom
 4 EU är därmed för specifik. Här behövs mer fokus på styrmedel som är
 5 teknikneutrala och istället lägger vikten på miljö- och klimateffekter.

6
 7 Aktörerna som ska producera framtidens hållbara drivmedel är beroende
 8 av investerare. Osäkerhet och begränsningar exempelvis genom att EU
 9 förhindrar att grödor som kan användas både för livsmedelsproduktion och
 10 energi skapar hinder. I Sverige är inte detta ett problem. Istället behöver
 11 primärproducenten en avreglering vilket kommer göra att grödor och råvaror
 12 kan säljas på en större marknad och till fler kunder som kan använda råvaran
 13 till olika ändamål. Detta skapar jobb, bättre lönsamhet inom de gröna areella
 14 näringarna och ekonomisk tillväxt.

15
 16 Östergötlands jord- och skogsbruksresurser ska brukas, utan att förbrukas.
 17 Genom att eliminera hinder och uttala att svensk produktion av biodrivmedel
 18 är av nationellt intresse.

19
 20 Vi föreslår stämman besluta:

21
 22 **att¹** Moderaterna ska verka för att långsiktiga skatteregler utarbetas
 23 som ger trygghet för investerare och förutsägbarhet för producenter
 24 att starta, driva och utveckla produktionen av biodrivmedel.

25 **att²** Moderaterna ska verka för att riksdag och regering verkar för att
 26 inom ramen för EU-samarbetet ta bort hinder och detaljstyrning
 27 som idag begränsar användning av vissa grödor och förhindrar
 28 fordonstillverkare att tillgodoräkna sig eftermarknadens användning
 29 av biodrivmedel.

30
 31 Stefan Erikson Betty Malmberg Martin Sjölander
 32 Landeryd Ödeshög Söderköping
 33 Östergötland Östergötland Östergötland

34
 35 Sandra Sannemo Bårman
 36 Linköping
 37 Östergötland

38

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

att bifalla att-sats 1, 3 och 4

att besvara att-sats 2.

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:26

Motionärerna understryker vikten av långsiktighet och förutsägbarhet för produktion av biodrivmedel, och lyfter fram Östergötland som ett exempel med särskilt stor potential att bidra i klimatomställningen.

Sverige har goda möjligheter att producera hållbara biodrivmedel från grödor, restprodukter från träd och avfall. Men vi importerar huvuddelen av de biodrivmedel som används. Kostnaderna för att utveckla och producera bibränslen och vätgas i Sverige är generellt sett högre än för fossila bränslen och motsvarande importerade produkter. Tekniken behöver utvecklas ytterligare för att stå sig i konkurrensen. För att få igång en storskalig inhemsk produktion beslutades därför på arbetsstämman 2021 att Moderaterna ska verka för att det införs ett grönt bränslestöd för att stimulera utvecklingen av hållbara bibränslen och vätgas. Stödet kan fungera utifrån samma principer som industriklivet, som riktar sig till företag som forskar, utvecklar och investerar i nya utsläppssnåla tekniker i industrin. Men i stället rikta sig till företag som utvecklar nya hållbara bibränslen och vätgas.

Partistyrelsen delar motionärernas bild om bibränslets viktiga betydelse för transportsektorns gröna omställning. Likaså att det är viktigt för biodrivmedelsproduktionen med förutsägbara spelregler och att onödiga hinder undanröjs. En viktig del i det arbetet är att sträva efter teknikneutralitet i EU:s lagstiftning.

Dessvärre finns det flera exempel på en osund vilja att detaljstyra i stället för att sträva efter allmänna goda villkor och förutsättningar. Detta riskerar att skapa stelbenta regelverk som direkt eller indirekt gynnar respektive missgynnar olika energislag på grunder som inte går att motivera utifrån miljö- och klimateffekter.

1 Det finns flera exempel på förslag från EU-nivån, inte minst från de senaste
2 åren, som präglas av ett detaljreglerande angreppssätt. Moderaterna har
3 i förhandlingarna om den lagstiftningen varit en tydlig röst för en linje som
4 fokuserar mer på förutsägbara villkor och teknikneutralitet. Denna politiska
5 konflikt illustrerar tydligt en grundläggande skillnad vad gäller tilltron till
6 politikens möjligheter kontra individens skaparkraft när den tillåts verka under
7 rimliga spelregler. Exempelen på när politikens övertro på dess förmåga att
8 kommendera fram en viss teknisk utveckling har slagit fel, är redan alldeles
9 för många. Sådana felsatsningar kommer även med alternativkostnader.

10

11 I propositionen Grön innovationskraft för tillväxt läggs förslag syftande till att
12 värna svensk biogasproduktion.

13

14 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

15

16 **att** anse motion 6:26 besvarad med vad som ovan anförts

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 6:27

MODERATERNA I STOCKHOLMS LÄN

FÖR EN FRISKARE ÖSTERSJÖ

Stockholms skärgård är unik, ett paradiset på 30 000 öar och skär med ett fåtal invånare som bor i skärgården året om. Skärgårdens öar besöks under sommarhalvåret av tusentals människor som firar sina sommaresemestrar där. Skärgården ligger många svenskar och stockholmare nära hjärtat.

Tyvärr är det tydligt för många som rör sig i och runt Östersjön, inte bara i Stockholms skärgård, att vårt innanhav inte mår bra. Östersjön har problem med bland annat övergödning, miljögifter, minskade fiskbestånd och ökade säl- och skarvbestånd. Av dessa är övergödningen det överordnade problemet. Miljökrisen i Östersjön är mångfacetterad och omfattar flera delar där fokus nu behöver flyttas från ord till handling baserat på vetenskap.

ÖVERGÖDNING

Östersjön är ett av de mest förorenade innanhaven i världen. I dag räknar man med att fler än hälften av världens största områden med döda bottnar finns i Östersjön. Ett flertal länder har kust mot Östersjön och påverkar därmed vattnets kvalitet. Det finns dessvärre exempel från alldeles nyligen på hur det, helt öppet och planerat, släppts ut orenat avloppsvatten från Köpenhamn och dumpats gödsel från stora ryska kycklingfabriker rätt ut i Östersjön. Således är internationellt samarbete helt avgörande för vägen till en friskare Östersjö.

Fosfor och kväve är näringsämnen som visserligen förekommer naturligt i miljön, men som till följd av mänsklig aktivitet kan öka kraftigt och orsaka övergödning. Detta är oroväckande tydligt i Östersjön och trots en rad bra åtgärder så behöver mer göras.

Mängden fosfor fortsätter att öka i Östersjön, även om fosfor som läcker ut från land minskat. Orsaken till detta finns det anledning att fundera över, likväl över hur en sådan ackumulation av fosfor kan hejdas för att minska algblooming och bottendöd. Vill vi nå målet om en friskare Östersjö kan nya pusselbitar behövas. Vi behöver vara öppna för nya lösningar och nya sätt för

1 hur forskning och myndigheter arbetar tillsammans för att nå dit.

2

3 Gödselhantering från jordbruket är en annan källa som bidrar till övergödning.

4 Stora framsteg har gjorts i arbetet med att motverka övergödning från

5 jordbruket, exempelvis genom anläggande av fler våtmarker. Bidrag till

6 innovativa och kostnadseffektiva miljöåtgärder, som förbättring av avlopp,

7 båtbottentvätt och sugtömningsstationer för fritidsbåtar, har också bidragit

8 positivt till minskningen av övergödningen. Dessa goda exempel behöver

9 fortsätta och intensifieras så att det blir lättare för bland annat privatpersoner

10 att följa de regler som finns.

11

12 En sammanhållande kraft för att driva på arbetet med att minska

13 övergödningen och andra åtgärder för att Östersjön snabbare ska tillfriskna

14 behövs. I dag är en rad myndigheter inblandade i olika typer av projekt men

15 med samma mål: att minska övergödningen. En sådan samlande kraft bör

16 skapas för att arbetet med Östersjön ska kunna effektiviseras och därmed

17 bidra till snabbare resultat i arbetet.

18

19 **TRÅLFISKE**

20 Välkänt för de flesta är att torskbeståndet i Östersjön numera är mer eller

21 mindre obefintligt. Det är likväl tydligt för många som rör sig i skärgården

22 att även fiske- bestånd av exempelvis sill/strömming minskar kraftigt.

23 Samtidigt vet vi att trålfisket nära kusterna fortsätter. Det småskaliga fisket

24 är för Stockholms skärgård ett signum, eller rent av ett kulturarv. När fisken

25 försvinner fortsätter även den svenska fiskeflottan att minska i storlek och då

26 främst båtar från det småskaliga fisket.

27

28 De senaste åren har det förts en intensiv diskussion om att införa trålförbud

29 i området 4–12 nautiska mil utanför den svenska Östersjökusten. Syftet med

30 ett trålförbud är att säkra bestånden av kustnära sill/strömming och skarpsill.

31 Det är emellertid inte rimligt att Sverige ensamt gör detta, då området enligt

32 avtal även får fiskas av Danmark och Finland. Skulle vi i dag införa förbud

33 mot trålning skulle det ensidigt drabba svenska yrkesfiskare. Avtalen måste

34 därför omedelbart omförhandlas så att trålgränsen i Östersjön helt förbjuds

35 alternativt permanent flyttas ut till 12 nautiska mil.

36

37

38

SKARV- OCH SÄLPROBLEM

Skarv och säl som livnär sig på fisk ökar markant i skärgården och i Östersjön. Dessa arter står för betydande fångster av fisk. Säl åsamkar dessutom stora skador på fiskeredskap. Det finns därför goda skäl att utvidga skyddsjakten på säl. Även en större licenstilldelning för säljakt som omfattar flera sälarter behövs. Skarven är en fågel som förstör naturen där den slår sig ner och den ställer till med stora bekymmer i skärgården. Dess frätande spillning dödar träd och skadar miljön. Skarven gör dessutom stor skada på fiskbeståndet. En utökad skydds jakt behövs därför även på skarv för såväl naturens som fiskebeståndets skull.

Skälen är många för att krafttag måste tas för att förbättra miljön i Östersjön och därmed Stockholms skärgård. För att fiskbestånden ska kunna växa sig starka behöver trålfisket begränsas och skarvarna och sälarna bli färre. För att Östersjön ska bli friskt krävs krafttag mot framför allt övergödningen med fler våtmarker och stimulans av nya innovativa lösningar. Insatser och åtgärder för att minska miljögifterna och nedskräpningen i Östersjön är också nödvändiga.

Med anledning av ovanstående yrkar vi att förbundsstämman beslutar

- att¹** uttala att fler åtgärder i syfte att minska övergödning, spridningen av giftiga ämnen och nedskräpningen i Östersjön är nödvändiga,
- att²** Moderaterna ska verka för fler åtgärder i syfte att minska övergödningen, spridningen av giftiga ämnen och nedskräpningen i Östersjön,
- att³** uttala att trålfiske i Östersjön bör förbjudas alternativt att gränsen för trålfiske bör flyttas ut permanent,
- att⁴** Moderaterna ska verka för att trålfisket i Östersjön bör förbjudas alternativt att gränsen för trålfiske bör flyttas ut permanent,
- att⁵** uttala att säljakten bör ökas,
- att⁶** Moderaterna ska verka för att öka möjligheterna till säljakt,
- att⁷** uttala att licensjakt på skarv bör införas,
- att⁸** Moderaterna ska verka för att införa licensjakt på skarv,
- att⁹** Moderaterna ska verka för att öka takten med att sanera föroreningar och dumpat material från Östersjöns botten,
- att¹⁰** Moderaterna i regering och riksdag ska verka i enlighet med denna

1 motion och dess intentioner,
2 **att**¹¹ förbundsstämman antar motionen som sin egen och skickar
3 motionen vidare till Moderaternas partistämma.

4
5 Moderaterna i Danderyd
6 Moderaterna i Täby
7 Moderaterna i Lidingö

8

9 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

10

11 Förbundsstyrelsen tackar för motionen som lyfter ett viktigt och
12 mångfacetterat ämne. Förutsättningarna för Östersjön behöver stärkas och
13 så även den nationella fiskenäringen.

14

15 Motionen tar upp många av de problem vi kan se idag och överensstämmer
16 med tidigare ställningstaganden i partiet. Förbundsstyrelsen ställer sig
17 bakom dessa ställningstaganden och yrkar på att motionen ska anses
18 besvarad.

19

20 Förbundsstyrelsen föreslår stämman besluta

21

22 **att** avslå att-sats 11

23 **att** besvara att-sats 1-10

24

25 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

26 Förbundsstämman beslutade

27

28 **att** bifalla att-sats 1-11

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 6:28

LINUS GUNNARSSON, OCKELBO - GÄVLEBORGS LÄN

STRÖMMINGENS BEVARANDE

Strömmingen i Östersjön utanför Gävleborgs kust är akut hotad. Vi har på kort tid kunnat ta del av hur småskaliga fiskare och förädlare, av framförallt strömming, blivit tvugna att lägga ner sin verksamhet. Detta oftast efter flera generationer av fiskare inom familjen då man livnärt sig på i huvudsak strömmingsfiske. Detta beror på till stor del på att man tillåter storskaligt industrifiske med trålning. Denna utveckling är väldigt oroväckande då beståndet av strömming uppenbarligen blir för litet för att arten ska hinna återhämta sig.

Om denna utveckling fortsätter kan snart sotare, böckling, surströmming, stekt och inlagd strömming vara ett minne blott. Likaså det småskaliga fisket och fiskförädlingen, ett kulturarv som kännetecknar kustregionerna längs bottenviken.

Med ovan nämnt yrkar jag på följande:

- att¹ pausa det storskaliga industrifisket av strömming för att arten ska kunna återhämta sig
- att² skyndsamt utreda vilka insatser som krävs för att bevara strömmingen på lång sikt
- att³ motionen skickas vidare till partistämman

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

1
2 En enhällig förbundsstyrelse i Gävleborg ställer sig bakom denna motion.
3 Precis som motionären beskriver så är situationen akut och det är av yttersta
4 vikt att man agerar omedelbart i frågan om strömmingens bevarande. Detta
5 är en motion som riktar sig till alla kustlän kring Östersjön men även till övriga
6 delar av landet.

7
8 Förbundsstyrelsen föreslår partistämman besluta

9
10 **att** bifalla motionen i sin helhet

11 **att** sända vidare motionen till Moderaternas partistämma

12

13

14 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:27 OCH** 15 **6:28**

16

17 Motionärerna berör frågor för åtgärder som kan leda till ett friskare Östersjön.
18 Motionen föreslår ett antal åtgärder för att minska miljöbelastningen i
19 Östersjön samt åtgärder för att värna fiskbestånden genom bl.a. ökad
20 avskjutning av säl och skarv.

21

22 Partistyrelsen delar bilden av den kritiska situationen för
23 strömmingsbestånden i Östersjöområdet. Vilket är anledningen till
24 att Moderaterna länge har drivit på för att flytta ut trålgränsen längs
25 Östersjökusten. Moderaterna ser att med den problematiska utvecklingen för
26 främst strömming är det motiverat att tillfälligt begränsa fisket av den arten.

27

28 Partistyrelsen anser vidare att trålning har en stor påverkan på tillståndet
29 för Östersjön, vilket är varför Moderaterna drivit frågan om att flytta ut
30 trålgränsen. Havs- och vattenmyndigheten har som ett resultat av det fått i
31 uppdrag att genomföra åtgärder som motsvarar en utflyttning av trålgränsen,
32 ett uppdrag som den moderatledda regeringen utökade till att omfatta fler
33 delar av det svenska territorialhavet. Utflyttningen av trålgränsen sker initialt
34 på prov, men kan på sikt permanenteras.

35

36 I motion 6:27 lyfts även problemen med överetablering av skarv och sälar
37 för fiskstammens bevarande. Med anledning av denna problematik har
38 Moderaterna tidigare drivit att öka jakten på säl och skarv. Partistyrelsen

delar motionärernas intention och håller med om att detta är en viktig och angelägen fråga, då Moderaterna redan driver en politik som återspeglar det som nämns i motionen i delarna bör motionen anses besvarad.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att bifalla att-sats 4 i motion 6:27, det vill säga,

att Moderaterna ska verka för att trålfisket i Östersjön bör förbjudas alternativt att gränsen för trålfiske bör flyttas ut permanent,

att bifalla att-sats 1 i motion 6:28, det vill säga,

att pausa det storskaliga industrifisket av strömming för att arten ska kunna återhämta sig

att anse resterande att-satser besvarade med vad som ovan anförts.

1 **MOTION 6:29**

2 **MODERATERNA I STOCKHOLMS LÄN**

3

4

5 **OMSTÄLLNING FÖR EN HÅLLBAR FRAMTID**

6

7 En utav världens största utmaningar är den pågående klimatkrisen.

8 Lyckas vi inte lösa den kommer vi garanterat se alltmer svält, fler dödliga

9 sjukdomar, krig och stora flyktingströmmar. På många sätt är Sverige ett

10 föregångsland i frågan - vi utnyttjar vårt avfall för återbruk och värme,

11 många stora industrier och företag har gjort stora framsteg för att bli

12 mer klimatneutrala och fordonsflottan fortsätter att gå över till att bli mer

13 elektrifierad. Men samtidigt lever vi i en tid som präglas av energikris när

14 mer el är en av de viktigaste förutsättningarna för en grön omställning.

15 Den Socialdemo- kratiska regeringen har tillsammans med Miljöpartiet

16 misslyckats med att ta itu med vår tids viktigaste fråga och har lagt mängder

17 av dyrbar tid och dyrbara skattepengar på symbolpolitik och reformer med

18 mycket låg positiv påverkan på klimatet. Det Sverige och världen behöver är

19 en klimatpolitik som ser nyttan i omställningen, som sätter en agenda med

20 mätbara, konkreta miljömål men som samtidigt inte glömmer bort värdet av

21 tillväxt, jobbskapande och ekonomisk trygghet. Sverige behöver en Moderat

22 miljöpolitik!

23

24 Minskade utsläpp + tillväxt = sant

25

26 Att de stora mängder koldioxid människan släppt ut ligger till grund för

27 dagens klimatkris är ingen nyhet. Samtidigt ligger den industriella och

28 teknologiska utvecklingen som orsakar dessa utsläpp också till grund för

29 det välstånd som vi idag har tillgång till. Den globala ekonomin och länders

30 tillväxt är den främsta orsaken till att allt fler människor lyfts ur fattigdom. Vi

31 är dock alla medvetna om att till exempel industrier, företag och transporter

32 är beroende av bränsle och andra råvaror för att kunna upprätthålla den

33 globala ekonomin och låta tillväxten öka och fattigdomen minska.

34

35 För många, inte minst Miljöpartiet, går ekvationen tillväxt och bekämpandet

36 av klimatkrisen inte ihop. Men faktum är att det är näringslivet och

37 marknaden som idag driver på utvecklingen för en omställning, medan

38 Socialdemokraternas och Miljöpartiet stoppat huvudet i sanden och låtit

Sveriges klimatavtryck öka under sin tid vid makten. En omställning måste från ett politiskt perspektiv ske under förutsättningen att såväl sociala som ekonomiska frågor tas i beaktning, och att en hållbar utveckling ska ske på ett balanserat sätt.

Sverige och världen står inför utmaningar som kommer att kräva snabba förändringar med stora investeringar i ny infrastruktur och teknik. Det behöver då finnas incitament för att investera i omställningen, men även en försäkran om att politik driven av ideologiska käpphästar inte kommer att riskera klimatsatsningar trots att de kan ha stor effektivitet. Som ett liberalkonservativt ungdomsförbund är vi övertygade om att tillväxt och minskade utsläpp går hand i hand, men för det måste det finnas en politisk vilja och en ödmjukhet inför att politiker inte alltid sitter på alla svar om hur problem ska lösas. Samtidigt ska inte de mest grundläggande lösningarna förbises, det svenska skogsbruket gör mycket för att minska koldioxiden i atmosfären. Skogsbruket måste öka och prioriteras för att fungera som en naturlig uppfångning av de fortsatta koldioxidutsläppen.

Konsekvenserna av växthuseffekten och klimatkrisen kommer att slå globalt, och behöver lösas lika så. Inget land i världen, och inte minst Sverige med en knappt promille av världens alla koldioxidutsläpp, kommer att kunna lösa klimatkrisen på egen hand. Ett globalt pris på koldioxid hade inneburit att världens alla utsläppare ställdes inför samma förutsättningar att ställa om sin verksamhet och minska sitt avtryck. Det hade även säkerställt att samtliga steg i den globala produktionen tog samma ansvar för sitt koldioxidutsläpp och skapat en mer rättvis arena för såväl producenter som konsumenter. Även den Europeiska unionens system för utsläppsrätter måste exporteras och inkludera fler länder för att minska utsläppet och skapa bättre initiativ för en omställning. Samtidigt behöver koldioxidsubventioner avskaffas i alla dess former, staten ska inte subventionera verksamhet som inte kan ta sitt ansvar gällande sitt koldioxidavtryck. Marknaden är den bästa lösningen på klimatkrisen, och på marknaden hör inte statliga subventioner till verksamheter som inte kan bära sina egna utgifter hemma.

Omfattande, komplicerade skatter och tröga prövningsprocesser är idag ett stort hinder för att ställa om industrier och verksamheter med stora utsläpp. Ska Sverige och världen ha en chans att gå mot en hållbar framtid måste staten och dess lagar vara utformade så att de inte hindrar näringslivet och

1 marknaden i deras utveckling och omställning. Omställningsprocessen
2 måste bli mer flexibel för att industrier och företag ska ha vilja och medel
3 för att ställa om sin verksamhet. Kraven som kommer från politiken bör vara
4 ekonomiskt effektiva med sänkta koldioxidutsläpp som mål, snarare än att
5 ha fokus på symbolpolitik och ideologisk passande policys. För att komma
6 till rätta med utsläppen bör därför klimatmålen vara formulerade så att alla
7 fossilfria energislag klassas som gröna, trots att alla kanske inte är förnybara.

8

9 **NÄR DU TRYCKER PÅ LAMPKNAPPEN SKA LAMPAN BÖRJA LYSA**

10 Industrialiseringen och det ökade välståndet som har präglat Sverige
11 under det senaste århundradet har varit beroende av en stabil tillgång
12 på elektricitet. I ett land som Sverige där en stor del av den producerade
13 elektriciteten är fossilfri borde energiproduktion idag inte vara ett större
14 problem sett till koldioxidutsläpp. Det vi däremot fått erfara under den
15 senaste tiden är att den producerade elen inte kommit alla till del. I
16 september 2021 brände reservkraftverket i Karlshamn 140 000 liter olja i
17 timmen, och detta under tidig höst innan vinterkylan slagit till.

18

19 Elpriserna har kraftigt ökat under hösten och vintern, och att kunna duscha
20 eller ha värmen på har i Sverige under 2020-talet blivit en klassfråga.

21

22 De flesta är rörande överens om att elektrifieringen av samhället är vägen
23 framåt för att minska koldioxidutsläppen. För att ställa om samhället kommer
24 vi behöva alltmer elektricitet och tillgången till denna behöva vara stabil och
25 förutsägbar. Bara för att ställa om Sveriges fordonsflotta till att bli elektrisk
26 kommer det att gå åt 12 TWh per år, vilket motsvarar ungefär en tiondel av all
27 el som produceras i Sverige idag.

28

29 En stor del av den producerade elen kommer idag från vindkraft och
30 vattenkraft, två energislag som är beroende av vädret och därmed inte
31 är planerbara. Idag är dessutom marknaden dopad, där vissa energislag
32 gynnas av subventioner vilket har lett till att andelen planerbar energi
33 minskat ytterligare. För att på riktigt skapa förutsättningar för fossilfri energi
34 behöver marknaden fokusera på just klimatneutralitet, teknikneutralitet,
35 leveranssäkerhet och en fri elmarknad.

36

37 Det är lätt att räkna ut att industrier och företag väntar med att ställa om
38 till elektricitet när det inte ens är självklart att den enskilde individen kan

förlita sig på tillgången till denna. Trots att tillförlitligheten till elproduktionen idag minskar samtidigt som efterfrågan på elektricitet ökar har regeringen med Miljöpartiet ivrigt påhejandes i princip stängt dörren till kärnkraften. Reaktor efter reaktor stängs ned samtidigt som det inte satsas pengar på forskning inom kärnenergi. Detta trots att kärnkraftverken utgör en elementär del i att Sveriges elnät ska fungera optimalt och att den producerade elektriciteten fördelas mer jämnt över landet. Vi behöver mer kärnkraft för att klara klimatkrisen, inte mindre. På grund av långa tillståndsprocesser tar byggnationen av nya kärnkraftverk och reaktorer idag väldigt lång tid— en process som skulle kunna klaras av på cirka 7 år om rätt förutsättningar fanns.

Enligt Sveriges miljöbalk får maximalt tio kärnreaktorer vara i drift i Sverige och enbart på de geografiska platser där det redan finns reaktorer idag. Med ny teknik innebärande små och modulära kärnreaktorer är den lagstiftningen ett problem för nyetablering och byggnation av nya reaktorer. I ett tidigt steg av nybyggnation av kärnkraft är platserna Forsmark, Oskarshamn och Ringhals de mest lämpliga på grund av den befintliga infrastrukturen. För att Sveriges industrier ska kunna ställa om sin energiförbrukning och elproduktion skulle det däremot kunna innebära att nybyggnation skulle ske på andra platser som på plats vid industrierna. Den befintliga lagstiftningen innebär därmed problematik för framtida kärnkraftverk.

Sveriges elnät är stommen för hela landets tillgång till elektricitet och en förutsättning för en hållbar framtid. Tyvärr är själva elnätet idag ett hinder för omställningen till ett fossilfritt samhälle. På alltför många områden är kapaciteten och robustheten alldeles för dålig, och även om det produceras tillräckligt med elektricitet i landet som helhet klarar inte elnätet av att förflytta och fördela den över landet.

Utbyggnaden av elnätet går idag alldeles för långsamt. Om Sverige ska kunna elektrifiera allt mer kommer elnätet behöva hantera mer elektricitet, bli mer effektivt och möjliggöra konsumtion av elektricitet som har producerats långt bort.

FRÅN SKRÄP TILL NYA PRODUKTER

Förutom att koldioxidutsläppen står för det mest akuta hotet mot klimatet så förbrukar vi idag enorma mängder råvaror, både i det vardagliga och inom

1 industrin. Samtidigt läggs mängder av förbrukat material på hög eller bränns
 2 upp. I Sverige utnyttjar vi skräpet på ett relativt effektivt sätt: vi bränner det
 3 mesta och omvandlar till värme och energi. Men i många andra länder läggs
 4 skräpet på hög, och inte minst plast och gifter letar sig ut i naturen och till
 5 sist ut i haven. Mycket utav detta är material som skulle kunna återanvändas
 6 och brukas på nytt i nya former.

7

8 För att detta ska bli verklighet i fler länder i världen behöver förutsättningarna
 9 för en cirkulär ekonomi förbättras. Vi behöver utveckla regler kring till
 10 exempel avfallsklassificering som sträcker sig över landsgränser, så att
 11 det blir möjligt att samla in material som skulle kunna användas igen. En
 12 gemensam definition på avfallsklassificering skulle leda till att handeln med
 13 avfall skulle ta fart, ett viktigt incitament för att mer avfall samlas in och
 14 återbrukas.

15

16 Som inom många andra områden är även avfallshanteringen hårt reglerad
 17 i Sverige idag. För att hanteringen och insamlandet av avfall ska bli bättre
 18 behöver detta regelverk luckras upp så att fler aktörer kan ge sig in på
 19 marknaden och få fart på insamlandet och återbruket. Även regelverket
 20 kring inköpt återvunnet material är väldigt stramt. Kraven på kvalitén på
 21 till exempel plastförpackningar är idag väldigt hårda. Skulle man istället
 22 differentiera kraven utifrån användningsområde skulle allt mer återvunnet
 23 material kunna användas till olika produkter.

24

25 **HOTET FRÅN EN UTBREDD ANTIBIOTIKARESISTENS**

26 Den ökande antibiotikaresistensen kan på sikt göra att ett av världens
 27 starkaste vapen mot infektioner förlorar sin effektivitet. I länder där
 28 antibiotikaanvändningen är hög används oftast 80% av all antibiotika inom
 29 djurhållning för matproduktion, i Sverige ser dessa siffror bättre ut där
 30 ungefär 25% används till djurhållning för matproduktionen. Med ny teknik
 31 som idag finns på marknaden kan vi minska vårt behov av antibiotika och
 32 istället låta denna användas där den behövs som mest, nämligen i vården.

33

34 Att användningen av antibiotika i samhället hålls på en låg nivå är av yttersta
 35 vikt för att vi i framtiden ska kunna bekämpa sjukdomar som annars skulle
 36 krävt många människoliv. En annan viktig aspekt av frågan är den ökande
 37 antibiotikaresistensen. Idag förlitar vi oss till stor del på antibiotikavarianter
 38 som togs fram för länge sen - samtidigt som antibiotikaresistenta

sjukdomar breder ut sig allt mer som en konsekvens av en alltför hög antibiotikaanvändning. 1
2

Med anledning av ovanstående yrkar vi: 3
4

att¹ Moderaterna i Stockholms län uttalar att näringslivet har en 5
6
avgörande roll i Sveriges klimatomställning 7

att² Moderaterna i Stockholms län uttalar att ekonomisk tillväxt och ökat 8
9
välstånd går hand i hand 9

att³ Moderaterna i Stockholms län verkar för att tillståndshantering för 10
11
att bygga nya kärnkraft och reaktorer förkortas 11

att⁴ Moderaterna i Stockholms län verkar för att tillståndshantering 12
13
förenklas för företag som vill ställa om sin verksamhet till att bli mer 13
14
hållbar 14

att⁵ Moderaterna i Stockholms län verkar för att miljöbalken reformeras 15

att⁶ Moderaterna i Stockholms län uttalar att ett införande av ett globalt 16
17
pris på utsläpp av koldioxid är en nödvändighet för att nå de 17
18
nuvarande klimatmålen. 18

att⁷ Moderaterna i Stockholms län verkar för införandet av ett globalt 19
20
pris på utsläpp av koldioxid 20

att⁸ Moderaterna i Stockholms län verkar för att EU:s system för 21
22
utsläppsrätter utvidgas till att inkludera fler länder 22

att⁹ Moderaterna i Stockholms län verkar för ett ökat skogsbruk för att 23
24
främja naturlig lagring av koldioxid 24

att¹⁰ Moderaterna i Stockholms län verkar för att robustheten i elnätet 25
26
höjs 26

att¹¹ Moderaterna i Stockholms län verkar för att utbyggnaden av 27
28
elnätverket kraftigt skyndas på 28

att¹² Moderaterna i Stockholms län verkar för att det svenska elnätet 29
30
byggs ut 30

att¹³ Moderaterna i Stockholms län verkar för att överföringskapaciteten i 31
32
elnätverket förbättras 32

att¹⁴ Moderaterna i Stockholms län verkar för att den planerbara andelen 33
34
av elproduktionen ökar 34

att¹⁵ Moderaterna i Stockholms län uttalar att förutsättningarna för en 35
36
fungerande cirkulär ekonomi bör förbättras 36

att¹⁶ Moderaterna i Stockholms län verkar för att det internationella 37
38
samarbetet inom cirkulär ekonomi utvecklas 38

- 1 **att**¹⁷ Moderaterna i Stockholms län verkar för att användandet av
2 antibiotika i livsmedelsproduktionen minskar
- 3 **att**¹⁸ Moderaterna i Stockholms län uttalar att en minskning av
4 användandet av antibiotika i livsmedelsproduktionen är viktigt för att
5 motverka antibiotikaresistens.
- 6 **att**¹⁹ Moderaterna i Stockholms län antar motionen som sin egen
- 7 **att**²⁰ Moderaterna i Stockholms län vidaresänder motionen till
8 Moderaternas nästkommande partistämma
- 9

10 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

11

12 Förbundsstyrelsen tackar motionären för en motion på ett angeläget ämne
13 som berör en av de frågor som många av de väljare som valde bort oss i
14 valet 2022 prioriterar högt.

15

16 Eftersom motionen i många delar stämmer överens med moderat miljöpolitik
17 på det nationella planet så yrkar förbundsstyrelsen bifall till de i detta
18 avseende relevanta att-satserna utan ytterligare kommentar.

19

20 I övrigt vill förbundsstyrelsen anföra att vi delar motionärens ambition att
21 fossilfria energislag ska kunna vara en del av vår energimix och att det
22 ska anses vara fullgoda energikällor för att uppnå våra klimatmål. Så som
23 förslaget i att-sats 1 är utformat innebär dock inte nödvändigtvis att syftet
24 med förslaget framstår som tydligt. En bokstavlig läsning av att-satsen
25 kan leda läsaren till att tro att avsikten är den motsatta. Förbundsstyrelsen
26 föreslår därför att att-satsen anses besvarad.

27

28 I Sverige förekommer, vad förbundsstyrelsen har kunnat utröna, inte
29 några subventioner av koldioxid eller fossila utsläpp. Det förekommer
30 differentierade momssatser och sänkta skatter för vissa fossila drivmedel
31 till vissa verksamheter. Då MUF Stockholm har flera distriktsstämmobeslut
32 om att all skatt är en stöjd från folket drar förbundsstyrelsen slutsatsen
33 att motionären omöjliga kan betrakta sänkt skatt som en subvention och
34 föreslår därför att att-satsen anses besvarad.

35

36 Idag finns stora resurser till forskning inom klimat och miljö. Mer forskning
37 kan ofta vara klokt men förbundsstyrelsen anser att ett generellt beslut
38 om att utöka en viss form av anslag är oklokt eftersom detta i varje

budgetprocess måste vägas mot andra utgifter, så som exempelvis att minska fossila utsläpp. Mot bakgrund av att ambitionen är god men att förslaget är väl definitivt utformat föreslås det anses vara besvarat.

Det kommunala vetot mot vindkraft är viktigt att det fortlever för att säkerställa en lokal förankring i närområdet för de vindkraftparker som etableras. Förbundsstyrelsen ser så klart gärna att det finns goda motiv för det beslut som varje kommun fattar om veto mot vindkraftsetableringar men ser inte något skäl att ställa krav på att ett sådant motiv finns. I en fullmäktigeförsamling kan finnas många olika motiv till att rösta för ett förslag om veto. Om man även ska behöva enas om en motivering kan det leda till att ett förslag om veto som egentligen har majoritet faller då man inte kan enas om varför vetot bör beslutas. Det är självklart även välgörande om eventuella veton kommer tidigt i processen och att kommunen har en konsekvent linje. Dock skulle en reglering på detta område kunna innebära att en avgående kommunledning sin sista tid vid makten lägger in ett veto mot vindkraft som väljarna inte vill se och därför röstar fram en ny kommunledning som då är förhindrade att ändra häva vetot eller vice versa.

Förbundsstyrelsen menar vidare att förbundsstämman inte bör uttala sig om hur elmarknadsmodellen bör se ut mer än att den ska vara välfungerande och bygga på fri konkurrens. Därtill är självfallet klimatneutralitet och teknikneutralitet eftersträvansvärda politiska mål i energipolitiken men de behöver inte nödvändigtvis vara del av en marknadsmodell på området. Dessa två mål kan dessutom komma i konflikt med varandra då ett mål om klimatneutralitet till del inskränker vilka teknikval som kan tillåtas vara del av vår nationella energimix.

En EU-gemensam avfallsklassificering skulle förvisso kunna vara till gagn men detta förutsätter att den får en sådan utformning så att den inte påverkar vårt svenska arbete med avfallshantering och sortering negativt. Tills det att en sådan modell finns att ta ställning till är förbundsstyrelsen ovillig att uttala stöd för en gemensam EU-klassificering på området utan att utesluta metoden som potentiellt gångbar.

Förbundsstyrelsen bedömer därutöver att det inte föreligger övervägande

1 skäl som motiverar att fler aktörer än idag får samla in olika typer av avfall.

2

3 Förbundsstyrelsen delar även motionärens syn på behovet av minskad
4 användning av antibiotika i livsmedelsproduktion även om Sverige redan är
5 ett föredöme på området.

6

7 Slutligen menar förbundsstyrelsen att regelverket för användandet av
8 återvunnet material kan utvecklas för att bli mer ändamålsenligt och leda
9 fler framsteg på området. Dock skulle en sådan utveckling potentiellt kunna
10 leda till att begreppet "förenkla regelverket" i efterhand framstår som
11 missvisande. Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman:

12

13 **att** bifalla att-sats 2-6, 8-10, 12-17, 20-21, 25-26

14 **att** avslå att-sats 18, 23, 27-28

15 **att** besvara att-sats 1, 7, 11, 19, 22, 24

16

17 Reservationer

18

19 Noa Samenius, MUF Stockholm, reserverar sig till förmån för bifall på
20 samtliga att-satser.

21

22 "Omställningen till ett hållbart samhälle är avgörande för klimatet, miljön
23 och Sveriges konkurrenskraft. MUF Stockholm presenterar i sin motion flera
24 värdefulla förslag för att nå dit varpå samtliga att-satser bör bifallas."

25

26 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

27 Förbundsstämman beslutade

28

29 **att** bifalla att-sats 2-6, 8-10, 12-17, 20-21, 25-26, 27-28

30 **att** avslå att-sats 18, 23,

31 **att** besvara att-sats 1, 7, 11, 19, 22, 24

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 6:30

MUF STOCKHOLM

OMSTÄLLNING FÖR EN HÅLLBAR FRAMTID

En utav världens största utmaningar är den pågående klimatkrisen. Lyckas vi inte lösa den kommer vi garanterat se alltmer svält, fler dödliga sjukdomar, krig och stora flyktingströmmar. På många sätt är Sverige ett föregångsland i frågan - vi utnyttjar vårt avfall för återbruk och värme, många stora industrier och företag har gjort stora framsteg för att bli mer klimatneutrala och fordonsflottan fortsätter att gå över till att bli mer elektrifierad. Men samtidigt lever vi i en tid som präglas av energikris när mer el är en av de viktigaste förutsättningarna för en grön omställning.

Den Socialdemokratiska regeringen har tillsammans med Miljöpartiet misslyckats med att ta itu med vår tids viktigaste fråga och har lagt mängder av dyrbar tid och dyrbara skattepengar på symbolpolitik och reformer med mycket låg positiv påverkan på klimatet. Det Sverige och världen behöver är en klimatpolitik som ser nyttan i omställningen, som sätter en agenda med mätbara, konkreta miljömål men som samtidigt inte glömmer bort värdet av tillväxt, jobbskapande och ekonomisk trygghet. Sverige behöver en Moderat miljöpolitik!

Minskade utsläpp + tillväxt = sant

Att de stora mängder koldioxid människan släppt ut ligger till grund för dagens klimatkris är ingen nyhet. Samtidigt ligger den industriella och teknologiska utvecklingen som orsakar dessa utsläpp också till grund för det välstånd som vi idag har tillgång till. Den globala ekonomin och länders tillväxt är den främsta orsaken till att allt fler människor lyfts ur fattigdom. Vi är dock alla medvetna om att till exempel industrier, företag och transporter är beroende av bränsle och andra råvaror för att kunna upprätthålla den globala ekonomin och låta tillväxten öka och fattigdomen minska.

För många, inte minst Miljöpartiet, går ekvationen tillväxt och bekämpandet av klimatkrisen inte ihop. Men faktum är att det är näringslivet och marknaden som idag driver på utvecklingen för en omställning, medan

1 Socialdemokraternas och Miljöpartiet stoppat huvudet i sanden och låtit
2 Sveriges klimatavtryck öka under sin tid vid makten. En omställning måste
3 från ett politiskt perspektiv ske under förutsättningen att såväl sociala som
4 ekonomiska frågor tas i beaktning, och att en hållbar utveckling ska ske på
5 ett balanserat sätt.

6

7 Sverige och världen står inför utmaningar som kommer att kräva snabba
8 förändringar med stora investeringar i ny infrastruktur och teknik. Det
9 behöver då finnas incitament för att investera i omställningen, men även
10 en försäkran om att politik driven av ideologiska käpphästar inte kommer
11 att riskera klimatsatsningar trots att de kan ha stor effektivitet. Som ett
12 liberalkonservativt ungdomsförbund är vi övertygade om att tillväxt och
13 minskade utsläpp går hand i hand, men för det måste det finnas en politisk
14 vilja och en ödmjukhet inför att politiker inte alltid sitter på alla svar om hur
15 problem ska lösas. Samtidigt ska inte de mest grundläggande lösningarna
16 förbises, det svenska skogsbruket gör mycket för att minska koldioxiden i
17 atmosfären.

18

19 Skogsbruket måste öka och prioriteras för att fungera som en naturlig
20 uppfångning av de fortsatta koldioxidutsläppen.

21

22 Konsekvenserna av växthuseffekten och klimatkrisen kommer att slå globalt,
23 och behöver lösas lika så. Inget land i världen, och inte minst Sverige med
24 en knappt promille av världens alla koldioxidutsläpp, kommer att kunna lösa
25 klimatkrisen på egen hand. Ett globalt pris på koldioxid hade inneburit att
26 världens alla utsläppare ställdes inför samma förutsättningar att ställa om sin
27 verksamhet och minska sitt avtryck. Det hade även säkerställt att samtliga
28 steg i den globala produktionen tog samma ansvar för sitt koldioxidutsläpp
29 och skapat en mer rättvis arena för såväl producenter som konsumenter.
30 Även den Europeiska unionens system för utsläpps- rätter måste exporteras
31 och inkludera fler länder för att minska utsläppet och skapa bättre initiativ
32 för en omställning. Samtidigt behöver koldioxidsubventioner avskaffas i alla
33 dess former, staten ska inte subventionera verksamhet som inte kan ta sitt
34 ansvar gällande sitt koldioxidavtryck. Marknaden är den bästa lösningen
35 på klimatkrisen, och på marknaden hör inte statliga subventioner till
36 verksamheter som inte kan bära sina egna utgifter hemma.

37

38

Omfattande, komplicerade skatter och tröga prövningsprocesser är idag ett stort hinder för att ställa om industrier och verksamheter med stora utsläpp. Ska Sverige och världen ha en chans att gå mot en hållbar framtid måste staten och dess lagar vara utformade så att de inte hindrar näringslivet och marknaden i deras utveckling och omställning. Omställningsprocessen måste bli mer flexibel för att industrier och företag ska ha vilja och medel för att ställa om sin verksamhet. Kraven som kommer från politiken bör vara ekonomiskt effektiva med sänkta koldioxidutsläpp som mål, snarare än att ha fokus på symbolpolitik och ideologisk passande policys. För att komma till rätta med utsläppen bör därför klimatmålen vara formulerade så att alla fossilfria energislag klassas som gröna, trots att alla kanske inte är förnybara.

NÄR DU TRYCKER PÅ LAMPKNAPPEN SKA LAMPAN BÖRJA LYSA

Industrialiseringen och det ökade välståndet som har präglat Sverige under det senaste århundradet har varit beroende av en stabil tillgång på elektricitet. I ett land som Sverige där en stor del av den producerade elektriciteten är fossilfri borde energiproduktion idag inte vara ett större problem sett till koldioxidutsläpp. Det vi däremot fått erfara under den senaste tiden är att den producerade elen inte kommit alla till del. I september 2021 brände reservkraftverket i Karlshamn 140 000 liter olja i timmen, och detta under tidig höst innan vinterkylan slagit till. Elpriserna har kraftigt ökat under hösten och vintern, och att kunna duscha eller ha värmen på har i Sverige under 2020-talet blivit en klassfråga. De flesta är rörande överens om att elektrifieringen av samhället är vägen framåt för att minska koldioxidutsläppen. För att ställa om samhället kommer vi behöva alltmer elektricitet och tillgången till denna behöva vara stabil och förutsägbar. Bara för att ställa om Sveriges fordonsflotta till att bli elektrisk kommer det att gå åt 12 TWh per år, vilket motsvarar ungefär en tiondel av all el som produceras i Sverige idag. En stor del av den producerade elen kommer idag från vindkraft och vattenkraft, två energislag som är beroende av vädret och därmed inte är planerbara. Idag är dessutom marknaden dopad, där vissa energislag gynnas av subventioner vilket har lett till att andelen planerbar energi minskat ytterligare. För att på riktigt skapa förutsättningar för fossilfri energi behöver marknaden fokusera på just klimatneutralitet, teknikneutralitet, leveranssäkerhet och en fri elmarknad.

Det är lätt att räkna ut att industrier och företag väntar med att ställa om till elektricitet när det inte ens är självklart att den enskilde individen kan förlita

1 sig på tillgången till denna. Trots att tillförlitligheten till elproduktionen idag
2 minskar samtidigt som efterfrågan på elektricitet ökar har regeringen med
3 Miljöpartiet ivrigt påhejandes i princip stängt dörren till kärnkraften.

4

5 Reaktor efter reaktor stängs ned samtidigt som det inte satsats pengar på
6 forskning inom kärnenergi. Detta trots att kärnkraftverken utgör en elementär
7 del i att Sveriges elnät ska fungera optimalt och att den producerade
8 elektriciteten fördelas mer jämnt över landet. Vi behöver mer kärnkraft för
9 att klara klimatkrisen, inte mindre. På grund av långa tillståndsprocesser tar
10 byggnationen av nya kärnkraftverk och reaktorer idag väldigt lång tid - en
11 process som skulle kunna klaras av på cirka 7 år om rätt förutsättningar
12 fanns.

13

14 Enligt Sveriges miljöbalk får maximalt tio kärnreaktorer vara i drift i Sverige
15 och enbart på de geografiska platser där det redan finns reaktorer idag. Med
16 ny teknik innebärande små och modulära kärnreaktorer är den lagstiftningen
17 ett problem för nyetablering och byggnation av nya reaktorer. I ett tidigt
18 steg av nybyggnation av kärnkraft är platserna Forsmark, Oskarshamn
19 och Ringhals de mest lämpliga på grund av den befintliga infrastrukturen.
20 För att Sveriges industrier ska kunna ställa om sin energiförbrukning och
21 elproduktion skulle det däremot kunna innebära att nybyggnation skulle ske
22 på andra platser som på plats vid industrierna. Den befintliga lagstiftningen
23 innebär därmed problematik för framtida kärnkraftverk.

24

25 Sveriges elnät är stommen för hela landets tillgång till elektricitet och en
26 förutsättning för en hållbar framtid. Tyvärr är själva elnätet idag ett hinder
27 för omställningen till ett fossilfritt samhälle. På alltför många områden är
28 kapaciteten och robustheten alldeles för dålig, och även om det produceras
29 tillräckligt med elektricitet i landet som helhet klarar inte elnätet av att
30 förflytta och fördela den över landet.

31

32 Utbyggnaden av elnätet går idag alldeles för långsamt. Om Sverige ska
33 kunna elektrifiera allt mer kommer elnätet behöva hantera mer elektricitet, bli
34 mer effektivt och möjliggöra konsumtion av elektricitet som har producerats
35 långt bort.

36

37

38

FRÅN SKRÄP TILL NYA PRODUKTER

Förutom att koldioxidutsläppen står för det mest akuta hotet mot klimatet så förbrukar vi idag enorma mängder råvaror, både i det vardagliga och inom industrin. Samtidigt läggs mängder av förbrukat material på hög eller bränns upp. I Sverige utnyttjar vi skräpet på ett relativt effektivt sätt: vi bränner det mesta och omvandlar till värme och energi. Men i många andra länder läggs skräpet på hög, och inte minst plast och gifter letar sig ut i naturen och till sist ut i haven. Mycket utav detta är material som skulle kunna återanvändas och brukas på nytt i nya former.

För att detta ska bli verklighet i fler länder i världen behöver förutsättningarna för en cirkulär ekonomi förbättras. Vi behöver utveckla regler kring till exempel avfallsklassificering som sträcker sig över landsgränser, så att det blir möjligt att samla in material som skulle kunna användas igen. En gemensam definition på avfallsklassificering skulle leda till att handeln med avfall skulle ta fart, ett viktigt incitament för att mer avfall samlas in och återbrukas.

Som inom många andra områden är även avfallshanteringen hårt reglerad i Sverige idag. För att hanteringen och insamlandet av avfall ska bli bättre behöver detta regelverk luckras upp så att fler aktörer kan ge sig in på marknaden och få fart på insamlandet och återbruket. Även regelverket kring inköpt återvunnet material är väldigt stramt. Kraven på kvalitén på till exempel plastförpackningar är idag väldigt hårda. Skulle man istället differentiera kraven utifrån användningsområde skulle allt mer återvunnet material kunna användas till olika produkter.

HOTET FRÅN EN UTBREDD ANTIBIOTIKARESISTENS

Den ökande antibiotikaresistensen kan på sikt göra att ett av världens starkaste vapen mot infektioner förlorar sin effektivitet. I länder där antibiotikaanvändningen är hög används oftast 80% av all antibiotika inom djurhållning för matproduktion, i Sverige ser dessa siffror bättre ut där ungefär 25% används till djurhållning för matproduktionen. Med ny teknik som idag finns på marknaden kan vi minska vårt behov av antibiotika och istället låta denna användas där den behövs som mest, nämligen i vården.

Att användningen av antibiotika i samhället hålls på en låg nivå är av yttersta vikt för att vi i framtiden ska kunna bekämpa sjukdomar som annars skulle

1 krävt många människoliv. En annan viktig aspekt av frågan är den ökande
2 antibiotikaresistensen. Idag förlitar vi oss till stor del på antibiotikavarianter
3 som togs fram för länge sen - samtidigt som antibiotikaresistenta
4 sjukdomar breder ut sig allt mer som en konsekvens av en alltför hög
5 antibiotikaanvändning.

6

7 Med anledning av ovanstående yrkas:

8

- 9 **att¹** Moderaterna i Stockholms stad uttalar att näringslivet har en
10 avgörande roll i Sveriges klimatomställning
- 11 **att²** Moderaterna i Stockholms stad uttalar att ekonomisk tillväxt och
12 ökat välbefinnande går hand i hand
- 13 **att³** Moderaterna i Stockholms stad verkar för att öka
14 forskningsanslagen till forskning som berör effekterna av klimat- och
15 miljöpolitik.
- 16 **att⁴** Moderaterna i Stockholms stad uttalar att förutsättningarna för en
17 fungerande cirkulär ekonomi bör förbättras
- 18 **att⁵** Moderaterna i Stockholms stad verkar för att det internationella
19 samarbetet inom cirkulär ekonomi utvecklas
- 20 **att⁶** Moderaterna i Stockholms stad verkar för en EU-gemensam
21 avfallsklassificering
- 22 **att⁷** Moderaterna i Stockholms stad verkar för att fler aktörer ska få
23 samla in och hantera olika typer av avfall
- 24 **att⁸** Moderaterna i Stockholms stad verkar för att förenkla regelverket för
25 användandet av återvunnet material
- 26 **att⁹** Moderaterna i Stockholms stad verkar för att användandet av
27 antibiotika i livsmedelsproduktionen minskar
- 28 **att¹⁰** Moderaterna i Stockholms stad uttalar att en minskning av
29 användandet av antibiotika i livsmedelsproduktionen är viktigt för att
30 motverka antibiotikaresistens.
- 31 **att¹¹** Moderaterna i Stockholms stad vidareänder motionen till
32 Moderaternas nästkommande partistämma

33

34

35

36

37

38

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Förbundsstyrelsen vill börja med att tacka för den inkomna motionen. Klimatförändringarna är en av vår tids stora problem att möta och förbundsstyrelsen tackar motionärerna för att de skriver om ett angeläget ämne. Motionen innehåller en del yrkanden som i flera delar ligger i linje med Moderaternas nationella politik, såsom behovet av ett mer robust energisystem och mer planerbar elproduktion, förenklad tillståndshantering och en reformerad miljöbalk.

De yrkanden som vi bedömer vara väl etablerad och kommunicerad politik väljer förbundsstyrelsen att besvara medan en del som vi anser att partiet kan trycka mer på eller utveckla sin politik kring bifaller vi. Att-satser som uttrycker en mer principiell ingång bifaller vi, även om det kan anses att Moderaterna redan tycker så. Vi kommenterar inte alla dessa specifikt.

När det gäller yrkande ett håller förbundsstyrelsen med om att alla fossilfria energi- slag behövs för att nå våra klimatmål. Klimatmålen är dock inte direkt kopplade till energislagen på det viset, däremot innehåller energiöverenskommelsen från 2016 ett mål om ett 100 % förnybart energisystem som Moderaterna och regeringen vill byta ut till 100 % fossilfritt energisystem. Förbundsstyrelsen väljer därför att besvara att-satsen.

Att prissätta utsläpp av koldioxid är det mest verkningfulla sättet att minska våra utsläpp. Ett globalt minimipris på utsläpp är därför önskvärt och något som Moderaterna driver på för. Däremot har det hittills visat sig svårt att ena världens länder och därför har bland annat EU valt att arbeta med andra metoder såsom EU: s utsläppshandelssystem. Ett globalt pris är därför ett bra verktyg men kan vi inte nå dit får inte klimatarbetet avstanna utan då får länder söka andra vägar. Därför besvaras att sats åtta.

Eftersom prissättning av utsläpp är viktigt är det också rimligt att inte ha koldioxidsubventioner. Vad exakt som avses som en koldioxidsubvention kan dock variera - är det till exempel låga bensinskatter eller att överhuvudtaget tillåta verksamhet som släpper ut? Eftersom det inte specificeras i texten väljer förbundsstyrelsen att besvara att sats sju.

När det gäller elproduktionen behöver vi enligt experterna dubbelt så mycket till 2045 för att nå våra klimatmål. Därför behöver vi både kärnkraft, vatten

1 och vind (och gärna sol, även om den produktionen är på mer blygsamma
2 nivåer).

3

4 Moderaterna vill se mer vindkraft, så länge den planerbara elproduktionen
5 också ökar för ett leverenssäkert elsystem oavsett väder. Många kommuner
6 avslår dock ansökningar om vindkraftsetableringar och vi förstår att
7 motionärerna vill hitta lösningar på detta. Lösningen ligger dock inte i att
8 tvinga på kommunerna något de inte vill ha. Den förra regeringen lade fram
9 en proposition som skulle tvinga kommuner att i ett tidigt skede säga ja eller
10 nej till vindkraft, utifrån tidiga och bristfälliga underlag.

11

12 Det menade Moderaterna var fel och att det också förmodligen skulle leda
13 till att fler kommuner därför sa nej för att slippa bli bundna. Moderaterna
14 och riksdagen röstade nej till propositionen. Därefter har det även utretts
15 hur kommuner ska kunna få ersättning för vindkraft i den egna kommunen.
16 Det är rimligt att också väga in den frågan och ta ställning till utredningens
17 förslag.

18

19 Utbyggnad av elproduktion bör i största möjliga mån ske med kommuners
20 och medborgares stöd, inte i strid. Däremot delar vi motionärernas syn att
21 det här är en fråga som behöver adresseras eftersom vi behöver mer fossilfri
22 el också från vind.

23

24 Eftersom motionärernas yrkande inte specificeras ytterligare i brödtext
25 och tycks gå i linje med det som den förra regeringen lade fram väljer
26 förbundsstyrelsen att avslå yrkande 18.

27

28 Arbetet för en ökad cirkulär ekonomi är viktigt för att minska våra utsläpp
29 men glöms ibland bort i debatten. Där är avfallsfrågorna viktiga. Moderaterna
30 pratar förvisso en del om dessa frågor men vi tror att politiken kan utvecklas
31 och kommuniceras mer. Det handlar inte som vänstern menar om att
32 vara emot all konsumtion men däremot att med attityder, lagar och regler
33 underlätta för återbruk. Många människor vill konsumera återanvända
34 produkter men regler och lagstiftning sätter käppar i hjulen för innovationer
35 och nya företag.

36

37

38

Förbundsstyrelsen delar motionärernas uppfattning att det behövs mer EU-samarbete och i vissa fall att fler aktörer ska kunna samla in avfallet, i linje med den så kallade frivalsutredningen.

Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman:

- att bifalla att-sats 2-3, 11, 20-26
- att avslå att-sats 18, 27-28
- att besvara att-sats 1, 4-10, 12-17, 19

Reservationer

Greta Eulau, MUF Stockholm, reserverar sig till förmån för bifall på samtliga att-satser.

“Omställningen till ett hållbart samhälle är avgörande för klimatet, miljön och Sveriges konkurrenskraft. MUF Stockholm presenterar i sin motion flera värdefulla förslag för att nå dit varpå samtliga att-satser bör bifallas.”

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

- att bifalla att-sats 2-3, 11, 20-26, 28
- att avslå att-sats 18,27
- att besvara att-sats 1,4-10,12-17,19

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:29 OCH 6:30

1
2
3 Båda motioner berör frågor om Moderaternas hållbarhets- samt miljö- och
4 klimatpolitik i olika avseenden. Partistyrelsen har därför valt att behandla
5 dessa i ett gemensamt yttrande.

6
7 Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning om att näringslivet är
8 avgörande för klimatomställningen. Vi är övertygade om att framgångsrikt
9 klimatarbete utformas i samspelet mellan EU:s klimatregler och näringslivets
10 unika anpassningsförmåga. Vi vet att det går att kombinera högt ställda
11 klimatmål med stärkt konkurrenskraft, fler jobb och en god välfärd. Politikens
12 främsta uppgift blir att skapa de rätta förutsättningarna för den gröna
13 omställningen bland annat genom tillgången till stora mängder fossilfri energi
14 och effektiva tillståndsprocesser. Så när vi nettonollutsläpp år 2045.

15
16 I Tidö-avtalet anges att stöden, styrmedlen och den statliga
17 organiseringen på klimatområdet ska ses över. Ett uppdrag om att ta fram
18 beräkningskonventioner för klimatnyttan ges till relevant myndighet, liksom
19 att återkommande utvärdera och redovisa effektiviteten hos den förda
20 klimatpolitiken. Målet är att klimatpolitiken ska bli så effektiv som möjligt.

21
22 Vad gäller att-satserna om energi och elnät är detta högt prioriterade
23 områden för regeringen och samtliga Tidöpartier, vilket utvecklas i
24 Tidöavtalet. Mer kärnkraft och elektrifiering samt förbättrade elnät är en
25 förutsättning för omställningen. Regeringen gör en historisk satsning på över
26 4 miljarder kronor för laddinfrastruktur. Samtidigt har vi gett Svenska kraftnät
27 och Energimyndigheten i uppdrag att stärka elsystemets motståndskraft.
28 Regeringen har lagt förslag för att ta bort förbudet mot fler reaktorer än
29 tio reaktorer, och möjliggjort för nya reaktorer på nya platser. Riksdagen
30 har röstat för att ändra det energipolitiska målet till 100 procent fossilfri
31 elproduktion 2040. Vattenfall ska inleda formella dialoger med boende runt
32 Ringhals för att kunna bygga ny kärnkraft.

33
34 Gällande miljöbalken pågår redan en översyn. Ett första steg har tagits då
35 den moderatledda regeringen har tillsatt en särskild utredare som ska se
36 över och lämna förslag på hur tillståndsprövningen enligt miljöbalken kan
37 förenklas och förkortas. Utredningsdirektiven understryker vikten av att
38 prövningen görs mer flexibel, effektiv och förutsägbar. Det handlar även om

att Sverige inte ska ställa högre eller överlappande krav i förhållande till EU:s regelverk och att utreda möjligheten att nyttja undantag i det regelverket. Del av uppdraget är även att utreda om tillståndsprövningen enligt miljöbalken bör delas upp på andra sätt än i dag. Därtill ska det utredas om en ny regel som innebär att endast en myndighet får vara part i ett tillståndsärende ska införas. Uppdraget ska redovisas senast den 15 december 2024.

Ett globalt minimipris på utsläpp är önskvärt och något som Moderaterna redan driver på för. Sverige har i EU-förhandlingarna varit pådrivande för många frågor, inte minst för att säkerställa en rättvis konkurrenssituation för de svenska företag som ligger i framkant av industriomställningen. EU:s klimatlag ska nås på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt.

I propositionen Grön innovationskraft för tillväxt lämnar partistyrelsen en lång rad förslag för en utvecklad klimat- och energipolitik och dessa förslag är i allt väsentligt i linje med de förslag som lämnas i motionerna 6:29 och 6:30.

Vad gäller cirkulär ekonomi och avfall pågår arbeten inom Regeringskansliet. Bland annat har ett förslag remitterats den 4 maj 2023 för att främja återvinning av textil och separat insamling av textilavfall. Förslagen syftar till att öka den cirkulära hanteringen av avfall i samhället och på det sättet främja cirkulära affärsmodeller och minska belastningen på miljön och klimatet.

Antibiotikaresistens är ett globalt hälsohot som behöver hanteras internationellt. Det svenska arbetet för fortsatt tillgång till effektiva antibiotika är internationellt känt som ett bra exempel inom arbetet för rationell användning av antibiotika. På regeringens uppdrag har Folkhälsomyndigheten tillsammans med den nationella arbetsgruppen NAG Strama, ReAct och Antibiotikasmart Sverige tagit fram ett material för att sprida den svenska metoden internationellt. Materialet lanserades den 4 maj 2023.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 6:29 samt 6:30 besvarade med vad som ovan anförts.

MOTION 6:31

ANN-SOFIE ALM, MUNKEDAL - VÄSTRA GÖTALAND

ÅTGÄRDER FÖR GEMENSAMT ANSVAR FÖR STRÄNDER OCH HAVSMILJÖ

Bohusläns kuster har utsetts till vackrast i världen och väldigt många turister kommer årligen från när och fjärran för att njuta det karga, vilda och häfnförande landskapet. Men de vackra kusterna har en mäktig och outtröttlig motståndare i form av flera hundra ton plast, skräp och bröte som böljande och dagligen sköljer in från havet. Om det inte vore för små kommuners viljestyrka och för ideella eldsjälur som organiserat och idogt kämpar mot dessa plastberg skulle sommarhärliga, vykortsvackra och salta dopp från de bohuslänska klipporna och vikarna för alltid vara ett minne blott. Det är små kommuner med små ekonomiska möjligheter som håller de bohuslänska stränderna skräpfria. Det är ett mycket kostsamt arbete, och utan de ideella eldsjälarna skulle ekvationen inte gå ihop.

Kommunerna har idag hela ansvaret för renhållningen och städning av stränderna. Det är en rimlig lösning när strandskräpet kommer från den egna kommunens strandbesökare som tappar glasspapper och glömmur ölburkar. Men stränderna på Bohuskusten drabbas även av 8 000 kubikmeter internationellt skräp som årligen driver upp på öar, kobbar och skär med hjälp av Jutska strömmen, Atlantströmmen och den baltiska ytströmmen.

Det är orimligt att det ska vara den lilla kommunens enskilda ansvar att ta om hand allt detta internationella skräp. Det är heller inte rimligt att fortsätta förlita oss på att ideella krafter kommer att kunna fortsätta rädda våra hav och stränder utan ekonomiska tillskott, då skräpmängden som tvingar sig upp på våra stränder oförtrutet fortsätter att öka.

Att verka internationellt inom bland andra Oskar och Helcom för att komma till rätta med marin nedskräpning vid källan är heller inte tillräckligt eftersom det behövs resurser till kommunerna. Staten borde rimligtvis avsätta resurser för att den livsviktiga havsmiljön inte ska skadas av mikroplaster liksom för att rädda den unika och värdefulla natur som internationellt utropats som en av världens vackraste.

- att¹ regeringen avkräver EU ett delat ansvar för all den internationella nedskräpning som flyter iland i Bohuslän torde även det vara rimligt. Med grund i ovanstående yrkar jag därför att
- att² Moderaterna verkar för ett nationellt ansvar för havs- och strandmiljön längs Sveriges västkust
- att³ Moderaterna verkar för ett EU-gemensamt ansvar över de stora mängder av internationellt skräp som flyter iland längs den Bohuslänska kusten,
- att⁴ Motionen översändes till den moderata riksdagsgruppen som förslag till agerande

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Motionären lyfter ett för Bohuskusten stort problem, vilket påverkar såväl boende, turismnäring och yrkesfisket. Kommunerna längs med Bohuskusten lägger stora pengar och insatser på att städa skräp som flyter i land och förstör vikar och klippskrevor. Merparten av skräpet kommer inte från Sverige, utan från andra länder och blir därmed ett nationellt ansvar. Att då verka för ett nationellt ansvar är ser förbundsstyrelsen som fullt rimligt.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman:

- att bifalla att-sats 1, 2, 4, 5 och 6
- att avslå att-sats 3

FÖRBUNDSSTÄMMAN BESLUTADE:

- att bifalla att-sats 1, 2, 4, 5 och 6
- att avslå att-sats 3

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:31

Motionären lyfter frågan om kommunernas ansvar för renhållning och städning av havs- och strandmiljön längs Sveriges västkust och föreslår att Moderaterna bör verka för ett nationellt ansvar för delar av det arbetet likaså

1 att EU är med och delar ansvaret för det marina skräpet.

2

3 Partistyrelsen anser att det behövs ett större nationellt ansvarstagande för
4 den internationella nedskräpningen längs Sveriges västkust. Det behövs även
5 ett ambitiösare arbete på EU-nivå för att komma tillrätta med problemet.

6

7 Flera av ekosystemen som återfinns i vattenmiljö är mycket känsliga.

8 Samtidigt utsätts hav, sjöar och vattendrag i dag för enorma påfrestningar.

9 Marint skräp har blivit ett allt större problem. Det får allvarliga konsekvenser

10 för både djur och människa. Den största andelen av det marina skräpet

11 utgörs av plastavfall som naturen inte klarar av att omhänderta. I stället

12 bryts plasten ner till mikropartiklar, så kallad mikroplast. Dessa partiklar är

13 i sig ofta giftiga och fungerar dessutom som magneter för andra miljögifter.

14 Partiklarna äts av bland annat plankton som i sin tur äts av fisk och

15 skaldjur och fortsätter på så sätt uppåt i näringskedjan tills vi människor

16 får i oss plasten. Värst drabbat av det internationella marina skräpet i

17 Sverige är västkusten, där stora mängder avfall flyter upp på land. De

18 drabbade kommunerna tar ett stort ansvar, vilket är både krävande och

19 mycket kostsamt. Det marina skräpet är dessutom ett stort problem för

20 boende och det lokala näringslivet, inte minst för fisket och turistnäringen.

21 Avfallsmängderna ökar ständigt och är så omfattande att det kan lägga

22 en mycket stor börda på enskilda kommuner.. Bättre stöd bör ges både till

23 berörda kommuner och till de många frivilliga initiativ som tas i arbetet mot

24 det marina skräpet. Dock skulle ändringar sådana ändringar, utan att först

25 utreda eventuella konsekvenser, kunna medföra en risk för tryck om att

26 ytterligare intäkter till staten ska omfördelas till kommuner.

27

28 Därutöver behöver åtgärder för att minska det marina skräpet vidtas även

29 på EU-nivå och internationellt. Mycket av det marina skräpet flyter i land

30 i Sverige på grund av vårt geografiska läge och vår långa kustlinje – men

31 härstammar inte från Sverige. Det innebär att Sverige tar en oproportionerligt

32 stor del av notan för att minska det marina skräpet. Det rimmar illa med den

33 grundläggande principen om att "förorenaren ska betala". Moderaterna bör

34 fortsatt vara pådrivande för att kostnaderna för det marina skräpet fördelas

35 mer rättvist inom EU och internationellt. Sverige bör även vara pådrivande

36 i internationella samarbeten för havsmiljöfrågor samt lägga särskilt fokus

37 på arbetet med att minska mängden marint skräp. Moderaterna ska även

38 fortsatt vara drivande för att åstadkomma en global överenskommelse om

plast, som ska minska och förebygga utsläpp av plastavfall och mikroplast i haven.

Partistyrelsen konstaterar att Moderaterna genom propositionen om Grön höger som antogs av arbetsstämman 2021 beslutade att partiet bland annat ska verka för att en samlad strategi för ansvarsfördelning och resurstilldelning för att åtgärda befintliga miljöskulder på land och i vattnet tas fram. Vidare ska Moderaterna verka för att förbättra samarbetet på EU-nivå för att minska nedskräpningen i våra hav och vattendrag, stöd till insatser för lokala vattenvårdsprojekt stärks för att minska bland annat övergödningen samt stärka Naturvårdsverkets och Havs- och vattenmyndighetens arbete med att sanera sjöar och vattendrag.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 6:31 besvarad med vad som ovan anförts

1 **MOTION 6:32**

2 **LINUS GUNNARSSON, OCKELBO -**

3 **GÄVLEBORGS LÄN**

6 **RIMLIGT DRIVMEDELPRIS**

8 Det är inte försvarbart att Sverige ska ha många gånger hårdare regler än
 9 övriga EU-länder som gör att våra drivmedel blir orimligt dyra vilket nuvarande
 10 reduktionsplikt innebär. Den ökande efterfrågan på biodrivmedel kommer
 11 förmodligen fortsätta driva upp priset på drivmedel och kan i slutändan
 12 påverka både regnskogen och jordbruket negativt. Höga drivmedelspriser
 13 som bland annat påverkar lantbrukare och åkerinäringen fördyrar i stort sett
 14 alla varor vi använder oss av, vi blir påverkade prismässigt i alla led. Sverige
 15 får svårare att stå sig i konkurrensen från andra länder.

16
 17 Sverige är ett förhållandevis glest befolkat land. Om vi vill ha en fortsatt
 18 levande landsbygd måste vi göra något åt de skenande drivmedelspriserna.
 19 För att familjer ska ha råd aleva på landsbygden behöver vi göra något åt
 20 situationen. Det är inte tillräckligt att sänka skaen några ören eller ens någon
 21 krona när staten därefter beskattar skatten i och med momsen.

22
 23 Med ovan nämnt yrkar jag därmed följande:

- 24
 25 **att**¹ sänka kraven på inblandning av biodrivmedel i bensin och diesel
 26 **att**² avskaffa moms för handel av bensin och diesel
 27 **att**³ motionen skickas vidare till länsförbundsstämman och
 28 Moderaternas partistämma

30 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

31
 32 Förbundsstyrelsen delar motionärens beskrivning av problemen när det
 33 gäller de höga drivmedelspriserna i Sverige. Att som motionären skriver att
 34 Sverige ska ha hårdare regler än det som EU-föreskriver gör att det drabbar
 35 enskilda personer i landet.

36
 37 De höga drivmedelspriserna blir också en form av skatt på avstånd och
 38 på landsbygden vilket får orimliga konsekvenser. Sverige är ett av Europas

största och mest glesbefolkade länder vilket gör att det slår extra hårt mot oss jämfört med andra länder i EU. Höga drivmedelspriser försvårar livsvillkoren för de som bor utanför storstäderna som är beroende av att kunna transportera sig med bil. Även jordbruket och andra företagare som verkar på landsbygden drabbas hårt när bränslepriserna blir så pass höga.

Vi moderater vill att hela landet ska leva och det måste finnas goda livsvillkor även för de som bor på landsbygden.

Därför anser förbundsstyrelsen att förslaget om minska inblandning av biodrivmedel bör sänkas till EU-mininivå. När sedan volymen av biodrivmedel mer speglar marknadens behov kan inblandningen ökas igen.

Däremot att avskaffa moms på handel av just bensin och diesel ser vi inte som rimligt.

Förbundsstyrelsen föreslår Förbundsstämman besluta

att bifalla 1:a att-satsen och

att avslå 2:a att-satsen

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

Förbundsstämman beslutade att bifalla motionen i sin helhet

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:33

Motionären berör frågan om sänkt reduktionsplikt samt skatt på drivmedel.

Tidöpartierna har kommit överens om att sänka den svenska reduktionsplikten till 6 procent för både bensin och diesel. Det utgör en sänkning med 34 procentenheter för diesel respektive 6,5 procentenheter för bensin, jämfört med om reduktionsplikten behållits på beslutad nivå för 2024.

Den nya lägre nivån ska gälla under mandatperioden och gör att det kan bli ungefär 5,50 kronor billigare per liter diesel inklusive moms att tanka redan 2024, jämfört med om reduktionsplikten behållits på beslutad nivå för detta år. För 2025 respektive 2026 kan dieselpriiset bli över 6 respektive

1 7 kronor lägre med de nya nivåerna jämfört med om vi inte gör något med
2 reduktionsplikten.

3

4 Skatten på drivmedel har därtill sänkts från årsskiftet 2022/2023.

5

6 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

7

8 **att** anse motion 6:33 med vad som ovan anförts.

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 6:33

**PETER LINZIE, BOLLNÄS - GÄVLEBORGS LÄN
M.FL.**

DEN SVENSKA ROVDJURSPROBLEMATIKEN

Den svenska rovdjurspolitiken har inte alls blivit som beslutat enligt Riksdagens beslut "En hållbar rovdjurspolitik Prop: 2012/13:191.

Enligt den skall Rovdjursförvaltningen flyttas närmare medborgarna för ökad acceptans.

"Det är därför mycket viktigt att de människor som påverkas av stora rovdjur ges möjlighet att finna en delaktighet i förvaltningen."

I själva verket har förvaltningen kidnappats av myndigheterna och flyttats bort helt från de som blir drabbade.

Lantbrukare med djurhållning, hästägare, vanliga hundägare, föräldrar och skogsarbetare är nu nära nog rättslös mot vargen. Vid varje tillfälle som en medborgare har problem med varg krävs nu juridisk kunskap då ärenden alltid måste drivas via domstol.

Jaktförordningen 23a blockerar helt möjligheterna för en rimlig tillvaro för de som är drabbade av vargen. Idag måste det nationella GYBS (Gynnsam Bevarande Status) målet vara uppfyllt för att jakt skall tillåtas lokalt. Det spelar alltså ingen roll om det finns 300 vargar i en liten by i Gävleborg om det inte finns varg i övriga landet. Det är så 23a fungerar. Vargen bryr sig inte om att Naturvårdsverket vill sprida vargen över hela landet. Den bosätter sig där den vill och där ingen jagar den.

Vi i kräver nu förändringar i Jaktförordningen.

Det regionala förvaltningsmålet för GYBS måste överställas det Nationella målet samtidigt som Länsstyrelserna får mandat att tillsammans med viltförvaltningsdelegationerna besluta hur licens/skydds jakt samt övrig förvaltning skall ske utan hänsyn till det nationella målet.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

1 Vidare måste jaktförordningen förändras så att Länsstyrelserna själva måste
 2 kunna ta beslut över hur man bäst avgör förhållandet mellan skyddsjakt/
 3 licensjakt samt vilka individer/grupper som skall avlivas. Idag är detta hårt
 4 styrt varför Länsstyrelserna ofta tvingas att välja licensjakt eller skyddsjakt
 5 på hela revir inkl. alfahannar isf enskilda problemindivider.

6
 7 Slutligen kräver vi att det nationella GYBS nivån skall beslutas av Riksdagen
 8 och inte delegeras till Naturvårdsverket detta då ett beslut av GYBS nivå
 9 har en väldigt stor påverkan för hur människor lever sina liv i landsbygden.
 10 Då är det en demokratisk fråga som är av så stor betydelse att en enskild
 11 myndighet inte kan tillåtas besluta i frågan.

12
 13 Detta brådskar på då Gävleborg f.n. har närmare 170 vargar i sitt
 14 förvaltningsområde. Det är 56 % av landets tänkta vargantal på 2,8 % av
 15 landets varyta. Medborgarna börjar tappa tålamodet med våra myndigheter
 16 och vi riskerar snabbt att medborgarna löser detta på egen hand utanför
 17 lagen.

18

19

20 Peter Linzie	Johan P Bång	Tommy Winqvist
21 Bollnäs	Bollnäs	Bollnäs
22 Gävleborgs län	Gävleborgs län	Gävleborgs län

23

24 Med anledning av ovan föreslår vi årsmötet följande:

25

26 **att¹** det regionala förvaltningsmålet för GYBS måste överställas det
 27 Nationella målet.

28 **att²** Länsstyrelserna får mandat att tillsammans med
 29 viltförvaltningsdelegationerna besluta hur licens/skyddsjakt samt
 30 övrig förvaltning skall ske utan hänsyn till det nationella målet.

31 **att³** jaktförordningen förändras så att Länsstyrelserna själva kan ta
 32 beslut över förhållandet mellan skyddsjakt/licensjakt samt vilka
 33 individer/grupper som skall avlivas.

34 **att⁴** det nationella GYBS nivån skall beslutas av Riksdagen

35 **att⁵** Moderaterna Bollnäs tar motionen som sin egen och skickar den till
 36 länsförbundsstämman och där yrkar på att länsförbundet tar denna
 37 som sin egen och skickar denna motion till partistämman 2023.

38

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Rovdjursfrågor och då särskilt vargfrågan har diskuterats under många år inom moderaterna Gävleborg. Vi har under åren sett hur vargen har spridit sig allt mer i Gävleborg och hur den idag breder ut sig över hela länet. Vi har även under årens lopp sett hur vargen påverkar människors liv och förutsättningar för att leva och verka på landsbygden på ett negativt sätt.

Motionärerna lyfter detta på ett tydligt sätt där antalet vargar i Gävleborg är en oproportionerlig stor del av det nationella målet om 270 vargar. När vargstammen är så ojämnt fördelad över landet så är det viktigt att det nationella målet harmoniseras med de regionala förvaltningsmålen. Förbundsstyrelsen delar motionärernas uppfattning att så inte är fallet idag och därför bör den regionala GYBS harmoniseras med och överordnas det nationella målet.

Det är viktigt att makten över rovdjurspolitiken flyttar närmare de som berörs. Vi delar därför motionärernas uppfattning att länsstyrelsen och viltförvaltningsdelegationen bör få större makt över den regionala förvaltningen och lättare kunna besluta om skydds jakt/licensjakt.

makt över den regionala förvaltningen och lättare kunna besluta om skydds jakt/licensjakt.

Med hänvisning till ovanstående föreslår förbundsstyrelsen förbundsstämman besluta:

att bifalla motionen

att motionen skickas vidare till partistämman

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:34

Motionärerna tar upp viktiga frågor om den svenska rovdjursproblematiken. Motionärerna anser att det regionala förvaltningsmålet för GYBS bör ställas före det nationella målet. Även om partistyrelsen delar motionärernas andemening så ser vi en stor risk för skyddsjakten. Partistyrelsen anser att det finns en stor risk att skydds jakt inte kommer kunna bedrivas på områden om det skulle innebära om att man går under det regionala

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

1 förvaltningsmålet. Vi ser gärna mer regional förvaltning, men partistyrelsen
2 vill inte att skyddsjakt ska riskeras att låsas av siffror. Vi behöver möjlighet
3 till enklare skyddsjakt. Partistyrelsen anser att viltförvaltningsdelegationen
4 bör återgå till sin tidigare sammansättning samt att de bör göra mer.
5 Vad gällande vilka som ska besluta om nationella GYBS-nivån, så håller
6 partistyrelsen med om att det är ett politiskt beslut och begrepp. Dock
7 så är det en fråga för regeringen och regeringen har beslutat att delegera
8 detta till Naturvårdsverket. Partistyrelsen delar motionärernas andemening
9 i motionen, men då det redan är en politik som Moderaterna driver anser vi
10 därmed motionen besvarad.

11

12 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

13

14 **att** anse motion 6:34 besvarad med vad som ovan anförts

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 6:34

JOSEFINE AXELSSON, OSCAR NORRA - STOCKHOLMS STAD

FÖR EN MER AMBITIÖS KLIMATPOLITIK I SVERIGE

Moderaterna har försökt att profilera sig som ett parti med en tydlig ambition att driva en grönare politik^{1,2}. Efter det senaste valet har vi dock upplevt ett tapp i väljarstöd, vilket delvis kan kopplas till bristande framgång inom miljö- och klimatfrågor³. För att säkra en hållbar framtid och öka förtroendet hos väljarna, är det avgörande att Moderaterna fortsätter att ta ledarskap i klimatarbetet. Kvinnor spelar en viktig roll i klimat- och miljöfrågor på flera sätt, då de globalt ofta påverkas mer av klimatförändringarna och miljöförstörelsen på grund av deras socioekonomiska situation⁴. Samtidigt har kvinnor också visat sig vara aktiva och engagerade inom miljö- och klimatfrågor, både i politiken och civilsamhället. Något förlusten av kvinnligt väljarstöd kan vittna om vid senaste valet⁵.

Men det är inte nödvändigt att lyfta denna fråga främst mot kvinnor, eftersom det är en fråga som angår alla människor oavsett kön. Den senaste IPCC rapporten är ödesmätt och visar tydligt att politiken är på väg åt fel håll, speciellt kring investeringar för förbättringar av energisystem och infrastruktur⁵. Miljö- och klimatfrågor är en av vår tids största utmaningar och kräver handling från alla politiska aktörer, men nuvarande regeringens presenterade politik är inte tillräcklig för att nå varken klimatmålen 2030 eller 2045 (Klimatpolitiska rådets rapport, 2023). För Moderaterna, som liberalkonservativt parti, är det särskilt viktigt att ta ansvar för miljön och klimatet på ett sätt som är förenligt med vår ideologi. Vår ideologiska grundsyn bygger på att främja ett fritt och öppet samhälle, och måste balanseras med ansvar. Där spelar miljö- och klimatfrågor en avgörande roll. Det handlar om att värna om vårt arv och vår framtid genom att skydda vår natur, vår hälsa och vår ekonomi. Genom att verka för en grönare politik som fungerar i praktiken, där hållbara alternativ premieras och icke-hållbara alternativ beskattas, visar Moderaterna att partiet tar ansvar för en hållbar framtid.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

1 Historiskt har några av våra största politiker som Winston Churchill,
2 Theodore Roosevelt och Margaret Thatcher verkat för ökad naturvård
3 och miljöskydd både nationellt och internationellt. I Sverige minns vi hur
4 Carl Bildts arbete banade väg för ökad miljömedvetenhet och miljöskydd i
5 Sverige. Men vi kan inte stanna kvar i det förflutna. Vi har nyligen hört mycket
6 om elektrifiering och koldioxidinfångning (carbon capture and storage, CCS)
7 som lösningar på klimatproblemen från vårt parti - men det är viktigt att vi
8 inte stannar vid dessa åtgärder, då det inte räcker för att uppnå de klimatmål
9 som satts upp⁶. Vi måste ta ytterligare steg och satsa på innovativa lösningar
10 för att minska utsläppen och skydda vår planet. Detta kräver en bred och
11 ambitiös politisk agenda, som inkluderar såväl ekonomiska incitament och
12 regleringar, som investeringar i gröna teknologier och minskandet av vår
13 klimatpåverkan på alla nivåer i samhället.

14

15 Ur ett liberalkonservativt perspektiv kan åtgärder kring naturresurserna bidra
16 till synergi mellan bevarande av miljön och ekonomisk tillväxt. Genom att
17 uppmuntra investeringar i förnybar energi, kan både miljön och ekonomin
18 gynnas. Koldioxidskatt kan ses som en marknadsbaserad lösning, som
19 tar hänsyn till den faktiska kostnaden av att släppa ut koldioxid och andra
20 växthusgaser. Genom att beskatta utsläppen kan man skapa incitament
21 för företag och individer att minska sin utsläppsnivå, där de som orsakar
22 mer utsläpp betalar mer, samtidigt som man minskar skatterna på arbete
23 och företagande. En möjlig lösning skulle kunna vara att använda intäkterna
24 från koldioxidskatten för att finansiera skattelättnader för företag som
25 investerar i miljövänliga teknologier eller för att sänka företagskatten för
26 alla företag. På så sätt kan man skapa incitament för företag att minska sina
27 utsläpp samtidigt som man stimulerar ekonomisk tillväxt och skapar fler
28 arbetstillfällen. Samtidigt skulle man kunna titta på möjligheten att använda
29 en del av intäkterna från koldioxidskatten för att finansiera skattelättnader
30 för låg- och medelinkomsttagare, till exempel genom att höja brytpunkten
31 för när man börjar betala inkomstskatt. På så sätt kan man ge de som har
32 lägre inkomster en skatteavlastning samtidigt som man fortsätter att främja
33 ekonomisk tillväxt och entreprenörskap.

34

35 Vi bör dessutom skapa incitament för skogs- och markägare att bevara
36 eller åter- ställa kolsänkor genom skattelättnader eller andra ekonomiska
37 fördelar. Generellt sett kan en balans mellan ekonomiska incitament,
38 regleringar och samarbete mellan intressenter vara en effektiv strategi för att

skydda naturresurser utan att inkräkta på äganderätten. Exempelvis kan ett ekonomiskt hållbart skogsbruk förenas med bevarandet av ekosystem och miljö genom att man tillämpar hållbarhetsprincipen. Det innebär att man tar hänsyn till både ekonomiska, sociala och miljömässiga faktorer vid planering och genomförande av skogsbruket. Vi bör även arbeta för att öka kunskapen om kolsänkor och deras betydelse för att nå klimatmålen, både bland allmänheten och bland politiska beslutsfattare, samt uppmuntra frivilliga initiativ från lokala samhällen och organisationer.

Vi som Moderater kan och bör ta ledarskap i att ta ansvar för miljön och klimatet! Jag föreslår därför i denna motion ett antal konkreta åtgärder som Moderaterna bör verka för, inklusive att investera i forskning och utveckling av nya teknologier, främja ökad användning av förnybara energikällor, skapa incitament för skogs- och markägare att bedriva ett hållbart skogsbruk samt bevara eller återställa kolsänkor genom skattelättnader eller andra ekonomiska fördelar. Vi bör nogsamta beakta vår framtida hållning i frågan då bristande retorik och ståndpunkter kring miljö- och klimatfrågan fortsatt kommer att avskärma väljare.

¹ "Grön höger – för minskade utsläpp och framtidens jobb", 2021-09-13, <https://moderaterna.se/nyhet/gronhoger/>

² "Nu ska M bli Sveriges nya riktiga miljöparti", 2021-02-19, Aftonbladet: <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/2dmevv/ nu-ska-m-bli-sveriges-nya-riktiga-miljoparti>

³ "Maktskiftesvalet 2022 – en resa in i det okända" (Moderaternas eftervalsanalys), 2023-03-09, <https://moderaterna.se/nyhet/moderaternaseftervalsanalys2022/>

⁴ "Five Reasons Why Climate Action Needs Women" (UNFCCC), 2023-03-08, <https://unfccc.int/news/five-reasons-why-climate-action-needs-women>

⁵ IPCC, 2023: AR6 Synthesis Report, <https://www.ipcc.ch/report/ar6/syr/>

⁶ IPCC, 2022: Summary for Policymakers. In: Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change. Contribution of Working Group III to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change [P.R. Shukla, J. Skea, R. Slade, A. Al Khourdajie, R. van Diemen, D. McCollum, M. Pathak, S. Some, P. Vyas, R. Fradera, M. Belkacemi,

⁶ Hasija, G. Lisboa, S. Luz, J. Malley, (eds.]. Cambridge University Press, Cambridge, UK and New York, NY, USA. doi: 10.1017/9781009157926.001

1 Med anledning av ovanstående yrkar jag på

2

3 **att**¹ Moderaterna ska verka för att Sverige tar ett större ansvar för att
4 minska klimatpåverkan och uppnå nettonollutsläpp senast 2045

5 **att**² Moderaterna verkar för fler och effektivare klimatåtgärder för att nå
6 de nationella klimatmålen

7 **att**³ Moderaterna vidtar åtgärder som främjar en omställning till en
8 hållbar ekonomi.

9 **att**⁴ Moderaterna ska verka för påskyndandet av förenklad byråkrati för
10 företag och privatpersoner som vill satsa på miljövänliga alternativ.

11 **att**⁵ Moderaterna långsiktigt verkar för forskning och utveckling
12 av hållbara teknologier och innovationer som bidrar till att minska
13 klimatpåverkan.

14 **att**⁶ Moderaterna synliggör och kommunicerar sitt främjande för
15 forskning och utveckling av hållbara teknologier och innovationer
16 som bidrar till att minska klimatpåverkan.

17 **att**⁷ Moderaterna i Stockholms stad verkar för en översyn och strategisk
18 planering av användandet av eldrivna fordon för företag och boende
19 i staden.

20 **att**⁸ Moderaterna i Stockholms stad vidareänder motionen till
21 partistämman 2023

22

23 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

24

25 Klimatförändringarna är en av vår tids stora problem att möta.

26 Förbundsstyrelsen tackar för en motion i en viktig fråga. Moderaterna har
27 som motionären beskriver utvecklat sin miljöpolitik under flera år och det är

28 glädjande att vi fått ett ökat förtroende där väljarna i mätningar ofta angett
29 Moderaterna som det parti näst efter Miljöpartiet som har bäst miljöpolitik.

30 Det var också den sakfråga där Moderaterna ökade sitt förtroende mest
31 enligt vallokalsundersökningen, något som också eftervalsanalysen

32 konstaterar. Klimatfrågan är viktig bland väljare i stort och ännu viktigare i
33 våra städer. Att Moderaterna fortsätter att utveckla, kommunicera och även

34 bredda vår miljöpolitik är viktigt både för att hejda själva klimatförändringarna
35 genom verkningsfull politik snarare än vänsterns symbolpolitik men också för

36 att Moderaterna ska öka sitt stöd i våra städer eftersom allt fler väljare med
37 rätta ställer krav på sådan politik.

38

Förbundsstyrelsen delar motionärens åsikt att Sverige behöver en klimatpolitik med verkningsfulla åtgärder som gör att vi når målet om nettonollutsläpp till 2045 och att Sverige därmed är med och tar ansvar för det som är en global angelägenhet.

Därför bifaller vi yrkande ett eftersom vi vill understryka att det är viktigt att Sverige och regeringen arbetar för att nå vårt uppsatta klimatmål. Det är för oss osäkert om motionären med att sats två menar att vi ska öka insatserna för att nå våra mål eller skärpa själva målen. Att vidta fler och effektiva åtgärder för att nå målen delar vi till fullo, däremot inte att skärpa själva målen. Därför besvarar vi att-satsen. Sju av åtta av riksdagens partier står bakom det klimatpolitiska ramverket och klimatmålet om nettonollutsläpp till 2045. Förbundsstyrelsen menar att Sverige och regeringen varken ska lätta på eller skärpa det målet utan genomdriva verkningsfull politik för att nå det. Det ligger dessutom väl i linje med EU: s antagna mål om nettonollutsläpp till 2050 och bäst klimatpolitik har vi när EU kan agera enat vilket också den skärpta utsläppshandeln är en del i.

Att prissätta utsläpp är viktigt för att hejda klimatförändringarna. Det kan ske på olika sätt, till exempel genom koldioxidskatt eller ett utsläppshandelssystem som på EU-nivå. Vissa koldioxidskatter kan behöva höjas medan andra kanske redan är på en nivå som motsvarar dess negativa externaliteter eller ska kompletteras med andra åtgärder. Förbundsstyrelsen besvarar därför att satserna fyra och fem.

Bra kan alltid bli bättre men det är viktigt att konstatera att svenskt skogsbruk är ett av världens mest hållbara där ett avverkat träd ersätts av två nya som planteras. Stor hänsyn tas till miljö och biologisk mångfald genom åtgärder som kantzoner och hänsynsytor. Frihet under ansvar har tjänat skogen bra utifrån både tillväxt och hållbarhet. En växande skog binder mer än en gammal som slutat binda koldioxid och skogens produkter bidrar till att tränga ut fossila alternativ. En brukad skog gör alltså dubbel klimatnytta. Skogsvårdslagen är ur ett skogligt perspektiv med oerhört långa cykler en relativt ny lagstiftning som bidragit till ett mycket mer hållbart skogsbruk än vad vi till exempel såg i mitten av 1900-talet. Den lagstiftningen bör vi värna. Skogsägare kan redan idag certifiera sin produktion genom till exempel FSC och förbundsstyrelsen ser ingen anledning att införa en statlig certifiering eller krav på motsvarande.

1 Incitament och stödåtgärder för företag och privatpersoner som vill satsa
 2 på miljövänliga alternativ kan vara lämpliga där så är miljömässigt och
 3 samhällsekonomiskt motiverat. Förenklad byråkrati är viktigt för företag och
 4 privatpersoner som vill satsa på miljövänliga alternativ men också generellt.

5
 6 Forskning och utveckling för hållbarhet och minskade utsläpp är
 7 viktigt och något Förbundsstyrelsen kan tillstyrka, det går också i
 8 linje med vad Moderaterna på nationell nivå förespråkat när det gäller
 9 forskningspropositioner med mera. Däremot bör politiken vara försiktig
 10 med att detaljstyra exakt vart pengarna ska gå. Det finns många
 11 forskningsområden som är både intressanta och viktiga, också i
 12 klimathänseende, utöver de som nämns i motionen.

13

14 Ett ökat användande av kollektivtrafiken genom ökad säkerhet och
 15 trivsel är viktigt i en växande stad både ur ett miljöperspektiv och ett
 16 tillgänglighetsperspektiv. Den landbaserade kollektivtrafiken i Stockholms
 17 län är redan fossilfri men ökad elektrifiering är viktigt. Båda dessa saker
 18 arbetar Moderaterna i regionen för. En översyn och strategisk planering av
 19 användandet av eldrivna fordon för företag och boende i staden är något
 20 förbundsstyrelsen gärna ser utvecklas. Med anledning av ovanstående
 21 föreslås förbundsstämman:

22

23 **att** bifalla att-sats 1, 3, 8-10, 16

24 **att** avslå att-sats 6, 17

25 **att** besvara att-sats 2, 4-5, 7, 11-15

26

27 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

28

29 **att** bifalla att-sats 1,3,8-10,16, 17

30 **att** bifalla att-sats 2 med ändringsyrkandet så att att-satsen lyder
 31 “Att Moderaterna verkar för fler och effektivare klimatåtgärder för att
 32 nå de nationella klimatmålen”

33 **att** avslå att-sats 6

34 **att** besvara att-sats 4-5, 7, 11-15.

35

36

37

38

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:34

Motionären lyfter behovet av en effektiv klimatpolitik och berör flera aspekter som kan främja den gröna omställningen såsom förenklad byråkrati för företag och privatpersoner, innovationer, elektrifiering samt forskning och utveckling.

Partistyrelsen delar motionens bild om nödvändigheten i att Moderaterna har en effektiv klimatpolitik. Bland miljöfrågorna har klimatet en särställning. En ambitiös klimatpolitik är en viktig försäkring för att mildra konsekvenserna av klimatförändringarna. Ska vi lyckas med omställningen krävs optimism och tilltro till människans skaparkraft och teknikens möjligheter. Moderaterna står för denna hoppfullhet, men vi är inte naiva. Det behövs effektiva politiska styrmedel, som minskar utsläppen och gör skillnad på riktigt. Lösningen på klimathotet ligger i att få mänsklig utvecklingskraft och innovation att arbeta tillsammans med välriktade regleringar.

I Tidö-avtalet anges att stöden, styrmedlen och den statliga organiseringen på klimatområdet ska ses över. Ett uppdrag om att ta fram beräkningskonventioner för klimatnyttan ges till relevant myndighet, liksom att återkommande utvärdera och redovisa effektiviteten hos den förda klimatpolitiken. Målet är att klimatpolitiken ska bli så effektiv som möjligt. Med en genomtänkt klimatpolitik kan vi minska utsläppen och skapa förutsättningar för framtidens jobb. Ekonomisk tillväxt är ett villkor för en framgångsrik klimatomställning. Politiken måste därför ta vara på och uppmuntra – inte kväva – den innovationskraft och vilja att ställa om i hållbar riktning, som finns hos människor och företag.

I propositionen Grön innovationskraft för tillväxt lämnar partistyrelsen en lång rad förslag för en utvecklad klimatpolitik och dessa förslag är i allt väsentligt i linje med de förslag som lämnas i motionen.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 6:34 besvarad med vad som ovan anförts

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

MOTION 6:35

SOPHIA GRANSWED BAAT, SKÄRHOLMEN OCH TOM HEDRUP, GÄRDET - STOCKHOLMS STAD

FASA UT MINKFARMERNA

I april 2019 fick Sverige en ny djurskyddslag. Syftet med den nya lagen var att säkerställa ett gott djurskydd och att främja en god djurvålfärd och respekt för djur. Lagen gäller djur som hålls av människan och, med undantag för vissa bestämmelser, viltlevande försöksdjur. Där fastslås att djur ska hållas och skötas i en god djurmiljö och på ett sådant sätt att deras välfärd främjas, att de kan utföra sådana beteenden som de är starkt motiverade för och som är viktiga för deras välbefinnande, och att beteendestörningar förebyggs. Minkar som föds upp med ett enda syfte; att avlivas och flås för att bli päls, är inte förenligt med detta.

FAKTA OM MINKEN

Minken är ett mårddjur från Nordamerika och anpassad för ett liv vid vatten. Den är en god simmare som i det vilda lever i 5–6 år. Minken utgör dock ett hot i det fria mot mark- och/eller hålhäckande sjöfåglar, då den tar ägg och dödar både ungfåglar och vuxna fåglar i skärgården och i våtmarker. Den utgör även ett hot mot amfibier, små däggdjur, kräftor, musslor och fisk. Den bör därför inte släppas ut i det vilda, utan en avveckling bör ske av de minkfarmer som finns kvar¹.

KRAFTIG MINSKNING AV MINKFARMER

2002 fanns det ca 180 minkfarmer i Sverige med en total omsättning om ca 360 miljoner kronor. Den senaste utredningen visade att det fanns runt 70 minkfarmer 2018 och ett 50-tal år 2019. Kartläggningen kring covid-19 under 2020 visade att det fanns ca 33 farmer kvar². Idag räknar man till 28 aktiva minkfarmer i Sverige.

En kartläggning som gjordes i samband med utbrott av covid-19 på minkfarmer 2020-2021 visade att det då fanns ca 28 farmer kvar, varav 23 stycken hade haft smitta av SARS-CoV-2. Detta kan jämföras med att den senaste utredningen som gjordes av Jordbruksverket visade att det 2018 fanns runt 70 stycken minkfarmer och cirka 800 000 minkar per år dödades.

Under pandemiåret 2021 stoppade man all uppfödning av minkar i Sverige, vilket resulterade i en kraftfull minskning.

Uppfödningen återupptogs dock under 2022. Idag föds det upp cirka 200 000 minkar per år i Sverige, en minskning med ungefär 430 000 minkar på bara två år.

FRUKTANSVÄRD DJURHÅLLNING

De djur som är kvar, lever fortsatt i trånga burar utan vatten och strö. I Sverige har vi väldigt svårt att acceptera den djurhållning som sker på exempelvis asiatiska djurmarknader, där både hundar och många andra djur hålls i små trånga burar, och därefter flås för sitt kött. Samtidigt håller vi minkar i små gallerburar dygnet runt. Hanteringen av minkarna resulterar i beteendestörningar såsom repetitiva rörelsemönster, självskadebeteenden och passivitet. Vid 11 av 12 inspektioner av päls- djursfarmer som genomfördes under 2019 i Sverige, kunde brister i djurhållningen konstateras³.

SMITTBÄRARE AV SARS-COV-2 OCH FÅGELINFLUENZA H9 N2

I en studie från Kina har forskare kommit fram till att minkar kan smittas av både mänskliga influensavirus och fågelinfluensavirus. Fågelinfluensaviruset H5N6 gav så pass allvarliga symtom att minkarna behövde avlivas. Det är samma virus som låg bakom fågelinfluensasäsongen 2017–2018 i Europa. Minkfarmerna följde influensasäsongerna bland människor enligt forskarna, vilket tyder på att smittan förflyttade sig mellan artgränserna. Forskarnas slutsats är att minkfarmer riskerar att bli reservoarer för influensavirus, och att det riskerar ytterligare virus-mutationer⁴.

FÖRBJUD MOT MINKPÄLSUPPFÖDNING I FLERA LÄNDER

Majoriteten av pälsen från svenska minkfarmer exporteras och den päls som säljs i svenska butiker är importerad, som exempelvis rävs-, chinchilla-, coyote och kaninpäls. Argumentet att det skulle vara miljövänligt att bära päls, faller därmed. Flera länder har fattat beslut om att stoppa inhemsk pälsdjursuppfödning. I Europa rör det sig om totalt 15 länder som fattat beslut om att fasa ut eller förbjuda pälsdjursuppfödning, senast att ansluta var Norge. Storbritannien förbjöd pälsdjursuppfödning redan 2003. Andra länder på listan är Danmark, Tyskland, Nederländerna och Österrike, och utanför Europa håller Nya Zeeland och Japan på att fasa ut pälsdjursuppfödningen.

1 **AVLIVNING**

2 Det finns flera olika metoder för att avliva mink; inandning av gas, injektion
 3 av lämpliga preparat (bedövning) och diverse fysiska metoder. Ambitionen
 4 är att den enskilda minken blir medvetslös så fort som möjligt, eftersom
 5 hjärnbarken då inte fungerar och djuret inte längre kan uppleva smärta.
 6 Den vanligaste metoden att avliva mink är inhalation av gas (koldioxid eller
 7 kolmonoxid) och det är också den metod som har fått mest uppmärksamhet
 8 och forskning⁵.

9

10 **STARK FOLKVLJA EMOT PÄLSDJURSUPPFÖDNING**

11 I Novus opinionsmätning (2018) på uppdrag av Djurens Rätt, ansåg 8 av 10
 12 svenskar att det inte bör vara tillåtet att föda upp djur i bur för pälsens
 13 skull. I mars 2019 tog dåvarande landsbygdsminister Jennie Nilsson, emot
 14 en namninsamling med över 100 000 underskrifter för ett förbud mot
 15 pälsdjursfarmning i Sverige. Sedan dess har ingen regering meddelat att
 16 de avser att vidta några åtgärder för att fasa ut eller stänga minkfarmer. Att
 17 vilja fasa ut minkfarmer är inte kontroversiellt och det stöds även av Sveriges
 18 Veterinärförbund och många lantbrukare. Det är dags att göra rätt nu och
 19 verka för att fasa ut minkfarmerna – en gång för alla!

20

21 ¹ Naturvårdsverket

22 ² Jordbruksverket (2019) Utvärdering av välfärden hos mink inom pälsproduktionen.

23 ³ Länsstyrelsen

24 ⁴ Sun H. m.fl. (2021) Mink is a highly susceptible host species to circulating human and avian
 25 influenza viruses. *Emerging Microbes & Infections*: 1–34.

26 ⁵ SLU:s vetenskapliga råd för djurskydd, Rapporter från SLU:s vetenskapliga råd för djurskydd,
 27 2020:2 Uppsala 2020

28

29 Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi stämman besluta:

30

31 **att¹** Moderaterna i Stockholms stad verkar för att fasa ut
 32 minkpälsuppfödningen i Sverige.

33 **att²** motionen ska vidareändas till Moderaternas partistämma

34

35

36

37

38

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Förbundsstyrelsen vill börja med att tacka för den inkomna motionen.

Av djurskyddslagen som trädde i kraft 2019 framgår bland annat att djur ska behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande och sjukdom. Det framgår också att djur ska hållas och skötas i en god djurmiljö och på ett sådant sätt att deras välfärd främjas, att de kan utföra sitt naturliga beteende och att beteendestörningar förebyggs. Utöver dessa grundläggande bestämmelser har Jordbruksverket meddelat närmare föreskrifter om uppfödning och hållande av pälsdjur. SLU har bedrivit forskning om minkar sedan 2003 och forskningsresultaten har bland annat utgjort underlag till Jordbruksverkets föreskrifter.

Jordbruksverket fick 2018 i uppdrag att utvärdera välfärden hos minkar inom pälsproduktion. I sin rapportering av uppdraget 2019 anförde Jordbruksverket bl.a. att underlaget från det vetenskapliga rådet för djurskydd stöder reglerna om hur mink ska hållas i etagebur med ligghyllor, bolåda med bäddmaterial och berikningsföremål som byts ut. Verket anförde vidare att det var för tidigt att utvärdera effekten av reglerna på djurvälfärden utifrån den nya djurskyddslagen 2019 men bedömde att djurvälfärden för mink har förbättrats de senaste åren. Jordbruksverket ger i sin redovisning inga förslag till regeländringar för mink men föreslår mer forskning i de system som mink hålls i dag med inriktning på stereotypa beteenden och minkens rörelsebehov.

Moderaternas generella ingång och även politik på riksnivå är att så länge man lever upp till kraven i djurskyddslagen så ska verksamheten vara tillåten. Samtidigt ser vi en drastisk nedgång i efterfrågan på päls, att minkpälsen framför allt exporteras till länder som Kina, att allt fler forskare och andra auktoriteter är oroliga för djurens välmående och/eller risken för spridning av farliga virus till människor. Därtill är det flertalet medlemsstater i EU som är på väg att fasa ut sin minknäring. Antalet farmar i våra omkringliggande länder liksom i Sverige har efter Covid 19-pandemin dessutom drastiskt minskat. Nu kan därför vara motiverat att våga ompröva tidigare positioner och tillfället lämpligt för en utfasning eftersom relativt få existerande farmar berörs.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

1 Med detta sagt delar förbundsstyrelsen motionärernas oro huruvida kraven i
 2 djurskyddslagen är tillräckliga vad gäller minkhållning och om de i praktiken
 3 efterlevs tillräckligt väl. Därutöver är mottagligheten och risken för vidare
 4 spridning av smittor och virus som är farliga även för människan en faktor att
 5 ta hänsyn till. Jordbruksverket gjorde en noggrann bedömning under Covid
 6 19-pandemin och införde tillfälligt avelsförbud som dock senare hävdades när
 7 smittorisken var över. Det är vår mening att myndigheterna gjorde noggranna
 8 bedömningar då men att det kan behövas ett större tag kring riskerna med
 9 pälsfarmning i relation till nyttorna. Därtill kan man i 2020-talets Sverige
 10 diskutera om det verkligen är

11

12 rimligt att bedriva uppfödning av djur enkom för sin päls, särskilt om det är
 13 förknippat med tveksamheter kring djurhälsa eller spridning av för människan
 14 farliga virus.

15

16 Tidigare fanns räv- och chinchillafarmer i Sverige men är nu nedlagda.
 17 Dessa förbjöds inte utan stängdes eftersom kraven i lagar och regler höjdes
 18 till en nivå där det inte längre blev ekonomiskt rimligt att fortsätta bedriva
 19 verksamheten.

20

21 Förbundsstyrelsen föreslår inget förbud mot existerande farmar men stöder
 22 en utfasning. På vilket sätt och i vilken takt tar inte förbundsstyrelsen
 23 ställning till nu.

24

25 Det bör naturligtvis föregås av en grundlig utredning som bland annat tittar
 26 på ovan nämnda faktorer men också hur detta har gjorts/görs i andra länder.

27

28 Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman:

29

30 **att** bifalla att-sats 1

31

31 **att** avslå att-sats 2

32

33 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

34

35 **att** bifalla att-sats 1

36

36 **att** bifalla att-sats 2 med ändringsyrkandet så att att-satsen lyder
 37 “att motionen ska vidareändras till Moderaternas partistämman”

38

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:35

I motionen föreslås att Moderaterna ska verka för att fasa ut minkpälsuppfödningen i Sverige.

Partistyrelsen anser att det är viktigt att se till att minkuppfödare följer de lagar och regler som gäller i Sverige för att säkra god djurhållning. All djurhållning styrs genom lagstiftning, förordningar och rekommendationer från expertmyndigheter som till exempel Sveriges lantbruksuniversitet och Jordbruksverket. Det innebär att svensk minknäring är under samma kontroll som övrig djurhållning.

Den moderatledda regeringen har beslutat om att föreslå att avsätta totalt 180 miljoner kronor år 2024 och 2025 för att stötta de företagare som frivilligt avvecklar sin verksamhet med minkuppfödning för pälsproduktion. Parallellt kommer ett utredningsarbete att påbörjas för att se över om djurskyddslagstiftningen ska ändras så att pälsdjursuppfödning inte längre blir tillåtet.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 6:35 besvarad med vad som ovan anförts

Christofer Fjellner, Douglas Thor och Johan Forssell reserverade sig till förmån för att bifalla motion 6:35.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

1 **MOTION 6:36**

2 **ALEXANDRA ANSTRELL, HANINGE**

3 **STOCKHOLMS LÄN M.FL.**

4

5

6 **HÄSTEN ÄR VIKTIG FÖR SVERIGE**

7

8 I Sverige bedrivs hästverksamhet i många olika former med över 360 000
9 hästar och skapar ungefär 17 000 jobb. Hästnäringen omsätter ungefär
10 31 miljarder per år och binder samman stad med landsbygd. Näringen är
11 viktig. Hästen är en utmärkt resurs för hållbara samhällstjänster, som skapar
12 gemenskap, välmående och är en symbol för våra öppna landskap och
13 gröna näringar. Kring hästanknuten verksamhet sker dagligen konsumtion
14 av varor och tjänster. Hästnäringens effekter i form av konsumtion av
15 varor och tjänster utgör 0,5% av BNP. Inklusiv spridningseffekter uppgår
16 omsättningen till 72 miljarder SEK och 38 000 helårssysselsättningar. Det är
17 en stor och växande näring som vi ska ta på allvar och främja.

18

19 Ridsporten innebär viktig fritid och tävling för en halv miljon svenskar.
20 Svenska Ridsportförbundet har drygt 154 130 medlemmar, varav 93% tjejer
21 (2022) Ridsporten är också Sveriges näst största ungdomsidrott (7–25 år),
22 en av de största sporterna för personer med funktionsnedsättning och inom
23 alla grenar utom voltige tävlar män och kvinnor – pojkar och flickor – mot
24 varandra på samma villkor.

25

26 **MOTVERKA VETERINÄRBRISTEN**

27 Veterinärbristen leder till att djur och deras ägare får vänta länge på hjälp,
28 och att de kan tvingas till långa resor. Situationen är ojämnt fördelad över
29 landet. Det finns ett statligt ansvar att se till att det finns veterinärservice i
30 hela landet. Enligt branschorganisationen "Gröna arbetsgivare" finns det
31 bara 24 kliniker i hela Sverige som har öppet sju dagar i veckan, året om
32 och än färre som tar emot hästar. Att det kan bli fråga om långa transporter
33 för sjuka djur är uppenbart. Om Sverige ska kunna upprätthålla ett gott
34 djurskydd behövs fler utbildade veterinärer och djursjukskötare. Därför
35 behöver vi låta inresande veterinärer få skriva journaler på engelska såsom
36 läkare får göra. På så sätt kan vi snabbare dra fördel av utländska veterinärer.

37

38

SAMMA MÖJLIGHETER FÖR OLIKA AKTÖRER INOM BARN OCH UNGDOMSIDROTT

Det finns skillnader i flickor och pojkars idrottsutövande. Pojkar idrottar längre upp åldrarna i lag, medan flickor i högre grad ägnar sig åt individuella sporter som dans och ridning, ofta i privata dansstudios och stall. Kommunallagens förbud om otillbörligt gynnande av enskild innebär att pojkars idrottande i högre utsträckning finansieras via statligt och kommunalt stöd. Det finns goda exempel där en företagare bedriver exempelvis ridskola utan att vara en förening, som exempelvis Lovisas Ponnystall. De väljer av olika anledningar att inte starta en förening men bedriver fantastisk verksamhet för våra barn och unga. Därför vill vi utreda möjligheten att förändra befintlig lagstiftning så att även privata aktörer kan söka stöd att bedriva barn- och ungdomsidrott.

SKAPA MÖJLIGHET FÖR HÄSTUNDERSTÖDDA INSATSER I HELA LANDET

Hästunderstödd terapi används som habilitering och rehabilitering för personer med fysisk funktionsnedsättning och syftar till förbättrad balans, muskulatur och koordination. Insatser används även som terapi inom psykosocial behandling och psykoterapi vid psykisk ohälsa. Syftet är då ökat välmående samt bättre kroppskänedom, självförståelse och självförtroende. Hästunderstödd terapi används i såväl etablerad vård som i verksamheter som enbart erbjuder fritidsridning och hälsovård. Insatsen består av allt från ryttrarträning och övningar på hästryggen till skötsel och omsorg om hästar. På olika håll i landet finns insatser för att hjälpa sk hemmasittare tillbaka till skolan via stallet. Det finns forskning på området men ibland hävdas det att det inte finns tillräcklig forskning varpå hästunderstödda insatser inte alltid används. Hästens viktiga betydelse för människan är dock väl känd och internationellt finns en hel del forskning att luta sig mot. Dock behövs mer forskning i Sverige och en tydlighet hur regioner och kommuner kan använda sig av hästunderstödda insatser på ett bra sätt för en bra verksamhet till de som behöver det. Vi moderater vill öka möjligheten till att fler kan använda sig av hästunderstödda insatser för bättre fysisk och psykiskt mående.

1 Med anledning av ovanstående föreslår vi partistämman besluta:

2

3 **att**¹ uttala att för Moderaterna är hästnäringen viktig för Sverige

4 **att**² Moderaterna ska verka för att antalet utbildningsplatser för
5 veterinärer och djursjukskötare ökar med 10 respektive 25 procent
6 per år

7 **att**³ Moderaterna ska verka för att antalet platser gällande snabbspåret
8 för utländska veterinärer ökar

9 **att**⁴ Moderaterna ska verka för att låta inresande veterinärer få skriva
10 journaler på engelska såsom läkare får göra

11 **att**⁵ Moderaterna ska verka för att arbetsmiljöförhållandena inom
12 veterinärbranschen förbättras

13 **att**⁶ Moderaterna ska verka för att tillsätta en utredning att utreda att
14 möjliggöra en förändring av befintlig lagstiftning så att även privata
15 aktörer kan söka stöd för att bedriva barn och ungdomsidrott

16 **att**⁷ Moderaterna ska verka för att främja mer forskning på hur
17 hästunderstödda insatser kan främja fysisk och psykisk hälsa

18 **att**⁸ Moderaterna ska verka för att ta fram ett förslag på ett nationellt
19 system för hur kommuner och regioner systematiskt kan använda
20 sig av hästunderstödda insatser

21

22

23 Alexandra Anstrell Boriana Åberg Katarina Tolgfors

24

25 Camilla Brunsberg Lars Beckman Anna Af Sillén

26

27 Susanne Nordström Johanna Hornberger Jörgen Berglund

28

29 Maria Stockhaus Emma Ahöström Köster Ann-Sofie Alm

30

31 Stina Höök Anna Nordqvist Catarina Espmark

32

33 Adam Johansson Marie Oudin Anna Karin Nilsson

34

35 Ulrika Jacobs Satu Goldbech Stefan Sydberg

36

37 Marlene Lund Ann-Charlotte Hammar Isabelle Ankarfjärd

38 Kopparklint Johnsson Jäger

Joanna Lewerentz	Camilla Kampf	Per Ericson	1
			2
Zarah Sjökvist	Kerstin Borg	Håkan Ryss	3
			4
Carina Jannesson Sjöberg	Marie Louise Hänel Sandström	Katarina Lavin Bogg	5
			6
			7
Erik Andersson	Birgitta Kaasik	Helena Storckenfeldt	8
			9
Adam Reuterskiöld	Hanna Bocander	Irene Svenonius	10
			11
Camilla Espenkrona			12
			13

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Förbundsstyrelsen tackar för en initierad motion rörande den viktiga hästnäringen. En verksamhet som omsätter 31 miljarder per år och sysselsätter 17 000 personer. Vi instämmer i ett antal av slutsatserna medan andra saknar konkreta analyser vad gäller det faktiska behovet. Vi ställer oss bakom utländska veterinärer och att deras journalföring kan ske på engelska, men vi vill göra medskicket att det i alla lägen är viktigt att utländsk veterinärskompetens formellt kan vidimeras.

Förbundsstyrelsen föreslår partistämman besluta:

- att att 1 Bifall. 26
- att att 2 Avslås med hänvisning till att behovsanalys saknas 27
- att att 3 Bifall, med förbehållet att kunskapsnivån på utländska veterinärer kan kvalitetssäkras och vidimeras. 28
- att att 4 Bifall, med förbehållet att kunskapsnivån på utländska veterinärer kan kvalitetssäkras och vidimeras. 30
- att att 5 Anses besvarad med hänvisning till att det är Arbetsmiljöverket som gör dylika bedömningar. 32
- att att 6 Bifall. 34
- att att 7 Avslås med hänvisning till att behovsanalys saknas. 35
- att att 8 Avslås med hänvisning till att regioner och kommuner själva är bäst lämpade att avgöra huruvida hästunderstödda insatser är lämpliga eller inte. 37

1 *Reservationer*

2

3 Alexandra Anstrell och Irene Svenonius reserverar sig till förmån för bifall till
4 samtliga att-satser.

5

6 Noterades till protokollet att Erik Andersson ej deltog i beslutet då han
7 undertecknat motionen.

8

9

10 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:36**

11

12 Motionärerna lyfter frågan rörande hästnäringen, dess förutsättningar,
13 betydelse och behov. Hästnäringen är en verksamhet som omsätter 31
14 miljarder kr per år och sysselsätter 17 000 personer. Den har stor betydelse
15 för fritid och rekreation för både barn och ungdomar. Motionärerna föreslår
16 en rad politiska reformer för att stärka ridsporten och dess förutsättningar.

17

18 Partistyrelsen delar motionärernas andemening gällande utbildningsplatser
19 för veterinärer och djurskötare och ser behovet av att svenska lärosäten tar
20 ansvar för att möta arbetsmarknadens behov. Partistyrelsen anser dock att
21 politiken som huvudregel inte bör detaljstyra lärosätena till den grad som
22 motionen föreslår.

23

24 Partistyrelsen ställer sig positiv till möjligheten för utländska veterinärer att
25 dels validera sin utbildning och kunna arbeta i Sverige, samt att legitimerade
26 veterinärer ges möjlighet till journalföring på engelska.

27

28 Partistyrelsen anser att det är viktigt att arbetsförhållandena i alla branscher
29 är goda, och det gäller även för veterinärbranschen. När det kommer till
30 forskning på området, så kan det konstateras att mycket redan görs men att
31 fortsatt utveckling på området behövs. Partistyrelsen ställer sig positiv till
32 att verka för att kommuner och regioner ska kunna nyttja hästunderstödda
33 insatser för att främja fysisk och psykisk hälsa.

34

35 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

36

37 **att** besvara motion 6:36 med vad som ovan anförts

38

MOTION 6:37

MODERATKVINNORNA

EN FRAMTID FÖR GENERATIONER

Som det står i Moderaternas idéprogram: "Vår miljö utgör grunden för vår existens och för vår framtid. Människan förvaltar naturen. Vi har ett individuellt och gemensamt ansvar för att det vi gör ger kommande generationer likvärdiga eller bättre förutsättningar än de vi har i dag."

Det är ord som förpliktigar. Klimatet förhåller sig inte till nationsgränser, vi behöver agera tillsammans med andra. Sverige har en viktig roll att spela i att ta på sig ledartröjan och visa vägen framåt. Det innebär att vi behöver underlätta för innovativa lösningar och bedriva en effektiv politik som åtgärdar problemen men inte slösar med skattebetalarnas pengar eller inskränker äganderätten.

Sveriges välstånd har historiskt byggt på våra naturtillgångar. Samma tillgångar som gjorde oss rika från 1870-talet och framåt lägger i dag grunden för en konkurrenskraftig omställning. Det bygger på ansvarsfullt utnyttjande av våra resurser.

Fakta, mätbara data, effektivitet och en tilltro till vetenskapen och människan bör därför vara ledord för Moderatkvinnornas reformer för vårt miljö- och klimatarbete.

HEMMABATTERIREFORM

Allt fler svenska villaägare och bostadsrättsföreningar blir i dag elproducenter genom att köpa solceller, vilka rent krasst är små kraftverk. Dessa kan hjälpa till att hålla elräkningen nere dagtid men har begränsad nytta nattetid. För att göra utbyggnaden mer lönsam och sänka elpristopparna i Sverige behöver lagringslösningar komma till.

Batteripaket (powerwalls i dagligt tal) är stora batterier, inte olika de som sitter i elbilar, och de lagrar energi från exempelvis solkraft under dagen, när ett hushåll har överskott, och använder den sedan på natten eller som lastförskjutning, reservkraft eller användning utanför nätet. De kan även

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

1 laddas med el från nätet under perioder då elen är billig och således en vara
2 i överflöd.

3

4 Då prisvariationen i Sverige över dygnet kan vara uppemot 600 procent är
5 ett alternativ för hushåll att ladda el under natten och använda den under
6 dagen. Powerpack är uppladdningsbara litiumjonbatterier, stationära
7 energilagringsprodukter tillverkade av företag som exempelvis Tesla, men
8 vilket företag som helst som bygger bilbatterier skulle kunna vidga sin
9 produktion. Då flera svenska företag arbetar med att bygga stora fabriker
10 för batteriproduktion finns goda förutsättningar för fler att producera olika
11 former av batterier och således bygga fler fabriker.

12

13 Då en villa eller ett radhus som värms av direktverkande el har en
14 energiförbrukning på cirka 25 000 kWh per år, vilket (under tidigare
15 förhållanden, före Rysslands invasion av Ukraina) motsvarar ungefär
16 3 400 kronor i månaden, och en lägenhet förbrukar ungefär 2500 kWh
17 per år (exklusive värme), vilket motsvarar cirka 490 kronor i månaden,
18 är en powerwall på 14 kwh inte så lönsam för en villaägare i dagsläget,
19 då en sådan kan lagra maximalt 5100 kWh per år. Däremot skulle en
20 bostadsrättsförening kunna ladda under natten, då priset är närmare noll,
21 och använda elen under dagen, då priset är högre, vilket borde leda till ett
22 lägre dagspris (allt annat lika) för resten av ekonomin. Eftersom teknologin
23 än så länge är ung torde det vara ekonomiskt ineffektivt att rulla ut den brett
24 i landet. Snarare vore en regional testverksamhet ett bättre sätt att initialt
25 bygga upp know-how och vänta in en prisnedgång, som kommer att drivas
26 av internationell utveckling. Priset på stora batterier har gått ner med mer än
27 tio procent per år det senaste decenniet och det finns ingen anledning att tro
28 att det kommer att sakta in nu när dessa börjar byggas i en massiv industriell
29 skala.

30

31 En mindre reform från förra regeringen gör att man från och med
32 årsskiftet 2020/2021 kan göra avdrag med 15 procent av arbets- och
33 materialkostnaden för en solcellsanläggning och 50 procent på arbets- och
34 materialkostnaden för installation av batterier eller laddbox. Skatteavdraget
35 är på max 50 000 kr per person och år. Är man två personer som gemensamt
36 äger en eller flera fastigheter kan man alltså göra ett skatteavdrag på 100
37 000 kr per år.

38

Staten har misslyckats med att leverera el till vissa regioner och därmed gjort dem mer utsatta för de höga elpriserna. I dessa områden bör vi förenkla och uppmuntra små privata elproducenter att sälja elöverskott/lagrad el till det ordinarie nätet. Precis som ägare av solceller kan sälja el till nätet borde även laddboxägare kunna göra det. De kommer att göra det när elbehovet är stort och priserna högre än deras produktions-/inköpskostnad.

KOLDIOXIDINFÅNGNING

Ett effektivt klimatarbete kräver såväl minskade utsläpp som en skarp ökning av ambitionerna att fånga in koldioxid. Forskningen visar med växande enighet att stora satsningar på negativa utsläpp behövs för att vi ska nå målen i Parisavtalet.

Sverige är redan en ledande aktör när det kommer till koluption. Vi har ett hållbart skogsbruk och framgångsrika projekt på plats inom industrin, framför allt inom så kallad infångning från utsläppspunkter (CCS) inom den tunga industrin, följd av lagring under jord. I Stockholm planeras Europas första storskaliga anläggning för minusutsläpp, ett omfattande projekt som fått närmare två miljarder kronor i EU-stöd. Den svenska regeringen har också lett arbetet med att inrätta ett incitamentssystem för BECCS (bioenergi med infångning).

Samtidigt är det existerande systemet långt ifrån tillräckligt. FN:s klimatpanel IPCC uppskattar att världen sannolikt kommer att behöva ta bort cirka 10 miljarder ton koldioxid varje år fram till år 2050 för att ha en chans att uppnå nettonollutsläpp. Det motsvarar ungefär en femtedel av de totala globala utsläppen av växthusgaser under 2019.

Som jämförelse fångar de projekt som finns för närvarande i världen in ungefär 45 miljoner ton koldioxid per år (vilket i runda slängar motsvarar Sveriges årliga utsläpp). Även om marknaden växer är gapet således enormt.

Infångningen av koldioxid är samtidigt bara en del av det system som behövs för att möjliggöra kolinångning på stor nivå. När koldioxid väl samlats in behöver den transporteras och sedan lagras.

Det ömsesidiga beroendet mellan infångning, transport och lagring betyder att investeringen är förknippad med stora utmaningar. Det kommer inte att

1 byggas någon infångning utan försäkran om tillgång till ett transportnät
2 som kan hämta från kraftverken och leverera till en lagringsplats.
3 Samordningsproblemet för transport och lagring leder till volymrisk, vilket är
4 avskräckande för eventuella investerare. Internationellt arbete kommer att
5 behövas när det gäller transporter och lagring av koldioxid.

6
7 Det finns flera anledningar att utveckla systemet för kolinfångning i Sverige.
8 Den främsta är, som redan nämnt, att det är nödvändigt för vårt klimatarbete.
9 Men det är också en växande framtidsindustri som kan bidra till svensk
10 tillväxt. Inom EU ser vi redan konkreta steg tas: arbete pågår med ett system
11 för att certifiera kolupptag och dessa tekniker ska gynnas av EU:s nya
12 industriplaner.

13
14 Därför är det av stor vikt att Sverige är ledande inom utvecklingen av
15 kolinfångning. Vi bör bättre analysera förutsättningarna i en utredning.
16 Den borde bland annat beakta hinder för investeringar, undersöka hur
17 transportsystemet för koldioxid kan stärkas, finansiering kan underlättas och
18 uppmuntras samt prospektera förutsättningarna för lagring av koldioxid.

19
20 Den svenska regeringen har redan inrättat ett incitamentssystem för BECCS,
21 där ett statligt stöd utformas med hjälp av så kallade omvända auktioner.
22 Systemet innebär att den som kan åstadkomma negativa utsläpp till lägsta
23 pris kommer att vinna anbudet. Sverige är först ut att implementera ett
24 sådant system, men det finns stora möjligheter att utforma en större marknad
25 på EU-nivå. Om det vittnar inte minst det europeiska systemet för handel
26 med utsläppsrätter, EU ETS. Det har blivit ett av de mest aktiva verktygen för
27 att driva ner utsläppen inom EU från tung industri.

28 29 **SJÄLVFÖRSÖRJNING INOM LANTBRUKET**

30 I dagsläget är Sveriges självförsörjningsgrad inom livsmedel endast
31 50 procent. Den siffran tar dock inte i beaktande alla insatsvaror som
32 produktionen av livsmedel är beroende av. Med dessa inräknade är den
33 svenska självförsörjningen betydligt lägre.

34
35 Så här har det inte alltid sett ut. I slutet av 1980-talet var
36 självförsörjningsgraden i det svenska jordbruket runt 75 procent.

37
38 Det skulle heller inte behöva se ut så här i dag. I Sverige finns det drygt

600 000 hektar obrukad åkermark. Men det politiska klimatet gör det inte attraktivt att sätta den i arbete.

Reformer behövs, inte minst när det kommer till möjligheten för svenska och europeiska lantbrukare att dra nytta av ny teknik. Särskilt viktiga är möjligheten till hållbar användning av växtskyddsmedel och ändring av regelverket för ny genomisk växtförädlingsteknik.

Det är avgörande för Sveriges bönder att ha tillgång till den verktygslåda de behöver för att kunna göra sitt jobb. Ett av de viktigare verktygen som de i dag använder sig av är växtskyddsmedel, som används för att skydda grödor från angrepp av svamp, insekter och konkurrerande växter. Ingen jordbrukare använder detta bara för att de kan, utan för att de måste för att kunna trygga sin skörd varje år. Svenska jordbrukare använder redan i dag växtskyddsmedel hållbart och säkert och borde tjäna som inspiration till andra länder. På EU- nivå är hoten många och missuppfattningarna än fler. Det här är även kopplat till klimatavtrycket. Till exempel så visar Jordbruksverket i en rapport från 2019 att ett förbud mot växtskyddsmedlet glyfosat skulle ge upphov till en ökning av diesel med mellan 10 och 28 procent. Kostnaden för branschen skulle bli så hög som 700 miljoner kronor. Glyfosat är ett av Europas mest ifrågasatta växtskyddsmedel, trots att det fått positiva bedömningar som tryggt och säkert från expertisen.

Lika självklart som det är att säga ja till växtskyddsmedel som blivit godkända borde det vara att uppmuntra ny teknik inom jordbruket. Moderaterna är redan i dag det svenska parti som är mest positiva till växtförädling. Det är retorik som förpliktigar. När EU nu är på väg att se över lagstiftningen som reglerar genetiskt modifierade grödor är det viktigt att svenska politiker driver på för att regelverket ska bli så teknikvänligt och framtidsinriktat som möjligt. Växtförädling är även någonting som SLU nämner i rapporten "Livsmedelsproduktion ur ett beredskapsperspektiv".

Ett av kraven för en levande och välmående landsbygd är att människor finns där för att vårda den. Även om Moderaterna är skeptiska till bidrag är vi ändå pragmatiska. Ett bra exempel är EU:s jordbruksstöd. Moderaterna är skeptiska till att en så stor andel av EU:s budget går till jordbruket, men när den väl finns på plats finns det ingen anledning för svenska bönder att inte söka. Det gör deras kollegor i andra länder. Under rådande flerårsbudget

1 premieras insatser för hållbart jordbruk, och gårdar ska lättare kunna få stöd
2 för det. Det borde även komma Sverige till del.

3

4 **BRYTA BARRIÄRER FÖR EN CIRKULÄR EKONOMI**

5 En central del i klimatarbetet är omställningen till en mer cirkulär ekonomi. I
6 praktiken handlar det om hur vi ska uppnå ett ekonomiskt system där värdet
7 av produkter, material och resurser bevaras så länge som möjligt. Tanken är
8 att ställa om produktionskedjor och konsumtionsbeteenden och skapa nya
9 affärsmodeller som bygger på återanvändning av resurser och minimerar
10 mängden avfall.

11

12 Den globala utvecklingen vittnar om varför omställningen behövs. Våra
13 nuvarande konsumtionsmönster är inte hållbara, en trend som kommer att
14 accelerera på grund av en växande befolkning. Enligt OECD förväntas den
15 globala materialförbrukningen, som ansvarar för en stor del av världens
16 koldioxidutsläpp, fördubblas till 2060.

17

18 Mot den bakgrunden har det presenterats en rad politiska initiativ och förslag
19 på svensk och europeisk nivå. Våren 2020 presenterade EU-kommissionen
20 en ny handlingsplan för cirkulär ekonomi, och flera lagförslag ligger i pipeline
21 framöver. Samtidigt är arbetet i ett tidigt skede.

22

23 En grundbult i Moderaternas politik är att fria marknader är bäst lämpade
24 att allokera kapital och resurser på ett effektivt sätt. Detta gäller även
25 omställningen till en mer cirkulär ekonomi.

26

27 Tyvärr ser vi hur fokus alltför ofta ligger på detaljreglering i stället för hur
28 effektiva affärsmodeller kan gynnas.

29

30 För att hjälpa och inte stjälpa näringslivets omställning behövs därför
31 politiska reformer, som framför allt bidrar till att göra cirkulära lösningar mer
32 lönsamma och konkurrenskraftiga. Då behöver marknadsförutsättningarna
33 för de cirkulära affärsmodellerna förbättras.

34

35 En grundpelare i det arbetet är säkerställandet av en fri och enhetlig inre
36 europeisk marknad. Inom alltför många områden tillämpas EU-regler olika
37 inom EU-länderna, vilket bidrar till en fragmenterad marknad. Det minskar
38 företagets incitament att investera i nya cirkulära lösningar som kan nå ut

till en bred marknad. Nationella särkrav som omöjliggör den fria rörligheten behöver motverkas inom EU.

För att möjliggöra cirkulära flöden är det också nödvändigt att ge företag tillgång till förbrukade resurser. En ledande devis i omställningen till en mer cirkulär ekonomi är att se ”avfall som resurser”, men existerande regelverk sätter ofta upp hinder för detta.

Enligt nuvarande regelverk är det endast kommuner som har möjlighet att erbjuda hämtningstjänster av grovavfall i Sverige. Det omöjliggör för privata aktörer att hantera grovavfall för att till exempel renovera varor. På så sätt finns det stora hinder för företag att få tillgång till avfallsresurser.

SKOGEN SOM STRATEGISK RESURS

Sverige har, tillsammans med Finland, mest skog i hela EU och en lång tradition av aktivt och hållbart skogsbruk. Det är en stolt tradition som är värd att värna och utveckla.

I Sverige är skogen en del av vår identitet och vår enskilt största nettoexportör. Den skapar jobb och skatteintäkter samt utgör en väsentlig del av vår handel med omvärlden. Samtidigt är skogen ovärderlig i klimatarbetet och omställningen till ett fossilfritt samhälle. Växande skog absorberar stora mängder koldioxid, och skogsprodukter ersätter fossila produkter.

I allt större utsträckning fattas beslut på EU-nivå som på ett eller annat sätt påverkar skogsbrukets förutsättningar. Detta trots att unionen saknar kompetens inom skogspolitiken, där medlemsländerna har rätt till självbestämmande. EU:s fördrag ger visserligen tydligt delad bestämmanderätt mellan EU och medlemsländerna i miljöfrågor, men detta ska göras på ett sätt som reflekterar regionala skillnader inom Europa.

Tyvär står Sverige och våra nordiska grannar ofta ensamma i den politiska debatten. Det ställer nya krav på en utformning av politik som inte missgynnar våra intressen.

Det faktum att vi har stora skogliga resurser inom Europa och ett stort kunnande inom skogsbruket gör att biomassan bör ses som en strategisk

1 resurs. 2018 lanserade den då sittande Juncker-kommissionen en europeisk
2 strategi för bioekonomi. Tyvärr har den följts av väldigt lite konkret handling
3 och debatten om bioekonomin har sedan dess hamnat i bakgrunden.

4
5 Ökade geopolitiska spänningar och det förhöjda säkerhetsläget i Europa har
6 öppnat för en ny debatt om strategiska tillgångar inom Europa. Ett exempel
7 är initiativet till att främja oundgängliga råmaterial, där EU-kommissionen har
8 presenterat konkreta förslag för att stärka förutsättningarna för tillførseln av
9 metaller som litium och kobolt, då dessa anses vara nödvändiga för Europas
10 industri, digitalisering och klimatarbete.

11
12 Ett liknande initiativ kan tas för bioekonomin.

13
14 Även på lokal nivå finns det stora möjligheter att hjälpa kommuner använda
15 sig av biobaserade material i offentliga byggnader i större utsträckning.

16 **FINANSIERINGEN AV DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN**

17 Vi ser alla hur klimatförändringarna ger allt extremare väder. Det leder också
18 till allvarliga naturkatastrofer, både i Sverige och i resten av världen. Påverkan
19 på oss människor och ekonomiska förluster är alltför tydliga – och allra mest
20 drabbas kvinnor och barn.

21
22
23 Klimatförändringarna är det största hotet mot vår miljö och oss människor.
24 Klimatkrisen är global och därför behövs globala lösningar. Klimatet kan
25 inte vänta utan åtgärderna behöver vara kostnadseffektiva och genomföras
26 där de gör störst nytta, oavsett om det är i eller utanför Sverige. Det är
27 nödvändigt att åtgärderna är kostnadseffektiva och satsas där de gör mest
28 nytta. Vi har inte råd med något annat. Klimatet har inte råd med politik som
29 inte är effektiv.

30
31 För att vi ska nå såväl svenska som internationellt uppsatta klimatmål
32 kommer investeringar, både privata och offentliga, att behövas. Det är en
33 moderat grundprincip att skattebetalarnas pengar ska användas så effektivt
34 som möjligt. Lika viktigt är det att skattebördan som åligger privatpersoner
35 och företag är så låg som möjligt.

36
37 Företags omställning förutsätter tillgång till flera viktiga faktorer som
38 kompetent arbetskraft, infrastruktur och fossilfri energi. Men det går inte att

komma ifrån att arbetet kommer att behöva finansiering.

Moderaternas generella inriktning i politiken är att saker som kan finansieras av den fria marknaden också ska göra det. Det förekommer emellertid exempel då det allmänna kan bidra med antingen kompetens eller stödjande finansiering. Höga klimatambitioner måste gå hand i hand med konkurrenskraft och tillväxt för att vi ska lyckas ta ledartröjan.

Många svenska aktörer lider i dag av kompetensbrist i bedömningar av exempelvis ny teknik eller nya affärsmodeller, vilket kan vara något som avskräcker från finansieringsbeslut. Särskilt projekt som är för små för att attrahera stora, internationella aktörer kan därför drabbas, även om deras affärsidé eller innovation skulle bidra till klimatomställningen. Ett enkelt och billigt sätt att bidra till ökad förståelse för mindre projekt vore för det allmänna att bidra med finansiering till analyser av projekt. Det skulle sedan vara upp till kapitalmarknaden att avgöra huruvida projektet är rimligt att investera i.

Moderaterna har konsekvent varit skeptiska till EU:s så kallade taxonomi, ett regelverk för att klassa investeringar som hållbara eller inte hållbara. Efter många om och men lyckades Moderaterna tillsammans med likasinnade i Europa säkerställa att kärnkraften ska klassas som hållbar. Flera hot kvarstår emellertid, inte minst för det svenska skogsbruket, som ständigt ifrågasätts av EU-kommissionen. Syftet med taxonomin är dock att underlätta för aktörer att avgöra huruvida en investering är hållbar eller inte, och trots alla dess brister och fel finns taxonomin nu på plats och kommer att användas av aktörer på finansmarknaden. Svenska aktörers projekt som kan klassas som hållbara enligt taxonomin borde därför satsas på, eftersom de kan locka investerare. Regelverket är emellertid så komplext att många företag har svårt att förhålla sig till rapporteringen under regelverket. Trots att mindre företag inte omfattas av taxonomin är de fria att använda sig av dess standarder för att attrahera finansiering. Därför borde även små och medelstora företag få hjälp.

Samtidigt finns det offentliga medel som redan i dag investeras i nya, innovativa företag med ett långsiktigt perspektiv. Industrifonden fokuserar på ny teknologi och nya affärsmodeller, samtidigt som dess syfte och mål regleras av det offentliga. Även om Industrifonden redan i dag inkorporerat

1 hållbarhet i sitt arbete finns det en poäng med att tydliggöra detta, inte minst
2 då det går i linje med fondens övriga uppdrag och investeringar.

3

4 Offentlig finansiering sker inte i ett vakuum. Marknaden är ofta en bra
5 indikator på vad som är attraktiva och lovande investeringsobjekt. Samtidigt
6 kan företag, särskilt små och medelstora, upplevas som särskilt riskfyllda.
7 Här kan det offentliga spela en roll genom att matcha privata investeringar.
8 Exempelvis med så kallad medfinansiering som liknar topplån, som erbjuder
9 ytterligare lån men till en aningen högre ränta.

10

11 Inom näringslivets klimatomställning finns ett stort behov av kunskap, data
12 och information om tekniker och projekt. Kunskap, data och information som
13 kan bidra till en rättvis utvärdering vid denna typ av investeringar. Det pågår
14 ett kontinuerligt arbete internationellt,

15

16 såväl i EU som på global nivå, med att standardisera hållbarhetsdata och
17 rapportering kring dessa. Moderaternas ingångsvärde i detta arbete har
18 varit att vi i EU i så stor utsträckning som möjligt ska strömlinjeforma det
19 internationella arbetet för att underlätta för företag som rapporterar och
20 undvika administrativa bördor. Oavsett var arbetet slutar, kommer det att
21 finnas data som rapporteras in.

22

23 Utvecklingen av en sådan databas där data och statistik tillgängliggörs kan
24 främja initiativ inom den gröna omställningen.

25

26 Med anledning av ovan föreslår Moderatkvinnorna Moderaterna/stämman
27 besluta:

28

29 **att¹** verka för att utöka avdragen för solcells- och batterianläggningar
30 samt göra dem större för bostadsrättsföreningar och därmed
31 möjliggöra en hembatterireform.

32 **att²** verka för att satsa på elprisutsatta regioner genom skattereduktion
33 eller -befrielse av att sälja till nätet.

34 **att³** verka för att en omfattande utredning tillsätts för att analysera
35 förutsättningarna för infångning och lagring av koldioxid och bästa
36 avsättning för denna.

37 **att⁴** verka för att en europeisk marknad för handel med negativa utsläpp
38 inrättas.

att ⁵	verka för att Moderaterna ska vara den främsta politiska rösten för ett aktivt, hållbart och konkurrenskraftigt svenskt lantbruk.	1 2
att ⁶	verka för att öka förståelsen för de många fördelarna med det svenska lantbruket och dess produkter.	3 4
att ⁷	verka för att utöka möjligheten för svenska och europeiska lantbrukare att dra nytta av ny teknik.	5 6
att ⁸	verka för att utöka möjligheten till hållbar användning av växtskyddsmedel och ändra regelverket för ny genomisk växtförädlingsteknik.	7 8 9
att ⁹	verka för att Moderaterna konsekvent säger ja till växtskyddsmedel som blivit bedömda på rättvisa kriterier och godkänts.	10 11
att ¹⁰	verka för att Moderaterna driver på för att ett nytt regelverk för växtförädling som är så teknikvänligt som möjligt kommer på plats.	12 13
att ¹¹	verka för att tillsätta en utredning som ska göra en genomlysning av processer kopplade till ansökningar om stöd, såväl svenskt som europeiskt, med syfte att förenkla och vid behov inrätta offentlig hjälp.	14 15 16 17
att ¹²	verka för att tillsätta en utredning vars syfte är att minska en genomsnittlig jordbrukares regelbörda med hälften.	18 19
att ¹³	verka för att den inre marknaden för hållbara produkter och tjänster ska stärkas och ligga till grund för kommande lagförslag inom den cirkulära ekonomin på EU-nivå.	20 21 22
att ¹⁴	verka för att en översyn görs av miljöbalken och avfallsförordningen.	23
att ¹⁵	verka för att det på EU-nivå utarbetas ett initiativ för att främja bioekonomin i Europa vad gäller förenklade tillståndprocesser, finansiering av forskning och samordning av strategiska initiativ.	24 25 26
att ¹⁶	verka för att kartlägga och utreda förutsättningarna för att bygga i trä i svenska kommuner, med ett särskilt fokus på att identifiera hinder i nuvarande regelverk.	27 28 29
att ¹⁷	verka för att ge det statliga riskkapitalbolaget ALMI i uppdrag att utreda möjligheten att ge stöd riktade till potentiella låntagare för analyskostnader för mindre och komplexa projekt som kan bidra till omställningen.	30 31 32 33
att ¹⁸	verka för att svenska myndigheter får i uppdrag att bidra med kompetens och vägledning till svenska företag för att underlätta rapportering under EU:s taxonomi.	34 35 36 37 38

- 1 **att¹⁹** verka för att staten tydliggör att klimatomställningen är en viktig del
2 av Industrifondens mål “att skapa samhällsnytta.”
- 3 **att²⁰** verka för att offentlig finansiering så ofta som möjligt utformas som
4 en matchning.
- 5 **att²¹** verka för att ge SCB (Statistiska centralbyrån) i uppdrag att ta fram
6 och samla statistik som är relevant i klimatomställningen
7 och tillhandahålla den till allmänheten.
- 8 **att²²** verka för att åtgärder för att nå klimatmålen är kostnadseffektiva.
- 9 **att²³** verka för att åtgärder för att nå klimatmålen alltid strävar efter så
10 stor effekt som möjligt för klimatet, oavsett var de genomförs.
- 11 **att²⁴** anta motionen.

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:37

Motionärerna berör en stor bredd av frågor och förslag som är avgörande för en effektiv och framåtlutad klimat- och miljöpolitik, bland annat att den är kunskapsbaserad och kostnadseffektiv samt värnar rättigheter såsom äganderätten.

Precis som motionärerna skriver är klimatförändringarna ett gränsöverskridande problem och kan inte lösas enbart genom nationella eller lokala åtgärder. Svensk klimatpolitik är i grund och botten europeisk. Det är inom EU som Sveriges bindande klimatmål och regelverk för den gröna omställningen fastställs. Det är inom EU vi enas om styrmedel som effektivt fördelar klimatansvar mellan medlemsstater. Det är inom EU som Sverige gör sina klimatåtaganden gentemot Parisavtalet.

Svensk klimatpolitik kan och bör på sin höjd komplettera EU:s åtgärder, där gemensam politik saknas eller brister. Att sätta mål för svensk klimatpolitik eller utforma nationella styrmedel utan utgångspunkt i EU:s klimatlagstiftning är ineffektiv och dålig klimatpolitik. Fokus för vår nationella klimatpolitik måste därför vara att komplettera EU:s klimatpolitik när de inte når hela vägen samt att påverka unionens politik i den riktning som skapar förutsättningar för en hållbar tillväxt.

För Moderaterna tillhör klimat och miljö de områden som vi prioriterar allra mest på EU-nivån. Moderaterna är pådrivande på EU-nivå för att få på plats en långsiktigt hållbar klimat- och miljöpolitik. Tack vare idogt arbete av den moderatledda regeringen lyckades Sverige som ordförande för EU det första halvåret 2023 få på plats en lång rad överenskommelser om en ambitiösare och effektivare klimatpolitik. Det är ett arbete som Moderaterna ska fortsätta med.

Moderaternas klimat- och miljöpolitik utgår från förvaltarstanken. Ska vi lyckas med omställningen krävs optimism och tilltro till människans skaparkraft och teknikens möjligheter. Moderaterna står för denna hoppfullhet, men vi är inte naiva. Det behövs även effektiva politiska styrmedel som minskar utsläppen och gör skillnad på riktigt. Lösningen på klimathotet ligger i att få mänsklig utvecklingskraft och innovation att arbeta tillsammans med välriktade regleringar.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

1 I motionen listas flera viktiga aspekter för en effektiv svensk klimat- och
2 miljöpolitik. Till exempel skogsbruket, elektrifiering, cirkulär ekonomi,
3 koldioxidinfångning och växtförädling. Dessa frågor berörs på olika
4 sätt – ofta tämligen långtgående – av flera aktuella rättsakter som ska
5 operationalisera EU:s klimatagenda den gröna given.

6
7 Dessvärre finns det flera exempel på en osund vilja att detaljstyra i stället för
8 att sträva efter rimliga och mer allmänna villkor och förutsättningar. Det finns
9 flera exempel på förslag från EU-nivån, inte minst från de senaste åren, som
10 präglas av ett alltför detaljreglerande angreppssätt, vilket riskerar att göra
11 produktionen dyrare och förvränga marknadens selektionsprocess, rentav
12 hindra uppkomsten av innovativa lösningar.

13
14 Utveckling av växtskyddsmedel och nyttjande av modern växtförädling
15 ska ses som två viktiga delar för att vårt jordbruk ska kunna möta framtida
16 behov. Moderaterna bör fortsatt lyfta de positiva effekter som kan uppnås
17 när ny teknik inom dessa områden tillåts utvecklas samtidigt som risker
18 löpande beaktas och hanteras.

19 I propositionen Grön innovationskraft för tillväxt lämnar partistyrelsen en
20 lång rad förslag för en utvecklad klimatpolitik men som också rör ökad
21 elektrifiering, koldioxidlagring och skogsbruk samt förutsättningarna för
22 svenskt jordbruk.

23
24 Moderaterna har i förhandlingarna om EU:s klimatpolitik varit en tydlig röst
25 för en linje som fokuserar mer förutsägbara villkor och teknikneutralitet,
26 snarare än att politiken i detalj ska försöka peka ut lösningar. Ett led i det
27 arbetet är att vi har varit med och drivit på för att EU nu har ett mål om att
28 minska företagets rapporteringssskyldighet med 25 procent. EU har ett
29 ansvar att visa omvärlden att det går att kombinera minskade utsläpp med
30 en växande ekonomi. Politiken måste därför ta vara på och uppmuntra – inte
31 kväva – den innovationskraft och vilja att ställa om i hållbar riktning, som
32 finns hos människor och företag.

33
34 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

35
36 **att** besvara motion 6:37 med vad som ovan anförts

37
38 Josefin Malmqvist reserverade sig till förmån för att bifalla att-satserna 1-23.

MOTION 6:38

MODERATERNA I KRONOBERGS LÄN

HALVERA LANDSBYGDSHINDREN – ÖKA SAMMANHÅLLNINGEN

Sverige har allvarliga och omfattande problem. De är i huvudsak tydliga och relativt enkla att definiera: människor är för otrygga i vardagen, invandrare är för ofta arbetslösa och för sällan självförsörjande, tillväxten är för låg och når inte alla, välfärden kostar för mycket och lever inte upp till förväntningarna, utsläppen är för höga – för att nämna några exempel.

RUSTA UPP VÄGAR, HÖJ HASTIGHETERNA OCH SÄNK SKATTEN PÅ DRIVMEDEL

Vägarna runt om i Sverige är så eftersatta i underhåll att hastigheterna behöver sänkas för att hålla nere riskerna för olyckor. Tvärt om bör vägarna skötas bättre – exempelvis mer viltstängsel, 2-1-väg och liknande – så att hastigheterna kan höjas.

STÄRK SKYDDET MOT VINDKRAFT

Kommunernas vindkraftsveto bör utvidgas till att omfatta alla vindkraftverk där det finns invånare som bor i kommunen som berörs, inte bara de vindkraftverk som ska vara belägna i kommunen eller har en viss höjd.

Det finns ingen strategi för återvinning av vindkraftverk, där särskilt turbinbladen av komposit är svåra att hantera. Kärnkraftsindustrin sätter av resurser för slutförvar. Vindkraftsföretagen bör dels ha fullt ansvar för återvinning och hantering av rester, och sätta av medel i en fond för att återställa platsen där vindkraftverken legat.

FÖRSVARA ÄGANDERÄTTEN ÖVER SKOGEN

Skogsnäringen bidrar med 150 miljarder kronor till svenskt BNP varje år och ger 100 000 personer ett jobb att gå till i Sverige. Regeringen föreslår nu 26 nya Natura 2000-områden. Redan i dag är 27 procent av den svenska skogen på ett eller annat sätt inte i produktion. Andelen skog som inte brukas bör tvärtom minska och skogsägare i högre utsträckning ha möjlighet att avverka skog utan utdragna processer.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

1 Ledningar bör i högre utsträckning grävas ner, istället för att ianspråkta
 2 landkorridorer. Ersättning till markägare bör inspireras av reglerna för
 3 vindkraftverk, alltså att hyra marken mot årlig ersättning, istället för att
 4 expropriera.

5

6 **KRAV PÅ VAPENLICENS FÖR JAKT INOM EN MÅNAD**

7 Vapenlicenser för jakt hanteras idag av polismyndigheten och har långa
 8 handläggningstider, trots att det som kontrolleras bara är om personen avlagt
 9 jägarexamen (vapenförordningen 2 kap. 4 §) och inte är olämplig (vapenlagen
 10 2 kap. 4 §), alltså en avstämning mot brottsregistret. Handläggningstiderna
 11 kunde avsevärt kortas med automatisering där e-ansökan kontrolleras
 12 mot Naturvårdsverkets register över personer med avlagd jägarexamen
 13 och polisens brottsregister, där alla som har jägarexamen och ett tomt
 14 brottsregister automatiskt kan beviljas. Övriga får handläggas manuellt på
 15 maximalt en månad.

16

17 Mot bakgrund av ovanstående föreslår Moderaterna i Kronoberg
 18 partistämman besluta

19

20 **att¹** Säkra eftersatta vägar med mötesseparering och viltstängsel, och
 21 höja hastigheterna.

22 **att²** Stärka kommunernas veto mot vindkraft för att skydda människor,
 23 djur, natur och nationell säkerhet, exempelvis genom att låta vetot
 24 utgå ifrån var drabbade människor bor och inte var vindkraftverket
 25 ska byggas.

26 **att³** Stärka äganderätten över skogen och underlätta brukande,
 27 exempelvis genom att ompröva Natura 2000-områden.

28 **att⁴** Minska påverkan på naturen för ledningen genom att gräva ner mer
 29 ledningar och hyra mark istället för att expropriera.

30 **att⁵** Införa en garanti på beslut om vapenlicens inom en månad,
 31 exempelvis med automatiserad handläggning.

32

33

34

35

36

37

38

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Moderaterna i Kronoberg har genomfört ett reformarbete där vi vill något annat eller mer än vad som nu är Moderaternas nationella politik. En reformgrupp lyssnade på forskare, läste rapporter och utvecklade förslag som sammanställdes i en reformrapport. Reformrapporten låg till grund för propositionen Kronoberg först, som beslutades på vår arbetsstämma 2022.

Den här motionen är ett av sex områden från propositionen, gallrat från förslag som kom med i Tidöavtalet eller regeringsförklaringen. Den gör inte anspråk på att vara ett heltäckande reformprogram för området, utan att komplettera eller justera Moderaternas nationella politiska program där så bedömts vara nödvändigt för att kunna lösa problemen.

Med anledning av ovanstående föreslår vi partistämman

att bifalla motionen

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:38

Motionärerna berör frågan om existerande hinder på landsbygden och hur de kan minskas för att öka sammanhållningen i landet.

Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning om hastighet på väg. Moderaterna prioriterar redan att stärka vägunderhållet. Vi vill höja kvaliteten på vägarna snarare än att sänka hastigheten. Exakt prioriteringsordning i detta arbete ses över inom Regeringskansliet.

Enligt Naturvårdsverkets rekommendationer är riktvärdet för buller från vindkraftverk 40 decibel ekvivalentnivå vid bostäder. Dessa riktvärden kan skäras om ljuden är särskilt störande, exempelvis om det är tydligt hörbara toner eller dunkande ljud. Enligt Naturvårdsverket är riktvärdena väl avvägda.

I dag finns inga generella regler om hur nära bostäder som vindkraftverk får byggas. Däremot har utredningen Värde av vinden (SOU 2023:18) föreslagit att närboende till vindkraftverk ska få del av verksamhetsutövarnas intäkter, samt att ägare till närliggande fastigheter ska ha rätt till inlösen vid projektering. I maj skickade regeringen ut betänkandet på remiss till

1 berörda myndigheter, organisationer, kommuner och andra intressenter.
2 För partistyrelsen är det viktigt att elproduktion byggs med hänsyn till de
3 som påverkas av den lokalt samtidigt som det finns ett behov av att bygga
4 ut vindkraften. I propositionen Grön innovationskraft för tillväxt presenteras
5 förslag som syftar till att balansera dessa delvis motstående intressen.

6
7 Att gräva ned fler ledningar kan vara positivt men detta är inte en detaljfråga
8 för partistämman att besluta utan beror på flera faktorer som bör beaktas
9 i respektive fall. Att stärka äganderätten över bland annat skogen är en
10 angelägen fråga som kommer att behandlas i den grundlagsutredning som
11 tillsatts under 2023.

12

13 Tidöpartierna tillför omfattande medel till rättsväsendet för att höja
14 säkerheten och närvaron. Att tillhandahålla välfungerande service till
15 laglydiga medborgare är en del i detta arbete, exempelvis att korta
16 handläggningstiden av vapenlicenser.

17

18 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

19

20 **att** anse motion 6:38 besvarad med vad som ovan anförts

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 6:39

JAKOB WILLBORG, ÄLMHULT - KRONOBERGS LÄN

ANGÅENDE UTÖKAD INTRÅNGSERSÄTTNING VID VINDKRAFTSETABLERINGAR

Vindkraft har stor potential att bidra till Sveriges förnybara energiproduktion. Samtidigt som vindkraften kan bidra till energiproduktionen innebär den också avvägningar mellan behovet av elenergi och behovet av miljöhänsyn.

Det är känt att det går åt förhållandevis mycket energi för att etablera vindkraftsproduktion bland annat till stål och betong i anläggningarnas fundament samt att turbinbladen kan avge stora mängder microplaster. Detta innebär en betydande negativ inverkan på miljön.

Till detta ska läggas det intrång en etablering av ett vindkraftverk kan innebära för markägare och även för grannar till vindkraftverken. Markägare kompenseras i dagsläget för mark som används för själva kraftverket och tillhörande anläggningar t ex vägar och transformatorstationer. Dagens största vindkraftverk kan bli upp emot 300 m höga och innebär ett intrång långt över fastighetsgränser, och även över kommun- och länsgränser. Intrånget består t ex av hörbart ljud, infraljud, risk för avkastad is, ljusstörningar nattetid från varningslampor samt de tidigare nämnda microplasterna.

I många sammanhang används principen att den som förorenar också ska betala, dels för den direkta skada man åstadkommer gentemot andra, men även för att det ska kosta att göra saker som påverkar miljön på ett negativt sätt.

Med anledning av ovanstående yrkar jag

att¹ Moderaterna i Kronoberg verkar för att införa ett statligt regelverk för utökad intrångsersättning vid skada från etablering av vindkraft. Ersättningen ska finansieras av vindkraftsexploatörerna och baseras på faktisk skada samt baseras på objektiva kriterier till exempel statistisk vindriktning, avstånd till verket samt verkets storlek och konstruktion.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11

6

12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
2627
28
29
30
3132
3334
35
36
37
38

- 1 **att**² Moderaterna i Kronoberg uttalar att införandet av ett statligt system
2 för utökad intrångsersättning vid skada från etablering av vindkraft
3 är viktigt
4 **att**³ skicka vidare motionen till Moderaternas partistämma

5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

FÖRBUNDSSTYRELSENS SVAR

Vindkraftsutbyggnaden har drivits av ideologi, istället för med respekt för människor, natur, djur och rikets säkerhet. Vindkraften är dyr för konsumenten, men inte för producenten, eftersom kostnader för nätutbyggnaden skjuts över på elnätsavgiften och drabbar hushållen.

Moderaterna i Kronoberg beslutade i Reformprogrammet 2022 om flera åtgärder för att stärka skyddet mot vindkraftens skador:

”Kommunernas vindkraftsveto bör utvidgas till att omfatta alla vindkraftverk där det finns invånare som bor i kommunen som berörs, inte bara de vindkraftverk som ska vara belägna i kommunen eller har en viss höjd. Det finns ingen strategi för återvinning av vindkraftverk, där särskilt turbinbladen av komposit är svåra att hantera. Kärnkraftsindustrin sätter av resurser för slutförvar. Vindkraftsföretagen bör dels ha fullt ansvar för återvinning och hantering av rester, och sätta av medel i en fond för att återställa platsen där vindkraftverken legat.”

Motionären lyfter liknande aspekter av vindkraften. Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning om att ersättning ska utgå för faktiska skador och att fler skador ska klassas som ersättningsberättigade. Vi anser vidare att de som riskerar att drabbas ska ha betydligt bättre möjligheter att stoppa vindkraftsutbyggnad.

Med anledning av ovanstående föreslår förbundsstyrelsen förbundsstämman besluta

att bifalla motionen.

BESLUT

Förbundsstämman beslutade, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag,

att bifalla motionen

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:39

1
2 Motionen berör frågan om den lokala påverkan av vindkraft och föreslår att
3 ersättning utgår till markägare som påverkas av vindkraftverk.
4 Att kompensera närboende för de effekter som vindkraftverk medför, såsom
5 att värdet av närliggande fastigheter sjunker, är enligt partistyrelsen ett sätt
6 att öka incitamenten för kommuner att tillstyrka vindkraftsansökningar.

7
8 I november 2022 lade regeringen ett tilläggsdirektiv till utredningen om
9 stärkta incitament för utbyggd vindkraft. Regeringen ändrade uppdraget
10 så att finansieringen av förslagen som presenterades i utredningen skulle
11 komma från verksamhetsutövarna och inte från statsbudgeten. Utredningen
12 presenterades i april 2023 och föreslog att närboende till vindkraftverk
13 årligen ska få en del av verksamhetsutövarnas intäkter.

14
15 I propositionen Grön innovationskraft för tillväxt lyfts problematiken vid
16 vindkraftsetableringar och ett antal förslag lämnas som syftar till att
17 balansera behovet av att balansera ny vindkraft och den lokala acceptansen.

18
19 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

20
21 **att** anse motion 6:39 besvarad med vad som ovan anförts

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 6:40

MODERATERNA I VÄRMLANDS LÄN

HALVERAD VARGSTAM OCH ÖKAT SVENSKT SJÄLBBESTÄMMANDE ÖVER ROVDJURSPOLITIKEN GENTEMOT EU

I vargtäta län som Värmland känner många människor stor rädsla och oro för sin och anhörigas säkerhet, därför hotar vargen såväl näringen som människors frihet. Att Sverige och i synnerhet Värmland har problem med storleken på den svenska vargstammen är ingen nyhet. Enligt Naturvårdsverket visade inventeringsperioden 2021/2022, att det finns ca 460 vargar i Sverige. En fortsatt ökning från föregående år som visade att det fanns runt 400 vargar.

Tack vare Moderaterna som varit en drivande kraft så var årets licensjakt på varg större än tidigare, då länsstyrelserna beviljade att 75 vargar fick skjutas. Det är bra att vi går åt rätt håll, men vi har fortfarande en lång bit kvar för att nå målet om 170 individer.

En stor vargstam leder till flera olika problem och genom den föryngring som nu sker i många vargrevir står vi inför en kraftig ökning av individer än en gång. Vargen står idag för 4 av 5 dödliga attacker mot boskap i Sverige, vilket drabbar enskilda lantbrukare och djurägare som förlorar en familjemedlem eller sin försörjning. Under 2021 dödade eller skadade vargen över 350 får och nötkreatur. Detta samtidigt som jägare och andra hundägare ofta avstår från att släppa sina hundar lösa av rädsla för angrepp. I vargtäta län som Värmland, känner många människor stor rädsla och oro för sin och anhörigas säkerhet, därför hotar vargen såväl näringen som människors frihet.

Redan 2013, togs ett riksdagsbeslut om att antalet vargar i Sverige skulle hållas inom den hanterbara nivån om 170-270 individer. S/MP-regeringen har gjort alltför lite för att upprätthålla detta beslut, snarare tvärtom och nu måste den borgerliga regeringen ta ansvar för att göra om och göra rätt.

För att värna svensk och värmländsk landsbygd behöver den svenska

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37

6

1 vargstammen mer än halveras. Den senaste licensjakten hade en högre
2 tilldelning, men den behöver bli än större för att vi ska nå målet. Det
3 regionala arbetet för minskad förtätning och förbättrad spridning behöver
4 underlättas. Samarbetet med Norge kring vargförvaltningen måste inledas.
5 Enligt Bernkonventionen, som både Sverige och Norge undertecknat,
6 bör förvaltning av gemensamma viltstammar ske gemensamt. Den nya
7 borgerliga regeringen behöver driva en linje om stärkt självbestämmande
8 i EU. Ändringar behöver även göras i art- och habitatdirektivet genom
9 en omklassificering av vargen från "strikt skyddad" till "förvaltningsbar".
10 Reglerna kring skydds jakt bör även ses över så att riktlinjerna ändras så
11 att skydds jakt kan ske omedelbart efter ett angrepp, istället för att det ska
12 krävas upprepade angrepp på hundar innan skydds jakt kan ske.

13

14

15 Med anledning av ovanstående yrkas

16

17 **att¹** Moderaterna i Värmland verkar för ökad licens- och skydds jakt på
18 varg.

19 **att²** Moderaterna i Värmland verkar för att vargpopulationen ska ligga
20 i den nedre gränsen av GYBS (gynnsam bevarandestatus), det vill
21 säga 170 individer

22 **att³** Moderaterna i Värmland verkar för att det regionala arbetet
23 med att minska förtätningen och förbättra spridningen underlättas,
24 vilket skulle innebära en lösning på riksdagens beslut om att minska
25 de tätaste koncentrationerna av vargen.

26 **att⁴** Moderaterna i Värmland verkar för ett fördjupat samarbete med
27 Norge kring vargförvaltningen, i enlighet med Bernkonventionen.

28 **att⁵** Moderaterna i Värmland verkar för ökat svenskt självbestämmande i
29 förhållande till EU i rovdjursfrågor.

30 **att⁶** Moderaterna i Värmland verkar för att vargen klassificeras om från
31 "strikt skyddad" till "förvaltningsbar" i art- och habitatdirektivet.

32

33

34

35

36

37

38

att⁷	Moderaterna i Värmland verkar för förändrade regler för skyddsjakt, så att riktlinjerna ändras till att skyddsjakt kan ske omedelbart efter ett angrepp, istället för att det ska krävas upprepade angrepp på hundar innan skyddsjakt kan ske.	1 2 3 4
att⁸	Moderaterna i Värmland tar motionen som sin egen och vidareänder den till Moderaternas partistämma 2023.	5 6 7
Marléne Lund Kopparklint		8
Karlstad		9
Värmlands län		10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

1
2 Förbundsstyrelsen tackar motionären som lyfter ett för värmlänningen viktigt
3 ärende som berör oss på olika sätt.

4
5 Som de flesta av oss vet, och med jämna mellanrum kan följa i media
6 innebär licensjakt av varg att beslut överklagas. Vi har ett samhälle där det
7 i vargfrågan, precis som i de flesta andra frågor har varierande upplevelser,
8 kunskap och intresse. Försök till dialog kring upplevd trygghet och arbete
9 med att medvetandegöra hur närhet till rovdjur påverkar människor har
10 genomförts och då även av Länsstyrelsen i Värmland. Under 2021/2022
11 samverkade Länsstyrelsen bland annat med Bernard Le Roux i syfte att
12 kunna skapa medvetande kring rovdjursfrågor och omvandla konflikter
13 och spänningar till möjligheter för växande och utveckling för individer,
14 grupper och samhället. Ytterligare insatser behövs dock och inte minst ett
15 fortsatt arbete med att se över såväl inventeringsmetoder, struktur kring
16 jakt av varg samt översyn av samt justeringar i EU:s art- och habitatdirektiv.
17 Arter upptagna i art- och habitatdirektivet betraktas som skyddsvärda i ett
18 europeiskt perspektiv. De delas in i tre olika kategorier och tillhör bilagorna
19 2,4 och 5. Vargen berörs idag av samtliga tre bilagor, arter vars livsmiljö ska
20 skyddas (bilaga 2), arter som kräver strikt skydd (bilaga 4), t.ex. fridlysning
21 samt arter som kan behöva särskilda förvaltningsåtgärder (bilaga 5) om det
22 finns risk att de minskar p.g.a. insamling eller annan exploatering.

23
24 Hur många vargar som idag finns i Sverige är svårt att bedöma. Det vi vet är
25 att antalet skulle variera kraftigt beroende på när inventering sker samt även
26 utifrån metod.

27
28 Resultaten från inventeringsperioden 2021/2022 visar att det då fanns cirka
29 540 vargar i Skandinavien. Ungefär 460 av dem finns i Sverige, detta enligt
30 Naturvårdsverket. Inventeringen visade en ökning för tredje året i rad.

31
32 Det som diskuteras är gynnsam bevarandestatus (GYBS) och huruvida den
33 är uppnådd. GYBS beskriver ett tillstånd som ska uppnås för att en art eller
34 naturtyp ska kunna finnas kvar långsiktigt.

35
36 Avskjutning genom jakt delas i två bitar. Licens- samt skyddsjakt. Dessa två
37 varianter står idag i motsats till varandra eftersom en ökad licensjakt minskar
38 utrymmet för skyddsjakt och vice versa. Vad som kan möjliggöra kontrollen

i områden med hög vargtäthet och därmed upplevd otrygghet är ökat
 självbestämmande. Möjlighet att lokalt hantera lokala problemen är något
 Moderaterna i Värmland står bakom. I praktiken kan ökat självbestämmande
 leda till snabbare processer vid uppkomst av problem orsakade av stora
 rovdjur. För att kunna hantera frågan på ett pragmatiskt sätt bör även, som
 tidigare nämnt, vargens status ändras i EU:s art- och habitatdirektiv. Flera
 av EU:s medlemsländer vill nu stoppa vargens framfart och ändra vargens
 status vilket i teorin skulle det kunna öppna för jakt på varg i hela EU. Frågan
 har även lyfts på regeringsnivå. Enligt landsbygdsminister Peter Kullgren gör
 regeringen bedömningen att den allra högsta skydds nivån för varg inte är
 befogad för svensk del. Ett skydd är nödvändigt, men inte på högsta nivå.

Kring samförvaltning har det i Länsstyrelsen Värmlands Vilt-och
 förvaltningsdelegation (VFD) över tid diskuterats kring hur vargen bör
 förvaltas. VFD är dock inget beslutande organ i frågan.

7-8 juni 2023 träffade VFD sina Norska motsvarigheter Rovviltmyndigheterna.
 Ämnen som förvaltning, beslutsprocesser samt syfte och strategier för
 licensjakt diskuterades. Länsstyrelsen Värmland samverkar även med norska
 myndigheter i samband med licensjakt då flera revir delas mellan Sverige
 och Norge. Det står dock klart att samverkan behöver utvecklas samt att en
 översyn på hur man jagar i kombination men stimulans att sprida beståndet
 på större yta behöver till innan vi kan se ett hållbart resultat.

Moderaterna bör verka för en minskad vargstam. Dock oklart om en
 halvering eller mer är lämpligt varför vi avslår att-sats 2. Vi har idag för osäkra
 siffror på antal individer samt ett behov av ökad dialog i frågan med andra
 länder.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

att bifalla att-sats 1 och 3-8.

att avslå att-sats 2.

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

Förbundsstämman beslutade

att bifalla att-sats 1 och 3-8

1 **att** bifalla Marléne Lund Kopparklints ändringsyrkande avseende
2 att-sats 2 så att den nya lydelsen blir "att Moderaterna i Värmland
3 verkar för att vargpopulationen ska ligga i den nedre gränsen av
4 GYBS (gynnsam bevarandestatus), det vill säga 170 individer."
5
6

7 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:40**

8

9 Motionärerna berör en rad frågor kring vargpopulationen, vargjakt och
10 självbestämmande i EU gällande dessa frågor. Motionen lägger fram förslag
11 syftande till att kunna minska vargstammen bland annat genom ökad jakt.
12

13 Partistyrelsen delar den bild som motionärerna beskriver, den stora vargstam
14 som vi har i Sverige leder till en rad olika problem. Precis som motionärerna
15 skriver så har Moderaterna varit pådrivande i årets licensjakt, vilket ledde
16 till att den var större än någonsin. Samtidigt är partistyrelsen medveten
17 om att mer behöver göras för att vi ska nå målet om 170 vargar, något som
18 riksdagen har tagit beslut om och som Moderaterna står bakom.
19

20 Moderaterna arbetar för ansvarsfull rovdjurspolitik med den svenska
21 vargstammen i fokus, där Sverige har ökat självbestämmandet i EU i
22 rovdjursfrågor och där vi arbetar för ett fördjupat samarbete med Norge
23 kring vargförvaltningen. Frågorna som motionärerna berör är viktiga och
24 Moderaterna har varit pådrivande i detta.
25

26 Den moderatledda regeringen ger nu Naturvårdsverket i uppdrag att ta fram
27 uppdaterade riktlinjer för skydds jakt på varg. Myndigheten ska utreda om
28 skydds jakt kan beviljas redan efter ett eller enstaka angrepp på tamdjur eller
29 hundar. Regeringen vill även att det ska vara möjligt att kunna spåra upp och
30 avliva skadegörande vargar direkt efter ett angrepp. Naturvårdsverket ska
31 vidare undersöka om fler hjälpmedel bör tillåtas för att snabbt kunna avliva
32 vargar. Myndigheten får också i uppdrag att analysera vargens referensvärde
33 för en gynnsam bevarandestatus inom intervallet 170–270. Uppdragen ska
34 redovisas 31 mars respektive 30 juni 2024
35

36 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

37

38 **att** anse motions 6:40 besvarad med vad som ovan anförts

MOTION 6:41

MARLÉNE LUND KOPPARKLINT, KARLSTAD - VÄRMLANDS LÄN M.FL.

VARGSTAMMENS STORLEK

Förra vinterns inventeringar visade att det fanns ungefär 365 vargar i Sverige. Sedan dess har det fötts ett stort antal valpar. Stammen just nu torde ha därför ha passerat 400 vargar. Av dessa medges licensjakt på 24 vargar inom fyra län i Mellansverige år 2021. De län som nu får jaga är Värmland, Örebro, Västmanland och Gävleborg.

RIKSDAGENS REFERENSVÄRDE

Riksdagen bestämde år 2013 att vi ska ha minst 170–270 vargar i Sverige för att uppfylla EU-direktivets krav om gynnsam bevarandestatus. Intervallet byggde på den vetenskapliga analysen av minsta livskraftiga population, 100 vargar, som Naturvårdsverket låtit forskarna ta fram. EU:s art- och habitatdirektiv ställer högre krav än så, och därför landade riksdagen på ett högre intervall. Mindre än två år senare såg nuvarande regering till att via uppdrag till Naturvårdsverket höja miniminivån till 300 vargar. I dag ligger alltså miniminivån tre gånger högre än nivån för minsta livskraftiga population.

REGERINGENS OANSVARIGA ROVDJURSPOLITIK DRABBAR VÄRMLAND

I stället för att regeringen ska skapa trygghet vrider de på kranen lite till och släpper ut ännu mer av den otrygghet som följer med en ännu större vargstam, dessutom i strid mot tidigare riksdagsbeslut. Vi vill påstå att proppen har gått ur helt sedan Socialdemokraterna satte sig med Miljöpartiet i knät och lät dem hålla i rodet. Miljöpartiet har påverkat hur rovdjurspolitiken ska formas och Socialdemokraterna gör ingenting åt det - trots att man vet om problematiken. Ett tydligt bevis på att politiken inte är hållbar får man när man tittar på mitt hemlän Värmland. Ser man på kartan över hur många vargrevir som finns där förstår man hur skadlig den rovdjurspolitik som förs av regeringen verkligen är. Det är inte mycket yta på kartan som inte upptas av vargrevir.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

1 Trygghet för människor borde sättas i första rummet hos regeringen. Under
2 rådande omständigheter med en mer förtätande vargpopulation i landet ska
3 referensvärdet snarare ligga i det nedre spannet om 170 individer, som är
4 en bra bit över minsta livskraftiga vargpopulation – i synnerhet med den täta
5 rapporteringen om vargangrepp som förekommit senaste tiden.

6

7 Med anledning av ovanstående yrkas

8

9 **att¹** Moderaterna i Värmland verkar för att riksdagen ska ändra sitt
10 beslut om gynnsam bevarandestatus till 150-250 vargindivider, som
11 ett nytt referensvärde.

12 **att²** Moderaterna i Värmland verkar för att vargstammen ska hållas till
13 det nedre målet, det vill säga att vargens referensvärde för
14 populationens storlek ska vara 150 individer under en period.

15 **att³** motionen skickas vidare till Moderaternas partistämma år 2021.

16

17 Marlène Lund Kopparklint

Tommy Fredriksson

18 Karlstad

Kristinehamn

19 Värmlands län

Värmlands län

20

21 Mattias Op de Weegh

22 Forshaga-Ullerud

23 Värmlands län

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Motionen behandlar bland annat hur Värmlands jord- och skogsbruk drabbas av en oansvarig rovdjurspolitik. Den visar på Riksdagsbeslutet från 2013 angående det antal vargar som Sverige bör ha för att uppfylla EU-direktivets krav om gynnsam bevarandestatus. (170 – 270 individer). Senaste inventeringen av varg visar på 365 individer och beräknas nu uppgå till 400 i och med valpningar.

Vargen orsakar stora problem i Värmland för framför allt fårfarmer och annan betesboskap. Motionen behandlar också hur Socialdemokraterna tagit för mycket hänsyn till Miljöpartiet och inte hållit nere vargstammen enligt Riksdagsbeslutet 2013.

Vi håller med motionärerna om att ett nytt referensvärde för gynnsam bevarandestatus för vargstammen, skall sänkas och vara 150 – 250 individer och även hållas vid det vid det nedre målet under en period.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

att bifalla motionen

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

Förbundsstämman beslutade

att bifalla motionen.

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:41

Motionärerna lyfter frågan om referensvärdet för vargstammens storlek och föreslår att denna ska sänkas.

Partistyrelsen delar den problembild som motionärerna beskriver vad gäller vargen. Vargstammen orsakar problem för människor som lever och verkar i områden där vargen finns, vilket är varför Moderaterna länge varit pådrivande i vargfrågan.

Riksdagen tillkännagav i ett betänkande i maj 2022 att referensvärdet för

1 varg bör ligga i nivån 170 individer, inom det spann om 170-270 individer som
2 angavs år 2012 i propositionen En hållbar rovdjurspolitik. I ett beslut i juli
3 2023 gav den moderatledda regeringen ett uppdrag till Naturvårdsverket att
4 bland annat redovisa under vilka förutsättningar referensvärdet skulle kunna
5 vara i den lägre delen av intervallet om 170–270 vargar. Naturvårdsverket ska
6 redovisa sitt uppdrag i juni 2024. Partistyrelsen anser att med de uppdrag
7 som nyligen givits skulle inte en process med ytterligare nedjusteringar
8 av referensvärdet i detta läge främja regeringens arbete för att minska
9 vargstammen.

10

11 PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

12

13 att avslå motion 6:41

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 6:42

MODERATERNA I VÄRMLANDS LÄN

ÖVERSYN AV JAKTLAGSTIFTNINGEN

Smitning från en viltolycka betecknas i dag som ett brott mot jaktlagstiftningen. Det är högst anmärkningsvärt då underlåtenheten att anmäla eller markera en viltolycka inte har en naturlig koppling till jakt. Det finns inget uppsåt att medvetet avliva djur i samband med viltolyckor. Likväl rapporterar Polismyndigheten numera även olika former av viltolyckor som en form av jaktbrott. Konsekvensen av detta blir att det kan skapas en felaktig bild av att den olovliga jakten ökar i omfattning. Men i realiteten kan det handla om att antalet viltolyckor har ökat i omfattning under vissa perioder. Staten bör därför se över problemet med att viltolyckor kan betecknas som jaktbrott då detta är missledande. I många fall har djurrättsaktivister använt detta som ett argument för att misstänkliggöra jägare genom att hävda att antalet jaktbrott ökar.

Med anledning av ovanstående yrkas

- att¹** Moderaterna i Värmland ska ställa sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn av jaktlagen genomförs med målet att viltolyckor inte ska betecknas som ett brott mot jaktlagstiftningen.
- att²** Moderaterna i Värmland anta den här motionen som sin egen och skickar motionen till nästa ordinarie partistämma.

Pål Jonson
Arvika
Värmlands län

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

6

1 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

2 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman

3

4 **att** bifalla motionen i sin helhet.

5

6 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

7 Förbundsstämman beslutade

8

9 **att** bifalla motionen i sin helhet.

10

11

12 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 6:42**

13

14 Motionären lyfter frågan om att smitning från en viltolycka med dagens
15 lagstiftning betecknas som ett brott mot jaktlagstiftningen, vilket i praktiken
16 innebär att Polismyndigheten rapporterar olika former av viltolyckor som en
17 form av jaktbrott.

18

19 Partistyrelsen delar motionärens bild av att dagens ordning att inkludera
20 smitning från viltolyckor i jaktlagstiftningen riskerar att bidra till att skapa
21 en felaktig bild vad gäller den olovliga jaktens omfattning. Moderaterna
22 eftersträvar att politiken ska vara kunskapsbaserad, inte minst för att
23 de politiska åtgärderna ska bli så träffsäkra som möjligt. Det faktum att
24 viltolyckor i praktiken kan komma att räknas som jaktbrott är något som
25 undergräver den ambitionen, varför en översyn av jaktlagen i syfte att komma
26 till rätta med detta är motiverad.

27

28 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

29

30 **att** bifalla att-sats 1 i motion 6:42, det vill säga.

31

32 **att** Moderaterna i Värmland ska ställa sig bakom det som
33 anförs i motionen om att en översyn av jaktlagen
34 genomförs med målet att viltolyckor inte ska betecknas
35 som ett brott mot jaktlagstiftningen.

36

37

38

ETT SÄKRARE SVERIGE SOM HÅLLER IHOP

UTSKOTT 7

UTSKOTT 7

INNEHÅLL

- 352 Motion 7:1
Sverige behöver utvärdera ovänligt sinnade nationer
- 358 Motion 7:2
Sverigeresan – gör det enkelt att resa med ett enhetligt biljettsystem inom kollektivtrafiken
- 362 Motion 7:3
Nationell högre systemledning räddningstjänst
- 366 Motion 7:4
Adekvat skyddsnivå för personuppgifter hos Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet
- 369 Motion 7:5
En snabb ansökan om medlemskap i Nato
- 372 Motion 7:6
Aktivera civilplikten och tjänsteplikten och stärk rekryteringen av värnpliktiga till totalförsvaret
- 377 Motion 7:7
Jobben och Sydostlänken. Prioritera järnvägen Älmhult – Olofström – Karlshamn
- 379 Motion 7:8
Jobben, Sydostlänken, prioritera järnvägen Älmhult – Karlshamn
- 381 Motion 7:9
Satsningar på infrastrukturen i Blekinge ger nytta för näringslivet i hela Sverige

- 387 Motion 7:10
Ändrade beräkningsgrunder för infrastrukturmedel
- 391 Motion 7:11
Kontanthantering och betaltjänster
- 394 Motion 7:12
Ett kontantfritt samhälle, ingen bra lösning i kris och krig
- 399 Motion 7:13
Fler företag och jobb i Norrlands inland
- 403 Motion 7:14
Östersund som urban nod i TEN-T förordningen
- 406 Motion 7:15
Tempo 100
- 409 Motion 7:16
Förändring av allmänna råd för en modern och hållbar motorsportverksamhet i Sverige
- 412 Motion 7:17
Förändring av allmänna råd för en modern och hållbar motorsportverksamhet i Sverige
- 416 Motion 7:18
Ett Kalmar länspaket för infrastrukturen i nästa infrastrukturplan
- 420 Motion 7:19
Angående vägpriser i Gotlandstrafiken
- 424 Motion 7:20
Infrastruktur - Skåne – porten till Sverige!
- 429 Motion 7:21
Finansiering av skånsk infrastruktur

- 433 Motion 7:22
Utnyttja Sveriges tekniska och vetenskapliga styrkor för klimat- och miljöarbetet i utvecklingsländer
- 435 Motion 7:23
Stöd den svenska exporten av grön och hållbar teknik
- 438 Motion 7:24
Djävulen sitter i gränssnitten
- 443 Motion 7:25
Framtidens krisberedskapsmodell
- 448 Motion 7:26
Angående säkerhetsprövning av förtroendevalda för att dessa ska få ta del att sekretessklassade uppgifter rörande rikets säkerhet
- 452 Motion 7:27
Angående statens ansvar för värdlandsstöd
- 455 Motion 7:28
Införande av rätt att förklara undantagstillstånd i Regeringsformen
- 460 Motion 7:29
Alternativ finansiering av infrastruktur
- 463 Motion 7:30
Angående ”Ett litet men starkt EU”
- 468 Motion 7:31
Angående Rysslands terrorkrig gentemot Ukraina
- 471 Motion 7:32
Jämställdhet utanför Sveriges gränser

1 **MOTION 7:1**

2 **MODERATERNA I HALLANDS LÄN**

3

4

5 **SVERIGE BEHÖVER UTVÄRDERA OVÄNLIGT**

6 **SINNADE NATIONER**

7

8 **INLEDNING**

9 Rysslands fullständiga invasion av Ukraina och ett förändrat
10 säkerhetspolitiskt läge i världen gör att Sverige behöver se över dess
11 samarbeten med icke-demokratiska länder. I samband med kriget i Ukraina
12 har Sverige nästan helt skiljt sig från Ryssland vilket har varit nödvändigt
13 men inte smärtfritt. Kina är ett sådant land som både inom näringsliv och
14 akademi samt ekonomiskt varit djupt involverad i Sverige. Den kinesiska
15 statens reaktioner till länder i sina närområden visar att de inte går i linje
16 med grundläggande demokratiska värderingar och är därför inte pålitliga.
17 Trots detta är Sverige i enormt behov av samarbete med Kina när det gäller
18 insatsvaror och råvaruhandel på samma sätt som Kina beroende av Sverige.
19 I dessa aspekter är det svårt att undgå en relation till landet men det krävs en
20 balansgång där svenska värderingar inte ska underkasta sig den kinesiska
21 regimen. Därför vill vi att man ska utvärdera ovänligt sinnade nationer
22 och dess relation till Sverige. Utöver detta bör Sverige bibehålla en god
23 relation till Taiwan samt stärka dess stöd för representation, då landet är en
24 betydande handelspartner för EU och inte minst Sverige.

25

26 **KINA I ASIEN**

27 Hongkong har sedan den 1 juli 1997 varit en del av Folkrepubliken Kina.
28 Dessförinnan var Hongkong en kronkoloni till Storbritannien. Överlämnandet
29 av Hongkong föregicks av ett internationellt avtal mellan Storbritannien och
30 Kina. I detta avtal (Sino-British Joint Declaration) lovade Kina att Hongkong
31 fram till året 2047 skulle få behålla sitt rättssystem, sin yttrandefrihet och sin
32 pressfrihet och Hongkong garanterades långtgående självstyre. Hongkongs
33 autonoma ställning fastlades i Hongkongs minigrundlag (Basic Law) som
34 även innehöll ett löfte från Kina om att införa allmän rösträtt. Sedan 1997
35 har dock Kina agerat på ett sätt som gjort att många ifrågasatt Hongkongs
36 autonomi. Dels avskaffade man direkt efter överlämnandet Hongkongs första
37 fullt folkvalda lokala parlament och ersatte detta senare med ett parlament
38 där endast hälften av platserna valts genom allmänna val. Kina har därefter

fördröjt införandet av allmän rösträtt genom att vägra att bredda antalet direkt valda parlamentariker och genom att neka Hongkong rätten att välja dess högsta regeringschef. I princip handplockar Kina i dag den högsta regeringschefen och valsystemet gynnar Pekingtrogna grupper.

Sådana ageranden från den kinesiska regimen visar att landet inte går i linje med svenska demokratiska värderingar.

TAIWAN

Republiken Kina grundades 1911 efter att den sista kejsardynastin störtats. Efter det kinesiska inbördeskriget och att Folkrepubliken Kina utropats 1949 flydde ledningen för Republiken Kina till ön Taiwan där staden Taipei utropades till tillfällig huvudstad i republiken. Spänningarna i Taiwansundet har de gångna 72 åren varit påtagliga. Inte sällan har både tungt vapenskrammel och en hårdför retorik hörts från den kommunistiska regimen på fastlandet. Hot om invasion eller andra militära aktioner har varit vanliga. Men Republiken Kina på Taiwan har kunnat bestå. I dag omnämns landet ofta som Taiwan, men Republiken Kina är alltjämt det formella namnet på detta land som har cirka 23,5 miljoner invånare. Landet och dess industri är en betydande aktör inom världsekonomin och en viktig handelspartner för EU och Sverige. IMF (International Monetary Fund) är en av många organisationer som landet inte tillåts vara medlem i. Republiken Kina (Taiwan) behöll sin plats i Förenta nationerna fram till 1971 då landet uteslöts efter en omstridd omröstning i generalförsamlingen. Anledningen till detta var att den nya staten Folkrepubliken Kina istället gavs representation i generalförsamlingen. Beslutet var långt ifrån enhälligt och flera stora länder röstade emot att Republiken Kina (Taiwan) skulle mista sin representation i FN, däribland exempelvis USA och Australien. Sedan dess har alla försök till representation och inflytande från 2 taiwanesiskt håll i FN med underorganisationer eller i andra internationella sammanhang blockerats av Folkrepubliken Kina. Antalet länder med formella diplomatiska förbindelser till Republiken Kina (Taiwan) har efter uteslutningen ur FN minskat kraftigt; i dag utgör de endast ett 20-tal. Många andra stater som funnit det nödvändigt att istället ha diplomatiska förbindelser med Folkrepubliken Kina har dock valt att samtidigt ha välutvecklade och goda men inofficiella förbindelser med Republiken Kina. Detta gäller även Sverige som är ett av många länder där Taipei Mission är verksam som den taiwanesiska representationen. I Taipei har Business Sweden i sin tur en påtagligt stor närvaro. Republikens

1 unika internationella politiska ställning har lett till en del udda lösningar
2 genom åren och så även i förbindelserna till Sverige. När Sverige och
3 Republiken Kina (Taiwan) exempelvis skulle upprätta ett skatteavtal träffades
4 avtalet mellan Business Sweden och Taipeis delegation i Sverige – detta
5 då Sverige saknar diplomatiska förbindelser och andra lösningar till synes
6 skulle medfört diplomatiska problem i Sveriges relationer till Folkrepubliken
7 Kina på fastlandet. Den rådande situationen till trots har Taiwan utvecklats
8 väl. Marknadsekonomin är välutvecklad och till skillnad från Folkrepubliken
9 Kina på fastlandet så finns på Taiwan i dag en fungerande flerpartidemokrati
10 och pressfrihet. Men avsaknaden av ett meningsfullt deltagande i FN, i dess
11 underorganisationer samt i många andra internationella sammanhang är
12 problematisk för landet. Internationellt samarbete kring gränsöverskridande
13 frågor såsom konflikthantering, fredsförebyggande, handel, katastrofinsatser,
14 klimatförändringar, pandemier, organiserad brottslighet, internationell
15 terrorism med mera försvåras avsevärt. Taiwans invånare har rätt att vara
16 företrädare i Förenta nationerna, och den valda regeringen i Taipei bör åter
17 få skicka ombud till FN:s generalförsamling. Detta bör vara Sveriges linje i
18 internationella sammanhang, och från svensk sida bör vi verka för att detta
19 också blir EU:s gemensamma målsättning. Sveriges regering bör därutöver
20 också verka för att republiken bereds möjlighet att i högre utsträckning än i
21 dag få delta i andra internationella sammanhang. Med hänvisning till det ovan
22 anförda bör Sverige verka för att Taiwan ska erhålla observatörsstatus i FN.

23

24 Sverige har sedan länge varit pådrivande i världssamfundet när det gäller
25 länders rätt till suveränitet. Sverige har sedan lång tid tillbaka behandlat
26 Taiwan som en fritt stående enhet från Folkrepubliken Kina. Även om det
27 fortsatt är omstritt från kinesisk sida så har Sverige tillåtit Taiwan möjligheten
28 till en egen representation i Sverige. Nu visar det sig att Skatteverket har
29 valt att omdefiniera den taiwanesiska representationen i Sverige från att
30 vara Taiwan, till ”den kinesiska provinsen Taiwan”. Det är en väldigt stor
31 skillnad begreppsmässigt att benämnas som Taiwan eller ”den kinesiska
32 provinsen Taiwan”. Det är en tydlig utrikespolitisk markering om förändrad
33 status nationer emellan. Rimligen borde inte svensk utrikespolitik hanteras av
34 enskilda statliga myndigheter utan snarare av Sveriges riksdag och regering.

35

36 **KINA I RELATION TILL SVERIGE**

37 Kinas utveckling har gått enormt fort. Den resa som Sverige gjort sedan
38 1870-talet har skett på dryga 40 år i Kina. Det har gett nya omständigheter

som inneburit många positiva effekter för den enskilda människan i Kina, men det har även bidragit till en helt ny vilja och möjlighet att utöka den kinesiska statens makt i världen. Kinas långsiktiga strategi är att år 2049 vara en framstående högteknologisk industrination som är världsledande ekonomiskt, politiskt, militärt och kulturellt. I Sverige har vi i närtid sett exempel på detta då kinesiska företag erbjudit sig att göra stora hamninvesteringar i Lysekil och i Slite på Gotland. I slutet av 2019 publicerade Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) en kartläggning över kinesiska bolagsförvärv i Sverige. 51 svenska bolag, med hundratals dotterbolag har fått kinesiska staten som huvudägare under 2000-talet. Fler exempel finns i Europa då Kina velat göra investeringar vars intention är tvivelaktig. Diskussionen kring Huawei väcker frågan om vilken information som då skulle göras tillgänglig för den kinesiska staten och vad detta innebär för ett land som Sverige som värderar demokrati, rättssäkerhet, yttrandefrihet, pressfrihet och mänskliga rättigheter högt. Exempelen är många på hur den kinesiska folkrepubliken kränker mänskliga rättigheter. Total censur på internet, en omskriven konstitution som inkluderar presidentens namn och ideologi och en aggressiv utrikespolitik. Beslut vad gäller Kinas ambitioner i världen är något som våra kommuner och regioner inte har resurser till eller borde behöva hantera. 2 Därutöver lägger sig Kina i svensk debatt genom sin ambassad och försöker tysta kritik mot den kinesiska regimen genom skrämelse och hot. Kineser i Sverige övervakas och tystas. Företag, media och institutioner straffas om de inte lyder Kinas uppmaningar. Kritiker kidnappas och hålls fångna om den kinesiska staten anser dem vara ett alltför stort hot mot regimen. Den svenska medborgaren Gui Minhai är bara en av de många fruktansvärda exemplen. Den svenska regeringen har ett ansvar att stå upp för Sveriges demokrati och frihet. Det är ett ansvar regeringen har gentemot sina medborgare, företag, institutioner och den fria pressen. Här gäller att markera med all kraft hur man ser på Kinas agerande och tydliggöra sitt ställningstagande.

KINAS INFLYTANDE I SVENSK AKADEMI OCH NÄRINGS LIV

Kinas hantering av länder i sitt närområde har visat att landet står långt ifrån de demokratiska värderingar som vi har i Sverige. Därför kan Sverige inte göra sig beroende av ett sådant land som gång på gång visat sig vara opålitliga. Riskerna med ett samarbete går inte att ignorera och kräver politiska insatser samt en attitydförändring gentemot Kina. Landet är djupt involverade i svenskt näringsliv och akademi vilket bör ses som

1 ett bekymmer. Inom den akademiska världen finns ett nära samarbete
2 mellan svenska lärosäten och institut i Kina som har koppling till den
3 kinesiska Försvarsmakten. Detta har bland annat skett genom att ett flertal
4 gästforskare, finansierade av den kinesiska staten, har studerat ämnen som
5 kärnkraftssäkerhet och informationsteknologi i syfte att stärka den tekniska
6 kompetensen som efterfrågas inom den kinesiska militären. Detta resulterar
7 i att känslig information har läckts som i synnerhet kan stärka den kinesiska
8 diktaturen. Nationella riktlinjer från regering och myndigheter bör införas för
9 att hindra kinesiska staten från att utnyttja svensk teknik och kunskap till
10 dess militära förmåga.

11

12 Faktumet att Volvo Cars är helägt av en trogen medlem till kommunistpartiet
13 innefattar kinesiska bolag en inverkan på det svenska näringslivet. Detta
14 innebär därmed även inflytande för marknaden inom det svenskt företagande
15 som en del av kommunistpartiets ägodelar eftersom kinesiska bolag är
16 statliga bolag.

17

18 Det kinesiska inflytandet visar sig även inom svenskt näringsliv. Faktumet
19 att Volvo Cars är helägt av en trogen medlem till kommunistpartiet innefattar
20 kinesiska bolag en inverkan på det svenska näringslivet. Detta innebär
21 därmed även inflytande för marknaden inom svenskt företagande som en
22 del av kommunistpartiets ägodelar eftersom kinesiska bolag är statliga
23 bolag. Ytterligare exempel är det kinesiska bolaget Nutech som har
24 kopplingar till den kinesiska militären och kommunistpartiet och idag sköter
25 säkerhetskontrollen på Arlanda. Det finns ett flertal exempel som visar att
26 Kina har enormt inflytande på svenskt näringsliv och detta ställer följdfrågor
27 om hur detta påverkar svenskt politiskt oberoende gentemot Kina.

28

29 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman:

30

31 **att**¹ Moderaterna ska verka för att skärpa den nationella Kinastrategin

32 **att**² Moderaterna ska verka för att skärpa regelverken för utländska
33 direktinvesteringar och deltagande i forskningsprojekt

34 **att**³ motionen vidarelämnas till Moderaternas partistämman

35

36

37

38

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

Förbundsstämman beslöt att bifalla propositionen.

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 7:1

Motionärerna beskriver väl den verklighet vi ser i relation till Kina i dag. Hur Kina uppvisar ett allt mer aggressivt agerande gentemot sina grannar, hur Taiwans självständighet hotas och hur löftena som gavs till Hongkong om att få behålla sin rättsstat har brutits. Motionärerna beskriver även hur Kina har haft en ökad involvering inom svenskt näringsliv, akademi och ekonomi som helhet, på sätt som inte alltid varit i Sveriges intresse. Motionären efterfrågar därför en skärpning av den nationella Kinastrategin.

Partistyrelsen framhåller att medan det finns fördelar med ett fortsatt utbyte med Kina finns också tydliga risker som vi behöver adressera för att skydda Sveriges säkerhet. Ett löpande arbete pågår hos UD och andra myndigheter för att identifiera potentiella hot och skärpa skyddet mot främmande makter som inte delar våra värderingar.

Den moderatledda regeringen är i processen att instifta ett granskningssystem för utländska direktinvesteringar till skydd för svenska säkerhetsintressen. Detta är ett steg i processen att utveckla vår strategi för att behålla Sverige motståndskraftigt gentemot främmande makt.

Vad gäller deltagande av utländska forskare vid känsliga forskningsprojekt är detta något som också oroar partistyrelsen varför det även finns med inom ramen för propositionen Utrikes- och säkerhetspolitik som partistyrelsen lägger fram på stämman.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att bifalla att-sats 2 i motion 7:1, det vill säga,

att Moderaterna ska verka för att skärpa regelverken för utländska direktinvesteringar och deltagande i forskningsprojekt

att anse att-sats 1 i motion 7:1 besvarad med vad som ovan anförts.

1 **MOTION 7:2**

2 **MODERATERNA I HALLANDS LÄN**

3

4

5 **SVERIGERESAN – GÖR DET ENKELT ATT RESA**

6 **MED ETT ENHETLIGT BILJETTSYSTEM INOM**

7 **KOLLEKTIVTRAFIKEN**

8

9 Det behöver bli enklare och tryggare för att fler ska vilja välja att resa med
10 kollektivtrafiken. För att göra detta behöver vi minska trösklarna som idag
11 gör att många ger upp innan de ens gett kollektivtrafiken och biljettinköpen
12 en chans då det kan upplevas som krångligt. Det handlar mycket om biljetter
13 och information samt tillit till branschen.

14

15 Under pandemin valde många att arbeta hemifrån och färre antal resenärer
16 åkte med buss, taxi, tåg, båt och flyg. Påstigning skedde genom bakdörrarna
17 utan att förarna fick möjlighet att tillämpa sina kunskaper inom den flora av
18 olika biljettsystem som kan vara giltiga i varje område/län, vilket gjort att
19 många förare inte längre känner till vilka regler som gäller för olika typer av
20 biljetter.

21

22 Nu har kollektivtrafikresandet börjat återhämta sig samtidigt som vi nu också
23 i större utsträckning vill ge oss ut på nöjesresor. Flera kollektivtrafikbolag har
24 ändrat zonsystem och villkor sedan vi reste senast och nästan alla har sin
25 egen app. Det gör det inte heller enklare att veta hur man ska göra när resan
26 går över flera län eller med olika resebolag och transportslag. För många är
27 det som att börja om och lära sig nytt när man ska ut och resa.

28

29 Då finns det väl ingen bättre tid än nu att resebolagen samordnar sig
30 under samma plattform för biljetter och information, vi kan kalla den
31 "Sverigeresan". En hemsida och en app. för alla resor i hela Sverige, med
32 samma villkor och regler oavsett vart man reser, från dörr till dörr. All
33 information och all störningsinformation samlat på ett ställe som är relevant
34 för såväl den ovana resenären som för arbetspendlaren som har periodbiljett,
35 oavsett vart i Sverige man reser eller med vilka bolag eller fordonsslag.

36

37 Genom att sänka trösklarna får vi fler att välja kollektivtrafiken när man kan
38 och använder bilen bara när man måste.

När branschförbundet Svensk Kollektivtrafik studerat resultaten efter mätningen kollektivtrafikbarometern och gått in i djupet i kundresan kan man se tre grundläggande behov som vi resenärer har; Trygghet, uppmärksamhet och kunskap.

Inom området trygghet handlar det inte enbart om personlig säkerhet och att man ska kunna känna sig trygg ur den aspekten, det handlar lika mycket om att man ska känna sig trygg med att komma fram från punkt A till punkt B. Man ska också kunna lita på informationen man får före, under och efter resan samt att personalen uppträder professionellt.

Uppmärksamhet handlar om att kundnära personal har tid att hjälpa och möta kunden, samt att man som resenär kan lita på att föraren är uppmärksam och inte kör förbi hållplatsen när man vill åka med.

Kunskap är mycket den information resenären själv vill kunna inhämta. Som; Hur kan jag resa, när går trafiken, vilken biljett ska jag köpa, vad finns det för åldersregler och vilka olika appar måste jag tanka ner till min telefon. Som resenär vill man också kunna skaffa sig kunskap om hur man själv kan ta sig fram till målet vid trafikstörningar.

Att samordna kollektivtrafiken i Sverige i ett system när det gäller alla delar som sökning av resvägar, biljettköp, störningsinformation, samt enhetliga villkor som åldersgränser torde vara relativt enkelt om någon får detta i uppgift. Det finns redan idag ett system som heter Resplus, där man kan köpa biljett från dörr till dörr över hela Sverige. Detta system används oftast av sällanresenären samt vid företagsbokningar och är åtkomligt genom flera kanaler men används oftast genom hemsidan sj.se. Ett problem med detta system är att kunskapen om den här typen av biljett är låg bland kollektivtrafikbolagens medarbetare runt om i landet. När ombordpersonalen/bussföraren inte känner igen biljetten skapar det en otrygghet för resenären. Då detta system administreras av ett enskilt tågbolag har det också fått effekten att andra resebolag inte vill vara med av konkurrensskäl. Störningsinformation och hjälp med ändringar i resan finns endast vid störningar som inträffat i tågtrafiken. Om det inträffar en störning i andra delar av resan som sker till exempel med buss behöver resenären själv kontakta det resebolag som orsakat störningen för att få hjälp med ombokning under respektive bolag kundtjänst öppettider.

1 En annan funktion som redan existerar när det gäller sökning av möjliga
2 resvägar är Resrobot.se där också utlandsresor och även viss flygtrafik
3 presenteras som möjlig resväg.

4
5 För information vid trafikstörningar gäller som oftast att gå in på respektive
6 resebolags hemsida för att själv försöka ta reda på möjlig lösning att
7 fortsätta sin resa, eller genom andra privata initiativ som till exempel
8 hemsidan 1409.se som automatiskt inhämtar sin information från deltagande
9 rese- och transportbolag.

10
11 Informationen finns och bolagen ser fördelar med att dela med sig av
12 den, men det gäller att någon samordnar den och ser till att olika tekniska
13 plattformar kan integreras i ett och samma system, vilket i slutändan kan
14 resultera i en enda app. för resenären där allt finns samlat som är relevant för
15 resenärens resa och vanliga resvägar.

16
17 En myndighet bör därför snarast få i uppgift att samordna arbetet för
18 att förenkla resandet genom införande av ett gemensamt biljett- och
19 betalsystem för all kollektivtrafik i hela landet.

20
21 Genom att sänka trösklarna och samordna biljetter och information i ett
22 system skulle fler resenärer uppleva resan tryggare och enklare. Det leder
23 till att fler vågar prova kollektivtrafiken, vi får mindre fordon på vägarna med
24 mindre utsläpp och bättre trafiksäkerhet.

25
26 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta:

27
28 **att¹** Moderaterna i Halland verkar för att driftsnämnden Kollektivtrafik
29 i Halland (Hallandstrafiken) fortsätter arbetet med att förenkla för
30 kunderna genom att se över biljettsystem och information som är
31 relevant för resenärerna, särskilt inom den del som handlar om
32 information vid trafikstörningar, för att kunna erbjuda enklare och
33 tryggare resor för våra resenärer och därmed bli det naturliga
34 resevalet

35 **att²** Moderaterna verkar för att införa ett nationellt biljettsystem i
36 kollektivtrafiken

37 **att³** motionen vidaresänds till Moderaternas partistämma

38

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

Förbundsstämman beslutade att bifalla propositionen.

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 7:2

Motionärerna anser att Moderaterna ska verka för ett nationellt biljettsystem i kollektivtrafiken.

Partistyrelsen konstaterar initialt att det är viktigt att människor på ett smidigt och tryggt sätt kan boka biljetter inom kollektivtrafiken. Moderaterna har i kommittémotioner beskrivit olikheter mellan färdslag där vem som helst kan gå in på flygresor.se och boka en resa till andra sidan jorden med byten på olika kontinenter och mellan olika flygbolag. I kontrast till detta innebär att boka en tågbiljett genom Europa en massa tidsödande sökande på olika tågföretags hemsidor. Denna skillnad är orimlig och en stor konkurrensnackdel för tågtrafiken.

Idag sker dock stora förändringar och förbättringar inom kollektivtrafiken. Ett exempel är SJ:s app som i Mälardalen redovisar alla tågföretags avgångstider, och resenärerna kan genom den regiongemensamma plattformen Movingo köpa tågbiljetter från olika bolag och regioner. Denna utveckling är mycket positiv.

Partistyrelsen vill betona vikten av att säkerställa att statliga bolag bejaktar mångfald och deltar i olika plattformar. Det kan dock ifrågasättas om ett enhetligt biljettsystem har en samhällsnytta som berättigar de omfattande kostnader det skulle kräva. Nämnda flygresor.se visar att det redan finns marknadslösningar som kan fylla den funktionen. Kollektivtrafiken med tåg och buss har i likhet med flyget rimligen ett gemensamt intresse att skapa plattformar som förenklar resande och därmed ökar företagens intäkter.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 7:2 besvarad med vad som ovan anförts.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

1 **MOTION 7:3**

2 **MAGNUS ARVIDSSON, KARLSHAMN -**

3 **BLEKINGE LÄN**

6 **NATIONELL HÖGRE SYSTEMLEDNING**

7 **RÄDDNINGSTJÄNST**

8

9 Sveriges kommuner och Räddningsförbund brottas med kostnader och
10 problem med uppbyggnaden av system för högre systemledning inom
11 Räddningstjänsten. Systemet är tänkt att underlätta vid större händelser
12 som skogsbränder. I praktiken ska det finnas resurser i form av personal,
13 pumpar, slangar m.m. Dessa ska finnas i kluster som flera kommuners
14 räddningstjänster ska dela på.

15

16 Som ledamot av Räddningstjänsten Västra Blekinge vet jag hur svårt det är
17 att tillsammans med andra kommuner bygga upp något som staten ska ta
18 ansvar för. Idag måste kommunerna ensam eller med andra kommuner
19 bygga upp ett system med resurser. Tanken är god som MSB kommit
20 med efter större bränder som den i Västmanland. Men jag anser att denna
21 resurs ska finnas nationellt. Staten ska ta det stora ansvaret vid kriser och
22 katastrofer. Det är inget en kommun ska lösa. Varken ensam eller med andra.

23

24 Vi betalar skatt till staten, därför ska staten ta ansvaret för sina medborgares
25 skydd och säkerhet. Det självbestämmande kommunala systemet riskerar
26 vidare att urholkas om staten ska bestämma hur en kommunal verksamhet
27 bedrivs enligt staten men finansieras av kommunerna.

28

29 Med anledning av ovanstående yrkar undertecknande

30

31 **att¹** Moderaterna verkar för att införa högre systemledning på nationell
32 nivå.

33 **att²** Moderaterna verkar för att staten tar hand om kostnaderna vid
34 katastrofer och kriser.

35 **att³** motionen vidaresänds till partistämman.

36

37

38

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Olyckor är ett samhällsproblem som medför mänskligt lidande, miljöpåverkan och stora samhällsekonomiska förluster. Kommunal räddningstjänst bedriver olycksförebyggande verksamhet och genomför räddningsinsatser för att minska skador till följd av bränder och andra olyckor. Dessutom verkar kommunal räddningstjänst tillsammans med andra aktörer för ökad säkerhet och trygghet. I framtiden kan olyckorna bli större och mer komplexa till följd av klimatförändringar, attentat och ett mer sårbart samhälle. Enskilda olyckor kan få omfattande konsekvenser för samhället i stort. Exempelvis har kostnaderna för skogsbranden i Västmanland år 2014 uppskattats till nästan en miljard kronor.

Den centrala lagstiftningen på området som är lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO)

Den kommunala räddningstjänsten är kommunernas ansvar och kommunernas intresse. Kommunerna ska också enligt principen om det kommunala självstyret ges frihet att utforma sina verksamheter. Samtidigt har staten ett ansvar för säkerhet och likvärdighet i hela riket. I den tidigare räddningstjänstlagen (1986:1102) fanns detaljerade regler som begränsade kommunernas handlingsfrihet. Med LSO infördes målstyrning och staten anger i dag ramarna för den kommunala räddningstjänsten med utgångspunkt i allmänt formulerade nationella mål. Kommunerna ska själva utifrån lokala förhållanden sätta närmare mål. Kommunerna har sin egen styrprocess med intern kontroll och kommunal revision medan staten lämnar stöd och utför tillsyn.

Det finns i flera avseenden behov av förändrade regler framför allt för att utveckla samordning av kommunerna. Behovet av samordning gör sig särskilt starkt gällande i räddningstjänstverksamheten där samverkan måste ske regionalt och nationellt samt med många olika aktörer i brådskande situationer. Även i den brandförebyggande verksamheten finns ett behov av samordning. Statens tillsyn är också en viktig del av en fungerande målstyrning och den har inte varit tillfredställande. Även statens stöd till kommunerna bör utvecklas.

Olika inriktningsbeslut fattas av landets räddningstjänster för att anpassa sig till de kommande kraven avseende enhetligt ledningssystem (ELS). Det

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

1 står redan nu klart att anpassning till MSB:s krav angående ELS leder till
2 ökade kostnader som kommunerna inte får ersättning för. Förbundsstyrelsen
3 delar motionärens intentioner att staten måste ta det övergripande ansvaret
4 för krisledning och systemledning. Av det följer att nationell krisledning
5 och systemledning av de kommunala räddningstjänsterna organiseras och
6 finansieras nationellt.

7

8 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

9

10 **att** Bifalla motionen

11

12 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 7:3**

13

14 Motionären pekar på ett antal utmaningar kring räddningstjänstens ansvar i
15 händelse av katastrofer eller kriser och föreslår en tydligare nationell styrning
16 och statlig finansiering. I dag är all räddningstjänst i Sverige kommunal eller
17 statlig och regleras i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). I den
18 statliga räddningstjänsten räknas Polisen, Sjöfartsverket, Kustbevakningen
19 och Länsstyrelsen. All annan räddningstjänst som rör brand och olyckor
20 omfattas av den kommunala räddningstjänsten, med Myndigheten för
21 samhällsskydd och beredskap (MSB) som central tillsynsmyndighet. I flera
22 fall har räddningstjänsten i olika kommuner och regioner gått ihop till större
23 förbund som räddningstjänst i samverkan. MSB har också mandat att träda
24 in som huvudman om en kris skulle eskalera. Det finns också möjligheter för
25 kommuner att arbeta preventivt med medel från MSB:s 2:4-anslag för att
26 stärka samhällets krisberedskap och försvarsförmåga.

27

28 Just nu pågår en utredning om kommuners och regioners grundläggande
29 beredskapsansvar under fredstida kriser och höjd beredskap. Där kommer
30 även effektiviteten i den nuvarande ordningen för statens styrning och
31 finansiering av kommuners och regioners förberedande uppgifter inför
32 fredstida kriser och höjd beredskap undersökas. Utredningen kommer
33 också titta på om det finns ett påtagligt behov av att till någon del förändra
34 de övergripande principerna och regleringen om kostnadsfördelning mellan
35 staten kommuner och regioner. Uppdraget ska redovisas i mars 2024.

36

37

38

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 7:3 besvarad med vad som ovan anförts

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

MOTION 7:4

DANIEL GRANQVIST, ÖREBRO MITT - ÖREBRO LÄN

ADEKVAT SKYDDSNIVÅ FÖR PERSONUPPGIFTER HOS NORDISKA RÅDET OCH NORDISKA MINISTERRÅDET

1 Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet är internationella organisationer
2 dit personuppgifter inte utan vidare får överföras. Sverige bör verka för att
3 dessa organisationer får sådana regler att EU-kommissionen kan besluta att
4 de har adekvat skyddsnivå för personuppgifter.

5 Det framgår av art. 44 dataskyddsförordningen (Europaparlamentets och
6 rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska
7 personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria
8 flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän
9 dataskyddsförordning)) att överföring av personuppgifter som är under
10 behandling eller är avsedda att behandlas efter det att de överförs till ett
11 tredjeland eller en internationell organisation bara får ske under särskilda
12 förutsättningar. Detta inkluderar vidare överföring av personuppgifter från
13 tredjelandet eller den internationella organisationen till ett annat tredjeland
14 eller en annan internationell organisation.

15 Enligt art. 45 dataskyddsförordningen får EU-kommissionen besluta att
16 överföring får ske till ett visst tredjeland eller en internationell organisation,
17 för att det där finns adekvat skyddsnivå för personuppgifter.

18 Danmark, Island, Norge och Sverige är ursprungliga medlemmar i Nordiska
19 rådet, sedan det bildades 1952. Finland blev medlem 1955, Färöarna och
20 Åland blev medlemmar 1970 och Grönland 1984.

21 Danmark, Finland och Sverige är med i EU och Norge och Island är med i
22 EES. Dataskyddsförordningen är därför tillämplig där. Färöarna och Grönland
23 är däremot inte med i EU eller EES.

24 EU-kommissionen har bland annat fattat beslut om att Färöarna har adekvat
25 skyddsnivå för personuppgifter. Det finns inget motsvarande beslut för

Grönland eller för någon internationell organisation. 1

Om det saknas beslut om adekvat skyddsnivå, finns det andra möjligheter 2
att överföra personuppgifter enligt art. 46 och art. 49. För enstaka kontakter 3
med viktiga bakomliggande skäl som rör allmänintresset, finns det möjlighet 4
att åberopa art. 49.1.d dataskyddsförordningen. 5
6

Enligt Avtal om den rättsliga ställningen för Nordiska ministerrådets 8
sekretariat och Nordiska rådets sekretariat framgår att sekretariaten är 9
juridiska personer och har immunitet och privilegier på ett sätt som är vanligt 10
för internationella organisationer. 11
12

Statusen för Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet innebär att de är 13
internationella organisationer utanför EU och EES. Det är därför inte tillåtet 14
att överföra personuppgifter dit utan att särskilda undantagsregler enligt 15
art. 46 eller art. 49 dataskyddsförordningen är uppfyllda. Det är negativt för 16
det nordiska samarbetet att organen för detta samarbete saknar sådana 17
regelverk att det är säkert att överföra personuppgifter dit. Sverige bör verka 18
för att ändra på detta. 19
20

att¹ skicka motionen till Moderata Samlingspartiets stämma för 21
motsvarande beslut 22

att² skicka motionen till Moderata Samlingspartiets riksdagsgrupp för 23
kännedom 24
25

FÖRBUNDSSTYRELSENS SVAR 26

Förbundsstyrelsen anser att motionären tar upp en viktig men svår 28
frågeställning kring hur medborgares personuppgifter skall värnas och 29
skyddas även i internationella relationer. I det här fallet handlar detox länder 30
inom Nordiska rådet och det Nordiska ministerrådet vilka som organisationer 31
står utanför EU och EES samarbetet. 32
33

organisationer står utanför EU och EES samarbetet. 34

Det torde vara rimligt att även dessa organisationer har samma skydd av 35
personuppgifter som regleras inom EU-samarbetet och som manifesteras i 36
den sk dataskyddsförordningen. 37
38

1 Förbundsstyrelsen föreslår stämman besluta:

2

3 **att** bifalla motionen

4

5 Stämman beslutade att bifalla motionen.

6

7 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 7:4**

8

9 Motionären lyfter en mycket viktig fråga som handlar om hur personuppgifter
10 hanteras och skyddas, inte bara nationellt utan även internationellt.

11 Motionären lyfter särskilt fram att statusen för Nordiska rådet och Nordiska

12 ministerrådet innebär att de är internationella organisationer utanför EU

13 och EES. Det är därför inte tillåtet att överföra personuppgifter dit utan att

14 särskilda undantagsregler enligt art. 46 eller art. 49 dataskyddsförordningen

15 är uppfyllda. Det är enligt motionären negativt för det nordiska samarbetet

16 att organen för detta samarbete saknar sådana regelverk att det är säkert att

17 överföra personuppgifter dit.

18

19 Partistyrelsen anser att sakfrågan är viktig, det vill säga att möjliggöra

20 överföring av personuppgifter till Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet.

21 Samtidigt är bedömningen att eventuella förändringar av gällande status

22 för dessa råds personuppgiftshantering bäst drivs av rådets egen

23 kansliorganisation.

24

25 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

26

27 **att** anse motion 7:4 besvarad med vad som ovan anförts

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 7:5

MODERATERNA ÖREBRO LÄN

EN SNABB ANSÖKAN OM MEDLEMSKAP I NATO

Moderaterna har länge stött tanken på ett svenskt medlemskap i Nato. De närmare skälen för det ser jag därför inte skäl för att upprepa i denna motion. I början av 2022 har vi däremot fått ett nytt, tungt vägande skäl för att Sverige (och Finland) ska gå med i Nato: Ryssland har uttalat att inga fler länder i Europa bör få gå med i Nato.

Ryssland ska aldrig ha inflytande över om Sverige allierar sig med andra länder eller ej. För att tydliggöra Sveriges självständighet och rätt att själv välja allianser, bör Sverige därför snarast ansöka om medlemskap i Nato.

Det bästa vore om Sverige och Finland skulle gå med i Nato samtidigt.

- att¹** Moderata Samlingspartiet i Örebro län ska verka för att Sverige snarast ansöker om medlemskap i Nato
- att²** Moderata Samlingspartiet i Örebro län ska verka för att ansökan koordineras med Finland
- att³** ta motionen som sin egen till Moderata Samlingspartiets stämma,
- att⁴** sända motionen till Moderata Samlingspartiets riksdagsgrupp för kännedom

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

FÖRBUNDSSTYRELSENS SVAR

1
2 Förbundsstyrelsen vill tacka motionären för en intressant och mycket aktuell
3 motion angående en snabb ansökan om medlemskap i Nato.

4
5 Då Moderaterna redan vill att Sverige ska bli medlem i Nato anser
6 förbundsstyrelsen att vi ska besvara att-satserna 1, 2, 4 och 5.

7
8 I dag har Sverige ett omfattande samarbete med Nato, men vi får inte det
9 skydd som ett Natomedlemskap skulle innebära. Ett medlemskap i Nato
10 är tillsammans med en ökad nationell förmåga det bästa sättet att stärka
11 Sveriges säkerhet. Moderaternas uppfattning är redan att vi nu bör göra allt
12 vi kan för att Sverige så snart som möjligt ska bli fullvärdig medlem i den
13 fria världens försvarsallians, Nato. Sverige har redan ett så nära samarbete
14 med Nato som man kan ha utan att vara medlem. Därmed ses vi redan som
15 en allierad med Nato, men utan att ha rätt till de försvarsgarantier som ett
16 Natomedlemskap innebär.

17
18 Precis som motionären skriver finns det flera skäl gör att Sverige bör
19 genomföra denna process tillsammans med Finland. Våra länder delar
20 av historiska och geografiska skäl många säkerhetspolitiska intressen
21 i vårt närområde. En gemensam ansökningsprocess skulle också visa
22 Ryssland styrkan i vårt demokratiska svar på auktoritära hot mot de värden
23 vi tillsammans representerar. Och det skulle tillsammans med en kraftfull
24 upprustning av det nationella svenska försvaret förbättra vår gemensamma
25 militära förmåga i Östersjöområdet. Den överenskommelse om ökade
26 försvarsanslag som samtliga riksdagspartier ställde sig bakom den 16 mars
27 är ett stort steg i rätt riktning.

28
29 Gällande att-sats 3 om att just Moderaterna i Örebro län ska verkar för att
30 sända vidare en kopia av NATO-ansökan anser förbundsstyrelsen att det
31 inte är lämpligt av fler anledningar. En anledning är frågan om vem man ska
32 adressera kopian på NATO-ansökan till? En andra är relevansen i att just
33 Moderaterna i Örebro län ska göra det? En tredje är varför det skulle göra
34 någon skillnad för Ryssland om de fick en kopia av ansökan skickade till
35 sig. Då Ryssland med otroligt stor sannolikhet kommer att bli varse om att
36 Sverige ansöker om medlemskap i NATO ändå.

37

38

Förbundsstyrelsen föreslår stämman besluta:

att anse att-sats 1-2 och 4-5 besvarade samt,

att avslå att-sats 3

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

Stämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag till beslut.

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 7:5

Motionären lyfter i sin motion vikten av ett svenskt medlemskap i Nato och att en medlemskapsprocess bör koordineras med Finland.

Partistyrelsen noterar att motionen antogs innan den svenska ansökan om Natomedlemskap inlämnats. Efter Rysslands fullskaliga och olagliga anfallskrig mot Ukraina i februari 2022 vändes den säkerhetspolitiska ordningen i Europa upp och ned. Den europeiska säkerhetsordning så som den har fungerat sedan det andra världskriget omdefinierades i grunden. Den 18 maj 2022 lämnade Sverige och Finland tillsammans in sina ansökningsprotokoll till Natos generalsekreterare Jens Stoltenberg.

Moderaterna har länge drivit frågan om ett svenskt Natomedlemskap. Medlemskapet kommer att göra Sverige säkrare. Sverige kommer samtidigt att bidra med bland annat en rad kompetenser och resurser till alliansen.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 7:5 besvarad med vad som ovan anförts

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

MOTION 7:6

KATARINA TOLGFORS, ÖREBRO MITT - ÖREBRO LÄN

AKTIVERA CIVILPLIKTEN OCH TJÄNSTEPLIKTEN OCH STÄRK REKRYTERINGEN AV VÄRNPLIKTIGA TILL TOTALFÖRSVARET

10 ”Ett väpnat angrepp mot Sverige kan inte uteslutas. Det kan inte heller
11 uteslutas att militära maktmedel eller hot om sådana kan komma att
12 användas mot Sverige. Sverige blir oundvikligen påverkade om en
13 säkerhetspolitisk kris eller väpnad konflikt uppstår i vårt närområde.
14 Totalförsvaret ska utformas och dimensioneras för att kunna möta väpnat
15 angrepp mot Sverige inklusive krigshandlingar på svenskt territorium.”
16
17 Tänk så rätt den parlamentariskt sammansatta Förvarsberedningen hade i
18 sitt underlag till den Totalförvarsproposition som antagits av riksdagen för
19 försvarsperioden 2021-2025. Förvarsanslaget ligger runt 79 miljarder kronor,
20 vilket är en nivåökning med cirka 40 procent från tidigare period.
21
22 Det militära försvaret ska rustas och växa och samtidigt pekade
23 Förvarsberedningen, och tillhörande utredningar, på behovet av att stärka
24 det civila försvaret för att skapa ett robust och stabilt samhälle som står
25 emot olika påfrestningar och hot.
26
27 En viktig förutsättning för att totalförsvaret ska kunna tillväxa i den
28 omfattning som försvarsbeslutet gör gällande, är att Förvarsmakten,
29 myndigheter och industrin, lyckas rekrytera personal i den takt som krävs.
30 Rekryteringsunderlaget till försvarssektorn minskade många år under den
31 period Sverige inte kallade in värnpliktiga.
32
33 I det rådande, säkerhetspolitiska läget i Europa med Rysslands väpnande
34 konflikt mot Ukraina och en ökad hotbild mot Sverige, anser både regering
35 och en majoritet i riksdagen att ett antal förslag i liggande försvarsbeslut
36 måste tidigareläggas redan i år. Dessa förslag berör främst det militära
37 försvaret - armén, flyget och marinen.
38

”Ask not what your country can do for you - ask what you can do for your country”

Sverige måste också accelerera takten för att stärka det civila försvaret. Regeringen bör därför omedelbart vidta åtgärder för att aktivera civilplikten och tjänsteplikten. Och vi bör även skyndsamt se över möjligheten att förstärka med resurser för ökad rekrytering av värnpliktiga till det militära och civila försvaret.

Hittills i år har 15 285 personer sökt till Hemvärnet jämfört med 151 sökande samma period 2021. Det visar på ett starkt och växande engagemang, vilket är av stor vikt för svensk försvarsvilja. När Totalförsvaret nu måste växa i historiskt snabb takt på grund av stor osäkerheten i vårt närområde, måste Sverige vara bra på att fånga det ökade intresset för försvaret så att vi klarar att kompetensförsörja försvarssektorn.

Sverige måste nu i mycket snabb takt rusta upp sin militära och civila försvarsförmåga och vidta åtgärder så samhällets motståndskraft stärks.

att¹ Moderaterna verkar för att civilplikten och tjänsteplikten aktiveras omedelbart.

att² utreda möjligheten att underlätta rekryteringen till försvarsområden som tex ingenjörer, it-tekniker genom att locka med fördelaktigt studielån mot att studenten ”binds” till, tjänstgöring ett antal år efter examen.

att³ skicka motionen vidare till Moderata Samlingspartiets partistämma.

FÖRBUNDSSTYRELSENS SVAR

Motionären lyfter här två mycket viktiga områden som till vissa delar är dåligt känt och/eller eftersatt. Dels svårigheter att rekrytera icke-vapenbärande kompetens till försvaret och dels att den civila delen fortfarande är vilande.

Då ansvaret för vissa delar av civilförsvaret vilar på oss som kommunpolitiker är det viktigt att lyfta frågan. Här är därför lite förklaringar kring begreppen och betydelsen. Sveriges totalförsvaret består idag av två delar: militärförsvaret/forsvarplikten och civilförsvaret/civilforsvarsplikt.

1 Skillnaderna beskrivs nedan.

2

3 Tjänsteplikt inträder vid höjd beredskap för de som har krigsplacering. Höjd
4 beredskap inträder när det ”råder omedelbar fara för väpnad konflikt” - då
5 är det dags att rensa skyddsrummen. (Vid Högst beredskap är det invasion).
6 Detta styrs av Försvarsmakten och regeringen.

7

8 Men innan höjd beredskap inträder måste civila samhället förberedas. MSB
9 lyfte frågan för 5 år sedan och viss utbildning inom kommunerna i vårt län
10 ska ha skett. Men många är fortfarande oförberedda på att hantera luckor i
11 ”vanliga” funktioner som kan uppstå och det är där civilförsvarsplikt kommer
12 in.

13

14 Försvarsplikten är aktiverad sedan en tid tillbaka med bl.a. innebär
15 allmän värnplikt, dvs alla 18-åringar kallas och ca 5000 per år utbildas. I
16 försvarspliktens område ingår också hemvärnet dit man söker som frivillig,
17 bedöms utifrån sina möjligheter och får utbildning av försvaret.

18

19 Alla försvarsutbildade får en krigsplacering dvs vet var de ska vara om
20 kallelsen kommer. Alla dessa utbildade inom försvaret har tjänsteplikt vid
21 höjd beredskap - vilket innebär att ”ta på uniform o packning och dra ut i
22 fält”.

23

24 Hemvärnet har tex ansvaret att skydda lokala strukturer som vatten och
25 el-försörjning. Specifika bataljoner finns redan utsedda för den uppgiften.
26 Men vem fyller i luckan när läraren försvinner till sin krigsplacering inom
27 försvaret? Dessa individer lämnar sitt ordinarie jobb med mycket kort varsel
28 vilket innebär att luckor uppstår i normala verksamheter. Kockar försvinner
29 från äldreboendets kök, förskolelärare/lärare drar, sjuksköterskor lämnar,
30 elektriker och underhållspersonal, it och ingenjörer osv och dessa luckor
31 måste fyllas.

32

33 Civilförsvarsplikten är idag vilande. Dvs de som ska fylla luckorna är inte
34 utpekade, kanske vet inte våra kommuner ens om vilka som försvinner i.o.m
35 sin tjänsteplikt inom försvaret! Här blir kommunernas -och vår roll - viktig.
36 Här kan organisationer peka ut yrken inom kritiska samhällsområden som tex
37 kommunens elektriker, energitekniker, it-tekniker kan få/tilldelas tjänsteplikt
38 inom civilförsvaret med krigsplacering dvs ska infinna sig på jobbet och får

inte fly. Tex har KSO tjänsteplikt redan vid kris idag.

Även näringslivet har en uppgift och bör kanske påminnas om denna. Tex inom känslig industri (försvar, medicin, energiförsörjning, tåg etc) kommer också luckor att finnas vilket är/blir näringslivets uppgift. Plikt-och prövningsverket har register över individer om man har avtal.

Moderaterna har lagt förslag om att aktivera civilförsvaret. Därför bifall till att-satser 1 och 3 för att visa att länet stödjer förslaget.

Att-sats 2 handlar om att utreda möjligheten att underlätta rekrytering av nödvändig kompetens till försvarsområden som tex ingenjörer, it-tekniker genom att locka med fördelaktigt studielån mot att studenten ”binds” till, tjänstgöring ett antal år efter examen vilket förbundsstyrelsen stödjer.

Förbundsstyrelsen föreslår stämman besluta:

att bifalla motionen.

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

Stämman beslutade att bifalla motionen.

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 7:6

Inom det civila försvaret vill motionären att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för att aktivera civilplikten och tjänsteplikten. Det finns också ett förslag om att utreda möjligheten att underlätta rekrytering till försvaret genom att studielån som kopplas till tjänstgöring.

Partistyrelsen delar motionärens syn på både det militära och civila försvaret. Det civila försvaret fyller en central roll i totalförsvaret som värna Sverige i händelse av kris och krig. När den moderatledda regeringen tillträdde i oktober 2022 påbörjades en rad reformer på området. Bland annat har en minister för civilt försvar utsetts (den första sedan 1947) och ansvaret för det civila försvaret har överförts till Försvarsdepartementet. I januari 2023 fick Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i uppdrag att utreda återaktivering av civilplikten inom kommunal räddningstjänst. Den moderatledda regeringen har tillsatt en utredning som ska undersöka

1 möjligheterna att kraftigt expandera civiltjänsten.

2

3 Vidare kommer Förvarsberedningen i sin slutrapport under 2024 att
4 beröra hur personalförsörjningen inom totalförsvaret ska utvecklas som
5 del i beredningens uppgift att lämna förslag till totalförsvarets fortsatta
6 inriktning och utformning till och med 2030 och i detta sammanhang även
7 behandla perioden till och med 2035. I dag finns även ett ökat intresse bland
8 befolkningen för att ingå i det nya totalförsvaret genom en tillströmning till
9 de frivilliga försvarsorganisationerna och Förvarsmakten. Det är ingen enkel
10 uppgift för regeringen att omvandla detta intresse till operativ förmåga, men
11 det är avgörande för svensk totalförsvarsförmåga att den gör det.

12

13 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

14

15 **att** anse motion 7:6 besvarad med vad som ovan anförts

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 7:7

PATRIK KRUPA OCH MARIANNE ERIKSSON, OLOFSTRÖM - BLEKINGE LÄN

JOBBen OCH SYDOSTLÄNKEN. PRIORITERA JÄRNVÄGEN ÄLMHULT – OLOFSTRÖM – KARLSHAMN

Volvo Personvagnar AB, Olofström med 2.500 personer direkt anställda och runt 10.000 personer om man även räknar indirekta arbetstillfällen mot Volvo. Det är många lokala företag som levererar ingående komponenter.

Det är i Olofström nästan alla pressdetaljer till Volvos personbilar tillverkas och sker inte pressning där finns stor risk att det hamnar i andra anläggningar hos den kinesiska ägaren Geely. Det kan på sikt även drabba Volvos sammansättning av bilar i Göteborg.

Volvos platschef, Mikael Wessin, är mycket oroad för att nästa presslinje kanske inte förläggs till Olofström. Det är avgörande om Sydostlänkens byggstart blir år 2024. Blir det flera år senare är hotet om nedläggning av Volvos fabriker i Olofström reellt.

Det är mycket oroande att Trafikverket skriver 2019 att byggstart kan bli 2027-2028 och färdigställd 2032-2033.

IKEA i Älmhult är redan drabbad av flytt av varulager på grund av höga transport- och driftkostnader. Ett varulager har hamnat i Polen och det andra i Tyskland.

Olofström har Sveriges 4:e största "containerhamn" och Älmhults containerterminal längs med stambanan, skulle med elektrifierad förbindelse till Karlshamns hamn få förbättrad konkurrenskraft.

Europeiska investeringsbanken, säger att projektet är intressant för dem.

Investeringskostnaden är 1% av vad den omtalade höghastighetsbanan beräknas kosta, och det byggnadssätt som Skanska och deras partner

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

1 presenterat, blir 66% billigare än traditionell banvallsteknik.

2

3 Markpåverkan blir dessutom 98% mindre på de 18 km järnväg som måste
4 byggas.

5

6 Med anledning av ovanstående yrkar vi:

7

8 **att¹** Moderaterna i Blekinge verkar för en satsning på Sydostlänken
9 snarast möjligt

10 **att²** motionen skickas till Moderaternas arbetsstämma 2023

11

12 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

13 **att** bifalla motionen och sända den vidare till Moderaternas
14 partistämma 2023

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 7:8

DAN BLIXT OCH PONTUS HAGLUND, ÄLMHULT - KRONOBERGS LÄN

JOBBen, SYDOSTLÄNKEN, PRIORITERA JÄRNVÄGEN ÄLMHULT – KARLSHAMN

Nyligen besökte Elisabeth Svantesson Volvo i Olofström, och mötte Mikael Wessin, platschef och Andelko Cituljski, kommunikationschef. Detta tillsammans med Blekingemoderater på lokal, regional, och nationell nivå. Anledningen var rädslan för att ytterligare förseningar av planerad utbyggnad, kan leda till nedläggning av pressningsverksamheten.

I Älmhult satsar IKEA vilket kommer att ge minst 650 NYA arbetstillfällen.

I Markaryd satsar NIBE Industrier och 500 NYA arbetstillfällen väntas. Totalt i södra delarna av Kronoberg över 1100 arbetstillfällen de kommande åren.

Dessa stora investeringarna som näringslivet gör är en förutsättning för bibehållen välfärd på alla nivåer. En väl fungerande infrastruktur för transport och logistik är kritiskt för våra företag som vågar satsa och investera i vår region.

Elisabeth Svantessons uttalanden efter besöket indikerar att Sydostlänken kommer att arbetas in i olika partimotioner framöver, och Moderaterna i Kronoberg borde också markera att Sydostlänken har större nationell betydelse än ett andra spår på sträckan Växjö-Alvesta.

Volvos planer på en ny batterifabrik och en ny aluminiumfabrik i Göteborg kommer att säkra många privata arbetstillfällen i Sverige, och vi måste säkra dessa för framtiden.

Med anledning av ovanstående yrkar vi:

att¹ Moderaterna verkar för en omedelbar/prioriterad satsning på Sydostlänken

att² skicka vidare motionen till Moderaternas partistämma

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

1 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

2 Förbundsstämman beslutade

3

4 **att** bifalla motionen och skicka den vidare till Moderaternas
5 partistämma 2023

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 7:9

CAMILLA BRUNNSBERG - BLEKINGE LÄN M.FL.

SATSNINGAR PÅ INFRASTRUKTUREN I BLEKINGE GER NYTTA FÖR NÄRINGSLIVET I HELA SVERIGE

Grunden för mobiliteten i Blekinge och Blekinges närhet till grannregioner, målpunkter i övriga Sverige och kontinenten är infrastrukturen. Möjligheterna att pendla till studier och arbete är avgörande vid företagsetableringar och därmed även för valet att flytta till Blekinge. Bra väg- och järnvägsförbindelser minskar även behovet av att flytta från länet som kan erbjuda svårslagna boendemiljöer.

STÖRRE ARBETSMARKNADSREGION MED NY JÄRNVÄG

Blekinges kustbana är en av Sveriges krokigaste järnvägar i ett av landets mest tätbefolkade områden utanför storstäderna. Samtidigt händer mycket väster om Hässleholm och Skåne vill även förbättra sträckan Hässleholm – Kristianstad. För att korta restiden med tåg mellan Blekinge och Malmö återstår sträckan inom Blekinge. Trafikverket har själva beskrivit restiden i Blekinge som en brist vilket lett fram till en överenskommelse om att modernisera Blekinge Kustbana genom att bygga en ny järnväg genom länet, med Sölvesborg – Karlshamn som en första etapp. Den sträckan är också en viktig åtgärd för att säkerställa att den utökade godstrafiken på nuvarande Blekinge Kustbana genom Sydostlänkens anslutning inte riskerar att störas av och ytterligare belasta den redan ansträngda persontrafiken.

Dagens tre arbetsmarknadsregioner är för mycket i ett litet län som Blekinge. Med en modern järnväg gör Blekinge till en arbetsmarknadsregion vilket är avgörande för länets utveckling. Genom att behålla den befintliga sträckningen på Blekinge Kustbana när den nya järnvägen byggs ges framtida möjligheter till två parallella tågssystem genom Blekinge, på så sätt kan vi få en bana med färre stopp och kortare restider och en bana med bättre tillgänglighet genom fler stopp utöver befintliga stationer samt ökad kapacitet för gods.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

1 **KAPACITETSÅTGÄRDER PÅ VÄG OCH JÄRNVÄG GENOM BLEKINGE**

2 E22:an är den största och enskilt viktigaste vägen genom Blekinge och
3 binder samman fyra av fem kommunhuvudorter i länet. Det är också den väg
4 som binder samman Blekinge med Skåne och Öresundsregionen i väst och
5 mot Kalmar och vidare norrut mot Östergötland/Stockholm i öst. Sträckan
6 mellan trafikplats Ronneby öst och Nätraby har varierande standard med ett
7 trafikflöde nära kapacitetstaket.

8

9 Blekinge Kustbana och Öresundstrafiken mellan Köpenhamn och Karlskrona
10 är pulsådern i Blekinges kollektivtrafiksystem. Antalet resenärer är idag 10
11 gånger större än för 30 år sedan. Under senare år har ökningen avtagit i takt
12 med att trafikstörningarna har ökat. Mötesspåret väster om Ronneby är en
13 av flera avgörande åtgärder för att öka robustheten och lindra effekterna
14 av trafikstörningar som är mycket viktigt för tillförlitligheten i tågtrafiken.
15 Mötesspåret bör därtill placeras med ett stationsområde i Bredåkra med
16 nära anslutning till strategiskt viktiga Ronneby Airport.

17

18 **HAMNARNA OCH ETT UTVECKLAT NÄRINGSLEV**

19 Blekinge är ett allt viktigare transitlän för övriga Sverige där hamnarnas
20 betydelse ökar i takt med handeln med östra Europa och Asien. Satsningar
21 på till exempel Fehrmarn bält innebär nya möjligheter för omställningen till ett
22 hållbart resande men då måste anslutningarna från Sydöstra Sverige lyftas
23 till samma nivå som andra regioner i Sverige.

24

25 Godsvolymer över kaj via hamnarna i Blekinge har ökat med cirka 50 procent
26 från 2000 till 2020. Blekinge är alltså ett viktigt nationellt transitlän där en
27 ytterst liten del av det totala godset som passerar länet har slutdestination
28 i Blekinge. 94 procent av godsens genom Karlshamns hamn har start- eller
29 målpunkt utanför Blekinge. Motsvarande siffra för Karlskronas hamn är 97
30 procent.

31

32 Karlshamns hamn och Karlskrona hamn/Baltic port är delar i TEN-T:s
33 övergripande nätverk. Via Motorvägar till sjöss kopplade till hamnarna i
34 Litauen och Polen är sjötransporterna en del i det prioriterade stomnätet. I
35 nätverket utgör hamnarna lösa ändar då det saknas koppling till Scan Med
36 korridoren i Sverige. Att förstärka denna och effektivisera transportnätet på
37 svenska sidan kan göras genom att bygga ut Sydostlänken i gällande plan
38 och förlänga Baltic Adriatic korridoren från Polen till Karlskrona och vidare

mot Göteborg. De båda Ten-hamnarna och Sölvesborgs hamn är av stor betydelse för svensk export och import.

Med utgångspunkt från hamnarnas betydelse för svensk export och import bör staten i större utsträckning främja intermodalitet mellan sjöfart och järnväg. Flertalet hamnar av betydelse ligger i eller nära stadsmiljöer där kommunen är väghållare och ägare av järnvägen. Det är rimligt att staten tar ett medansvar för att utveckla infrastrukturen i sådana lägen, i synnerhet där stråket som helhet är eller kan ses som en del ingående i TEN-T nätet.

ÅTGÄRDA BRISTER OCH BEHOV I DE REGIONALA VÄGNÄTEN

Det ska idag finnas en samverkan som finns i planeringsssammanhang mellan regioner och kommunerna. Genom åtgärder i länstransportplanen genomförs tillsammans med kommunerna cykelvägar, kollektivtrafikåtgärder med mera. Därutöver driver regionen kollektivtrafiken i samråd med kommunerna. Vi anser att den regionala nivån bör få större inflytande över den statliga planeringen.

Anslagen till länsplanerna har varit mer eller mindre oförändrade under en längre tid parallellt med att anslagen till nationell plan kraftigt ökat. Samtidigt finns det omfattande brister och behov i de regionala vägnäten, som finansieras i länsplanerna, som behöver åtgärdas för att kunna nå de transportpolitiska målen.

Camilla Brunsberg	Elin Petersson	Sophia Ahlin
Karlskrona	Karlskrona	Karlskrona
Blekinge län	Blekinge län	Blekinge län

Med anledning av ovanstående föreslår vi förbundsstämman besluta:

- att¹** Verka för att Sydostlänken finansieras fullt ut i den nationella infrastrukturplanen
- att²** Verka för att ny järnväg mellan Karlshamn – Sölvesborg läggs in och finansieras fullt ut i den nationella infrastrukturplanen
- att³** Verka för att regeringen fattar byggstartbesked av Ronneby östra – Näatraby samt säkerställa att inga ytterligare förseningar sker

- 1 **att⁴** Verka för att tidigarelägga kapacitetsåtgärder på Blekinge Kustbana
2 i nationell infrastrukturplan samt att mötesspåret placeras i
3 Bredåkra med anslutning till Ronneby Airport
- 4 **att⁵** Verka för att Blekinges hamnar kopplas ihop med Scan Med
5 korridoren i Sverige och där med förlänga Baltic Adriatic korridoren
6 när Sydostlänken är färdigbyggd
- 7 **att⁶** Verka för att staten tar ett större ansvar för infrastrukturen runt
8 hamnarna för att främja intermodalitet mellan sjöfart och järnväg.
- 9 **att⁷** Verka för att öka ramarna till Länstransportplanerna
- 10 **att⁸** Verka för att öka transparensen i hur medlen fördelas mellan de
11 olika regionernas länstransportplaner
- 12 **att⁹** Vidaresända motionen till Moderaternas partistämma
- 13 **att¹⁰** motionen vidaresänds till Blekinges förbundsstämma
- 14 **att¹¹** Verka för att Sydostlänken finansieras fullt ut i den nationella
15 infrastrukturplanen
- 16 **att¹²** Verka för att ny järnväg mellan Karlshamn – Sölvesborg läggs in och
17 finansieras fullt ut i den nationella infrastrukturplanen
- 18 **att¹³** Verka för att regeringen fattar byggstartbesked av Ronneby östra –
19 Nättraby samt säkerställa att inga ytterligare förseningar sker
- 20 **att¹⁴** Verka för att tidigarelägga kapacitetsåtgärder på Blekinge Kustbana
21 i nationell infrastrukturplan samt att mötesspåret placeras i
22 Bredåkra med anslutning till Ronneby Airport
- 23 **att¹⁵** Verka för att Blekinges hamnar kopplas ihop med Scan Med
24 korridoren i Sverige och där med förlänga Baltic Adriatic korridoren
25 när Sydostlänken är färdigbyggd
- 26 **att¹⁶** Verka för att staten tar ett större ansvar för infrastrukturen runt
27 hamnarna för att främja intermodalitet mellan sjöfart och järnväg.
- 28 **att¹⁷** Verka för att öka ramarna till Länstransportplanerna
- 29 **att¹⁸** Verka för att öka transparensen i hur medlen fördelas mellan de
30 olika regionernas länstransportplaner
- 31 **att¹⁹** Vidaresända motionen till Moderaternas partistämma
- 32 **att²⁰** Ronneby Airport ska ingå i det statliga basflygutbudet
- 33 **att²¹** Ronneby Airport ska ingå i det statliga flygbasutbudet
- 34
35
36
37
38

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 7:7, 7:8 OCH 7:9

Samtliga motioner berör infrastrukturprojekt i Blekinge i olika avseenden. Partistyrelsen har därför valt att behandla dessa i ett gemensamt yttrande.

Motionärerna har i tre olika motioner pekat på det eftersatta underhållet av infrastruktur i Blekinge. Motionärerna lyfter behoven av järnväg genom länet samt infrastrukturen till och från länets hamnar. Motionärerna pekar också på vikten av att bejaka intermodalitet mellan sjöfart och järnväg. Slutligen föreslås utökad stöd till länstransportplaner och en ökad transparens i hur medlen fördelas.

Svensk infrastruktur har stora brister avseende väg och järnvägsunderhåll. Underhållsskulden för svenskt järnvägs- och vägnät uppgår idag till 80 miljarder och skulden kommer öka till 110 miljarder innevarande planperiod om inte kraftfulla politiska åtgärder vidtas. Vidare lider svensk infrastruktur av avsaknaden av ett modernt tänk kring gods- och pendlingsflöden. Det viktiga perspektivet att se alla färdslag som en helhet har fått stå tillbaka för satsningar på bland annat höghastighetståg.

Moderaterna gick till val på löften om mer pengar till underhåll, bygga nytt där det ger mest samhällsekonomisk nytta samt att stärka gods- och pendlingsflöden för att långsiktigt säkra framväxten av hållbara jobb. Blekinge är ett av många län som vittnar om skriande behov av infrastrukturinvesteringar. Sverige behöver en ny och mer samhällsekonomiskt rimlig infrastrukturpolitik. Det är mot denna bakgrund som Moderaterna sagt nej till dyra höghastighetståg och lyft frågan om bättre upphandling och högre leveranssäkerhet hos Trafikverket.

Den moderatledda regeringen lägger nu stegvis om politiken i den riktningen som Moderaterna lovade innan valet. Nu finns förutsättningarna att stärka infrastrukturen i Blekinge och över hela landet. Regeringen satsar 900 miljarder på infrastruktur innevarande planperiod fram till år 2033. Partistyrelsen delar motionärernas vilja och inriktning att bygga och rusta den infrastruktur vi har för framtida jobb och pendling samt ser intermodalitet som centralt och viktigt. Forskning visar att detta är det samhällsekonomiskt mest lönsamma och motsvarande tänk finns redan i den så kallade fyrstegsmodellen vid upphandling av infrastrukturprojekt.

1 Partistyrelsen vill givet detta prioritera underhåll, jobb och tillväxt i det
2 pågående arbetet med en ny infrastrukturpolitisk proposition som ska läggas
3 fram inför riksdagen år 2024. Blekinge är precis som motionärerna skriver
4 en viktig pusselbit för att stärka gods- och pendlingsflöden genom landet.
5 Flera av de investeringar som motionärerna lyfter fram är viktiga inte bara för
6 Blekinge utan för hela Sverige.

7

8 Det är nu tid att rusta och underhålla den infrastruktur vi har. Det är på detta
9 sätt vi möter en framtid med krav på fungerande gods- och pendlingsflöden
10 samt en modern fossilfri fordonsflotta.

11

12 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

13

14 **att** anse motion 7:7, 7:8 och 7:9 besvarade med vad som ovan anförts

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 7:10

SAILA QUICKLUND, BRÄCKE - JÄMTLANDS LÄN

ÄNDRADE BERÄKNINGSGRUNDER FÖR INFRASTRUKTURMEDEL

Människors möjligheter att bo och arbeta i hela Sverige förutsätter en god infrastruktur som skapar tillgänglighet och framkomlighet. Det är värt att framhålla att beräkningsgrunderna för investeringar i underhåll av vägar bör ta mer hänsyn till de olika näringarna och inte bara till befolkningsstorleken.

Jämtlands län har betydande basnäring i skog, jordbruk och även turism. Det är näringar i starkt beroende av framkomliga vägar. Många år av bristande underhåll i grundförstärkning och beläggning skapar problem, speciellt med bärighet på grusvägarna som är mer påtagliga ute i skogslänen. Det är viktigt att detta tas i beaktande i fördelningen av Trafikverkets anslag. Jämtlands län har som exempel långt mycket mer länsväg och fler fordonskilometrar i total vägbelastning än de andra länen. Trafikverket bör ta större hänsyn till detta i planering av framtida anslag.

Det som utmärker Jämtlands län är dess turism som är starkt säsongsbunden. Länet som med sin skidturism, har en hög belastning speciellt under sportlov och påsklovsveckor, men bygger också ut sin verksamhet till att bli mer säsongsb beroende. Det är problematiskt om infrastrukturen i detta område i alltför hög grad anpassas efter genomsnittlig belastning över helåret.

Turismen som under 2000-talet har ökat med nästan 100 procent är betydelsefull, speciellt för Jämtlands län. Bristande framkomlighet och osäkra transporter för besökare riskerar att gå ut över konkurrenskraften för länet. Detta gäller för väg, järnväg och även flyg.

För att turismen ute i landet ska stå sig starkt i konkurrens med andra, för att de olika näringarna som är starkt beroende av framkomliga vägar och järnvägar, är det viktigt att man i sina beräkningsgrunder för underhåll och investeringar i infrastruktur, ser över möjligheten att ta större hänsyn till dessa faktorer.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

1 Det är viktigt att Moderaterna verkar för att i framtagande av kommande
2 åtgärdsplaner för Sveriges infrastruktur beaktar detta.

3

4 Mot bakgrund av ovanstående yrkar jag

5

6 **att**¹ Moderaterna i Jämtlands ställer sig bakom det som anförs i
7 motionen om ändrade beräkningsgrunder för infrastrukturmedel.

8 **att**² motionen skickas vidare till partistämman.

9

10 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

11

12 Förbundsstyrelsen tackar för en viktig motion.

13

14 Förbundsstyrelsen delar motionärens beskrivning över hur viktig
15 infrastrukturen är för att hela landet ska kunna utvecklas och skapa tillväxt.

16

17 Dagens beräkningsgrunder är oklara men de ojämlika satsningarna i landet
18 över tid behöver ses över.

19

20 I Jämtland Härjedalen till exempel finns det över 600 mil statlig väg, varav
21 drygt 50 mil av dessa är europavägar. Gällande länsanslagen tilldelas
22 Jämtland Härjedalen idag 43 miljoner kronor per år för att förbättra de drygt
23 500 milen länsvägar. Det är ungefär 80 000 kr per mil väg, rikssnittet ligger på
24 drygt 300 00 kronor per mil medan Stockholm får mest med hela 3 miljoner
25 kronor per mil väg.

26

27 Argumentet att det bör satsas mest där det bor flest människor är något
28 som ofta använts men även om tilldelade medel slås ut per invånare
29 är Jämtland Härjedalen en av de största förlorarna. I Sydsvenska
30 Handelskammarens senaste rapport ”Hela kungariket och halva pengarna”
31 konstateras att Jämtland Härjedalen tilldelas 2 600 kronor per invånare,
32 rikssnittet ligger på 24 300 kronor och Stockholm får 66 700 kronor per
33 invånare. Beräkningsgrunderna bör därför ses över, tydliggöras och i större
34 utsträckning vara utformade så att hela landet ges samma förutsättningar för
35 god tillgänglighet, utveckling och tillväxt.

36

37

38

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

att bifalla motionen

att motionen skickas vidare till partistämman

FÖRBUNDSSTÄMMAN BESLUTADE

att bifalla motionen

att motionen skickas vidare till partistämman

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 7:10

Motionären anser att Moderaterna ska verka för ändrade beräkningsgrunder avseende tilldelningen av infrastrukturmedel.

Partistyrelsen konstaterar att det är en mycket relevant fråga som motionären tar upp. Idag beräknas samhällsnytta avseende infrastrukturinvesteringar givet dagens situation och med ett snitt utslaget på årsbasis. Det innebär att län som exempelvis Jämtland med ett mycket ojämnt antal personer som vistas i länet beroende på säsong drabbas så att länets infrastruktur inte klarar av de mest intensiva turistveckorna. Istället tvingas de boende periodvis leva med trafikproblem. Motsvarande kritik mot dagens beräkningsunderlag finns exempelvis kopplat till på vilket sätt staten tar hänsyn till framtida industriella investeringar på en plats.

Partistyrelsen ser det som mycket angeläget att beslut kopplat till beräkningsunderlag för infrastruktuursatsningar är så breda som möjligt för att politiken ska kunna fatta bästa tänkbara beslut för jobb och tillväxt samt för godsflöden och pendling. Staten satsar innevarande planperiod 900 miljarder på infrastruktur. Att bifalla motionen innebär dock att Moderaterna per definition utan ett mer fördjupat beslutsunderlag slår fast att beräkningsunderlagen ska ändras. Partistyrelsen vill i stället att frågan ska utredas för att framtida infrastrukturpolitiska beslut ska fattas utifrån bredast tänkbara beslutsunderlag.

1 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

2

3 **att** besvara motion 7:10 med vad som ovan anförts.

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 7:11

SAILA QUICKLUND, BRÄCKE - JÄMTLANDS LÄN

KONTANTHANTERING OCH BETALTJÄNSTER

Marknaden för betaltjänster utvecklas snabbt till följd av digitaliseringen. Detta är inte bara positivt utan skapar också problem, inte minst ute på landsbygden. Enligt en rapport från Tillväxtanalys har mer än 50 000 personer har längre än 30 kilometer till närmaste betalningsförmedling. Drygt 1 100 har längre än 3 mil till närmaste serviceställe för hantering av dagskassor.

Länsstyrelserna har i uppdrag att bevaka att det finns ett grundläggande behov av betaltjänster ute landet. Det är främst äldre, asylsökande och nyanlända, samt små kontantberoende företag och föreningar som har problem att utföra betaltjänster.

Det är ett fortsatt problem ute i landsbygden. Antalet geografiska områden med bristande betalningsförmåga ökar. Med bristfällig mobiltäckning och otillräckligt utbyggda bredbandsnät skapar detta problem. Därför bör regeringen beakta den tidigare Landsbygdskommitténs förslag om att lagen om betaltjänster bättre behöver tillgodose kunders behov av betaltjänster och kontanthantering.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar jag

- att¹** Moderaterna i Jämtlands län ställer sig bakom det som anförs i motionen om kunders behov av kontanthantering och betaltjänster i lagen om betaltjänster.
- att²** motionen skickas vidare till partistämman.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

1
2 Frågan om kontanthantering och betaltjänster diskuteras i allt större
3 utsträckning i takt med att kontantanvändningen snabbt minskar. Enligt
4 Riksbankens statistik betalade inte ens var tionde kund med kontanter under
5 2020 – en utveckling som skiljer sig från många andra länder.

6
7 I en enkätundersökning av Företagarna framkommer två viktiga faktorer till
8 utmaningarna med kontanthantering: överlåtandet av ansvaret från staten
9 till ett flertal aktörer samt kostnaden för företagen.

10
11 När det gäller de enskilda företagens inställning till kontanthantering är
12 det främst avgifter, säkerhetsrisker och de faktiska möjligheterna att
13 hantera kontanterna gentemot sin bank som anges som utmaningar – inte
14 kontanterna i sig.

15
16 I takt med att kontantanvändningen minskar monteras den uppbyggda
17 infrastrukturen för hanteringen ner vilket ytterligare ger svårigheter att på
18 kommersiell grund tillhandahålla de kontanthanteringstjänster som företagen
19 behöver och efterfrågar.

20
21 Regeringen tillsatte den 11 december 2020 en särskild utredare, Anna
22 Kinberg Batra, för att ta ställning till statens roll i framtiden mot bakgrund av
23 bl a digitaliseringen och den minskade kontantanvändningen. Uppdraget ska
24 redovisas senast den 30 november 2022.

25
26 Moderaterna bör verka för att tillgången till kontanter och betaltjänster säkras
27 – i hela landet. Med tanke på den snabba förändringstakten behöver frågan
28 omgående följas och bevakas noga.

29
30 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

31
32 **att** Moderaterna i Jämtlands län ställer sig bakom det som anförs i
33 motionen

34 **att** motionen skickas vidare till partistämman

35

36

37

38

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

- att** Moderaterna i Jämtlands län ställer sig bakom det som anförs i motionen
- att** motionen skickas vidare till partistämman

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38**7**

MOTION 7:12

ANDERS HYLLANDER OCH ERIK POUSAR, GÖTEBORG - VÄSTRA GÖTALAND

ANGÅENDE ETT KONTANTFRITT SAMHÄLLE, INGEN BRA LÖSNING I KRIS OCH KRIG

1 Idag används det mindre och mindre kontanter i samhället. I många butiker
2 så går det inte att betala med kontanter. Det är enkelt och smidigt att sköta
3 sina ekonomiska förehavande digitalt, med bland annat swich, internetbank
4 och så vidare. Ur ett säkerhetsperspektiv så är det positivt för exempelvis
5 handeln. För att de digitala betalssystemen skall fungera så krävs det
6 fungerande elsystem, ett fungerande internet, fungerande mobilnät och så
7 vidare. Troligtvis så har exempelvis inte banker, butiker reservverk.
8

9 Idag så är cyberhotet verklighet, varje dag dygnet om påverkas olika digitala
10 system av någon form av hackare. Dessa hackare kan vara kopplade till
11 terrororganisationer, olika länder, men även enskilda individer över hela
12 världen. Alla system som påverkar det digitala samhället är hotat. I fredstid
13 är det bara tillfälliga stopp i de digitala betalssystemen, vilket inte påverkar
14 den enskilde i någon större omfattning. Under en allvarlig kris exempelvis vid
15 orkaner eller andra naturkatastrofer så kan stora delar av elsystemen slås
16 ut, även mobilnäten kan påverkas. Mobilmaster kan saboteras, ett exempel
17 är Heglaredsmasten, det kan ske i fred, i det som kallas gråzon och i ännu
18 större utsträckning i krig.
19

20 Om de tekniska systemen, som är grunden för att de digitala betalssystemen
21 skall fungera, är utslagna så går det exempelvis inte att handla livsmedel,
22 tanka bilen m m. Idag går det ens en gång inte att betala med bankkort i
23 butiker om deras betalssystem är utslagna, det går inte att hämta ut kontanter
24 i sin bank om deras digitala system är utslagna och så vidare. Slutsatsen är
25 att det måste gå att få tag på kontanter på olika bankkontor under en allvarlig
26 kris eller krig. Om inte tekniken fungerar på en bank så måste det gå att
27 kvittera ut pengar på ett papper. Det måste även gå att betala med kontanter
28 i butiker, på bensinmackar och så vidare, det måste även kunna gå att betala
29 med kontanter hos exempelvis en jägare eller lantbrukare under krig.
30
31
32
33
34
35
36
37
38

Med hänvisning till ovan föreslås stämman besluta:

- att¹ Moderaterna verkar för att det även i en allvarlig kris eller krig skall gå att få tag på kontanter och även kunna betala med dessa på olika ställen
- att² motionen sänds vidare till moderata riksdagsledamöter

KRETSSTYRELSENS YTTRANDE

Motionärerna påpekar sårbarheter som allvarligt påverkar samhället i det fall att man enbart har att förhålla sig till elektroniska betalningssystem. Utöver de aspekter som motionärerna anför finns det ytterligare skäl att värna om det kontanta betalningssystemet vilket göteborgsmoderater anført i riksdagsdebatter. Kontanter används i allt mindre utsträckning som vardagligt betalningsmedel, till förmån för elektroniska transaktioner. Ur ett säkerhetsperspektiv kan detta vara på gott och ont. Medan risken för kontantrån minskar ökar de digitala attackerna mot de digitala penningssystemen. Att inte ha tillgång till eller förmåga att använda de internetbaserade transfereringarna innebär för många människor en kraftig begränsning i det vardagliga livet. För många människor finns det mer negativa än positiva effekter av kontantsamhällets reträtt. För dessa personer är det viktigt att kunna ha tillgänglighet till och känna sig trygga med den tilltagande digitaliseringen av vardagsekonomin. Allt fler butiker accepterar inte längre kontanter som betalning, vilket innebär att ett liv utan dator eller smartphone gör vardagens elementära göromål alltmer komplicerade. Samtidigt blir samhället alltmer sårbart om och när det digitala betalningssystemet slås ut till följd av olyckor eller medvetna sabotage. Konsekvenserna i vardagslivet blir avsevärda när samhället vant sig av med kontanthantering.

Styrelsen föreslår årsmötet

- att bifalla motionen

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

1
2 Motionärerna påpekar sårbarheter som allvarligt påverkar samhället i det
3 fall att man enbart har att förhålla sig till elektroniska betalningssystem.
4 Utöver de aspekter som motionärerna anför finns det ytterligare skäl att
5 värna om det kontanta betalningssystemet vilket göteborgsmoderater anför
6 i riksdagsdebatter.

7
8 Kontanter används i allt mindre utsträckning som vardagligt betalningsmedel,
9 till förmån för elektroniska transaktioner. Ur ett säkerhetsperspektiv kan
10 detta vara på gott och ont. Medan risken för kontantrån minskar ökar de
11 digitala attackerna mot de digitala penningssystemen. Att inte ha tillgång till
12 eller förmåga att använda de internetbaserade transfereringarna innebär för
13 många människor en kraftig begränsning i det vardagliga livet.

14
15 För många människor finns det mer negativa än positiva effekter av
16 kontantsamhällets reträtt. För dessa personer är det viktigt att kunna ha
17 tillgänglighet till och känna sig trygga med den tilltagande digitaliseringen
18 av vardagsekonomin. Allt fler butiker accepterar inte längre kontanter som
19 betalning, vilket innebär att ett liv utan dator eller smartphone gör vardagens
20 elementära göromål alltmer komplicerade. Samtidigt blir samhället alltmer
21 sårbart om och när det digitala betalningssystemet slås ut till följd av olyckor
22 eller medvetna sabotage.

23
24 Konsekvenserna i vardagslivet blir avsevärda när samhället vant sig av med
25 kontanthantering. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap MSB
26 betonar också att det är viktigt att förutom att ha vatten, tändstickor, mat,
27 ljus mm också ha kontanter och gärna i små valörer i händelse av krig eller
28 allvarlig samhällsstörning.

29
30 Vi föreslår förbundsstämman

31
32 **att** bifalla motionen.

33
34 Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag till
35 beslut.

36

37

38

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTIONERNA 7:11 OCH 7:1

Samtliga motioner berör frågor om kontohantering och betaltjänster i olika avseenden. Partistyrelsen har därför valt att behandla dessa i ett gemensamt yttrande.

Motionärerna lyfter i sina motioner den problematik som kommit av en snabb digitalisering, särskilt med hänvisning till betalningslösningar och vill säkerställa att kontanthantering i samhället fungerar väl. Fördelarna med dessa system är flera men många har samtidigt erfarit konsekvenserna av ett elavbrott som slår ut möjligheten att handla livsmedel, konsekvensen att inte kunna utträta sina bankärenden då BankID ligger nere eller som en motionär framför när internetuppkoppling saknas.

Partistyrelsen instämmer i att det finns risker förenat med att gå mot ett kontantfritt samhälle och en mycket omfattande digitalisering, inte minst vad gäller risken för cyberangrepp. Några väl kända exempel är till exempel hackerattackerna mot Kalix kommun samt Coops kassasystem år 2021.

I januari 2017 meddelade Försvarets radioanstalt att de upptäckte 10 000 aktiviteter per månad från statliga utländska angräparare mot mål i Sverige. Trots att dessa löstes ut visar incidenterna på risken med att helt förlita sig på digitala system. En annan viktig aspekt är att ett kontantfritt samhälle riskerar utestänga vissa äldre samt de utan digitala förmågor eller möjligheter från samhället. Det skapar ett digitalt utanförskap.

Det åligger Riksbanken att säkerställa att det går att göra betalningar säkert och effektivt. Den 1 januari 2023 trädde den nya Riksbankslagen i kraft. Lagen förtydligar Riksbankens ansvar för att privatpersoner ska kunna göra betalningar i kris och krig, inklusive kontanthantering.

Utöver det tillsattes år 2020 Betalningsutredningen med uppdrag att se över statens roll på betalningsmarknaden och hur den rollen bör se ut i framtiden. Inom det uppdraget ingick särskilt att analysera hur digitaliseringen förändrat betalningssystem samt hur privatpersoner använder dessa. Denna utredning presenterade sitt slutbetänkande i mars 2023 och är nu ute på remiss till den 31 oktober 2023.

1 Redan före remisstidens avslut står det klart att det finns viss kritik mot just
2 kontantfrågan och flera förslag har förts fram både vad gäller kontantkrav
3 liknande det system som finns i Danmark samt ökad beredskap för att kunna
4 använda kontanter som betalmedel i kristider eller vid cyberattacker.

5

6 Att säkerställa en robust samhällsinfrastruktur, inte minst som del i
7 totalförsvaret, är en prioriterad fråga för nuvarande regering. Det gäller även
8 kontanthantering.

9

10 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

11

12 **att** anse motionerna 7:11 samt 7:12 besvarade med vad som ovan
13 anförts

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 7:13

SAILA QUICKLUND, BRÄCKE - JÄMTLANDS LÄN

FLER FÖRETAG OCH JOBB I NORRLANDS INLAND

Järnvägsnätet i Sverige har under en lång tid dragits med ett underhåll som är gravt eftersatt, särskilt i Sveriges norra delar. Alliansregeringen tog med hjälp av två historiska infrastrukturpropositioner stora steg för att täppa till hål i infrastruktur-investeringar och fördubblade anslagen till drift och underhåll. Trots det finns fortsatt stora behov av upprustning av det svenska järnvägsnätet.

I Norrland är järnvägsnätet hårt belastat och består till större delen av enkelspår och saknar redundans. Sträckor som endast består av enkelspår är sårbara i det nationella transportsystemet.

För såväl industrierna uppe i Norrlands inland som kusterna, är det viktigt med hållbara transporter då det i många fall saknar redundans. Enstaka olyckor riskerar att ställa till stora problem för näringar i dessa områden. Hållbara transportsystem är viktiga för svensk exportindustri och avgörande för Sveriges ekonomi.

Inlandsbanan är en livlina för Sveriges mest råvarutäta område där flertalet skogs- och gruvindustrier är verksamma. Stärkandet av Inlandsbanan är en förutsättning för den regionala utvecklingen i Norrlands inland och för att näringslivet där ska kunna verka och utvecklas.

Att öka bärigheten och stärka underhållet till dessa områden är viktigt för miljön, trafiksäkerheten och för att man ska kunna leda om trafik utan att den skapar onödiga leveransstörningar. För Inlandsbanan är detta vitalt för ett växande näringsliv kring banan.

Att utveckla Inlandsbanan är en förutsättning för att kunna utveckla Norrlands-regionerna ur näringslivssynpunkt, men också ur ett samhällsperspektiv. Inlandsbanans samspel med stambanorna är vitala för ett robust transportsystem till och från norra Sverige. Idag bedrivs trafik på Inlandsbanan med begränsad trafik. Behovet av ökat underhåll är påtagligt

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

1 för att banans lönsamhet inte ska urholkas.

2

3 Givet detta är det viktigt att Trafikverket ges i uppdrag att tillsammans med
4 näringslivet se över möjligheten att rusta upp Inlandsbanan och skapa
5 förutsättningar för fler växande företag och nya jobb i Norrlands inland.

6

7 Mot bakgrund av ovanstående yrkar jag

8

9 **att¹** Moderaterna i Jämtlands län ställer sig bakom det som anförs i
10 motionen om att se över möjligheten att rusta upp Inlandsbanan
11 för att skapa ännu bättre förutsättningar för fler företag och jobb i
12 Norrlands inland.

13 **att²** motionen skickas vidare till partistämman.

14

15 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

16

17 Förbundsstyrelsen tackar för en välskrivna och viktig motion.

18

19 Förbundsstyrelsen instämmer i motionärens beskrivning av Inlandsbanans
20 viktiga funktion för Sverige och Norrlands inland samt dess potential för
21 redundans, ökade godstransporter på banan samt möjligheter för bland
22 annat arbetspendling via järnväg.

23

24 Inlandsbanan utgör 11 % av Sveriges totala järnvägsnät och löper genom
25 halva Sveriges inland, 110 mil järnväg, från Mora till Gällivare. Cirka en
26 tredjedel av Sveriges produktiva skog ligger inom fem mils avstånd från
27 Inlandsbanan.

28

29 Inför revidering av den Nationella transportplanen har både omställning/
30 hållbarhet och vidmakthållande av befintlig infrastruktur lyfts. En satsning på
31 Inlandsbanan ligger helt i linje med dessa målsättningar.

32

33 Inlandsbanans pågående satsning på vätgas skulle skapa en ny hållbar grön
34 transportkorridor och bidra till överflyttning av gods från väg till järnväg samt
35 avlasta kustbanorna gällande gods för att på så sätt skapa ökad kapacitet
36 för persontrafik.

37

38 Särskilt intressant är Inlandsbanans finansieringsmodell som med ett ökat

årligt grundanslag från 100 miljoner per år till 250 miljoner per år skulle skapa utrymme för en finansiering för upprustning av befintlig bana genom upplåning i kombination med banavgifter.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

att bifalla motionen

att motionen skickas vidare till partistämman

FÖRBUNDSSTÄMMANA BESLUT

att bifalla motionen

att motionen skickas vidare till partistämman

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 7:13

Motionären anser att Moderaterna ska verka för att rusta upp Inlandsbanan, givet dess betydelse för såväl turism som den hastigt framväxande industrin i norra Sverige.

Partistyrelsen konstaterar att den pågående industriella utvecklingen i norra Sverige kräver omfattande investeringar i järnvägen för att klara godstransporter och pendling. Moderaterna gick till val på att utreda en upprustning av Inlandsbanan. Finansieringsmodellen som föreslogs var att se över möjligheten att låna pengar utanför plan och sedan finansiera lånet med höjda banavgifter för det växande näringslivet i norr. Detta är en modell som är förankrad både hos näringsliv, regionala moderater och Inlandsbanan AB.

Partistyrelsen kan konstatera att den moderatledda regeringen har inlett arbetet med att rusta upp Inlandsbanan. I den nationella och trafiklagsövergripande planen för transportinfrastrukturen 2022–2033 gjordes en ökad satsning på ytterligare 75 miljoner kronor per år 2023–2026 i statligt drifts- och underhållsbidrag till bolaget. Enligt regleringsbrev till Trafikverket, har den moderatledda regeringen också initierat en utredning om infrastruktur i norra Sverige samt att regeringen har avsatt 900 miljarder kronor på nationell infrastruktur under innevarande planperiod.

1 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

2

3 **att** anse motion 7:13 besvarad med vad som ovan anförts.

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 7:14

ELISE RYDER WIKÉN, BERGS KOMMUN - JÄMTLANDS LÄN

ÖSTERSUND SOM URBAN NOD I TEN-T FÖRORDNINGEN

Inom ramen för revideringen av EU-förordningen för det transeuropeiska transportnätverket (TEN-T) föreslår EU-kommissionen inkludering av ytterligare urbana noder som ska prioriteras inom den europeiska transportpolitiken. I förslaget begränsas kriterierna för urbana noder till invånarantal (100 000), vilket missgynnar de norra delarna av Sverige. Arbetsmarknadsregioner ser annorlunda ut i gles geografi då människor pendlar långa avstånd för att ta sig till och från arbete och skolor. För att stärka tillgängligheten och undvika en vit fläck i transportnätverket bör TEN-T-nätverket även inkludera Östersund som urban nod. I den pågående förhandlingen om TEN-T har ändringsförslag fått gehör där andra kriterier än invånarantal skulle kunna bli aktuella, men även en möjlighet att bedöma invånarantal utifrån funktionalitet i en bredare geografi.

För att en ny urban nod ska inkluderas i TEN-T så krävs ett förslag om detta från nationell nivå.

Jag yrkar därför att:

- att¹ Moderaterna verkar för att Östersund föreslås ingå som urban nod i förordningen om det transeuropeiska transportnätverket.
- att² motionen skickas vidare till partistämman.

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Förbundsstyrelsen tackar motionären för motionen.

Det är stora skillnader i förutsättningarna inom vårt län, vårt land och inom Europa. EU:s regelverk behöver anpassas för att vara tillämpningsbara i samtliga delar inom EU. Transportnätverket i Norrlands inland behöver förstärkas av flera anledningar, inte minst av tillgänglighetsskäl men även av

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

1 säkerhetsmässiga skäl. Förbundsstyrelsen delar det som anförs i motionen
2 och anser att partiet bör agera för att säkra goda förutsättningar för
3 transportnätet i Norrlands inland.

4

5 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

6

7 **att** bifalla motionen

8 **att** motionen skickas vidare till partistämman

9

10 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

11

12 **att** bifalla motionen

13 **att** motionen skickas vidare till partistämman

14

15 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 7:14**

16

17 Motionären tar upp de hinder som finns för städer i norra Sverige att
18 kvalificera till EU initiativet för transeuropeiska transportnätverket (TEN-T)
19 som syftar till att bygga fungerade infrastruktur genom hela unionen.

20

21 Förhandlingarna kring utformningen av TEN-T pågår fortsatt i Bryssel.

22 EU-kommissionen har inkluderat Umeå och Sundsvall i sitt förslag som

23 urbana noder, knypunkter i TEN-T. Som motionären påpekar innehåller

24 EU-kommissionens förslag ett kriterium kring att en urban nod måste ha

25 åtminstone 100 000 invånare, vilket innebär att bland annat Östersund inte

26 är stort nog för att kvalificeras. Europaparlamentets förslag fokuserar dock

27 på ”funktionella urbana områden”, en lösare definition med syfte att kunna ta

28 geo- och säkerhetspolitiska intressen i åtanke för TEN-T även i glesbefolkade

29 områden.

30

31 Partistyrelsen ställer sig tveksam till att uttala sig om exakt vilka sträckningar

32 och noder i Sverige som ska prioriteras. För att inkludera Östersund som en

33 urban nod i TEN-T-nätverket det inte bara behöva motiveras på en svensk

34 nivå, utan även på europeisk nivå. Det behövs därför en bedömning kring

35 svensk infrastruktur i sin helhet där fler aspekter kan vägas in.

36

37

38

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 7:14 besvarad med vad som ovan anförts

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

1 MOTION 7:15

2 MODERATERNA ÖREBRO LÄN

5 TEMPO 100

6
7 Det borde vara tillåtet att köra i upp till 100 km/h med husvagn eller annat
8 släp i Sverige på samma villkor som i Tyskland.

9
10 I Sverige och vissa andra länder är det inte tillåtet att köra snabbare än
11 80 km/h med husvagn. Andra länder tillåter högre hastighet för vissa
12 kombinationer av dragfordon och släp. I Tyskland är det tillåtet att köra i upp
13 till 100 km/h på motorväg och motortrafikled under vissa förutsättningar. Det
14 kallas för Tempo 100. Den som önskar få sin fordonskombination certifierad
15 för Tempo 100 kan till och med ordna det på vissa besiktningstationer i
16 Sverige.

17
18 Trots certifieringen för Tyskland, är fordonskombinationen ändå inte tillåten
19 att köra i mer än 80 km/h i Sverige.

20
21 Det skulle finnas fördelar för trafiksäkerheten med fordonskombinationer
22 med släp som kör i upp till 100 km/h. Framför allt skulle det vara märkbart
23 på s.k. 2+1-vägar, som har blivit allt vanligare i Sverige. Dessa vägar är över
24 lag trafiksäkra och bra, ofta motortrafikleder, men där det bara är ett körfält
25 i färdriktningen blir det ofta köer. Köerna kan ge upphov till trafikfarliga
26 omkörningar. Högsta tillåtna hastighet på dessa vägar brukar vara 100 km/h,
27 men trafik hindras av de fordon med släp som inte får köra fortare än 80
28 km/h.

29
30 Om kombinationer av dragfordon och släpfordon kan certifieras för att köra i
31 100 km/h på motorväg och motortrafikled i Tyskland, borde de under samma
32 förutsättningar kunna framföras i 100 km/h i Sverige också.

33
34 **att¹** verka för att systemet med Tempo 100 för dragfordon och släp
35 införs i Sverige efter tysk modell,

36 **att²** ta motionen som sin egen till Moderata Samlingspartiets
37 partistämma

38 **att³** skicka motionen för kännedom till den moderata riksdagsgruppen

FÖRBUNDSSTYRELSENS SVAR

Generellt har Sverige ett bra vägnät för högre hastigheter. Många årtionden av investeringar i trafiksäkerhetshöjande åtgärder, bland annat 2+1 väg, har gjort att det svenska vägnätet har förutsättningar för mer diversifierade hastighetsbestämmelser. Det är enligt förbundsstyrelsens mening klokt att det svenska vägnätet används optimalt med god framkomlighet i relation till relevanta trafiksäkerhetsbedömningar. Om förutsättningar finns i Tyskland torde det även prövas om motsvarande vägsträckor i Sverige kan vara aktuella för tempo 100.

Förbundsstyrelsen föreslår stämman besluta

att bifalla motionen

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

Stämman beslutade att bifall motionen.

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 7:15

Motionären efterfrågar att Sverige bör överväga att tillåta körning upp till 100 km/h med husvagn eller annat släp under samma villkor som i Tyskland, där detta kallas för "Tempo 100". Trots att vissa fordonskombinationer kan certifieras för detta i Sverige (enligt tyska krav), tillåts de endast köra i 80 km/h. Detta kan leda till köbildning och farliga omkörningar. Tillåtande av högre hastigheter för släpfordon kan potentiellt förbättra trafiksäkerheten.

Partistylelsen delar motionärens uppfattning om att vårt nationella vägnät måste utnyttjas optimalt för att möjliggöra en säker och effektiv transport. Vi är också medvetna om att vi har gjort stora framsteg i trafiksäkerhetsåtgärder och väginfrastruktur under de senaste decennierna, vilket kan möjliggöra diversifierade hastighetsbegränsningar.

Vi anser att det är klokt att överväga alla alternativ som kan förbättra effektiviteten och säkerheten på våra vägar. I detta sammanhang bör även förslaget om att introducera "Tempo 100" på lämpliga sträckor av det svenska vägnätet utredas.

Alla sådana förslag måste dock utvärderas noggrant för att säkerställa

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

1 att en hög standard för trafiksäkerhet och miljöhänsyn. Ett sådant förslag
2 hanteras bäst i ljuset av en övergripande vision och strategi för att förbättra
3 trafiksäkerhet och effektivitet.

4

5 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

6

7 **att** anse motion 7:15 besvarad med vad som ovan anförts

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 7:16

MODERATERNA ÖREBRO LÄN

MOTION FÖRÄNDRING AV ALLMÄNNA RÅD FÖR EN MODERN OCH HÅLLBAR MOTORSPOKVERKSAMHET I SVERIGE

BAKGRUND

De större motorbanorna i Sverige har stor betydelse både för landet vid internationella och nationella tävlingar men även för den regionala besöksnäringen med tillhörande arbetstillfällen. Flera av banorna tyngs dock av hårda restriktioner avseende ljudemissioner, vilket innebär att verksamhet bara kan bedrivas i starkt begränsad omfattning. Detta betyder att anläggningarnas ekonomi inte medger att underhållsåtgärder, nyinvesteringar och utveckling kan ske i den omfattning som anses nödvändiga för banornas långsiktiga överlevnad, vilket på sikt medför sämre möjligheter till både utbildning och stora gruppers utövande av fritidsintressen.

Naturvårdsverkets allmänna råd om buller motorsportbanor, halkkövningsbanor och banor för provning av motordrivna fordon, NFS 2004:16, reviderades senast 2004. De riktvärden som anges i råden avser maximala ljudnivåer vid närliggande bostäder. Riktvärdena är desamma som fanns i de ursprungliga råden från 1975. Riktvärdena anges för maximal ljudnivå, som är den högsta nivå som kan uppstå vid körning med de fordon som alstrar högsta ljudnivåer i respektive fordonskategori. Detta innebär att det räcker med att en banas riktvärde överskrider under en enstaka bråkdel av en sekund vid ett fåtal tillfällen under en tävling eller träning för att verksamhetsutövaren ska vara tvungen att utföra åtgärder eller avbryta verksamheten.

I de nordiska grannländerna, Norge, Danmark och Finland, liksom i flera andra europeiska länder har man i huvudsak frångått maximal ljudnivå som enskilt regleringsmått och valt att grunda sina riktvärden på ekvivalenta, d v s genomsnittliga ljudnivåer baserat på entimmes-, dags- och årsvärden eller en kombination av olika värden. Störningsmättet ekvivalent ljudnivå väger, utöver maximal ljudnivå från enstaka fordon, även in verksamhetens varaktighet i tid liksom sammanlagringseffekter av många samtida fordon

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

1 på banan. Ekvivalent ljudnivå är också den parameter som huvudsakligen
2 används för reglering av buller från väg- och järnvägstrafik i Sverige.

3

4 Reglering av ljudnivåer med riktvärden har till huvudsakligt syfte att minska
5 risken för ohälsa för närboende. Samma syfte har givetvis de riktvärden som
6 gäller för väg- och järnvägstrafik men för den sistnämnda kategorin tillåts,
7 grovt räknat, ”dubbelt” så mycket buller som från motorbanor både sett
8 till maxnivåer som till genomsnittsnivåer. Störningar från vägtrafik har olika
9 form beroende på trafikkaraktär, trafikmängd, vägstandard m.m. och pågår
10 dessutom dygnet runt, vilket i princip inte förekommer på motorbanor.

11

12 Enligt Naturvårdsverket är det inte relevant att jämföra störning från
13 motorbanor med störning från vägtrafik utan verket har istället använt
14 studier avseende störning av flygbuller i sin bedömning av risker för störning
15 och ohälsa. Någon forskning som stöder att jämförelse med flygbuller är
16 relevant finns inte utan hälsokonsekvensanalyser avseende buller från
17 motorbanor bör i första hand grundas på erfarenheter från känd forskning
18 kring vägtrafikbuller eftersom ljudemissioner från t.ex. trafikleder i en tätort
19 eller större allmänna vägar har en ljudkaraktär som mer liknar ljudet från
20 motorbanor än från flyg.

21

22 Att partiet ska verka för att Naturvårdsverket ska att revidera verkets
23 allmänna råd om buller från motorsportbanor och liknande anläggningar med
24 syfte att möjliggöra reglering av verksamheterna med ekvivalenta ljudnivåer
25 utifrån bland annat de bedömningar av hälsorisker p.g.a. buller som gäller för
26 vägar och järnvägar och tillkännager detta för regeringen.

27

28 **att¹** stämman tar motionen som sin egen och skickar den vidare till
29 partistämman.

30

31

32

33

34

35

36

37

38

FÖRBUNDSSTYRELSENS SVAR

Vi vill börja med att tacka motionären för en bra motion som lyfter ett relevant och viktigt ämne. Sverige har under många år haft ett brett intresse i allt från speedway till standardvagnsracing vilket bidragit till både tillväxt och en starkare besöksnäring.

Vi delar motionärens uppfattning i frågan kopplat till buller och ser att en översyn om regler och riktlinjer är nödvändig för att ligga i linje med liknande länder. Det skulle i sin tur stärka motorsporten och konkurrensen.

Förbundsstyrelsen föreslår stämman besluta

att bifalla motionen

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

Förbundsstämman beslutade att bifalla motionen.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

1 **MOTION 7:17**

2 **ANTON SJÖDELL, GISLAVED OCH MATS GREEN,**

3 **HUSKVARNA - JÖNKÖPINGS LÄN**

4

5

6 **FÖRÄNDRING AV ALLMÄNNA RÅD FÖR EN MODERN**

7 **OCH HÅLLBAR MOTORSPOKRTVERKSAMHET I**

8 **SVERIGE**

9

10 De större motorbanorna i Sverige har stor betydelse både för landet
11 vid internationella och nationella tävlingar men även för den regionala
12 besöksnäringen med tillhörande arbetstillfällen. Flera av banorna tyngs dock
13 av hårda restriktioner avseende ljudemissioner, vilket innebär att verksamhet
14 bara kan bedrivas i starkt begränsad omfattning. Detta betyder att
15 anläggningarnas ekonomi inte medger att underhållsåtgärder, nyinvesteringar
16 och utveckling kan ske i den omfattning som anses nödvändiga för banornas
17 långsiktiga överlevnad, vilket på sikt medför sämre möjligheter till både
18 utbildning och stora grupperns utövande av fritidsintressen.

19
20 Naturvårdsverkets allmänna råd om buller motorsportbanor,
21 halkövningsbanor och banor för provning av motordrivna fordon, NFS
22 2004:16, reviderades senast 2004. De riktvärden som anges i råden avser
23 maximala ljudnivåer vid närliggande bostäder. Riktvärdena är desamma
24 som fanns i de ursprungliga råden från 1975. Riktvärden anges för maximal
25 ljudnivå, som är den högsta nivå som kan uppstå vid körning med de fordon
26 som alstrar högsta ljudnivåer i respektive fordonskategori. Detta innebär
27 att det räcker med att en banas riktvärde överskrider under en enstaka
28 bråkdel av en sekund vid ett fåtal tillfällen under en tävling eller träning för
29 att verksamhetsutövaren ska vara tvungen att utföra åtgärder eller avbryta
30 verksamheten.

31
32 I de nordiska grannländerna, Norge, Danmark och Finland, liksom i flera
33 andra europeiska länder har man i huvudsak frångått maximal ljudnivå som
34 enskilt regleringsmått och valt att grunda sina riktvärden på ekvivalenta, d
35 v s genomsnittliga ljudnivåer baserat på entimmes-, dags- och årsvärden
36 eller en kombination av olika värden. Störningsmättet ekvivalent ljudnivå
37 väger, utöver maximal ljudnivå från enstaka fordon, även in verksamhetens
38 varaktighet i tid liksom sammanlagringseffekter av många samtida fordon

på banan. Ekvivalent ljudnivå är också den parameter som huvudsakligen används för reglering av buller från väg- och järnvägstrafik i Sverige.

Reglering av ljudnivåer med riktvärden har till huvudsakligt syfte att minska risken för ohälsa för närboende. Samma syfte har givetvis de riktvärden som gäller för väg- och järnvägstrafik men för den sistnämnda kategorin tillåts, grovt räknat, ”dubbel” så mycket buller som från motorbanor både sett till maxnivåer som till genomsnittsnivåer. Störningar från vägtrafik har olika form beroende på trafikkaraktär, trafikmängd, vägstandard m.m. och pågår dessutom dygnet runt, vilket i princip inte förekommer på motorbanor.

Enligt Naturvårdsverket är det inte relevant att jämföra störning från motorbanor med störning från vägtrafik utan verket har istället använt studier avseende störning av flygbuller i sin bedömning av risker för störning och ohälsa. Någon forskning som stöder att jämförelse med flygbuller är relevant finns inte utan hälsokonsekvensanalyser avseende buller från motorbanor bör i första hand grundas på erfarenheter från känd forskning kring vägtrafikbuller eftersom ljudemissioner från t.ex. trafikleder i en tätort eller större allmänna vägar har en ljudkaraktär som mer liknar ljudet från motorbanor än från flyg.

att¹ partistämman ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Naturvårdsverket i uppdrag att revidera verkets allmänna råd om buller från motorsportbanor och liknande anläggningar med syfte att möjliggöra reglering av verksamheterna med ekvivalenta ljudnivåer utifrån bland annat de bedömningar av hälsorisker på grund av buller som gäller för vägar och järnvägar och tillkännager detta för regeringen.

1 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

2 Motionärerna pekar dels på en obalans mellan Sverige och våra nordiska
3 grannländer gällande synen på buller från motorsportsbanor, dels på att
4 Naturvårdsverket i sina allmänna råd om buller vid motorsportsbanor jämför
5 motorsport med flygbuller.

6
7 Förbundsstyrelsen konstaterar att motorsport är en uppskattat av många
8 och har stor betydelse, inte minst för besöksnäringen. Det är rimligt att de
9 krav som ställs på verksamheten är likvärdiga mellan våra länder, dvs att de
10 mäts med ekvivalent ljudnivå.

11
12 Förbundsstyrelsen delar motionärernas synpunkter på behovet av att
13 revidera Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från motorsportsbanor
14 och föreslår stämman

15 16 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

17 Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag att
18 bifalla motionen.

19

20 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 7:16 OCH** 21 **7:17**

22

23 Båda motionerna berör motorsportverksamhet. Partistyrelsen har därför valt
24 att behandla dessa i ett gemensamt yttrande.

25

26 Motionärerna menar att Naturvårdsverkets allmänna råd om buller vid
27 olika typer av motorsportbanor skadar motorsportverksamheten i Sverige
28 och ger försämrade möjligheter till investeringar och underhåll av banor.
29 Motionärerna föreslår därför att Naturvårdsverket ska få i uppdrag att
30 revidera verkets allmänna råd om buller från motorsportbanor med syfte att
31 möjliggöra reglering av verksamheterna med ekvivalenta ljudnivåer istället
32 för maximala ljudnivåer. Motionärerna menar även att bedömningarna av
33 hälsorisker på grund av buller bör vara samma som de som gäller för vägar
34 och järnvägar istället för flygbuller.

35

36 Partistyrelsen anser att riktlinjerna för ljudnivåer ska vara rimliga och tydliga
37 så att idrott och närboende kan fungera i varandras närhet. Moderaterna har
38 i riksdagen drivit på för att Naturvårdsverket ska ges i uppdrag att se över

de allmänna råden om buller vid anläggningar avsedda för motorsport och idrottsanläggningar.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att besvara motion 7:16 och 7:17 med vad som ovan anförts

Mats Green reserverade sig till förmån för att bifalla motionerna 7:16 och 7:17.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

MOTION 7:18

MODERATERNA I KALMAR LÄN

ETT KALMAR LÄNSPAKET FÖR INFRASTRUKTUREN I NÄSTA INFRASTRUKTURPLAN

1
2
3
4
5
6
7
8 I januari 2021 släppte Sydsvenska Handelskammaren rapporten Hela
9 kungariket och halva pengarna: Utvärdering av Sveriges tre nationella
10 planer för infrastruktur 2010–2029 som visar hur ojämnt de statliga
11 infrastruktursatsningarna fördelats i landet under en 20-årsperiod. En viktig
12 politisk slutsats från rapporten är att Sveriges län och invånare hittills inte
13 getts likvärdiga förutsättningar att nyttja det positiva förhållandet mellan
14 förbättrad tillgänglighet genom utbyggd infrastruktur och ökad tillväxt.
15
16 Sydöstra Sverige och Kalmar län i synnerhet sticker ut som särskilt
17 missgynnat, sett till antalet investerade kronor per invånare på utveckling
18 av infrastrukturen. Kalmar län får näst minst i landet. Stockholm och Västra
19 Götaland får under perioden ovan elva gånger mer än Kalmar län, utslaget
20 per invånare. I den nationella infrastrukturplanen som antogs förra året
21 tillhörde Kalmar län åter igen förlorarna och fick minst satsningar i landet
22 sett till antalet investerade kronor per invånare. Länet har dessutom ett
23 flertal statliga vägar i behov av upprustning som inte omfattas av den
24 nationella planen, utan ska finansieras från den regionala transportplanen.
25 Med nuvarande statlig fördelning till den regionala planen mäktar Kalmar
26 län knappt med att påbörja arbetet med upprustning av en sådan väg per
27 planperiod.
28
29 Staten har alltså under en lång period byggt upp en infrastrukturskuld till
30 Kalmar län. Denna kommer att fortsätta växa om ingen förändring sker i
31 kommande infrastrukturplaner. När staten gör infrastrukturinvesteringar i en
32 region förbättras tillgängligheten för individer och företag, vilket i sin tur leder
33 till ökad produktivitet och tillväxt. Få torde argumentera emot detta samband
34 eller sambandet mellan arbetsmarknadsförstoringar och tillväxt.
35
36 Kalmar län är ett av endast tre län i landet som hade en negativ
37 bruttoregionalproduktutveckling år 2008–2017. Utvecklingen därefter
38 ligger under riksgenomsnittet. Länet har också en väldokumenterad

historia av att drabbas hårdare av ekonomiska kriser och återhämtar sig
 långsammare än andra län efter kriser. Fram till 2019 hade Kalmar län, som
 enda län i landet, en befolkningsmängd som understeg 1880-talets nivåer.
 Befolkningstillväxten är idag fortsatt svag jämfört med riksgenomsnittet.
 Antalet arbetsmarknadsregioner i Sverige har halverats sedan 1985,
 men i Kalmar län har de endast minskat med en, från fem till fyra. Länets
 nuvarande mål om två arbetsmarknadsregioner kommer att uppnås
 först om 45–80 år med nuvarande fördelning av statliga satsningar
 och beräknas kosta 3,4–6,3 miljarder kronor, enligt en utredning från
 konsultbolaget Sweco. Det kan dock inte nog understrykas att Kalmar
 län i den senaste nationella planen hade fått 9,5 miljarder kronor i statliga
 infrastruktursatsningar, om länet tilldelats satsningar utifrån befolkningens
 andel av rikets totala befolkning – i stället för som nu blott en miljard kronor.

Redan 2012 framhöll OECD i en så kallad Territorial Review över sydöstra
 Sverige att den starkt eftersatta infrastrukturen i Kalmar län måste ses som
 en "hämsko för utveckling". Näringslivet i länet, särskilt i den norra delen,
 instämmer och ger årligen infrastrukturen bottenbetyg när Svenskt Näringsliv
 gör sin årliga mätning och ranking av näringslivsklimatet i landets kommuner.
 Här finns regionala järnvägar som inte är elektrifierade och i så dåligt skick
 att tågen slits extra hårt, samt står inför hotet att inte få ansluta till den nya
 stationen i Linköping. En 2+1 Europaväg, som i avsaknad av kustjärnväg
 blir särskilt viktig som pulsåder, men begränsas av flera 70-sträckor och
 genomfarter. Ett omfattande nät av mindre vägar vars standard fortsätter
 att försämrats med nuvarande fördelning av infrastrukturmedel. En ständigt
 hotad flygplats som genom ett så kallat SGEI-förordnande från EU-
 kommissionen pekas ut som särskilt viktigt på grund av länets geografiska
 läge och status på övriga infrastrukturen. En bro till Öland som behöver
 ersättas runt 2070 och där arbetet med detta behöver inledas inom en
 överskådlig framtid. För att i all korthet och lite förenklat beskriva situationen
 och utmaningarna.

Att Kalmar län under en väldigt lång tidsperiod fått stå tillbaka när den
 statliga infrastrukturpolitiken fokuserat på storstadsproblematik och utvalda
 regioner har alltså påverkat utvecklingen i Kalmar län på ett påtagligt och
 negativt sätt. Rådande statliga infrastrukturpolitik utgör ett Moment 22:
 Utan infrastruktursatsningar – ingen egentlig tillväxt; utan tillväxt – inga
 infrastruktursatsningar. Regioner med stora satsningar får ökad tillgänglighet

1 och tillväxt vilket gör att de växer och får ännu bättre förutsättningar i
2 Trafikverkets lönsamhetskalkyler inför nästa nationella transportplan.
3 Regioner som får stå tillbaka, som Kalmar län, halkar ännu längre efter.
4
5 För att vända denna negativa spiral vill Moderaterna i Kalmar län se en
6 särskild statlig infrastruktursatsning på länet i nästa nationella och regionala
7 infrastrukturplan motsvarande en tilldelning i paritet med länets andel av
8 landets totala befolkning. Arbetet med att ta fram en ny infrastrukturplan
9 och fördela resurser är noggrant reglerat och följer en sedan länge
10 beprövad planeringsprocess. Svenska regeringar har dock historiskt sett
11 gripit in i vissa situationer och pekat med hela handen när de övertygats
12 om behovet av riktade satsningar på olika håll i landet. Ett tydligt exempel
13 är de så kallade Trollhättanpaketen i början av 2000-talet, då resurser
14 som en konsekvens omfördelades från bland annat redan inplanerade
15 åtgärder på E22 genom sydöstra Sverige. Med beskrivningen ovan av
16 statusen på infrastrukturen i Kalmar län ser vi att en riktad satsning i Kalmar
17 län är synnerligen välmotiverad och angelägen för att ge länet samma
18 förutsättningar att utvecklas som våra grannlän och övriga landet.

19

20 Vi har valt att kalla satsningen Kalmar länspaketet.

21

22 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta:

23

24 **att¹** Moderaterna ska verka för ett Kalmar länspaket i nästa nationella
25 infrastrukturplan, omfattande statliga investeringar per invånare
26 motsvarande minst länets andel av landets totala befolkning
27 **att²** förbundsstämman antar propositionen som sin egen och skickar
28 den vidare som en motion till Moderaternas partistämma 2023

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

att bifalla propositionen

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 7:18

Motionären föreslår att Moderaterna ska verka för ett länspaket för Kalmar län i nästa infrastrukturpolitiska proposition och efterföljande planbeslut. Förbundsstyrelsen motiverar detta med att Kalmar under lång tid bortprioriterats avseende infrastruktuursatsningar och att det blivit en hämsko för länets utveckling.

Partistyrelsen konstaterar att staten inte bara har en underhållsskuld till Kalmar län utan till hela Sverige. Dagens underhållsskuld på svensk väg och järnväg uppgår till 80 miljarder. Prognoser visar att vid innevarande planperiods slut år 2033 kommer underhållsskulden vara minst 110 miljarder om inget görs. Motionärerna har därför rätt i att det är prioriterat att satsa på gods- och pendlingsflöden och rusta och bygga om befintliga vägar och spår. Det är samhällsekonomiskt klokt och ger hela Sverige bättre infrastruktur.

I kombination med att stötta utvecklingen mot att göra alla färdslag fossilfria och säkerställa tillgången på fossilfri el, biodrivmedel och exempelvis vätgas utformar den nya moderatledda regeringen nu en infrastrukturpolitik som är både samhällsekonomiskt nyttig och hållbar. En politik som ger alla län – inklusive Kalmar – möjlighet att växa och utvecklas.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 7:18 besvarad med vad som ovan anförts.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

MOTION 7:19

MODERATERNA GOTLAND

ANGÅENDE VÄGPRISER I GOTLANDSTRAFIKEN

Sverige är ett avlångt land med stora avstånd, vilket fordrar ändamålsenliga transportslag för att vårt land ska hålla ihop. Det går knappt att överskatta flygets betydelse för norra Sverige, bussens avgörande roll för landsbygdstrafiken och tunnelbanans roll som pulserande blodsystem i Stockholm. Snabba, kostnadseffektiva och hållbara transporter bidrar till sammanhållning, tillväxt och underlättar vardagspusslet i hela vårt land.

Det finns dock ett län som sticker ut i det nationella transportnätet, och det är Gotland. Som den enda regionen i Sverige är Gotland helt omgivet av vatten - något som både begränsar och skapar möjligheter.

En självklar begränsning är såklart att ön är beroende av att flygtrafiken fungerar. Gotland har helt enkelt inte möjligheten att pendla till storstadsregionerna med tåg. Utan flyget stannar vårt näringsliv och vi avskärmats från arbetsmarknadsregionen Stockholm. Samtidigt gör vårt beroende av flygtrafik oss uppmärksamma på att omställning måste ske och är möjligt: vi har långt framskridna planer på att bli pilotprojekt för elflyg.

Men viktigast för att kunna leva ett drägligt liv på ön är ändå färjetrafiken. Om färjan slutar gå gapar våra butikshyllor snart tomma - och vårt näringsliv förlorar möjligheten att exportera. Vi är beroende av färjetrafiken för näringsliv och livsmedelsförsörjning: dyra priser för godstransporter slår direkt mot våra företag och gotländska familjers plånböcker, samtidigt som uteblivna leveranser med färja är en risk vi måste ta hänsyn till i planeringen av totalförsvaret.

Idag subventioneras Gotlandstrafiken från statligt håll för att vi ska kunna ha snabbare och mer prisvärda transporter än vad som annars vore möjligt. Det är rimligt utifrån att Gotlandstrafiken är vår landsväg till fastlandet, och den enda möjligheten att transportera sig med bil. Det är dock fortfarande en betydande premie att betala för färjetrafik för den genomsnittliga gotlänningen - eftersom att priserna, även om det finns ett tak i avtalet, inte

speglar vad det hade kostat att köra bil samma sträcka.

Moderaterna på Gotland anser att vägpriser borde vara den vägledande principen för prissättning av persontransporter av gotlänningar och gods i färjetrafiken till och från ön. Det är rimligt att transportkostnaderna för privatpersoner att färdas X antal kilometer ungefär speglas av vad det kostar att färdas den sträckan med bil. Om ett län som Gotland sticker ut - och alltså är betydligt dyrare att färdas till och från - så skickar det en signal från staten om att Gotland ska ha sämre förutsättningar.

Det finns som vi ser det inte något skäl till att Gotland ska ha sämre förutsättningar än övriga landet. På andra håll kräver län dyra snabbtåg, nya regementen och universitetsstatus för sina högskolor. Vi vill bara ha rättvisa och konkurrenskraftiga transporter för att vi ska kunna stå på egna ben utan hämskor.

Vidare kan man konstatera att inget annat län hade accepterat att deras landsväg till närmaste storstad trafikerades i 60 km/h. Europavägarna har ofta en hastighetsbegränsning på över 100 km/h, och det är orimligt att standarden ska vara hälften så hög för ett av Sveriges län. Staten har ett ansvar för att landet håller ihop - då kan man inte lämna ett län som Gotland vind för våg.

Slutligen finns skäl att titta på finansieringen av Gotlandstrafikens subvention. Men det är i sammanhanget en mindre fråga att titta på det ur en samhällsekonomisk vinkel där det vägs mot andra satsningar. Det finns nämligen inga alternativ: man kan inte med tillgänglig teknik bygga en bro eller tågtunnel till Gotland, utan vi är hänvisade till färjan.

bygga en bro eller tågtunnel till Gotland, utan vi är hänvisade till färjan. En samhällsekonomisk analys av vad det skulle innebära att sluta subventionera Gotlandstrafiken blir också meningslös. Kostnaden i förlorad sammanhållning och den berättigade känslan för Sveriges glesbygder att man blir lämnad åt sitt öde, den kan potentiellt skapa uppror, upplopp och revolt.

Sammanfattningsvis är Sverige ett land, inte ett företag, och därför fordras att staten tar sitt ansvar för sammanhållningen i landet. Då fordras rimliga

1 transportmöjligheter - varav Gotlandstrafiken är en särdeles viktig sådan -
2 även om det kostar.

3

4 Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman besluta:

5

6 **att¹** Moderaterna på Gotland ställer sig bakom att vägpriser ska vara
7 principen för prissättningen på persontransporter i Gotlandstrafiken,
8 för människor bosatta på Gotland

9 **att²** Moderaterna på Gotland ställer sig bakom att vägpriser ska vara
10 principen för prissättningen på godstransporter i Gotlandstrafiken

11 **att³** Moderaterna på Gotland driver frågan om att vägpriser ska vara
12 principen för prissättningen på persontransporter i Gotlandstrafiken,
13 för människor bosatta på Gotland

14 **att⁴** Moderaterna på Gotland driver frågan om att vägpriser ska vara
15 principen för prissättningen på godstransporter i Gotlandstrafiken

16 **att⁵** Moderaterna på Gotland ställer sig bakom kravet på att
17 Gotlandstrafiken ska trafikeras i 28 knop i kommande
18 färjeupphandling

19 **att⁶** Moderaterna på Gotland politiskt driver kravet på att
20 Gotlandstrafiken ska trafikeras i 28 knop i kommande
21 färjeupphandling

22 **att⁷** Moderaterna på Gotland sänder propositionen till Moderata
23 Samlingspartiets arbetsstämma/partistämman

24 **att⁸** motionen vidaresänds till Moderaternas partistämman

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 7:19

Motionärerna föreslår att Moderaterna ställer sig bakom principen om vägpriser för transporter på Gotlandsfärjan både för persontrafik och godstransporter. Vidare föreslås att färjorna ska köra i 28 knop.

Färjetrafiken till och från Gotland är av central betydelse för kommunikationen till och från ön, sett till såväl befolkningens möjligheter att resa som till försvarskapaciteten och civilförsvaret samt livsmedelsförsörjningen.

Partistyrelsen konstaterar att kommande upphandling av färjetrafiken till Gotland just nu hanteras inom Regeringskansliet. Vidare konstaterar partistyrelsen att Moderaterna varit mycket tydliga både i sitt stöd till regionala flygplatser – kring vikten att dessa finns kvar och på sikt kan drivas fossilfritt – samt att kommande upphandling av färjetrafiken inte ska innehålla några försämringar vare sig avseende turtäthet, fart eller pris. Den moderatledda regeringen har också gett Trafikverket i uppdrag att analysera förutsättningar och bedöma kostnader för reservhamnskapacitet i Visby hamn.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 7:19 besvarad med vad som ovan anförts.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

1 **MOTION 7:20**

2 **MODERATERNA I SKÅNE**

3

4

5 **INFRASTRUKTUR - SKÅNE – PORTEN TILL**

6 **SVERIGE!**

7

8 Skåne är en fantastisk plats att leva och verka i. Från storstad till landsbygd,
9 från slätten till skogen, Trelleborg till Osby, från Helsingborg till Kristianstad.
10 I hela Skåne ska det finnas goda möjligheter för medborgarna att förverkliga
11 sig själva och sina liv. Vi som skåningar har ett ansvar att förbereda vår
12 region för generationerna som kommer efter oss. Det ansvaret ställer krav på
13 mycket men kanske allra mest på en fungerande infrastruktur.

14

15 Att lampan lyser när vi trycker på knappen, att tåget rullar in i tid på stationen
16 eller att mejlet går i väg när vi vill kan tyckas vara självklarheter – men kan
17 aldrig tas för givna. Dessa uppstår inte av sig själv. Både blåa och röda
18 regeringars intresse för att säkra dessa självklarheter i Skåne har tyvärr de
19 senaste åren varit svalt. I denna proposition lägger vi fram en reformagenda
20 som vi ser fram emot att den moderatledda regeringen kommer ta de första
21 stegen för att genomföra.

22

23 **EN INFRASTRUKTUR FÖR FRAMTIDEN**

24 Skåne har goda möjligheter till flygtransporter tack vare vår närhet till
25 Nordens största flygplats Kastrup. Med detta sagt är vikten av våra regionala
26 flygplatser något som ofta underprioriteras. Regionala och lokala flygplatser
27 stärker attraktiviteten, näringslivet och beredskapen för sina närområden.
28 Det är i längden inte hållbart att det ska finnas en förväntan på kommuner
29 eller region att finansiera dessa, här behöver staten och främst Swedavia ta
30 ett större ansvar för helhetsbilden.

31

32 Den moderatledda regeringen har gett det välkomna beskedet att projektet
33 för att bygga höghastighetsbanor lagts ner. Det är bra men lämnar i nuläget
34 flera frågetecken för olika sträckor av tågsystemet, inte minst Lund-
35 Hässleholm. Sträckan Lund-Hässleholm är inte avgörande för bara det
36 skånska tågsystemet utan hela det svenska och nordiska. Denna sträcka
37 utgör en port till Sverige och Europa för såväl persontrafik som godstrafik.
38 I nuläget används redan 97% av kapaciteten vilket gör att vi inom bara

några år kommer befinna oss på bristningsgränsen. Lund-Hässleholm behöver ytterligare ett dubbelspår som inte har fokus på hastighet utan på arbetspendling och naturbevarande.

Flera andra tågsträckor som idag inte finns i den nationella infrastrukturplanen behöver så snart som möjligt inkluderas och finansieras. I nuläget vet vi att omfattande infrastrukturprojekt tar tid att planera och bygga, därför är det av största vikt att en utbyggnad av Kristianstad-Hässleholm, Ystadbanan och Skånebanan kommer igång så snart som möjligt samt att Maria-Helsingborg färdigställs.

Ska Skåne i framtiden kunna byggas ihop på ett grönt och flexibelt sätt behöver även cykelinfrastrukturen öka på ett smart sätt. Möjligheten att tryggt och smidigt kunna cykelpendla antingen till närmaste kollektivtrafiknod eller till slutdestinationen är avgörande för individers val av transportmedel. Att statliga cykelvägar måste ligga intill redan färdigbyggda vägar samt har samma utredningskrav som vägar gör det onödigt svårt att få till god cykelinfrastruktur.

Öresundsbron invigdes år 2000 och kommer fortsatt utgöra en länk mellan Sverige och kontinenten de kommande århundradena. För att kunna möta omställningen där tunga transporter flyttas från lastbil till tåg, möta ökad trafikintensitet i samband med invigningen av Fehrman Bältförbindelsen, samt för att utveckla Öresundsregionen som arbetsmarknadsregion kommer det i framtiden finnas behov av ytterligare fasta förbindelser mellan Sverige och Danmark.

Utöver förstärkningar på infrastrukturen behöver även åtgärder för att minska spårspringet genomföras. Spårspringet behöver stoppas både utifrån ett personsäkerhetsperspektiv och ur ett trafikpunktlighetsperspektiv. Trafikverket bör omgående få ett uppdrag att utreda och genomföra åtgärder på de sträckor och platser där personer oftast vistas på spåret.

ENERGIFÖRSÖRJNING OCH UPPKOPPLING FÖR HELA SKÅNE

Bredband måste likställas med väg och järnväg och klassas som nationell infrastruktur, samtidigt måste även resurserna omfördelas. Om fördelarna med digitaliseringen av samhället och sjukvården ska komma alla till del och skapa maximal nytta, är god uppkoppling en förutsättning. Nuvarande

1 stödsystem till bredbandsutbyggnad baseras på att stödja de projekt som
2 kan ske på marknadsmässig grund. Det gör att investeringar i de områden
3 som är mest utsatta skjuts på framtiden och fördyras, medan billigare
4 utgrävningar får allt finansiellt stöd. Region Skåne har, med Moderaterna i
5 spetsen, tagit sitt ansvar för att även Skånes vita fläckar ska få bredband och
6 nu behöver även staten ta ett större ansvar.

7

8 Trots en pågående energidebatt och höga elräkningar så prioriteras ständigt
9 ny energiproduktion lägre än andra samhällsintressen. Solcellsparker kan
10 inte byggas eftersom jorden den ska stå på är odlingsbar. Nya offentliga
11 byggnader som sjukhus kan inte förses med solceller på grund av utdaterade
12 säkerhetsbeslut. Olika samhällsintressen måste vägas mot varandra i varje
13 enskilt fall, men att energiförsörjningen på förhand prioriteras lägre än andra
14 samhällsintressen bidrar till att utbyggnaden av svensk energiproduktion
15 försenas. Ska Sverige återigen kunna bli ett land där elen är grön, billig
16 och finns i överflöd måste politiken peka med hela handen angående att
17 energiförsörjningen är ett prioriterat samhällsintresse.

18

19 Tillståndprocesserna för att bygga vindkraft och kärnkraft är långa samtidigt
20 som utfallet är oförutsägbart. Kommuner och myndigheter behöver få
21 behålla sitt veto, samtidigt som de åläggs att tidigt i processen uttala sig om
22 projekten, så att veton inte gör att projekt försenas.

23

24 Att Sverige kan vara nettoexportör av energi samtidigt som det råder elbrist
25 i södra Sverige kan inte ses som annat än ett misslyckande. Tiderna där
26 den nordligaste delen av landet kan förse hela riket med energi är över
27 och kommer inte tillbaka. Framåt måste det både av prismässiga och
28 beredskapsmässiga skäl ligga fokus på att varje given del av landet har en
29 stor självförsörjningsförmåga när det kommer till energi. Hela Sverige måste
30 också börja bygga energi för morgondagens behov snarare än dagens
31 åtgång.

32

33

34 Moderaterna i Skåne

35

36

37

38

att¹	anta propositionen.	1
att²	verka för att sträckan Lund-Hässleholm får ytterligare ett dubbelspår samt återigen läggs in i den nationella infrastrukturplanen.	2 3 4
att³	verka för att bredband klassas som nationell infrastruktur.	5
att⁴	verka för att det statliga stödet till bredbandsutbyggnad utökas samt lägger ett större fokus på utbyggnader som inte har marknadsmässiga grunder.	6 7 8
att⁵	uttala att energiproduktion behöver anses vara ett riksintresse och i högre grad än idag väga lika tungt som andra samhällsintressen.	9 10
att⁶	verka för att snabbspår för tillståndsproucesser för utbyggnad av kärnkraft och vindkraft kommer på plats så snart som möjligt, utan att inskränka det kommunala självstyret.	11 12 13
att⁷	verka för att markant öka Skånes självförsörjningsgrad inom energi.	14
att⁸	verka för möjligheten att bygga friliggande statliga cykelvägar.	15
att⁹	verka för att Trafikverket inte ska behöva ha samma utredningskrav för cykelvägar som för motorvägar eller landsvägar.	16 17
att¹⁰	verka för ytterligare fasta förbindelser till Danmark.	18
att¹¹	verka för att Trafikverket får i uppgift att utreda och genomföra åtgärder för att minska spårspringet.	19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 7:20

1
2 Motionärerna föreslår att Moderaterna ställer sig bakom att dubbelspår
3 Hässleholm-Lund läggs in i nationell plan samt att verka för ytterligare en
4 fast förbindelse mellan Sverige och Danmark. Vidare vill motionärerna att
5 bredband ska klassas som nationell infrastruktur och att stödet till utbyggnad
6 av bredband ska öka. Tillståndsprocesserna för vindkraft och kärnkraft
7 föreslås kortas, energiproduktion bör klassas som riksintresse, lagstiftningen
8 kring byggandet av cykelvägar reformeras och spårspringet som försenar
9 resandet beivras.

10

11 Partistyrelsen konstaterar att det är en rad viktiga frågor som motionärerna
12 tar upp. En stor del av dessa driver Moderaterna redan. I kommittémotioner
13 har Moderaterna under flera år föreslagit reformerad lagstiftning kring
14 byggandet av cykelvägar. Vi är positiva till möjligheten att bygga ytterligare
15 en fast förbindelse till Danmark. Var och när bör dock utredas givet beräknad
16 samhällsnytta och möjlig alternativ finansiering.

17

18 I propositionen Grön innovationskraft för tillväxt läggs ett antal förslag fram
19 som syftar till att korta tillståndsprocesser för byggnation av olika typer
20 av anläggningar för elproduktion.. Partistyrelsen konstaterar slutligen att
21 man delar motionärens ingång avseende vikten av att bygga ut bredband.
22 Utbyggd digital uppkoppling över hela landet är nödvändig för att Sverige
23 som land ska kunna möta och tillgodogöra sig alla möjligheter som den
24 pågående digitala revolutionen innebär. Det sistnämnda gäller inte minst
25 utvecklingen inom AI.

26

27 Moderaterna har varit mycket tydliga med sitt stöd för dubbelspår mellan
28 Lund och Hässleholm, och har även tidigare drivit förslag om att beivra
29 spårspring med höjda straff. Exakt prioriteringsordning och tidsperspektiv
30 vad gäller infrastruktursatsningar är föremål för regeringsförhandlingar.

31

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

32

33
34 **att** anse motion 7:20 besvarad med det som ovan anförts

35

36 Douglas Thor reserverade sig till förmån för att bifalla att-sats 6 i motion 7:20.

37

38

MOTION 7:21

CARL JOHAN SONESSON, SLOTTSTADEN - SKÅNE M.FL.

FINANSIERING AV SKÅNSK INFRASTRUKTUR

Skåne har en unik roll i det svenska infrastruktursystemet då regionen utgör Sveriges port mot kontinenten. En fungerande skånsk infrastruktur, inte minst förbindelserna över Öresund, är alltså inte en regional fråga, utan en nationell angelägenhet för att säkra industrins konkurrenskraft och svenskarnas väg- och spårburna mobilitet.

Öresundsregionen med sina 4,1 miljoner invånare utgör en av norra Europas starkaste arbetsmarknadsregioner. Tillväxtfrämjande investeringar i effektiv infrastruktur ger således stort genomslag i utvecklingen av BNP i såväl Sverige som Danmark. För att Sverige ska kunna läka de ekonomiska skadeverkningar som Coronapandemins orsakat kommer det att vara helt nödvändigt med offensiva infrastrukturinvesteringar, inte minst i Skåne.

Under 2020 var det 20 år sedan Öresundsbron invigdes. Bron har haft stor betydelse för regionens utveckling, men har också, tillsammans med färjeförbindelserna mellan Helsingborg och Helsingör samt från Trelleborg och Ystad till kontinenten, tjänat som pulsådern för svensk import och export. När Öresundsbron byggdes var planen att förbindelsen skulle vara betald 2040. Trots att fler landförbindelser tidigt lades in i kalkylerna beräknas bron vara betald redan 2033. Detta trots att Öresundsbrokonsortiet dessutom börjat betala ut vinst till de två statliga ägarbolagen. Såväl drift som finansiering av Öresundsbron är helt brukarfinansierad och har de senaste fem åren levererat en stabil vinst på cirka en miljard danska kronor om året.

För att säkra fortsatt tillväxt, stärka det svenska näringslivets konkurrenskraft samt för att klara Sveriges högt ställda miljömål om gröna transporter är det nödvändigt att få till stånd fler fasta förbindelser över Öresund. När Fehmarn-Bält-förbindelsen mellan Danmark och Tyskland mot slutet av 2020-talet invigs kommer det innebära stora möjligheter för hela Sverige, med signifikant snabbare förbindelser och högre kapacitet för transporter.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

7

1 Samtidigt kommer utvecklingen innebära ökat tryck på de svenska
2 förbindelserna. Om inte Öresundsbron ska bli en flaskhals som hämmar
3 svensk tillväxt och dessutom försämrar förutsättningarna till överflyttning
4 av godstransporter från lastbil till spårbunden trafik kommer det vara
5 nödvändigt att utöka förbindelserna över Öresund med såväl en HH-
6 förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör och med en Öresundsmetro
7 mellan Malmö och Köpenhamn. På så sätt kan transportkapaciteten till och
8 från Sverige säkras och resiliensen i infrastruktursystemet stärkas.

9

10 I Greater Copenhagens Trafikcharter är vi eniga om att en fast förbindelse
11 mellan Helsingborg och Helsingör ska byggas först och påbörjas så snart
12 som möjligt, samt att en Öresundsmetro är kopplad till utbyggnaden av
13 Köpenhamns metro och kan byggas oberoende av om en HH-förbindelse har
14 beslutats.

15

16 För att nödvändiga investeringar i den skånska infrastrukturen ska kunna
17 genomföras måste en långsiktigt hållbar finansiering säkras för regionen. I
18 Stockholmsregionen och i Västsverige har det införts system med särskilda
19 trängselskatter där intäkterna är öronmärkta för utbyggnad av infrastrukturen
20 i den aktuella regionen. I dagsläget saknas motsvarande system i Skåne,
21 vilket innebär att samtliga infrastrukturprojekt i länet måste ställas mot
22 behov i andra delar av landet. Detta skapar en osäkerhet i utbyggnaden
23 som i förlängningen riskerar att äventyra den transportkapacitet till och från
24 kontinenten som näringslivet i hela landet är beroende av.

25

26 Då Öresundsbron redan idag är fullt brukarfinansierad skulle den med fördel,
27 i synnerhet då den snart är färdigbetald, kunna användas som Skånes
28 alternativ för öronmärkt finansiering av infrastruktur. För att detta ska kunna
29 förverkligas behöver Region Skåne träffa en överenskommelse med staten
30 om att införa ett system där det svenska överskottet från Öresundsbrons
31 intäkter stannar i Skåne för finansiering av utbyggnad av infrastruktur i
32 regionen, enligt samma modell som med trängselskatterna.

33

34 **att¹** uttala att det bör slutas en överenskommelse mellan Region Skåne
35 och regeringen om att det svenska överskottet från Öresundsbron
36 ska öronmärkas för investeringar i skånsk infrastruktur.

37

38

att² verka för att det sluts en överenskommelse mellan Region Skåne och regeringen om att det svenska överskottet från Öresundsbron ska öronmärkas för investeringar i skånsk infrastruktur.

Carl Johan Sonesson	Anna Jähnke	Peter Danielsson	1
Slottsstaden	Raus	Laröd-Ödåkra	2
Skåne	Skåne	Skåne	3

Fredrik Ljunghill	Peter Johansson		4
Lund	Kristianstad-Åhus		5
Skåne	Skåne		6

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Moderaterna i Skåne har sedan många år tydligt uttryckt behovet av satsningar i skånsk infrastruktur. Jämförelser med övriga storstadsregioner visar tydligt på att Skåne är förfördelat i detta sammanhang.

Motionärerna lyfter fram viktiga satsningar som är av stor vikt för landets tillväxt, då en stor del av godset som lämnar eller anländer landet börjar eller slutar sin resa genom Sverige i Skåne. Att nämnda infrastruktuursatsningar genomförs inom snar framtid är av stor vikt. Genom att påvisa en modell för finansieringen av de planerade skånska infrastruktuursatsningarna så möjliggör motionärerna för ett ekonomiskt ansvarsfullt genomförande. Förbundsstyrelsen delar motionärernas beskrivning av nuläget och de åtgärder som föreslås vidtas, och ställer sig positiva till motionen.

Med anledning av ovanstående föreslår förbundsstyrelsen förbundsstämman besluta

att bifalla att-sats 1-3.

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

att bifalla att-sats 1-3.

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 7:21

1
2 Motionärerna föreslår i en motion att överskottet från Öresundsbron ska
3 finansiera kommande infrastrukturinvesteringar i Skåne. Motionärerna
4 nämner projekt som Öresunds-metron till Köpenhamn och HH-förbindelse
5 med två tunnlar mellan Helsingborg-Helsingör. Dessa lyfts som särskilt
6 prioriterade och motionärerna hänvisar till modellen med trängselskatt i
7 Stockholm och Göteborg där dessa medel stannar och finansierar ytterligare
8 infrastruktursatsningar i Stockholmsregionen respektive Västsverige.

9
10 Partistyrelsen förstår motionärernas ingång och ser också rimligheten i
11 det principiella resonemanget kopplat till trängselskatten i Göteborg och
12 Stockholm. Samtidigt är Öresundsbron finansierad av svenska skattebetalare
13 i hela landet. Att bara ett län ska få ta del av det förväntade överskottet
14 framöver kan man på goda grunder ifrågasätta.

15
16 En avgift på en statlig bro är inte detsamma som en extra skatt i en stad eller
17 ett län. Frågan om fördelningen av överskottet från Öresundsbron är unik
18 i vårt land och konsekvenserna av att göra det som motionärerna föreslår
19 behöver först utredas.

20

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

22

23 **att** anse motion 7:21 besvarad med vad som ovan anförts.

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 7:22

RALF HOLMER, LINKÖPING - ÖSTERGÖTLANDS LÄN, M.FL.

UTNYTTJA SVERIGES TEKNISKA OCH VETENSKAPLIGA STYRKOR FÖR KLIMAT- OCH MILJÖARBETET I UTVECKLINGSLÄNDER

Vi har ett stort engagemang i Sverige för internationella insatser för klimat, miljö och u-hjälp. Men använder vi våra resurser rätt och vad är våra starka områden som kan göra skillnad?

Våra ekonomiska resurser är små vid en internationell jämförelse. Men vår tekniska, industriella och vetenskapliga nivå är hög. Och det är framför allt tekniska och vetenskapliga framsteg som gjort det möjligt att minska den relativa energiförbrukningen och utsläpp av skadliga ämnen samt att höja jordbrukets produktivitet i de industrialiserade länderna. Våra möjligheter att göra skillnad för den globala utvecklingen ligger inte i aldrig så stora insatser som begränsas till Sverige. Om vi däremot kan bidra till en utveckling av miljö- och klimatvänlig teknik och jord- och skogsbruksmetoder anpassade även för länder som saknar avancerade utvecklingsresurser bör vi kunna göra en både kostnadseffektiv och nödvändig insats.

Klimat och miljöarbetet är ömsesidigt beroende eftersom koldioxidbalansen fordrar ett ekosystem med friska hav och skogar. Det är således väsentligt att jordbruket i t.ex. Afrika effektiviseras för att minska den avskogningen som krävs för livsmedelsproduktion åt den starkt stigande befolkningen.

På den tekniskt vetenskapliga sidan är Sverige framträdande inom många områden som elsystem och transporter, skogsindustri m.m. och självfallet finns redan lämpliga aktiviteter och produkter.

Utvecklingsinsatser och hjälp med produktion av nya produkter bör således vara ett av huvudändamålen inom Sveriges biståndsarbete. Hur detta skall organiseras kan utredas av en allsidigt sammansatt grupp med deltagande av såväl industri, forskningsinstitut, universitet och högskolor förutom myndigheterna.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

1 Med anledning av ovan föreslår vi partistämman besluta

2

3 **att**¹ Moderaterna verkar för att utvecklingsinsatser av och hjälp med
4 produktion av nya produkter blir ett av huvudändamålen med
5 Sveriges biståndspolitik.

6

7

8 Ralf Holmér Sandra Sannemo Bårman

9 Linköping Linköping

10 Östergötlands län Östergötlands län

11

12 Stefan Erikson Martin Sjölander

13 Landeryd Söderköping

14 Östergötlands län Östergötlands län

15

16 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

17

18 Tack för en viktig och relevant motion för vår framtid. Världen står inför en
19 stor utmaning när resterande länder industrialiseras. En välståndsökning
20 är positivt men inte för klimatet om den släpper ut lika mycket som vår.
21 Motionen kommer med en god lösning på detta problem. Om man hjälper
22 länder som idag industrialiseras att få bättre produktionsprocesser kan man
23 minska fattigdomen och undvika onödiga utsläpp.

24

25 Med hänvisning till ovanstående föreslår förbundsstyrelsen
26 förbundsstämman besluta

27

28 **att** bifalla att-sats 1

29

30 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

31

32 **att** bifalla att-sats 1

33

34

35

36

37

38

MOTION 7:23

ANNA NILSSON, VALDEMARSVIK OCH RALF HOLMÉR, LINKÖPING - ÖSTERGÖTLANDS LÄN

STÖD DEN SVENSKA EXPORTEN AV GRÖN OCH HÅLLBAR TEKNIK

Vi moderater vet att näringslivet är en viktig motor i vårt samhälle. Det behövs effektiva & snabba tillståndsprocesser, stabil försörjning av el, inga onödiga handelsrestriktioner mm. Våra svenska företag behöver vara konkurrenskraftiga och det är en viktig uppgift för oss politiker att ge dem tydliga och långsiktiga förutsättningar för det.

I Sverige är nästan alla medvetna om att den svenska och internationella marknaden ställer nya krav för att möta klimat och miljöutmaningarna. Därför utvecklar företagen och forskningsinstitutioner ny teknik och inriktar resurser på samhällsutmaningar och staten är behjälplig med att ta fram lösningar på hur nya innovationer ska lanseras.

Satsningarna har resulterat och kommer att resultera i nya produkter och metoder som kan bli Sveriges största bidrag till den internationella omställningen till ett hållbarare samhälle. Det ger en chans för svenska företag att bidra till miljö- och klimatomställningen men vägen ut på den internationella marknaden är svår och ofta långsam för ett nystartat innovativt företag. Därför köps de ofta upp av större internationella företag men vi moderater vill behålla den lokala förankringen vilket fordrar att företagen ges goda villkor att växa med Sverige som bas och med goda villkor för export.

Vi har etablerade vägar för export till de utvecklade länderna och de inser behovet av och har råd med miljövänlig teknik. Här kommer de svenska företagen förhoppningsvis att få konkurrera på lika villkor. Men konkurrensen är ofta hård och det gäller att snabbt etablera sig på marknaden. Tillgång till demonstrationsanläggningar kan vara ett krav och här kan den offentliga sektorn spela en avgörande roll genom teknik eller innovationsupphandling. Men Sverige har som mål att bidra till klimatomställningen världen över även i utvecklingsländer som kämpar med att klara befolkningens basala

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

7

1 krav. Här fordras troligen andra insatser som produktanpassning och
2 utbildningsinsatser men framför allt statligt stöd så att de svenska gröna
3 alternativen blir konkurrenskraftiga och därmed etablerade i ländernas
4 uppbyggnadsarbete.

5
6 Med ett sådant stöd skulle Sverige bidra till såväl det internationella miljö-
7 och klimatarbetet som till att höja den tekniska nivån i bidragsländerna.

8
9 Med anledning av ovanstående föreslår vi partistämman besluta:

10

11 **att**¹ Moderaterna verkar för att stöd till införande av svensk miljövänlig
12 teknik i utvecklingsländerna ges en hög prioritet i Sveriges
13 biståndspolitik.

14 **att**² Moderaterna verkar för att offentliga myndigheter
15 underlättar tillkomsten av demonstrationsanläggningar genom bl.a.
16 innovationsupphandling.

17

18 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

19

20 Tack för en viktig miljömotion. Förbundsstyrelsen ser det som en viktig fråga
21 hur vi kan medverka i det internationella miljöarbetet för ett hållbart samhälle.

22 Vi moderater värnar om betydelsen av att på den globala marknaden kunna
23 tillgängliggöra svensk miljövänlig teknik. Motionärerna lyfter förslaget att
24 inom ramen för svensk biståndspolitik prioritera svensk miljövänlig teknik.

25 Det öppnar möjlighet för utvecklingsländer att kunna ta viktiga tekniksteg
26 och få miljövänligare tekniska lösningar. Vidare att den offentliga sektorn
27 bör gå före med goda miljövänliga tekniska lösningar för att stödja svensk
28 industri till att få viktiga demonstrationsanläggningar. På så sätt kan
29 företagen visa upp miljövänliga tekniska lösningar i praktisk drift.

30

31 Förbundsstyrelsen ser möjligheten att genom motionens förslag aktivt kunna
32 medverka i det internationella miljöarbetet.

33

34 Med hänvisning till ovanstående föreslår förbundsstyrelsen
35 förbundsstämman besluta

36

37 **att** bifalla samtliga att-satser.

38

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

att bifalla samtliga att-satser.

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTIONERNA 7:22 OCH 7:23

Samtliga motioner berör frågor om svenskt bistånd och miljövänlig teknologi i olika avseenden. Partistyrelsen har därför valt att behandla dessa i ett gemensamt yttrande. avseenden. Partistyrelsen har därför valt att behandla dessa i ett gemensamt yttrande. Motionärerna tar upp frågor som berör hur Sveriges bistånd kan effektiviseras och ha en positiv påverkan på omställning för klimatet genom att inkorporera svensk miljövänlig teknologi i våra biståndsstrategier. Motionärerna tar också upp hur den offentliga sektorn kan verka stödjande för nyetablerade innovativa företag inom hållbarhet.

Partistyrelsen delar motionärens bedömning om att svensk innovation har en viktig roll att spela för att påskynda omställningen till ett hållbart samhälle. I arbetet med att lägga om den svenska biståndsstrategin arbetar den moderatledda regeringen aktivt med att i högre grad bygga synergier mellan bistånd och handel, vilket kopplar svenskt näringsliv närmre mottagarländernas näringsliv.

Kopplingen mellan innovativa lösningar och den svenska resursbasen ska tillvaratas i större utsträckning. Biologisk mångfald är centralt för en tryggad global livsmedelsförsörjning.

Partistyrelsen håller även med om att innovationsvänlig upphandling i offentlig sektor kan vara ett användbart verktyg för att främja svensk innovationsförmåga. Detta är något som Moderaterna redan driver i riksdagen.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motionerna 7:22 samt 7:23 besvarade med vad som ovan anförts

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

MOTION 7:24

JOANNA SJÖLANDER, ENEBY-SVÄRTINGE - ÖSTERGÖTLANDS LÄN M.FL.

DJÄVULEN SITTER I GRÄNSSNITTEN

8 Samhällets krisberedskap handlar om vår gemensamma förmåga att
9 förebygga och hantera kris och krig. Ansvaret delas mellan ett stort
10 antal offentliga och privata aktörer medan den statliga myndigheten för
11 samhällsskydd och beredskap (MSB) ansvarar för att stödja samhällets
12 beredskap för olyckor, kriser och civilt försvar.

13

14 Till aktörerna hör: myndigheter, regioner, kommuner, räddningstjänst, polis,
15 Trafikverket, Försvarsmakten, elbolag, teleoperatörer, bensinbolag och
16 livsmedelsbolag, liksom MSB själva samt frivilliga krafter, som tex de 18
17 frivilliga försvarsorganisationerna. En kris uppstår oftast utan förvarning, så
18 det är viktigt att ha tänkt igenom tänkbara händelseförlopp och hur långt
19 man kan hantera dem själv och tillsammans med andra, så samordning är
20 nyckeln.

21

22 MSB har gett riktlinjer och gjort en överenskommelse med SKR avseende
23 kommunernas arbete med krisberedskap och implementering av den nya
24 lagstiftningen. Svenska kommuner har kommit olika långt i arbetet och har
25 dessutom olika förutsättningar och olika stora muskler.

26

27 Krisberedskap handlar alltså mycket om att förbereda sig på att ta hand
28 om det oväntade och då avses inte bara frågan om att äga resurser och
29 kunskaper, utan även om att ha inventerat dessa och ha en plan för hur de
30 ska användas i händelse av kris eller krig. Men en plan är aldrig bättre än
31 dess svagaste länk och med så många parter i så olika konstellationer finns
32 det en oändlig mängd gränssnitt och en del av dem kan vara helt unika för
33 kommunen i fråga.

34

35 Samordning är alltså nyckeln och det i flera led: lagstöd/reglering/planering
36 som görs i förväg och ger långsiktiga förutsättningarna väl förankrad
37 krisorganisation med tydlig ansvarsfördelning som ger konkret stöd -
38 effektiv samverkan i själva krishanteringsfasen, alltså själva genomförandet

Sammantaget så förutsätter samordning kunskap och mental beredskap bland alla inblandade så att man vågar agera i tid, vilket har visat sig vara det avgörande i kris.

När en krissituation inträffar är det sista man har tid med att börja fundera på vem som gör vad, hur och när, eller vem som ska betala för vad. Det får inte finnas några tveksamheter kring sådant för att värdefull tid inte ska förspillas och energin inte ska gå till annat än att lösa de problem som uppstått medan övrig verksamhet rullar vidare i så stor omfattning som möjligt – eller omorganiserar till förmån för kritisk verksamhet.

Partnerna ska vara kända och trösklarna rivna så att det blir lätt att ta kontakt med etablerade kontaktpersoner. Det är också en fördel om man då talar samma språk, alltså använder sig av en gemensam nomenklatur som minskar risken för missförstånd. Vi vet också att just kommunikation kan vara själva krisen, så det gäller att ha alternativa kontaktvägar för det fall internet och telefonmaster inte finns att tillgå och/eller elförsörjningen är otillräcklig.

Det enda sättet att säkert veta vad vi ska göra utan att veta vad nästa kris handlar om, det är att öva oss på krishantering så långt som det bara är möjligt. Genom att öva, borrar vi oss ner till den rent konkreta verksamhetsnivån och ställs inför de verkliga besluten som ibland kommer att handla om triage – alltså vilka som ska räddas och vilka inte.

Genom att utsätta sig för detta vänjer vi oss vid tanken och skapar både en mental beredskap och planer med verklighetsförankring där gränssnitten mellan alla parter fungerar även i den stressigaste av kriser.

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi stämman att besluta

att¹ Moderaterna ska verka för att kommuner skall utöka sin ordinarie övningsverksamhet inom krisledning med samverkan med närliggande kommuner.

att² Moderaterna ska verka för att kommunala verksamheter skall uppdatera samt öva alternativa kommunikationsvägar för att nå både egna organisationen och allmänheten.

- 1 **att³** Moderaterna ska verka för att det kommunala uppdraget
 2 uppdateras för att ta höjd för framtida krisscenarion, i syfte att ge
 3 en tydligare målbild men även utrymme för kommunerna att utifrån
 4 sina förutsättningar lösa det på olika sätt.
- 5 **att⁴** Moderaterna ska verka för att genomföra utbildningsinsatser
 6 avseende civilt försvar riktade till kommunanställda i syfte att öka
 7 kunskap och mental beredskap och därmed den allmänna
 8 försvarsviljan.
- 9 **att⁵** Moderaterna ska verka för att kommuner får i uppdrag att
 10 inventera lokalsamhällets resurser och förmågor i syfte att öka sin
 11 totala krisberedskapsförmåga.
- 12 **att⁶** Moderaterna ska ge MSB i uppdrag att leverera mer handgripliga
 13 verktyg till kommunerna för att inventera resurser och kompetenser i
 14 det lokala näringslivet och få till avtal med dessa, t.ex. avtalsmallar.

17	Joanna Sjölander	Peter Karlsson	Frans Unosson
18	Svärtinge	Vadstena	Linköping
19	Östergötlands län	Östergötlands län	Östergötlands län
20			
21	Olga Ackerfors	Torbjörn Pettersson	
22	Eneby-Söderköping	Landeryd	
23	Östergötlands län	Östergötlands län	

24

25 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

26

27 Förbundsstyrelsen tackar politikutvecklingsgruppen tillika motionärerna för
 28 en aktuell och intressant motion. I pandemins efterskalv ser vi att det finns
 29 mycket att önska av flera verksamheter och organisationer, även av våra
 30 offentliga verksamheter. Alla organisationer har troligtvis försökt sköta krisen
 31 på det bästa sätt som de förmått till därför varierande grader av resultat.
 32 Flera kommuner jobbade redan innan pandemin med att öva och testa sin
 33 satta krisledning, ibland tillsammans med andra kommuner närliggande
 34 kommuner i enlighet med den överenskommelse som finns mellan SKR och
 35 MSB. Men detta kan så klart utökas så att fler kan vara förberedda innan
 36 nästa kris kommer, för den som inte är förberedd är oförberedd.

37

38 Att olika kommunala verksamheter var olika förberedda på kris var tydligt,

men att öva på krishantering är inte det samma som att vara förberedd. Visst är övning en förutsättning till att internalisera kunskap och arbetssätt, men kärnverksamheten måste komma först. Vi håller med om att det kommunala uppdraget i krisscenario behöver uppdateras och att det finns en god poäng med att kommunerna behöver uppdatera sina alternativa kommunikationssätt. Dock är det oklart om hur detta ska kunna tränas eller övas. En omformulering av att-satsen skulle kunna förtydliga detta mer.

Att arbeta med utbildning avseende civilt försvar riktat till kommunanställda är en bra början. Detta utesluter inte att vi också behöver ett starkt och attraktivt hemvärn. Att utbilda de som redan är anställda är ett bra sätt att stärka krisberedskap. Här är det också bra att tänka att det är viktigt att kunna vara tränad på olika saker för att kunna gå in och gå in och stärka upp där det behövs som mest, oavsett ens tidigare arbetsuppgifter.

Det kan vara problematiskt att inventera och föra listor över resurser och förmågor i lokalsamhället, men intentionen är god. Dock är det viktigt att säkerställa att uppdrag kring att uppdatera och gallra dessa sköts i enlighet med annan lagstiftning, såsom GDPR. Det är därför bra att detta på något sätt kan samordnas så att insamlingen sker med bra verktyg som säkerställer detta. Dock skulle motionären kunna omformulera att-sats 8 så att det inte är ett uppdrag som ges från Moderaterna.

Ur ett kommunalt perspektiv kommer vi inte kunna påverka Försvarsmaktens transparens avseende sina behov. Detta kan skapa en negativa påverkan på rikets säkerhet och det är sannolikt inte möjligt att få detta till att bli verklighet.

Med hänvisning till ovanstående föreslår förbundsstyrelsen förbundsstämman besluta

att bifalla att-satserna 1, 3, 4, 6, 7,

att avslå att-sats 5, 8

att besvara att-sats 2

1 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

2

3 **att** bifalla att-satserna 1, 3, 4, 6, 7 samt 8

4 **att** avslå att-sats 5

5 **att** besvara att-sats 2

6

7 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 7:24**

8

9 Motionärerna tar i sin motion upp vikten av att stärka Sveriges gemensamma
10 förmåga att förebygga och hantera kris och krig. Ansvaret delas mellan
11 många olika aktörer och för att samhället ska fungera optimalt i en
12 krissituation krävs både övning och långtgående samordning. Motionärerna
13 lägger särskild vikt vid kommuners förmåga att utveckla god civilberedskap.

14

15 Partistyrelsen anser att motionärerna lyfter många mycket viktiga frågor som
16 inte minst aktualiserats än mer under de senaste åren. Kommunernas, och
17 regionernas, roll i det svenska totalförsvaret är mycket stor och det finns ett
18 stort behov av att se över dessas grundläggande beredskapsansvar.

19

20 Moderaterna anser att de förslag som motionärerna lyfter fram är relevanta.
21 Detta är också anledningen till varför arbetsstämman 2021 behandlade en
22 proposition som lyfte fram vikten av till exempel en bättre krislagstiftning, ett
23 tydliggörande av Försvarsmaktens roll vid civila kriser, återinförd civilplikt,
24 stärkt krisberedskap, stärkt samverkan och inte minst en stark krisledning,
25 organisation och fungerande samverkan mellan myndigheter.

26

27 Den moderatledda regeringen har utsett en minister för civilt försvar, den
28 första ministern för civilt försvar sedan 1947. Det visar att frågorna är högt
29 prioriterade av den moderatledda regeringen. I april 2023 presenterade
30 regeringen att en utredning tillsätts för att se över kommuners och regioners
31 grundläggande beredskapsansvar inför och under fredstida kriser och under
32 höjd beredskap. Utredningen ska läggas fram i mars 2024.

33

34 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

35

36 **att** anse motion 7:24 besvarad med vad som ovan anförts

37

38

MOTION 7:25

JOANNA SJÖLANDER, ENEBY SVÄRTINGE - ÖSTERGÖTLANDS LÄN M.FL.

FRAMTIDENS KRISBEREDSKAPSMODELL

Säkerhetsläget i Sveriges närområde, i Europa och i världen har försämrats. Ett väpnat angrepp mot Sverige kan inte längre uteslutas, och militära maktmedel kan komma att användas mot Sverige. Pandemin har satt fingret på svensk krisberedskaps brister. En viktig del i samhällets krisberedskap är det svenska näringslivet. Näringslivets viktiga roll i samhällets krisberedskap har identifierats i utredningar och Försvarsbeslut, men det saknas konkreta politiska initiativ som fokuserar på näringslivets roll i återuppbyggnaden av svensk krisberedskap.

Moderat politik bygger på att statens roll är tydlig men begränsad, samt att det fria samhället drar nytta av kunskap och drivkrafter i det fria näringslivet. De politiska initiativ som tagits, och beslut som fattats, identifierar näringslivets roll i krisberedskap, men är fokuserade på det offentliga och har få faktiska förslag på åtgärder för hur näringslivet ska integreras och nyttjas i återuppbyggnaden av krisberedskapen.

Finland har likt Sverige identifierat att näringslivet upprätthåller en betydande del av de funktioner som är livsviktiga för samhället, och där ses näringslivet som en förutsättning för den finska försörjningsberedskapen. Till skillnad från i Sverige, deltar det finska näringslivet aktivt och integrerat i den Finska Försörjnings-beredskapscentralens verksamhet, vilken sorterar under Finska Arbets- och Näringsministeriet.

Där har det finska näringslivet ett övergripande ansvar att styra, samordna och följa upp beredskapsåtgärderna. Sverige saknar idag detta tydliga och etablerade integrerade samarbete mellan näringsliv och det offentliga, och det saknas konkreta åtgärder för att driva utvecklingen dithän.

I Finland täcks kostnaderna för upprätthållandet av försörjningsberedskapen centralt av Försörjningsberedskapsfonden, vilken står utanför statsbudgeten och förvaltas av Försörjningsberedskapscentralen. Från fonden betalas

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

1 utgifterna för säkerhetslagren, de tekniska reservarrangemangen och
2 beredskapsplaneringen.

3

4 Finland finansierar fonden med en avgift ovanpå på energiskatten om ca 0,5
5 % av detaljpriset på energi. Intäkterna från avgiften är ca 50 miljoner euro per
6 år, balansomslutning är ca 1,2 miljarder euro där huvuddelen av detta kapital
7 är bundet i beredskapslager.

8

9 I Sverige har vi ett annat sätt att finansiera motsvarande förmågor inom
10 statsbudgeten, där kortsiktiga politiska försvarsbeslut historiskt lett till en de-
11 facto total nedmontering av motsvarande krisberedskapsförmåga. I Finland,
12 vårt grannland med en i stort liknande säkerhetspolitisk och geopolitisk
13 situation, har deras arrangemang med finansiering utanför statsbudgeten,
14 gjort att de kunnat behålla krisberedskapen långsiktigt. Att Sverige inte
15 har en liknande ordning har visat sig vara ett problem, vilket nu med stora
16 kostnader och under lång tid ska återuppbyggas. Vi måste nu försäkra
17 oss om att det vi bygger upp nu, inte lättvindigt kan raseras av framtida
18 kortsiktiga politiska försvarsbeslut eller andra förändringar.

19

20 Betänkandet från utredningen SOU 2019 51 "Näringslivets roll i
21 totalförsvaret" hade flera bra analyser, men i utredningens överväganden
22 och förslag återfanns få konkreta initiativ vilket är ett problem. Bl.a.
23 saknade utredningen konkreta och tydliga förslag runt rättsliga aspekter
24 för hur kommuner och regioner ska få ökat stöd för upphandling av
25 försörjningstrygghet av varor och tjänster i en krissituation, vilket är ett av
26 många problem med utredningen.

27 Det är t.ex. en utmaning för kommunerna att ha begränsad möjlighet att
28 förfoga över de anslag som MSB, Myndigheten för samhällsskydd och
29 beredskap, fördelar. Detaljstyrningen är hög då resurserna är öronmärkta för
30 specifika ändamål t.ex. utbildningar. Kommuner som vill nyttja medlen för
31 andra ändamål, anpassade för deras specifika krisberedskapsplaner, eller
32 kanske ackumulera medlen över flera år för större satsningar, har idag inte
33 möjlighet till detta. Detta leder till att anslagen inte nyttjas optimalt.

34

35 Breda analyser har gjorts i denna utredning liksom Försvarsbeslutets
36 inriktning om att näringslivet ska involveras i att säkerställa de viktigaste
37 samhällsfunktionerna, och nu senast Barbro Holmbergs utredning "Ansvar,
38 ledning och samordning inom civilt försvar" men de konkreta förslagen på

hur alla berörda parter knyts samman lyser med sin frånvaro. Därför bör Moderaterna utreda hur en modern och långsiktigt hållbar beredskapsmodell i samarbete med näringslivet ska utformas i syfte att åstadkomma effektivare krisberedskap genom att nyttja den inneboende drivkraften och kunskapen i näringslivet.

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi stämman att besluta

- att¹** Moderaterna ska utreda hur en modern och långsiktigt hållbar krisberedskapsmodell i samarbete med näringslivet ska utformas i syfte att åstadkomma effektivare krisberedskap.
- att²** Moderaternas utredning ska analysera möjligheterna med en Svensk långsiktig finansieringsmodell utanför statsbudgeten som kan säkra vår grundläggande försörjningstrygghet och krisberedskap på lång sikt.
- att³** Moderaternas utredning ska beakta bristerna i betänkandet SOU 2019 51 “Näringslivets roll inom totalförsvaret” 2019, och föreslå konkreta åtgärder för näringslivets roll inom totalförsvaret, avseende nya samverkansformer på regional och lokal nivå.
- att⁴** Moderaternas utredning ska beakta rättsliga aspekter och lämna konkreta förslag på hur det offentliga möjligheter att upphandla och avtala försörjningstrygghet med näringslivet kan underlättas.
- att⁵** Moderaternas utredning, baserat på Försvarsbeslutets inriktning om att näringslivet ska involveras i att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna, föreslår konkreta förslag på hur detta ska utföras även på regional och lokal nivå.
- att⁶** Moderaternas utredning förtydligar hur Moderat politik avseende hur näringslivet kan stötts och återgäldas för att bidra till Svensk försörjnings- och krisberedskap.
- att⁷** Moderaternas utredning föreslår en avtalsmodell som kan erbjudas för offentliga myndigheters samverkan med näringslivet avseende krisberedskap.
- att⁸** Moderaternas utredning tar fram förslag på hur näringslivet regionalt och kommunalt kan nyttjas bättre för att stärka lokal krisberedskap.
- att⁹** Moderaternas utredning föreslår hur även utlandsägda företag kan ingå in krisberedskapsplaneringen.

1	Joanna Sjölander	Peter Karlsson	Frans Unosson
2	Eneby-Svärtinge	Vadstena	Linköping
3	Östergötlands län	Östergötlands län	Östergötlands län
4			
5	Olga Ackerfors	Torbjörn Pettersson	
6	Söderköping	Landeryd	
7	Östergötlands län	Östergötlands län	

8

9 FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

10

11 Förbundsstyrelsen tycker att krisberedskap är ett viktigt område
 12 som behöver mer uppmärksamhet och tanken att utreda en form av
 13 krisberedskapsmodell är en intressant tanke som förbundsstyrelsen
 14 ställer sig bakom. Motionärerna lyfter många viktiga frågor som behöver
 15 adresseras, så som långsiktig finansiering, att näringslivet engageras igen
 16 och problem med utländskt ägande bland företagen.

17

18 När det gäller anslagen till krisberedskap så är det idag så att Myndigheten
 19 för samhällsskydd och beredskap (MSB) har en överenskommelse med
 20 Sveriges kommuner och regioner (SKR) om kommunernas krisberedskap
 21 2019-2022.

22

23 Det är en bra ordning som förbundsstyrelsen inte ser någon anledning till
 24 att ändra. Regeringen beslutar årligen om ramen och det går redan i dag att
 25 spara en del till nästkommande år.

26

27 Med hänvisning till ovanstående föreslår förbundsstyrelsen
 28 förbundsstämman besluta

29

30 **att** bifalla att-satserna 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11 & 12

31 **att** avslå att-sats 10

32

33 FÖRBUNDSSTÄMMAN BESLUTADE

34

35 **att** bifalla att-satserna 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11 & 12

36 **att** avslå att-sats 10

37

38

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 7:25

Motionen sätter fingret på bristerna i försörjningsberedskapen och näringslivets avsaknad i planeringen från densamma. Motionärerna belyser också Finlands arbete i denna fråga och till viss del hur deras finansieringsmodell fungerar. Det är också värt att belysa att Finlands ekonomiska modell också drabbats av olika problem då intäkterna från försörjningsberedskapsavgiften under en tid minskat till följd av dess bindning till fossila bränslen. Trots detta har Finland en intressant styrningsmodell och ekonomisk finansiering som varit föremål för diskussion i den svenska debatten.

Ansvaret för den bristande upprustningen i försörjningsberedskapen vilar mycket tungt på den förra regeringen. Det är också anledningen till att arbetsstämman 2021 antog en propositionen Ett starkare Sverige i en osäkrare omvärld som lyftte frågorna om krisberedskap, stärkt samverkan med näringslivet samt försörjningsberedskap. I propositionen konstateras det att många av de resurser och samhällsviktiga tjänster som tidigare låg hos det offentliga i dag sköts av näringslivet och att det därför är angeläget att stärka näringslivets roll i totalförsvaret.

Ett större arbete har nu påbörjats för att stärka näringslivets roll i totalförsvaret och försörjningsberedskapen. Bland annat har totalförsvarets näringslivsråd startat upp sin verksamhet och försvarsinnovationsinitiativet har lanserats, där myndigheter, civila och militära aktörer kan mötas för att skapa lösningar på olika hotbilder. Myndigheten för totalförsvarsanalys påbörjade i januari 2023 sitt arbete och en rad utredningar på området har tillsatts. Bland annat om livsmedelsförsörjning, kommuners roll i kris, medicinsk beredskap och energiförsörjning. Försvarsberedningen ska i april 2024 inkomma med sitt förslag över hur den ekonomiska finansieringsmodellen ska se ut kommande år över totalförsvarets inriktning.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att besvara motion 7:25 med vad som ovan anförts

MOTION 7:26

HAMPE KLEIN OCH ISABELLE ANKARFJÄRD JÄGER, ÖSTERÅKER - STOCKHOLMS LÄN

ANGÅENDE SÄKERHETSPRÖVNING AV FÖRTROENDEVALDA FÖR ATT DESSA SKA FÅ TA DEL ATT SEKRETESSKLASSADE UPPGIFTER RÖRANDE RIKETS SÄKERHET.

Under de senaste åren har det säkerhetspolitiska omvärldsläget kraftigt försämrats. Hotet från Ryssland har ökat och Sverige är utsatt för att främmande underrättelsetjänster bland annat försöker ta del av hemliga uppgifter som rör rikets säkerhet.

De som i sin tjänsteutövning behöver ta del av information rörande rikets säkerhet behöver underkasta sig en säkerhetsprövning.

Vid säkerhetsprövningen klarläggs de personliga egenskaper och andra personliga förhållanden ur ett säkerhetsperspektiv. I prövningen ingår registerkontroll och säkerhetsprövningsintervju, samt en särskild personutredning för högre säkerhetsklasser. Personutredningen innebär att det tas in fler uppgifter om personen och det genomförs även kontroller avseende eventuell make, maka, registrerad partner eller sambo.

Vi anser att förtroendevalda politiker på riksdags- region- och kommunnivå som ska ta del av uppgifter som omfattas av sekretess som rör rikets säkerhet även ska genomgå säkerhetsprövning för att få ta del av dessa uppgifter. Säkerhetsprövning-n ska vara frivillig men en förutsättning för att få ta del av dessa uppgifter.

Vi yrkar att:

att¹ Moderaterna i Stockholms län verkar för att utreda möjligheten att införa säkerhetsprövning av förtroendevalda politiker för dessa att ta del av sekretessbelagda uppgifter som rör rikets säkerhet.

att² Moderaterna i Stockholms län skickar vidare motionen till Moderaternas partistämma.

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Motionärerna lyfter fram en viktig fråga. Sveriges säkerhet är inte starkare än dess svagaste länk. Tjänstepersoner i kommuner, regioner och statlig tjänst som hanterar och tar del av säkerhetsskyddskänsliga uppgifter ska säkerhetsprövas innan de tar del av uppgifterna. När en befattning i sig innehåller ansvar för säkerhetsskyddskänslig information, ska personen säkerhetsprövas före anställning i befattningen.

Vilken nivå på säkerhetsskyddsklass som är aktuell beror på hur känsliga uppgifterna är som en person som erhåller/ansvarar för. Säkerhetsprövning syftar till att förebygga att personer som inte är pålitliga från säkerhetssynpunkt deltar i en verksamhet där de kan få tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter eller deltar i en verksamhet som av någon annan anledning är säkerhetskänslig. Dessutom ska personer som deltar i säkerhetskänslig verksamhet ha tillräcklig kunskap om säkerhetsskydd.

Samtidigt har det under lång tid varit emot regelverk att säkerhetspröva förtroendevalda. Demokratiskt valda personer har ansetts stå över kraven på säkerhetsprövning för att kunna ta del av säkerhetsskyddskänslig information. Det har setts som ett ingrepp i demokratin att genomföra säkerhetsskyddsprövning, förtroendevalda har ansetts vara medborgare som står över varje misstanke.

Samtidigt ska vissa förtroendevalda, inte alla, ansvara för nämnder och bolag som innehåller säkerhetsskyddskänsliga uppgifter. När inte förtroendevalda är säkerhetsprövade, kan och ska inte tjänstepersoner delge säkerhetsskyddskänslig information till beslutsfattare. Det är naturligtvis inte optimalt.

Det säkerhetspolitiska läge vi lever i är allvarligt. Hoten mot Sverige har vuxit på senare år. Det finns större intresse från olika delar av vår omvärld att inhämta informationer om hur vi skyddar Sverige - och var svagheter finns som kan nyttjas för att destabilisera Sverige och skapa sårbarheter som en yttre fiende kan använda för sina syften.

I februari 2021 reviderade Säkerhetspolisen sin Vägledning i säkerhetsskydd Personalsäkerhet. Däri tydliggörs i kapitel 3:2 undantaget, att en

1 förtroendevald i kommun- eller regionfullmäktige inte kan säkerhetsprövas i
2 det uppdraget.

3

4 Men däremot gäller inte undantaget från säkerhetsprövning politiker som
5 är invalda i en nämnd, styrelse, insynsråd, parlamentarisk kommitte eller
6 liknande om de i det uppdraget deltar i och får del av säkerhetsskyddskänslig
7 verksamhet/information. Därmed är det redan upp till varje kommun och
8 region att besluta om säkerhetsprövning av förtroendevalda i nämnder och
9 styrelser, där det efter en säkerhetsskyddsanalys anses behövas.

10

11 Förbundsstyrelsen konstaterar därmed att det motionärerna vill uppnå redan
12 är möjligt att genomföra i kommuner och regioner.

13

14 Inom statlig verksamhet säkerhetsprövas nivån under statsråden, men
15 inte statsråden. Det har uppfattats som ett ingrepp i demokratin att
16 säkerhetspröva regeringen.

17

18 Detta är något som förbundsstyrelsen anser borde utredas i särskild ordning.
19 Syftet med en säkerhetsprövning är att klarlägga om en person kan antas
20 vara lojal mot de intressen som ska skyddas i säkerhetsskyddslagen,
21 om personen är pålitlig från säkerhetssynpunkt samt utreda eventuella
22 sårbarheter i säkerhetshänseende.

23

24 Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman:

25

26 **att** besvara att-sats 1

27 **att** avslå att-sats 2

28

29 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

30 Förbundsstämman beslutade

31

32 **att** bifalla att-sats 1-2

33

34

35

36

37

38

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 7:26

Motion belyser viktiga och känsliga ämnen för Sveriges säkerhet och tar upp frågan om säkerhetsprövning av förtroendevalda innan de får ta del av sekretessbelagda uppgifter. Förtroendevalda är liksom tjänstemän i kritiska positioner i farozon för olovlig påverkan och informationspåtryckningar.

Säkerhetsskyddslagen 3 kap. 1§ anger att säkerhetsprövning inte omfattar uppdrag som statsråd, ledamot av Europaparlamentet, riksdagen eller kommun- och regionfullmäktige. Det är en viktig demokratisk princip som bör bevaras. Det bör också noteras att det är oerhört ovanligt att frågor om rikets säkerhet behandlas i olika fullmäktigeförsamlingar.

Säkerhetsskyddslagen täcker dock inte uppdrag i styrelse eller nämnd. Med anledning av den rådande säkerhetspolitiska situationen beslutar allt fler kommuner och regioner att säkerhetspröva förtroendevalda politiker i ledande befattningar och som därigenom också kan komma att hantera frågor som rör rikets säkerhet. Dessa är oftast kommunalråd och regionråd samt ledamöter i vissa nämnder och styrelser, som exempelvis krisledningsnämnd och kommunstyrelse.

Länsstyrelser ger också rekommendationer för politiska befattningar som borde säkerhetsprövas för att ett fullt beslutsunderlag ska kunna delges. Det är också möjligt att göra tillägg till kommunstyrelsens reglemente för att införa säkerhetsprövningar.

Partistyrelsen finner att det i dagsläget inte är aktuellt att se över Säkerhetsskyddslagen 3 kap. 1 §.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att avslå motion 7:26

MOTION 7:27

2 **ANDERS HYLLANDER, GÖTEBORG - VÄSTRA**
3 **GÖTALAND M.FL.**

6 **MOTION ANGÅENDE STATENS ANSVAR FÖR** 7 **VÄRDLANDSSTÖD**

8
9 Kriget rasar i Ukraina. Det kan tyvärr utvecklas till att pågå i flera år. Tittar
10 man på en karta finner man att Sverige, Norge och Finland är isolerade
11 österut, och att vi faktiskt kan likna vår situation vid att bo på en ö. Det går
12 inte att utesluta att Norden blir än mer indraget i kriget.

13
14 Även om kriget i Ukraina tar slut så har vi en ny järnridå österut i decennier.

15
16 Vi är gemensamt beroende av att vår handel fungerar över havet. Vår
17 försörjning beror i hög grad av Göteborgs hamn som är störst i Skandinavien.
18 Över 30 % av vår export och import går över hamnen, och hälften av alla
19 containrar med varor. Dessutom ligger tre av fem raffinaderier där. Norge och
20 Finland betraktar dessutom hamnen ytterst betydelsefull för sin handel.

21
22 Göteborgs hamn är av vital betydelse och är ett av de allra viktigaste
23 skyddsobjekten i Norden. Vi närmar oss ett NATO-medlemskap där hamnens
24 betydelse bli än viktigare. Den ska vara beredd för att ta emot värdlandsstöd
25 och förstärkningar från försvarsgemenskapen. Därav behövs ett större
26 intresse och inflytande från staten för hamnens utveckling.

27
28 Under övningen AURORA inträffade att ett franskt fartyg låg inne i hamnen.
29 När ett amerikanskt fartyg önskade angöra, var hamnen tvungen att meddela
30 att det inte fanns kajplatser att erbjuda.

31
32 Det finns alltså inte plats att ta emot hjälp ens under en planerad övning. Det
33 amerikanska fartyget fick söka annan hamn.

34
35 En viktig lärdom från AURORA är således att Göteborg skyndsamt behöver
36 bygga ut kajplatser för att kunna ta emot stöd. Vi bör räkna med att NATO
37 kommer att påtala detta behov.

38

Detta är ett problem som går utanför Göteborgs stads ägaransvar. Det är naturligtvis ett statligt ansvar med stor betydelse för Norden och även för NATO.

Vi bedömer därför att staten bör ta ett större ansvar för Skandinavien största hamn. I Rotterdams hamn har den holländska staten ett delägarskap i hamnen för att tillförsäkra sig inflytande över dess utveckling. En dylik utveckling vill motionärerna se i Göteborgs Hamn AB.

Med hänvisning till ovan föreslås stämman besluta:

- att¹** staten ska finansiera nödvändig hamnutbyggnad som syftar till världlandsstöd,
att² kajplatser byggs i Göteborgs hamn så att stöd från NATO kan tas emot
att³ staten tillförsäkras ett inflytande över Skandinavien största hamn

Anders Hyllander	Svante Bergh	Cecilia Magnusson
Göteborg	Göteborg	Göteborg
Västra Götaland	Västra Götaland	Västra Götaland

Erik Pousar
 Göteborg
 Västra Götaland

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Göteborgs hamn utgör ett riksintresse och utgör precis som motionärerna skriver ett av de viktigaste skyddsobjekten i Norden. För ett par år sedan fattade även partiet beslutet att Göteborgs hamn ska prioriteras upp ur ett försvarsperspektiv. Förbundsstyrelsen ställer sig bakom det som anförs i motionen, men menar att dessa åtgärder redan inryms inom ramen för det tidigare fattade partistämmobeslutet.

Därmed föreslår förbundsstyrelsen stämman:

- att** motionen anses besvarad.

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 7:27

1
2 Motionärerna lyfter fram betydelsen av Göteborgs hamn både som
3 Skandinaviens största hamn vad gäller handelsflöden samt dess betydelse
4 inom det kommande Nato-medlemskapet där Sverige ska kunna både ge
5 och ta emot militärt stöd. Vid en krigs- eller krissituation i norra Europa
6 kommer med största sannolikhet svenska hamnar att få en stor strategisk
7 betydelse. Det gäller, som motionärerna framför, inte minst Göteborgs
8 hamn, dels på grund av dess läge men även på grund av dess storlek.
9 Hamnens betydelse bekräftades inte minst då Försvarsmakten i februari
10 2023 placerade ut luftvärnssystemet Patriot för att skydda Sveriges
11 varuförsörjning från luftangrepp. År 2021 återetablerades dessutom
12 Älvsborgs amfibieregemente.

13

14 Frågan om olika hamnars säkerhetspolitiska betydelse har hamnat i
15 fokus med anledning av Sveriges Nato-ansökan. Som medlem i Nato,
16 och därigenom dess försvarsplanering, kommer många delar av svensk
17 infrastruktur få en utökad roll. Partistyrelsen anser att vi inte ska föregå
18 den process som nu pågår i samband med Sveriges Nato-medlemskap.
19 En eventuell utbyggnad av Göteborgs hamn måste också samordnas med
20 olika infrastruktursatsningar, vilket görs inom den infrastrukturpolitiska
21 propositionen samt den långsiktiga infrastrukturplaneringen för planperioden
22 2026–2037.

23

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

25

26 **att** anse motion 7:27 besvarad med vad som ovan anförts

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 7:28

MARTIN HYTTING, BARNARP - JÖNKÖPINGS LÄN

INFÖRANDE AV RÄTT ATT FÖRKLARA UNDANTAGSTILLSTÅND I REGERINGSFORMEN.

Idag finns det inget utrymme i Regeringsformen att utlysa undantagstillstånd vid kris- och nödläge när inte krigstillstånd råder (15 kapitlet Regeringsformen). Regeringen fattar beslut kollektivt. Enskilda ministrar får inte fatta operativa beslut, utan det sker via de verkställande myndigheter som lyder under regeringen.

När nu världen möter det nya Coronaviruset, ser man att länder agerar olika i både takt och orsak. I Sverige försöker regeringen snabbt skapa handlingsutrymme genom att forcera lagstiftning utan adekvat beredning eller lagrådsbehandling, vilket är olyckligt men fullt befogat inom nuvarande lagutrymme.

I 1 kapitlet Regeringsformen regleras hur makten fördelas. I 15 kapitlet regleras hur makten fördelas vid krig eller krigsfara. Här bör det även regleras hur riket ska styras och hur beslut ska verkställas vid allvarlig händelse, kris eller annat tillstånd som avviker markant från normala förhållanden. Detta kallas oftast för undantagstillstånd, vilket inte finns reglerat i svensk lagstiftning men bör finnas som en sista utpost för en regering att styra riket. Det här bör givetvis endast medges efter bemyndigande i lag av riksdagen som ytterst befogar regeringen till handling, något som idag redan gäller beträffande krig eller krigsfara.

Gällande regler i 15 kapitlet Regeringsformen kan alltså med fördel stå som modell för regleringen av undantagstillstånd. Det betyder till exempel att regeringen inte får förklara undantagstillstånd utan riksdagens medgivande (jämför 15 kapitlet 14 § regeringsformen: "Förklaring att riket är i krig får, utom vid ett väpnat angrepp mot riket, inte ges av regeringen utan riksdagens medgivande.") eller stifta, ändra eller upphäva grundlag, riksdagsordningen eller lag om val till riksdagen (se 15 kapitlet 6 § andra stycket Regeringsformen).

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

1 **att**¹ Moderaterna verkar för erforderliga ändringar i 1 kapitlet och 15
 2 kapitlet Regeringsformen för att ge en styrande regering
 3 möjlighet att införa undantagstillstånd i händelse av allvarlig
 4 samhällsstörning för att därmed kunna styra riket utan att behöva
 5 beakta ordinarie ramverk för lagstiftning på motsvarande sätt som
 6 idag gäller enligt 15 kapitlet Regeringsformen

8 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

10 Motionen behandlar ett angeläget ämne som i ljuset av coronakrisen inte
 11 bara har blivit aktuellt utan direkt akut.

13 Som anges i motionen har regeringen under coronakrisen sökt forcera
 14 normgivningsmakt så att den enklare ska kunna fatta snabba beslut. Det har
 15 ibland skett med oppositionens goda minne, ibland med kritiska synpunkter
 16 från oppositionen, varefter förslag har modifierats.

17
 18 Vad är då problemet med nuvarande ordning?

20 Med normgivningsmakt i det här sammanhanget menas dels riksdagens
 21 makt att stifta lag, dels regeringens makt att meddela förordningar. Både lag
 22 och förordningar är (rätts)normer. Lag kommer alltid först. Men i en specifik
 23 lag kan riksdagen delegera normgivningsmakt till regeringen som kan
 24 föreskriva bestämmelser genom förordning som då får samma effekt som
 25 lag.

27 När regeringen exempelvis i förordning förbjuder folksamlingar större än
 28 50 personer sker det med stöd av ordningslagen. Det är följaktligen strikt
 29 reglerat när och hur regeringen kan utfärda förordningar; riksdagen måste i
 30 förväg ge sitt godkännande i lag.

32 I extrema situationer i fredstid finns behov att från den exekutiva makten i
 33 vidare mån styra riket genom normgivning. Beslut behöver fattas raskt och
 34 effektivitet är nyckeln för att hantera akut uppkomna kriser. Detta gäller icke
 35 minst coronakrisen som får sägas vara ett tillstånd av undantag Sverige inte
 36 har varit i närheten av i modern tid.

37
 38 Det står klart efter vårens diskussioner och debatt och regeringens önskemål

på området, att det vore en god idé att se över lagstiftningen på det vis som föreslås i motionen så att inga statsrättsliga eller annars demokratiska tvivel kan råda kring vad som ska gälla om en ny farsot lamslår landet eller annars kris av synnerligen allvarligt slag drabbar riket. För som det är nu måste regeringen gå till riksdagen så snart lagstöd för en förordning saknas.

Det vitala i ett sådant lagstiftningsarbete är att trygga rättssäkerheten och legitimiteten i en konstitutionell ordning som innebär att riksdagen avhänder sig omfattande normgivningsmakt till regeringen. Det kan ske exempelvis genom att:

1. Förklaring av undantagstillstånd måste godkännas av riksdagen (anges i motionen).
2. En undantagslag innehållande delegering av normgivningsmakt får inte ge rätt för regeringen att ändra eller avskaffa grundlag, riksdagsordningen eller lag om val till riksdagen (anges i motionen).
3. Beslut om att utfärda förordning med stöd av undantagslag regelbundet ska prövas av riksdagen, eventuellt efter granskning av lagrådet, varvid riksdagen ska äga makt att i lag upphäva hela eller delar av förordningen.
4. Bestämmelse i undantagslag att domstolar och andra myndigheter inte ska tillämpa en förordning i ett enskilt fall om det strider mot grundlag att tillämpa den.
5. Bestämmelse i undantagslag att regeringens förklaring om undantagstillstånd regelbundet ska prövas av riksdagen (jämför punkterna 1 och 3).

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag att bifalla motionen

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 7:28

1
2 Motionären lyfter i sin motion behovet av att ändra delar av regeringsformen
3 för att ge regeringen möjlighet att införa undantagstillstånd i händelse av
4 allvarlig samhällsstörning och inte bara i krig eller höjd beredskap.
5
6 Regeringen har i händelse av krig eller höjd beredskap tillgång till ett antal
7 kraftiga verktyg, så kallade fullmaktslagar. Bland dessa räknas bland annat
8 förfogandelagen och ransoneringslagen. Som motionären beskriver finns
9 det i dagsläget inte en krislagstiftning vilket innebär att det inte finns några
10 särskilda lagar eller undantag för en regering i en akut krissituation. Till
11 skillnad från vid krig eller krigsfara ska regeringen i krissituation fortsätta
12 fatta beslut kollektivt. Undantagstillstånd kan alltså inte utlysas i fredstid.
13
14 Grundtanken med nuvarande regeringsform är att det i en krissituation
15 kanske inte finns möjlighet att samla regeringen men att det i en krissituation
16 trots allt gör det. Därför ansågs det inte att ett undantag behövdes. Det finns
17 dock möjligheter för regeringen att genom riksdagen agera skyndsamt.
18 Ett exempel på det är coronapandemin som var extraordinär situation
19 som krävde extraordinära beslut. Riksdagen löste den situationen genom
20 en tillfällig pandemilag som innebar stora ingripanden i befolkningens
21 grundläggande friheter och rättigheter. Att det varit möjligt att agera på detta
22 sätt i en extraordinär situation är å andra sidan ingen garanti för att det är
23 möjligt att upprepa i en annan typ av kris.
24
25 År 2021 tillsatte dåvarande regering en parlamentariskt sammansatt
26 kommitté, Ju2021: 80, med uppdrag att göra en översyn av regleringen om
27 krigsdelegationen, var riksmötet hålls och regeringens normgivningskompe-
28 tens i allvarliga fredstida kriser. Syftet med utredningen är att säkerställa
29 att regleringen av hur riksdagens arbete organiseras vid krig eller krigsfara
30 är ändamålsenlig, att överväga om bestämmelserna om var riksmötet hålls
31 bör ändras och att överväga om regeringens normgivningskompetens i
32 allvarliga fredstida kriser bör utvidgas. Utredningen ska slutredovisas senast
33 i november 2023.
34
35 Moderaterna har sedan tidigare antagit förslag om att införa en permanent
36 krislagstiftning som ger regeringen bättre mandat att hantera kriser.
37 Det motiveras av att de senaste årens erfarenheter visat att regeringens
38 agerande i krissituationer begränsas, vilket kan få ödesdigra konsekvenser

då händelseförloppen i samband med kriser ofta är snabba.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 7:28 besvarad med vad som ovan anförts

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

MOTION 7:29

STEN BERGHEDEN, MARIESTAD OCH JOHANNA RANTSI, MÖLNDAL - VÄSTRA GÖTALAND

ALTERNATIV FINANSIERING AV INFRASTRUKTUR

Sverige har ett stort behov av att bygga ut och underhålla landets järnvägar och vägar. Vart fjärde år sker en ny revidering av planerna som brukar sträcka sig 10–12 år framåt i tiden. Varje gång konstaterar man att behovet är större än tillgången på statliga medel. Sverige har byggt upp en stor underhållsskuld, där man nu länge har levt på rost och röta. Underhållsskulden på väg och järnväg kommer 2023 att uppgå till 77,5 miljarder kronor. Givet den nuvarande tilldelningen till underhåll i den nationella planen för transportinfrastruktur kommer underhållsskulden på väg och järnväg öka till 113 miljarder kronor vid slutet av 2033 - en fördubbling från 2015. Landets vägar och järnvägar underhålls inte i den takt som borde vara en självklarhet. Därutöver vill man kunna bygga ut nya nödvändiga sträckningar av både väg och järnväg och ofta får underhållet stå tillbaka för att skapa medel till nya nödvändiga utbyggnader.

I andra länder har man helt andra möjligheter till finansieringar av infrastruktur än i Sverige och det riskerar att Sveriges infrastruktur stegvis blir sämre och sämre och hotar både säkerhet, tillväxt och företag och jobb i Sverige.

Några projekt har prövats i andra finansieringsformer tidigare i Sverige och med lite varierande framgång. Arlandabanan och Öresundsbron är några exempel på alternativa finansieringslösningar. Några projekt som nu ligger i framkant är sträckan Oslo-Stockholm och eventuellt nya förbindelser med Danmark.

Sverige måste värna mer om att ha infrastruktur som fungerar för våra företags möjligheter att växa, jobben, miljön, pendlingen med mera. Moderaterna har länge visat sig positiva till att ta fram nya möjligheter för att finansiera infrastrukturen men tyvärr har det hittills bara stannat vid en god välvilja utan konkreta beslut.

2026 ska regeringen och riksdagen fatta beslut om nästa reviderade plan som förmodligen kommer att sträcka sig från 2026–2035. Vi har nu ett till två år på oss att verkligen visa att vi kan tänka oss alternativa finansieringsmöjligheter för infrastruktur och därmed kunna både underhålla och bygga ut mer infrastruktur i Sverige. Inte minst för att våra mindre vägsystem också ska kunna underhållas och att hastigheter ska kunna höjas igen på våra vägar.

Med hänvisning till ovan föreslås stämman besluta:

- att¹** Moderaterna uttalar sig positiva till alternativa finansieringslösningar för infrastruktur.
- att²** Moderaterna får i uppdrag att ta fram minst två konkreta förslag till alternativa finansieringslösningar för infrastruktur.
- att³** Moderaterna får i uppdrag att använda alternativa finansieringslösningar i nästa planperiod som börjar 2026.

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Förbundsstyrelsen tackar motionärerna för en motion som lyfter en högaktuell fråga. Vi delar fullt ut motionärernas problembeskrivning gällande den stora underhållsskuld som byggts upp över tid och att detta problem behöver hanteras skyndsamt. Moderaterna har sedan tidigare stämmobeslut på att sälja av 20% av Sveaskog för att stärka landsbygden, vilket rimligtvis indirekt hade kunnat anses vara en möjlig alternativ finansieringslösning. Vi ställer oss dock tveksamma till att ge partiet i uppdrag att ta fram minst två förslag till alternativa finansieringslösningar, för att därefter ge partiet i uppdrag att implementera dessa i nuläget okända finansieringslösningar. För att kunna ta ställning till den tredje att-satsen skulle de tilltänkta alternativen behöva vara specificerade. Att förfara på ett annat sätt vore att lämna en carte blanche för implementering av de förslag som tas fram, oavsett vad dessa innebär.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman:

- att** besvara motionen.

1 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

2

3 **att** bifalla motionen.

4

5 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 7:29**

6

7 Motionärerna lyfter vikten av alternativ finansiering av infrastruktur och vill att
8 Moderaterna ska ställa sig positiva till alternativ finansiering, att partiet ska ta
9 fram minst två konkreta förslag till alternativa finansieringslösningar samt att
10 alternativa finansieringslösningar ska finnas med under nästa planperiod.

11

12 Partistyrelsen konstaterar att Moderaterna sedan många år tillbaka är
13 positiva till alternativ finansiering. I valrörelsen lyfte Moderaterna upphandling
14 utanför plan som betalas av höjda banavgifter som en möjlig modell för
15 att finansiera nödvändiga kommande investeringar av ny järnväg. Detta
16 bland annat för att möta upp behovet från den växande industrin i norra
17 Sverige. Moderaterna har sedan tidigare även öppnat upp för andra
18 finansieringsformer, exempelvis koncessionsmodellen, och ser positivt
19 på att delar av näringslivet är villiga att finansiera infrastruktur om det kan
20 möjliggöra snabbare byggprocesser. Partistyrelsen konstaterar att alternativa
21 finansieringsmodeller som gjorde Öresundsbron och Arlandabanan möjliga
22 visat sig vara ekonomiskt intressanta.

23

24 Den moderatledda regeringen har varit tydlig med ambitionen att göra
25 alternativ finansiering till en mer integrerad del av arbetet med att bygga en
26 modern och hållbar infrastruktur. Den ambitionen är en självklar del av en
27 politik som stärker gods- och pendlingsflödena genom hela Sverige och
28 mellan olika färdslag.

29

30 Partistyrelsen vill samtidigt understryka att alternativ finansiering inte är en
31 lösning som ersätter offentlig finansiering men väl kompletterar och öppnar
32 upp möjligheten att tidigare lägga vissa särskilt viktiga satsningar för jobb och
33 tillväxt.

34

35 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

36

37 **att** anse motion 7:29 besvarad med vad som ovan anförts

38

MOTION 7:30

CHRISTER MOHLIN, LIDINGÖ - STOCKHOLMS LÄN M.FL.

ANGÅENDE ”ETT LITET MEN STARKT EU”

I förslaget till nytt idépolitiskt program för Moderaterna framhålls att:

- I ett fritt och civiliserat samhälle är statens roll tydlig men begränsad.
- En stat som sträcker ut långtgående ambitioner över alla samhällsområden kommer aldrig att vara stark där den verkligen behövs. En stor stat leder då till ett svagare samhälle.

Detta är kloka och tydliga besked när det gäller statens roll från oss Moderater. Tyvärr saknas samma kloka och tydliga besked när det gäller EU:s roll. För oss Moderater borde samma principer gälla för den Europeiska gemenskapen. Idag finns inte någon klar linje för detta vilket är en stor och farlig brist för Europas stabilitet. På senare år har EU:s ansvar utökats till en mängd områden som inte var tänkta från början och som Sveriges invånare inte heller gav grönt ljus för vid folkomröstningen i samband med inträdet i unionen. Ett aktuellt exempel är det enorma borgensåtagande som Sverige godkände för EU:s upplåning för att hjälpa sydeuropeiska länder att kunna vara kvar i en valuta som svenska folket röstat nej till. Andra aktuella exempel är EU:s förslag på ny ägarstyrning för bolag och förslag på minimilöner. Ytterligare exempel är förslag om vapenlicenser, synpunkter på vargjakt och klassning av vattenkraft som miljöfarlig.

Utvecklingen att överflytta beslut från nationalstaterna till Bryssel måste få ett slut! Varje gång ett beslut flyttas från Sveriges riksdag till Bryssel sker en enorm demokratisk devalvering av varje svensk persons röst och politiska inflytande. Från att vara en av 10 miljoner går inflytandet till att vara en av 500 miljoner i ett av EU:s minder befolkade länder. När EU:s ansvarsområden samtidigt utökas säger det sig ju själv att speciella svenska intressen blir allt svårare att försvara.

Samtidigt har EU-inträdet tjänat Sverige väl.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

1 Ett starkt men begränsat EU som fortsätter att vara ett samarbete av
2 självständiga och suveräna nationalstater och som fortsätter att ägna sig
3 åt sitt kärnområde med fri rörlighet för människor, varor och kapital och de
4 regleringar som är nödvändiga för att upprätthålla detta system på ett för alla
5 länder rättvist sätt är det viktigt att slå vakt om.

6

7 Vissa områden där ett samarbete kan lösa problem väsentligt bättre än vad
8 som kan göras i var och en av nationalstaterna för sig, och där samarbete är
9 av nöden tvunget som när det gäller miljöområdet och brottsbekämpning,
10 kan även läggas på europeisk nivå. I övrigt bör Sverige vara mycket restriktiv
11 med att flytta ansvar och beslut till Bryssel och att där överlåta beslut till en
12 majoritet i ministerrådet eller att ge upp vår vetorätt
13 på fler områden. Dessutom bör vetorätten utnyttjas när vi har en avvikande
14 åsikt och inte förhandlas bort i en kompromiss där Sveriges befolkning
15 inte håller med. Sådana beslut undergräver EU:s folkliga stöd och
16 underminerar hela EU. Hellre inga beslut alls och nationalstatslösning än
17 dåliga kompromisser som kan stjälpa hela EU projektet. Storbritanniens väg
18 förskräcker.

19

20 Vi anser därför att partistyrelsen bör uppdras att ta fram en genomtänkt
21 politik och principer för hur gränsen mellan nationalstaten och EU skall dras
22 i god tid före nästa val, så att inte de små stegens tyranni leder till att den
23 svenska demokratin ytterligare undergrävs.

24

25 Det är annars lätt att goda intentioner leder oss att flytta beslut till Bryssel
26 som aldrig går att ta tillbaka igen utan att sätta hela medlemskapet i fråga.
27 Självklara områden att dra upp röda linjer för är:

28

- 29 • Ingen beskattningsrätt på EU-nivå.
- 30
- 31 • Inget mer borgensåtagande eller kontantstöd från Sverige för EU-lån
32 eller EU-bidrag. (Att sätta kommande generationer i skuld för att rädda
33 sydeuropeiska länder som misskött sina statsfinanser i decennier är
34 direkt oetiskt).
- 35
- 36 • Stå upp och utnyttja vetorätt när den svenska opinionen inte stödjer ett
37 EU-förslag.

38

- Ifrågasätt områden där riksdagen pressas till att lämna ansvar till EU genom att antingen ge upp Sveriges vetorätt i en fråga eller släppa fram möjlighet till bindande beslut på EU-nivå på nya områden som kan runda den svenska riksdagen.
- Inga EU-lösningar på något område om vi tror vi kan sköta det bättre själva i Sverige.

Motverka alla federalistiska tendenser i EU.

- På detta sätt tror vi att vi kan skapa "Ett litet men starkt EU" som kan fortsätta att tjäna Sverige väl.

att¹ uppmåna partistyrelsen att ta fram ett handlingsprogram för ett litet men starkt EU i god tid före valet

att² uttala att Moderaterna skall verka mot att EU får någon form av beskattningsrätt

att³ uttala att Sverige inte skall skriva under några nya borgensförbindelser för skulder som EU tar upp

att⁴ Moderaterna skall verka för ett EU bestående av samarbetande suveräna nationalstater men inte av en federal europeisk statsbildning

att⁵ Länsförbundsstämman skall skicka motionen vidare till partistämman

Christer Mohlin

Lidingö

Stockholms län

Daniel Källenfors

Lidingö

Stockholms län

Nils-Henrik Tideberg

Lidingö

Stockholms län

Anna-Britta Bergman

Lidingö

Stockholms län

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

1
2 Moderaterna ska vara en konstruktiv kraft i europasamarbetet. Vi ska
3 fokusera på att lösa EU:s gemensamma problem och gick till därför till val
4 på frågor om en kontrollerad och rättssäker invandringspolitik som säkrar
5 EU:s gränser. Stärkt polisiärt samarbete för att bekämpa allt från stöldligor
6 till terrorism. Vi tror att grunden för samarbetet är ett EU för tillväxt, handel,
7 företagande och jobb.

8
9 Därför delar förbundsstyrelsen också motionärernas förslag om att den
10 skadliga utvecklingen mot EU-skatter och federalism måste stoppas. Det
11 är ett hot mot det som är bra med EU och vad Moderaterna ser som syftet
12 med vårt europeiska samarbete. Vi delar också motionärens syn på att
13 europasamarbetet är bra för Sverige när det fokuserar på sin kärnuppgift.

14
15 Regeringen Löfven har misslyckats med sin roll att stå upp för Sveriges
16 intressen inom EU samarbetet. Därför är det viktigt att Moderaterna tydligt
17 står upp för det EU som är bra för Sverige och det samarbete vi kämpar för.

18
19 Med hänvisning till ovanstående föreslås förbundsstämman

20

21 **att** bifalla att-sats 1-4

22 **att** avslå att-sats 5

23

FÖRBUNDSSTÄMMAN BESLUTADE

25

26 **att** bifalla samtliga att-satser

27

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 7:30

29

30 Motionen fokuserar på en central Moderat ståndpunkt, nämligen att EU:s
31 beslutskompetens ska vara begränsad, men samtidigt ha verktyg för att
32 påverka inom de områdena. Motionärerna anför vidare att förslag om att
33 EU får beskattningsrätt ska motverkas och att enskilda länder inte ska gå i
34 borgensförbindelser för de skulder EU tar på sig.

35

36 Subsidiaritetsprincipen har varit central för Moderaternas hållning gentemot
37 EU ända sedan Sveriges inträde och att motverka att EU får för stora
38 befogenheter är något som behöver göras löpande. EU-medlemskapet är bra

för Sverige. Det rekordstora stödet för medlemskapet är ett kvitto på det. Att få svenskar vill se en utveckling mot Europas förenta stater eller att EU ges mer beslutskompetens att styra över i grunden nationella politikområden, såsom skatter och välfärd, är även det en mycket bra sak.

Det är också den linje som Moderaterna står för – en positiv grundinställning till Europasamarbetet, men även värnande om principen att beslut ska fattas så nära medborgarna som möjligt. Den moderatledda regeringen driver på för att EU ska prioritera verkligt gränsöverskridande frågor som kriget i Ukraina, handel, klimat och brottsbekämpning.

Vad gäller borgensförbindelser håller partistyrelsen med om att svenska skattebetalares pengar måste användas med omsorg och att varje EU-land måste ta ansvar för sina finanser.

Samtidigt är det viktigt att ha i åtanke att EU-gemensam finansiering av vissa projekt, som stödet till Ukraina, kan vara ett effektivt sätt att uppnå svenska prioriteringar.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 7:30 besvarad med vad som ovan anförts

Douglas Thor reserverade sig till förmån för att bifalla att-sats 2 i motion 7:30.

1 **MOTION 7:31**

2 **MODERATERNA I SKARPNÄCK -**

3 **STOCKHOLMS STAD**

6 **MOTION ANG. RYSSLANDS TERRORKRIG**

7 **GENTEMOT UKRAINA**

8

9 Rysslands terrorkrig gentemot Ukraina har nu pågått över nio år. Människor
10 avrättas godtyckligt, oskyldiga kvinnor och barn slaktas urskillningslöst.
11 Sjukhus, skolor, elförsörjning och andra civila anläggningar jämnas dagligen
12 med marken. Putins anfallskrig verkar inte minska i omfattning.

13

14 Sverige fortsätter att importera naturgas från Ryssland. Importen har till
15 och med ökat sen ett år tillbaka. Genom importen bidrar Sverige på ett
16 häpnadveckande sätt till Rysslands anfallskrig gentemot Ukraina. Sveriges
17 utrikesminister hävdar att vi måste ha en gemensam linje gentemot detta
18 inom EU. Detta har inte hindrat Estland, Lettland, Litauen och Storbritannien
19 från att ha stoppat denna import. Självklart måste Sverige göra likadant. Det
20 är en skam att Sverige ännu inte gjort det.

21

22 Vi föreslår stämman besluta

23

24 **att**¹ uttala att Sverige omedelbart stoppar all import av naturgas från
25 Ryssland
26 **att**² motionen med instämmande sänds till Regeringskansliet och
27 riksdagsgruppen för beaktande

28

29 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

30

31 Motionärerna tar upp en mycket aktuell och viktig fråga. Rysslands
32 hänsynslösa krig mot Ukraina måste komma till ett slut, med ett fritt Ukraina
33 som segrare. Importen av rysk gas finansierar Rysslands krig mot Ukraina
34 och det är nödvändigt att länder runt om i Europa både minskar sin import
35 och slutar vara beroende av rysk gas.

36

37 Estland, Lettland och Litauen har tidigare importerat rysk naturgas direkt
38 från Ryssland vilket gör att de var fria att sluta importera naturgas när de

ville. Sverige importerar däremot inte rysk naturgas direkt från Ryssland. 1
 Naturgasen importeras från ett finskt bolag, som i sin tur importerar rysk 2
 naturgas. Eftersom det är ett finskt bolag som Sverige handlar med omfattas 3
 bolaget av EUs regler för den inre marknaden och det blir inte lika lätt att 4
 jämföra de olika fallen. 5
 6

Vi delar självklart motionärernas åsikt om att importen av den ryska 7
 gasen måste upphöra men med bakgrund i EUs regler för den inre 8
 marknaden är det inte uppenbart hur ett enskilt land ska agera. Precis som 9
 motionen påpekar krävs det en gemensam linje inom EU kring detta. Den 10
 moderatledda regeringen arbetar därför hårt för att skärpa sanktionerna mot 11
 Ryssland på EU-nivå, på så vis undviks en situation där Ryssland utnyttjar 12
 kryphål som en följd av att medlemsländerna agerar olika i frågan. 13
 14

Med anledning av ovanstående föreslår vi partistämman: 15
 16

att anse att-sats 1 besvarad med vad som ovan anförts. 17

att avslå att-sats 2 18

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 7:31

I motionen lyfts de övergrepp Ryssland gjort sig skyldigt till i sitt anfallskrig 22
 mot Ukraina och det föreslås att Sverige ska stoppa all import av naturgas 23
 från Ryssland. 24
 25

Partistyrelsen håller med motionären om att Rysslands folkrättsvidriga 26
 anfallskrig mot Ukraina är förkastligt och att vi behöver agera i solidaritet 27
 med Ukraina. Vi behöver förbereda oss för ett långt krig och skicka bistånd 28
 och tung militär materiel över tid. Beroendet av rysk energiimport till Europa 29
 måste brytas. EU har därför lanserat elva sanktionspaket mot den ryska 30
 federationen där bland annat importförbud mot rysk olja och kol ingått. 31
 Sverige och den moderatledda regeringen har varit drivande i dessa 32
 förhandlingar. Moderaterna verkar för att Sverige ska bli helt fritt från rysk 33
 gas och importen av densamma har minskat drastiskt sedan krigsutbrottet 34
 i februari 2022. Moderaterna verkar som motionären beskriver för att få till 35
 ett beslut om ett importstopp av rysk gas i EU. Det är viktigt för att fortsatt 36
 37
 38

1 beröva Ryssland en inkomst till kriget och att göra oss mer oberoende.

2

3 I mars 2023 antogs ett förslag inom EU att man ska se över möjligheten

4 att förbjuda ryska gasfirmor från att upphandla infrastrukturkapacitet.

5 Därigenom hoppas EU kunna stoppa ryska företag från att leverera gasen.

6

7 Partistyrelsen vill liksom motionären se ett stopp för den ryska gasen och

8 regeringen arbetar hårt för att åstadkomma detta. Bedömningen är dock

9 att ett sådant stopp bäst beslutas om på EU-nivå för att det ska få önskad

10 effekt.

11

12 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

13

14 **att** anse motion 7:31 besvarad med vad som ovan anförts

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 7:32

MODERATKVINNORNA

JÄMSTÄLLDHET UTANFÖR SVERIGES GRÄNSER

Tiden för den feministiska utrikespolitiken är förbi. Socialdemokraternas etikett "feministisk utrikespolitik" skapade ett utrymme för så kallad "purplewashing". En strategi för att framställa sig själv, sitt företag eller sin organisation som mer jämställd. Moderaterna är ett parti som står upp för jämställdhet och för kvinnors rättigheter världen över. Vi är också ett parti som inte sysslar med plakatpolitik. Moderaterna tar sin utgångspunkt i varje enskild människa och hennes rätt till frihet och förmåga att forma sitt eget liv. Vi tror på varje människas kraft att påverka sin situation och hjälpa andra och vi tror att utfallen blir som bäst när människor ges egen makt över sina liv. Sverige är och ska fortsatt vara en tydlig röst för kvinnors rättigheter.

"Idag exkluderas kvinnor från utbildning, från arbetsliv eller på annat sätt förvägras rätten att delta i samhället. Just nu i bland annat Afghanistan, vilket är en kränkning av deras mänskliga rättigheter. Den här regeringen kommer att driva ett strategiskt jämställdhetsarbete i bistånds- och utrikespolitiken." (Tobias Billström, utrikesminister).

Oavsett politisk färg på regering har Sverige under många decennier varit en röst i världen för jämställdhet och flickors och kvinnors rättigheter. Svensk utrikes- och utvecklingspolitik har haft jämställdhet som ett prioriterat område sedan 1996 och det har även funnits stor enighet i riksdagen om vikten av att arbeta för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) och FN:s agenda för kvinnor, fred och säkerhet. Jämställdhetsarbetet ska genomsyra alla delar av utrikespolitiken. Samspelet mellan jämställdhetsarbete, utvecklingsarbete, humanitärt bistånd och fredsbyggande är också centralt. Dessa områden kan inte arbetas med i silor – de måste gå hand i hand.

Den feministiska utrikespolitiken må vara förbi, men förslag till utrikespolitik med jämställdhet som ledstjärna finns det gott om. I denna proposition lägger Moderatkvinnorna fram en rad olika utrikespolitiska förslag med fokus på kvinnors och flickors rättigheter i världen.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

1 BISTÅND OCH UTVECKLING

2 Biståndet är ett viktigt verktyg om Sverige som rikt land ska ta ansvar och
3 göra det Sverige kan för att minska fattigdom. Det är viktigt att betona att
4 svenska bidrag till en bättre värld innefattar mycket mer än bara bistånd.
5 Företag och handel har en enorm roll i detta. Svenska företag bidrar med
6 att utveckla nya tekniska lösningar inom sjukvård och utbildning och skapar
7 jobb och tillväxt i länder som i dag är mottagare av svenskt bistånd. Det
8 arbete som svenska företag gör för att bidra med åtgärder inom bland annat
9 hållbar transport gör med största sannolikhet mer för att uppnå Agenda
10 2030-målen än vad biståndsprojekt någonsin kommer att kunna göra.
11 Forskning visar att den ekonomiska tillväxten till ytterst liten del är biståndets
12 förtjänst. Det är därför viktigt att konstatera att svenska företag spelar en
13 central roll i arbetet med att nå de globala målen. Framgångsrika vaccin,
14 innovativa lösningar för klimatet och smarta digitala lösningar för sjukvården
15 skapas av privata företag.

16

17 Hållbarhet, jämställdhet, yttrandefrihet och äganderätt ska prägla alla
18 biståndsstrategier. En värderingsburen biståndspolitik betyder inte att
19 man behöver blanda ihop mål och medel. Att jämställdhet och äganderätt
20 är grundläggande värderingar behöver inte betyda att de ska ges egna
21 tematiska strategier. Våra värderingar ska alltid vara vägledande och
22 styrande.

23

24 Det är viktigt att konstatera att det traditionella biståndet endast är ett
25 verktyg av många för att bekämpa fattigdom och förtryck. Sverige är och ska
26 vara en stark röst i världen för mänskliga rättigheter, jämställdhet, demokrati
27 och rättsstatens principer. Det finns många sätt, utöver det traditionella
28 biståndet, för Sverige att försvara och främja våra värderingar och principer
29 i utlandet. Vi ser i dag hur andra stater, med intressen och värderingar som
30 skiljer sig från våra, försöker stärka sitt globala inflytande. Dels skapas nya
31 multilaterala samarbeten utanför de etablerade organisationerna, dels ökar
32 auktoritära stater sitt engagemang i olika FN-organ.

33

34 Svenskt utvecklingssamarbete kan göra mycket och ska verka för att
35 svenska skattebetalare ser skillnad. Moderaternas utgångspunkt är att
36 arbetet bör vara effektivt, något som Sverige historiskt har varit bra på och
37 som ligger i svenskt utrikespolitiskt intresse. Moderaterna ser bland annat
38 klimat och miljö, jämställdhet, flickors rätt till utbildning och SRHR som

viktiga områden för det traditionella utvecklingssamarbetet. 1

2

Frågan om jämställdhet och kvinnors ställning – inklusive arbetet med FN-resolution 1325 – blir särskilt viktig att driva i en tid när auktoritära stater flyttar fram sina positioner. En global ledare för frågor som är hårt polariserade bör flytta fram positionerna på ett sätt som inte underblåser polarisering eller skapar en omedelbar reaktion/backlash i form av förtryck eller tillbakagång i samma frågor inom andra forum. Sveriges unika mervärde i dessa tider är att hitta strategier och arbetssätt som inte eldar på polariseringen men som flyttar fram positionerna för jämställdhet, SRHR och hbqti-personers rättigheter. Det är ingen lätt uppgift – men den är nödvändig. 3
4
5
6
7
8
9
10
11

EKONOMISK JÄMSTÄLLDHET 12

Coronapandemin och stundande hunger- och fattigdomskris har gjort det tydligare än någonsin att ekonomisk trygghet är en av de viktigaste pusselbitarna för kvinnors rättigheter och jämställdheten. 13
14
15
16

Av världens jordbrukare är mellan 60 och 80 procent kvinnor. I Afrika producerar de kvinnliga bönderna hela 90 procent av kontinentens mat och bidrar till ungefär hälften av den globala livsmedelsförsörjningen. Men kvinnor har sällan brukanderätten, de äger sällan marken och har sällan kontroll över avkastningen. Enligt FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) skulle samma tillgång till mark och andra produktionsresurser för kvinnor som för män öka jordbruksproduktiviteten och därmed teoretiskt kunna lyfta 100–150 miljoner människor över hela världen ur hunger. 17
18
19
20
21
22
23
24
25

När frihandelsavtal ingås mellan EU och länder som kan definieras som auktoritära och/eller totalitära, bör Sverige, där det är möjligt, verka för att det i respektive fall inkluderas motprestationer i form av mänskliga rättigheter, yttrandefrihet och demokratiutveckling. En moderat utvecklingspolitik kommer alltid att ha som mål att gå från bistånd till handel med en uttalad målsättning att det traditionella utvecklingsbiståndet ska präglas av att mottagarländer ska stå på egna ben. 26
27
28
29
30
31
32
33

Traditionellt utvecklingsbistånd ska inte heller förväxlas med internationellt samarbete. Kriser och orättvisor i världen måste hanteras gemensamt och detta gäller allt från handelssystem till att stå upp för folkrätt och mänskliga rättigheter. På samma sätt är det viktigt att Sverige och andra demokratiska 34
35
36
37
38

7

1 länder snabbt ska kunna bistå med hjälp och stöd i händelse av krig, konflikt
2 eller katastrof, det som i dag brukar kallas för humanitärt bistånd eller
3 katastrofbistånd.

4
5 Enskilda människor som har idéer och som vågar förverkliga sina drömmar
6 gör världen bättre. Kvinnors entreprenörskap och förutsättningar för att
7 kunna starta, bygga och äga företag är därmed en viktig jämställdhetsfråga.
8 Vad gäller Sveriges traditionella biståndspolitik måste fokus därför alltid
9 vara att gå från bistånd till handel (from aid to trade). Visionen för politiken
10 måste vara att det traditionella biståndet en dag ska upphöra. Moderaterna
11 strävar efter att det traditionella utvecklingsbiståndet ska präglas av hjälp
12 till självhjälp. Sverige ska vara ett föregångsland och verka för att bekämpa
13 fattigdom och hunger, säkerställa god utbildning för alla och främja fredliga
14 samhällen.

15
16 Det krävs ofta ett brett perspektiv på värderingsfrågor och vad Sverige i
17 det bilaterala biståndet har möjlighet att göra för att få genomslag för våra
18 värderingar om jämställdhet mellan kvinnor och män. Frågor, inte minst kring
19 välfärds- och sjukvårdssystem, kan ha en stor positiv inverkan på kvinnors
20 möjligheter att delta i arbetslivet. Likaså är ett fungerande rättsväsende
21 ovärderligt för att säkerställa kvinnors rättigheter i allt från frågor om våld
22 och övergrepp till exempelvis rätten att äga och arva mark. Svenska företag
23 utgör redan en viktig normerande kraft i frågor om jämställt arbetsliv. Därtill
24 gör flera stiftelser och "non profits" viktiga insatser för att stärka kvinnors
25 utbildning och attraktivitet på arbetsmarknaden.

26 27 **SRHR**

28 Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) är en central punkt
29 i Agenda 2030. För att detta ska bli möjligt måste flickors och kvinnors
30 positioner i samhället stärkas, flickor ges rätt till utbildning och kvinnor rätt
31 att äga och arbeta. Barnåktenskap måste upphöra, liksom andra människors
32 kontroll över kvinnors sexualitet. Mödradödligheten måste minska och
33 kvinnors rätt till preventivmedel stärkas. Könstympning förekommer
34 tyvärr fortfarande och är ett brott mot de grundläggande mänskliga fri- och
35 rättigheterna. Ingreppet görs inte på någon medicinsk grund, utförs ofta utan
36 bedövning och kan leda till döden. Oftast är det flickor i åldern 4–14 år som
37 utsätts för könstympning, men även spädbarn och vuxna kvinnor.

38

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) innefattar en mängd frågor, som har betydelse för kvinnans rätt att bestämma över sin egen kropp. Det förespråkar bland annat rätt till säkra aborter, gynekologisk hälsovård, förlossningsvård, tillgång till preventivmedel, sexualundervisning och rätten att bestämma över sin sexuella läggning. Dessa frågor är enormt betydelsefulla i arbetet med kvinnans självbestämmanderätt i frågor som rör hennes liv och kropp. I delar av världen finns i dag ett starkt motstånd till SRHR-frågor, och inte sällan blir rörelser som vill se större frihet och rättigheter för kvinnor aktivt motarbetade. Möjligheten att få rätt vård är inte en självklarhet och fler än 800 kvinnor dör varje dag till följd av graviditeter och förlossningar. Allra mest är kvinnor i konflikttrabbade områden utsatta och riskerar även att i högre grad utsättas för sexuellt våld.

Detta leder till ytterligare konsekvenser för kvinnors ekonomiska egenmakt. När tillgången till sexualundervisning, preventivmedel eller abort försvinner har kvinnan inte heller möjlighet att bestämma om eller när hon vill bli mor. I många delar av världen tvingas kvinnor avsluta sin skolgång på grund av ofrivillig graviditet, vilket innebär att de förlorar möjligheten att skaffa sig en utbildning och framtid på egna villkor. Även det sexuella våldet mot kvinnor och flickor ökar i konflikttrabbade områden, samtidigt som tillgången till sjukvård och mödravård försämras. Sverige är och ska fortsatt vara ett föredöme för utvecklingsländer, där hedersförtryck och kvinnoförtryck förekommer. Sverige ska vara en tydlig röst för SRHR-frågor och kvinnors rätt till sina egna kroppar.

Cirka 40 procent av alla världens kvinnor lever i länder där abort inte är tillåtet eller där aborträtten är begränsad, och i 23 länder är det totalförbud mot abort. Sverige ska stå upp för aborträtten internationellt i arbetet för kvinnors fullständiga rätt att bestämma över sina kroppar.

I värderingsfrågor kan även aktörer i civilsamhället som deltar i det bilaterala biståndet, som Svenska kyrkan, spela en viktig roll. Svenska värderingar ska genomsyra biståndspolitikerna. Det blir särskilt avgörande i frågor om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Moderatkvinnorna anser att Sverige bör vara en tydlig röst för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter och kvinnors rätt till sina egna kroppar.

1 **Flickors demokratiska deltagande**

2 Globalt är flickor under 15 år den åldersgrupp som anser jämställdhet vara
3 allra viktigast. Samtidigt försöker antirättighets- och antigenderrörelser
4 i ökad grad undergräva barns rättigheter. Detta gör det ytterst viktigt
5 med insatser som specifikt främjar barns rättigheter och stöder
6 barnrättsorganisationers arbete för jämställdhet. Det kräver prioriteringar i
7 biståndsstrategier, något som Moderaterna arbetar hårt med. Det är också
8 viktigt att Sverige skapar utrymme för barn att delta säkert och meningsfullt i
9 internationella forum som påverkar normer och policyutveckling.

10

11 Flickors trygga och meningsfulla deltagande behöver också främjas online
12 och i beslutsprocesser som reglerar digital teknologi. På detta område har
13 flickor i större utsträckning än vuxna beslutsfattare både mer erfarenhet
14 av och kunskap om hot om sexualiserat våld och trakasserier. Deras
15 perspektiv är helt avgörande för att landa rätt i fråga om digitaliseringens och
16 teknologins potential och risker. Moderatkvinnorna vill att Sverige driver på
17 för internationella lösningar till ny teknologi med fokus på flickor och kvinnors
18 deltagande.

19

20 I samband med detta vill vi även lyfta fram kvinnors företagande som en
21 viktig del inom svensk politik och näringsliv. Den entreprenöriella kapacitet
22 som finns hos kvinnliga företagare bidrar till stor samhällsnytta och tillväxt.
23 Det är en tillgång för nästkommande generations företagare i arbetet med
24 att göra Sverige till ett mer inkluderande land för kvinnor som bedriver
25 företag. Moderatkvinnorna vill se en förändring i den svenska traditionella
26 biståndspolitiken genom att gå från bistånd till handel med särskilt fokus på
27 kvinnors företagande. Kvinnors möjlighet till egenförsörjning ska prioriteras
28 i utvecklingspolitiken. I låginkomstländer försörjer sig kvinnor ofta på
29 småskaliga jordbruk och står för majoriteten av matproduktionen men har låg
30 tillgång till mark och lån. I vissa länder behöver kvinnor tillstånd från sina män
31 för att få arbeta och på många arbetsplatser utsätts de för övergrepp och
32 diskriminering.

33

34 **UTBILDNING**

35 Grundorsaker till bristen på jämställdhet på arbetsmarknaden innefattar
36 normer kring kvinnans reproduktiva roll och familjeroll och föreställningar
37 om vikten av att kontrollera kvinnors och flickors sexualitet. Flickors tillgång
38 till utbildning begränsas av hot om våld, sexuella trakasserier i skolmiljön

och brist på tillgång till mens- och hygienartiklar. Tidiga äktenskap samt
 bristande tillgång till preventivmedel och information om SRHR bidrar till
 oönskade tidiga graviditeter hos flickor och stänger dem i sin tur ute från
 utbildning och arbetsmarknad. Genom att försäkra att SRHR uppfylls och
 att stater implementerar sina internationella åtaganden i detta avseende
 kan tillgången till utbildning stärkas och möjligheterna att uppnå ekonomisk
 jämställdhet öka. Det är därför av största betydelse att SRHR prioriteras som
 en integrerad fråga i alla ansatser för att främja ekonomisk jämställdhet.

Den akademiska friheten är i många länder ställd under hot, speciellt för
 flickor och kvinnor. Den akademiska friheten är specificerad i flera standarder
 för mänskliga rättigheter och bygger på rätten till åsikts- och yttrandefrihet,
 utbildning, rörelsefrihet och mötesfrihet. Sverige bör via de internationella
 organisationer där vårt land är verksamt aktivt arbeta för den fria tanken
 och akademisk frihet. Detta bör också inkludera flickors grundläggande
 utbildning.

En utbildning och humankapital närliggande fråga rör jämställdheten i
 världen och kvinnors möjligheter att leva fria liv. Sverige är en tydlig röst
 för kvinnors rättigheter. Rätten till utbildning är en ovärderlig tillgång för att
 kvinnor i utvecklingsländer också ska vara attraktiva på arbetsmarknaden
 och ha möjligheter till företagande. Detta blir särskilt betydelsefullt när
 automatisering och robotisering påverkar inte minst kvinnor i textilindustrin i
 många länder.

EU och internationella samarbeten

Sverige bör verka för EU:s förmåga att agera gemensamt inom frågor som
 rör mänskliga rättigheter och demokrati. Ett starkt svenskt engagemang i
 EU är en förutsättning för att nå genomslag i FN. Detta blir ytterst väsentligt
 när Sverige nu är ordförandeland i EU, där vi ska bidra med vår kunskap
 och expertis inom områden som hälso- och sjukvård, social trygghet och
 internationell samverkan.

Det internationella samfundet gör inte nog för att utkräva ansvar för brott mot
 barn. Sverige har sedan flera år tillbaka varit en röst för ansvarsutkrävande
 för könsrelaterat våld mot kvinnor, ett engagemang som bör fortsätta och
 stärkas genom att även integrera ett barnrättsperspektiv. Flickor, pojkar och
 hbtqi-personer som utsätts för allvarliga brott i konflikter har särskilda och

1 ofta olika erfarenheter och behov som behöver beaktas och tillgodoses. Det
2 rör inte minst flickor som utsatts för sexuellt våld.

3

4 För att stärka arbetet för ansvarsutkrävande kan regeringen driva ett
5 kombinerat barnrätts- och jämställdhetsperspektiv i alla dialoger och beslut,
6 som i stödet till Internationella brottmålsdomstolen, i landspecifika och
7 tematiska resolutioner i FN:s MR-råd, i EU:s förhandlingar inom rådet, och så
8 vidare. Sverige bör också verka för att förbättra United Nations' Monitoring
9 and Reporting Mechanism (MRM) som handlar om brott mot barn specifikt.
10 Detta kan göras genom stöd till arbetet med att identifiera och verifiera fall
11 av allvarliga brott, samt i givarsammanhang och förhandlingar driva på för att
12 insamling av information görs med ett jämställdhetsperspektiv som fångar
13 in hur pojkar, flickor och hbtqi-personer utsätts på särskilda sätt. Stärkt
14 koordinering mellan olika aktörer som arbetar med informationsinsamling
15 och ansvarsutkrävande är också mycket viktigt, till exempel för att förhindra
16 att barn ska behöva berätta om traumatiska erfarenheter och upplevelser
17 flera gånger.

18

19 EU är den viktigaste plattformen för Sveriges utrikespolitik, såväl som den
20 sammanslutning där vi mest effektivt kan verka för att främja kvinnors
21 rättigheter i Europa och omvärlden. Därför är den enskilt viktigaste
22 utrikespolitiska strävan för Moderatkvinnorna ökat inflytande, deltagande
23 och synlighet i unionens lagstiftande processer. Ett djupare samarbete med
24 likasinnade länder i övriga Norden och Baltikum är ett viktigt verktyg för att
25 uppnå detta.

26

27 Rysslands anfallskrig i Ukraina har fundamentalt förändrat hela den utrikes-
28 och säkerhetspolitiska kontexten för oss alla. Det har satt våra europeiska
29 värderingar, vår beslutsförmåga och vår handlingskraft på prov, och det har
30 undergrävt förutsättningarna för de mänskliga rättigheterna i vår omedelbara
31 närhet. Så här långt har EU i mångt och mycket klarat dessa prövningar.
32 Enigheten har varit i det närmaste total, såväl när det gäller införandet av
33 sanktioner mot Ryssland som när det gäller utformningen av stöd till Ukraina.
34 Stödet har kommit att bli omfattande och varit såväl politiskt och militärt
35 som humanitärt. I krigssituationer är kvinnor och barn ofta de mest utsatta.
36 Därför är frågor om fred, säkerhet och stabilitet oerhört angelägna ur ett
37 kvinnoperspektiv. För Moderatkvinnorna är det oerhört viktigt att stödja
38 åtagandet att skydda barn som flytt från kriget i Ukraina, särskilt barn som

skilts från sina familjer, mot alla risker för olaglig adoption, bortförande eller exploatering.

Kriget i Ukraina har också skapat en mycket stor osäkerhet när det gäller energiförsörjningen i Europa. Ryssland, som länge varit en stor leverantör av fossila bränslen till EU, har utnyttjat sin position som ett verktyg för utpressning av unionens medlemsländer. Den ryska energiexporten till EU på uppemot 100 miljarder euro är likaså en betydande del i finansieringen av Rysslands invasionskrig i Ukraina. Det är helt orimligt att europeiska energikonsumenter indirekt tvingats bidra till att finansiera en rysk invasion av ett land i vårt närområde, och det visar på vikten av att EU aldrig igen får göra sig beroende av skurkstater för sin energiförsörjning. Moderatkvinnorna anser därför att tryggheten av energiförsörjningen är en av de allra viktigaste frågorna för EU att prioritera. Ett betydelsefullt steg i den riktningen vore att verka för en snabbare utbyggnad av kärnkraft i EU-länderna.

I Europa, och i resten av världen, har Sverige ett gott rykte som föregångare för kvinnors rättigheter och jämställdhet. Men det finns mycket kvar att göra, både hemma och i utlandet. Fortfarande tjänar kvinnor mindre än män för samma arbete. I EU-länder där barn- och äldreomsorg inte är tillräckligt utbyggda får kvinnor kämpa för att kunna förena arbete med familjeliv. Fler kvinnor måste få ledande positioner inom politiken och näringslivet. Men detta ska aldrig ske genom kvotering, utan självklart genom att kvinnor utses på sina egna meriter. Med tanke på att majoriteten av de studerande på läkar-, jurist- och ekonomiutbildningarna runtom i Europa är kvinnor borde denna målsättning vara inom räckhåll.

Frihandel skapar välstånd och är ett av grundfundamenten bakom bildandet av en europeisk union. Det är angeläget att EU fortsätter att riva handelshinder och ingå ambitiösa frihandelsavtal med länder från världens alla delar. Ett sådant hinder som Moderaterna länge verkat för att få bort är unionens jordbrukspolitik, där en betydande del av EU-budgeten går till att subventionera jordbruk. Det är ett slöseri med skattepengar som, utöver att ta bort incitament för ökad produktivitet och effektivitet, utgör ett kraftigt handelshinder för jordbruksintensiva länder som vill exportera till EU. Moderatkvinnorna bör fortsatt verka för att dessa subventioner tas bort och att de europeiska anslagen till forskning, innovation och utveckling i stället prioriteras för att stärka unionens motståndskraft.

1 Det måste bli ett slut på den svenska traditionen av krypande för och
2 undfallenhet gentemot totalitära stater. Ett framträdande fenomen i många
3 av dessa stater är ett grovt och långtgående kvinnoförtryck. Tydligaste
4 exemplen på senare tid är kanske Afghanistan och Iran. I EU:s gemensamma
5 utrikespolitik måste hållningen mot sådana länder vara glasklar: totalt
6 avståndstagande och sanktioner. Tiden för dialog med dessa skurkstater är
7 förbi.

8

9 Precis som den svenska biståndspolitiken är ett betydelsefullt verktyg för
10 att uppnå Sveriges utrikespolitiska mål fyller biståndet från EU en viktig
11 funktion i den europeiska utrikespolitiken. Moderaterna har sedan länge
12 krävt att det svenska biståndet i högre grad bör vara belagt med olika
13 villkor, vilket bör gälla även för EU:s bistånd till länder utanför unionen. Det
14 är exempelvis orimligt att länder som tar emot europeiskt bistånd samtidigt
15 vägrar att ta emot sina egna medborgare, som utvisas för brottslighet från
16 något av unionens medlemsländer. Moderatkvinnorna bör därför verka för
17 att det europeiska biståndet i större utsträckning än i dag villkoras mot att
18 mottagarlandet ska ta emot sina egna medborgare som utvisas från ett land
19 i EU.

20

21 Migrationen utgör ytterligare ett område, där samarbetet på europeisk nivå
22 behöver förstärkas. Inte minst migrationskrisen påvisade EU:s begränsade
23 förmåga att agera gemensamt och samordnat, med resultatet att ett fåtal
24 länder tillsammans med Sverige tvingades bära en oproportionerlig del
25 EU:s flyktingmottagande. Det är inte rimligt, och Moderatkvinnorna bör
26 därför verka för att ett gemensamt kvotflyktingsystem införs i EU. Ett
27 sådant system behöver även beröra den könsobalans som finns i unionens
28 flyktingmottagande, där kvinnor i lägre utsträckning än män kan söka asyl
29 inom unionens medlemsländer. Enligt FN är drygt hälften av alla människor
30 på flykt i världen kvinnor, men av de som sökte asyl i Europa under 2022
31 utgjorde kvinnorna inte ens 30 procent. Ett framtida kvotflyktingsystem på
32 EU-nivå behöver därför prioritera flickors och kvinnors rätt till skydd.

33

34 **DEMOKRATI, MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER OCH RÄTTSSSTATENS** 35 **PRINCIPER**

36 I det ideala samhället respekterar staten de mänskliga rättigheterna; alla
37 medborgare har samma grundläggande fri- och rättigheter oavsett ålder, kön
38 och etnicitet. De grundläggande allmängiltiga rättigheterna som religions-

och mötesfrihet samt tryck- och yttrandefrihet behöver försvaras. Ingen ska behöva utstå diskriminering på grund av etnisk tillhörighet, politiskt engagemang eller kön. Fria medier och journalister ska inte drabbas av förföljelse och i de fall journalister är fångslade ska dessa friges, Detta gäller speciellt kvinnliga journalister, som oftare är utsatta för förföljelse än manliga.

Kränkningar av kvinnors rättigheter är ett av de största hindren för jämställdhet samt demokratisk och ekonomisk utveckling i världen. Kvinnor drabbas ofta särskilt hårt av krig, naturkatastrofer, låg utvecklingsnivå och fattigdom. FN-resolutionerna 1325 och 1820 om kvinnors och barns situation i väpnade konflikter är viktiga verktyg i kampen mot flera av dessa problem. Det finns också stora utmaningar när det gäller kvinnors och flickors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter (SRHR) samt att minska mödradödligheten i världen.

Hedersrelaterat och könsbaserat våld förekommer världen över och Sverige kan här göra en viktig insats med att verka för att våldet upphör genom att se till att debatten hålls levande och att kvinnor utbildas om sina rättigheter, men också att lagstiftningen ändras så att den förbjuder hedersrelaterat våld, att människor ändrar sedvänjor och förhållningssätt och att ingen flicka eller kvinna ska behöva riskera att sätta livet till för att familjen av någon anledning anser sin heder vara hotad på grund av en familjemedlems agerande.

Med anledning av ovan föreslår Moderatkvinnorna Moderaterna/stämman besluta:

- att¹** verka för att Sverige ska vara en tydlig röst för kvinnors rättigheter.
- att²** verka för att svenska värderingar ska genomsyra biståndspolitiken.
- att³** verka för att barns rättigheter blir en naturlig del av den svenska biståndspolitiken.
- att⁴** verka för att traditionella utvecklingsbistånd ska präglas av hjälp till självhjälp.
- att⁵** verka för att Sverige ska vara en tydlig röst för SRHR-frågor (Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter) och kvinnors rätt till sin egen kropp.
- att⁶** verka för att Sverige ska stå upp för aborträtten internationellt i arbetet för kvinnors fullständiga rätt att bestämma över sina kroppar.

- 1 **att**⁷ verka för att Sverige bör driva på för internationella lösningar inom
2 ny teknologi med fokus på flickors och kvinnors deltagande .
- 3 **att**⁸ verka för att den svenska biståndspolitikens mål ska vara att gå från
4 bistånd till handel med särskilt fokus på kvinnors företagande.
- 5 **att**⁹ verka för att Sverige, som en global ledare inom SRHR (Sexuell och
6 reproduktiv hälsa och rättigheter) och en stark röst för kvinnors
7 ekonomiska egenmakt, bör verka för att SRHR integreras i
8 diskussioner, policies och beslut som rör ekonomisk jämställdhet.
- 9 **att**¹⁰ verka för att Moderatkvinnorna uttalar att kränkningar av kvinnors
10 rättigheter är ett av de största hindren för jämställdhet samt
11 demokratisk och ekonomisk utveckling i världen.
- 12 **att**¹¹ verka för att EU:s förmåga att agera gemensamt inom frågor som
13 rör mänskliga rättigheter och demokrati ska stärkas.
- 14 **att**¹² verka för att stödja åtagandet att skydda barn som flytt från kriget i
15 Ukraina.
- 16 **att**¹³ verka för att EU gör energiförsörjningen inom Europa till en av de
17 mest prioriterade frågorna.
- 18 **att**¹⁴ verka för att att EU satsar på en snabbare utbyggnad av
19 kärnkraften.
- 20 **att**¹⁵ verka för att jordbrukssubventionerna i EU-budgeten minskar och
21 fler satsningar görs på forskning och innovation.
- 22 **att**¹⁶ verka för att frihandeln ökar.
- 23 **att**¹⁷ verka för att hålla en tydlig EU-linje mot totalitära stater med
24 avståndstagande och sanktioner.
- 25 **att**¹⁸ verka för att EU på sikt övergår till ett gemensamt
26 kvotflyktingsystem, där kvinnor och flickor prioriteras.
- 27 **att**¹⁹ verka för att det europeiska biståndet till andra stater i högre grad
28 ska villkoras mot att mottagarlandet tar emot sina egna medborgare
29 när de utvisas från EU.
- 30 **att**²⁰ verka för att alla människor ska ha rätt till sin sexualitet utan att
31 riskera att utsättas för övergrepp, diskriminering eller våld eller
32 dödas.
- 33 **att**²¹ verka för att Sveriges ambassader ska aktivt arbeta för att
34 mänskliga rättigheter implementeras i de länder där Sverige är aktivt
35 med ett speciellt fokus på flickors och kvinnors rättigheter.
- 36 **att**²² verka för att fria medier och journalister inte ska drabbas av
37 förföljelse och i de fall journalister är fängslade att dessa friges.
38

- att²³** verka för att all form av hedersrelaterat våld och förtryck ska upphöra i världen. 1
2
- att²⁴** verka för att Moderatkvinnorna uttalar att könsstympning är ett brott mot de mänskliga fri- och rättigheterna. 3
4
- att²⁵** verkar för att all form av könsstympning ska upphöra. 5
- att²⁶** verkar för att Sverige bör intensifiera arbetet för att fler medlemsländer i OSSE och EU ratificerar Istanbulkonventionen om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet. 6
7
8
9
- att²⁷** motionen antas. 10
11

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 7:31

Motionen betonar Moderaternas ställningstaganden för jämställdhet och kvinnors rättigheter i världen och hur viktigt det är att prioritera dessa frågor i praktiken snarare än att ägna sig åt symbolpolitik. Motionärerna tar upp många förslag på hur kvinnors ställning kan stärkas globalt, så som att vara förkämpar för aborträtten globalt, att bistå kvinnligt företagande, att utveckla ett kvotflyktingsystem som premierar kvinnor, och motverka hedersrelaterat våld globalt. 12
13
14
15
16
17
18
19
20

Sverige är och har länge varit en stark röst för jämställdhet globalt. Det är något Moderaterna länge drivit och fortsätter driva genom frågor om kvinnors rättigheter till utbildning, möjligheter till entreprenörskap och deltagande i innovation, till frågor om att bejaka aborträtten globalt samt förhindra att kvinnor utsätts för könsstympning eller hedersförtryck. 21
22
23
24
25
26
27

Just nu genomför den moderatledda regeringen det största reformprogrammet någonsin gällande svenskt bistånd, där kvinnors och barns rättigheter lyfts som ett specifikt fokusområde. 28
29
30

Partistyrelsen menar att det är viktigt att demokratiska och frihetliga värderingar ska främjas genom ett mottagande av svenskt bistånd. Om ett land inte uppfyller dessa biståndskrav bör inte biståndet ges. 31
32
33
34

Just nu stärker regeringen kvinnors rätt i samhället genom en liberalisering av abortlagstiftningen samt genom satsningar på kvinnojourer och skärpta straff för våldsbrott. Internationellt driver Moderaterna frågan om såväl 35
36
37
38

1 rätten till abort samt en stark linje mot könsstympning. Europaparlamentet
2 har nu efter påtryckningar från Moderaterna antagit Istanbulkonventionen.
3 Sverige har också under sitt ordförandeskap drivit linjen om ett solidariskt
4 stöd till Ukraina, samt kärnkraftens roll i klimatomställningen. Partistyrelsen
5 finner att motionen ligger mycket väl i linje med partiets värderingar och
6 grundläggande intressen. Partistyrelsen har lagt fram flera förslag rörande
7 biståndspolitiken i propositionen Utrikes- och säkerhetspolitik.

8

9 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

10

11 **att** anse motion 7:31 besvarad med vad som ovan anförts

12

13 Josefin Malmqvist reserverade sig till förmån för att bifalla att-satserna 1–26.

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 7:33

MARLÉNE LUND KOPPARKLINT OCH PER-SAMUEL NISSER, KARLSTAD - VÄRMLANDS LÄN

BEREDSKAP FÖR VATTEN- OCH AVLOPPSRENING

Coronakrisen har gett en tydlig bild av bristerna inom svensk beredskap. Men det är inte första gången vi varnas. Skogsbränder och extremväder som har påverkat livsmedelsproduktionen har tidigare visat på problem och utretts. Det är viktigt att vi agerar på de rekommendationer som ges, så att Sverige står bättre rustat inför nästa kris. För den kommer. Även om vi inte vet hur den ser ut eller vilken form den kommer att ta.

Det är inte bara brist på skyddsutrustning och vissa läkemedel som vi i kristider behöver åtgärda. Tillgången på kemikalier för vattenrening och avlopp har också visat sig kunna bli bristfällig. Sverige behöver därför öka sin självförsörjningsgrad rejält. Vi behöver ha en högre beredskap att försörja befolkningen, inte bara med sjukvårdsartiklar och skyddsmateriel utan också med livsmedel, drivmedel, medicin och kemikalier med mera. Beredskapsplanen för det ovan beskrivna väcker självklart frågor, exempelvis vilket underlag regeringen utgått från när man under rådande coronakris menar att man har fullgod försörjning av kemikalier för rening av dricksvatten. Hur länge då?

KEMIKALIER FÖR ATT RENA

Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel och nödvändigt för att bibehålla de grundläggande samhällsfunktionerna i vårt land. För att upprätthålla dricksvattenförsörjning och avloppsrening krävs, förutom tillgång till bland annat el och personal, också ett antal kemikalier som används i beredningsprocessen vid vattenverken. Vissa kemikalier måste finnas tillgängliga kontinuerligt för att klara av produktion och leverans av ett säkert dricksvatten och hanteringen av avloppsvatten. Under normala förhållanden fungerar kemikalieförsörjningen väl, men den kan påverkas vid svåra eller långvariga störningar i nationella och internationella varuflöden med mera.

Att det finns beredskap för detta är fundamentalt. Det måste upparbetas en ny typ av strategisk plan för lagerhållning på flera olika områden och bättre

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

1 samsyn och samverkan mellan myndigheter och näring för att bidra till en
2 fullgod beredskapsplan för Sverige.

3

4 **KOMMUNALT ANSVAR**

5 Regeringen har under coronakrisen genomgående lagt skulden för sin
6 misslyckade hantering på kommuner och regioner. I denna fråga är det
7 kommunerna som ansvarar för att tillhandahålla VA-tjänster som en del
8 av den kommunaltekniska försörjningen. Livsmedelsförsörjningen inkl.
9 dricksvatten, är samhällsviktig verksamhet. Under covid-19 krisen står det
10 helt klart hur viktigt det är att ha en dialog kring dessa frågor med ansvariga
11 myndigheter, branschorganisationer, företag och dricksvattensektorns
12 viktigaste aktörer i arbetet med att ta fram en beredskapsplan.

13

14 **REGERINGENS ANSVAR**

15 I ett svar från landsbygdsminister Jennie Nilsson kring beredskap av
16 de kemikalier som behövs till vatten- och avloppsrening anvisar hon till
17 branschorganisationen Svenskt Vatten som menar att det för närvarande inte
18 någon brist eller några leveransproblem för de kemikalier som behövs för
19 vatten- och avloppsrening. Notera för närvarande.

20

21 Hon skriver också att i regeringens försvarspolitiska inriktning 2016–2020
22 ska planeringen för civilt försvar återupptas. Som tidigare har aviserats
23 planerar regeringen att lämna en försvarspolitisk proposition hösten 2020.
24 Propositionen kommer bland annat att behandla den fortsatta inriktningen
25 för det civila försvaret för perioden 2021–2025. Försörjningstryggheten
26 avseende kemikalier för dricksvattenproduktion är en betydelsefull fråga
27 i den kommunala kontinuitetsplaneringen och i planeringen inom såväl
28 krisberedskap som civilt försvar.

29

30 **HOT MOT DRICKSVATTENFÖRSÖRJNINGEN**

31 Dricksvattenförsörjning är en av våra viktigaste samhällsfunktioner
32 och behöver skyddas. Nyheten om hur en hackare tog sig in i Floridas
33 vattenförsörjningssystem i den 5 februari 2021 och hur denne terrorist kort
34 lyckades öka halten av ett möjligt farligt ämne, väckte förmodligen frågan
35 hos många om hur Sverige står sig säker mot liknande angrepp.

36

37 I en rapport från Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) konstateras bland
38 annat att "Det är därför för svenskt vidkommande tillrådligt, att i planering

för hanteringen av en livsmedelsförsörjningskris, inte i någon högre grad räkna med stöd i form av livsmedel från EU”. Som om det inte är illa nog visar coronakrisen att sårbarheten och den bristande solidariteten länder emellan finns på flera andra områden än livsmedel. FOI:s uttalande kopplat till vår låga självförsörjningsgrad visar att Sveriges situation är sårbar.

Regeringen hänvisar till utredningar och inriktningar. Vi anser inte att det är betryggande. En beredskapsplan för att säkra försörjningen av dricksvatten- och avloppskemikalier borde vara på plats redan nu. En hot- och konsekvensanalys behöver också göras snarast med tanke på hotbilden som finns med cyberattacker.

Med anledning av ovanstående yrkas

- att¹** Moderaterna i Värmland verkar för en kartläggning av hur beredskapen för kemikalier till för att rena vatten och avlopp, ser ut i Värmland
- att²** Moderaterna i Värmland verkar för att staten tar ett tydligare ansvar för att beredskapen av kemikalier till vatten- och avloppsrening är tillräckligt god.
- att³** Moderaterna i Värmland verkar för att en hot- och konsekvensanalys görs av staten snarast gällande beredskapen av vatten och avloppsförsörjning under kristider.
- att⁴** motionen skickas vidare till Moderaternas partistämma år 2021.

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Motionen behandlar en viktig del av samhällets krisberedskap, nämligen vatten- och avloppsförsörjningen. Tillgången till rent vatten och hanteringen av avloppsvatten är fundamental för samhällets förmåga att klara av kriser. I den pågående uppbyggnaden av civilförsvaret måste säkrandet av vattenförsörjningen ingå som en fundamental del. Möjligheten till sabotage och andra hot även i fredstid måste också kunna hanteras.

1 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

2

3 **att** bifalla motionen.

4

5 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

6 Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

7

8 **att** bifalla motionen.

9

10 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 7:33**

11

12 Motionen lyfter den viktiga roll som vattenrening och avloppsförsörjning

13 utgör för Sveriges civilförsvar och hur centralt det är att Sverige har tillräckligt

14 med kemikalier för att genomföra nödvändiga reningsprocesser.

15

16 Vattenrening är en kritisk uppgift som måste säkras. Sverige är redan

17 i dagsläget påverkat av en brist på vattenreningskemikalier till följd av

18 sanktionerna som införts mot Ryssland och Belarus på grund av kriget i

19 Ukraina.

20

21 Partistyrelsen är angelägen om att åtgärda denna problematik och

22 konstaterar att den nu pågående utredningen om vattentjänster kommer

23 att redovisas i januari 2024.. Utredningen har att behandla statens ansvar

24 samt en klarläggning om behovet av krav på planering, förberedelseåtgärder

25 och kontinuerlig leverans av vattentjänster samt vid behov lämna

26 förslag på sådana krav för att stärka VA-huvudmännens beredskap att

27 levereravattentjänster vid händelse av kris, höjd beredskap och krig. Den

28 ska också klarlägga omfattningen av behovet av en försörjningsberedskap

29 avseende vattentjänster och lämna förslag för att säkerställa robusthet och

30 kontinuitet i hela landet av försörjningen av kritiska material.

31

32 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

33

34 **att** anse motion 7:33 besvarad med vad som ovan anförts

35

36

37

38

MOTION 7:34

**PÅL JONSON, ARVIKA OCH MARLÉNE LUND
KOPPARKLINT, KARLSTAD - VÄRMLANDS LÄN**

FÖRBÄTTRADE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR DE REGIONALA FLYGPLATSERNA

Sverige är Europas tredje största land och därför ytterst beroende av fungerande kommunikationer samt en stark infrastruktur i alla dess delar. Innovation och forskning inte minst inom området elektrifiering kommer att påverka både fordons- och flygtrafiken i framtiden samt sannolikt leda till mindre utsläpp. Efterfrågan på flyget bedöms öka både i Sverige och utomland efter Coronapandemin både på kort och lång sikt. Därför är det viktigt att se till att mindre flygplatser såsom Karlstad Airport får de förutsättningar som krävs för att bedriva sin verksamhet.

I Sverige är det bara staten som har rätt att upphandla flygtrafik genom Trafikverket. Men i en rad andra länder är det möjligt för regioner att själva upphandla och finansiera flyglinjer. Så borde det rimligen vara även i Sverige om man värnar om de regionala flygplatserna. Ytterst måste regionerna själva få bedöma om det är politiskt och ekonomiskt relevant att avsätta skattemedel för ett sådant syfte. De regionala flygplatserna och de förutsättningar för kommunikationer som de medför är ofta mycket angelägna för det lokala näringslivet på många platser i Sverige.

Men de regionala flygplatserna spelar även ur ett beredskapsperspektiv en allt mer central roll för att främja säkerhet vid kris- och katastrofsituationer. Karlstad Airport spelade t.ex. en viktig roll för att underlätta brandflygsbekämpningen av de omfattande skogsbränderna 2018. Nyligen har även Karlstad Airport tillsammans med åtta andra regionala flygplatser utsetts till nya bredskapsflygplatser av Trafikverket. Därtill kommer de regionala flygplatserna även att få en viktig roll i arbetet att återupprätta ett nytt totalförsvar i Sverige.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

1 Med anledning av ovanstående yrkas

2

3 **att**¹ regionerna ska få rätt att upphandla flygtrafik.

4 **att**² de regionala flygplatsernas relevans tydligare värderas ur ett
5 beredskapsperspektiv.

6 **att**³ skicka motionen till Moderaternas nästa ordinarie partistämma
7 2021.

8

9 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

10

11 Det är av största vikt att regionen har en fungerande infrastruktur på alla
12 plan, både vad det gäller näringslivet och ur beredskapssynpunkt.

13

14 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

15

16 **att** bifalla motionen

17

18 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

19 Förbundsstämman beslutade

20

21 **att** bifalla motionen.

22

23 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 7:34**

24

25 Motionärerna föreslår att Moderaterna ska verka för att tillåta att regioner
26 ska kunna direktupphandla flygtrafik samt att de regionala flygplatsernas
27 betydelse ur ett beredskapsperspektiv värderas tydligare.

28

29 Partistyrelsen konstaterar att motionärerna anför två viktiga synpunkter som
30 Moderaterna nationellt redan driver. Skogsbränderna i Gävle, pandemin och
31 Putins orättfärdiga krig har påmint oss alla om hur viktigt vårt inrikesflyg är
32 ur ett beredskapsperspektiv. När partier på vänsterkanten krävt nedläggning
33 av bland annat den största flygplatsen i motionärernas hemlän, Karlstad
34 flygplats, har Moderaterna med envishet försvarat denna och i stället talat
35 om elflyg, trygghet och vikten av att bevara och utveckla vårt nätverk av
36 flygplatser.

37

38 Vi kan konstatera att det sedan valet har skett en rad positiva förändringar för

flyget. Fokus ligger på att skapa förutsättningar för ett fossilfritt inrikesflyg. 1
Flygplatsutredningen som presenterades den 16 februari 2023 behandlas för 2
närvarande inom Regeringskansliet. Moderaterna anser fortsatt att regioner 3
ska ha möjlighet till delaktighet i upphandlingen av flygtrafik. 4

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA: 5 6

att anse motion 7:34 besvarad med vad som ovan anförts. 7 8

9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

MOTION 7:35

PÅL JONSON, ARVIKA - VÄRMLANDS LÄN

FÖRSTÄRKT INFRASTRUKTUR UTMED STRÅKET STOCKHOLM-OSLO

Stråket Stockholm–Oslo är Nordens folkrikaste korridor och närmare 3,5 miljoner människor bor utmed detta stråk. Resandet inom stråket och mellan moderna Stockholm och Oslo har ökat kraftigt de senaste åren. Värmland utgör det geografiska fönstret mot Osloområdet både när det kommer till väg- och spårbunden trafik. Det är därför ett centralt intresse för länet att infrastrukturen förbättras utmed detta stråk.

Trafikverket har presenterat två åtgärdsvalsstudier (ÅVS) som pekar på att det finns stora brister i tillgänglighet och punktlighet för personresor på spår inom stråket. Men även att det finns brister i trafiksäkerheten på delar av vägnätet. I åtgärdsvalsstudierna pekas Värmlandsbanan ut som den största flaskhalsen för den spårbundna trafiken och sträckan Valnäs–Töcksfors är den enda delen av E18 mellan huvudstäderna som inte är mötesseparerad. Men även väg 61 och E16 mot den norska gränsen pekas ut som bristfällig enligt Trafikverket vilket medför behov av att stärka vägnätet. Skälet till bristerna i infrastrukturen just i Värmland beror enligt Trafikverket på att koordineringen över riksgränsen med norska myndigheter varit bristfällig vid flera större infrastrukturprojekt.

Järnvägstrafiken mellan Stockholm och Oslo, via Karlstad, saknar i dag tillräcklig kapacitet för både persontransporter och godstransporter. Ett skäl är att trafiken på Värmlandsbanan har ökat med närmare 90 procent under det senaste årtiondet. Trafikverket klassar därför denna bana som överbelastad. Snabbare och effektivare transporter behövs för att öka tillväxten och den regionala utvecklingen utmed stråket.

Idag tar det närmare fem timmar att ta tåget från Stockholm till Oslo. Det är en orimligt lång tid i ljuset av att det bara är drygt 50 mil mellan de två huvudstäderna. Oslo är även den vanligaste slutdestinationen för flygpassagerare med närmare 1,4 miljoner resenärer varje år. Idag är det endast 12 procent av resenärerna mellan Stockholm och Oslo som tar tåget.

En bättre järnvägstrafik där restiden skulle kunna pressas ner till 02:55 genom nya tågbanor mellan Lilleström och Arvika samt Karlstad och Örebro skulle öka tågresandet högst avsevärt och även ha positiva effekter för miljön. Pendlingsavståndet mellan t.ex. Arvika och Oslo skulle då kunna reduceras till 41 minuter och genom den så kallade Nobelbanan skulle restiden mellan Karlstad och Örebro minska till ca. 30 minuter. Det finns därför skäl att verka för en bättre järnvägsdragning mellan Stockholm och Oslo i linje med vad som föreslagits i projektet 02:55.

Trots den ökande trafiken och bristerna i infrastrukturen mellan Stockholm och Oslo är stråket ej utpekad som en stomnätsskorridor inom ramen för EU:s transeuropeiska transportnät (TEN-T). Det utgör en brist i ljuset av att detta är nordens folkrikaste korridor och resandet har ökat mycket över tid. Om stråket skulle pekats ut som ett TEN-T stråk skulle EU Kommissionen kunna bidra med viss delfinansiering av infrastrukturen utmed stråket.

Med anledning av ovanstående yrkas

- att¹** stärka infrastrukturen i alla dess delar mellan utmed stråket Stockholm – Oslo.
- att²** en bättre järnvägsdragning mellan Stockholm och Oslo upprättas i linje med vad som föreslagits i 02.55 projektet.
- att³** stråket Stockholm – Oslo prioriteras vid utpekningsen av nya TEN-T projekt.
- att⁴** skicka motionen till Moderaternas partistämman 2021.

1 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

2 Förbundsstyrelsen tackar för den välskrivna motionen. Vi delar
3 motionärernas uppfattning att det är av stor vikt att stärka infrastrukturen i
4 alla dess delar mellan utmed stråket Stockholm – Oslo.

5
6 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

7
8 **att** bifalla motionen

9 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

10 Förbundsstämman beslutade

11
12
13 **att** bifalla motionen.

14 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 7:35**

15
16
17 Motionären föreslår stärkt pendling med tåg mellan Oslo och Stockholm
18 enligt det som föreslås inom utredningen Oslo/Stockholm 2.55. Vidare
19 föreslår motionären att stråket ska prioriteras vid utpekningen av nya TEN-T-
20 projekt.

21
22 Partistyrelsen konstaterar att Moderaterna sedan flera år tillbaka står
23 bakom projektet Oslo/Stockholm 2.55. Det är ett mycket väl genomarbetat
24 projekt som bygger på att rusta och bygga ut redan befintlig infrastruktur.
25 En investering som i nästan varje del stärker den regionala pendlingen såväl
26 som helheten. Satsningen halverar restiden mellan huvudstäderna och har
27 hög samhällsnytta.

28
29 TEN- T är en av tre delar av transeuropeiska transportnätet inom Europeiska
30 unionen. Partistyrelsen delar i allt väsentligt motionärens synpunkter
31 och konstaterar att Moderaterna är det parti som längst och tydligast
32 stöttat projektet. Det har genom sin uppbyggnad visat på ett möjligt
33 samhällsekonomiskt lönsamt alternativ till att exempelvis bygga nya dyra
34 stambanor för höghastighetståg. Om regeringen aktivt ska driva att projektet
35 ska in i TEN- T behöver dock utredas och ställas mot andra tänkbara objekt.

36 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

37
38 **att** anse motion 7:35 med vad som ovan anförts

MOTION 7:36

MARLÉNE LUND KOPPARKLINT, KARLSTAD - VÄRMLANDS LÄN M.FL.

VÅRT RULLANDE KULTURARV

Vårt rullande kulturarv förvaltas av cirka 200 000 personer och dryg 1000 föreningar på ideell folkrörelsebasis. Sedan många år tillbaka har Sverige varit en betydande fordonsnation. Detta är viktigt att bevara och man ska ha möjlighet att utveckla det. Regler, avgifter och tillämpningar ska inte medföra att det ställs krav som försvårar eller omöjliggör arbetet med att bevara det rullande kulturarvet. Motorhobbyn är till glädje för människor och kommande generationer och ska uppmuntras i stället för att hotas.

BAKGRUND

Det finns hundratusentals entusiaster som är engagerade i att värna det rullande kulturarvet med veteranfordon. Till det rullande kulturarvet räknas fordon som är 30 år och äldre. Det ställs tyvärr krav från samhället som är försvårande och direkt hindrande av bevarandet och utvecklingen av det och som behöver ses över.

Föreningar och enskilda återkommer varje år till Sveriges Riksdag och flera olika myndigheter för att man anser att detta kulturarv förvanskas eller riskerar att luckas upp på grund av hinder som läggs fram av myndigheter (Motorhistoriska riksförbundet). Det finns ett behov av att utreda hur myndigheter istället tar hänsyn till och bidrar till utveckling av det rullande kulturarvet i sitt utövande och inte på något sätt skadar det. En utredning som syftar till att säkerställa det samlade rörliga kulturarvet (motordrivna fordon på väg, räls och i luften) och därmed inte enbart ge enstaka föremål en viss status.

FÖRENKLINGAR FÖR DET RULLANDE KULTURARVET

Regler, avgifter och tillämpning ska inte medföra att det ställs krav som försvårar eller omöjliggör arbetet för ett rörligt kulturarv som är till glädje för dagens och kommande generationer. Det rullande kulturarvet är en folkrörelse som bidrar positivt till vårt land, inte minst för ungdomar som har ett genuint motorintresse och har det som hobby. Därför ska också

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

1 tillståndsprovningar för uppvisning av fordon vid evenemang förenklas hos
2 kommuner och Polisen. Upplåtelse av mark där ändamålet är bilsträffar och
3 motorevenemang ska underlättas av kommuner.

4
5 Export och import av veteranfordon, fordon av intresse för samlare och delar
6 till dessa oavsett skick och funktion, ska inte omfattas av EU:S avfalls- och
7 transportregler.

8
9 Det kan samtidigt konstateras att det är över tre år sedan som riksdagen
10 beslutade om ett tillkännagivande som rörde just det motorhistoriska
11 kulturarvet. Därav framgick att regeringen skyndsamt skulle ta fram
12 lagstiftning som slår fast myndigheters skyldigheter och ansvar för
13 historiska transportmedel till lands, sjöss och i luften, så att de i sin
14 myndighetsutövning kan säkerställa att detta kulturarv inte avsiktligt eller
15 oavsiktligt hindras från att brukas eller skadas eller rent av destrueras. Det
16 rullande kulturarvet i form av entusiastfordon från olika tidsepoker, som
17 engagerar hundratusentals svenskar, är en folkrörelse som bidrar positiv
18 till vårt land. Rörelsen berikar människors liv och stärker besöksnäringen
19 vilket bidrar till fler jobb och ökad ekonomisk tillväxt. Denna folkrörelse ska
20 bevaras, hedras och utvecklas, inte förbrukas, förkastas och stagneras.

21 22 **BRÄNSLE TILL ENTUSIASTFORDON**

23 Reduktionsplikten för bensin och diesel infördes den 1 juli 2018. Det
24 innebär att det blandas i biodrivmedel i bensin och diesel för att sänka
25 koldioxidutsläppen. Den 1 januari höjdes reduktionen till 7,8 % för bensin och
26 30,5 för diesel. Detta innebär att alla drivmedelsleverantörer måste minska
27 växthusgasutsläppen från berörda drivmedel med en viss procentsats.

28
29 Reduktionsplikten innebär ett mer långsiktigt styrmedel jämfört med
30 tidigare skattenedsättning och bidrar till användningen av mer klimatsmarta
31 biodrivmedel. Styrmedlet ska bland annat bidra till att nå det nationella målet
32 om 70 procent minskade växthusgasutsläpp från inrikes transporter till 2030.

33
34 Sedan mars 2011 har det varit möjligt att blanda in biodrivmedel (etanol) i
35 bensin och diesel i Sverige. Regeringen har nu fattat beslut om att denna
36 inblandning ska utökas via en ny reduktionspliktsbestämmelse.

37
38 Regeringens beslut innebär att de svenska drivmedelsproducenterna

ska utöka sin biodrivmedelsinblandning stegvis enligt en fastställd inblandningsskala fram till år 2030. Skälet är miljön och syftet är minskade koldioxidutsläpp.

Den första konsekvensen av detta beslut var att E10 fr.o.m 1 augusti 2021 blev den nya standarden för 95-oktanig bensin i Sverige istället för dåvarande E5. Bränslet kom därmed som namnet antyder att innehålla upp till tio volymprocent etanol istället för fem.

Reduktionsplikten har fått konsekvenser och riskerar att få konsekvenser för historiska fordon. En högre inblandning av etanol i bensinen innebär ett lägre energiinnehåll i bränslet vilket i sin tur innebär högre bränsleförbrukning. På äldre fordon blir bränsleblandningen magrare med det nya bränslet vilket kan leda till sämre kylning och höjd temperatur i motorn. Körbarheten kan påverkas i form av misständningar. Startförmågan kan också minska framförallt vid lägre temperaturer. Vid belastning ökar risken för spikning på grund av den magrare bränsleblandningen.

Materialen i de äldre fordonen är heller inte konstruerade för dagens och kommande bränsleblandningar. Det kan påverka membranen i bränslepumpar, bränsleslangar och packningar. Vissa av dessa kan helt enkelt komma att lösas upp.

Alternativet 98 oktan (istället för E10). 98 oktan är för tillfället kvar och här kan etanolblandningen uppgå till som mest fem procent. Det är den mix som de flesta fordon klarar redan i dag, inkl. de äldre fordonen. Även dieselbränslet har fått en utökad bränsleinblandning av biobränsle. Den ökade inblandningen har redan i dag ställt till med problem i form av sämre lagringshållbarhet, alg tillväxt och rostskador i bränslesystemen på grund av att bränsleblandningen binder mer vatten. Här finns inget alternativ som vissa äldre bilar klarar av.

Hastigheten för A-traktorer:

Vi tycker också att det är fullständigt ologiskt att EU-mopeder och mopedbilar får köra i 45 km/h men inte A-traktorer.

1 **VETERANBILAR SKA VÄRDERAS HÖGRE**

2 Vilken bil som egentligen är mest miljövänlig, en törstig äldre eller en ny
3 bränslesnål ska ifrågasättas. Sett till de utsläpp som det innebär under tiden
4 bilen är i drift eller de utsläpp som det innebär när bilen tillverkas, så kan
5 det vara så att en gammal veteranbil är mer skonsam för miljön. Sett till de
6 batterier som de nya el-bilarna har och som med tiden behöver kasseras,
7 finns det definitivt skäl att omvärdera synen på de gamla veteranbilarna.

8

9 En elbil kan vara större miljöbov än en veteranbil med förbränningsmotor.

10 I synnerhet om veteranbilen enbart körs som entusiastbil under
11 sommarhalvåret.

12

13 Vi anser att en veteranbilägare som tar hand om sin bil och enbart kör en
14 begränsad period per år och max 500 mil/år, ska ges möjlighet att ansöka
15 om en kultur- och miljöbilspeng som staten avsätter.

16

17

18 Marléne Lund Kopparklint	Lena Palmehn	Marie Oudin
19 Karlstad	Karlstad	Kristinehamn
20 Värmlands län	Värmlands län	Värmlands län

21

22 Noah Hjortman

23 Karlstad

24 Värmlands län

25

26 Med anledning av ovanstående yrkas

27

28 **att¹** Moderaterna i Värmland verkar för att det rullande kulturarvet
29 underlättas inom berörda myndigheter.

30 **att²** Moderaterna i Värmland verkar för att tillståndsprovningar förenklas.

31 **att³** Moderaterna i Värmland verkar för att export och import av
32 veteranbilar och delar till dessa inte omfattas av EU:s avfalls- och
33 transportregler.

34 **att⁴** Moderaterna i Värmland verkar för att det görs en översyn av
35 hastigheten för A-traktorer.

36 **att⁵** motionen skickas vidare till Moderaternas nästkommande
37 partistämma.

38

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

att bifalla att-sats 1-3, 6 och 8.

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

att bifalla att-sats 1-3, 6 och 8.

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 7:36

Motionärerna föreslår bland annat att göra en översyn av hastigheten för A-traktorer, göra undantag från EU:s import- och exportregler för veteranbilar samt att förenkla tillståndsprövningar.

Moderaterna har tidigare i riksdagen drivit frågan om förutsättningarna för veteranbilar och att dessa ska skyddas som en del av svenskt kulturarv. Vidare delar partistyrelsen uppfattningen att tillståndsprövningar för exempelvis bilträffar bör förenklas. Det är dock viktigt att sådana träffar inte föranleder ordnings- eller trafikstörningar.

EU:s regelverk gällande avfall och transportregler är svårtolkade. Partistyrelsen är skeptisk till att ett undantag för fordon kommer ge avsedd effekt. I dag finns en gränsdragningsproblematik mellan äldre fordon och avfall, och att helt undanta fordon kommer inte att förändra det. Av miljöhänsyn bör det finnas begränsningar för att transportera avfall över landsgränser. Utrangerade fordon och äldre bildelar kan i många fall sakna kulturhistoriskt värde, och bör i många fall betraktas som avfall. Frågan bör utredas vidare.

Gällande A-traktorer konstaterar partistyrelsen att dessa ökat kraftigt i antal det senaste decenniet i takt med att mopedbilar blivit allt mer populära. De sistnämnda är förhållandevis dyra och A-traktorer har i detta sammanhang blivit ett attraktivt alternativ för yngre. Dessvärre har också antalet olyckor med A-traktorer ökat, varför höjningar av hastighetsgränsen måste vägas mot intresset av trafiksäkerhet.

1 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

2

3 **att** anse motion 7:36 besvarad med vad som ovan anförts.

4

5 Douglas Thor reserverade sig till förmån för att bifalla att-sats 4 i motion 7:36.

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 7:37

MUF VÄSTERNORRLAND

ANGÅENDE EN INDEXREGLERING AV DAGERSÄTTNING FÖR VÄRNPLIKTIGA

Dagens dagersättning för Sveriges värnpliktiga står oförändrad sedan det senast beslutades om i riksdagen 2018. Sedan 2018 har mycket hänt i samhället som renderar dagens ersättningsnivå otillräcklig och otidsenlig. Sveriges värnpliktiga är viktigare än någonsin och spelar en nyckelroll i Sveriges mål för totalförsvaret i tiden som kommer till följd av både det förändrade omvärldsläget, relationen till Ryssland och Sveriges ansökan till NATO. Dagersättningen var förhållandevis låg redan 2018 i relation till den insats och börda värnpliktiga tar på sig sin tjänstgöring. Det är dags att vi arbetar fram en modell för ersättningsnivån som värdesätter värnpliktiga mer rättvist och som framförallt håller sig relevant för tiden.

Dagens ersättningsnivå är anpassad för den relativa räntenivån 2018. Men som vi alla vet har det ekonomiska läget i världen förändrats drastiskt och inflationen har legat på rekordnivåer i Sverige under 2022. Då kan man inte rimligtvis stå pall vid en oförändrat ersättningsnivå för värnpliktiga. Staten och Försvarsmakten måste vara bättre arbetsgivare än så ifall någon överhuvudtaget ska vilja tjänstgöra. När räntenivån förändras med över 12% måste det reflekteras i lönebeskedet för våra modiga värnpliktiga. Den ersättning man får ska kompensera det jobbet man gör och ingen ska ta ekonomisk skada för den plikt man utför. Därför föreslår vi istället att man från statligt håll inför en ständig indexreglering av dagersättningen för Sveriges värnpliktiga. Idag visar fler och fler intresse för värnplikten och det behöver tas tillvara på. I Sverige behöver vi bli fler i försvaret och denna modernisering av ersättningssystemet är en del i det viktiga arbetet. Värnplikten är grunden till Sveriges försvar.

att¹ Moderaterna Västernorrland verkar för en indexreglerad dagersättning för värnpliktiga

att² Moderaterna Västernorrland antar motionen som sin egen

att³ Moderaterna Västernorrland vidareänder motionen till Moderaternas Partistämma.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

1 **FÖRBUNDSSTYRELSENS SVAR**

2 Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning att de som utbildar sig
 3 via värnplikt i Försvarsmakten bidrar med en viktig insats för försvaret av
 4 Sverige. När omvärldsläget kraftigt försämrats och vår försvarsförmåga
 5 behöver stärkas, genom bland annat större värnpliktskullar är det rimligt att
 6 också de ekonomiska aspekterna för enskilda ses över. Idag fastställs den
 7 så kallade dagersättningen för värnpliktiga genom förordning (1995:239).
 8 Nuvarande ersättningsnivå beslutades 2017 och har ingen automatisk
 9 uppräknings enligt KPI (konsumentprisindex) som t.ex. sjukersättningen har.
 10 Det betyder precis som motionären påpekar att värdet på dagersättningen
 11 urholkas av bl.a. inflation. Förbundsstyrelsen ser därför precis som
 12 motionären att det vore en fördel om dagersättningen för värnpliktiga årligen
 13 skulle uppräknas enligt ett bestämt index. Att göra sin plikt för Sverige är
 14 självklart men lika självklart är det att hårt arbete ska löna sig.

15

16 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman

17
 18 **att** bifalla motionen

19 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

20 Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

21 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 7:37**

22
 23 Motionären föreslår att dagersättningen för värnpliktiga ska indexeras.

24
 25
 26
 27 Försvarsmaktens personalförsörjning är en prioriterad fråga för Moderaterna
 28 och en förutsättning för ett fungerande totalförsvaret. Värnplikten är ett
 29 mycket viktigt verktyg för att få unga att få upp ögonen för Försvarsmakten
 30 och bemanna dess organisation. Sedan värnplikten återaktiverades har
 31 allt fler också tagit anställning i Försvarsmakten, vilket Riksrevisionen har
 32 konstaterat i sina uppföljningsrapporter.

33
 34 I dag regleras dagersättningen genom §1 i förordningen (1995:239) om
 35 förmåner till totalförsvarenspliktiga. År 2017 fördubblades dagersättningen,
 36 och utbildningspremien höjdes. Det innebär att värnpliktiga får 292 kronor
 37 per tjänstgöringsdag, varav 146 kronor i dagersättning och 146 kronor i
 38 utbildningspremie. Om den värnpliktige fullgör värnplikt som är längre än 400

dagar betalas en ytterligare premie om 12 200 kronor ut.

Värnpliktiga har även rätt till andra förmåner såsom fri kost och logi, kostnadsfri sjukvård och akut tandvård, fria hemresor, matersättning vid lediga dagar och kostnadsfri försäkring. Hos Försäkringskassan kan den värnpliktige dessutom ansöka om till exempel familjebidrag, familjepenning, särskilt bostadsbidrag och näringsbidrag.

Dagersättningen bör justeras utifrån de befintliga ekonomiska ramarna. Villkoren för värnpliktiga är inte enbart avhängig dagersättningen, utan beror även på övriga förmåner. Det är viktigt att dessa också står i paritet med den uppoffring värnpliktiga gör, och att enbart höja dagersättningen kan minska det ekonomiska utrymmet för att erbjuda andra typer av förmåner. Att ändra i nu gällande förordning är inte heller formellt okomplicerat. Det finns därmed sammantaget skäl för att inte genomföra en indexreglering.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att besvara motion 7:37 med vad som ovan anförts

Douglas Thor reserverade sig till förmån för att bifalla motion 7:37.

1 **MOTION 7:38**

2 **HARALD HJALMARSSON, VÄSTERVIK -**

3 **KALMAR LÄN**

4

5

6 **ÖKADE MEDEL TILL LÄNSPLANERNA FÖR**

7 **REGIONAL TRANSPORTINFRASTRUKTUR, SAMT**

8 **ÖKAT KOMMUNALT OCH REGIONALT INFLYTANDE**

9

10 Dagens regionala och nationella transportinfrastrukturplanering infördes
11 1997. En tilldelning på i snitt 77 miljoner årligen innebär att Region Kalmar
12 län har tilldelats en orimligt låg andel medel. I nu gällande länstransportplan
13 är resultatet att genomförda investeringar endast kommer att motsvara ca
14 1/3 av de identifierade och prioriterade bristerna, huvudsakligen orsakat av
15 bristande finansiering.

16

17 Transportpolitiken har ett centralt funktionsmål. Formuleringen är "att
18 utformning, funktion och användning ska medverka till att ge alla en
19 grundläggande tillgänglighet med god kvalitet och användbarhet samt
20 bidra till utvecklingskraft i hela landet". Det uppfylls inte alls avseende
21 Region Kalmar län, eller resten av Sydöstra Sverige under de senaste tjugo
22 åren. Exempelvis ger länets företagare återigen våra kommunikationer
23 det sämsta betyget i hela landet. Endast betydande investeringar i rätt
24 infrastruktur kan ge de förutsättningar som krävs för vända utvecklingen.
25 Fler utvecklingskraftiga arbetsmarknadsregioner behöver växa fram i
26 vår del av landet så att våra företag kan känna sig trygga i sin framtida
27 kompetensförsörjning.

28

29 Idag står transportpolitiken inför unikt stora, men nödvändiga, förändringar
30 genom klimatfrågans ständigt växande aktualitet. Orsaken är att inrikes
31 transporter står för drygt 30 procent av Sveriges utsläpp av växthusgaser,
32 varav hela 90 procent kommer från vägtrafiken. Utifrån det klimatpolitiska
33 ramverket och målen från Agenda 2030 följer därmed mycket omfattande
34 investeringar under några få decennier. Det gör höjda finansiella ramar
35 oundvikliga. Landet står därför nu inför den grannliga uppgiften att i
36 nya preciserade transportpolitiska mål på ett balanserat sätt gifta ihop
37 existerande krav på utvecklingskraft med en intensiv jakt på utsläpp av
38 växthusgaser. Det är alltså angeläget att målen uppdateras snarast och

formuleras tydligt.

För att få full kraft i genomförandet av den stora uppgiften bör regionerna involveras i hög grad. De behöver därför, utöver ökade anslag, även få ökad rådighet.

Hittillsvarande ordning för de regionala investeringarna i infrastruktur uppfattas med rätta som resurskrävande och komplicerad, vilket riskerar att fungera som en bromskloss i den brådsnkande klimatomställningen.

Trafikverket är övergripande ansvarig myndighet för alla landets knappt 10 000 mil statliga vägar och cirka 1 200 mil järnväg. Av de statliga vägarna betecknas ca 800 mil som Nationell stamväg. Vägnätets finansiering sker genom två olika processer. För de 800 mil nationella stamvägarna planerar Trafikverket investeringar och underhåll centralt med en särskild nationell budget. För de övriga 9 200 mil statliga vägarna planeras investeringarna länsvis, men Trafikverket finansierar från en annan separat budget (Reg.). Varje region söker bidrag hos Trafikverket utifrån sin länstransportplan - en plan som respektive region sedan 1997 måste upprätta vart fjärde år. Utöver medel för investeringar och underhåll av infrastruktur kan regionen inom länstransportplanen också söka statliga medel inom fyra bidragsområden - åtgärder för miljön och trafiksäkerhet (stärka cykling samt bullerstörda fastigheter), bidrag till vägar, driftbidrag till flygplats, regionala kollektivtrafikanläggningar (hållplatser och terminaler). Bidragen hanteras av Trafikverket, utom det sistnämnda, där är istället de regionala kollektivtrafikmyndigheterna ansvariga. Sedan 2015 kan regionen också söka bidrag för - Stöd att främja hållbara stadsmiljöer - hos Trafikverket. Det avser persontransporter med kollektivtrafik eller cykeltrafik samt hållbara lösningar för godstransporter.

Trafikverket fördelar sedan medel mellan olika regioner utifrån länsplanerna.

Regionerna efterfrågar här ökad transparens i grunderna för hur medel till länsplanerna fördelas. Idag är det oklart hur olika förutsättningar, till exempel avseende geografi, antal mil statlig väg, folkmängd och varierande trafikvolym, återspeglas i fördelningen.

Varje planomgång skapar oundvikligen lokala förväntningar, men förhållandet

1 att en länsväg kan var med i många planomgångar innan någonting blir gjort,
2 riskerar att skapa en känsla av frustration hos många medborgare.

3

4 Med stöd i det ovan anförda bör Moderaterna på nationell, regional och
5 kommunal nivå verka för en förbättrad ordning för medel till regional
6 infrastruktur. Det innebär följande:

7

8 **TILDELNINGEN AV MEDEL MÅSTE ÖKA**

9 Inför de stora behoven har Sveriges Kommuner och Regioner uttalat att
10 den ekonomiska ramen för den nationella planen för transportinfrastruktur
11 bör utökas med minst 20 procent. Vidare att eventuella nya stambanor för
12 höghastighetståg inte får bli en gökunge som knuffar undan den regionala
13 transportpolitikens stora behov. Beslut om sådana banor måste därför
14 finansieras med separat upplåning utanför nationell plan. Samtidigt bör
15 länsplanernas ekonomiska ram återställas till att motsvara samma relativa
16 andel av den nationella planen som tidigare. Kombinationen av dessa två
17 åtgärder skulle innebära att länsplanernas resurser ökar med drygt 50
18 procent.

19

20 **LÄNSPLANERNAS FÖRDELNING MÅSTE BLI MER TRANSPARENT**

21 Det måste bli tydligt vilka kriterierna är, hur de värderas inbördes, samt hur
22 skillnader mellan olika regioner vad gäller kriterierna påverkar fördelningen.
23 Det gäller varje planperiod, men det är också viktigt att det följs upp över
24 mycket längre perioden.

25

26 **TRANSPORTPOLITISKA MÅL PRECISERAS**

27 Målstyrning för att nå klimatmålen. Av det klimatpolitiska ramverket och
28 Agenda 2030 följer med nödvändighet krav på omfattande investeringar
29 under några få decennier. Det är nu angeläget att uppdatera och
30 förtydliga de nationella transportpolitiska målen med avseende på ett
31 stärkt klimatfokus. Därför krävs det ett förändrat förhållnings sätt till de
32 trafikprognoser som Trafikverket tillämpar i infrastrukturplaneringen. Hittills
33 har prognosticerad trafik- och transportutveckling varit det som gällt.
34 Prognoserna har byggt på vissa förutsättningar, exempelvis felprissatta
35 utsläpp av växthusgaser. I och med klimatfrågan kommer frågan om önskad
36 trafik- och transportutveckling upp på bordet. Skillnaden mellan de olika
37 prognoserna måste tydliggöras.

38

TYDLIGARE ROLLER

Det önskvärt med en principiellt restriktiv hållning till olika former av sam- och medfinansiering mellan anslag och aktörer. De idag vanligt förekommande sam- och medfinansieringsfrågorna gentemot nationell plan är problematiska, både sett till kommunal ekonomi och vad länsplanerna förväntas kunna åstadkomma. Regeringen bör se över roller och ansvar inom finansieringen av infrastrukturen. Rejält utökade ekonomiska ramar kan underlätta en sådan utveckling.

ÖKAT REGIONALT OCH KOMMUNALT INFLYTANDE

Idealet för att åstadkomma det torde vara att regionerna, inom ramen av en nationell långsiktig utvecklingsstrategi, fick söka medel utifrån en transparent fördelningsnyckel. Dessa skulle sedan fritt kunna användas för att regionalt uppfylla preciserade och rangordnade transportpolitiska mål. På så sätt skulle regionerna få både rådighet och medel till förfogande, för att kunna prioritera utifrån de egna förutsättningarna. Alla regioner ska kunna leva och utvecklas med stöd av en god infrastruktur och tillgänglighet. Det är angeläget att Sveriges regioner genom länsplanerna kan skapa förutsättningar för god tillgänglighet och ökad trafiksäkerhet och uppfyllda preciserade klimatmål. Det sker bäst genom en hög egen rådighet. Dagens låsningar till särskilda satsningar från regeringen i kombination med låga ramar för länsplanerna leder till ineffektivitet och/eller handlingsförlamning i de större och angelägnare projekten. Om en väg- eller järnvägssträcka behöver få ökad kapacitet så är det billigare att genomföra hela investeringen vid ett tillfälle. Anledningen är att det behövs bara en projektorganisation och en etablering, vidare kommer den fulla nyttan av investeringen tidigare.

Med anledning av ovanstående yrkar jag:

- att¹** Moderaterna på nationell, regional och kommunal nivå verka för en förbättrad ordning för medel till regional infrastruktur
- att²** kretsstämman ställer sig bakom vad som anförs i motionen samt sänder den vidare till förbundsstämman respektive partistämma för ställningstagande

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

1
2 Förbundsstyrelsen delar motionärens beskrivning av den statliga
3 infrastrukturplaneringens brister, vilken blir särskilt tydlig i Kalmar län som
4 fördelas både i förhållande till vår trafik, folkmängd och våra avstånd.
5 Förbundsstyrelsen delar därmed också motionens krav på en ny ordning för
6 fördelning av infrastrukturmedel, en större transparens i dessa processer
7 samt ökade anslag till länsplanerna.

8
9 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman:

10

11 **att** bifalla motionen

12

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

13 Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

14

15 **att** bifalla motionen

16

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 7:38

17

18 Motionären anser att Moderaterna på regional, lokal och nationell nivå
19 ska verka för bättre ordning avseende medel till infrastruktur med tydligt
20 miljöfokus, tydligare transportpolitiska mål och mer fördelning av medel.
21
22

23

24 Partistyrelsen konstaterar att det är en rad viktiga synpunkter som
25 motionären lyfter. Moderaterna nationellt har under flera år både lyft
26 betydelsen av ett fördjupat samarbete mellan stat och regioner. Vi har som
27 parti föreslagit att ta bort lagstiftning som hindrar exempelvis kommuner att
28 bygga cykelvägar snabbare och billigare än Trafikverket samt lyft betydelsen
29 av stöd till enskilda vägar.

30

31 Den moderatledda regeringen har beslutat att satsa 1,4 miljarder extra
32 på laddstolpar de närmaste två åren. Detta är ytterligare ett uttryck och
33 konsekvens utifrån insikten att vi lever – precis som motionären konstaterar
34 – i en brytningstid. Vår gemensamma utmaning är att stötta transportsektorn
35 som det närmaste decenniet ska gå från dagens situation, där de flesta
36 fordon drivs av fossilt bränsle, till fossilfria fordon drivna på exempelvis el,
37 vätgas eller biodrivmedel. Detta är ett prioriterat arbete som pågår inom
38 Regeringskansliet.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 7:38 besvarad med vad som ovan anförts.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

1 **MOTION 7:39**

2 **MODERATERNA I VÄSTMANLAND**

3

4

5 **ANGÅENDE NY FINANSIERING AV VÄSTERÅS**

6 **FLYGPLATS**

7

8 Västerås Flygplats AB är en av Sveriges 33 regionala flygplatser. Flygplatsen
9 drivs idag som ett helägt dotterbolag till Västerås Stadshus AB, som i sin
10 tur helägs av Västerås Stad. Detta innebär att staden ansvarar fullt ut för all
11 finansiering och alla finansiella risker angående flygplatsen. Detta trots att
12 Västerås Flygplats fyller en betydande roll såväl för regionen som för den
13 statliga infrastrukturen.

14

15 Regionen har t ex nytta av flygplatsen för ambulanstransporter och
16 organtransporter. Helikopterplattan vid sjukhuset i Västerås klarar inte av
17 svår väderlek på samma sätt som instrumentflygplatsen i Västerås. Som
18 coronapandemin visat kan det också bli nödvändigt med snabba transporter
19 av patienter mellan olika regioner om det uppstår brister på vårdplatser.
20 Allt detta innebär att Västerås Flygplats bidrar till hela regionens trygghet,
21 och därför vore det rimligt att regionen också tar ett samhällsansvar och är
22 med och delfinansierar flygplatsen genom ett deläggande. För Sverige som
23 nation fyller flygplatsen en roll för t ex beredskap, vilket bl a blev tydligt
24 vid den stora skogsbranden för några år sedan i norra Västmanland då
25 vattenbombare kunde använda flygplatsen som bas.

26

27 Sverige är dock ganska unikt vad gäller bristen på statligt ansvarstagande
28 för den regionala infrastrukturen för flyg. I Sverige finns ett system som
29 missgynnar regionala flygplatser som Västerås men gynnar statliga
30 flygplatser som Arlanda. Staten äger de största flygplatserna i Sverige, som
31 Arlanda, Bromma och några flygplatser till genom bolaget Swedavia. Dessa
32 flygplatser är i praktiken de enda i Sverige som genererar överskott, då detta
33 kräver att man kommer upp i stora volymer, och har mycket utrikestrafik. I
34 Sverige stannar dessa vinster inom Swedavia. I våra nordiska grannländer,
35 som t ex Norge och Finland, så finns också många regionala flygplatser
36 som inte går med vinst, men här ser man en fördel i att hela landet har
37 en tillgänglighet genom att man fördelar ut vinster från de större statliga
38 flygplatserna till samtliga mindre flygplatser.

I Norge och Finland värderar man den samhällsnytta som de regionala flygplatserna skapar, med räddningsinsatser, ambulansflyg, brandflyg mm. En statlig delfinansiering av Västerås Flygplats via Swedavias överskott vore mycket rimligt ur ett nationellt perspektiv.

En rimlig fördelning vore att Västerås Flygplats t ex kunde finansieras med en tredjedel av Västerås Stad, en tredjedel av regionen och en tredjedel med statliga medel, för att belysa flygplatsens betydelse för alla tre nivåer.

Vi föreslår för förbundsstämman:

att¹ förbundsstämman uttalar att Moderaterna bör driva på så att lagstiftningen ändras så att staten, genom överskotten som genereras av Swedavia, tar ansvar och medfinansierar regionala flygplatser, likt det system som finns i våra nordiska grannländer.

att² förbundsstämman tar motionens att-sats nummer två som sin egen och vidareänder denna till nästa ordinarie partistämma.

Stefan Lindh
Västerås
Västmanland

Enes Bilalovic
Västerås
Västmanland

Anna Nordin
Västerås
Västmanland

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Förbundsstyrelsen vill tacka motionärerna för en mycket aktuell, välskriven och intressant motion.

Moderater från hela Västmanland har uppmärksammat vikten och betydelsen av Västerås flygplats för hela Västmanland i samband med folkomröstningskampanjen. Flygplatsen är viktig dels för sjukvården i Västmanland, men också för näringslivets villkor och för vår gemensamma beredskap och trygghet.

Region Västmanland har det regionala utvecklingsansvaret, till följd av det är det också rimligt att Region Västmanland kliver fram och tar ett bredare ansvar. Förbundsstyrelsen delar uppfattningen att Region Västmanland ska gå in som delägare i flygplatsbolaget vilken Moderaterna tillsammans med

1 Kristdemokraterna i Region Västmanland lämnat in en motion om som nu
2 bereds. Vi ser också gärna att seriösa diskussioner förs med länets övriga
3 kommuner om delägarskap samt med andra eventuella intressenter. Det
4 är även rimligt att staten tar ett större finansiellt ansvar för de regionala
5 flygplatserna, att möjliggöra statlig medfinansiering av regionala flygplatser
6 genom Swedavia som motionärerna föreslår anser vi är en väg som bör
7 prövas.

8

9 Med anledning av ovanstående föreslår förbundsstyrelsen förbundsstämman
10 besluta

11

12 **att** bifall av motionen

13

14 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

15 Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

16

17 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 7:39**

18

19 Motionärerna föreslår att Moderaterna ska driva på så att överskottet från
20 Swedavia ska finansiera driften av regionala flygplatser. Motionärerna
21 nämner Västerås flygplats och dess finansiering som ett exempel på
22 orimligheten i dagens system.

23

24 Partistyrelsen konstaterar att det är en rad viktiga synpunkter som
25 motionären anför. Moderaterna nationellt har under flera år drivit på för bättre
26 villkor för regionala flygplatser som flyger kommersiell trafik. Skogsbränderna
27 i Gävle, pandemin och Putins orättfärdiga krig har påmint oss alla om hur
28 viktigt vårt inrikesflyg är för totalförvar, trygghet och sjukvård. När andra
29 partier på vänsterkanten krävt nedläggning av bland annat nämnda Västerås
30 flygplats – liksom en rad andra som exempelvis Karlstad, Örebro och
31 Bromma – har Moderaterna med envishet försvarat dessa och istället talat
32 om elflyg, trygghet och vikten av att bevara och utveckla vårt nätverk av
33 flygplatser.

34

35 Partistyrelsen konstaterar att det – sedan valet – har skett en rad
36 förbättringar för flyget i Sverige. Nu ligger fokus på att skapa förutsättningar
37 för ett fossilfritt inrikesflyg.

38

Flygplansutredningen som presenterades den 16 februari 2023 föreslår ett större statligt ekonomiskt ansvar för regionala flygplatser med bland annat fler beredskapsflygplatser. Utredningen har varit ute på remiss och regeringen avser att återkomma med en proposition under hösten. Av motionärerna föreslagen finansiering är dock ej i linje med budgetlagen. Finansieringsfrågan behandlas av regeringen i ordinarie budgetprocess.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 7:39 besvarad med vad som ovan anförts

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

7

VÅR DEMOKRATI

UTSKOTT 8

UTSKOTT 8

INNEHÅLL

518	Motion 8:1
Medlemsavgift
520	Motion 8:2
Motionsbehandling vid varje arbetsstämma
523	Motion 8:3
Moderata seniorers representation i Moderaterna
528	Motion 8:4
Moderaterna i Södermanlands län är en kraft för den fria företagsamheten. Den 4 oktober blir årligt event
531	Motion 8:5
Angående så kallade politiska vildar
535	Motion 8:6
Ett minskat antal ledamöter i regionfullmäktige
339	Motion 8:7
Angående helgdagen som enbart finns för vissa arbetare - inte alla
543	Motion 8:8
Uppföljning av bifallna motioner på förbundsstämma
546	Motion 8:9
Regnbågsflaggning för allas rätt till kärlek
549	Motion 8:10
Regnbågsflaggning för allas rätt till kärlek

- 552 Motion 8:11
**Motion till partistämman ang. samarbetet med
Sverigedemokraterna**
- 556 Motion 8:12
Angående rutiner vid mediadrev
- 559 Motion 8:13
Ett parti för alla
- 568 Motion 8:14
Förväntan på skattefinansierade organisationer

1 **MOTION 8:1**

2 **ÅKE IVARSSON, RAMDALA - BLEKINGE LÄN**

3

4

5 **MEDLEMSAVGIFT**

6

7 I början av december månad skickar Moderaterna ut en avi med
 8 medlemsavgift för det nya året. I december varje år kommer det ett
 9 inbetalningskort med medlemsavgiften för näst kommande år. Detta
 10 anser vi borde ändras på av många olika anledningar. Dels kommer
 11 inbetalningskortet inför jul- och nyårshelg där många av oss har andra
 12 medlemsavgifter till olika föreningar och räkningar att betala. När vi sedan
 13 ser över hur verksamhetsåret är i våra föreningar, så har de flesta föreningar
 14 årsmöte i februari och mars månad. Detta är den största anledningen till
 15 att medlemsavgiften ska vara betald den 15 mars i stället för 31 januari.
 16 Fördelen med detta är att inbetalningskortet inte kommer bort i jul- och
 17 nyårshelgen, förmodligen kommer också Moderaterna att spara pengar
 18 på detta med mindre antal betalningspåminnelser till medlemmar som inte
 19 betalt.

20

21 Ramdala/Sturkö Moderatförening beslöt efter framställan av Åke Ivarsson
 22 på sitt årsmöte 9 mars 2020.

23

24 **att¹** Moderaterna ändrar sista betalningsdag för medlemsavgiften till 15
 25 mars i stället för 31 januari.

26 **att²** motionen skickas till Moderaternas partistämma

27

28 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

29

30 Förbundsstyrelsen ser positivt på att ändra sista betalningsdag av
 31 medlemsavgift till den 15 mars. Det är positivt att förenkla så att fler
 32 medlemmar betalar sina avgifter. För många är årets första två månader
 33 tyngda av flertalet räkningar. Genom att föra fram datumen till mars, kommer
 34 förhoppningsvis betalningarna lättare in, med effekten att vi slipper skicka ut
 35 kostsamma betalningspåminnelser.

36

37 Därför föreslår förbundsstyrelsen att förbundsstämman ska bifalla motionen
 38 och skicka den vidare till partistämman.

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 8:1

Motionären föreslår att sista betalningsdag för medlemsavgiften ska ändras till den 15 mars för att ge medlemmar mer tid för att betala avgiften. Partistyrelsen sympatiserar med motionärens intentioner. Det kan finnas en risk att medlemsavgiften blandas samman med andra avgifter. Medlemsavisering sker vanligtvis i slutet av november på Membersite. I samband med det utsänds även pappersavi.

Det finns inte ett tydligt reglerat sista datum för när medlemsavgiften ska betalas. Det är vanligt att ett sista datum anges i avin. På grund av rådande lagstiftning får partiet inte spara personuppgifter på obestämd tid för medlemmar som inte erlagt medlemsavgift. Den som inte betalar avgiften i tid räknas som registrerad medlem i stället för medlem. Efter en viss tid raderas dennes personuppgifter och denne räknas inte längre som medlem om ingen avgift har erlagts dessförinnan. Vidare underlättas samordningen av partiets återvärvningsinsatser om det finns tydliga förteckningar över vilka som inte har betalat avgiften för innevarande kalenderår. Det finns därför skäl till att medlemsavgiften betalas i god tid.

Medlemmar kan också när som helst gå in på Mina sidor på Membersite och där se aktuella medlemsavgifter att betala. Därmed finns möjlighet att betala avgiften utan pappersavin.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 8:1 besvarad med vad som anförts ovan.

MOTION 8:2

MAGNUS GÄRDEBRING, KARLSHAMN - BLEKINGE LÄN

MOTIONSBEHANDLING VID VARJE ARBETSSTÄMMA

Mellan varje ordinarie Partistämman har Moderaterna en arbetsstämma enligt stadgarna. Arbetsstämman ligger mitt i mandatperioden och är därför ett utmärkt tillfälle att utforma partiets politik inför nästkommande val. Vid senaste arbetsstämman 2017 beslutade partistyrelsen att ingen motionsbehandling skulle förekomma. Detta var ett misstag som inte får upprepas. Partiets politikutveckling får aldrig ta paus. Vår omvärld förändras i en allt högre takt och via motionsbehandlingen får hela partiorganisationen möjlighet att komma till tals. Det är även ett demokratiskt problem om motioner kan få vänta i över tre år på att bli behandlade. Vid senaste Partistämman 2019 blev motionsbehandlingen väldigt omfattande och det hade varit mycket bättre om motioner kunde avhandlats 2017.

Med anledning av ovanstående yrkar undertecknad

att¹ det av stadgarna framgår att motionsbehandling ska äga rum vid varje arbetsstämma.

att² motionen vidaresänds till partistämman/arbetsstämma

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Förbundsstyrelsen delar helt och hållet motionärens uppfattning om att politikutveckling aldrig får ta paus. Dessutom är det angeläget att det alltid ska finnas möjlighet för varje enskild medlem, via vår partiorganisation, att påverka politiken. Att skriva en motion, som i slutändan når hela vägen fram till partistämman, är en möjlighet för varje enskild medlem att kunna påverka, förändra och förbättra vår moderata politik. Vi delar också motionärens uppfattning om att det var ett stort misstag att ta bort motionsbehandlingen vid senaste arbetsstämman. Misstaget från 2017 får inte upprepas och därför är det angeläget att vi får ett partistämmobeslut på att motionsbehandlingen

ska äga rum vid varje arbetsstämma. 1

Med ovanstående motivering föreslår förbundsstyrelsen förbundsstämman 2
att bifalla motionen. 3

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

att bifalla förbundsstyrelsens förslag 4
5
6
7
8

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 8:2

Motionären anför att motionsbehandling ska äga rum vid varje 9
arbetsstämma, och att partistyrelsen inte längre ska ha möjlighet att besluta 10
att inte ta in motioner till arbetsstämmor. Eftersom ingen ny stadgelydelse 11
föreslås bör motionen tolkas som en uppmaning att bereda en ändring av 12
stadgarna i enlighet med motionen. 13
14
15
16

Partistyrelsen instämmer i att motionsbehandlingen till partistämmor ofta 17
blir mycket omfattande. Arbetsstämmorna infördes på 1990-talet i samband 18
med grundlagsändringen om att återgå från treåriga mandatperioder till 19
fyraåriga mandatperioder. Tidigare hölls en partistämma per mandatperiod, 20
vilket då var den enda möjligheten att få motioner behandlade. Med 21
fyraåriga mandatperioder skulle tiden mellan stämmorna bli för lång, varför 22
arbetsstämman infördes. Att partistyrelsen gavs möjlighet att avgöra behovet 23
av motionsbehandlingen gör det möjligt för partistyrelsen att fastställa vad 24
stämman ska fokusera på. 25
26

På arbetsstämmor, som enligt stadgarna alltid infaller året före allmänna 27
val, finns goda skäl till att partistyrelsen får lägga fram förslag om en 28
politisk riktning. En motionsbehandling skulle riskera att ta tid och fokus 29
från nödvändiga debatter om partiets politiska riktning inför kommande val 30
i högaktuella frågor. I regel kan förslag dessutom lyftas direkt som tilläggs- 31
eller ändringsförslag till propositioner, varför en motionsbehandling blir 32
överflödigt så nära inpå ett val. 33
34

Moderaternas politikutveckling är inte heller helt beroende av stämmobeslut. 35
Moderaternas politik utvecklas kontinuerligt genom olika arbetsgrupper, 36
både på nationell och lokal nivå. Under framtagandet av idéprogrammet gavs 37
exempelvis möjlighet för alla medlemmar att göra inspel i programarbetet. 38

1 Samma möjlighet finns nu för handlingsprogrammet.

2

3 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

4

5 **att** anse motion 8:2 besvarad med vad som anförts ovan.

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 8:3

MAUD HADDERS, MODERATA SENIORER - ÖREBRO LÄN

MOTION MODERATA SENIORERS REPRESENTATION I MODERATERNA

Sveriges befolkning blir allt äldre. Det innebär också att andelen äldre bland väljarna ökar. De äldres representation i de beslutande politiska församlingarna motsvarar oftast inte motsvarande väljarandel för vårt parti. De äldre väljarna ser då inte moderata politiker som de själva lätt kan identifiera sig med.

Antalet moderata ledamöter i Riksdagen som är äldre än 65 år är mycket litet. 3 st. av 70. Det kan finnas många anledningar till det. På liknande sätt ser det ut även i många regioner och kommuner.

ÅLDERSFÖRDELNING M RIKSDAGEN 2018

ÅLDER	ANTAL	%
18-23	2	2,9
24-29	6	8,6
30-35	7	10
36-41	9	12,9
42-47	14	20
48-53	14	20
54-59	11	15,7
60-65	4	5,7
66-71	2	2,9
72-77	1	1,4
78-83	0	0
84-89	0	0
	70	100

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

1	Över 65 år	3	4,3%	(Riksdagen)
2	Över 65 år		19,9	(Hela landet 2019)

3

4 70 ledamöter med en genomsnittlig ålder av 45.6 år baserat på födelseår
5 (2018).<https://data.riksdagen.se/data/ledamoter/aldersfordelning2/>

6

7 Vi förstår att några av de äldre inte vill åta sig politiska uppdrag, andra orkar
8 inte. Det kan också vara så att man inte blir nominerad trots att man vill.
9 I många riksdagsvalkretsar får inte Moderaterna mer än 1 – 2 ledamöter
10 invalda (än), och då är det svårt att uppnå jämn spridning på ålder, kön etc.
11 Men med andelen 4,3% moderata ledamöter äldre än 65 år i Riksdagen
12 och med andelen 19,9% människor äldre än 65 år i hela landet är andelen
13 4,6 gånger större i hela landet än i riksdagen. Med tanke på det moderata
14 förslaget, att man ska kunna få arbeta till 75 års ålder om man så vill, känns
15 det lite märkligt.

16

17 Vi bör ändå kunna visa väljarna att de äldre deltar aktivt i partiets arbete och
18 att de inte ställs utanför. Det skickar inga bra signaler till väljarna. Vi anser att
19 det i partiets egna beslutande organ ska finnas en viss minimirepresentation
20 av de äldre medlemmarna på samma sätt som för Moderatkvinnorna och
21 Moderata Ungdomsförbundet.

22

23 Därför vill vi föreslå en stadgeändring. Vi vill att partiets stadga ändras så
24 att det i stadgan anges att minst en representant för Moderata Seniorer,
25 där sådan finns, skall vara självskriven ledamot av partistyrelsen samt resp.
26 förbundsstyrelse, kretsstyrelse och partiförening. Så är det när det gäller
27 Moderatkvinnorna och Moderata Ungdomsförbundet. Vi är medvetna om att
28 de är självständiga medlemsorganisationer, men det är inget tungt vägande
29 skäl att inte låta de äldre vara med.

30

31 Ofta hör vi argumentet mot att Moderata Seniorer ska ges en stadgeenlig
32 representation i partiets interna beslutsorgan, att vi bara är ett nätverk.
33 Under rubriken Nätverk på Moderaternas centrala hemsida finns,
34 förutom Moderata Seniorer, också Moderatkvinnorna och Moderata
35 Ungdomsförbundet och vi borde då vara jämställda och likvärdiga i det
36 hänseendet

37

38

att¹	bifalla motionen	1
att²	föbundsstämman tar motionen som sin egen och sänder den till	2
	nästkommande partistämman med ett yrkande om partistämman ska	3
	besluta att stadgan ska ändras så att minst en representant för	4
	Moderata Seniorer, där sådan finns, skall vara självskriven	5
	ledamot av partistyrelsen samt i resp. föbundsstyrelse,	6
	kretsstyrelse och partiförening.	7
		8
		9
		10
		11
		12
		13
		14
		15
		16
		17
		18
		19
		20
		21
		22
		23
		24
		25
		26
		27
		28
		29
		30
		31
		32
		33
		34
		35
		36
		37
		38

FÖRBUNDSSTYRELSENS SVAR

1
2 Förbundsstyrelsen har förståelse för Moderata seniorers önskan om en
3 bredare representation av äldre. Men precis som motionären själv skriver är
4 förbundsstyrelsen inte beredd att ge partiets nätverk samma status som de
5 självständiga medlemsorganisationerna.

6
7 Förbundsstyrelsen vill också invänta den nationella översynen av stadgarna
8 som ska hanteras på kommande partistämma.

9
10 Förbundsstyrelsen föreslår stämman besluta att

11
12 **att** avslå motionen

13
14 Maud Hadders reserverade sig till förmån för bifall till motionen. Magnus
15 Ståhlberg reserverade sig till förmån för att anse motionen besvarad.

16 STÄMMAN BESLUTADE

17
18
19 **att** bifalla motionen.

20 21 PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 8:3

22
23 Motionären föreslår en stadgeändring för att ge Moderata Seniorer fast
24 representation på alla nivåer i partiet.

25
26 Partistyrelsen anser att frågan om sidoorganisationer och sidonätverk är
27 komplex, och de olika nätverkens representation är till viss del av avhängiga
28 av varandra. Vid sidan av Moderata Seniorer finns ytterligare ett nätverk,
29 Öppna Moderater, och en sidoorganisation

30
31 Moderatkvinnorna där medlemskap förutsätter medlemskap i Moderata
32 Samlingspartiet samt en sidoorganisation med ett medlemskap skiljt från
33 partimedlemskapet, Moderata Ungdomsförbundet. Öppna Moderater
34 har dessutom en särskild medlemsavgift vid sidan av avgiften för
35 partimedlemskap, vilket fordrar ett mer aktivt ställningstagande för inträde
36 än exempelvis i Moderata Seniorer. Moderata Ungdomsförbundet har också
37 en egen medlemsavgift, med medlemmar i Moderata Ungdomsförbundet
38 behöver dock inte avlägga någon ytterligare avgift för att räknas som
partimedlemmar.

Nätverkens representanter på olika nivåer ska företräda nätverket i berört organ, och företräder inte per automatik alla i en viss ålder. Det står varje medlem fritt att engagera sig utanför de nätverk som finns i partiet.

Partistyrelsen anser att förbund, kretsar och partiföreningar har ett stort ansvar för att tillgodose att alla grupper är representerade och inkluderade i partiverksamheten. Nomineringskommittéer har ett stort ansvar att se till att listorna till de allmänna valen är välbalanserade. Enligt nuvarande nomineringsregler – antagna på arbetsstämman 2021 – ska dessutom kommittéerna ha en allsidig sammansättning, för att försäkra om att en bredd av kunskaper och erfarenheter tas med i nomineringsarbetet. Inför de allmänna valen 2022 gav även partistyrelsen rekommendationer till nomineringskommittéerna om hur listorna ska utformas.

Frågor rörande nätverkens ställning hanteras i propositionen om stadgarna. Där föreslås även att en översyn av nätverkens och sidoorganisationernas ställning ska ses över under kommande år. Partistyrelsen anser att frågan bör bedömas som en helhet, och att det därför är svårt att ta ställning till att stärka representationen för ett nätverk utan hänsyn till helheten.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 8:3 besvarad med vad som ovan anförts

1 **MOTION 8:4**

2 **ANNA AF SILLÉN, NYKÖPING -**

3 **SÖDERMANLANDS LÄN M.FL.**

6 **MODERATERNA I SÖDERMANLANDS LÄN ÄR EN**

7 **KRAFT FÖR DEN FRIA FÖRETAGSAMHETEN. DEN 4**

8 **OKTOBER BLIR ÅRLIGT EVENT.**

10 Kanelbullar i all ära, men den 4 oktober firar vi varje år något mycket viktigare
 11 än så – nämligen den fria företagsamheten. Och det på förekommen
 12 anledning. Moderaterna ska alltid vara det parti som går i täten för svenska
 13 företagare och den fria företagsamheten.

14
 15 Den 4 oktober 1983 samlades tusentals människor i Stockholm. Från hela
 16 landet reste företagare för att protestera mot den socialdemokratiska
 17 regeringens planer på att införa löntagarfonder. Palmeregeringens förslag
 18 att förstatliga företag fick entreprenörer att resa sig för den självklara rätten
 19 att få äga den verksamhet de själva byggt upp. Att få behålla de pengar
 20 de satsat. Men regeringen lyssnade inte. Det var först efter den borgerliga
 21 valsegern 1991 då regeringen Bildt tillträdde som fonderna stoppades.

22
 23 Ett land behöver sina företagare, Södermanland behöver sina företagare.
 24 Det är i företagen jobben skapas som finansierar vår gemensamma
 25 välfärd – vår omsorg och våra skolor. Det är också företagen som driver
 26 utveckling. Entreprenörer kommer alltid slå det offentliga på fingrarna när
 27 det gäller innovation. Statens roll, politikens uppgift, är att skapa de allra
 28 bästa förutsättningarna för företagande. Den svenska traditionen av fri
 29 näringsverksamheten såg dagens ljus tack vare Johan August Gripenstedts
 30 frihetsreform 1864 och för att värna och vidareutveckla den måste politiker i
 31 alla generationer ta sitt ansvar.

32
 33 Vikten av en fri företagsamhet torde vara uppenbar för alla. Icke desto mindre
 34 återkommer det ständigt förslag från vänstersidan som inskränker företagens
 35 frihet och företagarnas rätt till det de själva skapat. Under de senaste åren
 36 med Socialdemokraternas förslag om staten som delägare i företag som
 37 får statligt stöd, SSU har i närtid tagit ställning för löntagarfonder och Ung
 38 Vänster för att privatpersoner inte ska få äga företag alls.

Med en vänsterkant som alltid verkar för att stärka statens makt på bekostnad av individen finns ett ständigt behov av en högerkraft för frihet. Moderaterna kommer alltid försvara människors rätt att förverkliga sina drömmar – att driva och äga företag.

Den 4 oktober firar vi företagsamheten och det faktum att den tack vare moderata stopplagar och frihetsreformer fortfarande är just fri. Med den här motionen föreslår vi att vi som Moderater i Södermanland gör en tydlig markering för fri företagsamhet genom att besluta att framöver högtidlighålla den 4 oktober som den fria företagsamhetens dag.

Med anledning av detta föreslår vi förbundsstämman för Moderaterna i Södermanland att besluta:

- att¹** förbundsstämman ställer sig positiv till att den 4 oktober blir en dag som årligen uppmärksammas av Sörmlandsmoderaterna i syfte att stötta fri företagsamhet.
- att²** förbundsstyrelsen verkar för att fri företagsamhet uppmärksammas i länets kommuner samt i regionen i samband med den 4 oktober varje.
- att³** motionen sänds vidare till partistämman med syfte att verka för att detta också blir en hållning från partiet nationellt.

Anna af Sillén	Tommy Jonsson	Ahmad Eid
Nyköping	Nyköping	Nyköping
Södermanlands län	Södermanlands län	Södermanlands län

FÖRBUNDSSTYRELSENS SVAR

Förbundsstyrelsen ställer sig positiv till att den 4 oktober blir en dag som årligen uppmärksammas av Sörmlandsmoderaterna i syfte att stötta fri företagsamhet.

Förbundsstyrelsen föreslår följande

- att** förbundsstämman ställer sig positiv till att den 4 oktober blir en dag som årligen uppmärksammas av Moderaterna i syfte att stötta

1 fri företagsamhet.

2 **att** Moderaterna verkar för att fri företagsamhet uppmärksammas i
3 kommuner och regioner i samband med den 4 oktober varje.

4 **att** motionen sänds vidare till partistämman med syfte att verka för att
5 detta också blir en hållning från partiet nationellt.

6

7 **STÄMMAN BESLUTADE:**

8

9 **att** bifalla förbundsstyrelsens förslag

10

11 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 8:4**

12

13 Motionärerna lyfter vikten av den fria företagsamheten och föreslår att
14 Moderaterna årligen ska uppmärksamma den 4 oktober 1983, dagen då
15 upp emot 100 000 människor reste till Stockholm för att protestera mot
16 löntagarfondernas införande.

17

18 Löntagarfonderna var ett förslag som ursprungligen väcktes av LO och som
19 syftade till att särskilda löntagarfondersuccesivt skulle köpa upp andelar i
20 större svenska företag med intäkter från en vinstskatt. Fonderna infördes av
21 den socialdemokratiska regeringen 1984, dock i en annan form än den som
22 förespråkats av LO, och avskaffades av den borgerliga regeringen i början av
23 1990-talet.

24

25 Partistyrelsen delar motionärernas bild av att den fria företagsamheten är
26 helt central för ett välfungerande Sverige. Det är genom företagen som
27 arbetstillfällena och välstånd skapas. Företagen är motorn för det svenska
28 välfärdssystemet. Moderaterna är ett företagärvänligt parti som värnar
29 fri företagsamhet, entreprenörskap och innovationer. Det är något vi gör
30 varje dag, året om. Partistyrelsen ser därför inget behov av att särskilt
31 högtidlighålla den 4 oktober.

32

33 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

34

35 **att** anse motion 8:4 besvarad med vad med vad som ovan anförts

36

37

38

MOTION 8:5

MODERATERNA I SKÅNE

ANGÅENDE SÅ KALLADE POLITISKA VILDAR

Antalet så kallade politiska vildar växer i landets beslutande församlingar. Dagens Samhälle konstaterade redan mandatperioden 2010-2014 att var tredje kommun hade ledamöter som lämnat det parti de valdes in för, men som satt kvar i fullmäktige. Problemet är ingen isolerad företeelse på kommunal nivå, utan förekommer dessvärre även i regionerna och Sveriges riksdag. Inte minst kom frågan i blyxtbelysning under de återkommande regeringskriserna förra mandatperioden då den socialdemokratiska ledningen återkommande fick förhandla med en politisk vilde i riksdagen för att få sin statsministerkandidat vald av kammaren.

Ett kommunalt exempel från föregående mandatperiod är Skurups kommun, där sju (!) ledamöter i kommunfullmäktige (av totalt 41 stycken) hoppade av det parti de var invalda för, blev politiska vildar, bytte sida och tillsammans med oppositionen med mindre än nio månader kvar till valet bytte styre och kommunalråd.

Det är ett systemfel som medger att ledamöter från ett parti när de lämnar partiet ändå behåller de platser de erhållit i kraft av att väljarna röstat på det parti de inte längre tillhör. I det svenska systemet går det inte att bli invald till en folkvald beslutande församling utan att bli det för ett parti. Detta alldeles oavsett om man blir personvald eller inte. De politiska vildarna rubbar den mandatfördelning väljarna i demokratiska val bestämt.

Även om det går att anföra både principiella och praktiska invändningar mot att lagreglera fram en ordning där direktvald ledamot (fullmäktige och riksdag) ska tappa uppdraget när de inte längre är medlemmar i det parti de blev invalda för, kan inte samma invändningar riktas avseende de indirekt valda ledamöterna.

Riksdagen har ändrat riksdagsordningen så att en riksdagsledamots uppdrag i organ eller delegation upphör om ledamoten lämnar partigruppen. Även om en motsvarande ändring för kommunerna och regionerna avseende

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

1 nämnder, beredningar, styrelser med mera, inte skulle omfatta fullmäktige
 2 är det ett minimum att vi har samma syn på reglerna på de olika nivåerna,
 3 principiellt kan det inte anses vara någon skillnad.

4
 5 Det finns få som inte medger problematiken med förekomsten av så kallade
 6 politiska vildar i de direktvalda församlingarna, fullmäktige och riksdag, och
 7 den ordning vi har idag, men frågan får inte stranda på att det idag inte finns
 8 ett praktiskt och principiellt godtagbart sätt att lösa frågan. Den viktiga
 9 diskussionen om hur man ska väga av balansen mellan det konstitutionella
 10 skyddet och värnandet av väljarnas viljeyttring i val behöver röra sig framåt.
 11 Den naturliga slutsatsen av ett sådant förhållande är att uppdra åt experter
 12 och sakkunniga att återkomma med förslag som för frågan närmare en
 13 lösning.

14

15 **att¹** anta motionen

16 **att²** verka för att motsvarande lagstiftning som gäller för
 17 riksdagsledamöters uppdrag i organ eller delegation om ledamoten
 18 lämnar partigruppen införs på kommunal och regional nivå.

19 **att³** verka för att utreda hur förekomsten av så kallade politiska vildar i
 20 direktvalda församlingar kan upphöra.

21

22 Moderaterna i Skåne

23

24 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 8:5**

25

26 Motionärerna lyfter frågan om de senaste årens ökning av antalet politiska
 27 vildar i riksdagen, regioner och kommuner. Motionärerna föreslår att
 28 Moderaterna ska verka för att lagstiftningen förändras så att politiska vildar
 29 i kommunala och regionala delegationer och organ behöver lämna sina
 30 uppdrag, vilket skulle innebära att lagstiftningen likställs med lagstiftningen
 31 för riksdagsledamöter. Motionärerna föreslår även att Moderaterna ska verka
 32 för att utreda hur förekomsten av politiska vildar i direktvalda församlingar
 33 kan upphöra.

34

35 De politiska partiernas verksamhet är i det närmaste helt oreglerad.
 36 Anledningen till det är att principen om åsiktsbildningens frihet har ansetts
 37 motivera en stor varsamhet när det gäller att reglera partiernas verksamhet

38

(se bland annat SOU 2008:125).

Partierna har fri rätt att nominera kandidater till sina listor. Den fria nomineringsrätten har länge ansetts vara en central princip i det svenska valsystemet. Denna princip kommer till uttryck på så sätt att det inte finns några bestämmelser som ställer upp några formella krav som begränsar väljarnas möjligheter att bilda partier och nominera kandidater i val. Den kommer även till uttryck genom avsaknaden av regler som styr partiernas nomineringsförfarande.

Om en ledamot i riksdagen väljer att lämna sin partigrupp och bli politisk vilde får hon eller han lämna eventuella uppdrag i utskott och andra organ. Detsamma gäller inte för politiska vildar inom kommunala eller regionala nämnder eller organ. I kommunallagen anges endast att fullmäktige får återkalla uppdraget för en förtroendevald som har valts av fullmäktige om den förtroendevalde har vägrats ansvarsfrihet eller har dömts för ett brott på vilket fängelse i lägst två år kan följa och domen har fått laga kraft. Partistyrelsen anser att lagstiftningen rimligen bör se likadan ut i riksdagen, regioner och kommuner eftersom valsystemet i grunden är utformat likadant. En eventuell förändring av dagens ordning behöver dock utredas noggrant.

Partistyrelsen konstaterar vidare att förtroendevalda ofta är valda i egenskap av partimedlemmar och därmed inte personvalda. Partistyrelsen kan även konstatera att förekomsten av politiska vildar kan få konsekvenser för majoriteter i folkvalda församlingar. Till exempel kan det uppkomma problem i den politiska beslutsprocessen om politiskt förtroendevalda under en pågående mandatperiod byter parti och ändå behåller uppdrag som partigrupperna har besatt. Därmed vore det önskvärt att se över kommunallagen, i syfte att åstadkomma en förändring som innebär att det blir möjligt för kommun- och regionfullmäktige att återkalla förtroendeuppdrag som tillsatts genom beslut i fullmäktige. På partistämman 2019 beslutades att Moderaterna ska verka för att kommunallagen ändras så att det blir möjligt för kommun- och regionfullmäktige att återkalla förtroendeuppdrag som tillsatts genom beslut i fullmäktige. Partistyrelsen menar att denna linje ligger fast.

Mot bakgrund av de konsekvenser som förekomsten av politiska vildar kan få för majoriteter i direktvalda församlingar och att de flesta folkvalda är valda

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

1 i egenskap av partimedlemmar anser partistyrelsen att frågan bör utredas
2 vidare.

3

4 Det är dock viktigt att beakta att eventuella ändringar av lagstiftningen kring
5 förtroendevalda eller andra delar av parti- och personvalssystemet måste
6 göras med tillförsikt, bygga på ett brett samförstånd mellan de folkvalda
7 partierna och åtnjuta ett brett stöd hos medborgarna.

8

9 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

10

11 **att** bifalla att-sats 2 i motion 8:5, det vill säga,

12

13 **att** verka för att motsvarande lagstiftning som gäller för
14 riksdagsledamöters uppdrag i organ eller delegation om
15 ledamoten lämnar partigruppen införs på kommunal och
16 regional nivå

17

18 **att** anse resterande att-satser besvarade med vad som ovan anförts

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 8:6

**JOHAN ABRAHAMSSON, MARIESTAD - VÄSTRA
GÖTALAND M.FL.**

ETT MINSKAT ANTAL LEDAMÖTER I REGIONFULLMÄKTIGE

Sedan bildandet 1999 har Västra Götalandsregionen haft 149 ledamöter i regionfullmäktige. Det höga antalet motiverades vid bildandet av att det var tre landsting samt sjukvården och delar av kulturen i Göteborgs stad som slogs samman till en organisation. Det var då viktigt med stark representation från alla geografiska delar av Västra Götaland.

Idag är Västra Götalandsregionen en etablerad organisation. Regionfullmäktiges dagordning består till större del av interpellationer, frågor och motioner samt rena formaliaärenden, och endast till mindre del av politiska ärenden som kräver politiska beslut.

Med så många som 149 ledamöter i regionfullmäktige är det många ledamöter som endast sällan om ens någonsin är aktiva i fullmäktigedebatten.

Det är förenat med avsevärda kostnader i ersättning för resor och förlorad arbetsinkomst att samla regionfullmäktige. Regionfullmäktige har budgeterade kostnader för 94 miljoner kronor under 2023.

Enligt kommunallagen måste Västra Götalandsregionen ha minst 101 ledamöter i regionfullmäktige. Därför bör antalet ledamöter minskas från 149 till 101 i samband med valet 2026. På sikt kan ytterligare minskningar motiveras. Därför bör kommunallagen ändras så att det blir möjligt att minska antalet ledamöter ytterligare.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

8

1	Johan Abrahamsson	Henrik Andersson
2	Mariestad	Mariestad
3	Västra Götalands län	Västra Götalands län
4		
5	Richard Thorell	Gabriella Bosnjakovic
6	Mariestad	Vara
7	Västra Götalands län	Västra Götalands län

8

9 Med hänvisning till ovan föreslås stämman besluta:

10

11 **att**¹ Moderaterna verkar för att antalet ledamöter i regionfullmäktige
12 i Västra Götalandsregionen minskas från 149 till 101 i samband med
13 valet 2026

14 **att**¹ Moderaterna verkar för att kommunallagen ändras, så att det minsta
15 möjliga antalet ledamöter i fullmäktige är 81 (idag 101) i
16 kommuner med över 600 000 röstberättigade och i regioner med
17 över 300 000 röstberättigade

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Motionärerna föreslår att antalet ledamöter i regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen ska minskas i två steg. Förbundsstyrelsen delar motionärernas uppfattning om att det finns flera goda skäl till detta.

Första steget, från 149 till 101 ledamöter, kan genomföras i samband med valet 2026, genom beslut i regionfullmäktige före utgången av februari månad 2026.

Andra steget, från 101 till 81 ledamöter, kan genomföras först efter ändring av kommunallagen som ändrar minsta möjliga antalet ledamöter i fullmäktige för kommuner och regioner med över 600 000 röstberättigade.

Värt att notera är att det senare är relevant också för kommunfullmäktige i Göteborgs stad. Idag har kommunfullmäktige 81 ledamöter. Inom några mandatperioder kommer antalet röstberättigade vara över 600 000. Det är angeläget att Göteborgs stad inte ska behöva tvingas att öka antalet ledamöter i kommunfullmäktige till 101 när det sker.

Förbundsstyrelsen vill också uppmana den moderata regionfullmäktigegruppen att driva denna förändring inom Västra Götalandsregionen, så att en minskning av antalet ledamöter kan beredas och beslutas i god tid före nästa val.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman:

att bifalla motionen.

FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT

Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag till beslut.

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 8:6

Motionärerna föreslår att Moderaterna ska verka för att kommunallagen ändras så att det lägsta möjliga antalet ledamöter i fullmäktige sänks från dagens 101 till 81 för kommuner med över 600 000 röstberättigade och i

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

1 regioner med över 300 000 röstberättigade.

2

3 En levande lokal- och regionalpolitik är en viktig hörnpelare i den svenska
4 demokratin. Kommuners och regioners organisation och ansvarsområden
5 regleras i kommunallagen 2017:725. Kommunallagen bestämmer den lägre
6 gränsen för antalet ledamöter i kommun- och regionfullmäktige baserat
7 på antalet röstberättigade medborgare i respektive region och kommun.
8 Kommuner och regioner får välja ett större antal ledamöter i sitt fullmäktige
9 vilket flertalet kommuner valt att göra. Antalet ledamöter får dock inte
10 reduceras under den lagstadgade gränsen.

11

12 Förändringar i kommunallagen för att justera antalet ledamöter i fullmäktige
13 har tidigare gjorts. Förändringar av de folkvalda församlingarna kräver en
14 bred parlamentarisk förankring som är uthållig över tid. Vid justeringar
15 i kommunallagen bör man inte begränsas vid kraven för de största
16 kommunerna och regionerna. Eventuella förändringar bör utgå från
17 situationen i samtliga kommun- och regionstorlekar. Det är även viktigt med
18 ett brett perspektiv för att exempelvis fånga samspelet mellan nämnder och
19 fullmäktige för att kunna bygga en bred och långsiktigt hållbar ordning.

20

21 Partistyrelsen anser att det är viktigt att kontinuerligt jobba för att stärka
22 demokratin men att ett större helhetsgrepp skulle krävas för att föra frågan
23 vidare.

24

25 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

26

27 **att** avslå motion 8:6

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 8:7

**MAX RITTBERGER OCH EDVIN FRIEDLAENDER,
GÖTEBORG - VÄSTRA GÖTALAND**

ANGÅENDE HELGDAGEN SOM ENBART FINNS FÖR VISSA ARBETARE - INTE ALLA

Helgdagar i Sverige har sin huvudsakliga koppling till Svenska Kyrkans kalenderår och är till för att möjliggöra firande av traditionella högtider. Samtliga heldagar i Sverige regleras enligt Lagen om allmänna helgdagar (1989:253). Utöver kyrkans traditionella helgdagar tillkommer första maj och nationaldagen som allmänna borgerliga helgdagar.

Den sistnämnda har en bred profil som syftar att hylla den svenska nationen samt dess självständighet. Nationaldagen firas även till minne av att Gustav Vasa valdes till Sveriges kung den 6 juni år 1523 samt till minne av 1809 års regeringsform, som satte ett viktigt steg mot demokrati och förstärka riksdagens position i maktindelningen.

På grund av dess ideologiska och partipolitiska koppling saknar Första maj representation för hela Sveriges arbetare. Samtliga arbetare identifierar sig inte med vänsterorienterade partier eller ideologier. Därmed skiljer den sig från nationaldagen och blickar ej till samhällets breda perspektiv, utan främjar särskilda världsuppfattningar.

Första maj bör avskaffas med syfte att främja alla svenska arbetare. Ledighet och arbete är något som i övriga fall primärt fastställs mellan arbetsgivare och -tagare. Existensen av en allmän helgdag, som blickar till enskilda gruppers intressen, underminerar därmed ansvaret hos tidigare nämnda roller och motverkar individuell frihet. Möjligheten att arbeta när man vill, men även ta ledigt när man vill, är centralt utifrån ett frihetsperspektiv.

Vidare finns det samhällsekonomiska perspektiv som bör beaktas vid avskaffande av särskilda helgdagar. Danmark, med drygt 5,9 miljoner invånare, avskaffar en helgdag med syfte att finansiera försvaret. En sådan ändring väntas dra in cirka tre miljarder danska kronor årligen, rapporterar Aftonbladet. Ett avskaffande av Första maj som allmän helgdag kan således

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

1 dra in betydelsefulla resurser som bland annat kan finansiera samhällsviktig
2 välfärd. Vad väljer du: en helgdag för enskilda grupper i samhället eller en
3 starkare välfärd?

4

5 Källor:

6 <https://lagen.nu/1989:253>

7 <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/Rr77qd/aftonbladet-direkt?pinnedEntry=1035371>

8

9 Med hänvisning till ovan föreslås stämman besluta:

10

11 **att¹** Moderaterna verkar för att Första maj avskaffas som allmän helgdag

12 **att²** Moderaterna uttalar att Första maj bör avskaffas som allmän
13 helgdag

14

15 **KRETSSTYRELSENS YTTRANDE**

16

17 Kretsstyrelsen vill tacka motionärerna för en bra och viktig motion.

18

19 Kraven på åtta timmars arbetsdag var en viktig fråga för arbetarrörelsen
20 i slutet på 1800-talet. Att det blev en speciell demonstrationsdag har sin
21 bakgrund i Haymarketmassakern i Chicago

22

23 1886, där demonstrerande arbetare drabbade samman med polisen och
24 många människor dog och skadades.

25

26 Anledningen till att första maj blev arbetarrörelsens speciella dag är att
27 Arbetarinternationalen bestämde vid en kongress i Paris 1889 att just
28 denna dag skulle arbetarna samlas och demonstrera för att få åtta timmars
29 arbetsdag. Sveriges riksdag beslöt 1938 att göra första maj till helgdag.

30

31 Helgdagar kan anses vara viktiga för att stärka sammanhållningen och
32 gemenskapen i samhället. Ur det perspektivet är det tydligt att första maj har
33 spelat ut sin roll, inte minst med tanke på det alltmör vikande deltagandet
34 under första maj-demonstrationerna.

35

36 Kretsstyrelsen håller med motionärerna om att de samhällsekonomiska
37 vinsterna är ett viktigt argument för att avskaffa första maj som en allmän
38 helgdag. Speciellt med tanke på behovet av att stärka välfärden, där det

ekonomiska tillskottet skulle kunna förbättra både servicegraden och arbetsmiljön inom välfärden.

Styrelsen föreslår årsmötet

att motionen bifalls

ÅRSMÖTET BESLUTADE

att bifalla motionen

att vidaresända motionen till Moderaternas partistämma

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

I enlighet med kretsstyrelsens yttrande så finns det helgdagar som kan anses viktiga för att stärka gemenskapen och sammanhållningen i samhället. Första maj uppbär inte samma status för gemene man som andra heldagar och högtider. Ur ett konservativt perspektiv hade man kunnat argumentera för ett bevarande av 1 maj som helgdag, då datumet tidigare utgjorde valborgsdagen, men då även denna har gått ur tiden ser inte förbundsstyrelsen att detta argument bär sig självt i tillräcklig grad.

De samhällsekonomiska vinsterna är ett viktigt argument för att avskaffa första maj som en allmän helgdag. Speciellt med tanke på behovet av att stärka välfärden, där det ekonomiska tillskottet skulle kunna förbättra både servicegraden och arbetsmiljön inom välfärden.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman:

att bifalla motionen

Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag till beslut.

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 8:7

Motionen berör ett avskaffande av första maj som allmän helgdag. Motionärerna argumenterar för att den ideologiska och partipolitiska

1 anknytning som första maj har gör att dagen inte representerar alla Sveriges
2 arbetare.

3

4 Den 1 maj är ursprungligen den internationella arbetarrörelsens högtidsdag,
5 och är inte specifikt svensk. I länder över hela världen är det en allmän
6 helgdag. I vissa länder, såsom i USA och Kanada, har dagen bytts ut mot
7 Labor Day som infaller den 1 september, men som i stora drag har samma
8 ändamål.

9

10 Det kan även anmärkas att den 1 maj även sammanfaller med traditionella
11 firanden av vårens ankomst, vilket på flera svenska orter firas särskilt
12 dagen före den 1 maj, på valborgsmässoafton den 30 april. De befintliga
13 helgdagarna har en stor legitimitet bland befolkningen och följer av långa
14 traditioner. Dessa bör inte ändras utan noggranna överväganden.

15

16 De samhällsekonomiska vinsterna ska inte heller överskattas, då första maj
17 även kan infalla på en helg. Om helgdagen avskaffas kan det även antas att
18 det finns en förväntan på att instifta en annan helgdag, vilket exempelvis
19 skedde när nationaldagen blev helgdag och ersatte annandag pingst som
20 helgdag.

21

22 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

23

24 **att** anse motion 8:7 besvarad med vad som ovan anförts

25

26 Douglas Thor reserverade sig till förmån för att bifalla motion 8:7.

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 8:8

MODERATA FÖRETAGARRÅDET I STOCKHOLMS STAD OCH LÄN

UPPFÖLJNING AV BIFALLNA MOTIONER PÅ FÖRBUNDSSTÄMMA

Syftet för många som ansluter sig som medlemmar till ett politiskt parti är just möjligheten att kunna få göra skillnad i enlighet med sin politiska övertygelse. Bland de många olika sätt att engagera sig som föreligger finns även möjligheten att skriva motioner till de olika stämmorna på förenings-, förbunds- och partinivå.

Ett flertal motioner får bifall, helt eller delvis, på förbundsstämmor. Några motioner når hela vägen fram till bifall på partistämman, som är partiets högst beslutande organ. Beslut på partistämman borde bli normgivande och genomföras när omständigheterna så tillåter. Det är rimligt att förvänta sig en systematisk process där genomförandestatus framgår på de bifallna motionerna från förbunds- och partistämmer.

Ett system som är tillgängligt för medlemmar, exempelvis via intranätet, som möjliggör att söka information om bifallna motioner och dess aktuella status i processen. Det är önskvärt att en sådan process, mer eller mindre digital, implementeras snarast möjligt.

Det finns flera positiva effekter av att införa ett system för uppföljning av bifallna motioner från förbunds- och partistämmer:

Bättre interndemokrati när våra medlemmar på ett enkelt sätt kan följa upp sina motioner i processen.

Enklare och effektivare för både partistyrelsen och politikutvecklingsgrupper att hitta bifallna motioner att använda i vårt förnyelsearbete.

Tydliga incitament för fler medlemmar att vara aktiva i politikutvecklingen och att lägga tid på att göra saker bättre på kommunal, regional och nationell nivå. Om de kan se hur antagna motioner processas vidare och

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

1 i slutändan slår igenom i praktisk politik ger det en tydlig signal om att
2 motionsskrivandet spelar roll.

3

4 Med anledning av ovanstående föreslår vi stämman:

5

6 **att¹** förbundsstämman verkar för att upprätta en process för att följa upp
7 de motioner som bifalls vid förbundsstämmor

8 **att²** förbundsstämman verkar för att etablera en tillgänglig process som
9 möjlig gör uppföljning på ämne och statusnivå

10 **att³** förbundsstämman tar motionen vidare till nästkommande
11 partistämma

12

13 **FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE**

14

15 Förbundsstyrelsen vill börja med att tacka motionären för den inkomna
16 motionen. Förbundsstyrelsen ställer sig positiv till motionen då det leder till
17 en effektivare och enklare uppföljning av beslut fattade på förbundsstämmor
18 och partistämmor. Även arbetet med lokalpolitiska program effektiviseras om
19 man kan ge medlemmar tillgång till bifallna motioner med dess brödtext samt
20 att den intern demokratin ökar då tillgängligheten förbättras.

21

22 Parallellt ska man ha i åtanke att stämmor endast beslutar om att-satserna i
23 en motion och att brödtexten i bifallna motioner därmed bör användas med
24 försiktighet.

25

26 Hänsyn måste även tas till att samhällsproblem förändras över tid och det
27 som bifölls för några år sedan kanske inte är självklart några år senare.
28 Partiet kan således ha ändrat uppfattning och tagit en annan ståndpunkt.
29 Detta gäller givetvis både nationella och internationella frågor. Beaktande
30 och förståelse ska även tas till att Moderata företrädare på olika nivåer måste
31 ha handlingsfrihet vid förhandlingar med andra partier, förutom när det gäller
32 våra grundläggande värderingar. Det förtroendet måste medlemmarna ge
33 våra företrädare.

34

35 En annan viktig avvägning är att hitta balans mellan nyttan och användningen
36 kontra de resurser som krävs för att upprätthålla en transparent och kvalitativ

37

38

process. Andemeningen och intentionen med motionen är god.

Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman

att bifalla motionen

FÖRBUNDSSTÄMMAN BESLUTADE

att bifalla motionen

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 8:8

Motionären föreslår en struktur för att följa upp hur väl stämmobeslut efterlevs.

Partistyrelsen anser att varje förbund bör besluta om hur olika beslut följs upp. Partiets stadgar föreskriver redan att varje förbund ska ha en verksamhetsrevisor. I arbetet att granska styrelsen ingår även att se över hur väl styrelsen verkar för att efterleva stämmobeslut.

I och med den mängd ärenden som behandlas på parti- och arbetsstämmor är det tidskrävande att tillhandahålla en systematisk sammanställning av alla beslut. Samtliga stämmohandlingar samt tillhörande stämmoprotokoll tillgängliggörs även på intranätet för samtliga medlemmar. De ställningstaganden som görs på stämmor läggs omedelbart till grund för partiets politik, och är utgångspunkten för ställningstaganden i riksdagen och i Europaparlamentet och återges därför även i flertalet andra dokument.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 8:8 besvarad med vad som ovan anförts

1 **MOTION 8:9**

2 **ÖPPNA MODERATER I STOCKHOLM**

3

4

5 **REGNBÅGSFLAGGNING FÖR ALLAS RÄTT TILL**

6 **KÄRLEK**

7

8 Vid de olika Pridearrangemang som hålls i Sverige och vid Stockholm Pride
9 är Regnbågsflaggan ett självklart inslag. Vi är många som känner glädje
10 och känner oss välkomnade när vi ser flaggan vaja för vinden. Det är många
11 HBTQ-personer som har växt upp, och som fortsatt lever i omständigheter,
12 där det har varit omöjligt att visa upp sin kärlek öppet, men under
13 Pridefestivalerna känner att de är delaktiga och att det finns en plats för dem
14 också.

15
16 Det signalvärde som finns i att även kommuner, regioner och myndigheter
17 både deltar i Pridearrangemangen och dessutom väljer att hissa
18 Regnbågsflaggan har därför ett starkt symbolvärde i att visa att i Sverige
19 är all kärlek mellan vuxna individer välkommen och vacker, och dessutom
20 något som samhället står bakom. Idag står dock flaggningen i fara. I flera
21 kommuner har man valt att, efter flera år av Regnbågsflaggning, ifrågasätta
22 flaggningen eller rent av sluta med att hissa Regnbågsflaggan under ett lokalt
23 Pridefirande eller under Stockholm Pride, som är hela Sveriges Pride. De skäl
24 som anges är att en kommun inte ska använda offentliga flaggstänger till att
25 stötta en organisation, när det finns andra som det inte flaggas för eller att
26 det är ett ställningstagande som en kommun inte ska göra utan kommunen
27 ska vara neutral. Det finns också många individer som ifrågasätter om
28 myndigheter ska ta politisk ställning och anför att Regnbågsflaggan är en
29 vänstersymbol.

30
31 Vi ifrågasätter detta agerande och det här sättet att argumentera starkt. För
32 oss är flaggan varken vänster eller höger då den stör för alla lika rättigheter
33 och rätt till sin kärlek och att vara den man är. För oss som Moderater är
34 detta dessutom en självklar värdering att stå upp för individens fri- och
35 rättigheter. Det är dessutom så att beslutet att inte flagga är i sig ett politiskt
36 ställningstagande och gör kommunens agerande allt annat än neutralt. Vi ser
37 istället detta som ett sätt att motarbeta hbtq-rörelsen och ett motstånd stött
38 av kommuner och myndigheter är ett direkt hot mot vår självklara självklara

rätt att älska den vi vill.

Med anledning av ovanstående föreslås stämman

att¹ Moderaterna i Stockholms stad ska verka för att alla Stockholm stad flaggar med Regnbågsflaggan under Pridearrangemang på stadens byggnader

att² Förbundsstämman skickar motionen vidare till nästkommande partistämma.

att³ Moderaterna i Stockholms stad ska verka för att alla Region Stockholms byggnader och SL-bussar flaggar med Regnbågsflaggan under Stockholm Pride.

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Förbundsstyrelsen vill tacka Öppna Moderater i Stockholm som lyfter frågan om prideflaggans betydelse för ett fritt, öppet och tolerant samhälle. Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning om att prideflaggan är en opolitisk och icke ideologisk symbol för grundläggande fri- och rättigheter. Kampen för HBTQ+ personers rättigheter behöver tas varje dag då vi ser att dessa rättigheter utmanas och motarbetas, och inte bara i andra länder.

Även i Sverige är hatbrott och våld mot HBTQ+ personer en bister verklighet och det måste bekämpas.

För Moderaterna som ett frihetsbejakande parti, ska det vara självklart att ställa sig positiv till flaggning av regnbågsflaggan på offentliga byggnader. Förbundsstyrelsen vill gärna se att Stockholms stad inventerar kring vilka byggnader som prideflaggan bör sättas upp under Pridearrangemangen. Förbundsstyrelsen skulle även välkomna att flaggningen breddades till fler offentliga byggnader, exempelvis verksamheter inom Region Stockholm.

Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman

att bifalla motionen

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

1 **FÖRBUNDSSTÄMMANS BESLUT**

2

3 **att** bifalla att-sats 1 och 2

4 **att** bifalla tilläggs-att-satsen "Moderaterna i Stockholms stad ska
5 verka för att alla Region Stockholms byggnader och SL- bussar
6 flaggar med Regnbågsflaggan under Stockholm Pride".

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 8:10

ÖPPNA MODERATER STOCKHOLM

REGNBÅGSFLAGGNING FÖR ALLAS RÄTT TILL KÄRLEK

Vid de olika Pridearrangemang som hålls i Sverige och vid Stockholm Pride är Regnbågsflaggan ett självklart inslag. Vi är många som känner glädje och känner oss välkomnade när vi ser flaggan vaja för vinden. Det är många HBTQ-personer som har växt upp, och som fortsatt lever i omständigheter, där det har varit omöjligt att visa upp sin kärlek öppet, men under Pridefestivalerna känner att de är delaktiga och att det finns en plats för dem också.

Det signalvärde som finns i att även kommuner, regioner och myndigheter både deltar i Pridearrangemangen och dessutom väljer att hissa Regnbågsflaggan har därför ett starkt symbolvärde i att visa att i Sverige är all kärlek mellan vuxna individer välkommen och vacker, och dessutom något som samhället står bakom.

Idag står dock flaggningen i fara. I flera kommuner har man valt att, efter flera år av Regnbågsflaggning, ifrågasätta flaggningen eller rent av sluta med att hissa Regnbågsflaggan under ett lokalt Pridefirande eller under Stockholm Pride, som är hela Sveriges Pride. De skäl som anges är att en kommun inte ska använda offentliga flaggstänger till att stötta en organisation, när det finns andra som det inte flaggas för eller att det är ett ställningstagande som en kommun inte ska göra utan kommunen ska vara neutral. Det finns också många individer som ifrågasätter om myndigheter ska ta politisk ställning och anför att Regnbågsflaggan är en vänstersymbol.

Vi ifrågasätter detta agerande och det här sättet att argumentera starkt. För oss är flaggan varken vänster eller höger då den stör för alla lika rättigheter och rätt till sin kärlek och att vara den man är. För oss som Moderater är detta dessutom en självklar värdering att stå upp för individens fri- och rättigheter. Det är dessutom så att beslutet att inte flagga är i sig ett politiskt ställningstagande och gör kommunens agerande allt annat än neutralt. Vi ser istället detta som ett sätt att motarbeta hbtq-rörelsen och ett motstånd stött

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

1 av kommuner och myndigheter är ett direkt hot mot vår självklara självklara
2 rätt att älska den vi vill.

3

4 **att**¹ Moderater ska verka för att alla Sveriges kommuner flaggar med
5 Regnbågsflaggan under Pridearrangemang.

6

7 **FÖRBUNDSSTYRELSENS SVAR**

8

9 Förbundsstyrelsen håller med motionärerna om att det har ett starkt
10 symbolvärde i att kommuner, regioner och myndigheter väljer att hissa
11 regnbågsflaggan. Och då alla kommuner kommit dithän att de flaggar
12 med regnbågsflaggan visar det att i Sverige är all kärlek välkommen och
13 dessutom något som samhället står bakom. Förbundsstyrelsen yrkar bifall till
14 motionen och yrkar samtidigt på tillägget att förbundsstämman ska föreslå
15 Moderaterna besluta att verka för att alla Sveriges kommuner flaggar med
16 regnbågsflaggan under lokalt Pridearrangemang eller nationella Stockholm
17 Pride.

18

19 **PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 8:9 OCH** 20 **8:10**

21

22 Båda motioner berör användandet av Pride-flaggan i olika avseenden.
23 Partistyrelsen har därför valt att behandla dessa i ett gemensamt
24 motionssvar.

25

26 Motionärerna föreslår att Moderaterna bör verka för att samtliga av Sveriges
27 kommuner flaggar med regnbågsflaggan under Pride-arrangemang. I motion
28 816 föreslås även att Moderaterna ska verka för att alla Region Stockholms
29 byggnader och SL-bussar ska flagga med regnbågsflaggan under Stockholm
30 Pride.

31

32 Moderaterna står upp för allas rätt att älska den de vill. Partistyrelsen ser
33 positivt på Pride-firanden runt om i landet och deltagande av moderata
34 företrädare och föreningar.

35

36 Flaggnings är en kommunal angelägenhet, vilket innebär att de enskilda
37 kommunerna själva beslutar om riktlinjer kring flaggning. Det är således
38 upp till varje enskild kommun att välja vilka flaggor de vill flagga med.

Partistyrelsen menar att det inte är upp till Moderaterna som parti att bestämma om samtliga Sveriges kommuner borde flagga med regnbågsflaggan under Pride-arrangemang utan fortsatt de enskilda kommunerna.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 8:9 och 8:10 besvarade med vad som ovan anförts

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

MOTION 8:11

BILLY ÖSTH, SKARPNÄCK – STOCKHOLMS STAD

MOTION TILL PARTISTÄMMAN ANG. SAMARBETET MED SVERIGEDEMOKRATERNA

1
2
3
4
5
6
7
8 Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna har genom Tidöavtalet
9 inlett ett nära samarbete med Sverigedemokraterna, ett parti med ett i
10 många avseenden tvivelaktigt förflutet.

11
12 Även om partiledningen inom SD har gjort en del försök att tvätta bort SD:s i
13 många stycken tvivelaktiga förflutna och att det varit ett klart rasistiskt parti,
14 som fortfarande inte respekterar människors lika värde, återstår mycket
15 innan partiet fullt ut kan accepteras och ingå i en regering.

16
17 Fortfarande framför ledande företrädare för SD åsikter som är djupt
18 komprometterande. Uteslutningar genomförs på löpande band. I Klippan har
19 ett antal företrädare uteslutits, företrädare som trots detta fortsätter att vara
20 aktiva i kommunalpolitiken. Ordföranden i justitieutskottet har försökt lägga
21 sig i den oberoende rättsprocessen med anledning av domsluten för de sk
22 påskkravallerna. I Skarpnäcks stadsdelsnämnd använde en fd SD-ledamot
23 uttryck som ”hjärntvätt” och ”psykisk misshandel” gentemot förvaltning och
24 den dåvarande majoriteten.

25
26 Inslag i Tidööverenskommelsen lämnar en del övrigt att önska. Att
27 överhuvudtaget utreda huruvida personer som fått ett permanent
28 uppehållstillstånd ska få behålla detta för tankarna många årtionden tillbaka
29 i tiden.

30
31 I politikens sakfrågor ligger SD i vissa frågor långt ifrån vår politik, inte minst
32 vad gäller skattepolitik och arbetsrätt. I en regering måste alla ingående
33 partier till 100 % stå upp för de beslut som regeringen fattar. Det råder tvivel
34 om SD är berett att göra detta i regeringsställning. Utanför regeringen drar
35 sig nu i vart fall inte SD för att exempelvis hota med regeringskris om inte
36 M, L och KD till 100 % accepterar SD:s tolkning av reduktionsplikten. Ett
37 illavarslande tecken från ett parti som aspirerar på att få ingå i en framtida
38 regering.

För att SD ska kunna ingå i någon regering i en framtid krävs att SD till 100 % och slutgiltigt gör upp med sitt förflutna och fullt ut respekterar människors lika värde. Innan dess bör det vara omöjligt för Moderaterna att ingå i samma regering som Sverigedemokraterna.

Undertecknad föreslår stämman besluta

- att¹** uttala att Sverigedemokraterna ej bör ingå i en regering förrän det kan anses att Sverigedemokraterna till 100 % gjort upp med sitt förflutna och fullt ut respekterar alla människors lika värde
- att²** motionen med instämmande sänds till riksdagsgruppen för beaktande

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

Motionen påpekar att Sverigedemokraterna står långt ifrån Moderaterna i vissa sakfrågor. Trots det har fyra partier - Moderaterna, Liberalerna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna - ingått i ett samarbete för att ta ansvar för Sverige. I Tidöavtalet har partierna kommit överens om en rad olika reformer inom sju olika sakpolitiska områden.

Även om partierna har kommit överens i vissa frågor inom ramen för Tidöavtalet finns det områden där partierna inte är överens, och det finns skillnader mellan vad Sverigedemokraterna och Moderaterna tycker. I Tidöavtalet fastslås även att Sverigedemokraterna inte ingår i regeringen. Frågan om vilka partier som ska ingå i framtida regeringar är inte heller aktuell att ta ställning till just nu.

Med anledning av ovanstående föreslår vi partistämman:

- att** anse att-sats 1 besvarad med vad som ovan anförts.
- att** avslå att-sats 2.

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 8:11

Motionären föreslår att Moderaterna inte ska låta Sverigedemokraterna ingå i en regering om inte Sverigedemokraterna först aktivt tar ställning för alla människors lika värde och visar sig pålitligt som samarbetsparti, vilket

1 motionären menar inte gäller i dagsläget.

2

3 Inledningsvis kan konstateras att samarbetet mellan den moderatledda
4 regeringen och Sverigedemokraterna fungera väl. Det finns vidare, på
5 flera håll i Sverige ett välfungerande samarbete mellan Moderaterna och
6 Sverigedemokraterna, i såväl majoritet som i opposition, på både kommunal
7 och regional nivå. Sedan finns förstås också kommuner och regioner där
8 ingen aktiv samverkan mellan Moderaterna och Sverigedemokraterna
9 förekommer.

10

11 Höga krav måste ställas på de personer som på olika sätt och i olika roller
12 representerar politiska partier. Det ska helt enkelt inte ges något utrymme
13 för hat, rasism eller annan form av intolerans. Det måste dock i första hand
14 vara upp till varje enskilt parti att vidta åtgärder när enskilda medlemmar eller
15 företrädare går över gränsen. Motionären nämner situationen i Klippan – i
16 detta sammanhang bör noteras att Sverigedemokraterna agerade genom att
17 utesluta flera medlemmar efter valet 2022 på grund av att de gett kommunala
18 förtroendeuppdrag till en person med bakgrund i högerextrema rörelser.

19

20 Givetvis bör både regeringspartier och samarbetspartier till regeringen agera
21 lojalt mot den gemensamma politik som regeringen driver. Det hindrar dock
22 inte att Sverigedemokraterna kan ha andra ståndpunkter än Moderaterna
23 i vissa sakfrågor eller att Sverigedemokraterna driver en politik som går
24 tvärtemot Moderaternas och regeringens politik i frågor som ligger utanför
25 samarbetet.

26

27 I sammanhanget bör också poängteras att politiska partier inte är statiska
28 utan utvecklas över tid. Det bekräftar det vanskliga i att på förhand helt
29 utesluta – eller att utan förbehåll ta ställning för – vilka partier som kan sitta
30 i en moderatledd regering vid en viss given tidpunkt i framtiden. Avgörande
31 för vilka samarbeten Moderaterna ska söka måste istället vara vilket
32 genomslag för partiets politik som går att få. Det beror i sin tur även på vilket
33 parlamentariskt underlag som finns efter framtida riksdagsval. Frågan om hur
34 framtida regeringssamarbeten ska formeras lämpar sig helt enkelt inte för en
35 partistämman att fatta beslut om.

36

37 Sammanfattningsvis anser partistyrelsen att partistämman inte bör ge
38 några utfästelser inför framtida regeringsförhandlingar, vare sig om att söka

samarbeten eller att utesluta samarbeten med andra partier.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 8:11 besvarad med vad som ovan anförts

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

8

1 **MOTION 8:12**

2 **ULF BERG OCH JOHAN THOMASSON, AVESTA -**

3 **DALARNA**

4

5

6 **MOTION ANGÅENDE RUTINER VID MEDIADREV**

7

8 Moderaterna behöver arbeta fram en helt ny strategi när det gäller drev mot
 9 moderater i media. Det är vår uppfattning att den gängse ordningen är att
 10 berörd ska lämna partiet. Vi minns alla vad en utebliven betalning av TV-
 11 licensen eller olovligt fiske av ål kan leda till. Hanif Balis bok beskriver på ett
 12 bra sätt tankarna hos den som drabbas av drev och som sedan helt frikänns.
 13 Hanif var för stor för media på twitter och hur många som röstade på ett
 14 annat parti på grund av en nervös och oprofessionell handläggning.

15
 16 En del får mer eller mindre en påringning från pressavdelningen att ta bort
 17 inlägg från sociala medier. Det borde vara enkelt att svara när media ringer.
 18 Ring "Lars" det är han som skrivit inlägget.

19
 20 Det ska vara partiet som ska avgöra om förseelsen är av den arten att
 21 fortsatt arbete för Moderaterna är möjligt eller inte. Den skotträdda hållning
 22 som nu råder är olycklig och bör förändras. Det är partiet som ska avgöra
 23 om det är misshandel i form av danska skallar eller olovligt ålfiske som ska
 24 göra skillnaden, inte drev i media som helt uppenbart har olika måttstockar
 25 beroende av vilket parti som drabbas. Tyvärr påminns vi ibland vilka
 26 ödesdiga konsekvenser det kan få för den som drabbas av drev i media.

27
 28 Vi yrkar:

29
 30 **att¹** Moderata Samlingspartiet tar fram en ny och tydlig policy hur partiet
 31 ska agera när media angriper moderaters agerande och även
 32 utarbetar hur den som utsätts för drevet ska stöttas.

33

34 **ÅRSMÖTETS YTTRANDE**

35 Årsmötet anser att inkommen motion, angående ny strategi och policy hur
 36 partiet bör agera när media angriper Moderaternas agerande och även
 37 utarbetar strategi hur den som utsetts för drevet, ska stöttas.

38

ÅRSMÖTETS BESLUT

att skicka motionen vidare till förbundsstämman.

FÖRBUNDSSTYRELSENS YTTRANDE

I en motion från Ulf Berg och Johan Thomasson belyser man en fråga som har blivit högst aktuell i dagens informationssamhälle. I motionen framhålls att agerandet i dessa frågor fram tills nu ibland drivs av rädsla och synen att bondeoffer är det bästa för partiet.

Förbundsstyrelsen delar motionärernas uppfattning att det är partiet som avgör om personen behöver avgå eller inte. Det gör inte media!

Om mot förmodan en avgång är ett faktum, skall en noggrann utredning vara gjord. Utredningen bör ske med intervjuer från berörda och eventuellt andra personer.

Inom forskningen används termen "mediaskandal" och avser då en granskning övergår till att journalistiken beskriver det som har hänt på ett likartat sätt och att det råder konsensus kring att någon har agerat moraliskt felaktigt. Kritiken förflyttas successivt från den granskandes professionella handlande till att alltmer handla om bristande karaktär. Det finns också en förväntan på fördömande.

Förbundsstyrelsen i Dalarna ställer sig bakom motionärernas intentioner om att se över rutinerna vid hantering av "mediadrev" samt att en genomarbetad policy tas fram samt beslutar att vidareända motionen till Partistämman.

Förbundsstyrelsen föreslår partistämman:

att bifalla motionen.

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 8:12

Motionärerna efterlyser en tydlig policy för hur företrädare som blir föremål

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

1 för så kallade mediedrev bör stöttas.

2

3 Partistyrelsen vill understryka att politisk verksamhet bygger på
4 allmänhetens förtroende. Vad som är förtroendskadligt kan variera
5 beroende på sammanhang. Det är därför svårt att fastställa en allmän policy
6 om hur kritik ska bemötas. Genom den etiska policyn och kandidatförsäkran
7 är varje moderat företrädare bunden att agera på ett sätt som inte kan verka
8 förtroendskadligt. Partistyrelsen anser att det saknas behov att reglera
9 detta ytterligare i dagsläget.

10

11 Det kan i många fall verka godtyckligt vad media väljer att lägga fokus på.
12 Det är ändå viktigt att bemöta osaklig kritik och att vara transparent. Det
13 kan dock inte hanteras genom ett policy-dokument, utan måste hanteras
14 beroende på situation och efter varje frågas dignitet.

15

16 Rutiner för att bemöta medial kritik och att stötta företrädare finns redan.
17 Arbetet med att stärka det görs kontinuerligt och kräver inte en särskild
18 policy.

19

20 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

21

22 **att** anse motion 8:12 besvarad med vad som anförts ovan.

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

MOTION 8:13

MODERATKVINNORNA

ETT PARTI FÖR ALLA

Att engagera sig i ett politiskt parti är något som är viktigt för vår demokrati och för vårt samhälle. Det är ett engagemang vi behöver värna och uppmuntra på alla nivåer. Som medlem och engagerad i Moderaterna har du både rättigheter, möjligheter och skyldigheter.

Vi är ett parti som har plats för alla, men för de flesta har vi inte ett anställningsförhållande utan vår organisation bygger på frivillighet. Detta kräver en kultur som har högt i tak, som tidigt tar tag i problem som kan uppstå innan de eskalerar och som skapar en trygghet oavsett om man är gammal, ung, man, kvinna, straight, gay eller kommer från ett annat land. Här kommer nätverken in som ett bra komplement och kan ge trygghet i den större organisation som Moderaterna är. För vill vi få fler medlemmar och vinna fler väljare behöver vi reflektera över hur Moderaterna uppfattas och vems perspektiv man utgår från i kommunikationen. Vilken tonalitet använder vi?

En politisk organisation har fördel av att alla har ett gemensamt mål och naturliga valcykler – men där finns också stor konkurrens, som många gånger leder till händelser och situationer, där vi tappar kompetens och engagemang. Detta behöver vi se och hitta verktyg för att hantera. Hur stärker vi medlemmarna? Hur stärker vi engagemanget? Hur ökar vi tryggheten? Hur stärker vi ledarskapet? Vad är Moderaternas USP (= unique selling point, unik konkurrens- eller säljfördel) inte bara för våra väljare utan också för våra medlemmar över tid?

Att få till en utvecklingsresa kräver att alla i partiorganisationen arbetar tillsammans. Ansvaret för en sådan utveckling kan aldrig ligga på en enskild nivå eller person, samtidigt som “många bäckar små gör en stor å”. Kulturförändring kräver ett brett och långsiktigt engagemang. Första steget är att erkänna att det finns ett problem att åtgärda.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

8

1 **FLERA NIVÅER KAN GE LIKNANDE PROBLEM MEN KRÄVA OLIKA** 2 **LÖSNINGAR**

3 Att ha en struktur på nationell, förbunds-, krets- och föreningsnivå ger stora
4 möjligheter att utvecklas och få vara med och påverka på olika nivåer. Det
5 gör att vi kan fånga engagemang och idéer och entusiasmera på ett sätt som
6 leder till utveckling av både parti såväl som kultur. Men det kan också ha
7 en baksida i osäkerhet om vart man ska vända sig när något sker eller i att
8 samma personer finns på flera nivåer, och är det där problemet finns, är det
9 enklare att vara tyst än att tala ut.

10

11 Våra ombudsmän sitter i länen och arbetar mot både riks-, läns- och
12 föreningsnivå. Detta är ett både utmanande och viktigt arbete. För att få ett
13 jämlikt stöd runtom i Sverige behöver ombudsmännens uppdrag definieras
14 tydligare för våra medlemmar internt, så att alla vet vad för slags stöd man
15 kan förväntas få oavsett storlek på förbund, en "baseline". Detta gör det
16 tydligare för föreningar vad de behöver komplettera med, beroende på deras
17 lokala mål och utmaningar.

18

19 Moderaterna har flera policies, som alkoholpolicy och etisk policy, som
20 är tydliga och bra utformade. De är numera också sammankopplade till
21 kandidatförsäkran, vilket borde leda till att alla medlemmar är medvetna
22 om vad de står för och vad de riktar sig till. Här behöver Moderaterna
23 komplettera med verktyg och process för hantering, när kandidatförsäkran
24 inte följs. När tas det om hand av gruppledningen och vart kan både medlem
25 och gruppledning vända sig för att få stöd, när detta inte ger resultat? I dag
26 finns det inga mellansteg i hanteringen, utan det enda som finns beskrivet
27 är uteslutning. Här behövs en verktygslåda med olika steg, steg som inte
28 nödvändigtvis är stipulerade i stadgan. För återigen, detta är en organisation
29 byggd på frivillighet och inte ett anställningsförhållande. Vad krävs och hur
30 går man till väga? Genom att göra detta tydligt och transparent kan flera
31 tidiga irritationskällor och problem hanteras korrekt, oavsett storlek på
32 förening och krets. Detta leder också till en tydlighet för medlemmar om vad
33 som förväntas av dem.

34

35 **INTERNT KONTRA EXTERNT STÖD**

36 Moderaterna bör också överväga att ha en extern organisation och utredning
37 för svåra fall. Vi har ofta samma personer på de olika nivåerna, vilket kan vara
38 tryggt men också extremt otryggt, när tillit och respekt inte kommer naturligt.

Hur kan vi då säkra att både män och kvinnor kan ta en neutral kontakt och få stöd? En annan vinkel på detta är också om vi har kompetens för vissa fall i vårt parti. Vi har som organisation inte företagshälsovård eller uttalat stöd vid exempelvis hot och våld i det politiska uppdraget. Hot och våld gör att våra medlemmar kan tveka att ta på sig uppdrag, och här behöver vi ha en tydlig policy med nolltolerans för hot och våld och tydligt stöd från såväl parti som andra instanser. Hot mot politiker ökar och kvinnor är mer utsatta än män, vilket kan leda till svårigheter att få kvinnor att ta uppdrag och ökar den bristande jämställdheten i partiet. Att hänvisa till polis är den korrekta vägen att gå för att hantera brottet, men för att hantera människan krävs något annat.

Detsamma gäller när någon utreds internt för något allvarligt. Moderaterna ska alltid stå på den drabbades sida men behöver också se den anklagade och säkra att hen inte far illa som person, så det blir så fel som vi har sett i vissa publika fall. En person kan göra fel och det måste vara tydligt, men vi behöver skilja på sak och person och säkra ett skydds nätverk för båda. När ett drev går är det inte lätt för någon, och den markanta bristen på stöd internt gör att fler och fler inte vill engagera sig.

Ett politiskt parti är en maktorganisation och där finns oundvikligen konkurrens och oliktänkande, vilket är en styrka. När det slår över i personangrepp, övergrepp eller mobbning har partiet en skyldighet att agera. I dag bygger partistrukturen på att problematik ska hanteras inom förbunden, vilket kan innebära att personer som uppfattas vara en del av konflikten också ska vara med och lösa den. Vi välkomnar därför den permanent nationella visselblåsarfunktionen som inrättas, så att personer utanför konflikten kan utreda och bidra till lösning. Vi ser att den har goda förutsättningar för hela partiet att hantera problem inom organisationen.

STÄRKA LEDARSKAP

Som parti har vi egentligen få ledarskapsutbildningar. Den som har funnits längst är Aktion MKF, som också stärkt kvinnors ledarskap och lett till att fler vågat ta positioner som KSO, RSO och riksdagsledamot – ja, vi har även statsråd som gått den. Partiet har på senare år också kompletterat med toppledarutbildning, vilket är välkommet, men vi saknar förstärkning underifrån. Vem stärker och utbildar nya föreningsordförande? Gruppledare? Kretsordförande? Det är genom deras ledarskap kulturen skapas och kan

1 leda till en inkluderande varm och trygg miljö – men också till motsatsen. Att
2 stärka lokalt ledarskap som ger bra och tydliga verktyg för att hantera inte
3 bara valrörelse, kampanj och reformutveckling utan också personrelationer
4 kommer att leda till större engagemang, bra kultur och i slutändan fler
5 valvinster.

6
7 Något liknande behövs inte bara för KSO utan också för nämndordförande
8 och gruppleddare. Allt nyanserat för opposition, minoritet och majoritet. Efter
9 valet fanns ett stöd internt vid förhandling om att skapa avtal och vägar att
10 gå. Detta stöd behöver utvecklas även efter att förhandlingar är slutförda.
11 Stöd till gruppleddningar i hur man ska agera för att få ihop gruppen och på så
12 sätt få en lugn mandatperiod. Utbildningar drivs olika från förbund till förbund
13 och förening till förening, eftersom det inte finns en tydlighet i vilket stöd man
14 kan förvänta och vad förbunden ska leverera.

15

16 **UTBILDNING**

17 Mycket av det vi beskrivit ovan landar i en utbildning för att stärka inte bara
18 ledare utan hela organisationen. Varför engagerar sig personer eller varför
19 kan man tänka sig att engagera sig i ett politiskt parti? För att få påverka, för
20 att få diskutera, för att få debattera, för att få kunskap, för att få göra skillnad.
21 Då behöver vi ta vara på detta och på riktigt ge en bra grund och bas att stå
22 för. Ett exempel kan vara att när man blir invald i en föreningsstyrelse, ska
23 det finnas en webbutbildning i vad detta betyder samt information om att den
24 finns och man förväntas gå den. Detta, kompletterat med checklistor och
25 introduktionsprogram, kommer att stärka föreningarna.

26

27 På liknande sätt borde webbakademien inkludera utbildningar om hur det är
28 att sitta i kommunfullmäktige som moderat eller i välfärdsnämnder kontra
29 samhällsplaneringsnämnder. Vad förväntas, vad är vår politik och vad
30 förväntas av mig som ledamot eller ersättare? Även här kan det kompletteras
31 med introduktionsprogram digitalt och checklistor. Små föreningar har svårt
32 att få till detta, men i dagens digitala samhälle är detta något som partiet kan
33 stötta upp med, där inte förbund har personal och styrka att åstadkomma
34 lokala utbildningar tillsammans med föreningar.

35

36 För vissa är tröskeln högre att ta sig an förtroendeuppdrag än för andra.
37 Då behöver förening, krets eller förbund analysera vad som krävs för att
38 en person ska våga ta sig an uppdrag. Genom att exempelvis se över den

förväntade omfattningen av engagemang för olika uppdrag och tidpunkter för såväl interna som externa möten kan man möjliggöra för fler att engagera sig politiskt.

UPPFÖLJNING

Det är vars och ens sak att skriva under en kandidatförsäkran och gå en utbildning, men hur följer vi upp att det följs och hur håller vi kunskapen aktuell? Partiet borde varje år skapa en utbildning som är obligatorisk för alla med uppdrag oavsett nivå, där man får en uppräskning i vad det innebär att vara förtroendevald och de möjligheter och skyldigheter det innebär. Denna bör avslutas med ett prov som ska klaras av. Om man inte går den och klarar av det? Då bör man få ett samtal och en vidare kandidatur bör inte uppmuntras.

Föreningar bör stärkas i sin uppföljning. Konkretisera sina målsättningar vad gäller väljarstöd, medlemsantal och förtroendevalda och säkerställa att måluppföljning genomförs. Hur ska ert lag nå era målsättningar? Ha en tydlig vision för vad ni ska göra. Om ni inte uppnår era mål, undersök varför och hur ni ska uppnå dem framöver. Prova er fram och undersök vad som fungerar i er styrelse och i er omgivning. Uppföljning är här A och O.

Vi behöver också bli bättre på att fånga upp varför personer väljer att lämna sitt engagemang. Exitsamtal är ett bra verktyg till att bättre förstå varför aktiva väljer att lämna, både för ledande företrädare, medarbetare och uppdragsinnehavare på lokal nivå. De kan göras med hjälp av intervjuer eller enkäter. Systematiserad tillämpning av exitsamtal kan ge Moderaterna större insikt i vad som behöver förbättras för att möjliggöra fortsatt engagemang inom partiet.

Det finns ett könsgap inom Moderaterna, både i väljarstödet och medlemsbasen. För ett parti som Moderaterna, som har ambitionen att vara Sveriges starkaste röst för frihet och jämställdhet, är det ett trovärdighetsproblem.

Moderaterna är ett statsbärande parti, där vår partiordförande dessutom är Sveriges statsminister. Moderaterna vill också bli Sveriges största parti med utgångspunkt i övertygelsen att vi har de mest relevanta lösningarna på dagens och framtidens samhällsproblem. Frågan om en jämställd

1 representation blir därför central för att kunna få förtroende från medborgare
2 i hela samhället och för att lösa samhällsproblemen i alla delar av samhället.

3

4 Genom att vara transparent med vår ambition att bli bäst och hur dagens
5 situation ser ut hoppas vi kunna genomföra en resa inför valet 2026 med
6 målsättningen att på sikt stänga könsgapet genom att öka stödet i alla delar
7 av samhället. Det är bara genom att erkänna problemet som vi kan göra
8 någonting åt det.

9

10 Könsgapet i medlemsbasen är det mest påfallande, där endast 34 procent av
11 medlemmarna är kvinnor, inklusive ungdomsförbundets medlemmar. Detta
12 bör ses som särskilt allvarligt med tanke på att det är en trend över tid att
13 Moderaterna blir alltmer mansdominerat. Bland de yngsta medlemmarna är
14 könsgapet som störst, vilket föranleder insatser för att säkra den framtida
15 balansen i medlemskåren.

16

17 Om Moderaterna ska vara Sveriges största parti behövs också politik för
18 alla. En icke jämställd organisation riskerar att skapa en dissonans mellan
19 Moderaternas politik och medborgarnas vardag. Moderaterna ska vara
20 partiet som ser vardagens problem, skapar politiken för att lösa dem
21 och samlar förtroendet för att genomföra den. Vi kan inte nöja oss med
22 att lösa delar av befolkningens problem, vilket riskerar bli fallet med en
23 alltmer heterogen organisation. Ansvaret för att skapa ett mer jämställt
24 parti ligger på var och en, och på alla tillsammans. Det är inte en uppgift
25 som kan lösas av enskilda personer i partiledning, föreningsstyrelser eller
26 sidoorganisationer. Det är en förändring som med nödvändighet måste ske
27 samlat.

28

29 Om Moderaterna ska vandra den vägen krävs åtgärder. Det krävs också att
30 medvetandegöra problembilden, där alla behöver få insikt i uppgiften som
31 ligger framför oss och konsekvenserna av att inte lyckas.

32

33 Med anledning av ovan föreslår Moderatkvinnorna Moderaterna/stämman
34 besluta:

35

36 **att¹** verka för att ett regelverk tas fram som stöd till föreningar och
37 förbund för hantering av problem i grupper och föreningar.

38

att ²	verka för att ombudsmännens uppdrag görs tillgängliga för medlemmar och föreningar i syfte att tydliggöra vem som gör vad och vilket stöd som kan förväntas från alla förbund i Sverige.	1 2 3
att ³	verka för att se över möjligheten till externt stöd för medlem vid komplexa utredningar.	4 5
att ⁴	verka för att säkra att det finns skydds nätverk för båda parter vid en utredning.	6 7
att ⁵	verka för att möjliggöra ledarskapsutbildningar inom partiet på nämndordförande-, gruppledar-, förenings- och kretsordförandenivå.	8 9 10
att ⁶	verka för att partiet gör en utbildningssatsning på webbakademien för att stärka våra politiker i landet och ge en grund för moderat kommunal och regional politik.	11 12 13
att ⁷	verka för att partiet, som komplement till checklistor och introduktion, också följer upp föreningarnas arbete med att dessa följs och att kompetensen finns i ledning och styrning hos föreningen.	14 15 16 17
att ⁸	verka för att partiet inför en årlig, obligatorisk webbutbildning med ett prov för alla moderata förtroendevalda i syfte att upprätthålla kunskapen och åtagandet i kandidatförsäkran.	18 19 20
att ⁹	verka för att skapa en åtgärdsplan till stöd för föreningar och förbund i de fall moderata förtroendevalda inte klarar provet i den årliga webbutbildningen.	21 22 23
att ¹⁰	verka för att partiet centralt med automatik skickar sms/mejl till medlemmar som väljer att avsluta sitt medlemskap med en enkät som ber om feedback i syfte att kunna utveckla vår medlemsvård och oss som organisation.	24 25 26 27
att ¹¹	anta motionen.	28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38

PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTION 8:13

1
2 Motionären föreslår att partiet på central nivå tar fram nytt stödmaterial för
3 partiföreningar i syfte att motverka konflikter samt att ombudsmännen får ett
4 vidare uppdrag. Vidare föreslår motionären att stöd ska ges till båda parter
5 i medlemsärenden och att det finns tillfredsställande stödåtgärder. Därtill
6 föreslås en ny utbildningsstruktur, med en webbaserad grundutbildning
7 i etik och innebörden av kandidatförsäkran samt en ny spetsutbildning.
8 Den webbaserade utbildningen ska kombineras med ett prov. Dessutom
9 föreslår motionären att en enkät ska skickas ut till de som väljer att avsluta
10 medlemskapet i Moderaterna.

11
12 Partistyrelsen delar motionärens ambition att Moderaterna ska vara ett
13 parti för alla. Könsgapet i medlemskåren och i väljarbasen är ett problem.
14 Motionärens föreslagna åtgärder har i flera fall redan implementerats i
15 partiets arbete.

16
17 Efter metoo tillsatte partistyrelsen arbetsgruppen M2, vilken redovisades i
18 verksamhetsberättelsen till partistämman 2019. M2-gruppens slutrapport
19 låg sedan till grund för starten av Tillväxprojektet. En del i projektet är
20 att jämställdhetsbokslut numera ska presenteras på varje parti- och
21 arbetsstämma, med förslag om hur partiet ska arbeta för att minska
22 könsgapet. Följaktligen presenteras ett jämställdhetsbokslut även på denna
23 partistämma. Partisekreteraren har i enlighet med verksamhetsplanen som
24 partistyrelsen antagit, tillsatt en grupp för att analysera hur partiet kan vinna
25 fler kvinnliga väljare. Partiet har även en grupp under partisekreteraren som
26 systematiskt arbetar mot kränkande särbehandling.

27
28 Medlemsärenden är ofta komplexa. Det är särskilt viktigt att dessa
29 hanteras professionellt. Det är viktigt att understryka att Moderaterna inte
30 är en domstol, och partiets interna processer varken kan eller bör ersätta
31 rättsväsendets hantering. Alla involverade parter erbjuds erforderligt stöd
32 inom ramen för partiets processer, och inget beslut fattas utan att det
33 är välgrundat för att tillgodose krav på rättssäkerhet. Kandidatförsäkran
34 föreskriver dessutom tydligt hur en förtroendevald som blivit anklagad ska
35 hantera det.

36
37 För närvarande pågår ett arbete med att se över partiets utbildningsstruktur,
38 och det ingår i partiets verksamhetsplan för mandatperioden. I dag finns

även en särskild webbakademi, där utbildningsmaterial finns att tillgå digitalt. Därtill startades en ny spetsutbildning under slutet av förra mandatperioden. Bland de åtgärder som tagits fram i nu gällande verksamhetsplan ska bland annat fler utbildningar hållas för att skapa ett större mervärde för enskilda medlemmar. Partistyrelsen anser att det arbetet bör slutföras och utvärderas innan planer på ytterligare utbildningar tas fram.

En enkät riktad till medlemmar som avslutat medlemskapet, som motionären föreslår, genomförs redan. Resultaten används som underlag för verksamhetsplanen. Det kan även noteras att partiets återvärningsgrad i regel är hög. De flesta väljer att förnya medlemskapet i Moderaterna. Borträknat Moderata Ungdomsförbundet är könsfördelningen i partiet 62 procent män och 38 procent kvinnor (per den 31 december 2022).

Det finns en stor förbättringspotential, och partistyrelsen arbetar systematiskt och strategiskt för att göra Moderaterna till ett bredare parti. Bland andra åtgärder som vidtas kan särskilt nämnas det jämställdhetsboksutslut som läggs fram på denna partistämman och de rekommendationer som partistyrelsen ger inför allmänna val.

PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:

att anse motion 8:13 besvarad med vad som anförts ovan.

Josefin Malmqvist reserverade sig till förmån för att bifalla att-satserna 1-9 i motion 8:13.

1 **MOTION 8:14**

2 **ÖPPNA MODERATER STOCKHOLM**

3

4

5 **FÖRVÄNTAN PÅ SKATTEFINANSIERADE**

6 **ORGANISATIONER**

7

8 Det upprepas ofta att idrott och politik inte hör ihop och när man ser hur
9 de stora internationella organisationerna planerar sina mästerskap så
10 kan det verka tydligt att de inte tar politisk hänsyn utan att det är andra
11 värden som får styra. Det är dock så att dessa beslut inte heller tar hänsyn
12 till mänskliga rättigheter som kvinnors fri- och rättigheter eller HBTQ+-
13 personers rättigheter, vilket gör att besluten de facto blir högst politiska
14 ställningstaganden. Nu senast var det FIFA som lät Qatar organisera fotbolls-
15 VM för herrar och innan dess har OS hållits i länder som även vid tillfället har
16 vilat på högst tveksamma demokratiska principer. Vi vet att Saudiarabien
17 håller på att positionera sig för att få anordna ett framtida fotbolls-VM.

18

19 När kritik anförs mot dessa arrangemang och värdländer säger FIFA,
20 och motsvarande organisationer, att man ska se det som en möjlighet
21 att sprida frihetliga värderingar, men de beskriver inte hur det ska göras
22 och säkerställer inte heller att det är möjligt. Vi kan alla se att det inte kan
23 ha ansetts fungera i anslutning till fotbolls-VM i Qatar. Under Sydafrikas
24 apartheid-styre så sattes hela landet i blockad och fick varken delta eller
25 stå värd för större internationella evenemang och artister som uppträdde
26 där svartlistades i övriga världen. Att detta finns med som ett skäl till att
27 apartheid-regimen föll anses idag som en sanning, men ändå används inte
28 samma principer längre.

29

30 Att Sverige inte kan verka ensamt i denna fråga är självklart men Sverige
31 är en del av sammanslutningar som FIFA, IOK, etc men också med i
32 internationella förbund och sammanslutningar som EU och FN där det
33 borde vara möjligt att sätta större press på vilka som få stå som värd för
34 internationella evenemang. Men vi borde också kunna sätta upp regler
35 för hur de svenska deltagarorganisationerna agerar inom de förbund
36 och organisationer de tillhör som äger rättigheterna för de internationella
37 organisationerna. Exempelvis borde SvFF inte genomfört träningsläger i
38 Qatar under många år och först börja kritisera Qatar som värdland när det

stod klart att Sverige inte hade kvalificerat sig till mästerskapet.

Självklart har fria organisationer rätt att själva besluta om hur de agerar och måste själva ansvara för sina beslut, men det är inte rimligt att svenska skattepengar går som stöd till organisationer som inte tydligt tar ställning för, och agerar i enlighet med, demokratiska fri- och rättigheter samt alla människors lika värde.

att¹ Moderaterna verkar för att organisationer som är skattefinansierade tydligt ska stå upp för alla människors lika värde i alla lägen.

att² Moderaterna verkar för att organisationer som är skattefinansierade tydligt ska stå upp för demokratiska fri- och rättigheter.

PARTISTYRELSENS YTTRANDE MOTION 8:14

Motionären lyfter frågan att organisationer som finansieras via skattepengar ska stå upp för allas lika värde och demokratiska fri- och rättigheter genom att sätta större press på vilka som får stå som värd för internationella evenemang. Men också genom att sätta upp regler för hur de svenska deltagarorganisationerna agerar inom de förbund och organisationer de tillhör som äger rättigheterna för de internationella organisationerna.

Civilsamhället gör Sverige starkare och idag finns många organisationer som helt eller delvis finansieras via bidrag från kommuner, regioner och från staten. Organisationer och föreningar gör stora insatser för vår demokrati och för sammanhållningen i samhället. Det har dock funnits en problematik där statliga stöd har nyttjats av föreningar som sprider antidemokratiska värderingar och i flera fall uppmuntrat till att nedvärdera olika grupper i vårt samhälle. Partistyrelsen tar starkt avstånd från organisationer som till exempel främjar extremism eller undergräver demokratin och driver att ingen av dessa ska uppbära statliga stöd. Ett kriterium för att erhålla sådana stöd bör vara respekt för samhällets grundläggande demokratiska värden.

Större svenska organisationer som är medlemmar i internationella organisationer, exempelvis Internationella olympiska kommittén (IOK) eller Internationella Fotbollsförbundet (FIFA), möter ofta organisationer från andra delar av världen där helt andra värderingar är rådande eller där demokratiska fri- och rättigheter inte tillmäts någon större vikt. Idrottsrörelsen är

1 självständig, liksom övriga delar av civilsamhället, men partistyrelsen
2 konstaterar samtidigt att svenska organisationer har ett stort ansvar att agera
3 för mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar även i internationella
4 sammanhang. Att sprida och förankra demokratiska fri- och rättigheter är
5 ett mödosamt och långsiktigt arbete vilket måste genomföras på dessa
6 internationella arenor. Ett arbete som isoleras till Sverige har ingen möjlighet
7 att nå utanför landets gränser.

8

9 **PARTISTYRELSEN FÖRESLÅR PARTISTÄMMAN ATT BESLUTA:**

10

11 **att** anse motion 8:14 besvarad med vad som ovan anförts.

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

